

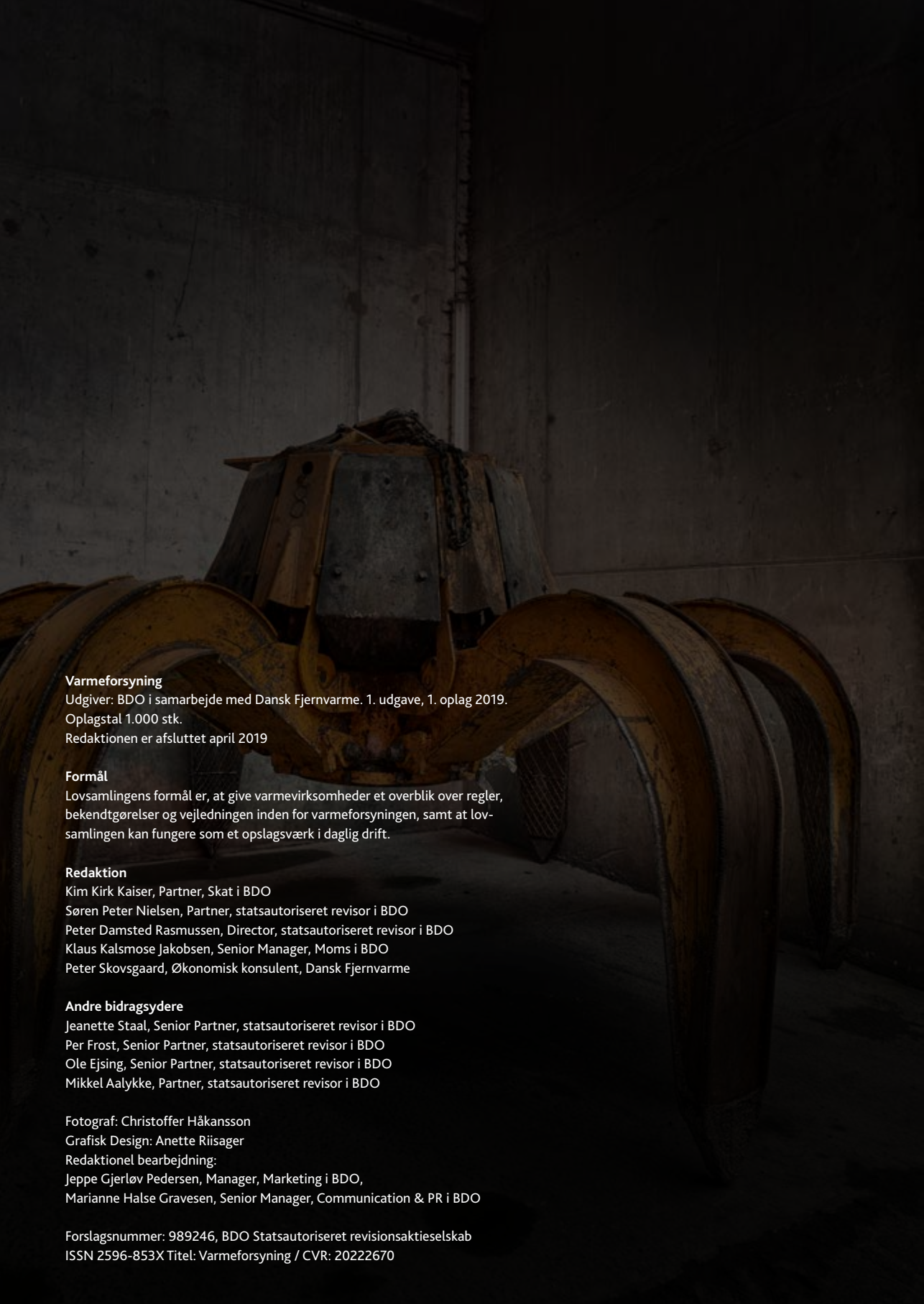
VARMEFORSYNING

- Regler og vejledninger 2019

VARMEFORSYNING

- regler og vejledninger 2019

Varmeforsyning

Udgiver: BDO i samarbejde med Dansk Fjernvarme. 1. udgave, 1. oplag 2019.

Oplagstal 1.000 stk.

Redaktionen er afsluttet april 2019

Formål

Lovsamlingens formål er, at give varmevirksomheder et overblik over regler, bekendtgørelser og vejledningen inden for varmforsyningen, samt at lov-samlingen kan fungere som et opslagsværk i daglig drift.

Redaktion

Kim Kirk Kaiser, Partner, Skat i BDO

Søren Peter Nielsen, Partner, statsautoriseret revisor i BDO

Peter Damsted Rasmussen, Director, statsautoriseret revisor i BDO

Klaus Kalsmose Jakobsen, Senior Manager, Moms i BDO

Peter Skovsgaard, Økonomisk konsulent, Dansk Fjernvarme

Andre bidragsydere

Jeanette Staal, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO

Per Frost, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO

Ole Ejsing, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO

Mikkel Aalykke, Partner, statsautoriseret revisor i BDO

Fotograf: Christoffer Håkansson

Grafisk Design: Anette Riisager

Redaktionel bearbejdning:

Jeppe Gjerløv Pedersen, Manager, Marketing i BDO,

Marianne Halse Gravesen, Senior Manager, Communication & PR i BDO

Forslagsnummer: 989246, BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

ISSN 2596-853X Titel: Varmeforsyning / CVR: 20222670

Indhold

Forord	5
1 Varmeforsyningsloven	7
■ Varmeforsyningsloven.....	8
2 Bekendtgørelser og vejledninger vedrørende budget og priser	25
■ Bekendtgørelse om anmeldelse.....	26
■ Bekendtgørelse om afskrivninger	29
■ Vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i varmeprisen.....	32
■ Vejledning til anmeldelse af budget og priseftervisning.....	50
■ Vejledning om varmforsyningsloven prisbestemmelser og praksis for afvikling af over- eller underdækning.....	79
■ Fjernvarmeprisen – rigtig første gang	83
■ Vejledning til imødegåelse af fejl og mangler identificeret i forbindelse med selvevaluering	143
■ Konteringsvejledning	152
3 Regnskabsaflæggelse	169
■ BDO's modelregnskab for et fjernvarmeværk	170
■ Vejledning til omlægning af regnskabsår fra Dansk Fjernvarme.....	192
■ Vejledning til omlægning af varmeregnskabsår til kalenderår fra Forsyningstilsynet	216
■ Årsplan	224
■ Revisionsinstruks.....	225
4 Indberetning	231
■ Skema budget- og prisanmeldelse under 50 TJ.....	232
■ Skema budget- og prisanmeldelse over 50 TJ.....	237
■ Skema priseftervisning	242
5 CO2 kvoter	247
■ Bekendtgørelse om CO2-kvoter tildelt til varmeproduktion	248
6 Prisloft.....	251
■ Bekendtgørelse om et prisloft for fjernvarme fra affaldsforbrændingsanlæg.....	252
■ Vejledning til indberetning af produktionsomkostninger til fastsættelse af prisloft.....	254
■ Vejledning om fastsættelse af prisloft og maksimalpriser for fjernvarme fra affaldsforbrændingsanlæg	261
7 Blokmodregningsindberetning	275
■ Bekendtgørelse om kommuners indberetninger og erklæringer	276
8 Indskudskapital	287
■ Administrationsgrundlag for opgørelse af fjernvarmeaktiver pr. 1. marts 1981	288
■ Aktiver i fjernvarmesektoren	295
9 Kodeks for god ledelse i forsyningselskaber	309
■ Kodeks for godt bestyrelsesarbejde i de forbrugerejede forsyningselskaber	311
■ Kodeks for god selskabsledelse i kommunale forsyningselskaber.....	331
10 Ny varmeregulering	365
■ Udkast: Vejledning til POLKA	366

Forord

Dansk Fjernvarme og BDO Energi & Forsyning er stolte af i fællesskab at kunne udgive denne lovsamling for varmesektoren.

Varmesektoren har gennem de senere år været påvirket af en række regulatoriske og lovmæssige ændringer, som skal ses som led i den samlede reform af varmesektoren. Ændringerne udspringer af de politiske aftaler fra 2016 og 2017, hvor der senest blev indgået en stemmeaftale om den fremtidige økonomiske regulering af fjernvarmesektoren.

En del af elementerne fra den politiske aftale er allerede effektueret og indarbejdet i de gældende love og bekendtgørelser m.v., mens andre elementer stadig afventer den endelige politiske behandling og udmøntning i lov.

For nærværende står varmesektoren overfor en ny kontoplan, kontoringsvejledning, krav om udarbejdelse og indberetning af POLKA med henblik på efterfølgende benchmark-krav etc. Der er således god grund til at holde sig ajour med gældende lovgivning, vejledninger m.v. Vi håber med denne lovsamling at kunne give branchen et godt og samlet overblik, og at den derfor kan fungere som et praktisk og anvendeligt opslagsværk.

Vi har i vores lovsamling medtaget de gældende love, bekendtgørelser, vejledninger m.v. pr. 1. april 2019. Redaktionen er afsluttet 1. april 2019, hvor vejledning til POLKA er i teknisk høring. Udkastet til denne vejledning er inkluderet i nærværende publikation, kap. 10. Efter høringen, så snart den endelig godkendte vejledning til POLKA er godkendt, opdaterer vi i vores online version på www.bdo.dk/varmeforsyning og www.danskfjernvarme.dk/viden/publikationer

Du er altid velkommen til at kontakte os, hvis du har spørgsmål eller kommentarer.

Med venlig hilsen

Dansk Fjernvarme og BDO Energi & Forsyning

BDO

Kim Kirk Kaiser
Partner, Skat
Telefon: +45 26 31 81 21
E-mail: kik@bdo.dk

Søren Peter Nielsen
Partner, statsautoriseret revisor
Telefon: +45 28 75 51 65
E-mail: spn@bdo.dk

Peter Damsted Rasmussen
Director, statsautoriseret revisor
Telefon: +45 41 89 04 48
E-mail: pda@bdo.dk

Klaus Kalsmose Jakobsen
Senior Manager, Moms
Telefon: +45 60 70 48 18
E-mail: kja@bdo.dk

DANSK FJERNVARME

Peter Skovsgaard
Økonomisk konsulent
Telefon: + 45 28 18 27 84
E-mail: psk@danskfjernvarme.dk

www.danskfjernvarme.dk

KAPITEL 1

VARMEFORSYNINGSLOVEN

Bekendtgørelse af lov om varmforsyning¹⁾

Herved bekendtgøres lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1211 af 9. oktober 2018, med de ændringer, der følger af § 1 i lov nr. 1712 af 27. december 2018.

Kapitel 1

Formål og definition

§ 1. Lovens formål er at fremme den mest samfundsøkonomiske, herunder miljøvenlige, anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand og inden for disse rammer at formindske energiforsyningsafhængigheden af fossile brændsler.

Stk. 2. Tilrettelæggelsen af varmforsyningen skal i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte formål ske med henblik på at fremme samproduktionen af varme og elektricitet mest muligt.

§ 2. Ved kollektive varmforsyningsanlæg forstås virksomhed, der driver følgende anlæg med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand, jf. dog stk. 2:

- 1) Anlæg til produktion og fremføring af andre brændbare gasarter end naturgas.
- 2) Anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp fra kraft-varme-værker, affaldsforbrændingsanlæg, industrivirksomheder, geotermiske anlæg m.v.
- 3) Fjernvarmforsyningsanlæg, solvarmeanlæg, affaldsforbrændingsanlæg m.v., herunder varmepumper til kombineret produktion af varme og køling og kraft-varme-anlæg med en eleffekt på 25 MW eller derunder.
- 4) Blokvarmcentraler, herunder kraft-varme-centraler med en eleffekt på 25 MW eller derunder.

Stk. 2. Kollektive varmforsyningsanlæg som nævnt i stk. 1 omfatter ikke anlæg til produktion af opvarmet vand, damp eller gas, der har en varmekapacitet på under 0,25 MW, eller anlæg til fremføring af opvarmet vand, damp eller gas, hvor de produktionsanlæg, der leverer til anlægget, sammenlagt har en varmekapacitet på under 0,25 MW.

Stk. 3. I lovens kapitel 2 og 3 omfatter kollektive varmforsyningsanlæg tillige distributionsnet til fremføring af naturgas.

Stk. 4. Kollektive varmforsyningsanlæg som nævnt i stk. 1 omfatter ikke virksomhed, der er reguleret i lov om anvendelse af Danmarks undergrund eller lov om elforsyning bortset fra kraft-varme-anlæg med en eleffekt på 25 MW eller derunder.

Stk. 5. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at visse former for kollektive varmforsyningsanlæg helt eller delvis ikke skal være omfattet af loven.

§ 2 a. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser med henblik på at gennemføre eller anvende internationale konventioner og EU-regler om forhold, der er omfattet af denne lov.

Kapitel 1 a

Kommuners adgang til varetagelse af varmforsyningsvirksomhed

§ 2 b. Med henblik på varmforsyning af kommunen kan en kommune alene eller sammen med andre kommuner eller private virksomheder varetage

- 1) virksomhed omfattet af § 2, stk. 1,
- 2) virksomhed til indvinding af geotermisk energi, der er omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund, hvis virksomheden leverer opvarmet vand eller damp omfattet af § 20, stk. 1, og
- 3) virksomhed til produktion af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til andre formål end bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand, hvis energiforbruget til denne produktion udgør mindre end 50 pct. af virksomhedens totale energiforbrug til produktion af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas og levering af ydelserne skal ske i overensstemmelse med §§ 20 og 20 b, jf. § 20 c.

Stk. 2. En kommune kan varetage virksomhed omfattet af stk. 1 med henblik på varmforsyning i andre kommuner, hvis udvidelsen af kommunens forsyningsområde er sket som følge af gennemførelse af et projekt godkendt efter § 4 eller som følge af overtagelse af en virksomhed og der er fysisk forbindelse mellem varmedistributionsnettene i og uden for kommunen.

§ 2 c. Ved varetagelse af virksomhed omfattet af § 2 b kan kommunen anvende mulighederne for forentning af indskudskapital efter regler udstedt i medfør af § 20, stk. 2. Kommunen kan indkalkulere overskud, jf. § 20 b.

Stk. 2. Ved varetagelse af virksomhed omfattet af § 2, stk. 1, nr. 3, der driver varmepumper til kombineret produktion af varme og køling eller kraft-varme-anlæg med en eleffekt på 25 MW eller derunder, skal levering af køling eller elektricitet ske på kommercielle vilkår.

Stk. 3. En kommune kan ikke varetage virksomhed, der efter regler fastsat i medfør af § 2, stk. 5, er undtaget fra §§ 20 og 20 b. En kommune kan dog varetage virksomhed omfattet af § 2, stk. 1, nr. 4, som er undtaget fra §§ 20 og 20 b.

§ 2 d. En kommune kan i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler stille garanti for lånoptagelse til finansiering af anlægsinvesteringer eller driftsaktiviteter i en virksomhed som nævnt i § 2 b med undtagelse af virksomhed, som driver varmepumper til kombineret produktion af varme og køling, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. Foretages lånoptagelsen ikke af kommunen eller en virksomhed, som kommunen ejer, er kommunens adgang til garantistillelse efter stk. 1 betinget af, at den virksomhed, der stilles garanti for, er en virksomhed nævnt i § 2 b.

Stk. 3. Kommunal garantistillelse for lånoptagelse i forbindelse med virksomhed, der driver kraft-varme-anlæg, er betinget af, at der sker samproduktion af elektricitet og opvarmet vand eller damp omfattet af § 20, stk. 1, og af, at et eventuelt overskud på produktion og levering af elektricitet tillægges egenkapitalen eller indregnes i varmepriserne. Kommunen kan dog uanset 1. pkt. stille garanti for den del af virksomhedens lånoptagelse, der kan henføres til investering i produktion af opvarmet vand eller damp omfattet af § 20, stk. 1.

Stk. 4. Kommunal garantistillelse for lånoptagelse i forbindelse med virksomhed til produktion af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til andre formål end bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand er betinget af, at energiforbruget til denne produktion udgør mindre end 50 pct. af virksomhedens totale energiforbrug til produktion af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas og at levering af ydelserne skal ske i overensstemmelse med §§ 20 og 20 b, jf. § 20 c.

Stk. 5. Kommunal garantistillelse er betinget af, at den virksomhed, der stilles garanti for, ikke efter regler i medfør af § 2, stk. 5, er undtaget fra §§ 20 og 20 b. Garantistillelse for en kommunal virksomheds lånoptagelse til finansiering af anlægsinvesteringer eller driftsaktiviteter i en virksomhed omfattet af § 2, stk. 1, nr. 4, som er undtaget fra prisbestemmelserne, er dog tilladt, hvis kommunen varetager denne virksomhed, jf. § 2 c, stk. 3.

Stk. 6. Stk. 1-5 gælder tilsvarende for kommunal garantistillelse for lånoptagelse til finansiering af erhvervelse af aktier i en virksomhed nævnt i § 2 b. Foretages lånoptagelsen ikke af kommunen eller en virksomhed, som kommunen ejer, er kommunens adgang til garantistillelse betinget af, at den virksomhed, der stilles garanti for, er en virksomhed nævnt i § 2 b eller en virksomhed, der driver kraft-varme-anlæg med en eleffekt over 25 MW, som er omfattet af lov om elforsyning.

§ 2 e. En kommune kan i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler stille garanti for lånoptagelse til finansiering af anlægsinvesteringer eller driftsaktiviteter i en virksomhed, der driver kraft-varme-anlæg med en eleffekt over 25 MW, som er omfattet af lov om elforsyning, hvis garantistillelsen vedrører den del af virksomhedens lånoptagelse, der kan henføres til investering i produktion af opvarmet vand eller damp omfattet af § 20, stk. 1, og virksomhedens produktion af elektricitet og produktion af opvarmet vand eller damp er regnskabsmæssigt adskilt. Ved regnskabsmæssig adskillelse forstås, at virksomheden skal føre konsoliderede regnskaber for produktion af elektricitet og produktion af opvarmet vand eller damp, som den ville skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber.

Stk. 2. Kommunal garantistillelse kan desuden omfatte den del af virksomhedens lånoptagelse, der kan henføres til investering i produktion af opvarmet vand eller damp til andre formål end bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand, hvis energiforbruget til denne produktion udgør mindre end 50 pct. af virksomhedens totale energiforbrug til produktion af opvarmet vand eller damp og levering af ydelserne skal ske i overensstemmelse med §§ 20 og 20 b, jf. § 20 c.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder tilsvarende for kommunal garantistillelse for lånoptagelse til finansiering af erhvervelse af aktier i en virksomhed, der driver kraft-varme-anlæg med en eleffekt over 25 MW, som er omfattet af lov om elforsyning. Hvis lånoptagelsen ikke foretages af kommunen eller en virksomhed, som kommunen ejer, er kommunens adgang til garantistillelse betinget af, at den virksomhed, der stilles garanti for, er en virksomhed nævnt i § 2 b eller en virksomhed, der driver kraft-varme-anlæg med en eleffekt over 25 MW, som er omfattet af lov om elforsyning.

§ 2 f. En kommune, der varetager eller deltager i virksomhed nævnt i § 2 b, kan varetage eller deltage i anden virksomhed, som har nær tilknytning hertil.

Stk. 2. Den tilknyttede virksomhed skal udøves på kommercielle vilkår i selskaber med begrænset ansvar, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Tilknyttet virksomhed kan udøves i samme selskab som virksomhed nævnt i § 2 b, hvis

- 1) den tilknyttede virksomheds samlede nettoomsætning udgør mindre end 10 pct. af selskabets udgifter og omkostninger, jf. § 20, stk. 1, til virksomhed nævnt i § 2 b, hvorved der tages udgangspunkt i gennemsnittet af disse udgifter og omkostninger over de seneste 3 år,
- 2) den tilknyttede virksomheds samlede nettoomsætning ikke overstiger 10 mio. kr. og
- 3) den tilknyttede virksomhed holdes regnskabsmæssigt adskilt fra virksomhed nævnt i § 2 b.

Stk. 4. En kommune kan ikke yde tilskud til eller stille garanti for tilknyttet virksomhed omfattet af stk. 1.

Stk. 5. En kommunal virksomheds produktion og levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til andre formål end bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand anses ikke for tilknyttet aktivitet, men som en del af hovedvirksomheden. Det samme gælder servicefunktioner. Virksomhed omfattet af 1. pkt. og servicefunktioner kan udskilles i et særskilt selskab, hvis levering af disse funktioner til en virksomhed nævnt i § 2 b sker i overensstemmelse med §§ 20 og 20 b, jf. § 20 c.

Stk. 6. Beløbsgrænsen på 10 mio. kr. nævnt i stk. 3, nr. 2, reguleres hvert år pr. 1. januar med 2,0 pct. tillag den af finansministeren bekendtgjorte tilpasningsprocent for det pågældende finansår efter lov om en satsreguleringsprocent. De således regulerede beløb afrundes opad til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

§ 2 g. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om kriterierne i §§ 2 b-2 f for kommuners varetagelse af varmforsyningsvirksomhed og hertil tilknyttet virksomhed og for garantistillelse.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan dispensere fra betingelserne i §§ 2 b-2 f for kommuners varetagelse af varmforsyningsvirksomhed og hertil tilknyttet virksomhed og for garantistillelse, hvis særlige hensyn tilsiger det, herunder træffe afgørelse om, at en kommune må varetage andre former for varmforsyning end dem nævnt i § 2 b.

Kapitel 2

Varmeforsyningsplanlægning

§ 3. Det påhviler kommunalbestyrelsen i samarbejde med forsyningselskaber og andre berørte parter at udføre en planlægning for varmforsyningen i kommunen.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler eller træffe afgørelse om, at nærmere angivne forudsætninger skal lægges til grund for den kommunale varmforsyningsplanlægning. Ministeren kan samtidig hermed inddrage overordnede samfundsmæssige hensyn.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren skal over for Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg redegøre for mere betydende foranstaltninger, som påtænkes gennemført i medfør af loven.

§ 4. Kommunalbestyrelsen godkender projekter for etablering af nye kollektive varmforsyningsanlæg eller udførelsen af større ændringer i eksisterende anlæg.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan bestemme, at godkendelse i henhold til stk. 1 i særlige tilfælde meddeles af energi-, forsynings- og klimaministeren eller forudsætter energi-, forsynings- og klimaministerens samtykke.

Stk. 3. Producenter og leverandører af ledningsbunden energi samt varmemefbrugere skal efter anmodning meddele energi-, forsynings- og klimaministeren og kommunalbestyrelsen de oplysninger, der findes nødvendige for varmforsyningsplanlægningen.

§ 4 a. Med henblik på at fremme udnyttelse af overskudsvarme godkender energi-, forsynings- og klimaministeren projekter vedrørende etablering af nye og omfattende renovering af eksisterende anlæg, der hovedsagelig leverer energi til andre formål end bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand og har en samlet indfyret termisk effekt på over 20 MW.

§ 5. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om planlægningen efter § 3, stk. 1, og behandlingen af sager efter §§ 4 og 4 a. Ministeren kan samtidig hermed inddrage overordnede samfundsmæssige hensyn.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren skal ved fastsættelse af regler om behandling af sager efter § 4 vedrørende anvendelse af brændsler på et varmeproduktionsanlæg inddrage overordnede samfundsmæssige hensyn, når

- 1) det pågældende varmeproduktionsanlæg skal levere opvarmet vand til et fremføringsanlæg, jf. § 2, stk. 1, nr. 2,
- 2) fremføringsanlægget drives af en virksomhed, hvis varmepris er blandt
  - a. de 30 højeste ifølge Forsyningstilsynets varmeprisstatistik pr. 8. december 2010,
  - b. de 30 højeste i gennemsnit ifølge Forsyningstilsynets varmeprisstatistik over årene 2009, 2010 og 2011,
  - c. de 43 højeste ifølge Forsyningstilsynets varmeprisstatistik pr. 15. august 2014, som ikke er omfattet af litra a eller b, eller
  - d. de 43 højeste i gennemsnit ifølge Forsyningstilsynets varmeprisstatistik over årene 2012, 2013 og 2014, som ikke er omfattet af litra a eller b.
- 3) de produktionsanlæg, der leverer biomassebaseret opvarmet vand til det pågældende fremføringsanlæg, sammenlagt ikke leverer mere, end et anlæg, der har en kapacitet på maksimalt 1 MW, kan levere.

§ 6. Det påhviler kommunalbestyrelsen at drage omsorg for, at der udarbejdes projekter for kollektive varmforsyningsanlæg, der belyser mulighederne for,

- 1) at et anlæg forsyner et nærmere angivet område med energi til opvarmningsformål i et nærmere angivet omfang,
- 2) at anlægget indrettes på en måde, som sikrer den mest økonomiske anvendelse af energi,
- 3) at anlægget samkøres med andre anlæg, og
- 4) at anlæg over 1 MW overgår til kraft-varme-produktion.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen forestår udarbejdelsen af et projekt, skal kollektive varmforsyningsanlæg meddele kommunalbestyrelsen de nødvendige oplysninger.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan påbyde et eksisterende kollektivt varmforsyningsanlæg at gennemføre et godkendt projekt inden en vis frist.

Stk. 4. Hvis et privat kollektivt varmforsyningsanlæg ikke mener at kunne opfylde et påbud efter stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1-3, kan det kræve, at kommunen overtager anlægget. Hvis et kollektivt varmforsyningsanlæg ikke mener at kunne opfylde et påbud efter stk. 3, jf. stk. 1, nr. 4, om etablering af produktionsanlæg til kraft-varmeforsyning, vil det være forpligtet til at lade andre overtage etablering og drift af anlægget og i fornødent omfang stille eksisterende faciliteter, produktionsanlæg m.v. til rådighed. Vilklarene herfor fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af Forsyningstilsynet.

§ 7. Hvis det forudsættes i et godkendt projekt efter § 4, kan kommunalbestyrelsen pålægge et kollektivt varmforsyningsanlæg

- 1) at indrette dets produktionsanlæg således, at angivne former for energi kan anvendes i produktionen, og
- 2) at anvende bestemte former for energi i produktionen i et nærmere fastsat omfang.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af bestemmelsen efter stk. 1.

§ 8. Kommunalbestyrelsen kan pålægge et kollektivt varmforsyningsanlæg at udarbejde de i §§ 6 og 7 nævnte projekter.

§ 9. For eksisterende produktionsanlæg gælder, at de på et af energi-, forsynings- og klimaministeren fastsat tidspunkt, jf. dog stk. 2, skal overgå til kraft-varmeforsyning, anvendelse af naturgas eller lignende miljøvenligt brændsel i overensstemmelse med de forudsætninger, der meddeles af energi-, forsynings- og klimaministeren efter § 3, stk. 2.

Stk. 2. Projekter til gennemførelse af bestemmelsen i stk. 1 skal være godkendt senest den 1. januar 1996.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra den i stk. 2 nævnte frist.

§§ 10 - 13. (Ophævet)

§ 14. Hvis det skønnes nødvendigt til gennemførelse af varmforsyningsplanlægningen, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at nærmere angivne opvarmningssystemer ikke må etableres i eksisterende eller ny bebyggelse inden for et afgrænset geografisk område.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan pålægge kommunalbestyrelsen at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om adgangen til at dispensere fra en beslutning efter stk. 1. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan endvidere fastsætte regler om begrænsninger i adgangen til at træffe bestemmelse efter stk. 1 og regler om fritagelse for huse med særlig lavt energibehov fra nedlagte forbud efter stk. 1.

§ 14 a. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan, efter forhandling med de kommunale organisationer, fastsætte regler om tilslutningspligt, herunder om dispensation, når tilslutningspligten er besluttet af kommunalbestyrelsen inden den 1. januar 2019.

§ 15. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, hvorledes beslutninger efter §§ 4, 4 a og 14 skal meddeles eller offentliggøres, samt om at beslutningerne skal tinglyses på de pågældende ejendomme.

§ 15 a. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om betaling til dækning af omkostninger ved behandling af ansøgning om godkendelse efter § 4, stk. 2, og § 4 a og tilsyn med overholdelse af vilkår i sådanne godkendelser.

Kapitel 3

Ekspropriation

§ 16. Såfremt det er af væsentlig betydning for etableringen af de for et godkendt kollektivt varmforsyningsanlæg nødvendige rørledninger og varmforsyningsanlæg og de til en naturgasforsyning nødvendige fordelings- og distributionsanlæg, der skal levere naturgas til andre formål end rumopvarmning, kan der ved ekspropriation

- 1) erhverves ejendomsret til arealer, bygninger og indretninger, der er fast knyttet til arealer eller bygninger samt tilbehør hertil,
- 2) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i ejernes rådighed eller erhverves ret til at udøve en særlig råden over fast ejendom, og
- 3) endeligt eller midlertidigt ske erhvervelse eller ophævelse af eller foretages begrænsninger i brugsrettigheder, servitutterigheder samt andre rettigheder over fast ejendom.

Stk. 2. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 1, bortfalder alle rettigheder over det eksproprierede, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 2, skal rettigheder over fast ejendom, der stiftes ved ekspropriation, respekteres af indehavere af alle rettigheder over ejendommen, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde.

§ 17. Beslutning om ekspropriation efter § 16 træffes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 99-102 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Skal der til fordel for samme anlæg samtidig ske ekspropriation i flere kommuner, kan energi-, forsynings- og klimaministerne bestemme, at ekspropriationen skal ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.

§ 18. De taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 105-111 i lov om offentlige veje, afgør spørgsmål om erstatning efter § 17, stk. 1.

Stk. 2. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder lov om offentlige veje § 103, stk. 2, § 104, stk. 1-5, §§ 112-120 og § 122, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

§ 19. Miljø- og fødevarerministeren henholdsvis justitsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved matrikulære henholdsvis tinglysningsmæssige berigtigelser, der foranlediges af ekspropriationer efter denne lov.

Kapitel 4

Priser

§ 20. Kollektive varmeforsyningsanlæg, industrivirksomheder, kraftvarmeanlæg med en eleffekt over 25 MW samt geotermiske anlæg m.v. kan i priserne for levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand indregne nødvendige udgifter til energi, lønninger og andre driftsomkostninger, efterforskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser, herunder omkostninger til energispareaktiviteter efter §§ 28 a, 28 b og 29, samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningssystemerne, jf. dog stk. 7-17 og §§ 20 b og 20 c. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på levering af opvarmet vand til andre formål fra et centralt kraft-varme-anlæg, jf. § 10, stk. 6, i lov om elforsyning.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministerne kan fastsætte regler om, at andre udgifter og omkostninger end de i stk. 1 nævnte kan indregnes i priserne, jf. dog stk. 7. Energi-, forsynings- og klimaministerne kan endvidere fastsætte regler om indregning i priserne af kompensation ved et projekt til ændring af områdeafgrænsningen og indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Forsyningstilsynets tiltræden forrentning af indskudskapital. Energi-, forsynings- og klimaministerne kan fastsætte regler om, at anlæg, der er nævnt i § 20, stk. 1, er helt eller delvis undtaget fra regler om indregning af driftsmæssige afskrivninger fastsat efter 2. pkt.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministerne kan fastsætte regler om fordeling af omkostningerne til levering af ydelser omfattet af stk. 1 og andre ydelser. Energi-, forsynings- og klimaministerne kan fastsætte regler om, at anlæg, der er nævnt i § 20, stk. 1, er helt eller delvis undtaget fra regler fastsat efter 1. pkt.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministerne kan fastsætte regler om et prisloft for opvarmet vand eller damp fra affaldsforbrændingsanlæg. I reglerne lægges vægt på at understøtte en økonomisk og miljømæssig effektivisering af affaldssektoren og på at sikre, at varmeforbrugerne alene skal bære de omkostninger, der kan henføres til varmeproduktionen. Reglerne om et prisloft finder ikke anvendelse på anlæg, der efter regler i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed er godkendt til nyttiggørelse eller bortskaffelse af farligt affald som hovedaktivitet, og som er indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald. Energi-, forsynings- og klimaministerne kan fastsætte nærmere regler om, hvornår et anlæg kan betragtes som indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald.

Stk. 5. Virksomheder, der leverer ydelser omfattet af stk. 1, kan fastsætte forskellige priser til enkelte forbrugere, grupper af forbrugere og geografiske områder. Energi-, forsynings- og klimaministerne kan fastsætte regler om priser i forbindelse med tilslutning af ejendomme til et kollektivt varmeforsyningsanlæg.

Stk. 6. Hvor det er teknisk gennemførligt, skal betaling efter målt forbrug for varmt vand, damp eller gas bortset fra naturgas ske i et direkte kundeforhold mellem forbruger og det kollektive forsyningsanlæg, uanset om forbrugeren er lejer, andelshaver eller ejer.

Stk. 7. Det vederlag, som betales ved hel eller delvis overdragelse af anlæg omfattet af stk. 1, må hverken direkte eller indirekte føre til, at priserne for ydelser fra anlæg omfattet af stk. 1 bliver højere, end de kunne være blevet, såfremt overdragelsen ikke havde fundet sted, herunder som følge af indregning af forøgede udgifter til finansiering ved fremmedkapital, driftsmæssige afskrivninger eller forrentning af indskudskapital.

Stk. 8. Udgifter til erhvervelse af kvoter til varmeproduktion må først indregnes i priserne for ydelser omfattet af stk. 1, når de gratis tildelte kvoter efter kapitel 4 i lov om CO₂-kvoter ikke er tilstrækkelige til at dække CO₂-udledningen fra varmeproduktionen.

Stk. 9. Værdien af overskydende CO₂-kvoter tildelt til varmeproduktion i medfør af § 19 i lov om CO₂-kvoter modregnes i priserne for ydelser omfattet af stk. 1. Ved overskydende kvoter forstås, at antallet af gratis tildelte kvoter til producenten i medfør af § 19 i lov om CO₂-kvoter er større end det antal, producenten faktisk har haft behov for til dækning af CO₂-udledningen fra varmeproduktionen.

Stk. 10. Udgifter til betaling af afgift efter § 28 i lov om CO₂-kvoter kan ikke indregnes i priser for ydelser omfattet af stk. 1.

Stk. 11. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om de kvoter, som er nævnt i stk. 8, og om de overskydende CO₂-kvoter efter stk. 9, herunder regler for administration af ordningen. Ministeren kan herunder fastsætte bestemmelse om værdifastsættelse af de i 1. pkt. nævnte kvoter, om tildeling og forbrug af CO₂-kvoter til varmeproduktion, om tidspunkt og fremgangsmåde vedrørende overførsel af CO₂-kvoter i forholdet mellem varmeproduktionsenheder og varmeaftagere ved underskud eller overskud af kvoter og om fordeling af CO₂-kvoter mellem flere varmeaftagere.

Stk. 12. Affaldsforbrændingsanlæg, der leverer opvarmet vand eller damp, kan i prisen for de i stk. 1 nævnte ydelser ikke indregne følgende udgifter og bortfald af indtægter, jf. dog stk. 13:

- 1) Afgift af affald anvendt som brændsel, jf. § 1, stk. 2, nr. 3, i lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v.
- 2) CO₂-afgift af ikke bionedbrydeligt affald anvendt som brændsel, jf. § 2, stk. 1, nr. 14, i lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter.
- 3) Bortfald af indtægter som følge af ophævelse af lov om tilskud til elproduktion.

Stk. 13. For så vidt angår afgifter nævnt i stk. 12, nr. 1 og 2, kan de affaldsforbrændingsanlæg, som er nævnt i stk. 12, og de aftagere, som anlæggene leverer opvarmet vand eller damp til, indgå aftaler om, at udgifter til afgifter, jf. stk. 12, nr. 1 og 2, indregnes i priser for ydelser omfattet af stk. 1. Det er en betingelse, at parterne samtidig aftaler, hvilke udgifter som følge af indførelsen af afgifterne nævnt i stk. 12, nr. 1 og 2, og ophævelsen af tilskuddet nævnt i stk. 12, nr. 3, der ikke skal indregnes i priser for ydelser omfattet af stk. 1, således at den samlede aftale afspejler en rimelig balance mellem parterne.

Stk. 14. En aftale indgået i overensstemmelse med stk. 13 kan ikke resultere i en varmepris, der overstiger et prisloft udmeldt efter stk. 4.

Stk. 15. Stk. 1 gælder ikke indregning af afgiftsfordelen ved anvendelse af biomasse i forhold til fossile brændsler i prisen for levering af opvarmet vand eller damp fra et centralt kraftvarmeanlæg, jf. § 10, stk. 6, i lov om elforsyning, når

- 1) det opvarmede vand eller dampen er produceret på biomasse og leveres til et kollektivt varmforsyningsanlæg, jf. § 2,
- 2) prisen for levering af det opvarmede vand eller dampen er fastsat på grundlag af en aftale mellem det centrale kraft-varme-anlæg og det kollektive varmforsyningsanlæg, hvoraf den andel af afgiftsfordelen, der indregnes i prisen, fremgår, og
- 3) det kollektive varmforsyningsanlæg på tidspunktet for aftalens indgåelse er ejet af en eller flere kommuner, af de forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet det pågældende anlæg, eller af kommuner og forbrugere i forening.

Stk. 16. Ved afgiftsfordelen nævnt i stk. 15 forstås forskellen i summen af alle afgifter, herunder energiafgifter og forsyningsikkerhedsafgift, for opvarmet vand eller damp, der produceres på basis af fossile brændsler, i forhold til summen af afgifter for opvarmet vand eller damp, der produceres på biomasse.

Stk. 17. Aftalen nævnt i stk. 15, nr. 2, skal forelægges Forsyningstilsynet med dokumentation for, at forudsætningerne nævnt i stk. 15 er opfyldt. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om formen for dokumentation og om, at forelæggelse skal foretages elektronisk. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om, at forelæggelsen skal ledsages af en erklæring afgivet af en registreret revisor, en statsautoriseret revisor eller kommunens revisor.

§ 20 a. (Ophævet)

§ 20 b. Geotermiske anlæg, solvarmeanlæg og biogas- eller biomassebaserede varme- eller kraft-varmeværker, som leverer opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til et kollektivt varmforsyningsanlæg, kan i prisen for de i § 20, stk. 1, nævnte ydelser indkalkulere et overskud. Ligeledes kan ældre varmpumper, der leverer varme til et kollektivt varmforsyningsanlæg, og industrivirksomheder, der leverer overskudsvarme til et kollektivt varmforsyningsanlæg, indkalkulere et overskud.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan bestemme, at andre end de i stk. 1 nævnte anlæg kan indkalkulere et overskud i prisen for de i § 20, stk. 1, nævnte ydelser, såfremt disse er baserede på vedvarende energi og indgår i tilsvarende leveranceforhold som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om et prisloft for de i stk. 1 og 2 nævnte anlægs ydelser.

§ 20 c. Ved samproduktion af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand, som er omfattet af § 20, stk. 1, og opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til andre formål, som ikke er omfattet af § 20, stk. 1, skal begge ydelser leveres i overensstemmelse med §§ 20 og 20 b, medmindre der anmeldes en omkostningsfordeling af ydelserne til Forsyningstilsynet, jf. § 21, stk. 1.

§ 20 d. Varmedistributionsvirksomheder skal stille deres ydelser omfattet af § 20, stk. 1, til rådighed for forbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om afbrydelse af varmforsyning, opsigelsesvarsel og bindingsperiode med henblik på at forpligte varmedistributionsvirksomheder til at sikre forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler om levering af ydelser omfattet af § 20, stk. 1, mellem forbrugerne og disse virksomheder.

§ 21. Tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for ydelser omfattet af §§ 20 eller 20 b skal anmeldes til et tilsyn, der er nedsat af energi-, forsynings- og klimaministeren (Forsyningstilsynet), med angivelse af grundlaget herfor efter regler fastsat af tilsynet. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om formen for anmeldelse og om, at anmeldelse skal foretages elektronisk. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om, at anmeldelse skal ledsages af erklæring afgivet af en registreret revisor, statsautoriseret revisor eller kommunens revisor. Forsyningstilsynet kan give pålæg om anmeldelse.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan bestemme, at visse sager ikke skal anmeldes.

Stk. 3. Tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser, der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, er ugyldige.

Stk. 4. Finder Forsyningstilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 b eller 20 c, § 28 b, stk. 4, eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion eller betingelser, jf. dog stk. 6.

Stk. 5. Såfremt tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion eller andre betingelser må antages at ville medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi, kan tilsynet efter forhandling som nævnt i stk. 4 give pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion eller betingelser, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. Når Forsyningstilsynet, jf. § 20, stk. 17, har vurderet, om fordeling af afgiftsfordelen er fastsat efter en aftale i overensstemmelse med § 20, stk. 15, kan beføjelserne nævnt i stk. 4 og 5 ikke anvendes i forhold til den del af aftalen, som vedrører afgiftsfordelen. De øvrige dele af aftalen, jf. § 20, stk. 15, er fortsat underlagt bestemmelserne i kapitel 4.

Stk. 7. Bestemmelserne i stk. 1-6 finder tilsvarende anvendelse for vedtægtsbestemmelser i virksomheder, der ejer kollektive varmforsyningsanlæg.

§ 22. Forsyningstilsynet udarbejder en standardkontoplan og fastsætter regler om regnskabsføring og budgettering for de anlæg, der er nævnt i § 20, stk. 1, herunder om, at regnskabsåret skal følge kalenderåret, og om, at der ved anmeldelse efter § 21, stk. 1, 1. pkt., skal anvendes den standardkontoplan, Forsyningstilsynet har udarbejdet.

Stk. 2. Forsyningstilsynet fastsætter regler om indberetning af data fra de anlæg, der er nævnt i § 20, stk. 1, til Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet kan herunder fastsætte regler om formen for indberetning og om, at indberetning skal ske elektronisk. Forsyningstilsynet kan endvidere fastsætte regler om, at en indberetning skal ledsages af en erklæring afgivet af en registreret revisor, en statsautoriseret revisor eller kommunens revisor. Forsyningstilsynet kan give pålæg om indberetning.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fastsætter regler om, at anlæg, der er nævnt i § 20, stk. 1, er helt eller delvis undtaget fra regler fastsat efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om de af loven omfattede anlæg regnskabsføring m.v. med henblik på opfyldelse af Danmarks forpligtelser i henhold til EU-retten.

§ 22 a. Energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser for de ydelser omfattet af §§ 20 eller 20 b. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger efter regler fastsat af tilsynet.

Kapitel 4 a

Energitilsyn, oplysningspligt m.v.

§ 23. Forsyningstilsynets afgørelser skal meddeles skriftligt og indeholde oplysning om de forhold og synspunkter, som har været bestemmende for afgørelsen.

§ 23 a. Forsyningstilsynet kan til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation til brug for tilsynet efter loven få adgang til lokaler, der benyttes af en virksomhed, som ejer anlæg omfattet af loven, og på stedet

gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver oplysning, herunder virksomhedens regnskaber, øvrige regnskabsmateriale, forretningsbøger og andre forretningspapirer, uanset om disse oplysninger opbevares elektronisk. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på en virksomhed, der er koncernforbunden med en virksomhed, som ejer anlæg omfattet af loven, såfremt der har fundet en eller flere transaktioner sted mellem de nævnte virksomheder.

Stk. 2. Politiet yder om nødvendigt bistand ved udøvelsen af beføjelserne efter stk. 1.

§ 23 b. Forsyningstilsynet opretter et offentligt tilgængeligt register over anmeldte tariffer, andre betingelser m.v. og offentliggør et repræsentativt udsnit af disse mindst en gang årligt.

Stk. 2. Forsyningstilsynet udarbejder og offentliggør periodiske analyser af de af loven omfattede anlægs indtægts- og omkostningsforhold og vurderinger af disse anlægs udførelse af deres opgaver.

Stk. 3. Forsyningstilsynet tager fornødne skridt til i øvrigt at sikre gennemsigtighed omkring tariffer, rabatter og andre betingelser. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om, hvordan sådanne forhold skal offentliggøres af de af loven omfattede anlæg, og regler om fakturering og specificering af omkostninger.

Stk. 4. Forsyningstilsynet kan træffe beslutning om, at en uvildig sagkyndig skal gennemgå regnskaber, kontrakter m.m. i et af loven omfattet anlæg med henblik på at udarbejde en sagkyndig rapport til brug for tilsynet.

Stk. 5. Forsyningstilsynet kan hos en virksomhed, som ejer anlæg omfattet af loven, indhente de oplysninger, som er nødvendige til varetagelsen af tilsynets opgaver efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af loven. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på en virksomhed, der er koncernforbunden med en virksomhed, som ejer anlæg omfattet af loven, såfremt der har fundet en eller flere transaktioner sted mellem de nævnte virksomheder.

Stk. 6. Forsyningstilsynet kan pålægge en virksomhed, der er omfattet af stk. 5, at tilvejebringe de oplysninger, herunder at tilvejebringe dem i en bestemt form, som er nødvendige til varetagelsen af tilsynets opgaver efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af loven. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om tilvejebringelse af oplysninger.

Stk. 7. Hvis Forsyningstilsynet ikke har mulighed for at indhente oplysninger efter stk. 5 om en transaktion mellem en virksomhed, som ejer anlæg omfattet af loven, og en virksomhed, der er koncernforbunden med denne virksomhed, kan Forsyningstilsynet foreløbigt fastsætte den indregningsberettigede udgift til den pågældende transaktion. Den foreløbige fastsættelse af den indregningsberettigede udgift bortfalder, når de nødvendige oplysninger er fremsendt og dokumenteret. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler for Forsyningstilsynets foreløbige fastsættelse af den indregningsberettigede udgift.

Stk. 8. Forsyningstilsynet gør energi-, forsynings- og klimaministeren opmærksom på forhold, som tilsynet mener kan have betydning for ministerens varetagelse af opgaver efter denne lov.

Stk. 9. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at en virksomhed, som ejer anlæg omfattet af loven, skal udarbejde en selvevaluering af virksomhedens overholdelse af varmforsyningslovens kapitel 4, 4 a og 4 b til brug for tilsynet. Der kan herunder fastsættes regler om, at selvevalueringen ledsages af en erklæring fra en statsautoriseret revisor, som ikke er eller har været virksomhedens sædvanlige revisor og hverken har eller i perioden, som selvevalueringen vedrører, har haft andre opgaver for virksomheden, og som har dokumenteret erfaring med regnskaber baseret på varmforsyningsloven.

§ 23 c. Omkostninger, som er forbundet med Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter denne lov eller regler udstedt i medfør af loven, betales af de selskaber, som Forsyningstilsynet fører tilsyn med efter denne lov eller regler udstedt i medfør af loven, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Varmeselskaberne betaler halvårligt et beløb til Forsyningstilsynet til dækning af Forsyningstilsynets omkostninger til opgaver efter §§ 23 l og 23 m. Det samlede beløb fastsættes til 0,2 mio. kr. Beløbet reguleres en gang årligt pr. 1. juli med den sats for det generelle pris- og lønindeks, der er fastsat af Finansministeriet. Energi-, forsynings- og klimaministeren offentliggør reguleringer hvert år, første gang pr. 1. juli 2019. Betalingen opkræves i forhold til mængden af terajoule varme leveret af værk korrigeret for graddage. Den leverede varme opgøres på baggrund af selskabets indberetning af energiforbrug og -produktion til Energistyrelsens energiproducenttælling i det foregående kalenderår. Betalingen opkræves fra de selskaber,

- 1) der ejer anlæg til produktion af varme,
- 2) hvis hovedbeskæftigelse er energiproduktion eller affaldsforbrænding,
- 3) hvis samlede levering af varme af værk i det foregående kalenderår mindst har udgjort 100 TJ korrigeret for graddage, og
- 4) som Forsyningstilsynet fører tilsyn med.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fastsætter regler om betaling og opkrævning af beløb til dækning af omkostningerne efter stk. 1 og 2, jf. dog stk. 4. Afgørelser truffet i henhold til regler fastsat i medfør af 1. pkt. kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter regler om betaling og opkrævning af beløb til dækning af Forsyningstilsynets omkostninger i forbindelse med Forsyningstilsynets opgaver efter loven eller regler fastsat i medfør af loven angående varmeselskabernes opgaver vedrørende energibesparelser.

Stk. 5. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at de i § 28 b, stk. 1, nævnte varmedistributionsvirksomheder skal betale de udgifter, som er forbundet med ministerens behandling og

vurdering af de pågældende virksomheders opgaver vedrørende energibesparelser efter § 28 a, stk. 1, og § 28 b, stk. 1.

§ 23 d. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan til sikring af prisgennemsigtighed, forsynings sikkerhed og til opfølgning af energi- og miljøpolitiske målsætninger, herunder til udarbejdelse af det nødvendige datagrundlag i forbindelse hermed, pålægge de af loven omfattede anlæg at udarbejde og udlevere nærmere angivne oplysninger om anlæggenes produktions- og driftsmæssige forhold samt om de af anlæggene købte og solgte ydelser.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan hos kommunerne indhente de nødvendige oplysninger til brug for kortlægningen af den kollektive forsyning med opvarmet vand, damp eller gas.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om omfanget af de i stk. 1 og 2 nævnte oplysninger.

Kapitel 4 b

Overdragelse af virksomhed, udskillelse af aktiviteter og forbrugerindflydelse

§ 23 e. (Ophævet)

§ 23 f. Inden et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, som ikke ejes af de forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet det pågældende anlæg, kan afstås til andre end kommuner, skal disse forbrugere tilbydes at købe anlægget til markedspris.

Stk. 2. Inden et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, som ejes af de forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet det pågældende anlæg, kan afstås til andre, skal den eller de kommuner, hvori anlægget er beliggende, tilbydes at købe anlægget til markedspris.

Stk. 3. Forkøbsretten efter stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse ved afståelse af ejerandele i et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp eller af ejerandele i virksomheder, der ejer sådanne fremføringsanlæg.

Stk. 4. Forkøbsretten efter stk. 1 og 2 bortfalder, hvis forbrugerne eller kommunen ikke inden tre måneder efter, at tilbuddet er kommet frem, tilkendegiver at ville benytte den. Vilkårene for overdragelsen af anlægget fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af Forsyningstilsynet.

Stk. 5. En aftale, som er indgået i strid med stk. 1, 2 eller 3, er ugyldig.

§ 23 g. Driften af et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp skal udøves i et selvstændigt selskab, såfremt anlægget ikke ejes af en eller flere kommuner, af de forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet det pågældende anlæg, eller af kommuner og forbrugere i forening. Tilsvarende skal driften udøves i et selvstændigt selskab, såfremt kommuner, forbrugere eller disse i forening ikke ejer alle ejerandele i en virksomhed, der ejer fremføringsanlægget. Selskabet, som driften af fremføringsanlægget skal udøves i, må ikke varetage anden virksomhed, medmindre dette sker i et andet selvstændigt selskab.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan dispensere fra kravene i stk. 1, såfremt særlige hensyn tilsiger det.

§ 23 h. Flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i en virksomhed, der ejer et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, skal vælges af de forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet virksomhedens anlæg, eller af en eller flere kommunale bestyrelser i virksomhedens forsyningsområde i kraft af disses udøvelse af deres ejerbeføjelser på virksomhedens generalforsamling eller på anden måde. Flertallet kan også vælges af forbrugere og en eller flere kommunale bestyrelser i forening.

Stk. 2. Indflydelseskrauet i stk. 1 anses for opfyldt, hvis bestyrelsen i en virksomhed som nævnt i stk. 1, der drives i andels selskabsform, udpeges af et repræsentantskab, der er valgt af andelshaverne i forsyningsområdet. Det samme gælder for en virksomhed som nævnt i stk. 1, der drives som en selvejende institution eller i foreningsform, hvis bestyrelsen udpeges af repræsentanter, der er valgt af en eller flere kommunale bestyrelser i forsyningsområdet, af en flerhed af forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet virksomhedens anlæg, eller af sådanne kommunale bestyrelser og forbrugere i forening. Det samme gælder for et kommunalt anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp.

Stk. 3. I en virksomhed som nævnt i stk. 1, der ejes gennem en eller flere juridiske personer, anses indflydelseskrauet for opfyldt, hvis flertallet af medlemmerne i bestyrelsen for den øverste juridiske person er valgt eller udpeget på den i stk. 1 eller 2 nævnte måde og denne bestyrelse direkte eller indirekte vælger virksomhedens bestyrelse.

Stk. 4. En virksomhed som nævnt i stk. 1, der er ejet af forbrugere, kommuner eller en selvejende institution, og som er koncernforbundet med en netvirksomhed med bevilling i henhold til § 19 i lov om elforsyning, kan i stedet for på den i stk. 3 nævnte måde opfylde krauet om forbrugerindflydelse på følgende måde:

- 1) Forbrugerne, hvis ejendomme er tilsluttet virksomhedens anlæg, skal vælge mindst to medlemmer af virksomhedens bestyrelse enten direkte eller via et repræsentantskab, og
- 2) forbrugerne, hvis ejendomme er tilsluttet virksomhedens anlæg, eller, såfremt virksomheden er kommunalt ejet, kommunalbestyrelserne i virksomhedens forsyningsområde skal deltage i valget af

flertallet af medlemmerne i bestyrelsen for den øverste juridiske person, og denne bestyrelse vælger herefter direkte eller indirekte virksomhedens bestyrelse.

Stk. 5. I stedet for at forbrugere vælger mindst 2 medlemmer af virksomhedens bestyrelse efter stk. 4, nr. 1, kan et repræsentantskab, som vælger flertallet af bestyrelsen for den øverste juridiske person efter stk. 4, nr. 2, vælge mindst 2 forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet virksomhedens anlæg, som medlemmer af virksomhedens bestyrelse.

Stk. 6. De i stk. 4, nr. 1, eller stk. 5 nævnte medlemmer skal have samme rettigheder og pligter som de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 7. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan dispensere fra indflydelseskravet i stk. 1, såfremt særlige hensyn tilsiger det.

§ 23 i. Såfremt forbrugere eller kommunale bestyrelser eller disse i forening ikke har den i § 23 h nævnte indflydelse i virksomheden, skal der etableres et forbrugerrepræsentantskab. Forbrugerrepræsentantskabet skal bestå af 11 medlemmer valgt af de forbrugere, hvis ejendomme er tilsluttet virksomhedens anlæg, og har til opgave at vælge flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i virksomheden.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om betingelserne for forbrugernes valgret og valgbarhed samt om varigheden af forbrugerrepræsentantskabsmedlemmernes mandat.

Stk. 3. Forbrugerrepræsentantskabets valg af bestyrelsesmedlemmer kan alene ske blandt kandidater opstillet af medlemmerne af forbrugerrepræsentantskabet. Bestyrelsesmedlemmerne vælges for en periode svarende til den periode, der efter vedtægterne gælder for andre bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 4. Hvis virksomheden drives i aktieselskabsform, finder selskabslovens § 120, stk. 1, ikke anvendelse.

§ 23 j. Et forbrugerrepræsentantskab efter § 23 i, stk. 1, skal vælges første gang senest seks måneder efter, at virksomheden ikke opfylder det i § 23 h nævnte indflydelseskrav. Forbrugerrepræsentantskabet vælger flertallet af virksomhedens bestyrelsesmedlemmer inden for en frist på fire uger.

Stk. 2. Virksomheden skal drage omsorg for at etablere et forbrugerrepræsentantskab efter § 23 i.

§ 23 k. Vedtægterne for en virksomhed, der ejer anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, skal indeholde nærmere bestemmelser, der sikrer gennemførelsen af §§ 23 h-j.

Stk. 2. Valg af bestyrelsesmedlemmer efter §§ 23 h-23 j skal ske på en sådan måde, at forbrugerindflydelsen i rimeligt omfang afspejler antallet af forbrugere og det faktiske energiforbrug.

Stk. 3. En virksomhed, der ejer et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, der er ejet af forbrugere, kommuner eller en selvejende institution, kan i stedet for de i stk. 2 nævnte valgeregler anvende valgeregler, der giver enhver tilsluttet forbruger lige indflydelse uanset forbrug, jf. § 44, stk. 2, i lov om elforsyning, når

- 1) virksomheden, der ejer et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, er koncernforbundet med en netvirksomhed med bevilling i henhold til § 19 i lov om elforsyning,
- 2) virksomheden, der ejer et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, opfylder kravet om forbrugerindflydelse på måden, som er nævnt i § 23 h, stk. 3-5, og
- 3) netvirksomheden opfylder kravet om forbrugerindflydelse på den i § 41, stk. 3, i lov om elforsyning nævnte måde.

Stk. 4. I tilfælde af uenighed mellem forbruger og virksomhed om, hvorvidt vedtægterne opfylder de i stk. 1-3 anførte krav, kan sagen af parterne indbringes for Forsyningstilsynet.

§ 23 l. Kommuner registrerer modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, eller virksomheder, der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet andele i sådanne virksomheder. Kommuner registrerer modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der ejer eller i perioden efter den 3. maj 2017 har ejet anlæg til produktion af opvarmet vand eller damp, eller virksomheder, der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 3. maj 2017 har ejet andele i sådanne virksomheder.

Stk. 2. Selskabsmæssige omstruktureringer er ikke omfattet af stk. 1, når de ejere, der direkte eller indirekte har ejerandele i de virksomheder, der berøres af den selskabsmæssige omstrukturering, ikke opnår andet vederlag i forbindelse hermed end direkte eller indirekte ejerandele i samme indbyrdes forhold i den virksomhed eller de virksomheder, der består efter den selskabsmæssige omstrukturering. Dette er dog betinget af, at virksomheden eller virksomhederne er omfattet af stk. 1 eller, hvis det er en spaltning, § 2, stk. 1-3, i lov om kommuners afståelse af vandselskaber. Hvis en spaltning fører til, at en eller flere virksomheder alene bliver omfattet af § 2, stk. 1-3, i lov om kommuners afståelse af vandselskaber, er det yderligere en betingelse, at der i de udspaltede virksomheder ikke er anvendt eller medfulgt midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af denne lov, lov om elforsyning, lov om fjernkøling eller lov om naturgasforsyning. Kommunen afgiver i forbindelse med spaltninger omfattet af 3. pkt. en erklæring til Forsyningstilsynet i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af § 23 n om, at der ikke i de udspaltede virksomheder er anvendt eller medfulgt midler i strid med 3. pkt. § 23 m, stk. 6, 2.-5. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Registreringen skal omfatte den dato, hvor uddelingen eller vederlaget er til rådighed for kommunen (rådgighedsdatoen), og beløbets størrelse. Ved registreringen opgøres uddelinger, der hidrører fra forrentning af

indskudskapital, der er indregnet i medfør af regler udstedt efter § 20, stk. 2, på en særskilt konto. Ved registreringen opgøres vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der hidrører fra forrentning af indskudskapital, der kan indregnes i medfør af regler udstedt efter § 20, stk. 2, på en særskilt konto.

Stk. 4. Ved afståelse af ejerandele omfattet af stk. 1 til en fond eller anden selvejende institution anses afståelsestidspunktet for rådighedsdato efter stk. 3, og der skal efter stk. 1 registreres et vederlag, som mindst svarer til markedsværdien af de pågældende ejerandele.

Stk. 5. Kommuner indberetter senest den 1. februar hvert år til Forsyningstilsynet de registreringer, som kommunen har foretaget efter stk. 1, 3 og 4 i det foregående kalenderår, eller afgiver erklæring om, at der ikke er foretaget sådanne registreringer.

Stk. 6. Indberetningen skal angive det samlede beløb, der er blevet til rådighed i det foregående kalenderår (rådighedsbeløbet), og skal ledsages af dokumentation for størrelsen af de registrerede uddelinger og vederlag og for de registrerede rådighedsdatoer. Endvidere skal indberetningen angive en beregnet forrentning af rådighedsbeløbet fra de enkelte rådighedsdatoer og frem til den 1. november i indberetningsåret, hvor der efter stk. 10 sker reduktion i kommunens statstilskud efter lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Rentesaftens fastsættes til Nationalbankens diskonto den 1. januar i indberetningsåret. Finder tilsynet, at den ledsagende dokumentation er utilstrækkelig, kan tilsynet forlange yderligere dokumentation.

Stk. 7. Ved indberetningen efter stk. 5 kan kommunale ejere af aktieselskaber, der var børsnoterede den 20. februar 2003, i det samlede rådighedsbeløb inklusive beregnet forrentning fradrage et beløb svarende til det gennemsnitlige modtagne udbytte fra selskaber omfattet af stk. 1 i årene 1998-2002. Fradraget kan dog ikke overstige det samlede modtagne udbytte i det kalenderår, som indberetningen vedrører.

Stk. 8. Kommuner kan ved indberetning efter stk. 5 af vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder omfattet af stk. 1 fratække beløb, som i medfør af § 23 m, stk. 1 eller 6, har ført eller samtidig fører til reduktion af kommunens statstilskud i henhold til stk. 10. Kommuner kan endvidere ved indberetning efter stk. 5 fratække

1) et nettoprovenu og en indskudskapital, som Forsyningstilsynet har godkendt eller fastsat i medfør af § 35, stk. 5, jf. stk. 1 eller stk. 9, 2. pkt., i lov om naturgasforsyning, og som for nettoprovenuet vedkommende har ført eller samtidig fører til reduktion af kommunens statstilskud i henhold til § 35, stk. 6-8, i lov om naturgasforsyning, og

2) beløb, som i medfør af § 2, stk. 3, eller § 7 i lov om kommuners afståelse af vandsekskaber har ført eller samtidig fører til reduktion af kommunens statstilskud i henhold til § 6 i lov om kommuners afståelse af vandsekskaber.

Stk. 9. Forsyningstilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt det indberettede rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, den beregnede forrentning og eventuelle fradrag efter stk. 7 og 8 kan godkendes. Kan Forsyningstilsynet ikke godkende disse, fastsætter tilsynet rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, beregnet forrentning og størrelsen af eventuelle fradrag.

Stk. 10. Forsyningstilsynet giver senest den 1. maj hvert år Økonomi- og Indenrigsministeriet meddelelse om de efter stk. 9 godkendte rådighedsbeløb inklusive beregnet forrentning og med eventuelle fradrag. Økonomi- og Indenrigsministeriet reducerer herefter kommunens statstilskud efter bestemmelserne i § 15, stk. 1-5, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Uddelinger fra eller vederlag ved afståelse af ejerandele, som hidrører fra forrentning af indskudskapital, jf. stk. 3, 2. og 3. pkt., reduceres efter § 15, stk. 1, 2 og 4, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, når midlerne inden for en kommunal concernstruktur er anvendt til investering i materielle anlægsaktiver til brug for aktiviteter omfattet af denne lov, lov om elforsyning, lov om fjernkøling eller lov om naturgasforsyning. Hvis beløbet efter 2. pkt. overstiger det modregnede beløb i det første modregningsår, beregner Økonomi- og Indenrigsministeriet en forrentning af restbeløbet fra den 1. november i indberetningsåret til den 1. juli i året efter indberetningsåret. Rentesaftens fastsættes til Nationalbankens diskonto den 1. januar i indberetningsåret.

§ 23 m. Kommuner må ikke uden tilladelse fra energi-, forsynings- og klimaministeren bevare ejerandele i virksomheder omfattet af § 23 l, stk. 1, såfremt der i de pågældende virksomheder eller i virksomheder, som de direkte eller indirekte ejer andele i, påbegyndes væsentlige nye aktiviteter. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan stille vilkår for meddelelse af tilladelse, herunder om afståelse af ejerandele eller aktiviteter i en eller flere af de pågældende virksomheder eller om, at midler anvendt til sådanne nye aktiviteter skal betragtes som uddelinger efter § 23 l, stk. 1. Afståelse efter 2. pkt. skal, medmindre særlige hensyn tilsiger andet, ske snarest. Dersom tilladelse ikke opnås, skal kommunen snarest afhænde samtlige ejerandele i de pågældende virksomheder.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, i det omfang der påbegyndes nye aktiviteter omfattet af denne lov, lov om elforsyning, lov om fjernkøling eller lov om naturgasforsyning eller nye aktiviteter omfattet af § 2, stk. 1 eller 3, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse. Tilsvarende finder bestemmelsen i stk. 1 ikke anvendelse, i det omfang aktiviteten vedrører indvinding af geotermisk energi omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund.

Stk. 3. I virksomheder omfattet af stk. 1 må der ikke anvendes midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af denne lov, lov om elforsyning, lov om fjernkøling eller lov om naturgasforsyning, til aktiviteter omfattet af § 2, stk. 1 eller 3, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse.

Stk. 4. Aktiviteter omfattet af § 2, stk. 1 eller 3, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse, som udøves i virksomheder omfattet af stk. 1, skal være selskabsmæssigt adskilt fra aktiviteter omfattet af denne lov, lov om elforsyning eller lov om naturgasforsyning. Affaldsforbrændingsanlæg kan dog udøve aktiviteter forbundet med affaldshåndtering omfattet af lov om miljøbeskyttelse uden selskabsmæssig adskillelse.

Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 4 og § 3, stk. 1, i lov om fjernkøling er ikke til hinder for, at servicefunktioner for aktiviteter omfattet af stk. 2 varetages i et selvstændigt selskab.

Stk. 6. Kommuner godtgør senest den 1. februar hvert år over for Forsyningstilsynet ved erklæring afgivet i overensstemmelse med reglerne fastsat i medfør af § 23 n, at der ikke i det foregående kalenderår er anvendt midler i strid med stk. 3. Finder Forsyningstilsynet, at en kommune må anses for at have anvendt midler i strid med stk. 3, betragtes de pågældende midler som uddelinger efter § 23 l, stk. 1. Forsyningstilsynet fastsætter rådgighedsdatoen, beløbets størrelse og en beregnet forrentning i henhold til § 23 l, stk. 6. Kan en kommune ikke afgive erklæring i overensstemmelse med reglerne fastsat i medfør af § 23 n, giver Forsyningstilsynet energi-, forsynings- og klimaministerens meddelelse herom. Energi-, forsynings- og klimaministeren træffer herefter afgørelse om hel eller delvis afståelse af aktiviteter eller ejerandele i virksomheder omfattet af stk. 1.

Stk. 7. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan bestemme eller fastsætte regler om, at andre aktiviteter skal være omfattet af stk. 2-6.

Stk. 8. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan dispensere fra kravet i stk. 4, såfremt særlige hensyn tilsiger det.

§ 23 n. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter regler om indberetning efter § 23 l, stk. 5, samt om dokumentation og regnskabsføring for forhold omfattet af § 23 l, stk. 2 og 5, og § 23 m, stk. 3-6, herunder om, at der skal indhentes erklæringer fra kommunens revisor eller en statsautoriseret revisor.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan endvidere fastsætte regler om påbegyndelse af væsentlige nye aktiviteter som nævnt i § 23 m, stk. 1, herunder om, at der skal indhentes erklæringer fra kommunens revisor eller en statsautoriseret revisor.

Kapitel 5

Administrative bestemmelser og tilsyn m.v.

§ 24. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om tekniske samt drifts- og vedligeholdelsesmæssige krav til de af loven omfattede anlæg. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan endvidere fastsætte regler om de tekniske komponenter i anlæggene.

§ 25. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med indretningen og driften af kollektive varmforsyningsanlæg.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om tilsynet.

§ 25 a. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation om forhold, som er omfattet af denne lov, bestemmelser fastsat i henhold til loven eller EU-retsakter om forhold omfattet af loven, skal ske digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om obligatorisk anvendelse af et bestemt digitalt system og om fritagelse for anvendelse for visse personer.

Stk. 2. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Kapitel 6

Klage, Energiklagenævnet m.v.²⁾

§ 26. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af kommunen, energi-, forsynings- og klimaministeren eller Forsyningstilsynet efter denne lov eller efter regler udstedt i henhold til loven.

Stk. 2. Kommunens, energi-, forsynings- og klimaministerens og Forsyningstilsynets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end det i stk. 1 nævnte Energiklagenævnet. Afgørelserne kan ikke indbringes for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.

Stk. 3. Klage skal være indgivet skriftligt inden fire uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Stk. 4. Søgsmål til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter loven eller de regler, der udstedes efter loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

§ 26 a. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om

1) adgangen til at klage over afgørelser, der efter loven eller efter regler udstedt i henhold til loven træffes af kommunalbestyrelsen, energi-, forsynings- og klimaministeren eller Forsyningstilsynet, herunder at visse afgørelser ikke skal kunne indbringes for Energiklagenævnet,

- 2) at afgørelser, truffet af en institution under Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet eller af Forsyningstilsynet i henhold til en bemyndigelse efter § 28, ikke skal kunne indbringes for energi-, forsynings- og klimaministeren, og
- 3) betaling af gebyr ved indbringelse af en klage for Energiklagenævnet.

§ 27. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om Energiklagenævnets sammensætning ved nævnets behandling af afgørelser efter denne lov eller efter regler udstedt i henhold til loven.

Stk. 2. Energiklagenævnets formand kan efter nærmere aftale med nævnet træffe afgørelse på nævnets vegne i sager, der skal behandles efter denne lov eller efter regler udstedt i henhold til loven.

Stk. 3. Energiklagenævnet kan hos de af loven omfattede anlæg indhente oplysninger, som er nødvendige til varetagelsen af nævnets opgaver efter denne lov eller efter regler udstedt i henhold til loven.

§ 27 a. Udgifterne, som er forbundet med etablering og drift af et privat ankenævn på energiområdet, der er godkendt i medfør af kapitel 2 i lov om forbrugerklager, betales af virksomheder omfattet af el-, naturgas- og varmeforsyningslovene. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om betaling og opkrævning.

§ 28. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan bemyndige Forsyningstilsynet til at udøve beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Kapitel 7

Offentlige forpligtelser for varmeforsyningsanlæg

§ 28 a. Varmedistributionsvirksomheder skal sikre, at forbrugerne oplyses om mulighed for varmebesparelser, give den enkelte varmeforbruger informationer om sit faktiske varmeforbrug og faktiske aktuelle priser mindst en gang årligt og kortlægge det samlede varmeforbrug i forsyningsområdet. Data fra kortlægningen skal offentliggøres eller på begæring stilles til rådighed.

Stk. 2. Ved varmedistributionsvirksomheder forstås virksomheder, som har til formål at levere energi i form af opvarmet vand, damp eller andre brændbare gasarter end naturgas til forbrugere med henblik på bygningers opvarmning eller forsyning med varmt brugsvand.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om gennemførelse af bestemmelserne i stk. 1, herunder regler om forbrugernes ret til at modtage oplysningerne flere gange årligt, elektronisk, og uden at der opkræves særskilt gebyr.

§ 28 b. Varmedistributionsvirksomheder skal sikre realiseringen af dokumenterbare energibesparelser i overensstemmelse med regler fastsat efter stk. 2.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1, herunder regler om virksomhedernes opgaver og mål for de energibesparelser, som virksomhederne samlet eller enkeltvis skal sikre bliver opnået, regler om dokumentation, indberetning og verifikation samt regler om afholdelse af nærmere angivne fællesomkostninger. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at visse energibesparelsesaktiviteter, jf. stk. 1, skal ske efter udbud, og regler for udbuddets afholdelse samt for virksomhedernes finansiering af de udbudte opgaver.

Stk. 3. Realiseringen af energibesparelser efter bestemmelsen i stk. 1 skal ske gennem virksomheder, som er selskabsmæssigt adskilte fra varmedistributionsvirksomheden. Dette gælder dog ikke energibesparelser, som udføres i varmedistributionsvirksomhedens distributionssystem.

Stk. 4. Aftaler, som varmedistributionsvirksomheder indgår med andre virksomheder, herunder koncernforbundne virksomheder, skal indgås på markedsbestemte vilkår. Forsyningstilsynet fastsætter skønsmæssigt en markedsbestemt pris, der kan indregnes i varmedistributionsvirksomhedens priser efter lovens kapitel 4, jf. dog stk. 10, hvis tilsynet finder, at en aftale ikke er indgået på markedsbestemte vilkår.

Stk. 5. De af stk. 4 omfattede aftaler skal foreligge i skriftlig form på aftaletidspunktet. Virksomhederne skal på begæring fra Forsyningstilsynet forelægge tilstrækkelig dokumentation for, hvordan priser og vilkår for væsentlige aftaler er fastsat.

Stk. 6. En varmedistributionsvirksomhed skal sikre, at oplysninger om varmedistributionsvirksomhedens realiserede energibesparelser en gang årligt samkøres med oplysninger om realiserede energibesparelser fra andre varmedistributionsvirksomheder, netvirksomheder, jf. § 5, nr. 15, i lov om elforsyning, og distributionsselskaber, jf. § 6, nr. 4, i lov om naturgasforsyning, med henblik på at kontrollere, om en energibesparelse tilskrives mere end én gang.

Stk. 7. Varmedistributionsvirksomheder, netvirksomheder, jf. § 5, nr. 15, i lov om elforsyning, og distributionsselskaber, jf. § 6, nr. 4, i lov om naturgasforsyning, skal samlet sikre samkøringen efter stk. 6.

Stk. 8. Energi-, forsynings- og klimaministeren fører tilsyn med overholdelsen af stk. 1, 3 og 6 og regler udstedt i medfør af stk. 2 og 9 og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan i forbindelse med tilsynet eller behandling af klager indhente oplysninger, som er nødvendige for varetagelsen af disse opgaver hos varmedistributionsvirksomheder.

Stk. 9. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om den årlige samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser efter stk. 6 og om virksomhedernes gennemførelse af samlet samkøring efter stk. 7.

Stk. 10. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om vurdering af markedsbestemtheden og om fastsættelse af den markedsbestemte pris, herunder regler om metoder til fastsættelse af den markedsbestemte pris efter stk. 5, for de aftaler, som varmedistributionsvirksomheder indgår for at opfylde forpligtelsen til at realisere dokumenterbare energibesparelser efter stk. 1 og for at opfylde regler udstedt i medfør af stk. 2.

Stk. 11. Til brug for vurdering af aftalers markedsbestemthed, jf. stk. 4, kan energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætte regler om revisionspligt, om dokumentationspligtens indhold og rækkevidde og om sagsbehandling, herunder at oplysninger og dokumentation skal indsendes elektronisk.

§ 29. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan pålægge virksomheder, der driver et af loven omfattet anlæg, at

- 1) udføre aktiviteter med henblik på at fremme tilslutningen til fjernvarme,
- 2) udføre forsknings- og udviklingsaktiviteter, som er nødvendige for anvendelsen af miljøvenlige produktionsteknologier inden for varmforsyningen, og
- 3) udføre udredningsopgaver om den fremtidige energianvendelse i forsyningsområderne.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af aktiviteterne i stk. 1.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan bestemme, at nærmere angivne forudsætninger skal lægges til grund for udførelsen efter stk. 1, nr. 2 og 3.

§ 29 a. Virksomheder, som driver anlæg til produktion og fremføring af bygas, skal foretage nødvendig planlægning og træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre bygasforsyningen i beredskabssituationer og andre ekstraordinære situationer.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om varetagelse af de i stk. 1 nævnte opgaver samt om varetagelse af de overordnede, koordinerende planlægningsmæssige og operative opgaver vedrørende beredskabet.

§§ 30 - 32. (Ophævet)

Kapitel 8

Straffe- og ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 33. Undlader nogen rettidigt at efterkomme et påbud meddelt af Forsyningstilsynet i medfør af § 21, stk. 1, 4 eller 5, eller § 22, stk. 2, kan Forsyningstilsynet som tvangsmiddel pålægge de pågældende daglige eller ugentlige bøder.

Stk. 2. Der er udpantningsret for de i stk. 1 nævnte bøder.

§ 34. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) etablerer nye kollektive varmforsyningsanlæg efter § 4 eller nye anlæg efter § 4 a eller udfører større ændringer i eksisterende sådanne anlæg uden godkendelse,
- 2) tilsidesætter vilkår for en tilladelse eller godkendelse efter loven,
- 3) undlader at efterkomme påbud eller forbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold,
- 4) undlader at udskille driften efter § 23 g,
- 5) undlader at afgive erklæring, foretage registrering, indberetning eller afhændelse som angivet i §§ 23 l og 23 m,
- 6) anvender midler i strid med § 23 m, stk. 3, eller
- 7) meddeler energi-, forsynings- og klimaministeren, Forsyningstilsynet, Energiklagenævnet eller kommunalbestyrelsen urigtige eller vildledende oplysninger eller efter anmodning undlader at afgive eller tilvejebringe oplysninger.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 35. Loven træder i kraft den 15. juni 1990.

Stk. 2. Ved lovens ikrafttræden ophæves lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 330 af 29. juni 1983.

Stk. 3. Indtil energi-, forsynings- og klimaministeren har truffet anden bestemmelse, kan kommunalbestyrelsen ikke godkende projekter, der strider mod de i medfør af de hidtil gældende regler godkendte regionale varmforsyningsplaner.

§ 36. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 452 af 10. juni 2003 (Modregning ved kommuners afståelse m.v. af energivirksomheder, sikring af el- og varmepriser, forbrænding af kød- og benmel, søledningsanlæg til mindre øer m.v.), hvis § 3 angår § 20, stk. 1, 2 og 7, § 23 e, § 33 og § 34, stk. 1, nr. 4 og 5, indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelse:

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.²¹

Stk. 2. § 1, nr. 5, 6 og 8, og §§ 3 og 4 har virkning for uddelinger, der bindende er besluttet, og for vederlag ved afståelse erhvervet ved bindende aftale indgået den 20. februar 2003 eller senere.

Stk. 3. Bindende dispositioner foretaget inden den 20. februar 2003 behandles efter de hidtil gældende bestemmelser i elforsyningslovens § 37, varmforsyningslovens § 23 e og § 10, stk. 6 og 7, og § 17, stk. 6, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, medmindre kommunen eller amtskommunen senest ved indberetningen til Energitilsynet anmoder om, at dispositionerne omfattes af bestemmelserne i § 1, nr. 5, 6 og 8, og §§ 3 og 4 i denne lov.

Stk. 4. Den første indberetning efter elforsyningslovens § 37, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, og varmforsyningslovens § 23 e, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 4, foretages senest den 1. februar 2004 dækkende perioden fra den 20. februar 2003 til den 31. december 2003.

Lov nr. 745 af 1. juni 2015 (Kommuners adgang til varetagelse af varmforsyningsvirksomhed samt bygningsopvarmning baseret på vedvarende energi m.v.), hvis § 1 angår kapitel 1 a, § 5, stk. 2, nr. 2, § 20, stk. 1, 1. pkt., § 20, stk. 5, 1. pkt., § 20 c og d, § 21, stk. 1 og 3-5 og § 21, stk. 4, indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2015, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Pristalsreguleringen efter § 1, nr. 1, som vedrører § 2 f, stk. 6, i lov om varmforsyning, foretages første gang med virkning for 2017.

Stk. 3. § 2 træder i kraft den 1. januar 2016.

Lov nr. 1399 af 5. december 2017 (Betaling for myndighedsbehandling og justering af bestemmelser om tilsyn med Energinet), hvis § 5 angår § 23 c, stk. 1-5, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 6

Loven træder i kraft den 1. januar 2018.

Lov nr. 1677 af 26. december 2017 (Standardisering af regnskabsføring og dataindberetning m.v. for varmforsyningsvirksomheder til brug for en ny økonomisk regulering), hvis § 1 angår henvisninger til §§ 20 og 20 b, § 20, stk. 1, 1. pkt., § 20, stk. 2, 3. pkt., § 20, stk. 3, 2. pkt., § 20 a, § 21, stk. 4, § 22, stk. 1-4, og § 33, stk. 1, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2018.

Lov nr. 690 af 8. juni 2018 om Forsyningstilsynet, hvis § 17 angår ændring af »Energitilsnets« til: »Forsyningstilsnets«, og »Energitilsynet« til: »Forsyningstilsynet«, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 14

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2018, jf. dog stk. 2.
Stk. 2-3. (Udelades)

Lov nr. 704 af 8. juni 2018 (Styrkelse af rammerne for overvågning af elforsyningssikkerheden og klare regler for sikring af kapacitet, ændringer som følge af forordninger om EU-netregler, flytning af ansvar for måling af elektricitet hos elforbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet og samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser m.v.), hvis § 3 angår § 21, stk. 4, § 28 b, stk. 4, 2. pkt., og § 28 b, stk. 6-11, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2018, jf. dog stk. 2.
Stk. 2. (Udelades)

Lov nr. 1712 af 27. december 2018 (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper m.v.), hvis § 1 angår fodnoten til lovens titel, §§ 11-13, § 14 a, § 15, § 20 b, stk. 1, 2. pkt., overskriften til kapitel 5 og § 25 a, indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2019.
Stk. 2. For sager om tilslutnings- og bidragspligt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet beslutning inden den 1. januar 2019, finder de hidtil gældende regler anvendelse.
Stk. 3. Regler fastsat i medfør af § 11, stk. 2, § 12, stk. 2, og § 13, stk. 2, i lov om varmeforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1211 af 9. oktober 2018 forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af § 14 a i lov om varmeforsyning.
Stk. 4. (Udelades)

Energistyrelsen, den 21. januar 2019

Martin Hansen
Vicedirektør

/ Mercan-Ellen Nielsen

Officielle noter

¹¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF, EU-Tidende 2012, nr. L 315, side 1, som ændret ved Rådets direktiv 2013/12/EU af 13. maj 2013 om tilpasning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet på baggrund af Republikken Kroatiens tiltrædelse, EU-Tidende 2013, nr. L 141, side 28, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (omarbejdning), EU-Tidende 2010, nr. L 153, side 13, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 140, side 16, som ændret ved Rådets direktiv 2013/18/EU af 13. maj 2013 om tilpasning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder på grund af Republikken Kroatiens tiltrædelse, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 230, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/1513/EU af 9. september 2015 om ændring af direktiv 98/70/EF om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, EU-Tidende 2015, nr. L 239, side 1.

¹² Energiklagenævnet er pr. 1. januar 2017 ressovertoverført til Erhvervsministeriet.

¹³ Lov nr. 452 af 10. juni 2003 er bekendtgjort den 11. juni 2003 i Lovtidende A og trådte i kraft den 12. juni 2003.

KAPITEL 2

BEKENDTGØRELSER OG VEJLEDNINGER VEDRØRENDE BUDGET OG PRISER

Bekendtgørelse om anmeldelse

BEK nr. 1412 af 03/12/2018

Bekendtgørelse om anmeldelse af tariffer, omkostningsfordelinger og andre betingelser for levering af fjernvarme samt varmeproduktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft m.v.

I medfør af § 21, stk. 1, § 22, stk. 1-3, og § 34, stk. 2, i lov om varmeforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1211 af 9. oktober 2018, fastsættes:

Anvendelsesområde og definition

§ 1. Anmeldelsespligten efter denne bekendtgørelse påhviler virksomheder, der leverer opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas, og som er omfattet af varmeforsyningslovens § 20, stk. 1.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion: Fordeling af omkostninger på samme fysiske anlæg, der producerer opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas omfattet af varmeforsyningslovens § 20, stk. 1, i samproduktion med ydelser, der ikke er omfattet af varmeforsyningsloven.

Anmeldelsespligtens omfang

§ 3. Anmeldelsespligten omfatter tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af opvarmet vand, damp eller gas nævnt i § 1, samt grundlaget herfor, herunder budgetter, almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering og tekniske leveringsbestemmelser, bestemmelser om renter og gebyrer og inddrivelse af restancer, leveringsaftaler, aftaler om indregning af værdien af mængden af overskud eller underskud af CO₂-kvoter m.v. Foretages henlæggelser, omfatter anmeldelsespligten tillige investerings- og henlæggelsesplan. Anmeldelsespligten omfatter endvidere oplysninger om forrentning af indskudskapital.

Stk. 2. Anmeldelsespligten omfatter regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (priseftervisning).

Stk. 3. Virksomheder omfattet af § 6, stk. 2-3, skal ved anmeldelse af budget, jf. § 5, og priseftervisning fordele varmeomkostninger på det enkelte led i forsyningskæden, som disse varmeomkostninger kan tilknyttes. Der skal herved ske en fordeling til produktion, transmission og distribution.

Stk. 4. Anmeldelsespligten omfatter årsrapporten aflagt efter årsregnskabsloven eller årsregnskab efter andre regler, hvis virksomheden efter disse regler har pligt til at udarbejde en årsrapport eller årsregnskab.

Stk. 5. Anmeldelsespligten omfatter ændringer i gældende eller nye vedtægtsbestemmelser i virksomheder, der ejer kollektive varmeforsyningsanlæg, jf. § 21, stk. 7, i lov om varmeforsyning.

Anmeldelsesform

§ 4. Anmeldelse efter § 3, skal ske i Forsyningstilsynets online anmeldelsessystem (ENAO).

Stk. 2. Virksomheden anvender ved anmeldelse af budget og priseftervisning skemaet i ENAO.

Stk. 3. Kan anmeldelse ikke ske i Forsyningstilsynets online anmeldelsessystem, jf. stk. 1, skal det ske på de anmeldelsesskemaer, som findes på Forsyningstilsynets hjemmeside. Anmeldelsesskemaer indsendes herefter per e-mail til Forsyningstilsynet i samme filformat.

Stk. 4. For virksomheder omfattet af § 6, stk. 1, kan regnskabsoplysninger, der er registreret i struktureret form efter standardkontoplan udarbejdet af energibranchens organisationer, danne grundlag for anmeldelse af priseftervisning i Forsyningstilsynets online anmeldelsessystem.

Stk. 5. Virksomhedens anmeldelser registreres i Forsyningstilsynets offentligt tilgængelige register, jf. varmeforsyningslovens § 23 b, stk. 1.

Stk. 6. Forsyningstilsynet udarbejder vejledninger til brug for anmeldelse efter § 3. Vejledninger kan tilgås på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Anmeldelsesfrister

§ 5. Anmeldelse af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion, andre betingelser og oplysninger, der er grundlag for fastsættelsen af tariffer mv. efter § 3, stk. 1, skal ske senest samtidig med, at de træder i kraft overfor aftageren.

§ 6. Anmeldelsespligtige, jf. § 1, der anvender et regnskabsår, der udløber mellem 1. juni og 30. november, skal anmelde prisetervisning senest den førstkommande 15. marts, jf. dog stk. 2. Anmeldelsespligtige, der anvender et regnskabsår til udløb mellem 1. december og 31. maj, skal anmelde prisetervisning senest den førstkommande 15. september jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Anmeldelsespligtige, jf. § 1, der i mindst to ud af tre år i den periode, der udgøres af de regnskabsår, der starter i 2014, 2015 og 2016, har solgt mindst 50 TJ opvarmet vand eller damp pr. år, skal fra 1. januar 2019 anvende et regnskabsår, der svarer til kalenderår, og anmelde prisetervisning efter udløbet af regnskabsperioden senest den førstkommande 15. april. Anmeldelse efter 1. pkt. skal ske første gang den 15. april 2020.

Stk. 3. Anmeldelsespligtige, jf. § 1, der i mindst to ud af tre på hinanden følgende regnskabsår, der starter i 2015 eller senere, har solgt mindst 50 TJ opvarmet vand eller damp pr. år, skal anvende et regnskabsår, der svarer til kalenderår, senest fra 1. januar i det andet år efter regnskabsperiodens afslutning, og anmelde prisetervisning senest den førstkommande 15. april.

Stk. 4. Grænsen på 50 TJ, jf. stk. 2 og 3, måles som virksomhedens samlede varmesalg.

Stk. 5. I forhold til virksomheder, jf. § 1, der ikke tidligere har anmeldt prisetervisning, eller hvis anmeldelse har været mangelfuld, kan Forsyningstilsynet efter en konkret vurdering træffe afgørelse om, hvorvidt virksomheden er omfattet af kravene nævnt i stk. 1-4.

Stk. 6. Virksomheder, der er omfattet af kravene nævnt i stk. 2-4, forbliver underlagt disse krav, også hvis varmesalget senere måtte komme under grænsen på 50 TJ pr. år.

Stk. 7. Anmeldelse af prisetervisning, jf. stk. 1-3, skal være ledsaget af en revisorerklæring om prisetervisningens overensstemmelse med varmeforsyningslovens kapitel 4 afgivet af en revisor, der er godkendt efter revisorloven. Revisor skal anvende den revisorerklæring og revisorinstruks, som findes i Forsyningstilsynets online anmeldelsessystem (ENAO) og på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Stk. 8. Stk. 2-6 gælder ikke for anmeldelsespligtige virksomheder, der leverer overskudsvarme.

§ 7. Årsrapport aflagt efter årsregnskabsloven eller årsregnskab efter andre regler skal anmeldes efter samme frister som prisetervisningen, jf. § 6, stk. 1-3.

Stk. 2. Såfremt fristen i stk. 1 indebærer, at perioden mellem regnskabsårets udløb og fristen i stk. 1 udgør mindre end 5 måneder, skal årsrapport eller årsregnskab dog anmeldes senest 5 måneder efter regnskabsårets udløb.

Varmeproduktionsomkostninger m.v. til brug for fastsættelse af prisloft for affaldsforbrændingsanlæg

§ 8. Anmeldelsespligten efter denne bestemmelse påhviler virksomheder, jf. § 1, der ejer anlæg på en central kraftværksplads (centrale kraftvarmeanlæg), jf. § 17 i kraftværksbekendtgørelsen. Der er pligt til anmeldelse, såfremt produktion af opvarmet vand på anlæggene i den periode, som der anmeldes for, samlet var 1.000 TJ eller derover, jf. prisloftbekendtgørelsen.

Stk. 2. Anmeldelsespligten omfatter varmeproduktionsomkostninger og oplysninger om brændselsanvendelse.

Stk. 3. Ved varmeproduktionsomkostninger, jf. stk. 2, forstås alle virksomhedens udgifter til produktion af opvarmet vand på centrale kraftvarmeanlæg fratrukket eventuelle indtægter. I stedet for varmeproduktionsomkostninger kan også anmeldes realiserede indtægter fra aftaler, som virksomheden har indgået med varmeaftageren om levering af opvarmet vand.

Stk. 4. Ved oplysninger om brændselsanvendelse, jf. stk. 2, forstås oplysninger om, hvilke brændsler der er anvendt i den periode, som der anmeldes for, og hvor stor en procentandel af den totale varmemængde, der er produceret på hvert brændsel.

Stk. 5. I tilfældet af, at en anden virksomhed end den virksomhed, der ejer centrale kraftvarmeanlæg, har investeret i disse anlæg, skal denne investerings anlægssum, hvis afskrivninger og finansieringsomkostninger ikke er afspejlet i oplysningerne, jf. stk. 3, anmeldes samt anlæggets eller anlægssænderingens idriftsættelsesår. Oplysningerne anmeldes for alle anlæg, der er i drift i det år, der anmeldes for, såfremt disse ikke tidligere er anmeldt. Desuden skal det anmeldes, hvis der er ændringer i forhold til det tidligere anmeldte.

Stk. 6. Bestemmelserne i § 4, stk. 1-3 og stk. 5, finder tilsvarende anvendelse.

Sanktionsbestemmelser

§ 9. Med bøde straffes den, der

1) undlader at anmelde efter denne bekendtgørelse, eller

2) meddeler urigtige eller vildledende oplysninger eller opgørelser efter denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Forsyningstilsynet kan give pålæg om anmeldelse. Undlader nogen rettidigt at efterkomme et påbud meddelt af Forsyningstilsynet i medfør af § 21, stk. 1, 4. pkt. i lov om varmeforsyning, kan Forsyningstilsynet som tvangsmiddel pålægge de pågældende daglige eller ugentlige bøder, jf. § 33, stk. 1, i lov om varmeforsyning.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Dispensation

§ 10. Forsyningstilsynet kan i særlige tilfælde dispensere fra kravene om anmeldelsesform og frister i § 4 og § 6.

Ikrafttræden

§ 11. Bekendtgørelsen træder i kraft den 5. december 2018.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1288 af 15. november 2018 om anmeldelse af tariffer, omkostningsfordelinger og andre betingelser for levering af fjernvarme samt varmeproduktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft m.v. ophæves.

Forsyningstilsynet, den 3. december 2018

Carsten Smidt

/ Christian Parbøl

Bekendtgørelse om afskrivninger

BEK nr. 941 af 04/07/2017

Bekendtgørelse om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Energitilsynets tiltræden, forrentning af indskudskapital

I medfør af § 20, stk. 2, i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 523 af 22. maj 2017, fastsættes efter bemyndigelse i henhold til § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 436 af 11. maj 2012 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser:

Driftsmæssige afskrivninger

§ 1. For idriftsatte anlæg indregnes driftsmæssige afskrivninger i priserne på grundlag af de efter hidtil gældende regler opgjorte afskrivningsgrundlag.

§ 2. For de nye anlæg indregnes driftsmæssige afskrivninger i priserne på grundlag af den konstaterede anlægssum med fradrag af henlæggelser, jf. § 5.

§ 3. Ved anlægssum forstås anskaffelsesprisen med tillæg af de omkostninger, der er foranlediget af anskaffelsen. Heri kan endvidere indregnes byggerenter opgjort på idriftsættelsestidspunktet.

Stk. 2. På værker med forenet produktion fordeles den totale anlægssum på de enkelte produkter efter rimelige driftsøkonomiske principper.

§ 4. Afskrivninger af de i §§ 1 og 2 nævnte værdier foretages med indtil 20 procent om året.

Stk. 2. For anlæg idriftsat efter afslutningen af det regnskabsår, der omfatter den 31. marts 1982 foretages afskrivninger særskilt for det enkelte års samlede anlægssum. Det enkelte års anlægssum skal være afskrevet over en periode på højst 30 år fra idriftsættelsestidspunktet.

Henlæggelser

§ 5. I priserne for opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas kan indregnes henlæggelser til nyinvesteringer.

Stk. 2. Henlæggelser kan tidligst påbegyndes 5 år før det planlagte idriftsættelsessår.

Stk. 3. I 5 år før idriftsættelsesåret kan der i alt henlægges indtil 75 pct. af den budgetterede anlægssum, som denne vil fremtræde på idriftsættelsestidspunktet ved akkumulering af de i anlægsperioden bogførte anlægsomkostninger excl. renter. Der kan ikke i noget år henlægges mere end 20 pct. af den budgetterede anlægssum.

Stk. 4. På værker med forenet produktion fordeles anlægssummen på de enkelte produkter efter rimelige driftsøkonomiske principper.

Stk. 5. Såfremt henlæggelserne samlet overstiger 75 pct. af den konstaterede anlægssum excl. renter, modregnes det overskydende beløb i priserne i idriftsættelsesåret og det følgende år.

Forrentning af indskudskapital

§ 6. Energitilsynet kan tillade, at der i priser for levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas indregnes en markedsmæssig, systematisk risikojusteret forrentning af indskudskapital.

Stk. 2. Forrentning kan alene indregnes for den del af den i stk. 1 nævnte indskudskapital, der anvendes til virksomhedens drift eller til investeringer i anlæg med henblik på levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas.

Stk. 3. Virksomheden skal opgøre den del af den i stk. 1 nævnte indskudskapital, der anvendes til virksomhedens drift eller investeringer i anlæg på baggrund af virksomhedens senest anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (prisettersvisning) efter bekendtgørelse om anmeldelse af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af fjernvarme samt varmeproduktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft.

Stk. 4. Indskudskapital, der anvendes til virksomhedens drift eller til investeringer i anlæg med henblik på levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas, fastsættes til den laveste af følgende tre værdier:

- 1) Indskudskapital fratrukket tilladt forrentning, der ikke er indregnet i priserne.
- 2) Anlægssaldo med tillæg af anlæg under udførelse:
  - a) fratrukket langfristede gældsforpligtelser, kortfristede gældsforpligtelser til tilknyttede og associerede virksomheder og bankgæld,

- b) tillagt 2 pct. af virksomhedens omkostninger excl. tilladt forrentning af indskudskapital, der er indregnet i priserne i det år, som de senest anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (priseftervisning) vedrører, og
- c) tillagt brændselslager.

3) Indskudskapital:

- a) fratrukket tilgodehavender hos tilknyttede og associerede virksomheder, likvide beholdninger samt tilladt forrentning, der ikke er indregnet i priserne,
- b) tillagt henlæggelser og 2 pct. af virksomhedens omkostninger excl. tilladt forrentning af indskudskapital, der er indregnet i priserne i det år, som de senest anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (priseftervisning) vedrører.

Stk. 5. Energitilsynet fastsætter den indskudskapital, der anvendes til virksomhedens drift eller til investeringer i anlæg til værdien 0, hvis opgørelsen efter stk. 3, medfører en negativ værdi.

Stk. 6. Energitilsynet afviser enhver ansøgning om genoptagelse af ansøgningssagen, når der er forløbet mere end 1 år, fra Energitilsynet har meddelt virksomheden sin afgørelse.

§ 7. En ansøgning om tilladelse til at indregne forrentning af indskudskapital skal være modtaget i Energitilsynet tidligst 12 måneder og senest 9 måneder inden begyndelsen det regnskabsår, som ansøgningen vedrører.

Stk. 2. Energitilsynet træffer afgørelse i ansøgningssagen senest 3 måneder efter begyndelsen af det regnskabsår, som ansøgningen vedrører.

Stk. 3. Den del af den tilladte forrentning af indskudskapital, der ikke er indregnet senest 18 måneder efter afgørelsen, er ikke indregningsberettiget, jf. dog § 8.

§ 8. Energitilsynet kan fastsætte vilkår om, at virksomheden skal indregne forrentning af indskudskapital over en periode, der svarer til det antal år, der meddeles tilladelse for, hvis Energitilsynet ikke kan træffe afgørelse inden den frist, som fremgår af § 7, stk. 2.

Stk. 2. Energitilsynet kan ikke fastsætte vilkår om, at indregning af forrentning af indskudskapital sker over en længere periode end 4 år.

Stk. 3. Den del af den tilladte forrentning af indskudskapital, der ikke på de fastsatte vilkår er indregnet i afsluttede regnskabsår, er ikke indregningsberettiget.

§ 9. En ansøgning om tilladelse til at indregne forrentning af indskudskapital, der skal behandles efter reglerne i bekendtgørelse nr. 175 af 18. marts 1991 om driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyanvesteringer og forrentning af indskudskapital i følge lov om varmeforsyning meddeles på vilkår om, at

1) indregning skal foretages hurtigst muligt, og

2) den årlige indregning højst svarer til 10 pct. af virksomhedens omkostninger excl. tilladt forrentning af indskudskapital i de anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (priseftervisning) for det regnskabsår, der begynder i 2015 efter bekendtgørelse om anmeldelse af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af fjernvarme samt produktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft.

Stk. 2. Energitilsynet kan ikke fastsætte vilkår om, at indregning af forrentning af indskudskapital sker over en længere periode end 8 år. Medfører det i stk. 1 nævnte, at indregning ikke kan ske inden for en periode af 8 år, meddeles tilladelsen på vilkår om, at det overstigende beløb, indregnes forholdsmæssigt i perioden.

Stk. 3. Den del af den tilladte forrentning af indskudskapital, der ikke på de fastsatte vilkår er indregnet i afsluttede regnskabsår, er ikke indregningsberettiget.

Kapitaldannelse

§ 10. I tilfælde, hvor anvendelsen af reglerne i §§ 1-5 medfører en urimelig kapitaldannelse, kan Energitilsynet bestemme, at bogførte fondsmidler, herunder midler overført til ejerne - dog bortset fra pensionsfond og rimelige driftskapitalmidler - anvendes til nedsættelse af priserne på opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas i forsyningsområderne.

Undtagelse

§ 11. I tilfælde, hvor bestemmelserne i §§ 1-6 medfører væsentlige ulemper for virksomheder eller forbrugere eller urimelig ulighed mellem virksomhederne, kan Energitilsynet undtage fra bestemmelserne.

§ 12. I ekstraordinære tilfælde, hvor bestemmelserne i §§ 7-9 medfører væsentlige ulemper for virksomheder eller forbrugere eller urimelig ulighed mellem virksomhederne, herunder f.eks. hvis vilkårene for tilladelsen til indregning af forrentning af indskudskapital forhindrer virksomhederne i at opretholde en soliditet, der er nødvendig for virksomhedernes drift, kan Energitilsynet undtage fra bestemmelserne.

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 13. Bekendtgørelsen træder i kraft den 7. juli 2017.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 479 af 17. maj 2017 om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser og til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital ophæves.

Stk. 3. Ansøgninger om tilladelse til at indregne forrentning af indskudskapital, modtaget i Energitilsynet inden den 7. juli 2017 behandles efter reglerne i bekendtgørelse nr. 479 af 17. maj 2017 om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser og nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital i følge lov om varmeforsyning.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 7, stk. 1, gælder ikke for ansøgninger om tilladelse til at indregne forrentning af indskudskapital i regnskabsår, der begynder inden den 1. oktober 2018.

Energistyrelsen, den 4. juli 2017

Martin Hansen

/ Mercan-Ellen Nielsen

Vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i varmeprisen

---

DECEMBER 2018

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

1. INDLEDNING.....	3
2. ANMELDELSE AF PRISER M.V.	4
3. BUDGET.....	5
3.1 INDREGNING AF AFSKRIVNINGER	6
3.2 INDREGNING AF HENLÆGGELSER.....	7
3.3 FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL	8
4. PRISEFTERVISNING.....	8
5. BILAG – UDDRAG AF VARMEFORSYNINGSLOVEN, ANMELDELSSEBEKENDTGØRELSEN PÅ VARMEOMRÅDET, AFSKRIVNINGSBEKENDTGØRELSEN, SAMT FORSYNINGSTILSYNETS OG ENERGIKLAGEÆVNETS PRAKSIS	9
5.1 UDDRAG AF LOV OM VARMEFORSYNING (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 1211 AF 9. OKTOBER 2018).....	9
5.2 UDDRAG AF ANMELDELSSEBEKENDTGØRELSEN PÅ VARMEOMRÅDET (BEKENDTGØRELSE NR. 1412 AF 3. DECEMBER 2018).....	10
5.3 UDDRAG AF AFSKRIVNINGSBEKENDTGØRELSEN (BEKENDTGØRELSE NR. 941 AF 4. JULI 2017)	11
5.4 UDDRAG AF FORSYNINGSTILSYNETS PRAKSIS	14
5.5 UDDRAG AF ENERGIKLAGEÆVNETS PRAKSIS.....	18

1. INDLEDNING

Formålet med denne vejledning er at gennemgå hovedreglerne om afskrivninger og henlæggelser i afskrivningsbekendtgørelsen¹, samt energimyndighedernes praksis herom. Uddrag af varmeforsyningsloven, anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet, afskrivningsbekendtgørelsen, samt Forsyningstilsynets og Energiklagenævnets praksis, findes som bilag bagerst i denne vejledning.

Vejledningen er baseret på Forsyningstilsynets vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i fjernvarmeprisen (August 2018) med følgende ændringer:

- Opdateret med hensyn til seneste lov- og bekendtgørelsesændringer

---

¹ BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

2. ANMELDELSE AF PRISER M.V.

Varmedeforsyningsvirksomheder skal fastsætte priserne for levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas efter reglerne i varmedeforsyningslovens kapitel 4 (prisbestemmelserne). Reglerne gælder virksomheder der er nævnt i lovens § 20 (kollektive varmedeforsyningsanlæg, industrivirksomheder, kraftvarmeanlæg med en eleffekt over 25 MW samt geotermiske anlæg m.v.)². Priserne skal være anmeldt til Forsyningstilsynet for at være gyldige³ og skal anmeldes senest samtidig med, at de træder i kraft.

Varmedeforbrugerne skal kende priserne inden de forbruger varmen. Priserne skal derfor fastsættes på grundlag af de budgetterede omkostninger. Det gælder også for varmedeforsyningsvirksomhedernes afskrivninger og henlæggelser. Budgettet, samt investerings- og henlæggelsesplan skal som grundlag for prisberegningen samtidig anmeldes til Forsyningstilsynet.

BOKS 1 | ANMELDELSER TIL FORSYNINGSTILSYNET

Fra og med 1. januar 2015 har anmeldelser til Forsyningstilsynet på varmeområdet skullet foretages i Forsyningstilsynets elektroniske indberetningssystem, ENergiAnmeldelse Online (ENAO). Kravet om elektronisk anmeldelse følger af anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet⁴.

Anmeldelse til Forsyningstilsynet foretages ved at udfylde og indsende de indberetningsskemaer, der findes i ENAO og ved at vedlægge grundlaget for prisfastsættelsen som vedhæftede filer i ENAO. ENAO kan tilgås via denne adresse: <https://enaoforsyningstilsynet.dk>. Vejledninger til ENAO kan findes på Forsyningstilsynets hjemmeside (www.forsyningstilsynet.dk).

Ved afslutningen af varmeåret⁵ skal varmedeforsyningsvirksomhederne udarbejde en prisetervisning (regnskabsoplysninger til eftervisning af priserne) i overensstemmelse med reglerne i varmedeforsyningslovens kapitel 4, bekendtgørelser udstedt i medfør heraf, samt Forsyningstilsynets vejledninger. Prisetervisningen ledsaget af en revisor-erklæring skal anmeldes til Forsyningstilsynet.

Varmedeforsyningsvirksomhederne kan ikke bruge en årsrapport efter årsregnskabsloven eller efter de kommunale regnskabsregler som eftervisning, da regnskabsprincipperne på visse områder ikke er sammenfaldende med reglerne i varmedeforsyningsloven.

---

² § 20, stk. 1, i varmedeforsyningsloven

³ § 21, stk. 3, i varmedeforsyningsloven

⁴ BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (Anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

⁵ Ved varmeår i denne vejledning forstås det år, der anmeldes budget og prisetervisning for.

For nærmere information om anmeldelser til Forsyningstilsynet henvises der til anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet⁶ og vejledning om anmeldelse af budget og priseftervisning⁷.

En overdækning fremkommer når virksomheden ved varmeårets afslutning har flere realiserede indtægter end realiserede omkostninger. En underdækning fremkommer, hvis virksomheden ved varmeårets afslutning har flere realiserede omkostninger end realiserede indtægter.

Over-/underdækninger skal indregnes i varmepriserne for det budgetår, der følger umiddelbart efter det år over-/underdækningen vedrører. Det vil sige, at varmeforsyningsvirksomheden på budgettidspunktet for det følgende år skal estimere den forventede over-/underdækning til indregning i varmepriserne. Varmeforsyningsloven giver mulighed for at ændre varmepriserne i løbet af et varmeår, på baggrund af et nyt anmeldt budget og nye anmeldte varmepriser. En eventuel difference, når priseftervisningen foreligger, skal indregnes i det følgende år.

Varmeforsyningsvirksomhederne kan dog også vælge at udbetale en overdækning i forbindelse med årsafregningen, derimod må virksomhederne ikke opkræve en underdækning i forbindelse med årsafregningen.

Det er i strid med reglerne i varmeforsyningsloven at budgettere med en overdækning med henblik på at udjævne priserne.

For nærmere information om over-/underdækninger henvises der til vejledning om Forsyningstilsynets praksis for afvikling af over- eller underdækning⁸.

3. BUDGET

Som grundlag for prisberegningen skal varmeforsyningsvirksomhederne udarbejde et realistisk budget baseret på de forventede nødvendige omkostninger til energi, lønninger og andre driftsomkostninger, efterforskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser, herunder omkostninger til energispareaktiviteter, samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningssystemerne⁹. Desuden kan der i varmeprisen indregnes driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Forsyningstilsynets tiltræden forrentning af indskudskapital. Når budgettets indtægtsside skal lægges, skal de forventede indtægter være så meget højere eller så meget lavere end de forventede nødvendige omkostninger, at den estimerede over-/underdækning ultimo det foregående år får budgettets omkostnings- og indtægtsside til at balancere.

⁶ BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (Anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

⁷ Vejledning til anmeldelse af budget og priseftervisning – December 2018

⁸ VEJ nr. 9297 af 1. juni 2009

⁹ Omkostninger, der er indregningsberettigede efter deres art efter varmeforsyningslovens § 20, stk. 1. Afskrivninger, henlæggelser og med Forsyningstilsynets tiltræden forrentning, kan indregnes efter lovens § 20, stk. 2.

BOKS 2 | AFVIKLING AF OVER-/UNDERDÆKNINGER

Når varmeåret er afsluttet vil der enten opstå en over- eller underdækning, dvs. en forskel mellem virksomhedens realiserede indtægter og omkostninger. En over-/underdækning kan afvikles i løbet af året ved at ændre varmeprisen. Senest i det efterfølgende år skal over-/underdækningen være afviklet, medmindre der er indgået en aftale med Forsyningstilsynet. Denne praksis fra Forsyningstilsynet er skabt med henblik på, at der så vidt muligt er overensstemmelse mellem forbrugerne før og efter afviklingen af over-/underdækningen.

På budgettidspunktet skal virksomheden estimere årets forventede over-/underdækning og indregne den i varmeprisen. Når over-/underdækningen er gjort endeligt op, bør virksomheden foretage en budgetopfølgning og anmelde et revideret budget og en ny pris.

Hvis der er væsentlige ændringer i forudsætningerne for budgettet, herunder en forskel mellem den allerede indregnede over-/underdækning og den faktisk opgjorte over-/underdækning, kan der anmeldes et revideret budget og nye priser til Forsyningstilsynet.

3.1 INDREGNING AF AFSKRIVNINGER

Afskrivninger er som udgangspunkt en indregningsberettiget omkostning. Afskrivninger foretages på budgettidspunktet og skal fremgå af budgettet. Afskrivningsgrundlaget er de konstaterede anlægssummer tillagt eventuelle omkostninger som følge af anskaffelsen, herunder også byggerenter¹⁰.

I virksomheder med forenet produktion (kraftvarmeværker, affaldsforbrændingsanlæg mv.) fordeles den totale anlægssum på de enkelte produkter efter rimelige, driftsøkonomiske principper¹¹.

Eventuelle henlæggelser, der allerede er indregnet i priserne, skal modregnes i afskrivningsgrundlaget. Afskrivningerne skal beregnes særskilt for hvert enkelt års samlede afskrivningsgrundlag, dvs. de samlede anlægssummer, hvilket indebærer, at varmforsyningsvirksomheder fører et anlægskartotek, der gør det muligt at holde styr på afskrivningsgrundlaget og beregne afskrivningerne.

Afskrivninger kan indregnes med op til 20 pct. af afskrivningsgrundlaget om året i en periode på minimum 5 år og maksimum 30 år¹². Afskrivninger kan foretages fra og med idriftsættelsesåret. Der er ikke pligt til at afskrive systematisk (fx saldometoden eller lineære afskrivninger) og afskrivningsbeløbene/-procenterne kan således variere fra år til år.

---

¹⁰ § 3, stk. 1, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

¹¹ § 3, stk. 2, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

¹² § 4, stk. 1-2, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

Afdrag på lån er ikke en indregningsberettiget omkostning. Det er imidlertid ikke i strid med reglerne i varmforsyningsloven eller afskrivningsbekendtgørelsen at fastsætte afskrivningerne i forhold til afdragsprofilerne på lån optaget til finansiering af aktiverne, hvis afskrivningsbekendtgørelsens regler i øvrigt overholdes. Afskrivninger, der overstiger virksomhedens kapitalbehov, fx til afvikling af lån, kan imidlertid føre til en for høj varmepris og dermed urimelig kapitaldannelse¹³.

TILSLUTNINGSBIDRAG

Tilslutningsbidrag og andre engangsbidrag i forbindelse med tilslutning anses for en pris i leveringsforholdet, som omfatter varmemeforbrugers bidrag til de faste anlæg. Engangsbidrag skal principielt modregnes fuldt ud i årets afskrivningsgrundlag. Varmeforsyningsvirksomheden kan dog i stedet vælge at indtægtsføre engangsbidragene i det år, de vedrører.

3.2 INDREGNING AF HENLÆGGELSER

Henlæggelser foretages på budgettidspunktet. I forbindelse med anmeldelse af budgettet skal der ligeledes anmeldes en investerings- og henlæggelsesplan¹⁴, der indeholder formålet med henlæggelserne, den forventede investerings anlægssum/afskrivningsgrundlag, samt idriftsættelsesåret og de budgetterede henlæggelser for hver investering.

Efter Forsyningstilsynets praksis skal henlæggelser ske til øremærkede nyinvesteringer. Hvis en investering ikke foretages alligevel, skal henlæggelsesbeløbene indtægtsføres. Der kan endvidere henlægges til motorrenovering, og til omkostninger i forbindelse med skrotning.

Henlæggelser beregnes på grundlag af den forventede investerings anlægssum/afskrivningsgrundlag, som den forventes at udgøre på idriftsættelsestidspunktet ved akkumulering af de i anlægsperioden bogførte anlægsomkostninger excl. renter¹⁵.

Henlæggelser kan indregnes med op til 20 pct. af den forventede investerings anlægssum/afskrivningsgrundlag om året i 5 år før idriftsættelsestidspunktet. Over de 5 år kan der maksimalt henlægges 75 pct. af investeringens anlægssum/afskrivningsgrundlag.

Er der indregnet henlæggelsesbeløb svarende til mere end 75 pct. af den konstaterede anlægssum excl. renter, skal det overskydende beløb indtægtsføres i idriftsættelsesåret og det følgende år¹⁶. Det resterende beløb (25 pct.), dvs. efter modregningen af henlæggelserne i den faktiske anlægssum/afskrivningsgrundlag, kan opkræves ved indregning af afskrivninger i varmeprisen.

¹³ § 10, stk. 1, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

¹⁴ § 3, stk. 1, i BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (Anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

¹⁵ § 5, stk. 3, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

¹⁶ § 5, stk. 5, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

3.3 FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL

Forsyningstilsynet kan tillade, at der i priserne indregnes forrentning af indskudskapital¹⁷. Indregning af forrentning kræver forudgående tilladelse i hvert enkelt tilfælde. Tilladelsen gælder kun for det ansøgte år og gives ikke med tilbagevirkende kraft for tidligere år.

4. PRISEFTERVISNING

Efter varmeårets udløb skal varmforsyningsvirksomheden som nævnt udarbejde en prisetervisning. Over-/underdækningen skal indgå i budgettet for det følgende år. En overdækning kan dog også tilbagebetales i forbindelse med årsafregningen. Indregning af afskrivninger og henlæggelser skal opgøres på helårsbasis i forbindelse med varmforsyningsvirksomhedernes budgetlægning. Indregning af afskrivninger og henlæggelser kan ikke foretages efterfølgende i form af en overskudsdisposition.

Afskrivninger og henlæggelser foretages som nævnt på budgettidspunktet og afskrivnings-/henlæggelsesbeløbene skal som hovedregel være de samme i prisetervisningen som i budgettet. Der kan ved varmeåret afslutning foretages regulering i beløbene i forhold til de budgetterede beløb, såfremt reguleringerne skyldes ændringer i grundlaget for afskrivningerne eller henlæggelserne i årets løb. Reguleringer skal forklares i prisetervisningen. Men en overdækning kan ikke i sig selv føre til en forøgelse af afskrivningerne eller henlæggelserne. Det samme gælder en underdækning, der således ikke kan føre til en reduktion af afskrivningerne eller henlæggelserne. Afgifter herudover mellem beløbene i budgettet og prisetervisningen skal godkendes af Forsyningstilsynet.

BOKS 3 | REGULERING AF AFSKRIVNINGER OG HENLÆGGELSER

Afskrivninger og henlæggelser foretages på budgettidspunktet og skal fremgå af budgettet, der anmeldes til Forsyningstilsynet. Det er som hovedregel ikke muligt at regulere afskrivninger og henlæggelser i prisetervisningen i forhold til de budgetterede beløb, medmindre der er tale om ændringer i grundlaget for afskrivningerne eller henlæggelserne i årets løb, fx tilgange og afgang, som virksomheden ikke forventede på budgettidspunktet.

---

¹⁷ § 6, stk. 1, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

5. BILAG – UDDRAG AF VARMEFORSYNINGSLOVEN, ANMELDELSSEBENKENDTGØRELSEN PÅ VARMEOMRÅDET, AFSKRIVNINGSBENKENDTGØRELSEN, SAMT FORSYNINGSTILSYNETS OG ENERGIKLAGENÆVNETS PRAKSIS

5.1 UDDRAG AF LOV OM VARMEFORSYNING (LOVBENKENDTGØRELSE NR. 1211 AF 9. OKTOBER 2018)

Varmeforsyningslovens § 20, stk. 1, opregner de nødvendige omkostninger, som de regulerede varmeforsyningsvirksomheder kan indregne i priserne for levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas. Varmeforsyningslovens § 20, stk. 1, har følgende ordlyd:

§ 20. Kollektive varmforsyningsanlæg, industrivirksomheder, kraftvarmeanlæg med en eleffekt over 25 MW samt geotermiske anlæg m.v. kan i priserne for levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas med det formål at levere energi til bygningsopvarmning og forsyning med varmt vand indregne nødvendige udgifter til energi, lønninger og andre driftsomkostninger, efterforskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser, herunder omkostninger til energispareaktiviteter efter §§ 28 a, 28 b og 29, samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningssystemerne, jf. dog stk. 7-17 og §§ 20 b og 20 c. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på levering af opvarmet vand til andre formål fra et centralt kraft-varme-anlæg, jf. § 10, stk. 6, i lov om elforsyning.

I varmeforsyningslovens § 20, stk. 2, bemyndiges ministeren til at fastsætte regler om, at andre udgifter og omkostninger end de i stk. 1 nævnte kan indregnes i priserne. Varmeforsyningslovens § 20, stk. 2, har følgende ordlyd:

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at andre udgifter og omkostninger end de i stk. 1 nævnte kan indregnes i priserne, jf. dog stk. 7. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan endvidere fastsætte regler om indregning i priserne af kompensation ved et projekt til ændring af områdeafgrænsningen og indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Forsyningstilsynets tiltræden forentning af indskudskapital. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at anlæg, der er nævnt i § 20, stk. 1, er helt eller delvis undtaget fra regler om indregning af driftsmæssige afskrivninger fastsat efter 2. pkt.

Det følger af varmeforsyningslovens § 21, stk. 1, at priser, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser med angivelse af grundlaget herfor, skal anmeldes til Forsyningstilsynet. Priser m.v., der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, er ugyldige, jf. varmeforsyningslovens § 21, stk. 3. Varmeforsyningslovens § 21, stk. 1-3, har følgende ordlyd:

§ 21. Tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for ydelser omfattet af §§ 20 eller 20 b skal anmeldes til et tilsyn, der er nedsat af energi-, forsynings- og klimaministeren (Forsyningstilsynet), med angivelse af grundlaget herfor efter regler fastsat af tilsynet. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om formen for anmeldelse og om, at anmeldelse skal foretages elektronisk. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om, at anmeldelse skal ledsages af erklæring afgivet af en registreret revisor, statsautoriseret revisor eller kommunens revisor. Forsyningstilsynet kan give pålæg om anmeldelse.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan bestemme, at visse sager ikke skal anmeldes.

Stk. 3. Tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser, der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, er ugyldige.

5.2 UDDRAG AF ANMELDELSESBEKENDTGØRELSEN PÅ VARMEOMRÅDET (BEKENDTGØRELSE NR. 1412 AF 3. DECEMBER 2018)

Med hjemmel i varmforsyningslovens § 21, stk. 1, er udstedt bekendtgørelse nr. 1412 af 3. december 2018 om anmeldelse af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af fjernvarme samt varmeproduktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft.

Om anmeldelsespligten, herunder pligten til at anmelde priser, budget, priseftervisning og investerings- og henlæggelsesplan, gælder:

§ 3. Anmeldelsespligten omfatter tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af opvarmet vand, damp eller gas nævnt i § 1, samt grundlaget herfor, herunder budgetter, almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering og tekniske leveringsbestemmelser, bestemmelser om renter og gebyrer og inddrivelse af restancer, leveringsaftaler, aftaler om indregning af værdien af mængden af overskud eller underskud af CO₂-kvoter m.v. Foretages henlæggelser, omfatter anmeldelsespligten tillige investerings- og henlæggelsesplan. Anmeldelsespligten omfatter endvidere oplysninger om forrentning af indskudskapital.

Stk. 2. Anmeldelsespligten omfatter regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (priseftervisning).

Stk. 3. Virksomheder omfattet af § 6, stk. 2-3, skal ved anmeldelse af budget, jf. § 5, og priseftervisning fordele varmeomkostninger på det enkelte led i forsyningskæden, som disse varmeomkostninger kan tilknyttes. Der skal herved ske en fordeling til produktion, transmission og distribution.

Stk. 4. Anmeldelsespligten omfatter årsrapporten aflagt efter årsregnskabsloven eller årsregnskab efter andre regler, hvis virksomheden efter disse regler har pligt til at udarbejde en årsrapport eller årsregnskab.

Stk. 5. Anmeldelsespligten omfatter ændringer i gældende eller nye vedtægtsbestemmelser i virksomheder, der ejer kollektive varmforsyningsanlæg, jf. § 21, stk. 7, i lov om varmforsyning.

Kravet om elektronisk anmeldelse følger af bekendtgørelsens § 4, stk. 1, der har følgende ordlyd:

§ 4. Anmeldelse efter § 3, skal ske i Forsyningstilsynets online anmeldelsessystem (ENAO).

5.3 UDDRAG AF AFSKRIVNINGSBEKENDTGØRELSEN (BEKENDTGØRELSE NR. 941 AF 4. JULI 2017)

Med hjemmel i varmforsyningslovens § 20, stk. 2, er udstedt bekendtgørelse nr. 941 af 4. juli 2017 om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet)s tiltræden, forrentning af indskudskapital.

Om driftsmæssige afskrivninger gælder:

§ 1. For idriftsatte anlæg indregnes driftsmæssige afskrivninger i priserne på grundlag af de efter hidtil gældende regler opgjorte afskrivningsgrundlag.

§ 2. For de nye anlæg indregnes driftsmæssige afskrivninger i priserne på grundlag af den konstaterede anlægssum med fradrag af henlæggelser, jf. § 5.

§ 3. Ved anlægssum forstås anskaffelsesprisen med tillæg af de omkostninger, der er foranlediget af anskaffelsen. Heri kan endvidere indregnes byggerenter opgjort på idriftsættelsestidspunktet.

Stk. 2. På værker med forenet produktion fordeles den totale anlægssum på de enkelte produkter efter rimelige driftsøkonomiske principper.

§ 4. Afskrivninger af de i §§ 1 og 2 nævnte værdier foretages med indtil 20 procent om året.

Stk. 2. For anlæg idriftsat efter afslutningen af det regnskabsår, der omfatter den 31. marts 1982 foretages afskrivninger særskilt for det enkelte års samlede anlægssum. Det enkelte års anlægssum skal være afskrevet over en periode på højst 30 år fra idriftsættelsestidspunktet.

Om henlæggelser gælder:

§ 5. I priserne for opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas kan indregnes henlæggelser til nyinvesteringer.

Stk. 2. Henlæggelser kan tidligst påbegyndes 5 år før det planlagte idriftsættelsesår.

Stk. 3. I 5 år før idriftsættelsesåret kan der i alt henlægges indtil 75 pct. af den budgetterede anlægssum, som denne vil fremtræde på idriftsættelsestidspunktet ved akkumulering af de i anlægsperioden bogførte anlægssomkostninger excl. renter. Der kan ikke i noget år henlægges mere end 20 pct. af den budgetterede anlægssum.

Stk. 4. På værker med forenet produktion fordeles anlægssummen på de enkelte produkter efter rimelige driftsøkonomiske principper.

Stk. 5. Såfremt henlæggelserne samlet overstiger 75 pct. af den konstaterede anlægssum excl. renter, modregnes det overskydende beløb i priserne i idriftsættelsesåret og det følgende år.

Om forrentning af indskudskapital gælder:

§ 6. Energitilsynet kan tillade, at der i priser for levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas indregnes en markedsrettet, systematisk risikostregeret forrentning af indskudskapital.

Stk. 2. Forrentning kan alene indregnes for den del af den i stk. 1 nævnte indskudskapital, der anvendes til virksomhedens drift eller til investeringer i anlæg med henblik på levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas.

Stk. 3. Virksomheden skal opgøre den del af den i stk. 1 nævnte indskudskapital, der anvendes til virksomhedens drift eller investeringer i anlæg på baggrund af virksomhedens senest anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (prisetfervisning) efter bekendtgørelse om anmeldelse af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af fjernvarme samt varmeproduktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft.

Stk. 4. Indskudskapital, der anvendes til virksomhedens drift eller til investeringer i anlæg med henblik på levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas, fastsættes til den laveste af følgende tre værdier:

1) Indskudskapital fratrukket tilladt forrentning, der ikke er indregnet i priserne.

2) Anlægssaldo med tillæg af anlæg under udførelse:

a) fratrukket langfristede gældsforpligtelser, kortfristede gældsforpligtelser til tilknyttede og associerede virksomheder og bankgæld,

b) tillagt 2 pct. af virksomhedens omkostninger excl. tilladt forrentning af indskudskapital, der er indregnet i priserne i det år, som de senest anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (prisetfervisning) vedrører, og

c) tillagt brændselslager.

3) Indskudskapital:

a) fratrukket tilgodehavender hos tilknyttede og associerede virksomheder, likvide beholdninger samt tilladt forrentning, der ikke er indregnet i priserne,

b) tillagt henlæggelser og 2 pct. af virksomhedens omkostninger excl. tilladt forrentning af indskudskapital, der er indregnet i priserne i det år, som de senest anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (prisetfervisning) vedrører.

Stk. 5. Energitilsynet fastsætter den indskudskapital, der anvendes til virksomhedens drift eller til investeringer i anlæg til værdien 0, hvis opgørelsen efter stk. 3, medfører en negativ værdi.

Stk. 6. Energitilsynet afviser enhver ansøgning om genoptagelse af ansøgningssagen, når der er forløbet mere end 1 år, fra Energitilsynet har meddelt virksomheden sin afgørelse.

§ 7. En ansøgning om tilladelse til at indregne forrentning af indskudskapital skal være modtaget i Energitilsynet tidligst 12 måneder og senest 9 måneder inden begyndelsen det regnskabsår, som ansøgningen vedrører.

Stk. 2. Energitilsynet træffer afgørelse i ansøgningssagen senest 3 måneder efter begyndelsen af det regnskabsår, som ansøgningen vedrører.

Stk. 3. Den del af den tilladte forrentning af indskudskapital, der ikke er indregnet senest 18 måneder efter afgørelsen, er ikke indregningsberettiget, jf. dog § 8.

§ 8. Energitilsynet kan fastsætte vilkår om, at virksomheden skal indregne forrentning af indskudskapital over en periode, der svarer til det antal år, der meddeles tilladelse for, hvis Energitilsynet ikke kan træffe afgørelse inden den frist, som fremgår af § 7, stk. 2.

Stk. 2. Energitilsynet kan ikke fastsætte vilkår om, at indregning af forrentning af indskudskapital sker over en længere periode end 4 år.

Stk. 3. Den del af den tilladte forrentning af indskudskapital, der ikke på de fastsatte vilkår er indregnet i afsluttede regnskabsår, er ikke indregningsberettiget.

§ 9. En ansøgning om tilladelse til at indregne forrentning af indskudskapital, der skal behandles efter reglerne i bekendtgørelse nr. 175 af 18. marts 1991 om driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital i følge lov om varmeforsyning meddeles på vilkår om, at

1) indregning skal foretages hurtigst muligt, og

2) den årlige indregning højst svarer til 10 pct. af virksomhedens omkostninger excl. tilladt forrentning af indskudskapital i de anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (priseftervisning) for det regnskabsår, der begynder i 2015 efter bekendtgørelse om anmeldelse af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af fjernvarme samt produktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft.

Stk. 2. Energitilsynet kan ikke fastsætte vilkår om, at indregning af forrentning af indskudskapital sker over en længere periode end 8 år. Medfører det i stk. 1 nævnte, at indregning ikke kan ske inden for en periode af 8 år, meddeles tilladelsen på vilkår om, at det overstigende beløb, indregnes forholdsmæssigt i perioden.

Stk. 3. Den del af den tilladte forrentning af indskudskapital, der ikke på de fastsatte vilkår er indregnet i afsluttede regnskabsår, er ikke indregningsberettiget.

5.4 UDDRAG AF FORSYNINGSTILSYNETS PRAKSIS

Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i flere sager taget stilling til driftsmæssige afskrivninger og henlæggelser.

OM DRIFTSMÆSSIGE AFSKRIVNINGER

Hillerød Kraftvarmeværk-sagen

Energitilsynet har den 25. november 2014 truffet afgørelse i en sag om afskrivningsgrundlaget på en transmissionsledning fra Hillerød Kraftvarmeværk (j.nr. 12/05205). Energitilsynet har i sagen taget stilling til, at ejeren af transmissionsledningen ikke har en pligt til at foretage afskrivninger herpå.

Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende om, at der ikke er pligt til at foretage afskrivninger, herunder til at afskrive systematisk, samt at det er et krav at afskrivninger fremgår af det anmeldte budget:

"185. Det er sekretariatets opfattelse, at der efter varmforsyningsloven hverken er en generel pligt til at foretage afskrivninger af en konstateret anlægssum, til at afskrive lineært eller til at afskrive systematisk.

186. [...]

187. [...]

188. Det er den enkelte varmevirksomhed, der inden for rammerne af afskrivningsbekendtgørelsen beslutter, om der skal ske afskrivninger og i hvilket omfang. For at der er foretaget afskrivninger efter varmforsyningsloven, er det en betingelse, at dette har fremgået af et budget anmeldt til Energitilsynet i forbindelse med en prisansøgning.

189. Sekretariatet finder ikke, at Energitilsynet har hjemmel til at fastsætte, at der er foretaget afskrivninger, hvis virksomheden ikke selv har truffet en beslutning om at foretage afskrivninger efter varmforsyningsloven ved at anmelde et budget med afskrivninger senest samtidig med prisansøgningen."

Opmærksomheden henledes på, at Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) alt efter sagernes omstændigheder i konkrete tilfælde vil kunne træffe afgørelse om, at ikke budgetterede og dermed ikke prisettersvarende afskrivninger vil kunne være en omgåelse af Forsyningstilsynets praksis for afvikling af over- eller underdækning.

Amager Ressourcecenter-sagen

Energitilsynet har den 23. juni 2015 behandlet I/S Amager Ressourcecenters anmodning om dispensation fra anmeldelsesbekendtgørelsen bl.a. med hensyn til afskrivninger. Energitilsynet meddelte ikke I/S Amager Ressourcecenters dispensation. Til den subsidiaire anmodning om dispensation fra at anmelde afskrivninger i budgettet, eller således at I/S Amager Ressourcecenter kan korrigere de varmeprismæssige afskrivninger i prisettersvarende, fremgår bl.a. følgende om reguleringer af afskrivninger, samt at det er et krav at afskrivninger fremgår af det anmeldte budget:

"109. Det er således kun muligt at foretage en regulering af afskrivningerne i forhold til det budgetterede, hvis det skyldes ændringer i selve grundlaget for afskrivningerne, [...], hvilket der ikke

er tale om i denne sag. Ændringer i selve grundlaget for afskrivninger er tilgang og afgang af anlægsaktiver, som virksomheden ikke forventede på budgettidspunktet. En sådan senere regulering af afskrivninger vil skulle forklares i forbindelse med prisetervisningen.

110. [...]

111. Det er den enkelte varmevirksomhed, der inden for rammerne af afskrivningsbekendtgørelsen beslutter, om der skal ske afskrivninger og deres størrelse. For at der er foretaget afskrivninger efter varmeforsyningsloven, er det en betingelse, at dette har fremgået af et budget anmeldt til Energitilsynet i forbindelse med en prisanmeldelse. Der gælder på varmeforsyningslovens område ikke en generel pligt til at foretage afskrivning af hele eller dele af anlægssummen, [...]."

Gråsten-sagen

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med en stikprøveundersøgelse af Gråsten Fjernvarme A.m.b.a. truffet afgørelse om bl.a. nedskrivning af anlægssum og tilbageførelse af afskrivninger på baggrund af en tilkendegivelse af 7. december 2011 (j.nr. 12/04821).

Sekretariatet vurderede, at der var sket en opskrivning af anlægssummen i forbindelse med udskillelsen af Gråsten Fjernvarme A.m.b.a fra Gråsten Kommune 1. januar 2007, og at anlægssummen inden udskillelsen var fuldt afskrevet. Derfor skulle de opkrævede afskrivninger tilbageføres via varmepriserne.

I afgørelsen tages også stilling til et anførende om, at afskrivninger kan opkræves i varmeprisen uden at være anmeldt til Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet), hvilket sekretariatet afviser med henvisning til anmeldelsesbekendtgørelsen.

Studstrupværket-sagen

Energitilsynet har den 27. november 2012 tilkendegivet, at AffaldVarme Aarhus (AVA) kan afskrive på sin straksbetaling til DONG Energy som ejer af Studstrupværket i forbindelse med biomassekonvertering og levetidsforlængelse af værket (j.nr. 12/09759). AffaldVarme Aarhus opnår med straksbetalingen en rådighedsret over varmeproduktionskapaciteten på Studstrupværket og kan indregne afskrivninger på straksbetalingen efter reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen. DONG kan ved modtagelsen af straksbetalingen ikke indregne afskrivninger, der relaterer sig til investeringen. Energitilsynet godkendte den finansieringsmodel, der blev aftalt mellem parterne, men med bemærkninger til en række punkter i aftalen.

Af tilkendegivelsen fremgår bl.a. følgende:

"63. I henhold til Energitilsynets praksis kan en immateriel rettighed (rådighedsret over et anlæg) danne grundlag for anvendelse af reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen.

64. Det der skal vurderes i denne sag er, efter sekretariatets vurdering, om der i det forelagte forslag til aftale mellem AVA og DONG Energy kan siges at ske en rådighedsoverdragelse (etablering af immateriel rettighed) for AVA over varmeproduktion på Blok 3, der svarer til, at AVA selv bygger, ejer og driver varmeproduktionskapaciteten på Blok 3 og dermed er berettiget til at anvende reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen.

65. Energitilsynet bemærker, at DONG Energy's modtagelse af straksbetalingen medfører, at DONG Energy ikke fremover kan indregne afskrivninger, der relaterer sig til disse omkostninger i varmepriserne til AVA.

66. Ved aftalen overdrages rådighedsretten over varmeproduktionen på Blok 3 til AVA, som herefter kan afgøre, hvorvidt AVA ønsker at udnytte produktionen på Blok 3, eller AVA i stedet ønsker at producere på andre anlæg f.eks. affaldsforbrændingsanlæg, fordi der kan produceres billigere på disse anlæg.

67. Straksbetalingen fra varmeaftageren (AVA) til varmeproducenten (DONG) er ikke en betaling for levering af varme i henhold til varmeforsyningslovens § 20, stk. 1, men en betaling fra varmeaftageren (AVA) for erhvervelse af en råderet – et immaterielt aktiv. Varmeproducenten skal derfor ikke lade betalingen indgå i prisen for levering af varme. Varmeproducentens (DONGs) investering, der ligger til grund for betalingen, skal ikke indgå i varmeproducentens varmeregnskabsmæssige anlægskartotek, og varmeproducenten (DONG) skal ikke i varmeforsyningslovens hen-seende dokumentere, at der til den modtagne betaling er tilsvarende nødvendige udgifter.

68. Ved sin gennemgang af sagen har sekretariatet vurderet, at den foreliggende model kan godkendes, men at der i aftalen var en række punkter, der krævede nærmere vurdering. De tre punkter er følgende:

- a. Aftageforpligtelse (prisbestemmelse)
- b. Krav om betaling for tvangskørsel
- c. Krav om betaling for varmeoverlast."

OM HENLÆGGELSER

Måbjergværket-sagen

Energitilsynet har den 29. september 2008 behandlet en sag om skrotning af Måbjergværket (j.nr. 4/0920-0600-0004). Energitilsynet tilsluttede sig Energiklagenævnets synspunkt i afgørelsen af 31. marts 2008 (j.nr. 21-501) om, at henlæggelser til nyinvesteringer omfatter henlæggelser til skrotning, og tog derudover stilling til krav om dokumentation for tidspunktet for den faktiske skrotning af værket. Energitilsynet vedtog bl.a.:

"16. Energitilsynet lægger i overensstemmelse med Energiklagenævnets bemærkninger i afgørelse af 31. marts 2008 til grund, at reglerne om henlæggelser til nyinvesteringer omfatter henlæggelser til skrotning, jf. varmeforsyningslovens § 20, stk. 2, [...]"

17. Det er et krav for anvendelse af reglerne om henlæggelser i forbindelse med et anlægs skrotning, at tidspunktet for skrotningen er fastsat og dokumenteret i form af en godkendelse fra kommunalbestyrelsen til nedlæggelse af anlægget i henhold til bekendtgørelse nr. 1295 af 13. december 2005 om godkendelse af projekter for kollektive varmeforsyningsanlæg § 3, stk. 1 for anlæg med en effekt på op til 25 MW eller for anlæg med en kapacitet på over 25 MW i form af en tilladelse fra klima- og energiministeren til skrotningen i henhold til elforsyningslovens § 11, stk. 1.

18. For at kunne tage stilling til en eventuel undtagelse i henhold til bekendtgørelsens § 8, fra henlæggelsesreglernes tidsramme på 5 år, skal Energitilsynet have dokumentation for den faktiske skrotning i form af en godkendelse fra kommunalbestyrelsen til nedlæggelse af anlægget [...] eller [...] i form af en tilladelse fra klima- og energiministeren til skrotningen [...]"

Praksisnotat om henlæggelser til motorreovering

Energitilsynet har den 25. juni 2007 vedtaget, at reovering af en gasmotor kan betragtes som en nyinvestering, med den virkning, at afskrivningsbekendtgørelsens regler finder anvendelse (j.nr. 4/0920-0200-0092). Det er en forudsætning, at den anslåede reelle udgift, faktisk og væsentlig kan medføre en prispåvirkende effekt, hvis den skulle indregnes som driftsomkostning i det år hvor den afholdes.

Energitilsynet lagde bl.a. vægt på, at reoveringsudgifter af en vis størrelsesorden efter den hidtidige praksis må kunne betragtes som anlægsinvesteringer og der ved at henlægge til en motorreovering kan opnås en prisstabiliserende effekt, hvilket kan

sende varmemeforbrugerne nogle mere korrekte prissignaler om hvad det reelt koster at producere varme end hvis udgiften blev indregnet i et enkelt år. Hertil kommer at formålet med motorrenoveringen er at forlænge motorens levetid, hvilket er et alternativ til at købe en ny motor. Såfremt der i stedet blev investeret i en ny motor ville der kunne foretages henlæggelser hertil.

5.5 UDDRAG AF ENERGIKLAGENÆVNETS PRAKSIS

Energiklagenævnet har i flere sager taget stilling til driftsmæssige afskrivninger og henlæggelser.

OM DRIFTSMÆSSIGE AFSKRIVNINGER

Brøndby-sagen

Energiklagenævnet har den 3. juli 2007 stadfæstet Energitilsynets afgørelse i en sag om afvikling af en overdækning i Brøndby Fjernvarme A.m.b.a. (j.nr. 21-537). Der var i sagen enighed om, at der var oparbejdet et overskud i selskabet, der skulle føres tilbage til varmemeforbrugerne. Brøndby Fjernvarme A.m.b.a. og Energitilsynet var imidlertid uenige om, hvordan overskuddet var fremkommet, og på hvilken måde det skulle føres tilbage til varmemeforbrugerne.

Energiklagenævnet bemærkede bl.a. følgende om regulering af afskrivninger:

"Brøndby Fjernvarme A.m.b.a. er omfattet af varmemeforsyningslovens bestemmelser i kapitel 4 om prisfastsættelse for varmemeforbrugerne, herunder varmemeforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2, hvorefter en varmemeforsyningsvirksomhed ved prisfastsættelsen kun kan indregne de nødvendige udgifter, der er forbundet med varmemefremstilling og varmemeforsyning. Et optjent overskud skal tilbagebetales til varmemeforbrugerne. Forrentning af indskudskapital er dog tilladt efter Energitilsynets nærmere godkendelse.

Energitilsynet har heroverfor i det væsentlige gjort gældende, [...]. Det er ikke i overensstemmelse med varmemeforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2, samt afskrivningsbekendtgørelsen at lade tilbageføring af overdækning til varmemeforbrugerne ske i form af ekstraordinære afskrivninger med tilbagevirkende kraft. Energitilsynet har i den forbindelse henvist til, at en efterfølgende ændring med tilbagevirkende kraft af de afskrivninger, som har ligget til grund for prisberegningen, vil umuliggøre Energitilsynets kontrol med varmemeforsyningens prisberegning.

Energiklagenævnet finder [...]. Det bemærkes, at afskrivningsreglerne ikke kan benyttes til i strid med deres formål at reparere på den for meget opkrævede pris."

OM HENLÆGGELSER

Ulfborg-sagen

Energiklagenævnet har den 7. marts 2011 stadfæstet Sekretariatet for Energitilsynets påbud til Ulfborg Fjernvarme A.m.b.a. om at tilbageføre prismæssige henlæggelser (j.nr. 1021-10-39). Ulfborg Fjernvarme A.m.b.a. havde foretaget henlæggelser, men havde ikke anmeldt budgetter som grundlag for prisberegningerne og henlæggelserne. Henlæggelserne holdt sig beløbsmæssigt inden for det tilladte. Energiklagenævnet lagde til grund, at Ulfborg Fjernvarme A.m.b.a. ikke havde indberettet henlæggelserne og tilsluttede sig Sekretariatet for Energitilsynets vurdering af, at Ulfborg Fjernvarme A.m.b.a. skulle tilbageføre henlæggelsesbeløbet til varmemeforbrugerne. Energiklagenævnet tilkendegav i den forbindelse, at det forhold, at virksomheden havde et planlagt projekt, og at henlæggelserne beløbsmæssigt var i overensstemmelse hermed, ikke ændrede ved vurderingen.

Vejledning til anmeldelse af budget og priseftervisning

DECEMBER 2018

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

1. INDLEDNING.....	4
2. DEFINITIONER	5
3. ANMELDELSE AF PRISER M.V.	7
4. VARMEFORSYNINGSLØVENS PRINCIP OM NØDVENDIGE OMKOSTNINGER	7
5. FORSYNINGSTILSYNETS TILSYN MED PRISER.....	7
6. ANMELDELSEREGLER.....	7
6.1 ELEKTRONISK ANMELDELSE	8
6.2 INDBERETNINGSSKEMAER	8
6.3 REVISORERKLÆRING PÅ PRISEFTERVISNING	9
6.4 MANGLENDE ANMELDELSE	10
6.5 PRISÆNDRINGER OG TARIFOMLÆGNING	10
6.5 VIRKSOMHEDER MED FORENET PRODUKTION	10
7. BUDGET- /PRISEFTERVISNINGSSKEMAET	13
1.-10. NØDVENDIGE OMKOSTNINGER	13
1. PRODUKTION	13
2. DRIFT OG VEDLIGEHOLDELSE EKSKL. LØN	14
3. LØN	14
4. ADMINISTRATION	15
5. AFSKRIVNINGER.....	15
6. HENLÆGGELSER	16
7. SÆRLIGT FOR TRANSMISSION.....	17
8. FINANSIELLE UDGIFTER OG INDTÆGTER	17
9. ANDRE OMKOSTNINGER EFTER VARMEFORSYNINGSLØVEN.....	18
10. I ALT OMKOSTNINGER	19
11.-15. INDTÆGTER.....	20
11. INDTÆGTER FRA FORBRUGSAFREGNINGEN	20
12. INDTÆGTER FRA GEBYRER MV.	21
13. ANDRE INDTÆGTER	21
14. OVER-/UNDERDÆKNING	21
15. I ALT INDTÆGTER	22

---

16. BEREGNING AF OVER- ELLER UNDERDÆKNING	22
17.-27. AKTIVER OG PASSIVER	24
17. ANLÆG	24
18. VAREBEHOLDNINGER	24
19. TILGODEHAVENDER	24
20. LIKVIDE BEHOLDNINGER	25
21. AKTIVER I ALT	25
22. KAPITALOPLYSNINGER	25
23. OVER-/UNDERDÆKNING	25
24. HENLÆGGELSER	26
25. LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE	26
26. KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE	26
27. PASSIVER I ALT	27
28.-32. SUPPLERENDE OPLYSNINGER	28
28. CO ₂ -KVOTER TIL VARME	28
29. GODKENDT FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL	28
30. EVENTUEL AFVIKLINGSPERIODE FOR TIDLIGERE OVER- ELLER UNDERDÆKNING	28
31. ANLÆG	29

1. INDLEDNING

Vejledningen er udarbejdet til brug for varmforsyningsvirksomheder, revisorer m.fl. og indeholder gældende regler i henhold til varmforsyningsloven¹ og de regler, der er udstedt i medfør heraf, samt Forsyningstilsynets praksis.

Vejledningen er systematisk ordnet efter punkterne i indberetningsskemaerne i ENAO. Punkterne i budget- og prisetervisningsskemaet er grundlæggende ens, og vejledningen er derfor fælles for begge skemaer.

Vejledningen er baseret på Energitilsynets vejledning til anmeldelse af budget og prisetervisning (August 2018) med følgende ændringer:

- Opdateret med hensyn til seneste lov- og bekendtgørelsesændringer
- Pkt. 32 vedrørende afstemning mellem årsregnskab og prisetervisning er udgået²

---

¹ LBK nr. 1211 af 9. oktober 2018 med senere ændringer (lov om varmforsyning)

² Kravet om anmeldelse af afstemning udgik ved BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

2. DEFINITIONER

BUDGET indeholder de nødvendige omkostninger til levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand.

ENERGIANMELDELSE ONLINE (ENAO) – Forsyningstilsynets elektroniske indberetningssystem.

FORSYNINGSTILSYNET er en uafhængig myndighed nedsat af Energi-, Forsynings og Flimainisteren. Forsyningstilsynet varetager tilsyns- og klagefunktion på energiområdet³. På varmeområdet administrerer Forsyningstilsynet bestemmelserne i varmforsyningslovens kapitel 4 (priskapitlet). I henhold til lovens § 21, stk. 4, kan tilsynet gribe ind, hvis priser eller betingelser er urimelige eller i strid med lovens bestemmelse om omkostningsbestemte priser. Forsyningstilsynet kan give pålæg om at bringe det urimelige forhold til ophør, såfremt det ikke kan ske gennem forhandling.

GRUNDLAGET FOR PRISFASTSÆTTELSEN

Grundlaget for prisfastsættelsen er ikke nærmere defineret i varmforsyningslovens § 21, stk. 1, og det er derfor Forsyningstilsynet, som fastsætter nærmere regler herom. Alt der danner grundlag for prisfastsættelsen skal anmeldes til Forsyningstilsynet. Grundlaget kan fx være budget- og prisanmeldelse, samt følgende materiale:

- **OMKOSTNINGSFORDELING PÅ ANLÆG MED FORENET PRODUKTION** indeholder principperne for fordeling af omkostninger
- **ANDRE BETINGELSER** omfatter almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering og tekniske leveringsbestemmelser, bestemmelser om renter og gebyrer og inddrivelse af restancer, leveringsaftaler, aftaler om indregning af værdien af mængden af overskud eller underskud af CO₂-kvoter m.v.⁴
- **INVESTERINGS- OG HENLÆGGELSESPLAN** er den plan, der lægger til grund for de budgetterede henlæggelser til nyinvesteringer

KOLLEKTIVE VARMEFORSYNINGSPANLÆG

Kollektive varmforsyningsanlæg er defineret i varmforsyningslovens § 2. Ved kollektive varmforsyningsanlæg forstås virksomhed, der driver følgende anlæg med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand:

- 1) Anlæg til produktion og fremføring af andre brændbare gasarter end naturgas.
- 2) Anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp fra kraft-varme-værker, affaldsforbrændingsanlæg, industrivirksomheder, geotermiske anlæg m.v.
- 3) Fjernvarmforsyningsanlæg, solvarmeanlæg, affaldsforbrændingsanlæg m.v., herunder varmepumper til kombineret produktion af varme og køling og kraft-varmeanlæg med en eleffekt på 25 MW eller derunder.
- 4) Blokvarmecentraler, herunder kraft-varme-centraler med en eleffekt på 25 MW eller derunder.

³ LOV nr. 690 af 8. juni 2018 (Lov om Forsyningstilsynet)

⁴ § 3, stk. 1, i BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (Anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

Kollektive varmforsyningsanlæg omfatter imidlertid ikke anlæg til produktion af opvarmet vand, damp eller gas, der har en varmekapacitet på under 0,25 MW, eller anlæg til fremføring af opvarmet vand, damp eller gas, hvor de produktionsanlæg, der leverer til anlægget, sammenlagt har en varmekapacitet på under 0,25 MW.

NØDVENDIGE OMKOSTNINGER (varmforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2) dækker over nødvendige udgifter til energi, lønninger og andre driftsomkostninger, efterforskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser, herunder omkostninger til energispareaktiviteter, samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningssystemerne, driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Forsyningstilsynets tiltræden forrentning af indskudskapital⁵.

PRISEFTERVISNING er regnskabsoplysninger til eftervisning af prisfastsættelsen udarbejdet efter reglerne i varmforsyningslovens kapitel 4, og de bekendtgørelser der er udstedt i medfør heraf, samt Forsyningstilsynets vejledninger.

TARIFFER anvendes synonymt med "priser" og "takster".

---

⁵ Omkostninger, der er indregningsberettigede efter deres art efter varmforsyningslovens § 20, stk. 1. Afskrivninger, henlæggelser og med Forsyningstilsynets tiltræden forrentning, kan indregnes efter lovens § 20, stk. 2.

3. ANMELDELSE AF PRISER M.V.

Efter varmforsyningslovens § 21, stk. 1, skal tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas (herefter opvarmet vand m.v.) anmeldes til Forsyningstilsynet med angivelse af grundlaget herfor⁶, dvs. prisfastsættelsen. Som grundlag for prisfastsættelsen skal som minimum foreligge et budget, og – hvis der foretages henlæggelser – en investerings- og henlæggelsesplan.

4. VARMEFORSYNINGSLOVENS PRINCIP OM NØDVENDIGE OMKOSTNINGER

Inden for varmforsyningslovens område sker prisfastsættelsen ud fra princippet om nødvendige omkostninger.

Det vil sige, at de regulerede varmforsyningsvirksomheder (kollektive varmforsyningsanlæg, industrivirksomheder, kraftvarmeanlæg med en eleffekt over 25 MW samt geotermiske anlæg m.v., jf. § 20, stk. 1, i varmforsyningsloven) ikke må opkræve mere end det, der dækker den konkrete virksomheds nødvendige omkostninger forbundet med at levere opvarmet vand m.v. Virksomheder må gerne opkræve en pris, der er lavere end den omkostningsbestemte pris, jf. § 20, stk. 1 og 2.

I visse tilfælde tillader varmforsyningslovens prisbestemmelser (kapitel 4), at der opkræves en pris, der er højere end den omkostningsbestemte pris. Geotermiske anlæg, solvarmeanlæg og biogas- eller biomassebaserede varme- eller kraftvarmeværker, samt industrivirksomheder, der leverer opvarmet vand m.v. efter prisreguleringen, kan ud over de omkostninger, der under de givne betingelser er nævnt i lovens § 20, stk. 1 og 2, indregne et overskud i henhold til § 20 b. Der skal i så fald være tale om levering til et kollektivt varmforsyningsanlæg.

5. FORSYNINGSTILSYNETS TILSYN MED PRISER

Forsyningstilsynet fører tilsyn med priserne på varmeområdet. De anmeldte oplysninger danner grundlag for tilsynet. Anmeldelse skal ske efter reglerne i Forsyningstilsynets anmeldelsesbekendtgørelse, der er udstedt i medfør af § 21, stk. 1.

6. ANMELDELSESREGLER

Reglerne for anmeldelse er fastsat i Forsyningstilsynets anmeldelsesbekendtgørelse⁷. Der skal efter anmeldelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 1 og 2, anmeldes budget og priseftervisning samt andre oplysninger, der er grundlag for prisfastsættelsen.

⁶ Varmeforsyningslovens § 21, stk. 1: " Tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for ydelse omfattet af §§ 20 eller 20 b skal anmeldes til et tilsyn, der er nedsat af energi-, forsynings- og klimaministeren (Forsyningstilsynet), med angivelse af grundlaget herfor efter regler fastsat af tilsynet. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om formen for anmeldelse og om, at anmeldelse skal foretages elektronisk. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om, at anmeldelse skal ledsages af erklæring afgivet af en registreret revisor, statsautoriseret revisor eller kommunens revisor. Forsyningstilsynet kan give pålæg om anmeldelse."

⁷ BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (Anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

6.1 ELEKTRONISK ANMELDELSE

Anmeldelse af budget og prisetervisning skal ske elektronisk i Forsyningstilsynets elektroniske indberetningssystem, ENAO⁸. Anmeldelse til Forsyningstilsynet foretages ved at udfylde og indsende de indberetningsskemaer, der findes i ENAO til anmeldelse af budget og prisetervisning, og ved at vedlægge grundlaget for prisfastsættelsen som vedhæftede filer i ENAO. Ved anmeldelse af budget vedhæftes eksempelvis tariffblad, omkostningsfordeling, investerings- og henlæggelsesplan. Ved anmeldelse af prisetervisning vedhæftes eksempelvis årsrapport/-regnskab⁹.

ENAO kan tilgås via denne adresse: <https://enaoforsyningstilsynet.dk>. Vejledninger til ENAO kan findes på Forsyningstilsynets hjemmeside (www.forsyningstilsynet.dk).

6.2 INDBERETNINGSSKEMAER

Skemaerne til anmeldelse af budget og prisetervisning er som tidligere nævnt grundlæggende ens, og punkterne er de samme i begge skemaer, således at den budgettede omkostningsbestemte pris efterfølgende kan eftervises. Prisetervisningen indeholder yderligere en statusside (aktiver og passiver) samt supplerende oplysninger (anlægsnote m.v.). Som det fremgår ovenfor er det et krav at anmelde elektronisk og således anvende de skemaer, som findes i ENAO.

---

⁸ § 4, stk. 1, i BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (Anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

⁹ § 3, stk. 4, i BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (Anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

BOKS 1 | ANMELDELSSEFRISTER

Budgetter og priser skal anmeldes inden 30 dage efter fastsættelse eller vedtagelse i det hertil kompetente organ, dog senest samtidig med, at de træder i kraft. Det betyder, at priserne og grundlaget for priserne, dvs. budget, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser, skal anmeldes til Forsyningstilsynet **senest samtidig med varmeårets¹⁰ begyndelse**. Det følger af 5, stk. 1, i anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet. Hvis priserne ændres i løbet af varmeåret skal der anmeldes et revideret budget og nye priser senest samtidig med at priserne træder i kraft. Priser m.v., der ikke er anmeldt som foreskrevet, er ugyldige, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 3.

Priseftervisninger skal anmeldes på forskellige tidspunkter afhængigt af tidspunktet for varmeårets udløb. Hvis varmeåret udløber mellem **1. juni og 30. november** er fristen for anmeldelse af priseftervisning den førstkommande **15. marts**. Hvis varmeåret udløber mellem **1. december og 31. maj** er fristen den førstkommande **15. september**. Det følger af § 6, stk. 1, i anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet.

Eksempler på anmeldelsesfrister:

Varmeårets udløb	Frist for budget	Frist for priseftervisning
31. december	1. januar	15. september
31. januar	1. februar	15. september
28./29. februar	1. marts	15. september
31. marts	1. april	15. september
30. april	1. maj	15. september
31. maj	1. juni	15. september
30. juni	1. juli	15. marts
31. juli	1. august	15. marts
31. august	1. september	15. marts
30. september	1. oktober	15. marts
31. oktober	1. november	15. marts
30. november	1. december	15. marts

6.3 REVISORERKLÆRING PÅ PRISEFTERVISNING

Efter varmeårets udløb skal prisfastsættelsen eftervises på baggrund af periodens regnskabstal. Anmeldelse af priseftervisning skal være ledsaget af en revisorerklæring

¹⁰ Ved varmeår i denne vejledning forstås det år, der anmeldes budget og priseftervisning for.

om prisetervisningens overensstemmelse med reglerne i varmforsyningslovens kapitel 4, og de bekendtgørelser der er udstedt i medfør heraf, samt Forsyningstilsynets vejledninger. Erklæringen skal være afgivet af en revisor, der er godkendt efter revisorloven. Revisoren skal anvende den revisorerklæring og revisorinstruks, som findes i ENAO og på Forsyningstilsynets hjemmeside¹¹. For nærmere information om anmeldelse af revisorerklæring henvises der til Forsyningstilsynets vejledning til revisorerklæring i ENAO, som findes på Forsyningstilsynets hjemmeside.

6.4 MANGLENDE ANMELDELSE

Hvis en virksomhed undlader at anmelde, kan Forsyningstilsynet efter varmforsyningslovens § 21, stk. 1, give pålæg om anmeldelse, og Forsyningstilsynet kan, hvis nogen undlader rettidigt at efterkomme et sådant påbud, som tvangsmiddel pålægge de pågældende daglige eller ugentlig bøder efter varmforsyningslovens § 33.

6.5 PRISÆNDRINGER OG TARIFOMLÆGNING

Priser, herunder prisændringer i løbet af budgetåret, skal anmeldes til Forsyningstilsynet for at være gyldige, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 3. Ud over anmeldelsesreglerne ovenfor skal varmforsyningsvirksomhederne også overholde de almindelige aftaleretlige regler. I henhold til den praksis¹², der er fastlagt af Forsyningstilsynet, skal en virksomhed varsle ændringer i og indførelser af priser, herunder prisstrukturer, leveringsbetingelser m.v. over for forbrugerne. Almindelige prisændringer som led i virksomhedens almindelige drift skal varsles tidligst efter vedtagelsen heraf og senest ved ændringernes ikrafttræden. Andre ændringer, herunder væsentlige prisændringer, ændringer i tarifstruktur, leveringsbetingelser m.v., skal varsles over for forbrugerne med et varsel på mindst 3 måneder. Det er en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvornår der er tale om almindelige prisændringer henholdsvis andre ændringer.

6.5 VIRKSOMHEDER MED FORENET PRODUKTION

Ved virksomheder med forenet produktion forstås virksomheder, der udover at levere opvarmet vand m.v. med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand, også leverer ydelser, der ikke er omfattet af varmforsyningslovens § 20, stk. 1 (fx el eller affald).

6.5.1 OPGØRELSE AF DE NØDVENDIGE OMKOSTNINGER EFTER FORDELING

Disse virksomheder skal som udgangspunkt anmelde en fordeling af omkostningerne mellem ydelsen omfattet af § 20, stk. 1, og de(n) ydelse(r) der ikke er omfattet, dvs. principperne der udgør grundlaget for opgørelsen af omkostningerne, der indregnes i prisen efter § 20, stk. 1. I virksomheder, der både leverer opvarmet vand m.v. til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand (rumvarmeformål) og til andre formål, skal begge ydelser leveres i overensstemmelse med varmforsyningslovens prisbestemmelser, medmindre der anmeldes en omkostningsfordeling af ydelserne til Forsyningstilsynet¹³.

¹¹ § 6, stk. 7, i BEK nr. 1412 af 3. december 2018 (Anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

¹² Varslingsfrister efter varmforsyningsloven af 26. april 2010 (j.nr. 4/0920-0200-0291)

¹³ Varmeforsyningslovens § 20 c: " Ved samproduktion af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand, som er omfattet af § 20, stk. 1, og opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til andre formål,

Varfeforsyningslovens prisbestemmelser indebærer med andre ord, at levering af opvarmet vand m.v. som udgangspunkt skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra eventuelle andre ydelser, som en virksomhed leverer, således, at der kan ske en kontrol af, om prisfastsættelsen for det opvarmede vand m.v. er sket i overensstemmelse med prisbestemmelserne. For en virksomhed, der driver et kraftvarmeanlæg betyder prisreguleringen konkret, at omkostningerne til produktion af el og varme skal fordeles. Der vil således være særomkostninger til elproduktion, særomkostninger til varmeproduktion og fællesomkostninger, der skal fordeles mellem el- og varmesiden¹⁴. For virksomheder, der driver et affaldsforbrændingsanlæg betyder prisreguleringen efter Forsyningstilsynets praksis, at omkostningerne til affaldsvarme opgøres ved at fordele omkostningerne mellem behandling af affald, produktion af varme og eventuelt el. Det sker ved at fratække indtægter fra salg af el i de samlede omkostninger ud fra en formodning om, at elindtægterne dækker omkostningerne til elproduktion. De resterende omkostninger fordeles herefter i særomkostninger til behandling af affald, særomkostninger til varmeproduktion og fællesomkostninger, der skal fordeles mellem affalds- og varmesiden¹⁵.

Fællesomkostninger skal fordeles via en fordelingsnøgle. Omkostningsfordelingen skal være rimelig og Forsyningstilsynet vil, jf. § 21, stk. 4, i lov om varfeforsyning, have mulighed for at ændre fordelingen, hvis dette ikke er tilfældet. Forsyningstilsynet har i flere sager taget stilling til fordeling af fællesomkostninger i virksomheder med forenet produktion.

Virksomheder, der fx driver et centralt kraftvarmeværk skal foretage regnskabsmæssig adskillelse af el- og varmesiden og som nævnt anmelde en omkostningsfordeling. Det samme gælder virksomheder, der fx driver et affaldsforbrændingsanlæg. Baseret på denne fordeling skal virksomheden anmelde de varmeprismæssige omkostninger under de relevante omkostningsposter.

Statussiden skal også alene indeholde de varmeprismæssige aktiver og passiver. Det totale afskrivningsgrundlag (anlægssummen) skal fordeles på de enkelte produkter efter rimelige, driftsøkonomiske principper¹⁶.

6.5.2 OMKOSTNINGER TIL ELPRODUKTION IKKE FORDEL T

Forsyningstilsynet har i øvrigt en langvarig praksis for, at levering af opvarmet vand m.v. ikke skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra levering af el, hvis indtægterne fra el anvendes til at nedsætte varmeprisen (virksomheder, der driver decentrale kraftvarmeanlæg med en el-effekt op til 25 MW). Muligheden for at undlade regnskabsmæssig

---

som ikke er omfattet af § 20, stk. 1, skal begge ydelser leveres i overensstemmelse med § 20 og 20 b, medmindre der anmeldes en omkostningsfordeling af ydelserne til Forsyningstilsynet, jf. § 21, stk. 1."

¹⁴ LF nr. 183 som fremsat 2. maj 2012 i forbindelse med LOV nr. 577 af 18. juni 2012 (punkt 2.1.2)

¹⁵ LF nr. 183 som fremsat 2. maj 2012 i forbindelse med LOV nr. 577 af 18. juni 2012 (punkt 2.1.2)

¹⁶ § 3, stk. 2, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

adskillelse ændres ifølge Forsyningstilsynet ikke af det forhold, at det ikke kan udelukkes, at levering af el isoleret set i perioder ikke dækker omkostningerne forbundet med at producere og levere el.

Virksomheder, der fx driver et decentralt kraftvarmeværk, og undlader at foretage regnskabsmæssig adskillelse af el- og varmesiden, skal modregne indtægter fra salg af el under punkt 1.5. Omkostninger, der vedrører el, anføres under de relevante omkostningsposter.

Statussiden kan som udgangspunkt anmeldes for den samlede virksomhed, dvs. uden at opdele aktiver og passiver med henblik på at anmelde varmesidens andel heraf.

6.5.3 SIDEORDNEDE AKTIVITETER

Varmedforsyningslovens prisbestemmelser indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvilke ydelser en varmedforsyningsvirksomhed kan levere udover opvarmet vand m.v. Ydelsen skal dog efter Forsyningstilsynets vurdering kunne betragtes som en sædvanlig ydelse for en varmedforsyningsvirksomhed, hvor virksomheden udnytter sin ekspertise. Hvis virksomhedens vedtægter ikke forhindrer det, kan virksomheden derfor have sideordnede aktiviteter under følgende forudsætninger:

- Den sideordnede aktivitet skal have en vis naturlig sammenhæng med varmedforsyningsvirksomheden
- Den sideordnede aktivitet må ikke økonomisk belaste hovedaktiviteten
- De økonomiske forhold skal være gennemskuelige
- Der skal som minimum være regnskabsmæssig adskillelse mellem hovedaktiviteten og den sideordnede aktivitet
- Eventuelle udgifter, som virksomheden har i forbindelse med, at de(n) sideordnede aktivitet(er) bliver udført, skal dækkes ved indtægter fra de(n) sideordnede aktivitet(er).
- Udgifter og indtægter skal anmeldes til Forsyningstilsynet i forbindelse med anmeldelse af budget og priseftersvisning

Virksomheder der har sideordnede aktiviteter skal anmelde eventuelle udgifter, som virksomheden har i forbindelse med, at de(n) sideordnede aktivitet(er) bliver udført, under punkt 9.6 (Andet). Tilsvarende skal indtægter fra de(n) sideordnede aktivitet(er) anmeldes under punkt 13.2 (Andet).

7. BUDGET- /PRISEFTERVISNINGSSKEMAET

Skemaerne til anmeldelse af budget og prisetervisning er som tidligere nævnt grundlæggende ens og gennemgangen af punkterne nedenfor gælder derfor for begge skemaer. De punkter der er særlige for prisetervisningen (aktiver, passiver, anlægsnote m.v.), gennemgås særskilt senere i vejledningen.

Vedhæft filer

I skemaerne er det muligt at vedlægge supplerende informationer som vedhæftede filer i ENAO. Ved anmeldelse af budget vedhæftes eksempelvis tariffblad, omkostningsfordeling, investerings- og henlæggelsesplan. Ved anmeldelse af prisetervisning vedhæftes eksempelvis årsrapport/-regnskab. Hvilke vedhæftelser der er obligatoriske og hvilke der er valgfri fremgår af skemaet. Bemærk, at revisorerklæringen ikke skal vedhæftes under "Vedhæft filer", men i stedet af revisoren under "Revisorerklæring".

1.-10. NØDVENDIGE OMKOSTNINGER

Nødvendige omkostninger

Punkterne 1-9 vedrører de nødvendige omkostninger og bliver summeret i punkt 10. I nogle punkter skal omkostningerne henføres til henholdsvis produktionsanlæg, distributionsnet og øvrige anlæg¹⁷. Forsikringer henføres eksempelvis til det område, som forsikringerne vedrører (fx bilforsikring til øvrige anlæg). Omkostninger forbundet med transmissionsnet opgøres særskilt under punkt 7. Periodisering af årets omkostninger sker efter almindelige regnskabsmæssige principper, dvs. at omkostningerne henføres til det år, de vedrører, uanset betalingstidspunkt under iagttagelse af varmeforsyningslovens prisbestemmelser og Forsyningstilsynets praksis.

1. PRODUKTION

1.1. BRÆNDSLSKØB, SAMT KØB AF EL TIL VARMEPRODUKTION

Oplys hvilke brændsler der anvendes (naturgas, halm, træflis m.v.). Samtidig oplyses mængden af det enkelte brændsel i MWh, dvs. brændslets energiindhold.

Brændselskøb indeholder, ud over brændslet, omkostninger der er direkte foranlediget af købet, herunder transport af og afgifter på brændslet.

¹⁷ Det gælder punkt 2 (Drift og vedligeholdelse ekskl. løn), punkt 3 (Løn), punkt 5 (Afskrivninger) og punkt 6 (Henlæggelser).

1.2. VARMEKØB

Varfeforsyningsvirksomheder, der køber varme med henblik på viderelevering skal for hver varmeleverandør (fx Varmeleverandør A/S) angive mængden i MWh og omkostningerne i kr., der kan henføres til den enkelte varfefleverand r.

Varmekøb indeholder, ud over den købte varme, omkostninger der er direkte foranlediget af købet, herunder omkostninger til transmission/distribution af varmen fra leverandøren til aftageren.

1.3. FORBRUG AF KØBTE CO₂-KVOTER (VARMEFORSYNINGSLOVENS   20, STK. 8)

Omkostninger til erhvervelse af kvoter til varfefproduktion. Bemærk, at omkostninger først må indregnes, når de gratis tildelte CO₂-kvoter efter kapitel 4 i lov om CO₂-kvoter ikke er tilstrækkelig til at dække CO₂-udledningen fra varfefproduktionen.

1.4. EL, VAND OG KEMIKALIER

Omkostninger til brug af el og vand, herunder behandling af vand (kemikalietilsætning).

1.5. SALG AF EL

Angiv de samlede indtægter ved salg af el, herunder støtten til elproduktion (fx grundbeløbet). Forbeholdt virksomheder, der driver kraftvarmeanlæg med en el-effekt op til 25 MW. Såfremt indtægter ved salg af el fragår omkostninger til produktion, anføres omkostninger, der vedrører el, under de relevante omkostningsposter.

2. DRIFT OG VEDLIGEHOLDELSE EKSKL. L N

2.1. DRIFT OG VEDLIGEHOLDELSE P  PRODUKTIONSANLÆG

Omkostninger til drift, vedligehold og reparationer af produktionsanlæg, herunder produktionsenheder (kedler, motorer m.v.), akkumuleringstanke, varmevekslere, SRO-anlæg m.v.

2.2. DRIFT OG VEDLIGEHOLDELSE P  DISTRIBUTIONSNET

Omkostninger til drift, vedligehold og reparationer af distributionsnet, herunder distributionsledninger, vekslere og pumper i ledningsnet.

2.3. DRIFT OG VEDLIGEHOLDELSE P  ØVRIGE ANLÆG

Omkostninger til drift, vedligehold og reparationer af øvrige anlæg, bygninger, biler, IT m.v.

Omkostninger til køb af eksterne konsulentydelse, der vedrører driften medregnes under punkterne 2.1-2.3. I øvrigt kan eksterne konsulentydelse, alt efter hvilke opgaver konsulentvirksomheden l ser, medregnes som omkostning under den relevante omkostningspost, fx punkt 4 (Administration).

3. L N

Personaleomkostninger fordeles på produktion (punkt 3.1), distribution (punkt 3.2), administration (punkt 3.3) og øvrige anlæg (punkt 3.4), dvs. l n, vederlag, feriepenge, pension, lovpligtige bidrag m.v. L n i administration omfatter bl.a. også l n til ledelsen.

4. ADMINISTRATION

Kontorhold, telefoni, internet, annoncer, revision, husleje m.v.

5. AFSKRIVNINGER

Det følger af afskrivningsbekendtgørelsen, at der kan indregnes driftsmæssige afskrivninger i varmeprisen¹⁸. Afskrivninger fordeles på produktion (punkt 5.1), distribution (punkt 5.2), og øvrige anlæg (punkt 5.3). Se eventuelt punkterne 2.1-2.3 for nærmere information.

AFSKRIVNINGSGRUNDLAG

Afskrivningsgrundlaget er de konstaterede anlægssummer tillagt eventuelle omkostninger som følge af anskaffelsen, herunder også byggerenter. Eventuelle henlæggelser, der allerede er indregnet i priserne, skal modregnes i afskrivningsgrundlaget.

AFSKRIVNINGSPERIODE

Afskrivninger kan indregnes med op til 20 pct. af afskrivningsgrundlaget om året i en periode på minimum 5 år og maksimum 30 år. Afskrivninger kan foretages fra og med idriftsættelsesåret.

AFSKRIVNINGSMETODE

Afskrivningerne skal beregnes særskilt for hvert enkelt års samlede afskrivningsgrundlag, dvs. de samlede anlægssummer. Der er ikke pligt til at afskrive systematisk (fx saldometoden eller lineære afskrivninger) og afskrivningsbeløbene/-procenterne kan således variere fra år til år.

KAPITALDANNELSE

Afskrivninger, der overstiger virksomhedens kapitalbehov, fx til afvikling af lån, kan føre til en for høj varmepris og dermed urimelig kapitaldannelse.

REGULERING AF AFSKRIVNINGER

Afskrivninger foretages på budgettidspunktet og afskrivningsbeløbene skal som hovedregel være de samme i priseftervisningen som i budgettet. Der kan ved varmeåret afslutning foretages regulering i beløbene i forhold til de budgetterede beløb, såfremt reguleringerne skyldes ændringer i grundlaget for afskrivningerne. Reguleringer skal forklares i priseftervisningen. Men en overdækning kan ikke i sig selv føre til en forøgelse af afskrivningerne. Det samme gælder en underdækning, der således ikke kan føre til en reduktion af afskrivningerne. Derimod vil der fx kunne afskrives på tilgange, som virksomheden ikke forventede på budgettidspunktet.

SMÅAKTIVER OG STRAKSAFSKRIVNINGER

Afskrivningsbekendtgørelsens regler finder anvendelse uanset aktivets art og anlægssum/afskrivningsgrundlag. Hvis en anskaffelse anses for en investering i anlæg efter varmforsyningsloven skal anlægssummen/afskrivningsgrundlaget tillægges årets samlede anlægssum/afskrivningsgrundlag og afskrives over en periode på minimum 5 år. Den skattemæssige grænse for småaktiver kan ikke anvendes i forbindelse med

¹⁸ §§ 1-2, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

indregning af afskrivninger i varmeprisen¹⁹. Der er med andre ord ikke en minimumsgrænse.

SONDRING MELLEM DRIFTS-/VEDLIGEHOLDELSESOMKOSTNINGER OG INVESTERINGER I ANLÆG

Varmedforsyningslovens prisbestemmelser indeholder ikke nærmere bestemmelser om den prismæssige sondring mellem drifts-/vedligeholdelsesomkostninger og investeringer i anlæg. Denne vurdering foretages konkret af virksomheden selv, da vurderingen forudsætter nøje kendskab til det projekt/formål, der ligger bag omkostningen. Forsyningstilsynet fører tilsyn med om virksomhedens begrundelse stemmer overens med det konkrete projekt/formål og omkostningens størrelse. For nærmere information herom henvises der til Forsyningstilsynets vejledning "Fjernvarmeprisen – Rigtig første gang" (s. 42-43). For nærmere information om afskrivninger henvises der til Forsyningstilsynets vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i varmeprisen, samt afskrivningsbekendtgørelsen.

6. HENLÆGGELSER

Det følger af afskrivningsbekendtgørelsen, at der kan indregnes henlæggelser til nyinvesteringer i varmeprisen²⁰. Henlæggelser fordeles på produktion (punkt 6.1), distribution (punkt 6.2), og øvrige anlæg (punkt 6.3). Se eventuelt punkterne 2.1-2.3 for nærmere information.

HENLÆGGELSESGRUNDLAG

Henlæggelser beregnes på grundlag af den forventede investerings anlægssum/afskrivningsgrundlag, som den forventes at udgøre på idriftsættelsestidspunktet ved akkumulering af de i anlægsperioden bogførte anlægsomkostninger excl. renter.

HENLÆGGELSESPERIODE OG MAKSIMALE HENLÆGGELSER

Henlæggelser kan indregnes med op til 20 pct. af den forventede investerings anlægssum/afskrivningsgrundlag om året i 5 år før idriftsættelsestidspunktet. Over de 5 år kan der maksimalt henlægges 75 pct. af investeringens anlægssum/afskrivningsgrundlag.

KAPITALDANNELSE

Henlæggelser kan ligesom afskrivninger medføre en for høj varmepris og dermed urimelig kapitaldannelse, såfremt henlæggelserne overstiger virksomhedens kapitalbehov. Formålet med henlæggelsesreglerne er, at virksomheden i en etableringsfase kan opnå den fornødne likviditet.

TILBAGEFØRSEL AF HENLÆGGELSER

Efter Forsyningstilsynets praksis skal henlæggelser ske til øremærkede nyinvesteringer. Hvis en investering ikke foretages alligevel, skal henlæggelsesbeløbene tilknyttet den pågældende investering føres tilbage. Det samme gælder hvis en investering viser sig at være mindre end budgetteret og henlæggelserne dermed overstiger det maksi-

¹⁹ Afskrivningsregler vedr. IT-udstyr af 26. maj 2008 (j.nr. 4/0920-8901-0182)

²⁰ § 5, stk. 1, i BEK nr. 941 af 4. juli 2017 (Afskrivningsbekendtgørelsen)

male beløb, der kan henlægges (75 pct. af investeringens anlægssum/afskrivningsgrundlag). I så fald modregnes det overskydende beløb i varmeprisen i idriftsættelsesåret og det efterfølgende år. I begge tilfælde skal henlæggelsesbeløbene indtægtsføres under punkt 6.4 (Tilbageførte henlæggelser).

INVESTERINGS- OG HENLÆGGELSESPLAN

I forbindelse med anmeldelse af budgettet og i hele henlæggelsesperioden skal der også anmeldes en investerings- og henlæggelsesplan, der indeholder formålet med henlæggelserne, den forventede investerings anlægssum / afskrivningsgrundlag, samt idriftsættelsesåret og de budgetterede henlæggelser for hver investering. Planen skal som udgangspunkt vedhæftes budgettet i ENAO hvert år, der foretages henlæggelser.

REGULERING AF HENLÆGGELSER

Henlæggelser foretages på budgettidspunktet og henlæggelsesbeløbene skal som udgangspunkt være de samme i prisetervisningen som i budgettet. Der gælder således det samme med hensyn til regulering af henlæggelser som med regulering af afskrivninger. Reguleringer skal forklares i prisetervisningen. Se eventuelt afsnittet "Regulering af afskrivninger" ovenfor.

For nærmere information om henlæggelser henvises der til Forsyningstilsynets vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i varmeprisen, samt afskrivningsbekendtgørelsen.

7. SÆRLIGT FOR TRANSMISSION

Afsnittet "Særligt for transmission" vises kun for virksomheder, der driver transmissionsnet, dvs. både i det tilfælde, at en virksomhed udelukkende driver transmissionsnet og det tilfælde, hvor en virksomhed udover at drive transmissionsnet også producerer og/eller distribuerer opvarmet vand m.v. I virksomhedens stamdata i ENAO er det muligt at vælge punktet til, da punktet ellers ikke vil være synligt i skemaerne.

Punkterne 7.1-7.5 (drift og vedligeholdelse, løn, administration, afskrivninger og henlæggelser) skal udfyldes på samme måde som punkterne 2-6 ovenfor.

8. FINANSIELLE UDGIFTER OG INDTÆGTER

Finansielle poster, herunder finansielle udgifter forbundet med lån i banker, realkreditinstitutioner/kreditforeninger, finansielle indtægter fra en beholdning i et pengeinstitut e.l.

8.1. RENTEUDGIFTER

Renteudgifter til kort- og langfristet gæld. Renteudgifter må ikke modregnes i renteindtægter.

8.2. KURSTAB

Realiserede kurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta. Urealiserede kurstab kan ikke indregnes²¹. Årlig regulering af indekslån indgår i punkt

²¹ Øster Toreby Varmeværk - indregning af kursgevinst/tab af 25. maj 2009 (j.nr. 4/0920-8901-0190)

8.2. Det samlede kurstab ved låneoptagelsen skal indregnes i varmeprisen over lånets løbetid²². Det vil sige, at det årlige kurstab er et beregnet kurstab.

8.3. ANDRE FINANSIELLE UDGIFTER

Finansielle udgifter der ikke er omfattet af punkterne 8.1 og 8.2.

8.4. RENTEINDTÆGTER

Renteindtægter af indestående beløb i pengeinstitut e.l.

8.5. ANDRE FINANSIELLE INDTÆGTER

Finansielle indtægter der ikke er omfattet af punkt 8.4. Eventuelle kursgevinster indtægtsføres i det år, de realiseres.

9. ANDRE OMKOSTNINGER EFTER VARMEFORSYNINGSLOVEN

Omkostninger, der ikke hører under punkterne 1-8, herunder bl.a. godkendt forrentning af indskudskapital og beregnet overskud for de særlige anlæg og virksomheder, der er omfattet af varmforsyningslovens § 20 b.

9.1. GODKENDT FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL

Der kan indregnes forrentning af indskudskapital under forudsætning af, at der er indhentet forudgående godkendelse hertil hos Forsyningstilsynet. Forrentning af indskudskapital kan således ikke indregnes i budgettet, hvis ansøgning om forrentning af indskudskapital ikke er godkendt af Forsyningstilsynet på budgettidspunktet. Forventet ikke-godkendt forrentning kan heller ikke indregnes.

Ansøgning om forrentning af indskudskapital skal indsendes særskilt pr. e-mail til Forsyningstilsynet for hvert år, der ønskes forrentning.

9.2. BEREGNET OVERSKUD FOR ANLÆG OG VIRKSOMHEDER OMFATTET AF VARMEFORSYNINGSLOVENS § 20 B

Geotermiske anlæg, solvarmeanlæg og biogas- eller biomassebaserede varme- eller kraftvarmeværker, samt industrivirksomheder, der leverer opvarmet vand m.v. efter prisreguleringen, kan indkalkulere et overskud i henhold til § 20 b. Der skal i så fald være tale om levering til et kollektivt varmforsyningsanlæg.

Overskuddet er et reguleret overskud. Det skal forstås på den måde, at Forsyningstilsynet ikke fører tilsyn med, hvordan overskuddet fastsættes, men kun, om overskuddets indregning i varmeprisen medfører urimelige virkninger. Forsyningstilsynet har indtil videre bestemt, at det ikke er urimeligt, at overskuddet fastsættes således, at den samlede varmepris beløbsmæssigt ikke overstiger den pris, som det kollektive varmforsyningsanlæg, der modtager varmen, selv kan producere varmen til, eller købe den

---

²² Klage over den rentesats hvormed Præstø Kommune forrenter mellemværendet med Præstø Kraftvarme af 13. marts 2000 (j.nr. 2/5-1020)

til fra tredjemand²³. Det kaldes også substitutionsprisen. Det indebærer, at den virksomhed, der leverer varmen til det kollektive varmforsyningsanlæg, efter indregning af nødvendige omkostninger, kan tillægge et overskud, således at den samlede pris for varmen ikke overstiger substitutionsprisen.

9.3. UDGIFTER PÅLAGT I MEDFØR AF VARMEFORSYNINGSLOVEN

Omkostninger til energispareaktiviteter, myndighedsbehandling m.v.

9.4. § 20 EFTERFORSKNING

Omkostninger til nødvendige undersøgelser forud for eksempelvis etablering af et geotermianlæg.

9.5. REALISEREDE TAB PÅ DEBITORER

Der kan ikke hensættes til tab på debitorer. Tab på debitorer kan først indregnes når de er realiserede, dvs. når tabet på et tilgodehavende er endeligt konstateret. Derfor indgår punktet ikke i budgetskemaet, men kun i prisetervisningskemaet. Eventuelle indbetalinger fra tilgodehavender, der tidligere er afskrevet, modregnes i dette punkt.

9.6. ANDET

Omkostninger, der ikke er omfattet af punkterne ovenfor. Omkostningsarten angives. Eventuelle indtægter modregnes.

10. I ALT OMKOSTNINGER

Punkterne 1-9 bliver summeret i punkt 10 og angiver således den totale sum af virksomhedens nødvendige omkostninger.

---

²³ Prisafregning af varme fra decentrale solvarmeanlæg sammenkoblet med et kollektivt varmforsyningsanlæg af 22. juni 2009 (j.nr. 4/0920-0501-0006)

11.-15. INDTÆGTER

Indtægter

Punkterne 11-14 vedrører indtægter, herunder over-/underdækning ultimo året før, og bliver summeret i punkt 15. Periodisering af årets indtægter sker efter almindelige regnskabsmæssige principper, dvs. at indtægterne henføres til det år, de vedrører, uanset tidspunkt for modtagelsen af indbetalingen under iagttagelse af varmforsyningslovens prisbestemmelser og Forsyningstilsynets praksis.

11. INDTÆGTER FRA FORBRUGSAFREGNINGEN

Varmeforsyningslovens prisbestemmelser indeholder ikke nærmere bestemmelser, hvordan virksomheders tarifiering skal tilrettelægges. I henhold til Forsyningstilsynets praksis bør der imidlertid tilstræbes en kostægte tarifiering, således at de enkelte prislelementer i den samlede tarif hver især afspejler de omkostninger, som prislelementerne vedrører. Prislelementerne i tarifferne skal med andre ord give et signal til forbrugerne om hvad de dækker over. Det variable (forbrugsafhængige) og faste (forbrugsuafhængige) prislelement opkræves således til dækning af henholdsvis en virksomheds variable og faste omkostninger.

Det er dog tilladt, at maksimum 80 % af de samlede omkostninger dækkes af indtægterne fra den variable del af afregningen²⁴. Med andre ord skal 20 % af de samlede omkostninger dækkes af den faste del af afregningen.

11.1. INDTÆGTER FRA DEN VARIABLE DEL AF AFREGNINGEN

Indtægter, der varierer med den solgte varmemængde, og som opkræves til dækning af de variable omkostninger.

11.2. INDTÆGTER FRA INCITAMENTSAFREGNING

Indtægter fra incitamentsafregning – eksempler på motivationstariffer (afkølings-, tids-, effekt/flow-, temperaturtarif). I punkt 11.2.1 (Bruttoindtægter fra incitamentsafregning) angives de samlede indtægter fra incitamentsafregning ved fx tillæg for dårlig afkøling, flowtarif e.l. I punkt 11.2.2 (Bruttobetaling til incitamentsafregning) angives de samlede udgifter til incitamentsafregning ved modregning eller udbetaling.

11.3. INDTÆGTER FRA DEN FASTE DEL AF AFREGNINGEN

Indtægter, der ikke varierer med den solgte varmemængde, og som opkræves til dækning af de faste omkostninger – eksempler på faste bidrag (effektbidrag, abonnementsbidrag, målerleje).

²⁴ Cirkulæreskrivelse af 21. juli 1991 og notat af september 1995 fra Gas- og Varmeprisudvalget (nu Forsyningstilsynet). For praksis om det fysiske grundlag for fastlæggelse af fast afgift henvises til Energitilsynets tilkendegivelse af 30. juni 2004 (j.nr. 3/1307-0300-0054), som findes på Forsyningstilsynets hjemmeside.

11.4. INDTÆGTER FRA FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL

Indtægter fra indregning af forrentning af indskudskapital. Det er Forsyningstilsynets anbefaling, at forrentning af indskudskapital indregnes som en del af den faste del af afregningen.

12. INDTÆGTER FRA GEBYRER MV.

12.1. INDTÆGTER FRA ALMINDELIGE GEBYRER

Rykkerskrivelse, inkassomeddelelse, lukkebesøg, aflæsningsbesøg, flytteopgørelse m.v.

12.2. ENGANGSBIDRAG

Engangsbidrag er: tilslutningsbidrag, herunder investeringsbidrag og stikledningsbidrag, og andre engangsbidrag, som varmemefbrugere betaler ved deres tilslutning. Engangsbidrag anses for en pris i leveringsforholdet og er varmemefbrugers betaling for at få rådighed over virksomhedens faste anlæg. Engangsbidrag skal principielt modregnes fuldt ud i årets afskrivningsgrundlag, hvilket Forsyningstilsynet anbefaler. Virksomheden kan dog i stedet vælge at indtægtsføre engangsbidragene (fuldt ud) i det år, de vedrører, fx hvis der ikke er tilstrækkelig afskrivningsgrundlag at modregne i.

12.3. UDTRÆDELSESGODTGØRELSER

Udtrædelsesgodtgørelser er også et engangsbidrag og skal sikre, at de tilbageværende forbrugere ikke stilles ringere, som følge af udtræden end de ellers ville have været, hvis der ikke var sket udtrædelse. Derved sikres princippet om, at alle forbrugere "rydder økonomisk op efter sig" når betingelserne for at opkræve udtrædelsesgodtgørelse er opfyldte. I henhold til Forsyningstilsynets praksis kan det ikke betragtes som urimeligt, at en varmemefsyningsvirksomhed kræver, at den udtrædende forbruger betaler sin forholdsmæssige andel af virksomhedens uafskrevne anlægsværdi.

12.4. ANDET

Indtægter fra gebyrer m.v., der ikke er omfattet af punkterne 12.1-12.3.

13. ANDRE INDTÆGTER

Indtægter, der ikke er omfattet af punkterne 11 eller 12. Indtægtsarten angives.

Eventuelle indtægter fra salg af el (ved forenet produktion) skal anføres under punkt 1.5 (Salg af el). Det samme gælder eventuelle tilbageførte henlæggelser, der skal anføres under punkt 6.4 (Tilbageførte henlæggelser).

14. OVER-/UNDERDÆKNING

14.1. OVERDÆKNING / 14.2. UNDERDÆKNING

På budgettidspunktet skal den forventede over-/underdækning for det indeværende år estimeres og indregnes i budgettet for det efterfølgende år. I budgettet er over-/underdækning fra året før (punkterne 14.1 og 14.2) et estimat, mens over-/underdækning ultimo året før i prisetervisningen (punkterne 14.1 og 14.2) er den faktiske over-/underdækning.

Årets budgetterede nødvendige omkostninger skal svare til årets budgetterede indtægter inkl. den forventede over-/underdækning ultimo året før²⁵. Samtlige nødvendige omkostninger efter varmforsyningsloven skal anmeldes til Forsyningstilsynet²⁶, hvilket er årsagen til punkt 14.3 i budgetske-maet og punkt 16.3/16.4 i priseftervisningsskemaet.

For nærmere information om over-/underdækninger henvises der til vejledning om Forsyningstilsynets praksis for afvikling af over- eller underdækning²⁷.

14.3. BUDGETTERET UNDERSKUD/UNDERDÆKNING

Punktet indgår ikke i priseftervisningsskemaet, men kun i budgetske-maet. Punktet består af to underpunkter (punkterne 14.3.1 og 14.3.2).

14.3.1. UNDERSKUD, DER IKKE KAN INDREGNES I PRISERNE

Et budgetteret underskud fremkommer som følge af, at den budgetterede omkostningsbestemte pris ved levering af opvarmet vand m.v. overstiger en eventuel substitutionspris eller et prisloft (affaldsvarme). Et underskud er udtryk for ikke-indregningsberettigede omkostninger og kan derfor ikke indregnes i varmeprisen²⁸. Der er ikke tale om et økonomisk mellemværende mellem varmforsyningsvirksomheden og varmeaf-tageren/-aftagerne, som er tilfældet ved en underdækning. Et budgetteret underskud skal forklares i budgettet.

14.3.2. UNDERDÆKNING, DER IKKE FREMFØRES TIL SENERE INDREGNING

Underdækning er udtryk for et varmeprismæssigt økonomisk mellemværende mellem varmforsyningsvirksomheden og varmeaf-tageren/-aftagerne. En underdækning udgør forskellen mellem virksomhedens nødvendige indregningsberettigede omkostninger og indtægter. Underdækningen kan efterfølgende opkræves via varmeprisen i henhold til Forsyningstilsynets praksis herom. Varmeforsyningsvirksomheder, der afregner til en aftalt pris under den omkostningsbestemte pris, kan budgettere med en underdækning og efterfølgende undlade at fremføre den faktiske underdækning til senere indregning. En budgetteret underdækning skal forklares i budgettet.

15. I ALT INDTÆGTER

Punkterne 11-14 bliver summeret i punkt 15 og angiver således den totale sum af virksomhedens indtægter.

16. BEREGNING AF OVER- ELLER UNDERDÆKNING

Punktet indgår ikke i budgetske-maet, men kun i priseftervisningsskemaet. Punktet består af syv underpunkter (punkterne 16.1-16.7).

---

²⁵ En overdækning indebærer, at de budgetterede indtægter skal være mindre end de budgetterede omkostninger, mens en underdækning indebærer, at de budgetterede indtægter skal være større end de budgetterede omkostninger for at budgettet balancerer.

²⁶ I/S Amager Ressourcecenter ansøger om dispensation fra anmeldelsesbekendtgørelsen af 23. juni 2015 (j.nr. 13/12063)

²⁷ VEJ nr. 9297 af 1. juni 2009

²⁸ Odense Kraftvarmeværk A/S - genbehandling af sag om klage fra Fjernvarme Fyn A/S over prisen på affaldsvarme af 24. februar 2015 (j.nr. 12/11100)

16.1. I ALT OMKOSTNINGER, OVERFØRT FRA PUNKT 10

Årets samlede nødvendige omkostninger overføres fra punkt 10 (I alt omkostninger).

16.2. I ALT INDTÆGTER, OVERFØRT FRA PUNKT 15

Årets samlede indtægter inkl. over-/underdækning ultimo året før overføres fra punkt 15 (I alt indtægter).

16.3. DIFFERENCE MELLEM INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER

Differencen mellem punkterne 16.1 og 16.2 til brug for beregning af over-/underdækning ultimo året til indregning i næste års budget (punkterne 16.6. og 16.7).

16.4. UNDERSKUD, DER IKKE KAN INDREGNES I PRISERNE

Underskud fremkommer som følge af, at den omkostningsbestemte pris ved levering af opvarmet vand m.v. overstiger en eventuel substitutionspris eller et prisloft (affaldsvarme). Se eventuelt punkt 14.3.1. Et underskud skal forklares i prisetervisningen.

16.5. UNDERDÆKNING, DER IKKE FREMFØRES TIL SENERE INDREGNING

Underdækning er udtryk for et varmeprismæssigt økonomisk mellemværende mellem varmforsyningsvirksomheden og varmeaftageren/-aftagerne. Se eventuelt punkt 14.3.2. Varmeforsyningsvirksomheder, der afregner til en aftalt pris under den omkostningsbestemte pris, kan undlade at fremføre en underdækning til senere indregning. En underdækning, der ikke fremføres, skal forklares i prisetervisningen. Det er en konkret vurdering, hvorvidt en underdækning fortsat kan anses for indregningsberettiget.

16.6. UNDERDÆKNING / 16.7 OVERDÆKNING

Ved beregning af over-/underdækning ultimo til indregning i næste års budget tages der udgangspunkt i punkt 16.3, hvorefter der korrigeres for eventuelle beløb i punkterne 16.4 og 16.5.

17.-27. AKTIVER OG PASSIVER

Punkterne 17-27 vedrører aktiver og passiver og indgår derfor ikke i budgetskemaet, men kun i prisetervisningsskemaet.

17. ANLÆG

17.1. ANLÆG, OVERFØRT FRA PUNKT 31.7

Den samlede ultimosaldo overføres fra anlægsnoten i punkt 31.7. Under punkt 31 opdeles anlægsaktiver på produktion, transmission, distribution, samt administration og øvrige anlæg.

17.2. ANLÆG UNDER UDFØRELSE

Anlæg under udførelse udgøres af anlæg, der på balancedagen endnu ikke er klar til at blive idriftsat. Anlæg under udførelse afskrives ikke.

17.3. ANDET

Anlægsaktiver, der ikke hører under punkterne 17.1 eller 17.2.

18. VAREBEHOLDNINGER

18.1. BRÆNDSLER

Beholdninger af brændsler.

18.2. RÅVARER OG HJÆLPEMATERIALER M.V.

Beholdninger af rør, målere, reservedele m.v.

18.3. ANDET

Varebeholdninger, der ikke hører under punkterne 18.1 eller 18.2.

19. TILGODEHAVENDER

19.1. TILGODEHAVENDER HOS KUNDERNE

Værdien af tilgodehavender hos kunder kan ikke reduceres med nedskrivning til imødegåelse af forventede tab, da der ikke kan hensættes til tab. Tab kan først indregnes når de er realiserede, dvs. når tabet på et tilgodehavende er endeligt konstateret.

19.2. TILGODEHAVENDER HOS TILKNYTTETE OG ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, dvs. en virksomhed som indgår i samme koncern som virksomheden selv (fx moder-, søster- eller dattervirksomhed), eller tilgodehavender hos associerede virksomheder, dvs. en virksomhed som ikke er en dattervirksomhed, men hvori der gennem ejerskab og/eller ledelse udøves betydelig indflydelse.

19.3. ANDRE TILGODEHAVENDER

Tilgodehavender, der ikke hører under punkterne 19.1 eller 19.2.

20. LIKVIDE BEHOLDNINGER

20.1. KASSE- OG BANKBEHOLDNINGER

Pengebeholdninger i form af kasse- og bankbeholdninger.

20.2. VÆRDIPAPIRER

Eventuelle kortfristede værdipapirer, der uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelige risici for værdiændringer.

21. AKTIVER I ALT

Punkterne 17-20 bliver summeret i punkt 21 og angiver således den totale sum af virksomhedens aktiver.

22. KAPITALOPLYSNINGER

22.1. KAPITAL INDSKUDT VED BESLUTNING (IFØLGE VEDTÆGTER)

Anfør den kapital, der er indskudt ifølge virksomhedens vedtægter.

Hvis egenkapitalen har været uændret siden 1. marts 1981, hvor varmemforsyningslovens prisbestemmelser trådte i kraft, kan virksomheder, der var i drift ved ikrafttrædelsen og som har et revideret årsregnskab, der udløber i perioden 1. oktober 1980 - 30. september 1981, som udgangspunkt lægge egenkapitalen i regnskabet til grund i punkt 22.1.

22.2. GODKENDT IKKE UDLODDET FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL

Se punkt 9.1 (Godkendt forrentning af indskudskapital).

22.3. BEREGNET IKKE UDLODDET OVERSKUD FOR ANLÆG OG VIRKSOMHEDER OMFATTET AF VARMEFORSYNINGSLOVENS § 20 B

Se punkt 9.2 (Beregnet overskud for anlæg og virksomheder omfattet af varmemforsyningslovens § 20 b).

23. OVER-/UNDERDÆKNING

23.1. OVER-/UNDERDÆKNING ULTIMO, OVERFØRT FRA PUNKT 16.6/16.7

Den samlede over-/underdækning ultimo overføres fra punkt 16.6 eller 16.7.

23.2. TIDLIGERE ÅRS OVERDÆKNING ENDNU IKKE TILBAGEFØRT

Overdækning, der endnu ikke er tilbageført fra tidligere år. Det er en betingelse, at Forsyningstilsynet forudgående har godkendt, at overdækningen bliver afviklet over flere år. Forsyningstilsynets journalnummer for godkendelsen skal angives under punkt 30.

23.3. TIDLIGERE ÅRS UNDERDÆKNING ENDNU IKKE OPKRÆVET

Underdækning, der endnu ikke er opkrævet fra tidligere år. Det er en betingelse, at Forsyningstilsynet forudgående har godkendt, at underdækningen bliver opkrævet

over flere år. Forsyningstilsynets journalnummer for godkendelsen skal angives under punkt 30.

23.4. OVERDÆKNING / 23.5. UNDERDÆKNING

Ved beregning af over-/underdækning ultimo tages der udgangspunkt i punkt 23.1, hvorefter der korrigeres for eventuelle beløb i punkterne 23.2 eller 23.3.

24. HENLÆGGELSER

24.1. ÅRETS HENLÆGGELSER

Årets henlæggelser overføres fra punkterne 6.1-6.3 og 7.5.

24.2. TIDLIGERE ÅRS HENLÆGGELSER

De samlede henlæggelsesbeløb fra tidligere år, der endnu ikke er tilbageført eller anvendt.

24.3. TILBAGEFØRTE HENLÆGGELSER, OVERFØRT FRA PUNKT 6.4

Tilbageførte henlæggelser overføres fra punkt 6.4.

24.4. ANVENDTE HENLÆGGELSER, OVERFØRT FRA PUNKT 31.4

Anvendte henlæggelser overføres fra punkt 31.4.

25. LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE

25.1. PRIORITETSGÆLD

Gæld optaget i realkreditinstitut/kreditforening med pant i fast ejendom.

25.2. GÆLD TIL TILKNYTTED E OG ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

Gæld til tilknyttede virksomheder, dvs. en virksomhed som indgår i samme koncern som virksomheden selv (fx moder-, søster- eller dattervirksomhed), eller gæld til associerede virksomheder, dvs. en virksomhed som ikke er en dattervirksomhed, men hvori der gennem ejerskab og/eller ledelse udøves betydelig indflydelse.

25.3. ANDET

Langfristede gældsforpligtelser, der ikke hører under punkterne 25.1 eller 25.2.

26. KORTFRISTEDE GÆLDFORPLIGTELSE

26.1. AFDRAG PÅ LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE

Kortfristet del af langfristet gæld, dvs. gæld der forfalder inden for 1 år.

26.2. BANKGÆLD

Gæld til banker.

26.3. LEVERANDØRGÆLD

Gæld til leverandører, dvs. varekreditorer.

26.4. GÆLD TIL TILKNYTTEDE OG ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

Se punkt 25.2.

26.5. ANDEN GÆLD

Kortfristede gældsforpligtelser, der ikke hører under punkterne 26.1-26.4.

27. PASSIVER I ALT

Punkterne 22-26 bliver summeret i punkt 27 og angiver således den totale sum af virksomhedens passiver.

28.-32. SUPPLERENDE OPLYSNINGER

Punkterne 28-32 indgår ikke i budgetskaemaet, men kun i priseftervisningskaemaet.

28. CO₂-KVOTER TIL VARME

28.1. ANTAL CO₂-KVOTER MODTAGET FOR ÅRET

Angiv antallet af gratis tildelte CO₂-kvoter til varmeproduktion, samt eventuelle kvoter overført fra varmeaf tager/-produktionsenhed. Hvis varmeåret er forskudt i forhold til kalenderåret skal antallet af kvoter opgøres forholdsmæssigt for de respektive perioder.

28.2. HERAF ANTAL KVOTER SOLGT

Angiv antallet af gratis tildelte CO₂-kvoter til varmeproduktion, der er solgt i året.

28.3. ANTAL KVOTER KØBT, JF. VARMEFORSYNINGSLØVENS § 20, STK. 8

Se punkt 1.3.

29. GODKENDT FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL

29.1. GODKENDT FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL, I ALT

Angiv godkendt forrentning af indskudskapital for det pågældende år, der anmeldes for, samt tidligere år. Se eventuelt punkt 9.1 (Godkendt forrentning af indskudskapital).

29.2. INDREGNET FORRENTNING AF INDSKUDSKAPITAL, I ALT

Angiv, hvorvidt forrentningsbeløbet er blevet indregnet i varmeprisen ved at udfylde punkterne 29.2.1-29.2.5.

I tilfælde af, at forrentning af indskudskapital er indregnet oplys da om forrentningsbeløbet fortsat er indestående i virksomheden (punkt 29.2.1.), udloddet til ejer (punkt 29.2.2.), tilbageført til varmemefbrugere (punkt 29.2.3.), forbrugt til formål i virksomheden til dækning af udgifter, der ikke indregnes i varmeprisen eller forbrug til andre formål i virksomheden (punkt 29.2.4.) eller til et andet formål, der ikke er omfattet af de forrige punkter (punkt 29.2.5.).

30. EVENTUEL AFVIKLINGSPERIODE FOR TIDLIGERE OVER- ELLER UNDERDÆKNING

Angiv hvorvidt Forsyningstilsynet har godkendt afvikling/opkrævning af over-/underdækning over flere år, samt eventuelt Forsyningstilsynets journalnummer for godkendelsen.

31. ANLÆG

Den samlede anlægssum i punkt 31 skal opdeles på produktion, transmission, distribution, samt administration og øvrige anlæg. Den samlede ultimosaldo overføres til punkt 17.1. Se eventuelt punkterne 5 (Afskrivninger) og 6 (Henlæggelser).

31.1. SALDO PRIMO

Primosaldo skal svare til ultimosaldoen i prisetervisningen for det foregående år.

31.2. TILGANG

Tilgange i løbet af året, dvs. idriftsatte anlægsaktiver. Bemærk, at eventuelle henlæggelser skal modregnes i afskrivningsgrundlaget under punkt 31.4.

31.3. I ALT TIL NEDSKRIVNING/AFSKRIVNING

Punkterne 31.1 og 31.2. bliver summeret i punkt 31.3.

31.4. HENLÆGGESESNEDSKRIVNINGER

Henlæggelser, der modregnes afskrivningsgrundlaget i driftsåret. Se eventuelt punkt 6 (Henlæggelser).

31.5. AFGANG/AFSKRIVNINGER

Afgange i løbet af året, fx i forbindelse med salg, samt afskrivninger, der er indregnet i året. Hvis der ikke er afgange skal summen af punkt 31.5 svare til summen af punkterne 5.1-5.3. Se eventuelt punkt 5 (Afskrivninger).

31.6. NEDSKRIVNING VED ENGANGSBIDRAG

Engangsbidrag som er omtalt i punkt 12.2, der modregnes afskrivningsgrundlaget.

31.7. SALDO ULTIMO

Ved beregning af ultimosaldoen tages der udgangspunkt i punkt 31.3, hvorefter der korrigeres for beløb i punkterne 31.4-31.6. Ultimosaldoen skal svare til primosaldoen i prisetervisningen for det efterfølgende år.

Vejledning om varmforsyningslovens prisbestemmelser og praksis for afvikling af over- eller underdækning

VEJ nr. 9297 af 01/06/2009

Vejledning om Energitilsynets praksis for afvikling af over- eller underdækning

Energitilsynets sekretariat modtager løbende henvendelser om, hvordan en varmforsyning skal forholde sig med hensyn til en opstået over/underdækning, ændring af tariffer i løbet af varmeåret og anmeldelse. Denne Vejledning er ment som en hjælp til besvarelse af de oftest stillede spørgsmål.

Vejledningen gennemgår:

1. Varmeforsyningslovens prisbestemmelser.
2. Hvordan opstår over/underdækning- "driftsmæssige ubalancer".
3. Praksis for afvikling af over/underdækning og ubalancer.

A: Hovedregel.

B: Undtagelse vedrørende overdækning.

1. Varmeforsyningslovens prisbestemmelser

Varmeforsyningslovens prisbestemmelser fastlægger, at varmforsyningens indtægter (prisen på varme) i et år skal dække årets nødvendige omkostninger. Dette kaldes "hvile-i-sig-selv princippet". Loven opregner udtømmende, hvilke omkostninger, der kan indregnes i varmeprisen. For at varmeprisen skal være gyldig skal fjernvarmforsyningens priser være anmeldt til Energitilsynet senest samtidig med ikrafttrædelsen.

Anmeldelsen kan f.eks. ske gennem Energidata Online. Adgang til indberetningssystemet sker via virk.dk eller fra Energitilsynets hjemmeside www.energitilsynet.dk.

2. Hvordan opstår over/underdækning - "driftsmæssige ubalancer"

Når året er gået, vil fjernvarmforsyningen i almindelighed have en over - eller underdækning. Dette hænger sammen med, at de anvendte (og anmeldte) priser er budgetterede priser, mens fjernvarmforsyningens omkostninger er realiserede omkostninger.

Hvis varmforsyningen har flere realiserede indtægter end realiserede omkostninger, har forsyningen en *overdækning*. Hvis varmforsyningen har færre realiserede indtægter end realiserede omkostninger, har forsyningen en *underdækning*.

Der er i disse tilfælde tale om "driftsmæssige ubalancer", som sekretariatet kun griber ind over for, hvis varmforsyningerne ikke følger Energitilsynets praksis for afviklingen. Der er således ikke tale om, at ubalancen er "ulovlig" efter varmforsyningsloven.

"Ulovlige ubalancer" forekommer derimod, hvor varmforsyninger foretager en handling, som er i strid med varmforsyningslovens regler, f.eks. bevidst overbudgettering (ikke driftsmæssigt betingede overdækninger), overskudsdisponeringer (f.eks. ved, at en overdækning overføres til henlæggelser eller til varmforsyningens egenkapital) eller urimelige priser (priser, der ikke er i overensstemmelse med hvile-i-sig-selv princippet).

Som nævnt skal priserne for at være gyldige være anmeldt til Energitilsynets offentligt tilgængelige register senest samtidig med ikrafttrædelsen. Derfor kan fjernvarmforsyningen ikke ved årets slutning efterfølgende

ændre priserne med tilbagevirkende kraft. Hvis forsyningen gjorde det, ville det svare til, at forsyningen opkrævede priser, der ikke var gyldige på det tidspunkt, de relaterer sig til.

En varmforsyning kan mindske problemet med ubalancer ved varmeårets slutning ved igennem varmeåret at holde øje med ændringer i omkostninger eller indtægter, der har betydning for prisfastsættelsen overfor forbrugerne.

Varmeforsyninger kan i løbet af året anmelde ændrede priser, og grundlaget herfor (budget) til Energitilsynets offentligt tilgængelige register og dermed undgå eller mindske ubalancer ved varmeårets slutning.

De ændrede tariffer er først gældende overfor forbrugerne fra det tidspunkt, de er anmeldt til Energitilsynets register. Hvis der anmeldes ændrede priser i løbet af varmeåret, kan de nye priser derfor kun opkræves for den del af forbrugernes varmeforbrug, der ligger efter anmeldelsestidspunktet.

Da det formentlig ikke er praktisk muligt, at alle forbrugere foretager en aflæsning på det tidspunkt, hvor de ændrede tariffer træder i kraft, kan der ved afregningen med forbrugerne ved varmeårets slutning ske en forholdsmæssig fordeling af forbruget efter en rimelig fordelingsnøgle, der for eksempel bygger på graddagedata.

Ændring af varmepris i løbet af året

Det er *ikke* i overensstemmelse med varmforsyningslovens regler at udregne et gennemsnit af de priser, der har været gældende i varmeåret og anvende gennemsnittet som afregningspris for hele varmeåret.

3. Praksis for afvikling af over/underdækning og ubalancer

Reglerne for afvikling af over- eller underdækning er de samme uanset baggrunden for over – eller underdækningen.

A: Hovedregel

Hvis det ved slutningen af varmeåret konstateres, at varmforsyningen har en over/underdækning, skal denne efter Energitilsynets praksis tilbageføres til forbrugerne ved indregning i priserne i det efterfølgende regnskabsår. Varmeforsyningsloven bygger her på en fremadrettet regulering, der sikrer balance mellem tilbageførelser af over- og underdækninger.

Hovedreglen er således:

En overdækning skal som hovedregel opkræves i varmepriserne for det år, der følger umiddelbart efter det år, som overdækningen vedrører. En uforholdsmæssig stor overdækning kan, som en undtagelse fra hovedregler, efter skriftlig aftale med sekretariatet indregnes i priserne over en periode.

En underdækning skal som hovedregel opkræves i varmepriserne for det år, der følger umiddelbart efter det år, som underdækningen vedrører. En uforholdsmæssig stor underdækning kan, som en undtagelse fra hovedreglen, efter skriftlig aftale med sekretariatet indregnes i priserne over en periode.

Det er uden betydning for indregning af over/underdækningen i de fremadrettede priser, at forbrugerne før og efter afviklingen ikke nødvendigvis er de samme. En fraflyttet forbruger vil således kunne undgå at deltage i afviklingen af en underdækning, der opstod, mens han var forbruger, ligesom han omvendt ikke vil få fordel af afviklingen af en overdækning, der er opsamlet, mens han var forbruger.

Energitilsynet kan i henhold til varmforsyningsloven give pålæg om indregning af over/underdækning i de fremadrettede priser. Energitilsynet kan derimod ikke give en varmforsyning pålæg om at ændre priserne med tilbagevirkende kraft og tilbagebetale den opnåede overdækning til de historiske forbrugere. Energitilsynet kan heller ikke pålæg om at øge priserne med tilbagevirkende kraft for på den måde at få dækket en underdækning.

B: Undtagelse vedrørende overdækning

Hovedreglen er således, at over/underdækningen skal indregnes i priserne i det næst følgende regnskabsår. Imidlertid kan store over/underdækninger, som anført ovenfor, efter skriftlig aftale med sekretariatet, indregnes over flere år for at undgå, at varmepriserne svinger unødigt.

Energitilsynet har derudover accepteret, at en varmforsyning efter afvejning af forskellige hensyn kan vælge at tilbageføre en **overdækning** "bagudrettet" til forbrugerne som et engangsbeløb i forbindelse med en årsafregning frem for at indregne overdækningen i det følgende varmeårs priser.

Baggrunden for at Energitilsynet har accepteret denne undtagelse fra hovedreglen er, at det for meget opkrævede beløb (overdækningen) derved kommer hurtigere tilbage til forbrugerne, end hvis overdækningen blev tilbageført fremadrettet gennem priserne.

Udgangspunktet varmforsyningsloven bygger på er fremadrettet regulering. Der er ikke bestemmelser i loven, der fastlægger en bestemt metode til "bagudrettet" at tilbageføre overdækningen eller som kræver, at tilbagebetalingen skal komme fraflyttede forbrugere til gode.

Loven tager heller ikke stilling til de øvrige problemer, der kan opstå i forlængelse af en bagudrettet tilbagebetaling. Som eksempel på en sådan problemstilling kan nævnes, hvis en udlejer, der er direkte kunde hos varmforsyningen, undlader at tilbageføre det beløb, udlejer har fået tilbagebetalt af forsyningen, til de lejere, udlejeren har videredistribueret varmen til. Et andet eksempel kan være spørgsmålet, om varmemefbrugere, der modtager varmhjælp fra kommunen, vil være forpligtet til at betale en forholdsmæssig del af denne hjælp tilbage, hvis de efterfølgende modtager en tilbagebetaling.

Med hensyn til omkostningerne til en bagudrettet tilbageførelse er det Energitilsynets vurdering, at der ikke er tale om en omkostning, der kan indregnes fremadrettet i priserne. I stedet må omkostningerne til tilbageførelsen fragå i den oparbejdede overdækning.

Hvis den bagudrettede tilbageførelse generelt giver urimelige virkninger, vil sekretariatet kunne påtale dette i henhold til den almindelige bestemmelse i loven. F.eks. vil dette være tilfældet, hvis tilbageførelsen sker på en måde, hvor omkostningerne ved tilbageførelsen er så høje, at den økonomiske fordel for forbrugerne ved tilbageførelsen samlet set forsvinder.

Afslutningsvis skal det understreges, at en varmforsyning ikke kan vælge at tilbageføre en underdækning. Underdækninger vil altid skulle opkræves fremadrettet. Når varmeåret er omme, og forbrugeren har betalt sin varmeregning til varmforsyningen, skal forbrugeren ikke efterfølgende leve med den usikkerhed at kunne blive opkrævet beløb.

Hvis en varmforsyning vælger at tilbageføre en overdækning bagudrettet herunder til fraflyttede forbrugere i stedet for fremadrettet efter hovedreglen, skal forsyningen gøre sig klart, at den dermed vælger at indføre en asymmetrisk behandling af sine forbrugere.

Asymmetrien giver sig udslag i, at hvis der er tale om en *overdækning* (forbrugerne har betalt for meget) vil forsyningens tidligere forbrugere få penge tilbage, hvis der derimod er tale om en *underdækning* (forbrugerne har betalt for lidt) vil tidligere forbrugere ikke blive pålagt at betale.

En ny forbruger vil således skulle betale en underdækning uden at kunne få glæde af tilbageførelsen af en overdækning.

Uddybende læsning

Hvis du gerne vil læse mere om disse emner henvises til Varmeforsyningslovens priskapitel (kapitel 4), Energitilsynets notat: "Praksis for afvikling af over – eller underdækning" og Energistyrelsens bekendtgørelse nr.

175 af 18. marts 1991 om driftsmæssige afskrivninger og henlæggelser til nyinvesteringer med senere ændringer.

Endvidere til punkt 6 på dagsordenen til Energitilsynets møde den 26. januar 2009: Praksis for afvikling af over – og underdækning.

Det hele kan findes på Energitilsynets hjemmeside: www.energitilsynet.dk.

Energitilsynet, den 1. juni 2009

ENERGITILSYNET

FJERNVARME PRISEN

RIGTIG FØRSTE GANG

En håndbog til budget og priseneftervisning for varmeprisregnskaber

---

FJERNVARMEPRISEN

RIGTIG FØRSTE GANG

Henvendelse om udgivelsen kan ske til Energitilsynet.
Publikationen kan bestilles via mail eller afhentes hos:

Energitilsynet

Nyropsgade 30
1780 København V
tlf.: 72 26 80 70
mail: et@dera.dk
www.energitilsynet.dk

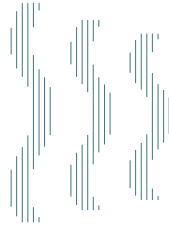
Publikationen kan hentes som pdf på:
www.energitilsynet.dk

ISBN trykt publikation
978-87-7029-436-2

ISBN elektronisk publikation
978-87-7029-437-9

Layout: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Tryk: Kailow
Billedmateriale: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Oplag: 1000 stk
Udgivet: Oktober 2010

Håndbogen er udarbejdet af Energitilsynet

FJERNVARMEN RIGTIG FØRSTE GANG

En håndbog
til budget og prisettersing
for varmeprisregnskaber

ENERGITILSYNET

Indhold

6 Forord

Kapitel 1

9 Varmeforsyningslovens prisregulering

- 11 Varmeforsyningslovens prisregulering
- 12 Nødvendige omkostninger
- 12 Energitilsynets tilsyn

Kapitel 2

15 Prisanmeldelser

- 17 Generelt om anmeldelser
- 17 Anmeldesskemaer
- 18 Hvad skal anmeldes

- 18 **Anmeldelse af budget og varmepris**
- 18 Varmepriserne skal senest anmeldes, når priserne træder i kraft
- 20 Varsling af ændringer
- 20 Anmeld altid budgettet
- 21 Indtægter og omkostninger i budgettet

- 22 **Anmeldelse af prisetervisning**
- 22 Hvad er en prisetervisning
- 23 Varmeforsyningsloven og årsregnskabsloven
- 25 Prisetervisning og skatteregnskab

Kapitel 3

29 Overdækning/underdækning

- 31 Generelt om over-/underdækning
- 32 Sidste års over-/underdækning
- 33 Overdækninger og overskudsdispositioner
- 35 Store prisudsving
- 37 Opkrævning af underdækning

Kapitel 4

39 Afskrivninger og henlæggelser

41 **Generelt om afskrivninger og henlæggelser**

42 Investering eller driftsomkostning

43 Henlæggelser

44 Henlæggelsesplan

46 Der kan ikke hensættes

47 Afskrivninger

47 Afskrivninger i budget og priseftersvisning

50 Småaktiver kan ikke straksafskrives

50 Købesummen for grund afskrives

50 Tilslutningsbidrag fratrækkes anlægssummen

51 Anlægssummen kan ikke opskrives

51 Afdrag på lån

Kapitel 5

53 Indskudskapital

55 **Generelt om indskudskapital**

56 Forrentning af indskudskapital

56 Henlæggelser og tilslutningsbidrag
må ikke tillægges indskudskapitalen

58 Ordliste

Forord

Ledelsen i en varmevirksomhed har ansvaret for, at virksomhedens priser er i overensstemmelse med varmforsyningslovens regler. Med denne håndbog håber vi at gøre det nemmere for ledelsen at leve op til det ansvar.

Gennem vores regnskabssager kan vi se, at mange varmevirksomheder med fordel kan fokusere mere på reglerne. Det gælder især reglerne om anmeldelse, om behandling af over-/underdækninger, om afskrivninger/henlæggelser og endelig om håndtering af indskudskapital.

Det er derfor disse fire emner, håndbogen fokuserer på.

Håndbogen indledes med en kort beskrivelse af varmforsyningslovens regulering og Energitilsynets tilsynsopgave på varmeområdet. Herefter behandler håndbogen de fire emner i individuelle kapitler.

Håndbogen er ikke et juridisk dokument. Derfor er der kun få paragrafhenvisninger. Vi har i stedet forsøgt at forklare reglerne på en mere ligefrem måde.

Primært er bogen tænkt til dem, der skal godkende varmeregnskaberne, f.eks. direktion og bestyrelsesmedlemmer. Med udgangspunkt i den kan de stille relevante spørgsmål, når der skal godkendes budget og varmepris og senere, når prisen skal eftervises. Bogen er derimod ikke tænkt som en detaljeret gennemgang af udarbejdelsen af en priseftersvisning, da denne viden kan fås på egentlige undervisningshold og i vejledningen til anmeldelsesbekendtgørelsen. Hensigten er snarere at sikre, at ledelsen har et overskueligt værktøj til at opnå den overordnede forståelse for prisreglerne i varmforsyningsloven

Alle andre, som er interesseret i emnet, kan dog også få nytte af bogen. Det kan være andelshavere før en generalforsamling, varmeaftagere og det administrative personale.

Håndbogen er ikke skrevet med særlig fokus på regnskabskyndige. Men det er da vores håb, at nogle regnskabsfolk også kan få glæde af håndbogen.

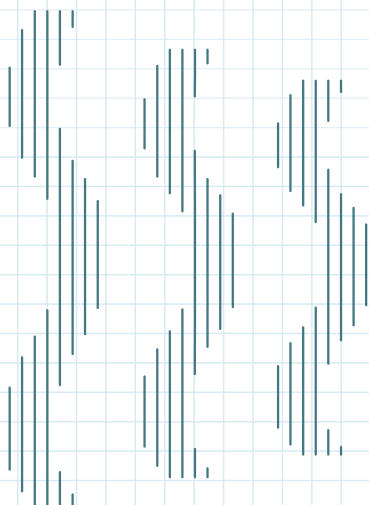
Erfaringerne fra vores sagsbehandling viser, at selv om revisorer er uddannet i regnskab, så volder et varmeregnskab alligevel ofte problemer. Varmeforsyningslovens regler adskiller sig på væsentlige punkter fra årsregnskabslovens regler.

Bagerst i håndbogen er en ordliste, som definerer eller forklarer de ord, der anvendes. Yderligere information om de emner, som håndbogen behandler, samt om andre emner inden for Energitilsynets område, kan fås på tilsynets hjemmeside www.energitilsynet.dk

God fornøjelse

Kamma Holm Jonassen
Kontorchef Energicenter Varme
Energitilsynets sekretariat

Kapitel 1

Varmeforsyningslovens prisregulering

- 11 Varmeforsyningslovens prisregulering
- 12 Nødvendige omkostninger
- 12 Energitilsynets tilsyn

Varmeforsyningslovens prisregulering

Varmeforsyningsvirksomheder er non-profit virksomheder. Det skyldes, at de ikke må tjene penge – dvs. indtægter og omkostninger skal balancere. Desuden bestemmer prisreguleringen, at det kun er ”nødvendige” omkostninger, der kan indregnes i varmeprisen. Deri ligger et vist krav om, at virksomhederne skal være økonomisk effektive. Reguleringen kan også samlet beskrives som udtryk for varmforsyningslovens omkostningseffektive ”hvile-i-sig-selv-princip”.

Når ledelsen i en varmevirksomhed skal fastsætte næste års varmepriser vurderer den, hvilke omkostninger virksomheden forventer. Derfor dannes varmeprisen på grundlag af virksomhedens budget over det kommende års omkostninger. Budgettet bliver dermed virksomhedens forklaring på årets varmepris.

At budgettet virker som forklaring på varmeprisen, sikrer den gennemsigthed, som er afgørende for tilsynet med varmeprisen.

Nødvendige omkostninger

Princippet om nødvendige omkostninger betyder, at varmevirksomhederne skal vise, at de driver varmevirksomheden omkostningseffektivt.

Omkostningseffektivitet betyder, at varmevirksomhederne producerer og distribuerer fjernvarmen sådan, at fjernvarmebrugere skal betale så lidt som muligt for en sikker og stabil fjernvarme. Produktion og distribution skal naturligvis ske inden for de rammer og muligheder varmevirksomheden har – og varmeforsyningsloven giver.

Energitilsynet fører – dels af egen drift, dels på baggrund af henvendelser – tilsyn med, om omkostningerne efter deres art er nødvendige, så varmepriserne ikke bliver for høje. Energitilsynet kan også vurdere omkostningsniveauet, men det sker kun, hvis der er særlige forhold, der foranlediger en sådan undersøgelse.

Energitilsynets tilsyn

Energitilsynet fører tilsyn med varmevirksomhedernes varmepriser på baggrund af lovens prisbestemmelser.

Energitilsynet kan efter loven gribe ind, hvis varmevirksomheders priser eller betingelser er urimelige eller i strid med lovens bestemmelser om omkostningsbestemte priser.

Energitilsynet modtager varmevirksomhedernes anmeldte budgetter og tilhørende varmepriser og priseftersvisninger.

Energitilsynet offentliggør fjernvarmepriserne for de enkelte varmevirksomheder på baggrund af oplysninger om priser og leveringsbetingelser, som varmevirksomhederne sender ind. Oplysningerne bruges også, når Energitilsynet på baggrund af en henvendelse eller andet iværksætter en sagsbehandling over for en varmevirksomhed.

Energitilsynet fører løbende tilsyn med varmevirksomheders regnskabsforhold som led i det offentligretlige tilsyn med varmeforsyningerne.

12

På baggrund af det store antal virksomheder, der er undergivet Energitilsynets tilsyn på varmeområdet, er opgaven tilrettelagt med anvendelse af forskellige tiltag. For så vidt angår tilsynet med priser og leveringsbetingelser, har tilsynet peget på nedenstående tre elementer som en model for det fremtidige tilsyn med dette område. Modellens anvendelse forudsætter en lovændring som i september 2010 endnu ikke er vedtaget.

1. Varmevirksomhedens egen revisor skal afgive revisorerklæring på virksomhedens årlige anmeldelse af regnskabsoplysninger efter varmemforsyningsloven.
2. En ekstern revisor skal evaluere virksomhedens regnskabsafklæggelse hvert tredje år.
3. Energitilsynets sekretariat foretager hvert år en stikprøve med fuld gennemgang af regnskabsoplysningerne.

Denne tilrettelæggelse af tilsynsopgaven er fastlagt med henblik på at løfte opgaven sagligt med en effektiv ressourceanvendelse.

Energitilsynet varetager også andre opgaver. Blandt andet fører det tilsyn med varmemvirksomhedernes priser og leveringsbetingelser. Det gælder f.eks. godkendelse af en rimelig forrentning af indskudskapitalen, udmeldelse af prislofter mv.

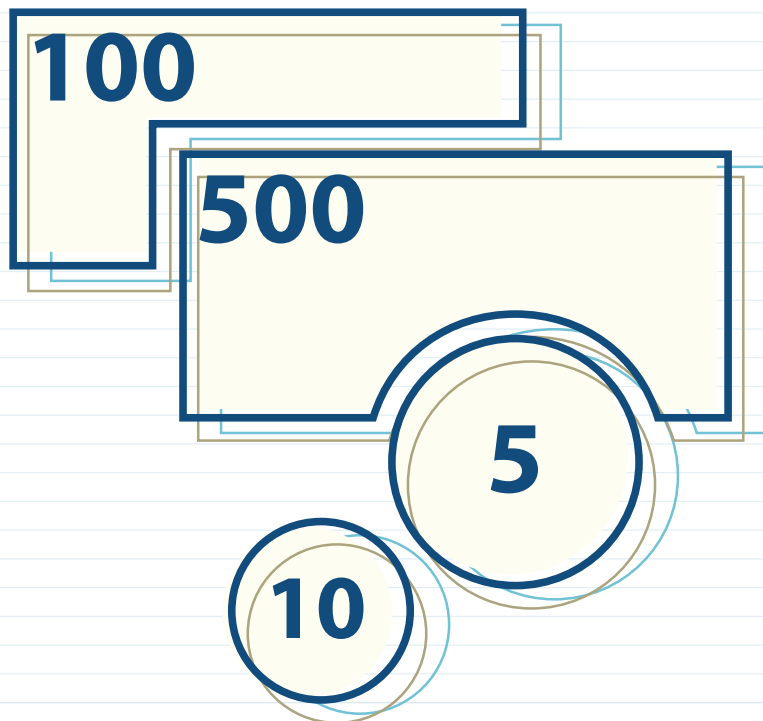
Husk

1. Anmeld budget og pris samtidig
– senest når prisen træder i kraft og før budget-
året begynder
2. At varmeprisen dannes af budgettets omkost-
ninger
3. At budget og faktiske omkostninger sammen-
holdes i forbindelse med prisetervisningen
4. At prisetervisningen opgøres efter varmemeforsy-
ningsloven
5. At prisetervisningen er ledelsens kontrol af,
at hvile-i-sig-selv-princippet er overholdt

Kapitel 2

Prisanmeldelser

- 17 **Generelt om anmeldelser**
- 17 Anmeldesskemaer
- 18 Hvad skal anmeldes

- 18 **Anmeldelse af budget og varmepris**
- 18 Varmepreiserne skal senest anmeldes,
når priserne træder i kraft
- 20 Varsling af ændringer
- 20 Anmeld altid budgettet
- 21 Indtægter og omkostninger i budgettet

- 22 **Anmeldelse af prisettersvisning**
- 22 Hvad er en prisettersvisning
- 23 Varmeforsyningsloven og årsregnskabsloven
- 25 Prisettersvisning og skatteregnskab

Generelt om anmeldelser

Efter varmforsyningsloven skal priser for levering af fjernvarme anmeldes til Energitilsynet. Det vil sige, at prisen skal sendes ind sammen med det grundlag, som prisen er fastsat på.

Som grundlag for prisfastsættelsen skal som minimum være et budget, og – hvis der i budgettet er sat omkostninger til henlæggelser – en investerings- og henlæggelsesplan.

Inden for varmforsyningslovens område sker prisfastsættelse ud fra de nødvendige omkostninger efter det såkaldte "hvile-i-sig-selv"-princip.

Det vil sige, at varmevirksomheder ikke hos forbrugerne må opkræve mere end det, der dækker den konkrete virksomheds nødvendige omkostninger.

Fremgangsmåden er beskrevet i "Vejledning til anmeldelse af budget- og priseftersvisning" fra juni 2009.

Vejledningen kan hentes på Energitilsynets hjemmeside www.energitilsynet.dk

Anmeldesskemaer

Anmeldelse kan ske både ved manuelt at udfylde anmeldelseskemaerne og ved at bruge den elektroniske adgang "Forsyningsdata-Online" – FDO. Du kan få adgang med digital signatur via Energitilsynets hjemmeside og via <https://fdo.ks.dk>

De elektroniske skemaer er indrettet, så færrest mulige fejl opstår. Giver udfyldningen problemer, kan det være fordi, der er ved at ske en forkert indberetning. Derfor anbefaler vi, at FDO bruges til anmeldelser.

Hvad skal anmeldes

Anmeldelse skal ske af både budget, priser og regnskabsoplysninger. Det vil også sige den eftervisning, der dokumenterer, hvordan budgetterede omkostninger og faktiske omkostninger har stemt overens.

Sammen med budget, priser mv. skal grundlaget for disse dokumenter også anmeldes. Det vil f.eks. være vedtægter, almindelige og tekniske bestemmelser for varmelevering, takstblad, særlige aftaler om prisfastsættelse mv.

Først vil budget og prisanmeldelse blive gennemgået – derefter anmeldelse af priseftervisningen.

Anmeldelse af budget og varmepris

Varmepriserne skal senest anmeldes, når priserne træder i kraft

Prisen for varme er først gyldig, når den er anmeldt til Energitilsynet. I sekretariatet kan vi se, at der er behov for fokus på dette, da mange varmevirksomheder anmelder for sent. Dvs. varmevirksomheden sender anmeldelse af priserne ind, efter varmevirksomheden er begyndt at opkræve de nye priser. Da priserne først er gyldige, når de er anmeldt til Energitilsynet, betyder det, at varmevirksomheden opkræver ugyldige priser.

Besluttet prisændringen lang tid før, den skal træde i kraft, skal den senest anmeldes en måned efter, de er besluttet.

Mens Energitilsynet tager sig af de mere generelle forhold behandles klager over varmevirksomhedens konkrete pris af Ankenævnet på Energiområdet. Oplysninger herom kan findes på www.energianke.dk

Bliver der klaget over de nye priser, kan konsekvensen, i tilfælde hvor den nye pris ikke er anmeldt, være, at virksomheden må tilbageføre forskellen mellem den gamle og den nye pris til forbrugerne – forudsat at den nye pris er højere end den gamle. Dermed får varmevirksomheden ikke fuld dækning for sine omkostninger. Selvom den underdækning, der opstår som følge heraf, formentlig kan indregnes i det kommende år, er der ingen grund til dette besvær, når problemet let kan løses.

Varmevirksomhederne skal blot sørge for at udarbejde budget og prisblad før det tidspunkt, hvor den nye pris gerne skal gælde.

Når nogle varmevirksomheder venter, kan det skyldes, at de først vil have sidste års resultat, så de kan indregne en eventuel over- eller underdækning i kommende års priser. Det problem kan imidlertid løses ved, at varmevirksomheden budgetter med den forventede over- eller underdækning.

Varmevirksomhederne bør løbende gennem året holde øje med budget og faktiske omkostninger og bør derfor have en god vurdering af, om der vil være en over- eller underdækning og kunne give et skøn over dennes størrelse. Når den faktiske størrelse senere kendes, kan den indgå i årets løbende regnskab over faktiske omkostninger/ indtægter og dermed indgå senere i årets afsluttende eftervisning. Ændrer det gældende budgets forudsætninger sig væsentligt, kan der også undervejs i perioden anmeldes et nyt budget og nye priser.

Varsling af ændringer i pris og leveringsforhold

Skal varmeprisen ændres mere end, hvad der kan betragtes som mindre justeringer, skal reglerne om varsling af forbrugerne iagttages.

Hvornår det er relevant at varsle, skal ses i sammenhæng med virksomhedens varmepris, da en årlig stigning på f.eks. 500 kr. hos den enkelte forbruger kan være væsentlig, hvis varmeprisen i forvejen er høj. Andre forhold kan også spille ind ved vurderingen – har varmevirksomheden stort set haft uændrede varmepriser over en lang periode, kan en ændring være mere uforudset end hos en varmevirksomhed, der løbende har mindre udsving i prisstrukturen.

Om en ændring er væsentlig, er derfor en konkret vurdering, varmevirksomheden må fortage på baggrund af virksomhedens forhold. Hvis ændringen af varmeprisen må betragtes som væsentlig, har Energitilsynet vurderet, at ændringen først kan træde i kraft efter forbrugerne er varslet med minimum 3 mdr. Efter varmekforsyningsloven indebærer det, at en pris, som er anmeldt, er gyldig efter loven, men ikke kan opkræves hos fjernvarmeforbrugerne før varslingsperiodens ophør.

I andre situationer om bl.a. ændring af særlige vilkår for leveringsaftalen og af anvendt betalingsgrundlag har Ankenævnet på Energiområdet vurderet, at ændringen kan foretages efter anvendelse af en varslingsfrist med samme længde som kundens opsigelsesvarsel.

Anmeld altid budgettet

Vi oplever ofte, at varmevirksomhederne anmelder varmepriserne og sender dem ind til os, men ikke sender budgettet med. Når prisen skal dannes af budgettet, kan vi ikke se, om prisen er korrekt uden samtidig at se budgettet. Derfor skal budget og pris anmeldes samtidig.

Indtægter og omkostninger i budgettet

I nogle tilfælde indsender varmevirksomheden et budget, hvor omkostningerne er omhyggeligt opgjort, mens varmeprisen og dermed indtægterne er holdt uændret fra tidligere år.

Da varmeprisen skal afspejle de nødvendige omkostninger, kan et tilfælde som ovenstående enten skyldes, at omkostningerne fra år til år er ændret, uden at det har påvirket summen – og dermed prisen, eller at varmevirksomheden fastholder varmeprisen, selvom omkostningerne er faldet eller steget.

Er omkostningerne samlet faldet og opretholdes varmeprisen på trods heraf, budgetteres med en overdækning, hvilket er i strid med lovens prisbestemmelse om, at kun nødvendige omkostninger må indregnes.

Hvis omkostningerne stiger, men prisen fastholdes, vil det betyde, at varmevirksomheden ikke opkræver tilstrækkelig med penge til at betale omkostningerne. Varmeforsyningsloven er en maksimalprislov, og det er derfor ikke i strid med loven at opkræve for lave priser. Indgår varmevirksomhederne derfor privatretlige aftaler med forbrugerne til priser, der ikke dækker de nødvendige omkostninger, kan differencen ikke senere indregnes. Er der derimod ikke indgået aftaler, men blot anmeldt priser til Energitilsynet, der ikke dækker de nødvendige omkostninger, kan differencen indregnes som en opstået underdækning. Imidlertid er det et væsentligt princip, at det er de forbrugere, der har brugt varmen, der også i videst mulig omfang bør betale omkostningerne herved. Derfor bør underdækninger indregnes i det førstkommande varmeår.

Hvis omkostningsposternes størrelser er ændret – men omkostningssummen den samme, vil varmeprisen være uændret – i den situation vil det være fornuftigt at lade anmeldelsen følge med en bemærkning om, at prisen fastholdes, da omkostningerne skønnes at give det samme indtægtsbehov, fordi ændringerne ophæver hinanden.

Anmeldelse af prisettersvisning

Hvad er en prisettersvisning

En prisettersvisning er virksomhedens dokumentation til Energitilsynet for, hvordan den anmeldte varmepris forholder sig til de faktiske omkostninger, varmevirksomheden har haft i løbet af året.

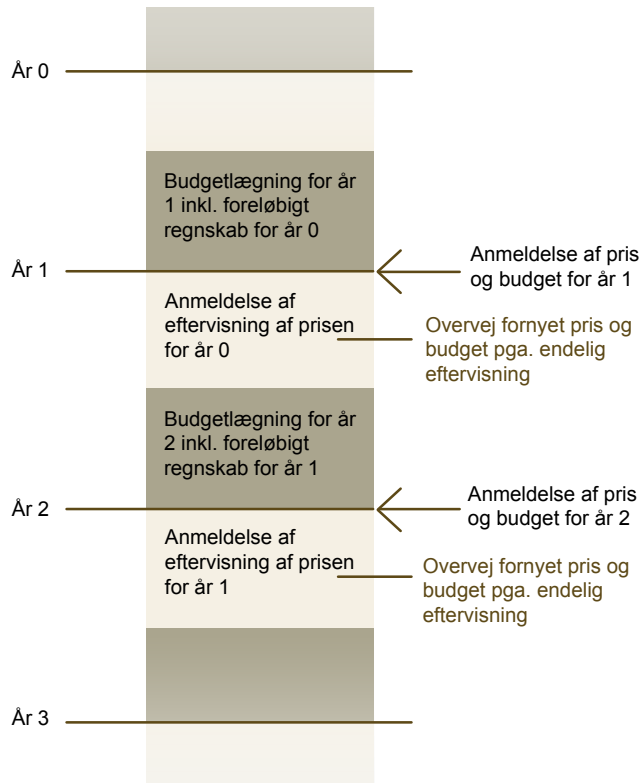
Det er med andre ord virksomhedsledelsens kontrol af, at virksomheden har overholdt varmforsyningslovens hvile-i-sig-selv-princip.

Skemaerne for budget og prisettersvisning er grundlæggende ens, og posterne er de samme i begge skemaer, således at den budgetterede pris efterfølgende kan eftervises.

Prisettersvisningen indeholder yderligere en statusside (til afstemning) samt supplerende oplysninger (noter) til brug for kontrol af oplysningerne.

Prisettersvisningen skal fra og med det regnskabsår, der påbegyndes den 1. juni 2009 eller senere forsynes med revisorerklæring, jf. anmeldelsesbekendtgørelsen § 3, stk. 4, § 9, stk. 2, og bekendtgørelsens bilag 4 - 5.

Anmeldelsesbekendtgørelsen kan hentes på Energitilsynets hjemmeside www.energitilsynet.dk

Varmeforsyningsloven og årsregnskabsloven

Mange varmevirksomheder skal som minimum udarbejde to "regnskaber" nemlig et officielt årsregnskab og en prisettersvning efter varmforsyningslovens regler. De to regnskaber behøver ikke være identiske og kan derfor udarbejdes, så de hver især overholder de respektive love. Det er ledelsens ansvar, at virksomhedens regnskaber overholder de relevante love.

De prisettersvninger, vi modtager, er ofte identiske med det officielle årsregnskab. Det betyder f.eks., at prisettersvningerne ofte bruger afskrivningsbeløbene fra årsregnskabet uændret.

Priseftervisningen kan godt tage udgangspunkt i årsregnskabet, men der er nogle forskelle mellem årsregnskabslovens regler og varmeforsyningslovens regler, der betyder, at en priseftervisning og et årsregnskab ikke ukritisk kan være identiske.

For eksempel kan der være anvendt regnskabsprincipper i årsregnskabet, som ikke er tilladt efter varmeforsyningsloven. Som eksempel kan nævnes at årsregnskabsloven kræver, at der hensættes beløb, selv om en omkostning er usikker, mens der i varmeprisbudgettet og priseftervisningen ikke tillades indregning af sådanne beløb. Man skal i det hele taget være opmærksom på, at varmeforsyningsloven - ud over regler om afskrivninger og henlæggelser - ikke indeholder det sæt af regler om regnskabsprincipper, som årsregnskabsloven gør. Hvilke regnskabsprincipper, der kan finde anvendelse efter varmeforsyningsloven, afgør Energitilsynet efter en bedømmelse af, om det anvendte princip medfører urimelige virkninger.

Til gengæld tillader varmeforsyningsloven i modsætning til årsregnskabsloven, at der kan henlægges. Henlæggelsesreglerne tillader, at der opkræves beløb fra forbrugerne til konkrete fremtidige investeringer, hvis der er udarbejdet en investerings- og henlæggelsesplan.

Et andet eksempel kan være, at afskrivningerne typisk vil være anderledes opgjort efter varmeforsyningslovens regler end efter årsregnskabslovens regler.

Da afskrivninger og henlæggelser kan indregnes i priserne, genererer posterne likviditet. Derfor vil afskrivninger og henlæggelser i budgetter og priseftervisninger efter varmeforsyningsloven normalt være beregnet ud fra et hensyn til virksomhedens likviditetsbehov, det vil sige således, at varmevirksomheden får opkrævet de nødvendige penge, så alle omkostninger og afdrag på lån kan betales.

Afskrivningerne i årsregnskabet er derimod beregnet som udtryk for en værdiforringelse, og afskrivningsprocenten ligger normalt fast fra år til år.

Som eksempel på denne forskel kan småaktiver efter årsregnskabsloven afskrives med det samme (straksafskrives), hvorimod aktiver - uanset størrelsen heraf - efter varmforsyningsloven som minimum skal afskrives over 5 år.

Løsningen er, at afskrivningerne i budget og prisetervisning beregnes efter varmforsyningslovens afskrivningsregler uafhængigt af årsregnskabet og i stedet primært ud fra et hensyn til virksomhedens likviditetsbehov, dvs. hvor mange penge der skal opkræves til betaling af afdrag.

Endelig kan et yderligere eksempel på en forskel mellem årsregnskabsloven og varmforsyningsloven nævnes. Efter årsregnskabsloven kan ejendomme værdiansættes til den offentlige vurdering, mens en bygnings værdi efter varmforsyningsloven opgøres til kostpris fratrukket henlæggelser og afskrivninger.

Prisetervisning og skatteregnskab

Skattepligtige varmevirksomheder (kraftvarmeverker mv.) vil også skulle udarbejde et skatteregnskab (en selvangivelse), hvor den skattepligtige indkomst opgøres.

Da der er forskel på opgørelser efter skattelovgivningen og efter varmforsyningsloven, vil det for skattepligtige varmevirksomheder være nødvendigt at iagttage begge regelsæt, så konsekvenserne af de valg, der foretages, kendes på forhånd. Varmevirksomhederne bør i de enkelte situationer vurdere behovet for at inddrage revisorbistand.

Dette afsnit er ikke tænkt som en fuldkommen gennemgang af de problemer, varmevirksomhederne kan møde mellem varmforsyningsloven og skattelovgivningen. Afsnittet er alene tænkt til at påpege de forhold, hvor vi ser at det kan gå galt i relation til afskrivnings- og henlæggelsesreglerne.

Der er således først og fremmest væsentligt, at skattepligtige varmevirksomheder ikke nødvendigvis skal føre et regnskab, der afspejler alle forhold, men derimod kan aflevere et skatteregnskab efter skattelovgivningen og en prisetervisning efter varmforsyningsloven.

På en gang kan virksomhedens skateregnskab derfor godt vise et skattemæssigt overskud samtidig med, at prisetervisningen balancerer. Virksomheden er derfor nødt til at vurdere de regnskabsmæssige handlinger både efter skattelovgivningen og efter varmforsyningslovens prisbestemmelser.

F.eks. vil de skattepligtige varmevirksomheder være nødt til at regulere for afskrivninger og henlæggelser i såvel skateregnskabet som i budgettet efter varmforsyningsloven. Reguleringen skal ske på budgettidspunktet.

Baggrunden for at en regulering kan være nødvendig er, at hvis varmevirksomheden f.eks. har en højere afskrivningsprofil i varmeregnskabet, end der er likviditetsmæssige grunde til, og derfor opnår indtægter, der ikke modsvares af omkostninger, kan indtægten i skattemæssige sammenhænge blive betragtet som et skattepligtigt overskud. Om det er en ulempe for virksomhedens samlede skateregnskab afhænger af skateregnskabet i øvrigt.

Uanset om tilslutningsbidragene fratrækkes anlægssummen eller indtægtsføres i prisetervisningen betragtes bidragene i skateregnskabet som en indtægt. Hvis varmevirksomhedens skateregnskab skal balancere det år tilslutningsbidragene modtages, skal indtægterne dette år være mindre. Det kan ske ved en reduktion i de afskrivninger varmevirksomheden ellers har planlagt.

For varmeprisen kan en sådan økonomistyring imidlertid betyde udsving, så også i den situation må der tages stilling til, om det samlet vurderes at være hensigtsmæssigt.

Hvis varmevirksomheden ønsker at anvende henlæggelsesreglerne i deres regnskab efter varmforsyningsloven, vil det også være nødvendigt at regne på skatten i det enkelte år, før varmepriser og tilhørende budget besluttet. Det skyldes, at henlæggelser ikke er skattemæssige omkostninger, og modsvares henlæggelserne derfor ikke af andre omkostninger, vil virksomheden opnå en skattepligtig indtægt.

Faktiske skattebetalinger, som varmevirksomheden skal betale til skattemyndighederne, vil alene kunne indregnes i budget og eftervisning, hvis varmevirksomheden har tilrettelagt sit skatteregnskab under hensyn til at opnå en omkostningseffektiv varmepris, og hvis skatteomkostningen ikke kunne undgås. Hermed menes for det første, at virksomheden bør handle som andre ansvarlige virksomheder og ikke påføre varmeprisen omkostninger, som i overensstemmelse med de gældende skatteregler vil kunne undgås. For det andet menes også, at da varmevirksomhederne er non-profit virksomheder og dermed ikke må opnå et overskud, burde der som udgangspunkt ikke være et grundlag at beskatte.

Det forhold, at en non-profit virksomhed principielt ikke må opnå et overskud, kan imidlertid ikke opretholdes, når der ikke er tale om priseftervisningen efter varmforsyningsloven, men i stedet om opgørelse efter skattelovgivningen.

Det skyldes, at der er forskel på definitionen af omkostninger efter varmforsyningsloven og skattelovgivningen. Et eksempel herpå kan f.eks. være, at en låneomkostning skattemæssigt kun delvist er en fradagsberettiget omkostning, mens det (inden for en rimelig størrelse) er en indregningsberettiget omkostning efter varmforsyningsloven. Danner varmeomkostningerne derfor grundlag for det skattemæssige regnskab, kan definitionsforskellen i sig selv betyde, at priseftervisningen balancerer, mens skatteopgørelsen udviser et overskud.

Energitilsynet godkender hverken budgetter eller priseftervisninger og derfor heller ikke de omkostninger, der indregnes. Det gælder også skatteomkostninger. Varmevirksomhederne kan derfor ikke søge Energitilsynet om godkendelse af indregning af skatteomkostninger.

Er varmevirksomheden i tvivl om en konkret omkostning (herunder skatteomkostninger) kan virksomheden – som i alle andre tvivlstilfælde – rette henvendelse til Energitilsynets sekretariat med en konkret forespørgsel og få en tilkendegivelse af, hvordan spørgsmålet på det foreliggende grundlag vurderes.

Husk

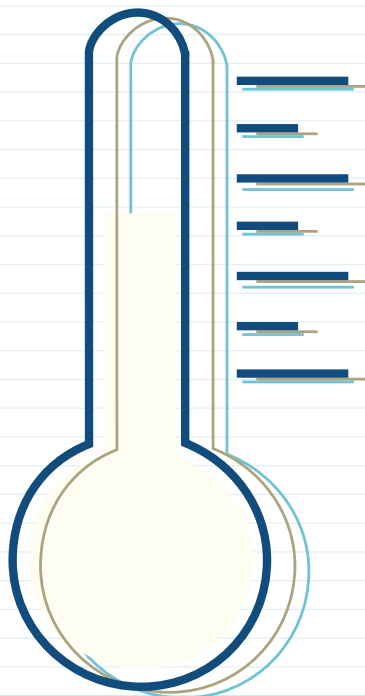
1. At indlede budgettet med sidste års over-/underdækning.
2. At overdækninger ikke må anvendes til overskudsdispositioner.
3. At hverken budgettere med over- eller underdækning.
4. At over-/underdækninger skal indregnes i det kommende år.
5. At længere indregningsperioder kan aftales skriftligt med Energitilsynet.
6. At underdækninger aldrig kan opkræves med virkning for afsluttede varmeår.

Kapitel 3

Overdækning/underdækning

31	Generelt om over-/underdækning
32	Sidste års over-/underdækning
33	Overdækninger og overskudsdispositioner
35	Store prisudsving
37	Opkrævning af underdækning

Generelt om over-/underdækning

Fordi varmevirksomhederne er non-profit virksomheder, skal de, når varmeåret er gået, eftervise, at den opkrævede varmepris ikke har givet flere indtægter, end der har været omkostninger i årets løb.

Da varmeprisen dannes ud fra budgettet, vil der som udgangspunkt altid være afvigelser mellem de skønnede omkostninger, som afspejles i budgettet og de faktisk afholdte omkostninger.

Derfor vil varmevirksomhederne som hovedregel afslutte varmeåret med enten en underdækning – hvis de faktiske omkostninger er større end oprindeligt budgetteret og dermed end indtægten – eller en overdækning – hvis de faktiske omkostninger er mindre end budgetteret og dermed mindre end årets indtægt.

Når varmevirksomheden i det foreløbige regnskab konstaterer, at der er en over-/underdækning, skal denne indregnes i næste års varmepris. Dermed overholder varmevirksomheden lovens hvile-i-sig-selv-princip.

Sidste års over-/underdækning

Hvis varmevirksomhederne beregner budgettets indtægtsside og dermed varmeprisen uden at tage hensyn til foregående års over- eller underdækningen, bliver den beregnede varmepris forkert.

Når budgettets indtægtsside skal lægges, skal varmevirksomheden derfor huske, at de budgetterede indtægter skal være så meget højere eller så meget lavere end de budgetterede nødvendige omkostninger, at sidste års underdækning eller overdækning får budgettets omkostnings- og indtægtsside til at balancere.

Da budgettet lægges før regnskabet for det foregående år er afsluttet, må varmevirksomheden på budgettidspunktet indsætte den over- eller underdækning, virksomheden forventer, regnskabet vil blive afsluttet med og dermed indregne over-/underdækningen i prisen.

Nogle gange budgetterer varmevirksomhederne med en underdækning, dvs., at en underdækning fra tidligere år tages med i budgettet, uden at varmeprisen reguleres tilsvarende. Her er resultatet igen, at indtægterne bliver for små i forhold til omkostningerne. I den situation vokser underdækningen blot – varmevirksomheden skubber underdækningen som en snebold foran sig. Det er ikke en holdbar løsning – og desværre en situation, vi ofte ser.

Løsningen er, at varmevirksomheden regulerer de budgetterede varmepriser, så de samlede indtægter kommer til at stemme med de samlede omkostninger.

Ved indregning af underdækninger over en længere periode, vil budgettering med en underdækning i afviklingsperioden dog være en følge – se mere herom under afsnittet ”Store prisudsving”.

Efter regnskabsårets slutning anmeldes virksomhedens kontrol af, om den anmeldte varmepris svarede til de faktiske omkostninger for virksomheden. Dette gøres i form af prisettersvisning. Hvis ettersvisningen viser, at varmevirksomheden i det netop anmeldte budget har skønnet sidste års over-/underdækning forkert, kan varmevirksomheden anmelde en revideret varmepris med tilhørende revideret budget, der tager højde for den faktiske over-/underdækning fra det nu afsluttede varmeår.

Overdækninger og overskudsdispositioner

Når regnskabsperioden er ved at skulle afsluttes, kan varmevirksomheden se, om ettersvisningen samlet må forventes at medføre en over- eller underdækning. Hvis varmevirksomheden kan se, at regnskabet vil medføre en overdækning, kan det være fristende allerede i det igangværende varmeår at anvende den forventede overdækning til en aktivitet, så overdækningen så at sige alligevel går i nul.

En sådan handling er imidlertid en overskudsdisposition og er derfor ikke tilladt efter varmeforsyningsloven.

Det skyldes varmeforsyningslovens hvile-i-sig-selv-princip, som udtrykkets i lovens § 20. Hvile-i-sig-selv-princippet medfører, at budgettet er det grundlag, prisen opkræves efter – det betyder, at hver omkostning er den begrundelse, varmevirksomheden har for at opkræve en indtægt hos forbrugeren.

Omkostninger og indtægter hører sammen, og er indtægterne større, end omkostningerne tilsiger, opstår en overdækning.

Ovenstående kan tydeliggøres med et eksempel.

Hvis en virksomhed for eksempel har budgetteret med brændselsomkostninger af en vis størrelse, men vinteren bliver varm, og produktionen derfor bliver tilsvarende mindre end forventet, vil de faktiske omkostninger til brændsel blive mindre end budgetteret. Svarer året øvrige faktiske omkostninger til de budgetterede, opstår der en overdækning.

Konstateres dette forhold i forbindelse med opgørelsen af omkostninger og indtægter for det år, som principielt er gået, eller i hvert fald er ved at være gået, må overdækningen på opgørelsestidspunktet ikke anvendes til for eksempel køb af nyt inventar. Virksomheden skal i stedet for i næste års budget indregne besparelsen på brændselsomkostningen som en overdækning og budgettere med køb af inventar som en omkostning. Det er her lagt til grund, at inventaret er et nødvendigt køb. Varmeprisen vil derved – alt andet lige – i det følgende år være stabil, og budget (forklaring) og indtægt følges ad.

Eksemplet ændres lidt, hvis ikke de øvrige faktiske omkostninger er som budgetteret. Hvis virksomhedens faktiske omkostninger til køb af inventar er højere end budgetteret, vil den meromkostning til inventar udligne de sparede omkostninger til brændsel.

Forskellen på de to situationer er beslutningstidspunktet. I den første situation beslutter virksomheden at købe inventar, fordi der er konstateret en overdækning. I situation 2 besluttet det at købe inventar uafhængigt af årets resultat – fordi det vurderes nødvendigt.

Da indtægterne i en varmekraftsproduktionsvirksomhed sættes efter omkostningerne og ikke omvendt, er situation 1 udtryk for en overskudsdisposition, mens situation 2 er udtryk for, at årets faktiske omkostninger viser sig større end årets budgetterede omkostninger.

Da budgettet hviler på et skøn over, hvilke omkostninger varmekraftsproduktionsvirksomheden må forvente i det kommende år, vil de enkelte poster nødvendigvis være behæftet med usikkerhed. Hvor stor usikkerheden er, afhænger af de enkelte omkostningsposter, idet der er poster, virksomheden selv har fuld indflydelse over, mens der er andre, som i høj grad afhænger af udefra kommende forhold. Jo mere indflydelse virksomheden selv har på omkostningens størrelse, jo mindre skønsmargen vil der være på budgettidspunktet, og jo større krav vil der blive stillet til begrundelsen for eventuelle ændringer.

En måde, varmevirksomheden kan forbedre sit skøn på, er i forbindelse med udarbejdelse af priseftervisningen at notere sig, hvilke omkostningsposter der har været skønnet forkert og baggrunden herfor. Hvis f.eks. brændselsomkostninger altid skønnes væsentligt over de faktiske omkostninger, bør det føre til refleksion over, om denne post generelt skønnes for højt, og derfor i det efterfølgende budget bør skønnes lavere.

Det væsentlige i den sammenhæng er, at varmevirksomheden kan begrunde det skøn, der ligger til grund for det aktuelle budget og kan forklare, hvis en sammenholdelse med tidligere budgetter generelt viser tendens til, at visse poster skønnes enten for højt eller lavt, og at varmevirksomhedens begrundelse må betegnes som saglig.

Store prisudsving

Hvis over-/underdækningerne er af betydelig størrelse, kan indregning i det følgende års budget give store prisudsving.

Er det en stor underdækning, der indregnes, betyder det, at forbrugernes varmepris stiger voldsomt. Det er ikke hensigtsmæssigt, da forbrugernes omkostning til opvarmning indgår i forbrugernes samlede privatøkonomi, og da forbrugerne ofte har en forventning om, at varmeprisen holder en rimelig stabil kurve. Uventede prisstigninger kan dermed have stor betydning for privatøkonomien.

Er det en overdækning af betydelig størrelse, kan en indregning i varmeprisen det følgende år i yderste konsekvens betyde, at forbrugerne det følgende varmeår næsten eller slet ikke skal betale for den leverede varme.

Set ud fra et energiøkonomisk (samfundsøkonomisk) synspunkt bør energien altid koste det, den er værd, da der ellers vil opstå et forbrug, der ikke afspejler omkostningerne fra produktionen.

Ved store over-/underdækninger kan Energitilsynet derfor tillade, at de indregnes over flere år.

En tilladelse fra Energitilsynet til at indregne en over-/underdækning over en længere periode skal være skriftlig. Den fås ved at skrive til Energitilsynets sekretariat. Anmodningen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan over-/underdækningen er opstået og f.eks. tre eksempler på, over hvilke perioder over-/underdækningen kan indregnes i prisen og med hvilke konsekvenser. Anmodningen skal derefter oplyse, hvilken periode virksomheden selv ønsker og begrundelsen herfor.

Når en over-/underdækning indregnes over en længere periode, vil indtægter og omkostninger samlet set ikke balancere i afviklingsperioden, selv om der i øvrigt som sædvanlig budgetteres med et 0-resultat i hvert budgetår i afviklingsperioden. 0-resultatet opstår, fordi indtægterne sættes så meget højere end omkostningerne ved en underdækning, eller så meget lavere ved en overdækning, så årets andel af den samlede underdækning eller overdækning bliver dækket i priserne.

Ved en underdækning stiger varmeprisen derfor isoleret set svarende til den indregnede andel. Den resterende del af underdækningen er en budgetteret underdækning, som den skriftlige tilladelse fra Energitilsynet giver mulighed for. Den betragtes som et tilgodehavende hos forbrugerne og opgøres som et aktiv.

Hvis det er en overdækning, der indregnes over en længere periode, betragtes den resterende del af overdækningen som en gæld til forbrugerne og opgøres som et passiv.

Opkrævning af underdækning

Når en varmevirksomhed konstaterer, at der formentlig vil opstå en underdækning, kan denne ikke dækkes ved en ekstraordinær varmeregning. Det skyldes, at varmevirksomheden i så fald ville ændre priser med tilbagevirkende kraft, hvilket ikke er i overensstemmelse med varmforsyningslovens krav om, at priser skal være anmeldt for at være gyldige.

I stedet kan varmevirksomheden – hvis underdækningen konstateres i første del af varmeåret - anmelde nyt budget og pris til Energitilsynet, som vil være gældende for den resterende del af varmeåret.

Som udgangspunkt skal en overdækning indregnes i det følgende varmeår. Energitilsynet har dog tilkendegivet, at hvis en varmevirksomhed selv vælger at tilbageføre en overdækning til de historiske kunder, giver varmforsyningsloven ikke grundlag for at gribe ind over for et sådant valg, medmindre det fører til urimelige prisvirkninger for de eksisterende kunder. Den metode, som varmevirksomheden vælger at tilbageføre overdækningen på til de historiske kunder, kan Energitilsynet heller ikke gribe ind over for.

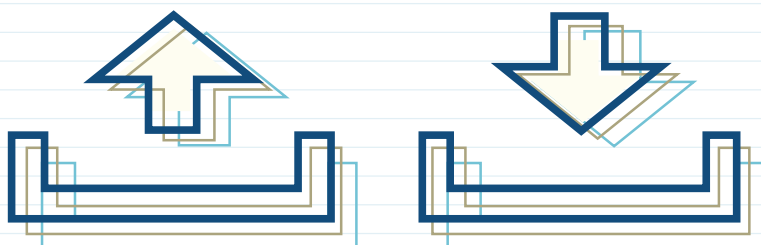
Husk

1. At afskrivninger og henlæggelser er værktøjer til økonomistyring
2. At afskrivninger og henlæggelser som udgangspunkt skal være ens i budget og prisettersning
3. At henlæggelser forudsætter henlæggelsesplan
4. At der samlet højest kan henlægges 75 pct.
5. At der højest kan henlægges i 5 år med 20 pct. pr. år
6. At driftsomkostninger ikke er investeringsomkostninger
7. At afskrivninger forudsætter anlægssum
8. At tilslutningsbidrag som hovedregel fragår i anlægssummen eller indtægtsføres
9. At tilslutningsbidrag ikke kan periodiseres
10. At afskrivninger giver likviditet til afdrag på gæld
11. At anlægssummen ikke kan opskrives
12. At aktiver minimum afskrives over 5 år – maksimalt 30 år

Kapitel 4

Afskrivninger og henlæggelser

41	Generelt om afskrivninger og henlæggelser
42	Investering eller driftsomkostning
43	Henlæggelser
44	Henlæggelsesplan
46	Der kan ikke hensættes
47	Afskrivninger
47	Afskrivninger i budget og prisetervisning
50	Småaktiver kan ikke straksafskrives
50	Købesummen for grund afskrives
50	Tilslutningsbidrag fratrækkes anlægssummen
51	Anlægssummen kan ikke opskrives
51	Afdrag på lån

Generelt om afskrivninger og henlæggelser

Reglerne om afskrivninger og henlæggelser i varmforsyningsloven er anderledes end i årsregnskabsloven. Det vil uddybende blive beskrevet nedenfor under de enkelte punkter.

Generelt kan man imidlertid sige, at reglerne i varmforsyningsloven skaber en fleksibilitet, som varmevirksomhederne har mulighed for at anvende i virksomhedens økonomistyring.

Afgørende er, at varmevirksomhederne på budgettidspunktet vurderer virksomhedens øvrige omkostninger og på grundlag af denne vurdering tager stilling til det kommende års afskrivninger og henlæggelser.

Afskrivnings- og henlæggelsesbeløbene kan dermed afvige fra år til år, men inden for de rammer, varmforsyningsloven sætter.

Afskrivninger kan således indregnes i varmeprisen på budgettidspunktet med op til 20% af den konstaterede anlægssum om året i en periode på minimum 5 år og maksimum 30 år. Varmevirksomhederne kan fordele afskrivningerne over hele afskrivningsperioden efter virksomhedens eget valg.

Afskrivningerne kan foretages fra og med idriftsættelsesåret.

Henlæggelser kan indregnes i årets priserne på budgettidspunktet med 20 % af den budgetterede anlægssum, dog højst 75% i indtil 5 år før anlæggets idriftsættelse. Henlæggelser fratrækkes anlægssummen. En investering kan derfor finansieres sådan, at der først henlægges til en del af anlægssummen og derefter, når anlægget idriftsættes, afskrives på den resterende del af anlægssummen.

Ved at anvende reglerne kan varmevirksomhederne tilrettelægge økonomien sådan, at en stabil varmepris opnås, idet udsving afbødes af justeringer på afskrivnings- eller henlæggelsesposterne fra budgetår til budgetår.

Reglerne om afskrivninger og henlæggelser fremgår af afskrivningsbekendtgørelsen nr. 175 af 18. marts 1991 med senere ændringer jf. bekendtgørelse nr. 596 af 8. juni 2007, som kan hentes på Energitilsynets hjemmeside www.energitilsynet.dk. Reglerne om anlægssum mv. fremgår samme sted. Endelig kan Energitilsynets vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i varmeprisen af 31. oktober 2006, som også indeholder kravene til investeringsplanen og de budgetterede henlæggelser, også hentes på hjemmesiden.

Investering eller driftsomkostning

Reglerne om henlæggelser og afskrivninger forudsætter henholdsvis, at der vil komme eller, at der er foretaget en investering i anlæg. Med hensyn til det der henlægges til eller afskrives på, kan der nogle gange være tvivl om, hvorvidt der er tale om en driftsomkostning eller en investering. Der kan kun henlægges til og afskrives på investeringer i anlæg.

Med hensyn til, hvornår det er en driftsomkostning eller en investering, er det en vurdering, som kun kan foretages konkret af virksomheden selv. Det skyldes, at den vurdering forudsætter nøje kendskab til det bagvedliggende projekt.

Energitilsynet fører tilsyn med, om virksomhedens begrundelse stemmer overens med det konkrete projekt. Det er baggrunden for, at Energitilsynet ikke kan sige, om f.eks. ledningsudskiftning af en bestemt type altid er en driftsomkostning eller en investering.

Energitilsynet kan derimod sige, hvilke forhold virksomheden bør have for øje ved vurderingen af, om et konkret projekt skal behandles som enten det ene eller det andet.

Hvis projektet, set i lyset af virksomhedens projekter og omsætningen i øvrigt, eksempelvis må betragtes som af større etableringsmæssig eller forbedringsmæssig karakter, løbende over en afgrænset periode, eller på anden måde kan forventes at påvirke virksomhedens fremtidige indtægtsgrundlag, er der indikationer på, at der er tale om en anlægssomkostning, der derfor skal håndteres i overensstemmelse med afskrivningsbekendtgørelsen.

42

Dermed er der mulighed for at henlægge til projektet i 5 år og afskrive investeringen i op til 30 år, hvilket er væsentligt i relation til den økonomistyring, virksomheden løbende bør foretage med henblik på at stabilisere varmeprisen, i det omfang det er hensigtsmæssigt.

Hvis projektet, set i lyset af virksomhedens projekter og omsætning i øvrigt, må betragtes som eksempelvis af ordinær og tilbagevendende karakter, reparation af konkret opståede skader eller afhjælpning af slid opstået efter anskaffelsen, og som derfor blot tjener til at sikre samme stand som ved den oprindelige etablering, er det indikation på, at der er tale om en driftsomkostning.

Stadig er det dog væsentligt, at der ikke er tale om en omkostning af større og for virksomheden usædvanlig karakter.

Henlæggelser

Henlæggelser kan med andre ord beskrives som, at varmevirksomheden i stedet for fuldt at lånefinansiere en kommende investering vælger at lade forbrugerne forudbetale på den budgetterede anlægs-sum. Den mulighed er der hjemmel til i varmforsyningslovens § 20, stk. 2, med tilhørende regulering.

For varmevirksomhedens driftsøkonomi kan det være en fordel at anvende henlæggelsesreglerne. Det skyldes, at henlæggelsesmuligheden virker som en opsparing. Derfor vil varmevirksomheden kunne nøjes med at lånefinansiere et mindre beløb, end hvis henlæggelsesreglerne ikke anvendes. Det kan spare varmevirksomheden for nogle renteomkostninger. Da henlæggelsesreglerne imidlertid betyder, at varmeprisen stiger med det tilsvarende beløb, kan anvendelsen også beskrives som, at varmevirksomheden rentefrit låner hos varmekonsumenterne. Da renteomkostninger ved lånefinansiering også skal betales over varmeprisen, bør det altid overvejes i varmevirksomheden, hvad der samlet må forventes at give forbrugeren færrest omkostninger.

Henlæggelsesreglerne kan imidlertid også medvirke til, at varmevirksomheden via reglernes fleksibilitet kan varetage en saglig økonomistyring med henblik på en rimelig stabil og forudsigelig varmepris. Sidstnævnte forhold er af betydning for en række forbrugere, der i det daglige budget har regnet med varmeomkostninger af en bestemt størrelse.

Henlæggelser foretages på budgettidspunktet. Henlæggelsesbeløbene, der indgår i budgettet, skal være de samme i eftervisningen. Baggrunden er, at der ellers som udgangspunkt er tale om en overskudsdisposition (se herom side 33)

Varmevirksomheden må derfor på baggrund af et skøn over virksomhedens øvrige omkostninger og den investeringsplan, som knytter sig til henlæggelserne, vurdere, hvor stort et beløb der bør budgetteres med i det kommende år.

Henlæggelsesplan

At anvende henlæggelser er tæt knyttet sammen med anvendelse af en investeringsplan. Denne plan indeholder alle planlagte investeringer med angivelse af idriftsættelsesåret og beløb for hver enkelt investering.

Det er derfor et krav ved anvendelse af henlæggelsesreglerne, at der udarbejdes en investeringsplan og dermed en henlæggelsesplan.

Det skyldes reglen om, at der må henlægges til en investering i op til 5 år før idriftsættelsesåret. Det er varmevirksomhedens ansvar løbende at kunne dokumentere, at de enkelte henlæggelser overholder denne regel.

Henlæggelser i priseftervisningerne skal være identiske med henlæggelserne i investerings- og henlæggelsesplanerne og i budgettet.

Investerings- og henlæggelsesplanen viser, hvordan de planlagte investeringer danner grundlag for beregning af de henlæggelser, som kan indregnes i varmeprisen de enkelte år. Det fremgår også, at når investeringen foretages, er det kun nettoinvesteringen (det faktiske investeringsbeløb med fradrag af foretagne henlæggelser), der tilgår anlægssummen.

Hvis en investering ikke foretages alligevel, skal henlæggelsesbeløbene indtægtsføres i budgettet eller priseftersvisningen. På samme måde skal der føres beløb tilbage, hvis investeringen viser sig at være mindre end budgetteret. Det skyldes, at der ikke må indregnes mere end maksimalt 75 % af den konstaterede anlægssum. Bliver anlægssummen derfor mindre end forventet, og der er henlagt maksimalt, skal det beløb, der overstiger de maksimale henlæggelser, tilbageføres i priserne.

En varmevirksomhed kan på budgettidspunktet vælge at henlægge et mindre beløb i budgetåret end planlagt og eventuelt det efterfølgende år henlægge et større beløb. Investerings- og henlæggelsesplanen skal i det tilfælde justeres tilsvarende, så de samlede henlæggelser over den 5-årige periode overholder reglerne i varmeforsyningsloven.

Når investeringen foretages - dvs. når anlægget idriftsættes - skal henlæggelserne modregnes i investeringen, det vil sige anlægssummen. Det betyder, at det beløb, som skal danne grundlag for de fremtidige afskrivninger, skal beregnes ved at fratække anlægssummen det beløb, der samlet er blevet henlagt, og som derfor allerede har været indregnet i varmeprisen

Nogle gange bliver en investering udskudt et eller flere år. I det tilfælde kan det eller de første års henlæggelser blive forældede i forhold til henlæggelsesreglerne og skal dermed tilbageføres i varmeregnskabet.

Eksempel på investerings- og henlæggelsesplan

	Kr. 2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	Idriftsættelse	Budgetteret i anlægssum	Konstateret anlægssum
Investering 1 pct. henlagt	300.000 20	300.000 20	300.000 20	225.000 15		2009/2010	1.500.000	1.600.000 70,3
Investering 2 pct. henlagt		100.000 20	100.000 20	100.000 20		2010/2011	500.000	300.000 100*)
Investering 3 pct. henlagt	80.000 20	80.000 20	80.000 20	30.000 7,5	30.000 7,5	2011/2012	400.000	
Investering 4 pct. henlagt			105.000 15	105.000 15	105.000 15	2012/2013	700.000	
Investering 5 pct. henlagt				200.000 10	200.000 10	2013/2014	2.000.000	
Investering 6 pct. henlagt					100.000 20	2014/2015	500.000	

*) Her skal der tilbageføres 75.000 kr. til forbrugerne.

Der kan ikke hensættes

Henlæggelsesreglerne giver mulighed for, at varmevirksomhederne over priserne kan spare op til investeringer. Varmevirksomhederne må dog ikke spare op generelt, da der kun kan henlægges til konkrete investeringer. Det betyder, at der ikke som i årsregnskabsloven kan hensættes midler til mere udefinerede behov.

Derfor er det ikke muligt at have lidt kapital til uforudsete udgifter. Det behov må dækkes af en kassekredit.

Afskrivninger

Afskrivninger i budget og prisettersvisning

Afskrivninger sker på anlægssummen med fradrag af henlæggelser og engangsbidrag. Anlægssummen opdeles i anlægsaktiver på produktionsanlæg, transmissions-/ distributionsnet og øvrige anlæg herunder administration.

Anlægssummen er den samlede omkostning, varmevirksomheden har haft ved at investere i et anlæg. Et enkelt års anlægssum kan bestå af flere investeringer.

Som tidligere nævnt kan afskrivninger indregnes i varmeprisen med op til 20 % af den konstaterede anlægssum om året i en periode på minimum 5 år og maksimum 30 år. Det betyder, at de 20 % tages af anlægssummen og ikke af anlægssaldoen, som er det restbeløb, der er tilbage af anlægssummen, når anlægssummen er fratrukket afskrivningen.

Afskrivninger foretages på budgettidspunktet. Afskrivningsbeløbene, der indgår i budgettet, skal være de samme i eftervisningen. Baggrunden er, at der ellers som udgangspunkt er tale om en overskudsdisposition (se herom side 33)

Afskrivningerne kan foretages fra og med idriftsættelsesåret.

Der kan imidlertid forekomme uforudsete ændringer i afskrivningsgrundlaget i årets løb.

Et eksempel:

Hvis man køber en ny kedel midt i året, eksempelvis fordi den gamle havarerer, og man derfor ikke har planlagt med større afskrivninger, kan man alligevel afskrive fra og med det igangværende år. I den situation vil eftervisningen af varmeprisen vise, at omkostningerne til afskrivninger har været større end budgetteret og dermed større end forventet ved beregning af årets varmepris. Hvis de øvrige budgetterede omkostninger er skønnet rigtigt, vil eftervisningen vise en underdækning, som kan indregnes i det kommende års varmepris.

47

Varmevirksomheden må på baggrund af et skøn over virksomhedens øvrige omkostninger, afskrivningsgrundlaget og eventuel afdragsprofil på lån, som knytter sig til afskrivningerne vurdere, hvor stort et beløb, der bør budgetteres med i det kommende år.

Nogle varmekirksomheder er ikke opmærksomme på den forskel, der er mellem varmforsyningslovens regler og årsregnskabslovens afskrivningsregler. I sådanne tilfælde anvendes de beløb, der er afskrevet med i årsregnskabet uændret i budgettet og dermed i den anmeldte varmepris og priseftersvisningen.

Afskrivninger i budgetter og priseftersvisninger efter varmforsyningsloven vil normalt være beregnet ud fra et likviditetshensyn, det vil sige således, at varmekirksomheden får opkrævet de nødvendige penge, så afdrag på lån kan betales. Afskrivningerne i årsregnskabet er derimod beregnet som udtryk for en værdiforringelse.

Løsningen er, at afskrivningerne i budget og priseftersvisning beregnes uafhængigt af årsregnskabet og i stedet primært ud fra et hensyn til likviditetsbehovet, dvs. hvor mange penge skal der opkræves til betaling af afdrag.

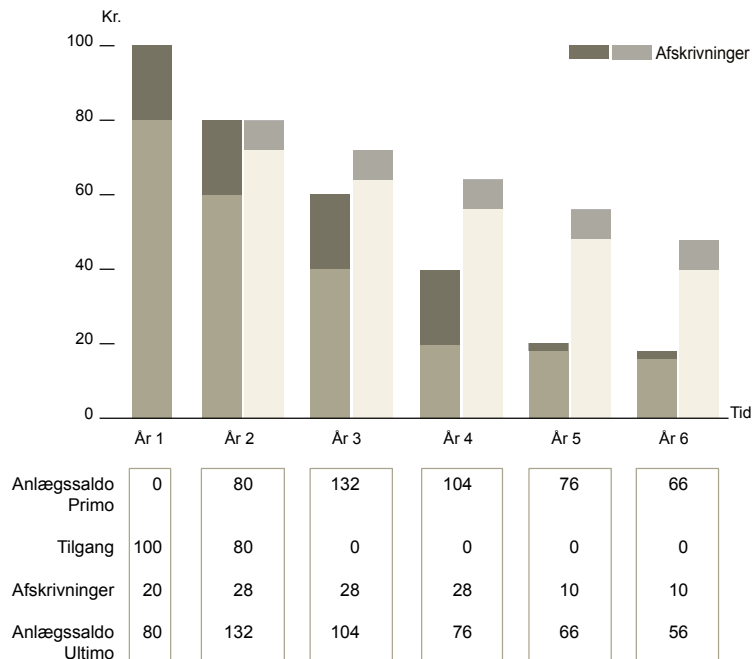
Afskrivningsbekendtgørelsen bestemmer, at afskrivninger skal foretages særskilt for hvert enkelt års samlede anlægssum.

Et eksempel:

I år 1 er der en anlægstilgang efter fradrag for henlæggelser og engangsbidrag på 100 kr. For nemheds skyld er primo 0. Varmevirksomheden beslutter at afskrive over 5 år, dvs. med 20 % pr. år af anlægssummen. Efter 4 år beslutter varmekirksomheden, at den del af anlægssummen i år 1, der mangler at blive afskrevet, skal afskrives over 10 år, dvs. at de resterende 20 % af anlægstilgangen i år 1, som ikke er afskrevet på det tidspunkt, afskrives med 2 % om året i 10 år.

År 2 sker der en anlægstilgang på 80 kr. Varmevirksomheden beslutter at afskrive denne anlægstilgang på 10 år – dvs. med 10 % pr. år af anlægstilgangen i år 2.

I eksemplet afskriver varmevirksomheden med 20 kr i år 1, $20 + 8 = 28$ kr. i varmeprisen i hhv. år 2, år 3 og år 4, mens den afskriver med $2 + 8 = 10$ kr. i år 5 osv.

Varmevirksomheden skal således holde et anlægskartotek, som viser hvor meget der er afskrevet på hvert enkelt års anlægssum (med fradrag for henlæggelser og engangsbidrag).

Småaktiver kan ikke straksafskrives

I nogle tilfælde anvendes årsregnskabetts regler om straksafskrivning af småaktiver også i priseftersvisningen. Det er en fejl, da afskrivninger efter varmforsyningslovens regler som minimum skal ske over 5 år.

Hvis anskaffelsen må anses for en investering efter varmforsyningsloven, er det rigtige i stedet at tillægge beløbet til årets samlede anlægssum og afskrive beløbet over en periode på minimum 5 år fra idriftsættelsesåret. Varmevirksomheden må over for Energitilsynet kunne eftervise, at virksomheden overholder reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen.

Købesummen for grund afskrives

Købesummen for en grund afskrives på samme måde, som anlægssummen for de øvrige dele af anlægget. Det betyder, at grunden ikke afskrives selvstændigt, men som en del af den anlægssum, som etablering af det kollektive varmforsyningsanlæg har i medfør af den projektdokumentation, der danner grundlag for produktionen eller fremføringen.

Også derfor skal en varmekirksomhed føre mindst to anlægskartoteker, hvis varmekirksomheden aflægger årsregnskab: Et der følger årsregnskabsloven og et der følger varmforsyningsloven.

Tilslutningsbidrag fratrækkes anlægssaldoen

Nogle varmekirksomheder lægger tilslutningsbidragene til under indskudskapitalen. Det er ikke i overensstemmelse med reglerne.

Den rigtige løsning er at fratække tilslutningsbidragene i anlægssummen, så forbrugerne ikke både betaler tilslutningsbidrag til og afskrivninger på samme anlæg. Alternativt kan tilslutningsbidragene indtægtsføres i det år, hvor de modtages og dermed medvirke til en mindre varmepris.

Den lidt lavere varmepris, der opstår som følge af, at tilslutningsbidrag indtægtsføres kommer alle forbrugerne til gode, ligesom fradraget i anlægssummen og dermed i afskrivningsgrundlaget gør det ved mindre afskrivninger fremover.

Anlægssummen kan ikke opskrives

Efter årsregnskabslovens regler, vil en virksomheds aktiver i nogle situationer kunne opskrives.

Det er ikke tilfældet efter varmemforsyningslovens regler. Som ovenfor nævnt anvendes afskrivninger på anlægssaldoen til at skaffe likviditet til dækning af finansieringen af anlæggene. Anlægget må afskrives over maksimum 30 år fra og med idriftsættelsesåret. Det betyder, at et anlæg efter 30 år skal være fuldt afskrevet, uanset om anlægget fortsat er funktionsdygtigt. Konsekvensen heraf er blot, at varmeprisen bliver lavere, medmindre virksomheden på dette tidspunkt finder det relevant at henlægge til nyinvesteringer inden for den kommende periode på maksimalt 5 år eller påbegynder afskrivninger på et lånefinansieret anlæg.

Afdrag på lån

Afdrag på lån er ikke en indregningsberettiget omkostning efter varmemforsyningslovens § 20, stk.1. Det betyder, at en varmevirksomhed skaffer likviditet til betaling af gæld, som er optaget til finansiering af et aktiv ved at afskrive anlægget i priserne. Derfor kan det være hensigtsmæssigt, hvis afdragsprofilen og afskrivningsprofilen tilpasses, så afskrivningerne det enkelte år svarer til årets afdrag på gælden.

Husk

1. At indskudskapital består af kapital indskudt i varmevirksomheden og tillagt forrentning
2. At forrentningen skal tiltrædes af Energitilsynet hvert år, før den kan indregnes i varmeprisen
3. At henlæggelser, tilslutningsbidrag samt over-/underdækning ikke indgår i indskudskapitalen
4. At udlodninger til ejerkredsen skal fratrækkes indskudskapitalen
5. At tilslutningsbidrag aldrig kan tillægges indskudskapitalen

Kapitel 5

Indskudskapital

55	Generelt om indskudskapital
56	Forrentning af indskudskapital
56	Henlæggelser og tilslutningsbidrag

Generelt om indskudskapital

Indskudskapital er den kapital, som ejerne har skudt ind i varmforsyningen.

Varmeforsyningslovens prisbestemmelser trådte i kraft den 1. marts 1981.

Varmevirksomhedens værdi pr. 1. marts 1981 kan opgøres på to måder:

1. som egenkapitalen pr. denne dato, som den fremgår af varmevirksomhedens bogførte regnskab, *eller*
2. ved at opgøre værdien af varmevirksomhedens aktiver pr. 1. marts 1981 til nedskrevne genanskaffelsværdier efter Energitilsynets tilkendegivelse af 28. april 2008 (administrationsgrundlaget - komponentlistemetoden).

Hvis opgørelsen sker efter metode 1, og der foreligger et revideret regnskab for 1981, så er der reelt tale om, at egenkapitalen i 1981 kan anses som indskudskapital efter varmforsyningsloven.

Hvis opgørelsen sker efter metode 2 forudsætter det, at varmevirksomheden er i besiddelse af dokumentation for bl.a. tilstedeværelsen af aktiver i 1981 samt disses alder og genanskaffelsespris i 1981-kroner. Fremgangsmåden er nærmere beskrevet i "Administrationsgrundlag for opgørelse af fjernvarmeaktiver pr. 1. marts 1981", som findes på Energitilsynets hjemmeside www.energitilsynet.dk

En varmevirksomhed kan vælge, hvilken metode den ønsker at opgøre indskudskapitalen efter. Uanset hvilken metode der anvendes, så vil Energitilsynet foretage en vurdering af dokumentation, opgørelsesmetoder og resultat.

Muligvis vil også andre metoder til opgørelse kunne anvendes, men det vil forudsætte en konkret stillingtagen. Det afgørende for sagsbehandlingen vil være den dokumentation for aktiver og passiver, forsyningen kan fremlægge.

I virksomheder, der driver anlæg, som blev idriftsat *efter* den 1. marts 1981, er indskudskapital den kapital, som ejeren/ejerne har skudt ind i virksomheden, f.eks. som andelskapital eller ikke udloddet godkendt forrentning af indskudskapital. Indskudskapitalen skal i virksomhedens bogføring opgøres særskilt.

Forrentning af indskudskapital

Forrentning af indskudskapital kan indregnes i priserne, men det forudsætter, at Energitilsynet tiltræder forrentningens størrelse, før forrentningen kan indregnes i prisen.

Varmevirksomhederne skal derfor forud for det kommende budget ansøge Energitilsynet om at kunne indregne en forrentning på en bestemt størrelse i næste års varmepris. Til brug for sagens behandling skal virksomhederne indsende dokumentation for indskudskapitalens størrelse, virksomhedens foreløbige regnskab samt kapitalgrundlag i øvrigt.

Den indskudskapital, Energitilsynet kan tillade forrentet i priserne, opgøres på baggrund af den oprindelige indskudskapital med nedestående korrektioner for efterfølgende forhold, frem til det tidspunkt, hvor forrentningen ønskes foretaget:

- Nye indskud fra ejerne
- Nedsættelse af indskudskapitalen ved udlodning til ejerne
- Forrentning af indskudskapital, som er tiltrådt af Energitilsynet, og som fortsat er indestående i virksomheden

Det er forrentning af indskudskapitalen ved begyndelsen af forrentningsåret, der kan indregnes i priserne.

Henlæggelser og tilslutningsbidrag

Nogle varmevirksomheder overfører tilslutningsbidrag eller henlæggelser til indskudskapitalen, hvilket ikke er i overensstemmelse med reglerne.

Henlæggelser, der ikke er anvendt, skal tilbageføres til forbrugerne på lige fod med en overdækning (se mere herom side 32).

Tilslutningsbidrag skal som hovedregel fratrækkes anlægssummen. Se mere herom under afsnittet "Tilslutningsbidrag fratrækkes anlægssummen".

Hvis en varmevirksomhed fejlagtigt har tillagt tilslutningsbidrag eller henlæggelser til indskudskapitalen, skal virksomheden opgøre, hvilke beløb der er tale om. Afhængigt af beløbenes karakter skal varmevirksomhederne føre beløbene tilbage til forbrugerne ved regulering af de fremtidige varmepriser eller ved at fradrage beløbet i anlægssummen.

Samme regler gælder for virksomheder idriftsat før 1. marts 1981, idet disse virksomheder dog først må opgøre indskudskapitalen pr. 1. marts 1981 og derefter anvende reglerne om tilslutningsbidrag og henlæggelser.

Ordliste

Afskrivninger

En fordeling af omkostninger til køb af anlæg over en længere årrække, jf. side 41.

Aktiver

Virksomhedens værdier i form af anlæg, tilgodehavender og likvide midler, jf. side 36.

Anlægssum

Den samlede omkostning, virksomheden har haft ved at investere i et anlæg, jf. side 47.

Budgetår

Den fremtidige periode på 12 måneder som budgettet omfatter, jf. side 18.

Digital signatur

Digital signatur er en elektronisk underskrift. Brugeren får udstedt en lille fil (certifikat), der installeres på computeren. Adgang sker med en personlig adgangskode, som brugeren vælger, jf. side 17.

Energiøkonomisk

Økonomiske aspekter af energi-brug, jf. side 35.

Generere

Give/medføre/skabe, jf. side 24.

Henlæggelser

Indregning i varmeprisen af omkostninger til køb af anlæg på forhånd – kaldes også forskuds-afskrivninger, jf. side 43.

Hvile-i-sig-selv-princip

Kun "nødvendige" omkostninger kan indregnes i varmeprisen, og omkostninger og indtægter skal balancere, jf. side 11.

Idriftssætte

Tage et aktiv/ et anlæg i brug, jf. side 41.

Indskudskapital

Den kapital som ejerne har skudt ind i varmeforsyningen, jf. side 55.

Likviditet

Pengetilførsel til dækning af omkostninger, jf. side 24.

Likvidetshensyn

Hensyn til at der er penge til at dække omkostningerne, jf. side 48.

Likviditetsbehov

Behov for at få dækket omkostninger, jf. side 24.

Non-profit

Varmeforsyningsvirksomheden må ikke tjene penge, dvs. indtægter og omkostninger skal balancere, jf. side 11.

Omkostningseffektiv

Specificerede målsætninger realiseres til de lavest mulige omkostninger, jf. side 11.

Passiver

Virksomhedens gæld og indskudskapital. Summen skal svare til aktiverne, jf. side 36.

Priseftervisning

Regnskabsoplysninger til eftervisning af fastsættelsen af tariffer, jf. side 22.

Prisloft

Maksimalpris for affaldsvarme, som Energitilsynet beregner hvert år, jf. side 13.

Regnskabsprincipper

Regler for opgørelse af omkostninger og indtægter i regnskabet, jf. side 24.

Regnskabsår

Den periode på (typisk) et år for hvilken en virksomheds resultat og status opgøres, jf. side 22.

Revisorerklæring

Erklæring om på priseftervisning om regnskabsoplysningernes overensstemmelse med varmeforsyningslovens kapitel 4, jf. side 22.

Statusside

Opgørelse over virksomhedens aktiver og passiver ved en given regnskabsperiodes afslutning, jf. side 22.

Straksafskrivning

Anskaffelser til virksomheden, hvor købsprisen er så lav eller investeringen er af en sådan karakter, at hele beløbet kan afskrives i købsåret, jf. side 25.

Værdiforringelse

Når et aktiv ved brug bliver slidt og dermed mindre værd, jf. side 24.

Økonomisk effektiv

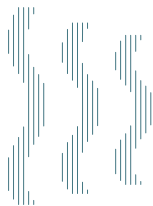
Givne ressourcer bruges så effektivt som muligt, jf. side 11.

Økonomistyring

De processer, ledelsen iværksætter med hensyn på at træffe bevidst målrettede beslutninger omkring valg af aktiviteter og udnyttelse af ressourcer således, at virksomhedens mål opfyldes bedst muligt, jf. side 41.

Årsregnskab

Regnskab til virksomhedens ejere udarbejdet efter årsregnskabslovens regler, jf. side 23.

Energitilsynet
Nyropsgade 30
1780 København V
tlf.: 72 26 80 70
mail: et@dera.dk
www.energitilsynet.dk

Vejledning til imødegåelse af fejl og mangler identificeret i forbindelse med selvevalueringen

---

DECEMBER 2018

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

INDLEDNING.....	3
1. MANGLENDE ANMELDELSE AF PRISER, BUDGET OG PRISEFTERVERISNINGER.....	4
2. IKKE RETTIDIG ANMELDELSE AF PRISER, BUDGET OG PRISEFTERVERISNINGER.....	4
3. MANGLENDE AFSTEMNING IMELLEM PRISEFTERVERISNING OG ÅRSRAPPORT.....	5
4. MANGLENDE AFVIKLING AF OVER-/UNDERDÆKNINGER.....	6
5. FEJL I PRISEFTERVERISTE AFSKRIVNINGER I FORHOLD TIL BUDGET.....	7
6. MANGLENDE AKTIVERING AF SMÅAKTIVER.....	7
7. MANGLENDE OVERHOLDELSE AF BESTEMMELSERNE OMKRING HENLÆGGELSER.....	7
8. INDSKUDSKAPITAL I PRISEFTERVERISNINGERNE OPGJORT I MODSTRID MED VARMEFORSYNINGSLØVENS PRINCIPPER I PRISBESTEMMELSERNE.....	8
9. MANGLENDE BALANCE IMELLEM NØDVENDIGE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER I ANMELDT BUDGET.....	9
10. FORKERT BEHANDLING AF INDEKSLÅN I PRISEFTERVERISNINGEN.....	9

INDLEDNING

Sekretariatet for Energitilsynet (Forsyningstilsynet pr. 1. juli 2018) har i 2013 gennemgået virksomhedernes selvevalueringer. Gennemgangen har omfattet 585 modtagne selvevalueringer. Sekretariatet for Energitilsynets gennemgang viste, at selvevalueringsskriverne i 95 % af selvevalueringerne havde identificeret fejl og mangler. Forsyningstilsynet vil i denne vejledning gennemgå de hyppigst identificerede gennemgående fejl og mangler og hvorledes disse kan undgås.

Vejledningen er baseret på Forsyningstilsynets vejledning til imødegåelse af fejl og mangler identificeret i forbindelse med selvevalueringen (August 2018) med følgende ændringer:

- Opdateret med hensyn til seneste lov- og bekendtgørelsesændringer

De hyppigst identificerede fejl og mangler er:

1. Manglende anmeldelse af priser, budget og priseftersvninger
2. Ikke rettidig anmeldelse af priser, budget og priseftersvninger
3. Manglende afstemning imellem priseftersvning og årsrapport
4. Manglende afvikling af over-/underdækninger
5. Fejl i priseftersviste afskrivninger i forhold til budget
6. Manglende aktivering af småaktiver
7. Manglende overholdelse af bestemmelserne omkring henlæggelser
8. Indskudskapital i priseftersvningerne opgjort i modstrid med varmforsyningslovens principper i prisbestemmelserne
9. Manglende balance imellem nødvendige omkostninger og indtægter i anmeldt budget
10. Forkert behandling af indekslån i priseftersvningen

Forsyningstilsynet kan i forbindelse med denne vejledning henvise til følgende vejledninger, som ligeledes fremgår af Forsyningstilsynets hjemmeside:

- Fjernvarmeprisen – rigtig første gang
- Vejledning om Energitilsynets praksis for afvikling af over- eller underdækning¹
- Vejledning til anmeldelse af budget og priseftersvning
- Vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i varmeprisen

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at de fleste fejl og mangler, som blev identificeret i forbindelse med selvevalueringen, kunne være imødegået hvis virksomhederne havde anvendt de tilgængelige vejledninger på Energitilsynets hjemmeside. Forsyningstilsynet kan i forbindelse med denne vejledning henvise til følgende love og bekendtgørelser, der er gældende for varmekraftvirksomhederne²:

- Varmeforsyningsloven³

¹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=125503>

² Listen er ikke udtømmende, men udelukkende til inspiration i forbindelse med læsning af denne vejledning.

³ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=190081>

- Afskrivningsbekendtgørelsen⁴
- Anmeldelsesbekendtgørelsen⁵
- Undtagelsesbekendtgørelsen⁶

1. MANGLENDE ANMELDELSE AF PRISER, BUDGET OG PRISEFTERVISNINGER

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at mange virksomheder ikke er opmærksomme på hvilke anmeldelseskrav, der stilles til varmevirksomhederne. I henhold til anmeldelsesbekendtgørelsen skal virksomhederne foretage følgende anmeldelser til Forsyningstilsynet:

- Anmeldelse af priser
- Anmeldelse af budget
- Anmeldelse af omkostningsfordeling
- Anmeldelse af almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering
- Anmeldelse tekniske leveringsbestemmelser
- Anmeldelse af bestemmelser om renter og gebyrer og inddrivelse af restancer
- Anmeldelse af leveringsaftaler
- Anmeldelse af priseftervisning
- Anmeldelse af revisionserklæring i forbindelse med priseftervisning
- Anmeldelse af andre oplysninger der er grundlag for fastsættelsen af tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser
- Anmeldelse af investerings- og henlæggelsesplan
- Anmeldelse af årsrapport
- Anmeldelse af afstemning imellem årsrapport og priseftervisning
- Anmeldelse af vedtægter

Forsyningstilsynet henviser til "Fjernvarmeprisen – rigtig første gang" samt anmeldelsesbekendtgørelsen.

2. IKKE RETTIDIG ANMELDELSE AF PRISER, BUDGET OG PRISEFTERVISNINGER

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at mange virksomheder ikke er opmærksomme på tidsfristerne for anmeldelse til Forsyningstilsynet.

Tidsfristerne fremgår af anmeldelsesbekendtgørelsen samt "Fjernvarmeprisen – rigtig første gang" og kan i hovedtræk angives således.

Anmeldelse af priser

Anmeldelse af priser skal ske senest samtidig med, at de træder i kraft og

---

⁴ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192267>

⁵ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=205520>

⁶ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=134596>

senest 30 dage efter disse er fastsat eller vedtaget i det kompetente organ. Priser der ikke er anmeldt til Forsyningstilsynet er ugyldige. I det tilfælde træffer Forsyningstilsynet afgørelse om hvilken pris der kan opkræves og om der skal ske tilbagebetaling til forbrugerne.

Anmeldelse af budget

Anmeldelse af budget skal ske samtidig med anmeldelse af priserne, da priserne skal beregnes på baggrund af de budgetterede nødvendige omkostninger.

Anmeldelses af priseftervisninger

Fristen for anmeldelse af priseftervisning (med tilhørende revisorerklæring), for virksomheder hvis regnskabsår (også kaldet varmeregnskabsår) udløber mellem 1. juni og 30. november, er den efterfølgende 15. marts.

Fristen for anmeldelse af priseftervisning (med tilhørende revisorerklæring), for virksomheder hvis regnskabsår udløber mellem 1. december og 31. maj, er den efterfølgende 15. september.

Virksomhederne bedes bemærke, at en priseftervisning omfatter et regnskabsår, men der kan i dette regnskabsår sagtens være anmeldt flere forskellige priser. Virksomhederne skal således være opmærksomme på, at årsafregningen skal beregnes på baggrund af de priser, der har været gældende de forskellige perioder.

3. MANGLENDE AFSTEMNING IMELLEM PRISEFTERVISNING OG ÅRSRAPPORT

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at adskillige virksomheder ikke anmelder afstemning imellem priseftervisning og årsrapport.

Virksomhederne skal i henhold til anmeldelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 4 anmelde årsrapport til Forsyningstilsynet. Virksomhederne skal samtidig anmelde afstemning imellem årsrapporten og priseftervisningen.

Afstemning af priseftervisningen og årsrapporten skal omfatte alle regnskabsposter, både i resultatopgørelsen og balancen hvor, der er forskel imellem priseftervisningen og årsrapporten.

Forsyningstilsynet bemærker, at alle virksomheder omfattet af anmeldelsesbekendtgørelsens regler, er omfattet af kravet om afstemning imellem årsrapport og priseftervisning.

---

⁷ Kravet om anmeldelse af afstemning udgik ved BEK nr. 1412 af 3. december (anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet)

4. MANGLENDE AFVIKLING AF OVER-/UNDERDÆKNINGER

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at mange virksomheder ikke har fokuseret på tilbageførsel af over-/underdækninger til forbrugerne, som anført i Energitilsynets vejledning herom.

Virksomhedens prisetfervisning vil i det enkelte år typisk resultere i en over- eller underdækning. En over-/underdækning skal i henhold til Energitilsynets vejledning herom tilbageføres i det regnskabsår, der følger umiddelbart efter det år, som ubalancen vedrører.

Virksomhederne skal i budgettet, som danner grundlag for beregning af varmeprisen indføre forventet over-/underdækning for det endnu ikke afsluttede regnskabsår. Denne forventede over-/underdækning skal opgøres på baggrund af et opdateret budget for regnskabsåret. Virksomheden er derfor forpligtet til at gennemgå virksomhedens foreløbige regnskab for det indeværende regnskabsår, i forbindelse med udarbejdelse af budget for det kommende år.

Forsyningstilsynet ønsker i forbindelse med denne vejledning, at gøre virksomhederne opmærksom på, at Energiklagenævnet tidligere har udtalt:

"...at indregning af en underdækning i varmeprisen nok må antages at skulle ske i forholdsvist nær tidsmæssig tilknytning til det regnskabsår, den er opstået i. Nævnet har endvidere udtalt, at det ikke kan udelukkes, at der er grænser for, hvor længe efter en underdæknings opståen, at underdækningen fortsat kan anses for at afspejle en nødvendig omkostning, og at det må kræve gode grunde at anse en underdækning, der ikke er indregnet i det første eller i hvert fald det næstfølgende regnskabsår efter opførelsen, for fortsat at afspejle en nødvendig omkostning."

Energitilsynet vil fremover sætte fokus på ovenstående og virksomhederne anbefales at afvikle deres underdækninger i regnskabsåret efter dens opståen.

Såfremt virksomhederne ønsker at tilbageføre over-/underdækninger tilbage til forbrugerne i en periode, der overstiger et enkelt regnskabsår kan dette udelukkende ske efter aftale med Energitilsynet.

Energitilsynet har derudover accepteret, at en varmeforsyning efter afvejning af forskellige hensyn kan vælge at tilbageføre en overdækning til forbrugerne som et engangsbetrag i forbindelse med en årsafregning frem for at indregne overdækningen i det følgende varmeårs priser. Baggrunden for at Energitilsynet har accepteret denne undtagelse fra hovedreglen er, at det for meget opkrævede beløb (overdækningen) derved kommer hurtigere tilbage til forbrugerne, end hvis overdækningen blev tilbageført fremadrettet gennem priserne.

5. FEJL I PRISEFTERVISTE AFSKRIVNINGER I FORHOLD TIL BUDGET

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at mange virksomheder i deres priseftervisninger foretager resultatdisponering ved at regulere afskrivningerne i forhold til budgettet.

Hovedreglen, jf. Forsyningstilsynets "Vejledning til anmeldelse af budget og priseftervisning", er:

"Afskrivningsbeløbene skal som udgangspunkt være de samme i priseftervisningen som i budgettet."

Forskel mellem budgetterede og efterviste afskrivninger.

Der kan ved regnskabsårets afslutning i eftervisningen foretages regulering i beløbene i forhold til det budgetterede, hvis det skyldes ændringer i grundlaget for afskrivningerne. En overdækning kan ikke i sig selv føre til en forøgelse af afskrivningerne. Der vil heller ikke kunne ændres på afskrivninger som følge af en ændring af afskrivningsperioden, idet denne skal være fastlagt på budgettidspunktet. Derimod vil der fx kunne afskrives på ikke budgetterede nødvendige nye anlæg, der blev taget i drift i budgetperioden.

Virksomheden skal redegøre for en eventuel regulering i forbindelse med priseftervisningen.

6. MANGLENDE AKTIVERING AF SMÅAKTIVER

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at mange virksomheder anvender den skattemæssige beløbsmæssige minimumsgrænse ved aktivering af aktiver.

Bestemmelserne anvender, jf. Forsyningstilsynets "Vejledning til anmeldelse af budget og priseftervisning" samt "Fjernvarmeprisen - rigtig første gang", ingen beløbsmæssig minimumsgrænse. Afskrivningsbekendtgørelsens regler finder anvendelse uanset aktivets art og anskaffelsessum. Den skattemæssige grænse for småaktiver kan ikke anvendes i forbindelse med indregning af afskrivninger i varmeprisen, jf. principperne i Energitilsynets afgørelse om afskrivning på IT-udstyr (af 26. maj 2008, j.nr. 4/0920-8901-0182).

7. MANGLENDE OVERHOLDELSE AF BESTEMMELSERNE OMKRING HENLÆGGELSER

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at mange virksomheder ikke overholder de gældende regler vedrørende henlæggelser.

Selvevalueringerne viser, at virksomhederne indregner henlæggelser i varmeprisen

uden at have anmeldt en investerings- og henlæggelsesplan. Flere virksomheder indregner endvidere henlæggelser i prisetervisingerne uden at have indregnet disse i budgetterne. Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet)s gennemgang viser endvidere, at virksomhederne ikke tilbagefører henlæggelserne såfremt henlæggelserne overgår den maksimale periode på 5 år, eller såfremt projektet opgives.

Forsyningstilsynet henviser til Forsyningstilsynets "Vejledning til anmeldelse af budget- og prisetervising", samt "Vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i varmeprisen".

Henlæggelser i budgettet skal ske på baggrund af investeringsplanen. Investerings- og henlæggelsesplanen skal hvert år indsendes samtidig med budgetanmeldelsen, jf. anmeldelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Investeringsplanen skal indeholde de planlagte anlægsaktiviteter for de år, værkets enkelte henlæggelser omfatter. Henlæggelsesplanen opbygges i henlæggelsesperioden på baggrund af den anlægssum pr. anlæg, der er budgetteret i investeringsplanen. Anlægssummen anføres, som den vil fremtræde i idriftsættelsesåret ved akkumulering af de anlægsomkostninger ekskl. renter, der er i bogført i anlægsperioden.

8. INDSKUDSKAPITAL I PRISEFTERVISINGERNE OPGJORT I MODSTRID MED VARMEFORSYNINGSLOVENS PRINCIPPER I PRISBESTEMMELSERNE

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at mange virksomheder har indregnet tilslutningsbidrag mv. i indskudskapitalen i prisetervisingerne.

Kravene for indregning af beløb i indskudskapitalen fremgår af Forsyningstilsynets "Vejledning til anmeldelse af budget og prisetervising".

Punkt 22.1 i prisetervisingerne omfatter udelukkende kapital som er indskudt ved beslutning i henhold til vedtægterne. Tilslutningsbidrag mv. er ikke omfattet og skal derfor som udgangspunkt modregnes i afskrivningsgrundlaget eller alternativt indregnes som en indtægt.

Virksomheder, som var aktive pr. 1. marts 1981, har mulighed for at bibeholde den registrerede egenkapital pr. 1. marts 1981 under indskudskapitalen i prisetervisingen.

Forsyningstilsynet bemærker, at virksomheder, hvis kapital i prisetervisingen er højere end den registrerede egenkapital pr. 1. marts 1981 skal kontakte Forsyningstilsynet for at udrede forholdet.

Virksomheder, hvis kapital i prisetervisingen er lavere end den registrerede egenkapital pr. 1. marts 1981 eller i henhold til vedtægterne, har ikke mulighed for efterfølgende at opkræve dette hos forbrugerne. Forsyningstilsynet anser i disse tilfælde kapitalen som tilbageført til forbrugerne.

9. MANGLENDE BALANCE IMELLEM NØDVENDIGE OMKOSTNINGER OG IND-TÆGTER I ANMELDT BUDGET

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at mange virksomheder budgetterer med enten over- eller underdækning i budgettet, som er anmeldt til Forsyningstilsynet.

Virksomheder som er omfattet af reglerne i varmforsyningsloven, og som beregner priser ud fra principperne om nødvendige omkostninger må ikke budgettere med ubalancer i budgettet. De nødvendige omkostninger skal danne grundlag for beregning af prisen og det er derfor ikke muligt at budgettere med over- eller underdækning i budgettet og ved beregning af varmeprisen.

For virksomheder, der er omfattet af reglerne om prisloft, vil budgettet følge ovenstående, men Forsyningstilsynet bemærker, at underdækninger opstået som følge af prisloft ikke kan indregnes i priserne efterfølgende.

10. FORKERT BEHANDLING AF INDEKSLÅN I PRISEFTERVISNINGEN

Sekretariatet for Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) har i forbindelse med gennemgang af virksomhedernes selvevalueringer erfaret, at adskillige revisorer har oplyst om, at virksomheden regnskabsmæssigt behandler indekslån i modstrid med reglerne. Virksomhederne har i mange tilfælde aktiveret indekseringen og efterfølgende afskrevet denne over lånets løbetid. I flere tilfælde har dette resulteret i, at virksomhederne efter indfrielse af lånet har en større aktiveret indeksering til indregning i priserne. Forsyningstilsynet bemærker, at reglerne, jf. Forsyningstilsynets "Vejledning til anmeldelse af budget og prisettersvisning", er som følger:

Under punkt 8.2 oplyses årlig regulering af indekslån og kurstab. Det samlede kurstab ved låneoptagelsen skal indregnes i fjernvarmeprisen over lånets løbetid. Det vil sige, at det årlige kurstab er et beregnet kurstab.

Af ovenstående fremgår det, at virksomheden indregner den årlige indeksering i prisettersvisning og der foretages således ikke aktivering og afskrivning over lånets løbetid. Dette fremgår endvidere af Forsyningstilsynets praksis i afgjorte sager (fx Energitilsynets afgørelse af 13. marts 2000, j.nr. 2/5-1020).

NOTAT | FORSYNINGSTILSYNET

23. november 2018

Varme
18/10199

VEJLEDNING FOR VARMEFORSYNINGSVIRKSOMHEDER OM INDBERETNING AF OMKOSTNINGER, HERUNDER FORDELING AF OMKOSTNINGER PÅ PRODUKTION, TRANSMISSION OG DISTRIBUTION MV. (KONTERINGSVEJLEDNING)

1. INDLEDNING

Denne vejledning er rettet mod anmeldelsespligtige varmevirksomheder, der har et varmesalg over 50 TJ i to ud af tre på hinanden følgende år, jf. anmeldelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 3.

§ 3, stk. 3:

"Virksomheder omfattet af § 6, stk. 2 - 3, skal ved anmeldelse af budget, jf. § 5, og prisetervisning fordele varmeomkostninger på det enkelte led i forsyningskæden, som disse varmeomkostninger kan tilknyttes. Der skal herved ske en fordeling til produktion, transmission og distribution.

Vejledningen supplerer de gældende vejledninger:

- Vejledning til anmeldelse af budget og prisetervisning af 23. august 2018.
- Vejledning om indregning af afskrivninger og henlæggelser i varmeprisen af 23. august 2018.

På baggrund af de politiske stemmeaftaler fra 2016 og 2017¹ om ny økonomisk regulering af fjernvarmesektoren forventes den nye regulering at komme til at tage udgangspunkt i, at ovennævnte virksomheder skal underlægges en indtægtsrammeregulering med effektiviseringskrav.

Disse effektiviseringskrav fastsættes med udgangspunkt i en sammenligning mellem virksomhederne – ud fra en benchmarkingmodel. Inden en sådan model kan udarbejdes, er det vigtigt, at de data, som virksomhederne anmelder, er så sammenlignelige som muligt.

Forsyningstilsynet har udarbejdet denne vejledning, der bl.a. indebærer, at omkostningerne om indberetning til Forsyningstilsynet, henføres til det enkelte led i forsynings-

¹ Stemmeaftalerne kan findes på Energistyrelsens hjemmeside:

<https://ens.dk/ansvarsomraader/energi-klimapolitik/politiske-aftaler-paa-energiomraadet>

FORSYNINGSTILSYNET*
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

kæden, som omkostningerne er tilknyttet eller kan tilknyttes. Der skal herved ske en fordeling til produktion, transmission og distribution.

I dag udarbejdes der tre regnskaber for de fleste varmevirksomheder, nemlig et årsregnskab i henhold til årsregnskabsloven², en prisetfervisning i henhold til varmforsyningsloven og et skatteregnskab for de virksomheder, der er skattepligtige.

Denne vejledning gælder for indberetninger i henhold til varmforsyningsloven. Der er med denne vejledning om indberetning forsøgt at mindske forskellen mellem de forskellige regnskaber.

Der er udelukkende tale om en vejledning, der vedrører indberetning af data, navnlig for så vidt angår det nye krav om fordeling af varmeomkostninger på de forskellige led i forsyningskæden, mv. til Forsyningstilsynet, jf. anmeldelsesbekendtgørelsen.

Det er ikke et krav, at varmevirksomhedernes økonomi-/ERP-systemer tilpasses i forhold til denne vejledning.

Anvender varmevirksomheden i dag standardkontoplanen fra Dansk Fjernvarme, kan virksomheden fortsætte med dette, ligesom varmevirksomheder, der i dag også anvender en funktionsopdelt kontoplan, kun skal foretage mindre justeringer.

Varmevirksomheder, der anvender en artsopdelt kontoplan, vil opleve ekstra sagsbehandling i forhold til indberetninger, såfremt de ikke overgår til en funktionsopdelt kontoplan.

Virksomhederne er fortsat underlagt den gældende regulering i varmforsyningsloven om nødvendige omkostninger og anmeldelse af priser og grundlaget herfor. Det betyder, at virksomhederne, som hidtil, skal anmelde deres priser, betingelser m.m. og grundlaget herfor i form af minimum et budget, inden de træder i kraft.

Når året er gået, skal de budgetterede priser eftervises i prisetfervisningen. Virksomhederne vil indtil videre også fortsat kunne afskrive på deres aktiver og fordele omkostninger ved samproduktion efter de nugældende regler og administrativ praksis. Det er forventningen, at der som led i udrulning af ny regulering, vil komme nye regler herom.

I forhold til tidligere indberetninger, indeholder de nye anmeldelsesregler, som er blevet indført ved ændringen af anmeldelsesbekendtgørelsen i hhv. februar og november 2018, følgende ændringer for virksomheder med et varmesalg på 50 TJ eller mere:

- de skal fra 2019 have omlagt deres varmeregnskab til kalenderår,
- de skal indberette omkostninger fordelt efter produktion, transmission og distribution,
- de skal årligt indberette budget senest den 1. januar og prisetfervisning senest den 15. april, første gang i 2020 for varmeåret 2019.

---

² Enkelte varmevirksomheder aflægger årsregnskab i henhold til en anden rammeforskrift herfor.

Priseftervisning for varmeåret 2018 skal anmeldes efter gældende regler, dvs. henholdsvis den 15. marts 2019 eller 15. september 2019.

Vejledningen vil løbende blive opdateret.

2. OVERORDNEDE PRINCIPPER FOR VEJLEDNINGEN

Generelt tager denne vejledning udgangspunkt i årsregnskabslovens bestemmelser for klasse C (stor) virksomheder³. Med mindre andet er nævnt i vejledningen, opgøres omkostninger i henhold til årsregnskabsloven.

2.1 OMKOSTNINGSDEFINITIONER

For at få den bedst mulige datakvalitet til brug for den kommende indtægtsrammeregulering med benchmarking er det vigtigt, at varmevirksomhederne så vidt muligt opgør drifts- og anlægsomkostninger ensartet og efter samme principper, jf. afsnit 1 om ny regulering.

Nedenfor er redegjort for forskellige typer af omkostninger, og hvorledes disse håndteres i forbindelse med indberetningen på produktion, transmission og distribution, jf. § 3, stk. 3, i anmeldelsesbekendtgørelsen.

2.2 DRIFTSOMKOSTNINGER

Ved opgørelse af driftsomkostninger er det vigtigt, at alle varmevirksomheder har en så ensartet skillelinje som muligt i forhold til hvornår, der er tale om en driftsomkostning eller en investeringsomkostning.

Vejledningen forsøger at give en ensartet opgørelsesmetode i forhold til, hvornår omkostningen skal allokeres til driften, og hvornår den skal aktiveres. Det kan i praksis være svært at sætte helt ens skillelinjer for alle varmevirksomheder.

I afsnit 2.3 redegøres der nærmere for hvornår, der er tale om en investeringsomkostning.

Driftsomkostninger defineres som kortfristede løbende operationelle omkostninger.

Driftsomkostninger omkostningsføres i samme år, som de afholdes/forbruges, hvorimod investeringsomkostninger omkostningsføres over flere år.

2.3 INVESTERINGSOMKOSTNINGER

2.3.1 MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

I henhold til årsregnskabsloven defineres materielle anlægsaktiver som fysiske aktiver, der besiddes af virksomheden til brug for driften af virksomheden, og som er til vedva-

---

³ Ved årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1580 af 10. december 2015, er der tale om en rammelovgivning. Loven er opbygget således, at der er forskellige bestemmelser i forhold til virksomhedens størrelse. Da bestemmelserne for klasse C (stor) er mest konkrete, giver det også den mest ensartede kontering på tværs af sektoren.⁴ Afskrivningsbekendtgørelsens § 4. Se bekendtgørelse nr. 941 af 4. juli 2017 om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Energitilsynets tiltræden, forrentning af indskudskapital.

rende eje eller brug i mere end 1 år. Dette indbefatter også grunde. Materielle anlægsaktiver anskaffes med henblik på at opnå en fremtidig økonomisk fordel.

Der er følgende kriterier for, at materielle anlægsaktiver kan indregnes i balancen som et aktiv:

- Fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden.
- Aktivet er under virksomhedens kontrol og et resultat af tidligere perioders be-
givenheder.
- Aktivets kostpris skal kunne måles pålideligt.
- Virksomheden har fået overdraget de fordele og risici, der er forbundet med at
eje aktivet.

Såfremt aktivet opfylder disse kriterier, skal det aktiveres og afskrives efter Energistyrelsens regler herfor. Pt. kan aktiver afskrives med maksimalt 20 pct. om året over en periode på maksimalt 30 år,⁴

Materielle anlægsaktiver kan både være købte aktiver og egenfremstillede aktiver.

2.3.2 OMKOSTNINGSFØRELSE OG AKTIVERING

Alle aktiver, der opfylder de nævnte definitioner i afsnit 2.3.1, skal aktiveres og afskrives efter reglerne.

2.3.3 SONDRING MELLEMLIGEHOLDELSE OG FORBEDRING

Det kan være en udfordring i forbindelse med vurdering af, om en omkostning, der kan henføres til et aktiv, der allerede er taget i brug, skal medtages som en vedligeholdelsesudgift, der udgiftsføres straks, eller hvorvidt der er tale om en forbedring, der aktiveres og afskrives. Dette kan eksempelvis være reparationsarbejder på ledningsnet.

Omkostninger, der kan henføres til et aktiv, som allerede er taget i brug, bør vurderes på samme måde som et aktiv, der endnu ikke er taget i brug.

Hvis omkostningen opfylder definitionen på et materielt anlægsaktiv, som angivet i afsnit 2.3.1 ovenfor, bør omkostningen aktiveres og afskrives.

Omkostninger afholdt i relation til eksisterende anlægsaktiver bør altså medtages som et anlægsaktiv, når:

- De afholdte omkostninger medfører en forlængelse af levetiden på det oprindelige aktiv.
- De afholdte omkostninger medfører, at det oprindelige aktiv bliver forbedret, herunder kan generere flere indtægter til varmevirksomheden eller medføre besparelser på omkostningerne.

⁴ Afskrivningsbekendtgørelsens § 4. Se bekendtgørelse nr. 941 af 4. juli 2017 om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Energitilsynets tiltræden, forrentning af indskudskapital.

Omkostninger til vedligeholdelse bør driftsføres i det regnskabsår, de afholdes.

Et aktiv, hvor omkostningerne anvendt hertil alene, bringer aktivet tilbage til dets oprindelige tekniske stand, er vedligeholdelsesomkostninger, der bør driftsføres som en omkostning i det pågældende år, hvor denne er afholdt.

Forbedringer, der forlænger levetiden med under 10 %, bør håndteres som vedligeholdelsesomkostninger.

Eksempel på sondring mellem vedligeholdelsesomkostning og forbedring:

- Reparation af ledningsnet er som udgangspunkt vedligeholdelsesomkostning.
- Hvis der er en andel af de samlede omkostninger, der kan henføres til, at aktivets levetid forlænges ud over standardlevetiden, bør denne del aktiveres og afskrives over den resterende forøgede levetid på aktivet.
- Foretages der reparation som følge af et ledningsbrud, er der tale om en driftsomkostning.
- Sker udskiftningen af en ledning som følge af en beslutning om renovering af ledningsnettet, er der tale om et aktiv. Her kan en indikator være varmevirksomhedens investeringsplan. Er der tale om en planlagt renovering/udskiftning, taler det for, at der er tale om en forbedring.

Eksempel: En varmevirksomhed ejer et aktiv, der som udgangspunkt afskrives over 10 år. Efter 8 år laves en levetidsforlængelse, der bevirker, at aktivet nu kan holde i 20 år, altså 12 år fra tidspunktet for levetidsforlængelsen. Udgifterne til levetidsforlængelsen bør derfor afskrives over de resterende 12 år.

2.3.4 KOSTPRIS

Afskrivningsgrundlaget for aktiverede anlæg er den kostpris, som virksomheden har afholdt - dette gælder uanfægtet, om virksomheden selv har anvendt ressourcer, eller der er tale om anskaffelsespriser fra tredjemand, jf. afsnit 2.3.6.

For egenfremstillede anlægsaktiver gælder, at finansieringsomkostninger i projektperioden frem til ibrugtagning samt indirekte produktionsomkostninger (IPO) kan indregnes.

Indirekte omkostninger er eksempelvis indirekte løn og materialer samt afskrivninger på produktionsudstyr. Kriterierne for, hvornår indirekte omkostninger kan indregnes i kostprisen, beskrives mere detaljeret i afsnit 2.4.

2.3.5 IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Nogle varmevirksomheder kan have immaterielle anlægsaktiver. Dette kan være rettigheder til produktionsanlæg. Sådanne rettigheder bør afskrives i takt med, at rettigheden udnyttes. Afskrivningerne tilregnes produktionsomkostningerne. Se også afsnit 2.3.6.

Som eksempel kan nævnes varmevirksomheder, der har været medfinansierende på produktionsanlæg, som juridisk ejes af andre end varmevirksomheden selv. Til gengæld har varmevirksomheden så modtaget en rettighed, til at modtage varme fra den varmevirksomhed, investeringen er foretaget i. Afviklingen af denne rettighed sker efter gældende praksis via afskrivninger, når der er tale om en rettighed, der kan sidestilles med en ejendomsret.⁵

Den varmevirksomhed, der står for opførslen af produktionsanlægget og dermed har det juridiske ejerskab, skal fratække en eventuel straksbetaling fra anlægssummen. Den, der har betalt for rådighedsret eller rettigheder, der kan sidestilles med en ejendomsret, afskriver herpå efter gældende regler i afskrivningsbekendtgørelsen.

En varmevirksomhed kan også have andre immaterielle anlægsaktiver. Fælles er, at afskrivningerne skal fordeles til det, de vedrører. Er der tale om immaterielle anlægsaktiver under administrationen, så skal afskrivningerne henføres hertil, og efterfølgende så fordeles på samme måde som de øvrige omkostninger til henholdsvis produktion, transmission og distribution, jf. afsnit 3.8.

2.3.6 AFSKRIVNINGER

Anlægsaktiver skal afskrives efter Energistyrelsens regler i afskrivningsbekendtgørelsen.⁶

Til afskrivninger bør der henføres tab ved restafskrivning på anlæg, der tages ud af drift.

2.3.7 NEDTAGNING OG SKROTNING

Tages et aktiv ud af drift, bør restværdien nedskrives til nul, såfremt aktivet ikke har nogen økonomisk fordel for varmevirksomheden.

Nedtagnings- og skrotningsomkostninger skal indregnes som en driftsomkostning i det år, hvor anlægget skrottes. Der kan dog henlægges til skrotning efter reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen og den administrative praksis.⁷ Eventuelle henlæggelser fratækkes skrotningsomkostningerne, hvorefter de resterende omkostninger indregnes i skrotningsåret.

Er der tale om omkostninger i forbindelse med "gæsteprincippet", vil situationen som udgangspunkt stadig være den samme. De gamle ledninger skrottes og omkostningsføres, og de nye ledninger bør aktiveres i det omfang, der også ligger en forbedring heri.

⁵ Energitilsynets tilkendegivelse af 23. februar 2009 (j.nr. 4/0920-8901-0380) om KE Varme P/S – afskrivning på rettighed og tilkendegivelse 27. november 2012 (j.nr. 12/09759) om afskrivning på straksbetaling for rådighedsret over varmeproduktionskapaciteten på Studstrupværket.

⁶ Bekendtgørelse nr. 941 af 4. juli 2017 om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Energitilsynets tiltræden, forrentning af indskudskapital

⁷ Afskrivningsbekendtgørelsens § 5.

2.3.8 FINANSIEL OG OPERATIONEL LEASING

Finansiel og operationel leasing behandles med udgangspunkt i reglerne i årsregnskabsloven.

Indregning af aktivet sker fra starten til en opgjort kostpris, mens forpligtelsen overfor leasingelskabet indregnes som en gældsforpligtelse. På indgåelsestidspunktet vil de to poster som hovedregel være lige store. Kostprisen opgøres som den laveste værdi af dagsværdien af aktivet, og nutidsværdien af leasingydelseerne med tillæg af direkte omkostninger.

Leasingaktivet skal afskrives på samme måde som øvrige aktiver. Hvis det er overvejende sandsynligt, at leasingtager overtager ejendomsretten til aktivet ved leasingperiodens udløb – hvilket er et kendetegn ved finansiel leasing – skal aktivet afskrives efter reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen. Er dette ikke tilfældet, skal aktivet afskrives over leasingperioden, dog kan perioden på grund af kravet i afskrivningsbekendtgørelsen om, at der årligt maksimalt må afskrives 20 pct. af anlægssummen, ikke være kortere end 5 år.

De løbende leasingydelser bør opdeles i en rentedel, der indregnes i resultatopgørelsen, og en afdragsdel, der reducerer leasingforpligtelsen. Værdien af henholdsvis aktivet og forpligtelsen vil ofte udvikle sig forskelligt i leasingperioden, da afskrivninger og afdrag sjældent vil have samme størrelse.

Finansielle leasingkontrakter indgået før 1. januar 2019 kan dog behandles efter hidtidig regnskabspraksis for den enkelte virksomhed. Virksomheder i regnskabsklasse B bør følge samme regnskabspraksis som virksomheder i regnskabsklasse C, fra 1. januar 2019, med hensyn til bogføring af finansielle leasingkontrakter.

Ved operationel leasing indregnes leasingydelser løbende som driftsomkostninger i resultatopgørelsen. Dette foretages som udgangspunkt lineært over leasingperioden. Dette vil i de fleste tilfælde svare til de faktiske betalinger.

Up front-betalinger, forudbetalinger mv. bør indregnes i første omgang i balancen som en periodeafgrænsningspost, der efterfølgende bør omkostningsføres over kontraktens løbetid.

Klassifikationen mellem finansiel og operationel leasing, sker på baggrund af en subjektiv vurdering af vilkårene i leasingaftalen. Der vil som udgangspunkt være tale om finansiel leasing, hvis:

- Det må anses for overvejende sandsynligt, at leasingtager vil overtage ejendomsretten til aktivet ved kontraktens udløb, f.eks. fordi leasingtager er tillagt en fordelagtig købsoption.
- Leasingperioden dækker den væsentligste del af aktivets økonomiske levetid (typisk 75 % eller mere).

- Nutidsværdien af leasingydelse stort set svarer til aktivets dagsværdi (typisk 90 % eller mere).

Der er ikke krav om, at alle dele skal være gældende, før det er finansiel leasing, men hvis ingen af elementerne er gældende, er der tale om operationel leasing.

2.4 OVERHEAD/INDIREKTE OMKOSTNINGER (IPO)

I det følgende redegøres for indirekte omkostninger, der også benævnes overhead, og som for nogle varmevirksomheders vedkommende skal medregnes til kostprisen for materielle anlægsaktiver, såfremt der ikke udelukkende anvendes eksterne tredjemænd i forbindelse med anlægsarbejder, jf. også afsnit 2.3.1.

Indirekte omkostninger skal medtages for egenfremstillede materielle anlægsaktiver, som en del af disse aktivers værdi. For at øge sammenligneligheden mellem varmevirksomheder bør virksomheder i regnskabsklasse B, der ønsker at aktivere IPO, opgøre deres IPO efter de gældende årsregnskabsregler for virksomheder i regnskabsklasse C (stor).

Indirekte omkostninger er karakteriseret ved at opfylde to kriterier:

- Der skal være tale om omkostninger, som er foranlediget af arbejdet.
- Omkostningerne skal være afholdt i fremstillingsperioden.

Overhead kan opdeles i omkostninger vedrørende arbejdsmateriellet og omkostninger vedrørende arbejdskraften. I begge tilfælde bør der foretages en registrering af de forbrugte ressourcer, hvilket skal ske i form af timeregistrering.

Alle varmevirksomheder, der ønsker at benytte sig af muligheden for at indregne IPO, skal stadig kunne synliggøre, hvor stor en andel af driftsomkostningerne, der er henført via IPO.

Der stilles ikke krav til, at alle varmevirksomheder indregner IPO, men hvis varmevirksomheden gør det, så bør den følge kravene i årsregnskabsloven.

2.4.1 OMKOSTNINGER VEDRØRENDE ARBEJDSMATERIELLET

Omkostninger vedrørende arbejdsmateriellet omfatter typisk:

- Afskrivninger på maskiner, materiel og bygninger, der anvendes i forbindelse med arbejdet.
- Omkostninger til reparation og vedligeholdelse af ovenstående udstyr.
- Øvrige omkostninger, som kan henføres til arbejdet.

"Øvrige omkostninger" kan eksempelvis være leasingydelser på operationelt leasede aktiver anvendt i arbejdet, forsikringspræmier vedrørende arbejdsmateriellet, andel af omkostninger til husleje, rengøring og ledelse i afdelingen, der er ansvarlig for arbejdet m.v.

Såvel variable som faste omkostninger skal medregnes til kostprisen, så længe det sker på en systematisk måde.

2.4.2 OMKOSTNINGER VEDRØRENDE ARBEJDSKRAFTEN

Omkostninger vedrørende arbejdskraften vil primært udgøre løn, gager, pension og feriepenge. Foruden løn og gager, samt de afledte lønarter og sociale omkostninger, der indgår i kostprisens direkte lønandel, indregnes omkostninger til uddannelse, arbejdstøj, sikkerhedsudstyr, arbejdsskadeforsikring, omkostninger til fremstillingsadministration og -ledelse m.v. Omkostninger vedrørende arbejdskraften er i praksis ofte vanskelige at opdele. Til brug for afgrænsningen skal følgende to forhold klarlægges:

- Definition af, hvilke medarbejdere, kategorier af medarbejdere eller andele af medarbejdere der bør indgå i "puljen" af indirekte omkostninger.
- Definition af hvilke omkostningsarter vedrørende de pågældende medarbejdere, der kan indgå i beregningsgrundlaget.

Ligesom ved omkostninger vedrørende arbejdsmateriellet skal definitionerne ovenfor anvendes systematisk og ensartet mellem forskellige anlægsprojekter.

2.4.3 SERVICESELSKAB

Køber varmevirksomheder personaleydelse eller brug af biler og maskiner hos et serviceselskab, bør overhead allerede være pålagt den faktura, der modtages fra serviceselskabet. Der vil som udgangspunkt ikke være belæg for aktivering af yderligere overhead hos varmevirksomheden.

3. OPDELING PRODUKTION, TRANSMISSION OG DISTRIBUTION

3.1 INDLEDNING

Det er et krav efter anmeldelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 3, at alle varmeomkostninger fordeles således, at de overholder kravet omkring fordeling til produktion, transmission og distribution.

Varmevirksomheder skal indberette deres totale driftsomkostninger og afskrivninger, der kan henføres til varmesiden.

Varmevirksomheder fordeler i dag de fleste af deres omkostninger, dog ikke:

- administrationsomkostninger
- en række omkostninger knyttet til øvrige anlæg
- renteudgifter

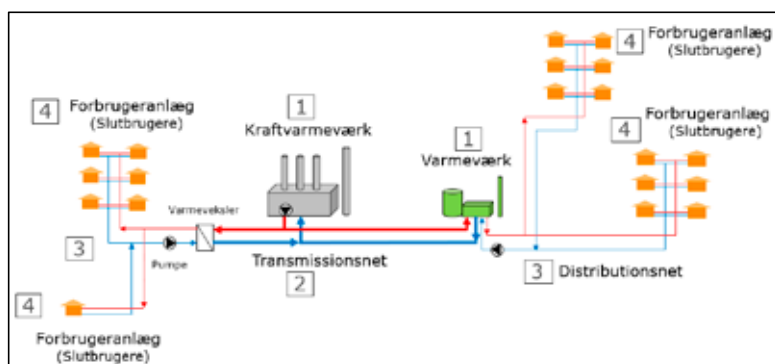
Disse omkostninger skal nu fordeles over de tre led i forsyningskæden.

3.2 OVERORDNET FORSTÅELSE AF OMKOSTNINGSTYPERNE

Ved kontering af omkostninger på de forskellige typer omkostninger, følges følgende skillelinjer.

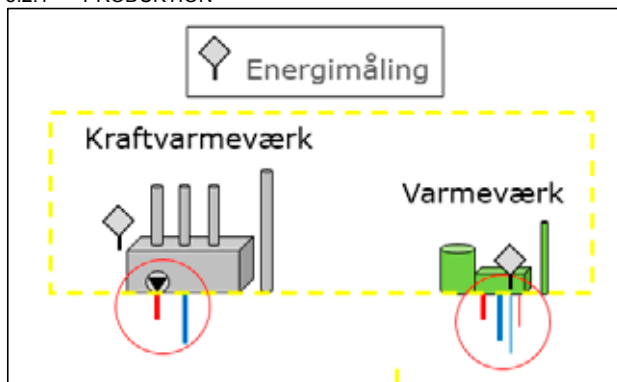
Disse skillelinjer bygger på både den tekniske adskillelse, men også på den juridiske.

Hvis en varmevirksomhed, der udelukkende har distribution, men har forpligtet sig til at betale for drift- og/eller vedligeholdelsesomkostninger på produktionssiden, vil disse omkostninger skulle håndteres som varmekøb.

1. Produktionsanlæg
2. Transmissionsanlæg
3. Distributionsanlæg
4. Forbruger-/distributionsanlæg.

3.2.1 PRODUKTION

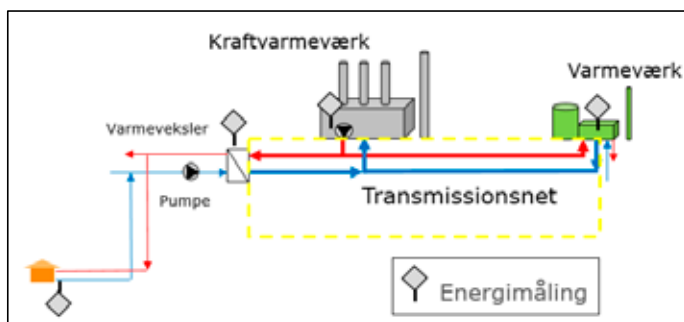
Kendetegn

- Varmeproducerende udstyr til damp eller varmt vand i form af motorer, kedler, varmepumper eller vedvarende energi (VE).
- Produktionsanlæg etableres i dedikerede bygninger, hvor andre hovedkomponenter også kan placeres (pumper, vekslere, vandanlæg, trykhold etc.)
- Hertil evt. brændselslagre inden i/udenfor bygninger

Grænseflade produktionsanlæg til transmissions- og distributionsnet

- Ved bygningsgrænsen yderst på facaden.

3.2.2 TRANSMISSION

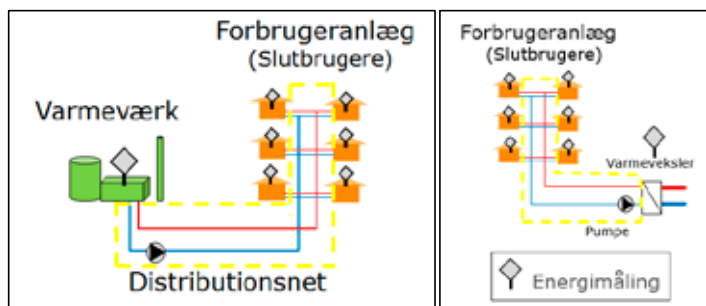
Kendetegn

- Store ledningsanlæg til transport af store damp eller vandmængder. Ubrudt linieføring fra produktionsanlæg til veksleranlæg.
- Varmekunder er ikke tilkøbet på transmissionsnettet.
- Sekundærside af varmevekslere skal have eget distributionssystem med > 10 kunder tilkøbet
- Og/eller forbrugspunkt via varmeveksler på > 250 kW

Grænseflader til produktionsanlæg og distributionsnet

- Til produktionsanlæg: Ved produktionsanlæggenes bygningsgrænse på ydersiden af facaden.
- Til distributionsanlæg: Ved hydraulisk adskilte punkter som varmevekslere med afgrænsning ved afspærringsventiler på varmevekslerens primærside – inkl. afspærringsventilerne.
- Ejerforholdet for selve varmeveksleranlægget afgør tilhørsforhold til transmissions- eller distributionsanlæg. Er der tale om delt ejerskab for veksleranlægget indtastes dette.

3.2.3 DISTRIBUTION

Kendetegn

- Ledningsanlæg til transport af kølevand eller varmt vand til slutkunderne.

Grænseflader til produktionsanlæg og transmissionsnet

- Til produktionsanlæg: Ved bygningsgrænsen på ydersiden af facaden.
- Til transmissionsanlæg: Ved hydraulisk adskilte punkter som varmevekslere med afgrænsning ved afspærringsventiler på varmevekslerens sekundærside – inkl. afspærringsventilerne.
- Til forbrugere:
  - Situation A: Varmekunden ejer bygningens fjernvarmeunit/-central. Her går grænsefladen ved kundefacaderne og således før selve bygningens fjernvarmeunit/-central.
  - Situation B: Selskabet ejer bygningens fjernvarmeunit/-central. Her går grænsefladen ved fjernvarmeunitens/-centralens afspærringsventiler til bygningens interne varmeanlæg og brugsvandsanlæg.

3.3 PRODUKTIONSOMKOSTNINGER

Til produktionsomkostninger skal henføres alle omkostninger, der vedrører produktionen af varme. Det kan være brændselsomkostninger, afgifter, drift- og vedligeholdelsesomkostninger m.v.

Til produktionsomkostninger henføres ligeledes alle fællesomkostninger i henhold til den fordeling, der er sket heraf, som fremgår under afsnit 3.8.1, samt de omkostninger der fordeles til varmeproduktionen jf. næste afsnit.

Afgrænsningen mellem produktionsomkostninger og omkostninger enten til transmission eller distribution følger af afsnit 3.2.

3.3.1 OMKOSTNINGER VED SAMPRODUKTION

Omkostningerne fra samproduktion består af to dele; særømkostninger, der vedrører varmeproduktionen, samt fordelte fællesomkostninger i henhold til den anmeldte omkostningsfordeling.

Særømkostninger henføres således direkte, mens fællesomkostninger fordeles via en fordelingsnøgle.

Virksomhederne skal indberette deres omkostningsfordeling til Forsyningstilsynet, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 1. Efter den gældende administrative praksis har varmevirksomheder forholdsvis vide rammer ved fordeling af omkostninger. Der er ikke på nuværende tidspunkt fastsat regler for omkostningsfordelingen, og fordelingen skal dermed alene opfylde rimelighedskriteriet i varmforsyningslovens § 21, stk. 4, og eventuelle krav i anden lovgivning.

Der henvises for en beskrivelse af den gældende praksis til Forsyningstilsynets vejledning til anmeldelse af budget og priseftervisning, afsnit 6.5. (Vejledning til anmeldelse af budget og priseftervisning af 23. august 2018).

Kort opsummerende skal kraftvarmeanlæg for fordeling af omkostningerne udover rimelighedskriteriet i varmforsyningsloven også overholde elforsyningslovens § 75, stk. 2, og § 85, stk. 2. Decentrale kraftvarmeværker har dog mulighed for ikke at fordele deres omkostninger, hvis de modregner deres elindtægter i varmeprisen.

For affaldsforbrændingsanlæg gælder elforsyningslovens § 75, stk. 3, og det betyder, at de skal hvile i sig selv som helhed. Derfor skal affaldsforbrændingsanlæg modregne deres elindtægter i de samlede omkostninger, hvorefter omkostningerne fordeles mellem affald og varme. For affaldsforbrændingsanlæg kan rimeligheden af omkostningsfordelingen af fællesomkostningerne vurderes efter pejlemærker for affaldsforbrændingsprisen, som er den landsgennemsnitlige affaldsbehandlingspris og substitutionsprisen for varme.⁸

3.4 TRANSMISSIONSOMKOSTNINGER

Transmissionsomkostninger dækker alle de omkostninger, der kan henføres til transmission af varme.

⁸ Energitilsynets tilkendegivelse om Odense Kraftvarmeværk A/S - genbehandling af sag om klage fra Fjernvarme Fyn A/S over prisen på affaldsvarme af 24. februar 2015 (j.nr. 12/11100).

Ikke alle varmevirksomheder har transmissionsledninger, hvorfor nogle varmevirksomheder ikke vil være omfattet af krav omkring fordeling af omkostninger til transmission. Afgrænsningen følger igen den skillelinje, der fremgår af afsnit 3.2.

Til transmissionsomkostninger henføres ligeledes alle fællesomkostninger i henhold til den fordeling, der er sket heraf, som fremgår under afsnit 3.8.1.

3.5 DISTRIBUTIONSOMKOSTNINGER

Til distributionsomkostninger skal der henføres alle omkostninger, der vedrører distribution af varme. Det kan være drift- og vedligeholdelsesomkostninger, strømförbrug m.v.

Afgrænsningen mellem distribution og omkostninger - enten til produktion eller distribution - følger den skillelinje, der fremgår af afsnit 3.2.

Til distributionsomkostninger henføres ligeledes alle fællesomkostninger i henhold til den fordeling, der er sket heraf, som fremgår under afsnit 3.8.1.

3.6 VARMEKØB

Omkostninger til varmekøb skal indberettes under produktionsomkostninger, men skal oplyses særskilt.

Omkostninger, der relaterer sig til varmekøbet, fordeles hertil. Dette kan eksempelvis være omkostninger til advokat ved kontraktforhandling, drifts- og vedligeholdelsesomkostninger på produktionsudstyr, som varmevirksomheden er forpligtet til at afholde, selvom varmevirksomheden ikke er den juridiske ejer mv., jf. afsnit 2.3.5. Men det kan også være omkostninger i form af planlægning m.v.

3.7 ØVRIGE ANLÆG

Aktiver, der ikke direkte anvendes til produktion, transmission eller distribution af varme, men som aktiveres, jf. afsnit 2.3, skal fordeles til de tre kategorier produktion, transmission, distribution. Der kan være tale om bygninger, biler, kantinen, kontorudstyr etc.

Fordeling af omkostninger til øvrige anlæg til de tre kategorier bør ske så objektivt som muligt. Hvis omkostningerne ikke objektivt kan henføres til den ene eller anden kategori, fordeles de ud fra en fastlagt fordelingsnøgle, såfremt det ikke kan fordeles med et velbegrunderet skøn.

Ved fordeling tages der udgangspunkt i anlægsomkostningerne på de tre kategorier for varmevirksomheden. Øvrige anlægsaktiver fordeles så forholdsmæssigt ud i forhold til, hvordan fordelingen mellem de tre kategorier fordeler sig i øvrigt.

Det vil sige, at hvis produktionsanlæg inden fordeling af øvrige anlæg udgør 75 % af de samlede registrerede anlægsomkostninger, fordeles 75 % af de øvrige aktiver til produktion osv.

3.8 ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER

Alle administrationsomkostninger skal fordeles til de tre kategorier produktion, transmission og distribution.

Der er en række områder, der vurderes direkte at kunne henføres til de tre omkostningskategorier.

Dette kunne f.eks. være kundefølgning, som direkte henføres til distributionsomkostningerne. Dette skyldes, at det kun er varmevirksomheder med distribution, der har slutbrugere. Varmevirksomheder der kun har produktion, vil også kunne have kundeomkostninger, f.eks. juridiske omkostninger til udarbejdelse af kontrakter, tab på debitorer m.v. Disse omkostninger henføres så til produktionen.

Som udgangspunkt medtages alle omkostningerne brutto, det vil sige, at eventuelle indtægter ikke kan modregnes. Der er dog nogle særlige tilfælde. F.eks. kan afgiftsgodtgørelse på elomkostninger modregnes, således der vises nettoudgiften for elforbruget.

De administrationsomkostninger, der ikke kan direkte henføres, bør fordeles med udgangspunkt i en fordelingsnøgle.

3.8.1 FORDELINGSNØGLER TIL ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER

Ved fordeling af fællesomkostninger som administrationsomkostninger bør fordeling af omkostninger ske så objektivt som muligt.

De omkostninger der mangler at blive fordelt, fordi de ikke fordeles via en eventuel IPO-beregning, eller ikke objektivt kan henføres til den ene eller anden type omkostning, fordeles ud fra en selvvalgt fordelingsnøgle, såfremt de ikke kan fordeles med et velbegrundet skøn.

Ved fordeling tages der udgangspunkt i de samlede driftsomkostninger for varmevirksomheden. Administrationsomkostningerne fordeles så forholdsmæssigt ud i forhold til, hvordan fordelingen mellem de tre overordnede omkostningskategorier forholder sig i øvrigt.

Det vil sige, at hvis driftsomkostningerne til produktion inden fordeling udgør 75 % af de samlede registrerede driftsomkostninger, fordeles 75 % af administrationsomkostningerne til produktion osv.

Efter denne fordeling indgår omkostningen med de øvrige omkostninger til fordeling på de tre kategorier som beskrevet i tidligere afsnit. Dette kan illustreres således:

Det er vigtigt, at der er tale om administrationsomkostning, der ikke objektivt kan fordeles på andre måder.

3.9 FINANSIERINGSOMKOSTNINGER

Renteomkostninger skal fordeles med udgangspunkt i, hvad lånet kan henføres til.

Er der tale om lån, der ikke direkte kan henføres til et lån, der specifikt vedrører enten produktion, transmission eller distribution, fordeles omkostningerne med udgangspunkt i fordelingsnøglen, der er beskrevet under afsnit 3.7, hvis der er tale om lån til aktiver, og afsnit 3.8.1, hvis der er tale om lån til drift.

KAPITEL 3

REGNSKABS- AFLÆGGELSE

ÅRSRAPPORT VARMEVÆRKER KLASSE B MODEL

FEBRUAR 2019

Forord til regnskabsmodel for Fjernvarmeværker

Modelregnskabet er udarbejdet ud fra årsregnskabslovens bestemmelser for klasse B. Erhvervsstyrelsens notat fra 18. maj 2011 er indarbejdet i modellen, der kan betragtes som et vejledende eksempel. Vi anbefaler, at nærværende modelregnskab anvendes, uanset om regnskabet aflægges efter klasse A eller klasse B, men det er ikke et krav.

Modelregnskabet skal ses som vejledende, og det er derfor ikke alle dele af modelregnskabet, som er lovgivningsmæssigt krævet. De dele, der er mærket med grå, er ikke lovkrævet, dog skal det nævnes, at afstemning mellem årsregnskabet og reguleringsregnskabet er lovkrævet og skal derfor udarbejdes særskilt, såfremt afstemningen ikke indarbejdes i dette regnskab.

Ligeledes må et regnskab ikke indeholde 0-linjer, hvilket derfor udelukkende er medtaget i vedlagte for eksemplets skyld.

B-MODEL VARMEVÆRK A.M.B.A.

ÅRSRAPPORT

1. JANUAR 2019 - 31. DECEMBER 2019

36. REGNSKABSÅR

Årsrapporten er fremlagt og godkendt
på selskabets ordinære generalforsamling
den   /   2020

Dirigent

CVR-NR. ## ## ## ##

Side 3

INDHOLDSFORTEGNELSE

SELSKABSOPLYSNINGER.....	5
PÅTEGNING	6
LEDELSESPÅTEGNING	6
DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRING	7
LEDELSESBERETNING	8
LEDELSESBERETNING	8
RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR 2019 - 31. DECEMBER 2019.....	11
RESULTATOPGØRELSE	11
BALANCE 31. DECEMBER:.....	12
1.1 AKTIVER.....	12
1.2 PASSIVER.....	13
NOTER	14
ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS	18

SELSKABSOPLYSNINGER

Selskabet	B-Model Varmeværk A.m.b.a. Varmevej 9999 Handelsby
Bestyrelse	P. E. Jensen, formand Peter Nielsen, kasserer Jens Olsen Knud Knudsen Kaj Petersen
Direktion	P. Hansen
Revision	BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab Bakkevej 27 9999 Handelsby
Pengeinstitut	Banken A/S Hovedgaden 16 9999 Handelsby
Generalforsamling	Generalforsamling afholdes den xx/x 20xx kl. 15.00 på virksomhedens adresse. Dagsorden ifølge vedtægterne.

PÅTEGNING

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelsen og direktionen (driftsleder) har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 1. januar 2019 - 31. december 2019 for B-model Varmeværk A.m.b.a.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar 2019 - 31. december 2019.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Handelsby, den 10. marts 2020

Direktion (driftsleder)

P. Hansen

Bestyrelse:

P. E. Jensen
Formand

Peter Nielsen
Kasserer

Jens Olsen

Knud Knudsen

Kaj Petersen

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRING

Bykøbing, den xx. xxxxxxxx 201x

Revisionsfirma

CVR-nr. ## ## ## ##

NN

Statsautoriseret revisor

MNE-nr. mne12345

LEDELSESBERETNING

LEDELSESBERETNING

Væsentligste aktiviteter

Selskabets aktiviteter har i lighed med tidligere år bestået i levering af fjernvarme til værkets forbrugere - pr. 31. december 2019 opgjort til xxx - samt levering af el til det lokale elselskab.

Væsentlige ændringer i aktiviteter og økonomiske forhold

Omtales kun, hvis der har været sådanne forhold.

Usikkerhed ved indregning og måling

Omtales kun, hvis der har været sådanne forhold.

Væsentlige forhold

Regnskabsåret har været præget af de stigende gaspriser, hvorfor selskabet har måttet konstatere, at næsten alle forbrugere skal efterbetale for varmeleverancen

Betydningsfulde begivenheder, indtruffet efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke efter regnskabsårets afslutning indtruffet begivenheder af væsentlig betydning for virksomhedens finansielle stilling.

HOVED- OG NØGLETAL

	2019	2018	2017	2016	2015
Resultatopgørelse					
Nettoomsætning	7.684.842	8.541.456	8.285.212	8.036.655	7.795.555
Resultat af primær drift	3.578.114	4.756.524	4.613.828	4.475.413	4.341.150
Finansielle poster, netto	-466.293	-589.446	-571.782	-554.628	-537.989
Årets resultat	0	0	0	0	0
Årets resultat iht. VFL	216.881	170.116	165.012	160.061	155.259
Balance					
Anlægsaktiver	12.058.408	13.687.885	13.277.248	12.878.930	12.492.562
Omsætningsaktiver	6.346.409	4.585.077	4.447.524	4.314.098	4.184.675
Balancesum	18.404.817	18.272.962	17.724.773	17.193.029	16.677.238
Egenkapital	1.786.057	1.786.057	1.732.475	1.680.500	1.630.085
Langfristede gældsforpligtelser inkl. henlæggelser	12.549.357	13.385.925	12.984.347	12.594.816	12.216.971
Kortfristede gældsforpligtelser	4.069.403	3.100.980	3.007.950	2.917.711	2.830.179
Gældsforpligtelser	16.618.760	16.486.905	1.599.234	1.648.694	1.599.233
Medarbejdere					
Gennemsnitlig antal medarbejdere	1	1	1	1	1

Teknisk opgørelse	2019	2018	2017	2016	2015
Beregnet energi afregnet til kunder MWh	8.786	8.870	4.527	10.385	9.653
Antal målere, ultimo	492	480	470	463	453
Afregnet areal	107.771	105.709	104.649	103.239	103.002
Varmeforbrug pr. m2	0,0049	0,0050	0,0050	0,0050	0,0047
Træflis, MWh	7.340	7.937	3.266	8.945	9.205
Træpiller, MWh	2.166	1.751	84,25	119	66,05
Spædevand, m3	630	535	280	889	592
Energi leveret til nettet, MWh	13.238	13.246	6.063	13.130	12.470
Ledningstab, MWh	2.637	2.670	1.536	2.744	2.811
Elforbrug, kWh	179.961	163.056	63.082	182.356	170.469
Ledningsnettets nyttevirkning, %	4,005	3,995	3,735	3,955	3,875
Graddageopgørelse, antal	132	135	51	133	130
Graddage i % af normalt år	4,35	4,45	4,3	4,4	4,3
Hovedledningslængde, km	9,956	10,009	9,567	9,389	9,326
Stikledningslængde, km	6,239	6,158	6,999	6,869	6,729
Transmissionslængde, km	0	0	0	0	0
Priser inkl. moms:					
Forbrugsbidrag pr. MWh, kr.	400	400	400	400	400
Afgifter indeholdt i MWh-prisen, kr.	210	210	220	230	235
Effektbidag	0	0	0	0	0
Abonnementsbidrag pr. 1,5 m3	##	##	##	##	##
Abonnementsbidrag pr. 1,5 m3-lækmåler	##	##	##	##	##

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR 2019 - 31. DECEMBER 2019

RESULTATOPGØRELSE

	Note	2019	2018
NETTOOMSÆTNING/PRODUKTIONSVÆRDI.....	1	7.684.842	8.541.456
Produktionsomkostninger.....	2	-4.574.731	-5.242.203
BRUTTORESULTAT		3.110.111	3.299.253
Distributionsomkostninger.....	3	-2.393.829	-2.491.488
Administrationsomkostninger	4,5	-268.402	-236.196
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT.....		447.880	571.569
Andre driftsindtægter.....	6	18.413	17.877
Andre driftsomkostninger		0	0
DRIFTSRESULTAT.....		466.293	589.446
Finansielle indtægter	7	150.962	163.222
Finansielle omkostninger	8	-617.255	-752.668
RESULTAT FØR SKAT		0	0
Skat af årets resultat.....		0	0
ÅRETS RESULTAT.....		0	0

BALANCE 31. DECEMBER:

	Note	2019	2018
AKTIVER			
Co2-kvoter		0	0
Immaterielle anlægsaktiver		0	0
Grunde og bygninger		1.653.258	1.712.824
Produktionsanlæg		3.489.589	4.125.893
Ledningsnet		6.837.185	7.796.675
Kontorinventar		78.376	52.493
Materielle anlægsaktiver	9	12.058.408	13.687.885
ANLÆGSAKTIVER		12.058.408	13.687.885
Målere og rør		14.600	77.316
Brændselsbeholdning		38.600	41.024
Beholdninger		53.200	118.340
Andre tilgodehavender	10	386.810	182.628
Periodeafgrænsningsposter		0	106.979
Underdækning		0	0
Tilgodehavender		386.810	289.607
Likvide beholdninger		5.906.399	4.177.130
OMSÆTNINGSAKTIVER		6.346.409	4.585.077
AKTIVER		18.404.817	18.272.962

BALANCE 31. DECEMBER

	Note	2019	2018
PASSIVER			
Godkendt indskudskapital pr. 1. marts 1981		1.368.502	1.368.502
Overført resultat (godkendt forrentning)		0	0
EGENKAPITAL	11	1.786.057	1.786.057
Tidsmæssige forskydninger i forbrugerbetalinger.....	12	1.456.742	870.000
Prioritetsgæld		11.092.615	12.515.925
Langfristet gældsforpligtelse	13	12.549.357	14.989.288
Kortfristet del af langfristet gæld	13	1.633.939	1.603.363
Skyldig skat		0	0
Anden gæld	14	307.586	388.419
Overdækning.....		297.001	80.120
Kortfristet gældsforpligtelse		4.069.403	3.100.980
GÆLD		16.618.760	16.486.905
PASSIVER		18.404.817	18.272.962
Eventualposter mv.	15		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	16		
Afstemning mellem årsregnskabsloven og varmeforsyningsloven	17		

NOTER

	2019	2018	Note
Nettoomsætning/produktionsværdi			1
Salg af varme:			
Forbrugsafgifter (8.786.036 kWh).....	3.578.114	4.756.524	
Tilslutningsafgifter	316.006	146.466	
Faste afgifter (forbrugere)	2.271.687	2.220.815	
Salg af el (7.382.030 kWh)	2.322.658	2.194.195	
	8.488.456	9.318.000	
Årets resultat efter varmeforsyningsloven til indregning i kommende års priser	-216.881	-170.116	
Årets regulering af tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalingerne	-586.742	-606.428	
	7.684.842	8.541.456	
Produktionsomkostninger			2
Køb af naturgas.....	3.404.550	4.002.148	
Køb af (overskuds-)varme	471.206	281.401	
El- og vandforbrug	61.244	67.668	
Service og olie til motorer m.v.	75.460	431.238	
Forsikring og ejendomsskat	145.775	147.474	
Driftsovervågning	90.109	81.903	
Diverse reparationer	71.322	37.189	
Biludgifter	31.931	37.271	
Løn til varmemester	373.228	330.503	
Ledningstab	-845.964	-860.356	
Afskrivninger	695.870	685.764	
	4.574.731	5.242.203	
Distributionsomkostninger			3
Ledningsreparationer og reparationer af målere	231.735	265.155	
Diverse reparationer	209.393	185.521	
Ledningstab	845.964	860.356	
Afskrivninger	1.106.737	1.180.456	
	2.393.829	2.491.488	
Administrationsomkostninger			4
Gager.....	12.000	12.000	
Bogføring	51.161	45.099	
Revision og regnskabsassistance m.v.	62.200	61.200	
Advokathonorarer.....	8.214	3.447	
Kontorhold, telefon, edb m.m.....	36.349	36.106	
Tab på debitorer	26.641	17.040	
Kontingenter og abonnemeter	21.192	18.176	
Energispareordning	38.750	33.437	
Afskrivning på kontorinventar	11.895	9.691	
	268.402	236.196	

	2019	2018	Note	
Medarbejderforhold			5	
Antal personer beskæftiget i gennemsnit: 1 (2018: 1)				
Løn og gager	365.228	322.503		
Pensioner	17.500	17.500		
Sociale udgifter	2.500	2.500		
	385.228	342.503		
Honorar bestyrelse	12.000	12.000		
Honorar direktion	0	0		
Andre driftsindtægter			6	
Udlejning af antenneplads	18.413	17.877		
Finansielle indtægter			7	
Renteindtægter	150.800	162.906		
Morarenter og gebyrer	162	316		
	150.962	163.222		
Finansielle omkostninger			8	
Anlægslån	431.007	469.715		
Banklån	186.248	282.953		
	617.255	752.668		
Materielle anlægsaktiver			9	
	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg	Ledningsnet	Inventar
Saldo 1. januar 2019	5.510.860	10.468.767	19.052.130	96.910
Årets tilgang	0	0	147.247	37.778
Tilslutningsbidrag	0	0	-400.000	0
Årets afgang	0	0	0	0
Saldo 31. december 2019	5.510.860	10.468.767	18.799.377	134.688
Afskrivninger:				
Saldo 1. januar 2019	3.798.036	6.342.874	10.855.455	44.417
Afskrivninger på afhændede aktiver	0	0	0	0
Årets afskrivninger	59.566	636.304	1.106.737	11.895
Saldo 31. december 2019	3.857.602	6.979.178	11.962.192	56.312
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2019	1.712.824	3.489.589	6.837.185	78.376

NOTER

	2019	2018	Note
Andre tilgodehavender			10
Tilgodehavende renter	59.384	51.000	
Tilgodehavende varmesalg	120.000	90.000	
Tilgodehavende moms	207.426	41.628	
	386.810	182.628	

Egenkapital	Godkendt indskudskapital Pr. 1. marts 1982	Overført resultat (godkendt forrentning)	I alt	11
Egenkapital 1. januar 2019	1.786.057	0	1.786.057	
Egenkapital 31. december 2019	1.786.057	0	1.786.057	

Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger	Ikke anvendte henlæggelser	Afskrivninger på anlægsaktiver	Urealiserede kurs- gevinster værdi- papirer	I alt	12
Saldo primo.....	250.000	620.000	0	870.000	
Anvendte henlæggelser i året..	-147.247	147.247	0	0	
Henlæggelser i året	801.244	0	0	801.244	
Forskel i prismæssige og regnskabsmæssige afskrivninger	0	-214.502	0	-214.502	
Forskydning i urealiserede kursgevinster på værdipapirer .	0	0	0	0	
Årets over/ -underdækning	0	0	0	0	
Saldo ultimo	903.997	552.745	0	1.456.742	

Langfristede gældsforpligtelser	31/12 2019 gæld i alt	Afdrag næste år	Restgæld efter 5 år	1/1 2019 gæld i alt	Afdrag 2019	13
Tidsmæssige forskelle	1.456.742	0	0	870.000	0	
Prioritetsgæld	12.726.554	1.633.939	4.726.554	14.119.288	1.603.363	
	14.183.296	1.633.939	4.726.554	14.989.288	1.603.363	

	2019	2018	
Anden gæld			14
Tilbageholdt A-skat og AM-bidrag	18.967	9.472	
Feriepengeforpligtelse	32.664	30.993	
Skyldige afgifter	255.955	347.954	
	307.586	388.419	

Eventualposter mv. 15

Selskabet har indgået huslejeforpligtelser og har ud over finansielle leasingkontrakter indgået operationelle leje- og leasingaftaler.

De samlede eventualforpligtelser udgør 140 tkr.

Pantsætninger og sikkerhedsstillelser 16

Til sikkerhed for gæld til realkreditinstitutter 12.726 tkr., er der givet pant i produktionsanlæg og bygninger, hvis regnskabsmæssige værdi pr. 31. december 2019 udgjorde 5.143 tkr.

	2019	2018	
Afstemning mellem årsregnskabsloven og varmemforsyningsloven			17
Årets resultat før skat.....	0	0	
Andre tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalingen	586.742	0	
Årets over-/underdækning	216.881	0	
Årets resultat før årsreguleringer og skat	803.623	0	
Skat af årets resultat	0	0	
Årets resultat før årsreguleringer	803.623	0	
Tilbageførsel af regnskabsmæssige afskrivninger	1.814.502	0	
Afskrivninger indregnet i varmeprisen, jf. varmemforsyningsloven	-1.600.000	0	
Henlæggelser efter varmemforsyningsloven	-801.244	0	
Hensættelse til nedtagingsforpligtelse, ikke indregnet i varmeprisen	0	0	
Urealiserede finansielle poster, ikke indregnet i varmeprisen ...	0	0	
Årets regulering af udskudt skat, ikke indregnet i varmeprisen..	0	0	
Godkendt forrentning af indskudskapital - udbytte for året	0	0	
Årets over-/underdækning (- = overdækning)	-216.881	0	

ANVENDT REGSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for B-model Varmeværk A.m.b.a. for 2019 er aflagt i overensstemmelse med den danske årsregnskabslovs bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af regler fra regnskabsklasse C.

Årsrapporten er udarbejdet efter samme regnskabspraksis som sidste år.

"HVILE I SIG SELV"-PRINCIPPET

Over- og underdækninger

Selskabet er underlagt det særlige "hvile i sig selv"-princip i henhold til varmemforsyningsloven. Princippet medfører, at årets over- eller underdækning, opgjort som forskellen mellem omkostningerne og de fakturerede indtægter efter varmemforsyningsloven, skal tilbageføres eller kan opkræves hos forbrugerne ved indregning i efterfølgende års priser. Årets over- eller underdækning indregnes derfor i nettoomsætningen. Den akkumulerende over- eller underdækning efter varmemforsyningsloven regler er udtryk for et mellemværende med forbrugerne og indregnes i balancen under gæld eller tilgodehavender.

Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetaling

Investeringer i grunde, bygninger, produktionsanlæg og andre anlæg indregnes i varmeprisen i henhold til varmemforsyningslovens regler om afskrivninger og henlæggelser og er udtryk for forbrugernes finansiering af anlægsinvesteringer. I årsrapporten indregnes afskrivningerne over aktivets forventede brugstid.

Varmeforsyningsloven åbner mulighed for at foretage henlæggelser til fremtidige nyinvesteringer. Henlæggelsen kan pr. år max. andrage 20 % af en af bestyrelsen udarbejdet investeringsplan, og henlæggelsens akkumulerede maksimum kan max. udgøre 75 % af investeringsplanen.

En henlæggelse efter varmemforsyningsloven er en forpligtelse efter årsregnskabsloven, indtil den planlagte investering er gennemført. Forpligtelsen er i regnskabet optaget under posten tidsmæssige forskelle i forbrugerbetaling under gældsposter.

Tidsmæssige forskelle mellem indregning i varmeprisen og i årsrapporten udtrykker således enten en udskudt eller fremskudt betaling fra forbrugerne i forhold til de regnskabsmæssige værdier, der vil udlignes over tid. Forskellene er indregnet i balancen under gældsposter.

RESULTATOPGØRELSEN

Nettoomsætning

I årets nettoomsætning indgår faktureret salg af varme, elindtægter samt salg af øvrige ydelser til eksterne kunder.

Varmeåret omfatter samme periode som regnskabsåret. Salg af varme indregnes derfor på basis af et års levering og forbrug af varme i henhold til årsopgørelsen på tidspunktet for regnskabsårets afslutning.

Salg af varme er medtaget ud fra de i årsopgørelserne beregnede beløb med tillæg af varmesalg fra perioden for aflæsning frem til regnskabsårets afslutning. Mens elsalg er medtaget i henhold til afregninger frem til regnskabsårets afslutning.

Årets over-/underdækning samt regulering af de tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalingerne indgår som en reguleringspost i nettoomsætningen.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter omkostninger til produktion af varme og el, køb af brændsel, køb af varme, lønninger og gager, vedligeholdelse, driftsledelse samt af- og nedskrivninger mv.

Distributionsomkostninger

Distributionsomkostninger omfatter omkostninger til distribution, ledninger, målere, driftsledelse, ledningstab samt af- og nedskrivninger mv.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger omfatter omkostninger til administration, bestyrelse og generalforsamling, ledelse, forbrugerinformation, øvrige administrationsomkostninger, herunder lønninger og gager til administrative personale, driftsledelse samt af- og nedskrivninger mv.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til selskabets virksomhedens aktiviteter, herunder fortjeneste ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til selskabets aktiviteter, herunder tab ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og -omkostninger indeholder renteindtægter og -omkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen mv. Finansielle indtægter og -omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Årets resultat

I henhold til lov om varmforsyning kan der i varmeprisen indregnes alle nødvendige omkostninger samt en forrentning af indskudskapitalen.

Andelselskabet har ikke foretaget forrentning af indskudskapitalen.

Årets over- eller underdækning opgøres som forskellen mellem omkostningerne og de fakturerede indtægter efter varmforsyningsloven. Beløbet indregnes i varmeindtægterne og optages i balancen enten som gæld til eller tilgodehavender hos andelshaverne. I det efterfølgende år indgår beløbet i varmeprisdannelsen.

BALANCEN

Immaterielle anlægsaktiver

Erhvervede CO₂-kvoter indregnes til kostpris. Beholdning af gratis tildelte CO₂-kvoter er ikke aktiveret.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Aktiverne afskrives over den forventede brugstid. Afskrivning påbegyndes ved anlægsaktivets færdiggørelse. Der afskrives ikke på grunde.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdier:

	Brugstid	Restværdi
Bygninger	40 år	??
Produktionsanlæg	15-20 år	??
Målere	6-7 år	??
Ledningsnet	17-20 år	??
Inventar	10 år	??

Fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgskomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger.

Leasingkontrakter

Leasingkontrakter vedrørende materielle anlægsaktiver, hvor selskabet har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen som aktiver. Aktiverne måles ved første indregning til opgjort kostpris svarende til dagsværdien eller (hvis lavere) til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Ved beregningen af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rentefod som diskonteringsfaktor eller en tilnærmet værdi for denne. Finansielt leasede aktiver afskrives som selskabets øvrige tilsvarende materielle anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel indregnes over kontraktens løbetid i resultatopgørelsen.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver samt finansielle anlægsaktiver, der ikke måles til dagsværdi, vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Genindvindingsværdi er den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Varebeholdninger

Beholdninger af rør, målere, brændselsbeholdning mv. måles til kostpris efter FIFO-princippet. I tilfælde, hvor nettorealiseringsværdien er lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Værdien reduceres med nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Værdipapirer

Værdipapirer indregnet under omsætningsaktiver omfatter børsnoterede obligationer, aktier og andre værdipapirer, der måles til dagsværdi på balancedagen. Børsnoterede værdipapirer måles til børskurs. Andre værdipapirer måles til salgsværdi baseret på beregnet kapitalværdi.

Gældsforpligtelser

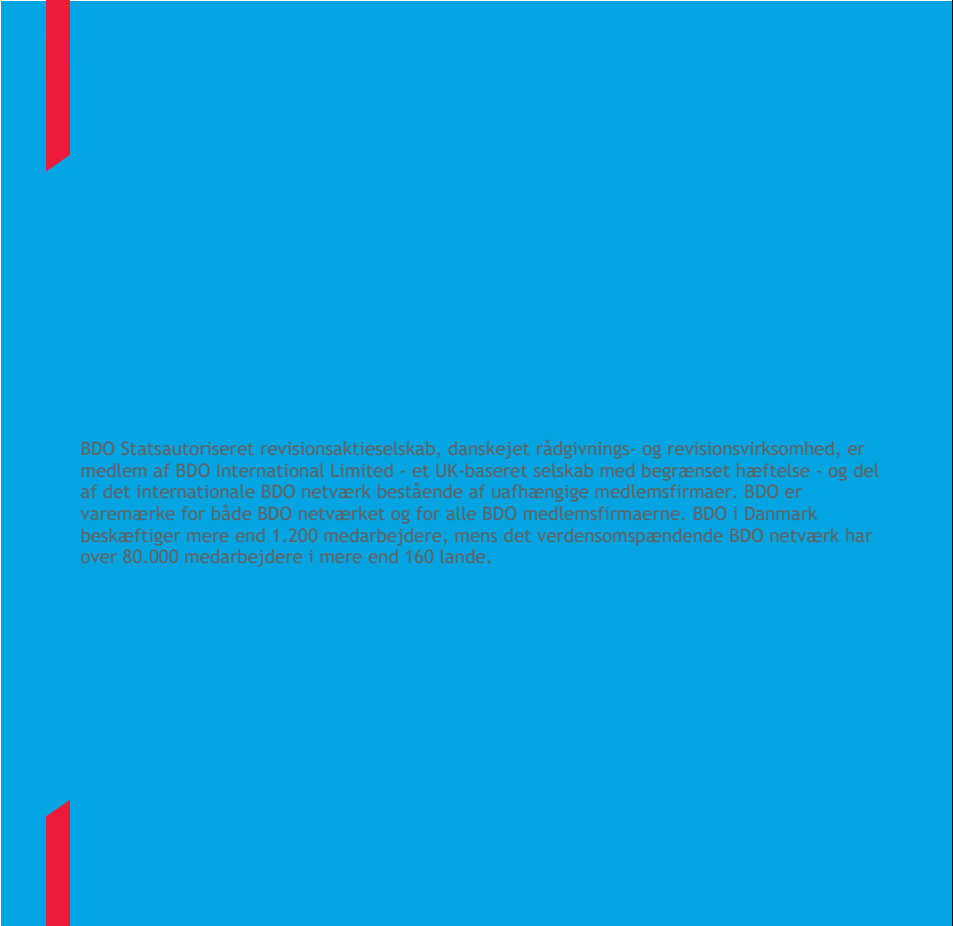
Finansielle forpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte låneomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Prioritetsgæld er således målt til amortiseret kostpris, der for kontantlån svarer til lånets restgæld og for obligationslån svarer til restgæld beregnet på grundlag af lånets underliggende kontantværdi på lånoptagelsestidspunktet.

Gæld i øvrigt er målt til amortiseret kostpris, der for kortfristede forpligtelser normalt svarer til nominal værdi.

Under periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver indgår modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år.

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, danskejet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger mere end 1.200 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har over 80.000 medarbejdere i mere end 160 lande.

*Vejledning til omlægning
af regnskabsår fra Dansk
Fjernvarme*

Vejledning

OMLÆGNING AF REGNSKABSÅR I FORBINDELSE MED NY REGULERING

2. udgave, november 2017

Velkommen til Dansk Fjernvarmes vejledning omkring omlægning af regnskabsår

I forbindelse med den seneste stemmeaftale blandt de politiske partier er der nu i skrivende stund et konkret lovforslag, der bl.a. fastlægger, at en stor del af Dansk Fjernvarmes medlemmer skal omlægge deres varmeregnskabsår, så det følger kalenderåret.

I denne vejledning forsøger vi at gennemgå, hvem der er omfattet af lovforslaget samt de mange overvejelser, selskaberne skal gøre sig i forbindelse med en sådan omlægning.

Vi skal gøre opmærksom på, at vejledningen er udarbejdet inden det endelige lovforslag er vedtaget, hvorfor der kan komme enkelte ændringer, som vejledningen i sin første udgave ikke har kunne tage højde for.

Dansk Fjernvarme vil derfor løbende opdatere vejledningen, så den følger den aktuelle lovgivning på området og de problemstillinger der opstår hermed.

Hvis der er spørgsmål til vejledningen og dens indhold, er man meget velkommen til at kontakte nedenstående medarbejdere fra Dansk fjernvarmes Faglige afdeling.

Med venlig hilsen

Søren Peter Nielsen
Økonomisk Senior konsulent
spn@danskfjernvarme.dk
Tlf.: 76 30 80 39

Anders Jespersen
Økonomisk konsulent
aie@danskfjernvarme.dk
Tlf.: 76 30 80 36

Indledning

En bred forligskreds af de politiske partier har indgået en stemmeaftale omkring regulering af fjernvarmesektoren, der pr. 30. juni 2017 blev udmøntet i et lovforslag. Lovforslaget bliver formentligt optakten til en ny regulering af fjernvarmesektoren.

I lovforslaget fastlægges grundlaget for den kommende økonomiske regulering af dele af varmesektoren, herunder standardisering af regnskabsdata og dataindberetning i forhold til Energitilsynet. Lovforslaget udmønter således dele af stemmeaftale af 7. april 2016 samt den supplerende stemmeaftale af 2. juni 2017.

I den forbindelse har Dansk Fjernvarme udarbejdet denne vejledning, der skal hjælpe vores medlemmer med fortolkning af lovforslaget, og hvordan de skal forholde sig, når loven skal gennemføres i de enkelte selskaber.

INDHOLD

1 Generelt vedrørende lovforslaget af 20. juni 2017.....	1
1.1 Hvem er omfattet?.....	1
1.2 Hvornår skal de forskellige dele af lovforslaget gælde fra?.....	2
1.3 Frivillighed og pligt.....	2
2 Ændringer af vedtægter og bestyrelsesmedlemmers valgperioder	2
2.1 Vedtægtsændringer og beslutningen herom.....	2
2.2 Ændringer af valgperioder for bestyrelsesmedlemmer.....	3
2.3 Ikke muligt med automatisk ophør af vedtægtsbestemmelserne.....	5
3 De selskabsretlige regler og LEV	6
3.1 Andelsselskaber	6
3.2 Aktieselskaber og anpartsselskaber	6
4 Årsregnskabsloven og omlægning af regnskabsår.....	7
4.1 Oplysningskrav i årsregnskabet.....	7
5 Indberetning til Energitilsynet	8
5.1 Anmeldelse af ændrede vedtægter og leveringsbetingelser.....	8
5.2 Generelt omkring omlægning af regnskabsår i forhold til Energitilsynet.....	9
5.3 Anmeldelse af budgetter, priser og prisetervisning.....	9
5.4 Indberetning af omlægning af regnskabsår ENAO	12
6 Omlægning af årsopgørelsestidspunkt for forbrugere.....	13
6.1 Ekstra aflæsning og årsopgørelse.....	13
6.2 Optrækning af acontorater ved forbrugerne.....	13
6.3 Leveringsbetingelser og varsling.....	13
6.4 Særligt for udlejningsejendomme og boligforeninger.....	14
6.5 Motivationstarif	14
7 Skattemæssige forhold.....	14
7.1 Ændring af det skattemæssige indkomstår.....	14
7.2 Ikke skattepligtige og foreningsbeskattede varmevirksomheder.....	16
7.3 Koncerntilhørsforhold.....	16
7.4 Frist.....	16
7.5 Moms og energiafgifter.....	16
8. Eksempel på tidslinje for en omlægning af regnskabs- og varmeår.....	17
9 Budgettering, likviditet og andre forhold	18
9.1 Budgettering.....	18
9.2 Likviditet.....	18
9.3 Andre forhold.....	18

1 Generelt vedrørende lovforslaget af 20. juni 2017

Energitilsynet bemyndiges til at fastsætte regler for standardisering af varmeforsyningsvirksomhedernes regnskabsføring og budgettering:

- Standardkontoplan til varmeforsyningsloven.
Standardkontoplanen skal opdele varmeforsyningsvirksomheden i produktion, transmission og distribution.
- Regnskabsåret skal ved udarbejdelse af regnskab og budget efter varmeforsyningslovens regler følge kalenderåret.
- Årsregnskabet i henhold til årsregnskabsloven er der ikke lovkrav om følger kalenderåret (det vil dog ofte medføre meget dobbeltarbejde, hvis det ikke omlægges til kalenderåret).

Formålet med ovenstående er at gøre det muligt at sammenligne omkostningerne mellem selskaberne i en kommende benchmarking.

Energitilsynet skal fastsætte regler for indberetning af data fra varmeforsyningsvirksomhederne til Energitilsynet. Dette medfører at Energitilsynet kan:

- Indhente data, der er nødvendige til at udvikle og anvende en fremtidig benchmarking-model.
- Pålægge selskaberne at udfylde et pris- og levetidskatalog eller lignende.
- Fastsætte regler for formen for indberetning, og at indberetningen skal ske elektronisk.

1.1 Hvem er omfattet?

De foreslåede bestemmelser gælder som udgangspunkt alle anlæg, der er omfattet af varmeforsyningslovens §20, stk. 1, med følgende undtagelser:

1. Virksomheder, som Energitilsynet skal undtage ved første udmøntning

- Bagatelgrænse: 50 TJ (13.889 MWh) solgt varme i 2 ud af 3 på hinanden følgende år i perioden 2014 – 2016.
Dette svarer til 767 standardhuse (a 18,1 MWh) eller ca. 500 forbrugere tilsluttet. Industrivirksomheder, der leverer overskudsvarme.
- Virksomheder, der leverer biogas eller andre brændbare gasarter til fjernvarmeproduktion eller individuel opvarmning af bygninger.

2. Virksomheder, som energitilsynet kan undtage senere

- Energitilsynet kan undtage centrale værker helt eller delvist, hvis det på baggrund af nye analyser viser sig, at der ikke er behov for benchmarking af de centrale værker.
- Distributionselskaber, der hovedsageligt kun ejer et distributionsnet, kan undtages, hvis Energitilsynet vurderer, at effektiviseringsmålet ikke står mål med de administrative byrder for selskaberne.

3. Afgørelse om man er omfattet

- Selskaber der er usikker på om de er omfattet af bestemmelsen kan kontakte Energitilsynet for at få en afgørelse på om de er omfattet.

1.2 Hvornår skal de forskellige dele af lovforslaget gælde fra?

Processen for lovforslaget er:

30. juni 2017: Lovforslag i høring.

10. august 2017: Frist for høringssvar.

15. november 2017: Lovforslag fremsættes.

21. november 2017: 1. behandling af lovforslaget.

1. januar 2018: Lov om standardisering af omkostninger og data træder i kraft.

1. januar 2019: Første regnskabsår efter de nye regler starter.

Foråret 2020: Første indberetning (regnskab 2019) til Energitilsynet efter de nye regler.

De øvrige punkter i stemmeaftalerne vil blive gennemført ved lovforslag, som fremsættes, når det nødvendige analyse- og udviklingsarbejde af en ny økonomiske regulering er afsluttet.

1.3 Frivillighed og pligt

I henhold til lovforslaget skal Energitilsynet for ovennævnte selskaber indføre standardkontoplan og rapportering efter kalenderår ved selskabernes indberetning i forhold til varmforsyningsloven. Dvs. indberetning af:

- Budget og priser ved start af en budgetperiode.
- Resultatopgørelse ved prisetervisning.

I og med at det kun er i forhold til varmforsyningsloven indberetningen skal ske, så kan selskaberne stadigvæk 'køre den daglige drift' i henhold til årsregnskabsloven uden for en standardkontoplan og med andet regnskabsår end kalenderår (forskudt regnskabsår). I forhold til skatteåret er der ligeledes ikke krav om, at det følger regnskabsår eller varmforsyningsloven (kalenderåret). Pligten til at benytte Energitilsynets standardkontoplan og kalenderår gælder således kun ved indberetning til Energitilsynet.

I praksis vil det dog være meget ressourcekrævende at køre med 2 forskellige regnskabsperioder, da der vil skulle udarbejdes et budget og en resultatopgørelse flere gange om året.

Selskaber omfattet af bestemmelserne vil derfor i praksis oftest reelt være tvunget til at følge kalenderåret og i nogen grad til at følge en standardkontoplan.

Dansk Fjernvarme anbefaler derfor, at man omlægger regnskabsåret til at følge kalenderåret.

2 Ændringer af vedtægter og bestyrelsesmedlemmers valgperioder

2.1 Vedtægtsændringer og beslutningen herom

Selskabernes regnskabsperiode er bestemt ud fra selskabernes vedtægter. I vedtægterne skal varmeselskaberne derfor ændre årsregnskabsperioden i henhold til årsregnskabsloven, hvis det ikke allerede er tilfældet at virksomheden følger kalenderåret.

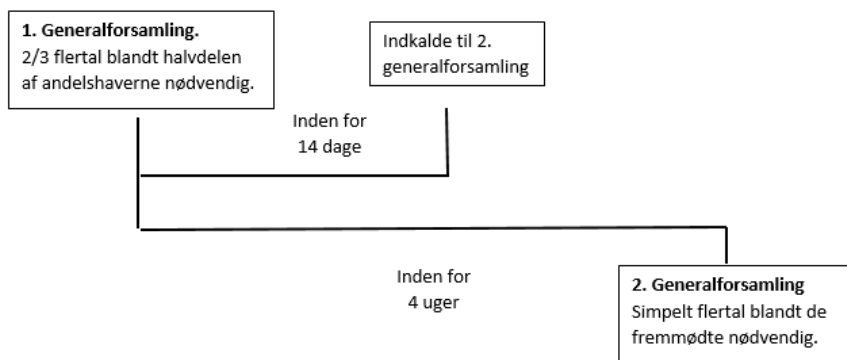
Af Dansk Fjernvarmes standardvedtægt § 6.11 fremgår det, at selskabets bestyrelse er bemyndiget til selv at foretage ændringer i selskabets vedtægter, når det er nødvendigt på grund af offentlige myndigheders krav.

I og med den kommende lov på nuværende tidspunkt ikke nævner et direkte krav til at fjernvarmeselskaberne skal benytte kalenderåret i deres årsregnskab, skal selskaberne foretage en sådan ændring i forhold til deres vedtægter med baggrund i en ekstraordinær generalforsamling. Her er det standardvedtægten § 6.9 der bestemmer:

"Vedtægtsændringer kan kun besluttes af andelshavere.

Ved vedtægtsændringer kræves, at mindst halvdelen af selskabets andelshavere er repræsenteret på generalforsamlingen. Desuden skal beslutningen vedtages med mindst 2/3 af de afgivne stemmer, fra de andelshavere, der er repræsenteret på generalforsamlingen. Er mindre end halvdelen af andelshaverne repræsenteret på generalforsamlingen, og forslaget er vedtaget af de 2/3 af de repræsenterede andelshavere, indkalder bestyrelsen inden 14 dage til en ny generalforsamling. Denne generalforsamling skal afholdes senest fire uger efter daten for den første generalforsamling, og forslag om vedtægtsændringer kan da vedtages alene med simpel stemmeflerhed af de fremmødte andelshavere uden hensyn til det repræsenterede antal andelshavere."

Processen er skitseret i nedenstående figur 1.

Figur 1: Processen for vedtægtsændring

Bemærk, at det ikke er muligt at indkalde til 2 generalforsamlinger samtidig, man kan først lovligt indkalde til den 2. generalforsamling, når den 1. generalforsamling er afholdt.

Såfremt der ikke kan opnås nødvendigt flertal herfor på selskabets generalforsamlinger vil selskabet skulle udarbejde indberetninger i henhold til varmeforsyningslovens kalenderår og udarbejde årsregnskab for den vedtægtsmæssige bestemte periode.

2.2 Ændringer af valgperioder for bestyrelsesmedlemmer

Når et fjernvarmeselskab ændrer regnskabsår får det også indflydelse på hvornår generalforsamlingen skal afholdes og det får konsekvenser for længden af den periode, bestyrelsesmedlemmerne er valgt for.

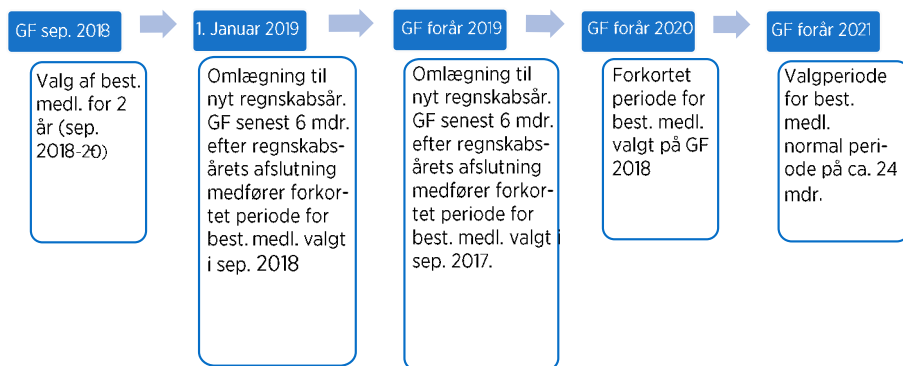
Selskabet kan ikke forlænge perioden mellem generalforsamlingerne til at være eksempelvis halvandet år på grund af ændring af regnskabsår. Konsekvensen af omlægning af regnskabsår vil for mange selskaber derfor være, at regnskabsåret og dermed perioden mellem generalforsamlinger i

stedet forkortes. Det får konsekvenser for længden af den periode, som bestyrelsesmedlemmerne er valgt for.

Herunder er opstillet et eksempel på et selskab, der med virkning for 2018 har omlagt regnskabet til at følge kalenderåret. I henhold til selskabets vedtægter har regnskabsåret hidtil været defineret som løbende fra 1. juni til 31. maj, med afholdelse af generalforsamling senest seks måneder efter regnskabsårets afslutning. Selskabet har derfor afholdt generalforsamlingen i september. På grund af omlægning af regnskabsåret bliver selskabet nødt til at afholde generalforsamlingen i første halvdel af det efterfølgende år og det vil derfor medføre, at valgperioden for bestyrelsesmedlemmerne, der normalt er to år, afkortes.

Eksempel på proces

1. GF, sep. 2018: Valg af bestyrelsesmedlemmer for to år (sep. 2018-20).
2. Jan. 2019: Omlægning til nyt regnskabsår. GF senest seks måneder efter regnskabsårets afslutning medfører forkortet periode for bestyrelsesmedlemmer valgt i sep. 2018.
3. GF, forår 2019: Omlægning til nyt regnskabsår. GF senest 6 måneder efter regnskabsårets afslutning medfører forkortet periode for bestyrelsesmedlemmer valgt i sep. 2017.
4. GF, forår 2020: Forkortet periode for bestyrelsesmedlemmer valgt på GF i 2018.
5. GF, forår 2021: Valgperiode for bestyrelsesmedlemmer er nu normal periode på 24 måneder.

Hvad skal bestyrelsen gøre?

Et fjernvarmeselskabs bestyrelse skal sikre, at der orienteres på generalforsamlingen om, at valgperioden for bestyrelsesmedlemmer vil være forkortet i de næste år, som følge af omlægning af regnskabsåret.

Det skal anføres i referatet fra generalforsamlingen, at der på generalforsamlingen er orienteret om dette.

Nedenfor er et oplæg til tekst til selskabets vedtægter omkring bestyrelsesmedlemmers valg- eller udpegningsperiode, der kan være f.eks. 2 eller 4 år. (Tekstoplægget kan indsættes som supplement under vedtægternes kapitel om selskabets bestyrelse)

"Bestyrelsesmedlemmer vælges af generalforsamlingen for en periode på [2] år. Bestyrelsesmedlemmernes valg- eller udpegningsperiode ophører ved afslutningen af den ordinære generalforsamling i året, hvor valg- eller udpegningsperioden på [2] år udløber.

Som følge af, at selskabets regnskabsår er omlagt [i 2018], vil bestyrelsens valg- eller udpegningsperiode være forkortet i omlægningsperioden.”

Justering af honorar i forbindelse med kortere funktionsperiode for bestyrelsen

Som følge af at bestyrelsens funktionsperiode måtte blive forkortet i forbindelse med oplægning af regnskabsåret, skal det overvejes, om bestyrelsens honorar tilsvarende bør justeres, herunder eksempelvis, hvis periode alene er 1 år og 6 måneder, i stedet for 2 år.

2.3 Ikke muligt med automatiske ophør af vedtægtsbestemmelserne

Dansk Fjernvarme er blevet forespurgt, om det er muligt i forbindelse med omlægning af regnskabsår, at vedtage nogle ”overgangsvedtægter”, der automatisk ophører ved ”overgangsperiodens” ophør.

Det kan oplyses, anvendelse af vedtægtsbestemmelser, der automatisk ophæver sig selv er ikke videre anvendt i praksis, og det kan medføre nogle usikkerheder og u hensigtsmæssigheder at anvende sådanne bestemmelser. Det følger endvidere af selskabsretten, at vedtægtsændringer, herunder også ophævelse af en vedtægtsbestemmelse, i mangel af andre holdepunkter er et anliggende for generalforsamlingen. Dette er i tråd med standardvedtægtens pkt. 6.9.

Da der ikke ses at være holdepunkter for en automatisk ophævelse af vedtægtsbestemmelser i hverken teori eller praksis, er det usikkert om sådanne bestemmelser er gangbare. Det anbefales i stedet, at en vedtægtsbestemmelse udtages ved næstkommende revidering af vedtægterne, efter at reglen ikke skal anvendes længere.

Nedenstående er Dansk Fjernvarmes forslag til tekstændringer i selskabets vedtægter i forbindelse med en periode med omlægning af regnskabsår.

Nuværende formulering i standardvedtægten:	Oplæg til standardtekst i forbindelse med ændring af virksomhedens regnskabsår i selskabets vedtægter under kapitel om regnskab og revision.
§ 9 REGNSKAB OG REVISION	REGNSKAB OG REVISION
9.1	9.1. Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december.
Selskabets regnskabsår er fra ..... til ..... Årsrapporten opgøres under hensyntagen til lovgivningens bestemmelser og god regnskabsskik.	9.2. Selskabets regnskabsår er omlagt [i 2018], hvilket medfører en forkortet regnskabsår svarende til datoen, hvor omlægningen træder i kraft til 31. december i det pågældende år.
9.2	9.3. Årsrapporten opgøres under hensyntagen til lovgivningens bestemmelser og god regnskabsskik.
Årsrapporten revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor, som generalforsamlingen har valgt.	9.4. Årsrapporten revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor, der er valgt af generalforsamlingen.

Bestyrelsesmedlemmers valgperiode	Til vedtægters kapitel om selskabets bestyrelse
Oplæg til tekst omkring bestyrelsesmedlemmers valg- eller udpegningsperiode, der kan være f.eks. 2 eller 4 år. (Tekstoplægget kan indsættes som supplement under vedtægternes kapitel om selskabets bestyrelse)	Bestyrelsesmedlemmer vælges af generalforsamlingen for en periode på (2) år. Bestyrelsesmedlemmers valg- eller udpegningsperiode ophører ved afslutningen af den ordinære generalforsamling i året, hvor valg- eller udpegningsperioden på (2) år udløber. Som følge af, at selskabets regnskabsår er omlagt i (2018), vil bestyrelsens valg- eller udpegningsperiode være forkortet i omlægningsperioden.

3 De selskabsretlige regler og LEV

3.1 Andelsselskaber

Forbrugerejede fjernvarmeselskaber er i stort omfang organiseret som andelsselskaber med begrænset ansvar (A.m.b.a.), hvor forbrugere i forsyningsområdet ejer selskabet. Disse selskaber er i et vist omfang omfattet af lov om erhvervsdrivende virksomheder (LEV), der varetages af Erhvervsstyrelsen. Dette afsnit behandler alene andelsselskaber med begrænset ansvar.

Andelsselskaber, der udøver aktivitet med fjernvarmeforsyning under varmeforsyningsloven, er kun omfattet af LEV, hvis deres årsregnskaber og vedtægter ikke er offentlige tilgængelige. Efter som langt de fleste fjernvarmeselskabers årsregnskaber og vedtægter er offentlige tilgængelige, vil de derfor ikke være forpligtede til at anmelde regnskabsår eller vedtægtsændringer til erhvervsstyrelsen.

For de selskaber, som måtte være underlagt bestemmelserne i LEV, skal ændring af regnskabsår eller anmeldelse af ændringer af regnskabsåret, ifølge anmeldelsesbekendtgørelsen, være modtaget hos Erhvervsstyrelsen senest 5 måneder efter udløbet af det regnskabsår, der ønskes ændret, dog senest 5 måneder efter omlægningsperiodens udløb.

For ændring af andelsselskabets vedtægter skal som udgangspunkt anmeldes overfor erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at de er vedtaget. Men igen kun hvis de ikke er offentligt tilgængelige.

3.2 Aktieselskaber og anpartsselskaber

En vedtægtsændring i et aktie- eller anpartsselskab er underlagt generalforsamlingens beslutning. En beslutning om ændring af vedtægterne er kun gyldig, hvis den tiltrædes af mindst 2/3 af såvel de stemmer, som er afgivet, som af den del af selskabskapitalen, som er repræsenteret på generalforsamlingen, medmindre strengere vedtagelseskrav er fastsat i vedtægterne. En beslutning om ændring af vedtægterne skal i øvrigt opfylde de yderligere forskrifter, som vedtægterne måtte indeholde og selskabsloven eventuelle øvrige regler herom.

4 Årsregnskabsloven og omlægning af regnskabsår

Ifølge årsregnskabsloven må en regnskabsperiode ikke omfatte en periode, der er længere end 12 måneder.

Dette er dog ikke tilfældet, hvor der er behov for at opnå samme regnskabsår ved:

- Etablering af concernforhold
- Etablering af deltagelse i fælles ledelse over en anden virksomhed
- Fusion

For hovedparten af fjernvarmeselskaberne vil reglen om maks. 12 måneder derfor være gældende. Nedenstående er et eksempel på ændring af regnskabsåret:

Oprindeligt regnskabsår

1. juni 2017 – 31. maj 2018

Omlægning af regnskabsår

1. juni 2018 – 31. december 2018

Nyt regnskabsår

1. januar 2019 – 31. december 2019

En omlægning af regnskabsåret kan derudover medføre ændring af tidspunktet for årsafregningen, såfremt selskabet ønsker, at regnskabet og varmemeforbrugsåret skal være sammenfaldende.

4.1 Oplysningskrav i årsregnskabet

I den årsrapport, hvor omlægningen af regnskabsåret foretages, er der krav om en række oplysninger, som skal fremgå, jf. årsregnskabsloven. Disse krav er:

- Begrundelse for omlægning.
Dansk Fjernvarme foreslår at begrundelsen kunne lyde:
"Begrundelsen for omlægning af årsregnskabet er, at myndighederne kræver indberetninger i henhold til den økonomiske regulering på fjernvarmeområdet over en periode, der følger kalenderåret."
- Ændring af sammenligningstal, eller oplysning om, at der ikke er foretaget ændringer af sammenligningstallene.

Fjernvarmeselskabet skal for de årsrapporter, hvor der sker omlægning af regnskabsåret, begrundede omlægningen i ledelsesberetningen samt i anvendt regnskabspraksis. Der skal ske begrundelse for omlægningen, da der er tale om et kontinuitetsbrud i forhold til årsregnskabslovens grundlæggende principper.

Som følge af ændring af regnskabsåret vil taloplysninger fra den tidligere periode ikke være sammenlignelige, da de omfatter forskellige regnskabsperioder. Som følge heraf vil der som udgangspunkt skulle ske tilpasning af sammenligningstallene, dvs. er omlægningsåret på 6 måneder, så skal der ske tilpasning af sammenligningstallene til en 6 måneders periode. Sammenligningstallene skal omfatte samme regnskabsperiode for året før. Frhvervsstyrelsen har imidlertid udtalt, at det

er styrelsens opfattelse, at ændring af regnskabsåret ikke medfører krav om tilpasning af sammenligningstallene.

Vælger man ikke at ændre sammenligningstallene, skal der oplyses herom i anvendt regnskabspraksis. Det er et krav, at der foretages en konkret og fyldestgørende begrundelse for manglende ændring af sammenligningstallene. Det skal i årsrapporten tydeligt markeres, hvis indeværende års tal ikke kan sammenholdes med sammenligningstallene.

Dansk Fjernvarme foreslår, at det vurderes, hvilke behov virksomheden har for anvendelse af historiske tal opdelt på perioder i forbindelse med følgende:

- Budgetudarbejdelse.
- Opfølgning på perioderegnskaber.
- Intern rapportering i forhold til drift, finansiering og likviditet.
- Behov i øvrigt fra myndigheder og andre interessenter.

Derudfra skal det besluttes, hvorledes sammenligningstal præsenteres. Regnskabstal, der fremgår af årsrapporten for de pågældende perioder, skal ligeledes være revideret for de pågældende perioder.

5 Indberetning til Energitilsynet

Ændringen af regnskabsår til kalenderåret betyder, jf. anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet, at fjernvarmeselskaberne skal anmelde følgende til Energitilsynet:

- Vedtægter.
- I de fleste tilfælde også leveringsbestemmelserne.
- Budgetter og priser.

Udgangspunktet for alle anmeldelser er, at det anmeldte først er gældende fra det tidspunkt, det er anmeldt (indsendt) til Energitilsynet.

Energitilsynet har udarbejdet en vejledning til ændring af varmeregnskabsåret i forbindelse med anmeldelse af budgetter og priseftersvisning. Vejledningen er tilgængelig på Energitilsynets hjemmeside.

I det følgende vil de samme principper blive gennemgået, som følger Energitilsynets vejledning.

5.1 Anmeldelse af ændrede vedtægter og leveringsbetingelser

Uanset om der i den kommende lov vil være et direkte krav eller ikke til at selskabet ændrer regnskabsåret til at følge kalenderåret, skal det opdateres i selskabets vedtægter.

Derfor skal vedtægtsændringerne anmeldes til Energitilsynet senest 30 dage efter at vedtægtsændringen er gennemført i selskabet. Uanset om det er sket i form af processen med generalforsamlinger eller via bestyrelsens bemyndigelse, jf. afsnit 2.

Anmeldelsen af vedtægter til Energitilsynet sker via anmeldelsesportalen ENAO.

Det samme gælder selskabernes leveringsbetingelser, hvis omlægningen af regnskabsåret giver anledning til at ændre disse, f.eks. på grund af ændring af aconto-rater. Bemærk væsentlige prisændringer, herunder ændring af leveringsbetingelser, skal varsles over for varmemeforbrugeren med et varsel på mindst 3 måneder (jf. *Varslingsfrister efter varmemeforsyningsloven*, Energitilsynet). Dette kan være en udfordring i forbindelse med et kort budgetår. Hvis man får problemer med det bør man rette henvendelse til Energitilsynet.

Man skal dog være opmærksom på, at det ikke er nødvendigt at få afholdt generalforsamlingerne og ændret i vedtægterne inden man kan varsle. Ændringerne i aconto-rater vedrører selskabets varmeår og ikke regnskabsåret, hvorfor man godt kan varsle forbrugeren med 3 måneder inden en vedtægtsændring er vedtaget.

5.2 Generelt omkring omlægning af regnskabsår i forhold til Energitilsynet

Ved omlægning af regnskabsåret til kalenderåret vil der som udgangspunkt skulle anvendes en regnskabsperiode, der er kortere end 12 måneder efterfulgt af kalenderåret som regnskabsår (f.eks. 1. juni 2018 – 31. december 2018 efterfulgt af 1. januar 2019 – 31. december 2019). Indeværende regnskabsår kan dog forlænges eller forkortes, men en forlængelse forudsætter, at der ansøges om dispensation fra reglerne i anmeldelsesbekendtgørelsen og at Energitilsynet imødekommer ansøgningen. Der er praksis for at imødekomme ansøgninger om forlængelse af regnskabsåret på op til i alt 18 måneder, dvs. + 6 måneder.

Ved forkortelse af regnskabsåret anmeldes budget for regnskabsåret, der følger kalenderåret, mens der anmeldes priseftervisning for den del af det forudgående regnskabsår, der udløber den 31. december (f.eks. 1. juni 2018 – 31. december 2018). Dette på trods af, at der er anmeldt budget for en periode, der udgør 12 måneder (Se mere nedenfor).

I så fald indregnes afskrivninger og eventuelle henlæggelser som udgangspunkt forholdsmæssigt i forhold til de budgetterede beløb. Det vil sige, at hvis man omlægger med et 6 måneders budget, så kan man maksimalt afskrive eller henlægge 10% af beløbet mod de normale 20%.

5.3 Anmeldelse af budgetter, priser og priseftervisning

I forbindelse med anmeldelse af budgetter, priser og priseftervisning, skal selskabet anmelde omlægning af regnskabsår til Energitilsynet. Anmeldelsen kan ske på to måder: 'fremadrettet' eller 'bagudrettet'.

Anmeldelsen foregår via indberetningssystemet ENAO, der findes på Energitilsynets hjemmeside.

Ud over at man anmelder omlægningen af varmeregnskabsåret i ENAO ønsker Energitilsynet gerne en skriftlig orientering omkring omlægningen.

Det anbefales derfor, at man pr. mail sender en orientering til Energitilsynets officielle e-mail-adresse: post@energitilsynet.dk

Meddelelse kan have følgende ordlyd:

"(Fjernvarmeselskabets navn) skal hermed meddele Energitilsynet, at selskabet omlægger sit varmeregnskabsår. Det hidtidige varmeregnskabsår har løbet fra xx/xx til xx/xx. Fra d. xx/xx-xxxx vil varmeregnskabsåret være ændret til at løbe fra xx/xx til xx/xx.

Fjernvarmeselskabet foretager registrering af ændring i indberetningssystemet ENAO ud fra Energitilsynets vejledning.

Fjernvarmeselskabet er bekendt, med at omlægningen af varmeregnskabsåret vil betyde ændringer af eksisterende vedtægter og leveringsbestemmelser, hvorfor disse også vil blive anmeldt til Energitilsynet.

Hvis Energitilsynet har spørgsmål til omlægningen af varmeregnskabsåret, er I velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen"

Fremadrettet anmeldelse af omlægning af regnskabsåret

Udgangspunktet er, at selskabet gør 2017/2018 varmeregnskabsåret færdig på normal vis. Starter regnskabsåret f.eks. d. 1/6, skal der indsendes prisetervisning i forbindelse med regnskabsafslutningen d. 31/5 (prisetervisning indberettes d. 15/9).

Senest 1/6 anmeldes budget og priser for resten af 2018, dvs. 1/6 til 31/12-2018, i alt 7 måneder.

Ved d. 1/1-2019, hvor selskabet overgår til at regnskabet følger kalenderåret, anmeldes et nyt budget for hele 2019.

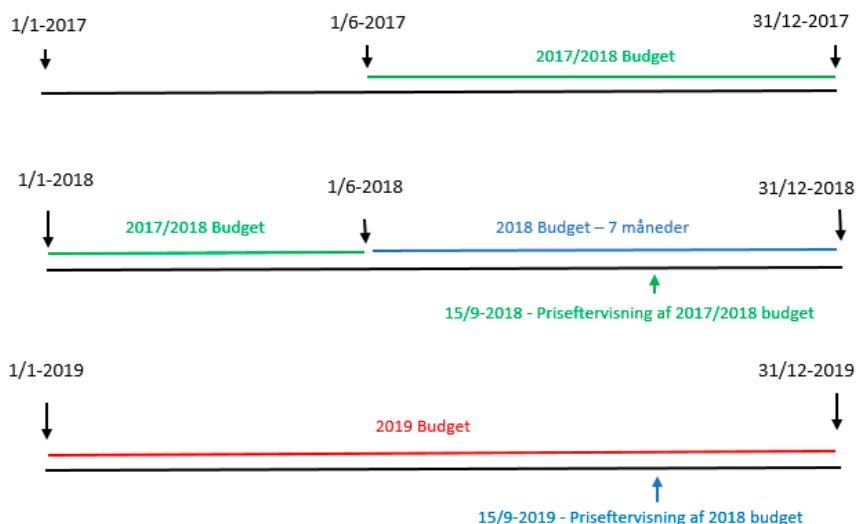
I forhold til det 'korte' budgetår på 7 måneder, skal der indsendes prisetervisning for de 7 måneder fra 1/6 til 31/12-2018, som skal være indsendt til Energitilsynet d. 15/9-2019.

Herefter følger den normale praksis med prisetervisning for hele 2019 regnskabet (1/1 til 31/12-2019), der skal være indsendt d. 15/9-2020.

Ved denne metode forkortes et budgetår til 7 måneder, så der bliver overensstemmelse mellem budget og resultatopgørelse. Energitilsynet kalder derfor også denne metode for 'forkortelse af varmeregnskabsåret' i deres vejledning. Det er også den metode Energitilsynet anbefaler. Figur 2 nedenfor illustrerer processen.

Fremadrettet anmeldelse af omlægning af regnskabsår

Eksempel med et årsregnskab, der starter d. 1/6 og slutter 31/5.

Figur 2: Fremadrettet anmeldelse af omlægning af regnskabsår

Bagudrettet anmeldelse af omlægning af regnskabsåret

Her er udgangspunktet at selskabet gør 2017/2018 regnskabsår færdigt som normalt, og at der indsendes et budget og priser for hele 2018/2019. Herefter laves der, som normalt, en priseftervisning for 2017/2018 regnskabet til Energitilsynet, mens priseftervisningen for 2018/2019 indsendes alene for den del, der vedrører resten af 2018. Med udgangspunkt i det tidligere eksempel (regnskabsår starter d. 1/6) skal priseftervisningen indberettes d. 15/9-2018.

For 2018/2019 regnskabet sker der nu det, at regnskabet går frem til d. 31/12-2018, hvormed det kun bliver på 7 måneder jf. eksemplet.

Samtidig indsendes et nyt budget for hele 2019 pr. 1/1-2019. Hermed er der 'bagudrettet' ændret i 2018/2019 budget til at være et 2018 budget, samt der er indberettet et nyt budget gældende for 2019 pr 1/1-2019. Dette betyder, at der er indmeldt et 'overlap' på 5 måneder til Energitilsynet, hvilket Energitilsynet er indforstået med.

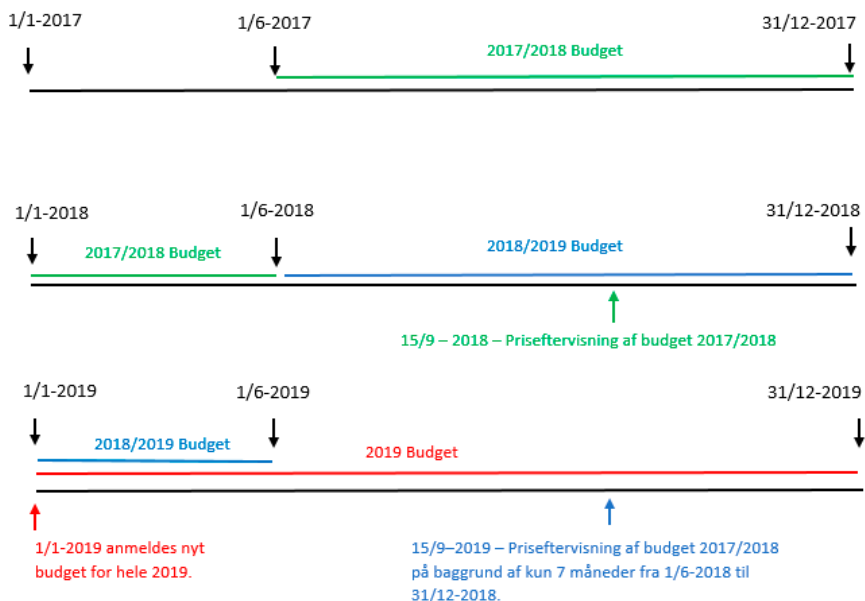
Man skal være opmærksom på at afskrivningen og henlæggelser reduceres forholdsvis, så de er tilpasset det korte 2018 regnskab.

I forhold til det korte 2018 regnskab på 7 måneder, indberettes der til priseftervisning d. 15/9-2019. Figur 3 nedenfor illustrerer processen.

Bagudrettet anmeldelse af omlægning af regnskabsår

Eksempel med et årsregnskab, der starter d. 1/6 og slutter 31/5.

Figur 3: Bagudrettet anmeldelse af omlægning af regnskabsår

Ved at følge ovenstående proces er det muligt at skifte til kalenderår allerede i 2018, hvis selskabet kan nå at afholde generalforsamlingerne og få vedtaget nye vedtægter inden 31/12-2018.

5.4 Indberetning af omlægning af regnskabsår ENAO

I Energitilsynets vejledning 'Vejledning om omlægning af varmeregnskabsår til kalenderår' er det beskrevet, hvordan der skal anmeldes omlægning af varmeregnskabsår i indberetningssystemet ENAO. Nedenstående punkter tager udgangspunkt i eksemplet med en fremadrettet anmeldelse jf. ovenfor.

1. Anmelde budget og priser senest den 1. juni 2018.
Når der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. juni 2018 – 31. december 2018, skal der i feltet 'Indtast antal måneder for indberetningen' angives 7 måneder frem for 12 måneder. Kontrollér at 'Regnskabsårets startdato' er 1. juni (1-6).
2. Anmelde prisetsvning for perioden 1. juni 2017 – 31. maj 2018 inden den 15. september 2018.
Når der oprettes en blanket til indberetning af prisetsvning, skal der i feltet 'Indtast årstal for afsluttet regnskabsår' angives 2018 og i feltet 'Indtast antal måneder for indberetning' angives 12 måneder. Kontrollér at 'Regnskabsårets slutdato' er 31. maj (23-5).
3. Ændre varmeregnskabsårets start- og slutdatoer under menuen 'Stamdata' i ENAO.
Inden der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. januar 2019 – 31. december 2019 (31-12).

4. Anmelde budget og priser senest den 1. januar 2019.
Når der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. januar 2019 – 31. december 2019, skal der i feltet '*Indtast antal måneder for indberetningen*' angives 12 måneder. Kontrollér at '*Regnskabsårets startdato*' er 1. januar (1-1).
5. Anmelde prisetervisning for perioden 1. juni 2018 – 31. december inden 15. september 2019.
Når der oprettes en blanket til indberetning af prisetervisning skal der i feltet '*Indtast årstal for afsluttet regnskabsår*' angives 2018 og i feltet '*Indtast antal måneder for indberetningen*' angives 7 måneder. Kontrollér at '*Regnskabsårets slutdato*' er 31. december (31-12).

6 Omlægning af årsopgørelsestidspunkt for forbrugere

6.1 Ekstra aflæsning og årsopgørelse

De fleste selskaber afregner kunderne efter samme periode som regnskabsåret. Dette er med til at sikre god sammenhæng mellem budget, takstberegning og afregning af forbrugerne.

Ønsker selskabet at flytte årsafregningen, så den fortsat passer med regnskabsåret, skal der foretages en ekstra aflæsning og opgørelse pr. 31. december.

Vælger selskabet efterfølgende fra 2019 og fremad rettet at aflæse forbrugerne d. 30/11 skal man huske at periodisere prisen i december for det variable forbrug. Det vil sige at man tage udgangspunkt i forbrug i december det foregående år, men med den aktuelle variable pris og graddage-korrigere.

Energitilsynet har udtalt at de ikke finder problemer med aflæsning d. 30/11 og normalt ikke vil være så detaljestyrende i deres tilsyn med selskaberne på dette punkt.

6.2 Opkrævning af acontorater ved forbrugerne

Som nævnt oven for i afsnit 5.1 skal forbrugerne varsles med 3 måneder, hvis selskabet ændre sine acontorater.

I forbindelse med omlægningen af varmeåret til kalenderår vil de selskaber, der i dag har mange acontorater (f.eks. 10 acontorater) med fordel kunne ændre antallet til 4, da det i væsentlig grad vil være med til at hjælpe likviditeten i selskabet. Ligeledes vil der også være mindre tab på dårlige betalere udfordringer på dårlige betalere, da man med kvartalsrater fra start kommer "foran" forbrugernes faktiske forbrug. Ved 10 acontorater, så vil man hele tiden være "bagefter" forbrugernes forbrug, idet det nye varme- og regnskabsår starter med de kolde måneder.

Rent praktisk vil de 4 rater kunne ligge i januar, april, juli og oktober. Rent administrativt vil det dog være lettere at opkræve januar-raten i februar. Vi oplever, at mange varmforsyninger opkræver årsopgørelse af varmeforbruget i januar med forfald den 1. februar. Typisk opkræves/tilbagebetales den enkelte forbrugers årsopgørelse sammen med/i rate 1.

Ovenstående kan betragtes som standardmetoden i forbindelse med opkrævning af acontorater. Men der er andre måder, som man kan vælge, når man vil opkræve sine forbrugere.

Ændring af acontorater skal ikke godkendes på en generalforsamling, men det er god skik at orientere om det på generalforsamlingen.

6.3 Leveringsbetingelser og varslng

Ud over anmeldelse af takstbladet til Energitilsynet, skal forbrugeren ligeledes have information om omlægning af årsafregningen. Dette kan enten gøres pr. brev eller via Betalingsservice-meddelelsen samt via fjernvarmeværkets hjemmeside og eksempelvis ved annoncering i det lokale dagblad. Generelt skal ændring af tariffer meddeles kunden med mindst 3 måneders varsel.

6.4 Særligt for udlejningsejendomme og boligforeninger

Boligforeninger og større private udlejere vil skulle ændre deres systemer med varmeopgørelser til lejere, da de følger selskabernes nuværende regnskabsår.

For så vidt angår udlejningsejendomme til beboelse, gælder i medfør af lejelovens bestemmelser, at lejerne skal have udsendt opgørelser over fordeling af varmemeforbruget fra deres ejere. Denne skal lejerne have seneste 3 måneder efter at ejeren har modtaget sin varmeopgørelsen fra fjernvarmeselskabet. Det er derfor vigtigt at gøre eventuelle ejere af udlejningsejendomme og boligforeninger opmærksom på omlægning af varmeopgørelsestidspunktet.

6.5 Motivationstarif

Mange selskaber har indført en motivationstarif for at sikre god afkøling af fjernvarmevandet hos kunden. Hvis der ændres årsafregnings periode og dermed f.eks. kun afregner for ½ år, skal man være særligt opmærksom på, at dette kan give en skævhed i forhold til normal årsafkøling.

7 Skattemæssige forhold

7.1 Ændring af det skattemæssige indkomstår

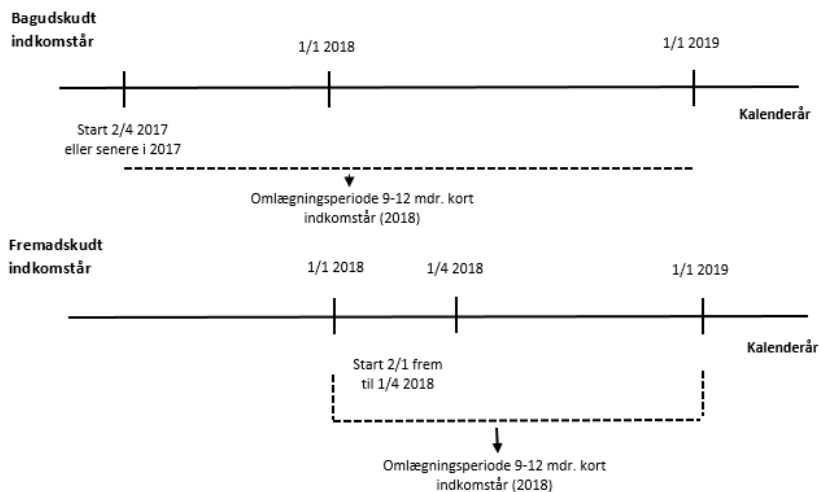
Det følgende gælder alene for skattepligtige varmeselskaber omfattet af selskabsskatteloven.

Man kan ikke gå ud fra, at en eventuel bekendtgørelse m.v. udstedt i medfør af varmforsyningsloven vil medføre en automatisk ændring af det skattemæssige indkomstår. Det vil derfor være nødvendigt at iagttage de skattemæssige regler for omlægning af indkomstår, herunder navnlig fristerne herfor (kortere end fristerne for omlægning af regnskabsåret).

I forbindelse med omlægningen skal alle indkomstperioder komme til beskatning, og det er ikke tilladt at dublere eller overspringe et indkomstår. Indkomstperioden kan i forbindelse med omlægning komme til at udgøre op til 24 mdr.

Det skattemæssige indkomstår skal ikke nødvendigvis være sammenfaldende med regnskabsåret. Det vil dog være hensigtsmæssigt, hvis der er sammenfald. Hvis der ikke er sammenfald kræves en ekstra regnskabsmæssig periodeopgørelse, som er sammenfaldende med indkomståret. Ligesom det eventuelt kan kræve en ekstra revision/gennemgang af skatteregnskabet.

Eksempel

Det forhold, at indkomståret i forbindelse med omlægningen kan blive kortere eller længere end et sædvanligt indkomstår, får ikke betydning for de skattemæssige afskrivningsprocenter m.v. De skattemæssige afskrivningsprocenter (saldo afskrivning) er følgende:

Afskrivningssatserne er følgende:

- Bygninger 4%
- Infrastruktur anlæg 7%
- Produktionsanlæg 15%
- Biler og inventar 25%

Da der kun afskrives "en" gang for op til 24 måneder, skal fjernvarmevirksomheden være opmærksom på en deraf følgende skattebetaling i forbindelse med omlægningen.

I denne forbindelse kan der være en nogle optimeringsmuligheder der bør overvejes. Disse kan blandt andet være:

- Anvende eventuelle straksafskrivningsmuligheder
- Vedligeholdelsesfradrag kan fratrækkes for hele perioden
- Begrænse den skattepligtige indkomst mest muligt i omlægningsåret. Dette kan eksempelvis være igennem vurdering af behandling af henlæggelser.
- Anvende maksimale skattemæssige afskrivninger i tidligere år op til omlægningsåret, med opbygning af fremførselsberettigede skattemæssige underskud. Disse kan så anvendes i omlægningsåret.
- Afvente et senere år til omlægning af skatteåret (der er jf. ovenstående ikke krav om, at der er sammenfald mellem regnskabsår og skatte år)

Indkomstopgørelsen foretages med andre ord på baggrund af sædvanlige principper baseret på indkomsten i perioden.

I forbindelse med skatteopgørelsen henledes opmærksomheden ligeledes på varmforsyningslovens regler vedrørende skattebetaling.

7.2 Ikke skattepligtige og foreningsbeskattede varmevirksomheder

Ved de skattefritagne virksomheder vil de kommende omlægninger give anledning til at det igen overvejes hvorvidt virksomheden er skattepligtig eller det vil være hensigtsmæssigt at blive skattepligtig før gennemførelse af omlægning af regnskabsår. Lovgivningen kan ligeledes medføre at varmevirksomheden bliver skattepligtig. Konsekvenserne af skattepligten bør analyseres sammen med virksomhedens rådgivere.

For de foreningsbeskattede virksomheder opgøres den skattepligtige indkomst på en måde, så det ikke har så stor betydning hvilket tidspunkt omlægning af skatteåret gennemføres.

7.3 Koncerntilhørsforhold

Såfremt det berørte fjernvarmeselskab er sambeskattet med andre selskaber, følger det af de almindelige regler om sambeskatning, at samtlige selskaber i sambeskatningen skal have samme indkomstår.

Såfremt det skattepligtige varmeselskab indgår i en sambeskatning, vil det således som udgangspunkt være nødvendigt at ændre indkomståret for samtlige sambeskattede selskaber (medmindre andet måtte følge af en eventuel lovændring).

7.4 Frist

En omlægning af regnskabsår udløser ikke automatisk omlægning af det skattemæssige indkomstår. Varmeforsyningsvirksomhederne skal derfor indsende ansøgning om omlægning af indkomstår til SKAT inden udgangen af det indkomstår, der ønskes omlagt. Det er vigtigt at ansøge rettidigt, da SKAT ikke har nogen mulighed for at dispensere, hvis fristen overskrides.

Der skal ansøges til SKAT om omlægningen inden udløbet af det hidtidige indkomstår. Har selskabet f.eks. på nuværende tidspunkt et indkomstår, som udløber 31. august – som ønskes forlænget til 31. december – skal SKAT underrettes om ændringen inden 31. august.

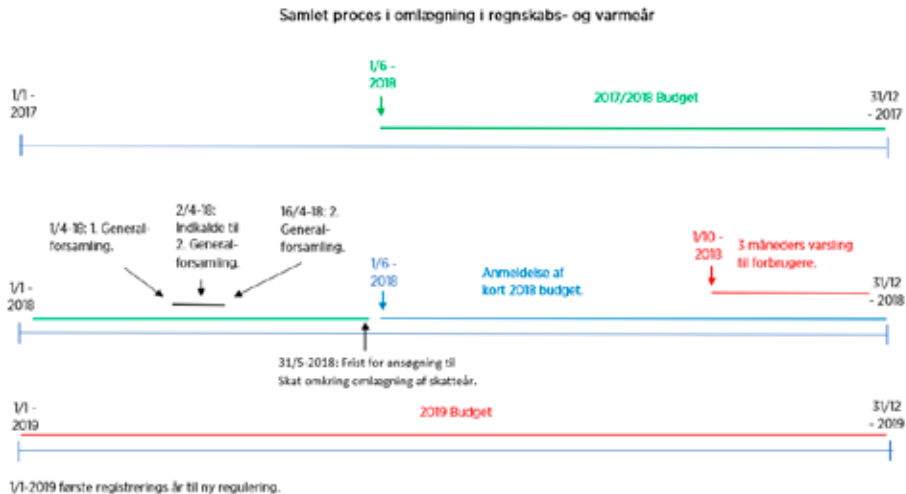
Meddelelse gives via Tast Selv.

7.5 Moms og energiafgifter

Angivelse af moms samt afgiftsgodtgørelser gennemføres normalt på månedsbasis og for mindre fjernvarmeværker eventuelt kvartalsvis. Omlægning af regnskabsår påvirker ikke disse angivelser.

8 Eksempel på tidslinje for en omlægning af regnskabs- og varmeår

Et eksempel for, hvordan den samlede proces vil se ud i en tidslinje, kan ses i nedenstående figur. Der er taget udgangspunkt i, at man har haft regnskabsår, varmeår og skatteår fra 1/6 til 31/5.

Processen er som følgende:

1. Selskabets 2017/2018 budget indberettes som normalt til Energitilsynet.
2. Ønsker man at få vedtægterne ændret og overgå til et nyt regnskabsår efter reglerne i årsregnskabsloven samtidig med at man ændre varmeår, så kan man med fordel få det på plads inden d. 1/6-2018.
Derfor kan f.eks. afsætte april måned til at få afholdt de 2 generalforsamlinger, så fjernvarmeselskabets vedtægter er på plads.
3. 31/5-2018 er sidste frist for ansøgning til Skat omkring omlægning af skatteår.
4. Den 1/6-2018 anmeldes et kort 2018 budget på 7 måneder til Energitilsynet.
5. Pr 1/1-2019 vil der med stor sandsynlighed være nye aconto-opkrævninger for forbrugerne.
Disse skal varsles med minimum 3 måneder, dvs. senest d. 1/10-2018. Aconto-opkrævningerne står i selskabets almindelige leveringsbestemmelser, som skal opdateres og anmeldes til Energitilsynet senest på det tidspunkt de træder i kraft, dvs. 1/1-2019
6. 1/1-2019 skal selskaberne starte med at indberette til Energitilsynet efter kalenderåret.

Bemærk, at omlægning af regnskabsåret efter årsregnskabslovens regler er lagt til at blive vedtaget på generalforsamlinger i april under et hensyn til at nogle selskaber gerne vil have overensstemmelse mellem årsregnskabet og varmeregnskabet. Det er dog også muligt at afholde generalforsamlingerne over sommeren eller om efteråret i 2018, da det først skal være på plads den 1/1-2019.

Det er således op til selskabet selv at vurdere, hvad der er nemmest for dem.

9 Budgettering, likviditet og andre forhold

9.1 Budgettering

Forsyninger, der kører med en regnskabsperiode fra d. 1/6 til 31/5 har været vant til, at man midt i året har de koldeste måneder. Derfor har det været 'lettere' for disse at forudse årets resultat.

Ved et skift til kalenderåret vil det formodes, at budgetteringsopgaven bliver vanskeligere. Det vil umiddelbart være sværere at forudse årets resultat, idet man stadig vil have november og december til gode, når man, typisk i oktober, skal lægge budget for det kommende år. Dette kan kræve en ekstra indsats for at få budgettet til at balancere med resultatet.

Som en start kan man overveje at lave kvartalsopfølgning for at få en fornemmelse af, hvordan udsvingene igennem året påvirker årsresultatet.

9.2 Likviditet

Likviditeten vil også have stor betydning for forsyningerne. Her vil man være bagud med at opkræve aconto-rater i forhold til forbrugt varme.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at man opkræver 4 aconto-rater igennem året, og at disse er ligeligt fordelt, samt at de opkræves forud. Derved opnår man større indbetalinger i starten af året. Samtidigt er man ikke så sårbar over for dårlige betalere.

For vedvarende dårlige betalere skal forsyningerne overveje, om sikkerhedsstillelsen beløbsmæssigt er stor nok, da den skal dække de efterfølgende måneders varmeforbrug. Man skal have fokus på, at sikkerhedsstillelsen er dækning for det fremtidige varmeforbrug.

9.3 Andre forhold

Man skal også være opmærksom på, at det korte regnskabsår udløser en dyrere pris, da man har de fleste renoveringer m.m. i de fire første måneder af regnskabsåret (juni til september). Ligeledes er det med vedligehold af produktionsanlæg.

Det betyder, at mange omkostninger kun skal fordeles på f.eks. 7 måneder. Det er også vigtigt at salgsprisen på varmen er kostægte i denne periode, da man i perioden betaler 60% af de faste omkostninger for varmen, men der er kun brugt 43,7% af den variable del i perioden.

Endelig henledes opmærksomheden på, at man bestiller revision meget tidligt, da der vil være en stor efterspørgsel på dem lige præcis den 31.12.

Bilag

I forbindelse med omlægningen af varmeregnskabsår kan der henvises til følgende dokumenter, der direkte eller indirekte er nævnt i denne vejledning:

- Dansk Fjernvarmes 'Standardvedtægter'
- Dansk Fjernvarmes 'Almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering'
- Dansk Fjernvarmes 'Tekniske bestemmelser for fjernvarmelevering'
- Dansk Fjernvarmes 'Tarifvejledning'
- Energitilsynets 'Vejledning om omlægning af varmeregnskabsår'

Vejledning om omlægning af varmeregnskabsår til kalenderår

JANUAR 2019

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

1. INDLEDNING.....	3
2. REGNSKABSÅR, VARMEREGNSKABSÅR OG FORBRUGERAFREGNING	4
3. REGLER OM VARMEREGNSKABSPERIODE	4
4. GENEREL VEJLEDNING OM OMLÆGNING AF VARMEREGNSKABSÅR TIL KALENDERÅR	4
5. VEJLEDNING OM ANMELDELSER FOR VIRKSOMHEDER, HVOR VARMEREGNSKABSÅRET UDLØBER I PERIODEN 1. JANUAR – 31. MAJ	5
6. VEJLEDNING OM ANMELDELSER FOR VIRKSOMHEDER, HVOR VARMEREGNSKABSÅRET UDLØBER I PERIODEN 1. JUNI – 30. NOVEMBER	7

1. INDLEDNING

Formålet med denne vejledning er generel vejledning om, hvilke forhold en varmforsyningsvirksomhed bør være opmærksom på i forbindelse med omlægning af varmeregnskabsåret til kalenderåret med hensyn til varmforsyningslovens regler, herunder i forhold til anmeldelser til Forsyningstilsynet i ENAO.

Baggrunden for vejledningen er, at der er fastsat regler om ensretning af regnskabsår for de varmforsyningsvirksomheder, der er omfattet af den nye økonomiske regulering på fjernvarmeområdet. Kravet om at regnskabsåret skal følge kalenderåret vil alene gælde det regnskab, der skal indberettes til Forsyningstilsynet efter varmforsyningsloven. Kravet indebærer ikke, at en varmforsyningsvirksomhed skal ændre tidspunktet for afregning med forbrugerne. Kravet vedrører alene tidspunktet for indberetning af reguleringsregnskabet til Forsyningstilsynet, samt den periode, som regnskabet opgøres for. Perioden skal være kalenderåret og fristen for at indberette regnskabet er 15. april. Det er fortsat muligt, at varmforsyningsvirksomheder anvender en anden periode end kalenderåret, når de opgør regnskaber som følge af anden lovgivning, fx årsregnskabsloven, eller afregner varmeleveringen med forbrugerne. Læs mere om hvilke virksomheder, der bliver omfattet af kravet om omlægning af regnskabsår i nyheden "Varmeforsyningsvirksomheder skal omlægge regnskabsår til kalenderår pr. 1. januar 2019" på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Vejledningen kan også anvendes ved omlægning til et andet skævt varmeregnskabsår, men indeholder alene eksempler på omlægning af varmeregnskabsår til kalenderår (se pkt. 5 og 6).

Vejledningen er baseret på Forsyningstilsynets vejledning fra december 2018 med følgende ændringer:

- Præciseret at det forbrug, der afregnes, skal periodiseres på de perioder, i hvilke priserne har været gældende

2. REGNSKABSÅR, VARMEREGNSKABSÅR OG FORBRUGERAFREGNING

Det er ikke et krav, at der er sammenfald mellem virksomhedens regnskabsår, dvs. det år, der udarbejdes årsregnskab for, og virksomhedens varmeregnskabsår, dvs. det år, der anmeldes pris og budget og prisetfervisning/reguleringsregnskab for. Langt de fleste varmeforsyningsvirksomheder har dog tilrettelagt deres regnskabsføring og -perioder så der er sammenfald mellem disse, da det er mest hensigtsmæssigt af administrative hensyn. Det er heller ikke påkrævet, at der er sammenfald mellem varmeregnskabsåret og periode, som varmeforsyningsvirksomheden afregner varmen for med forbrugerne. Det forbrug, som varmeforbrugerne afregnes for, skal periodiseres på de perioder, i hvilke priserne har været gældende. Det gælder både, når der ikke er sammenfald mellem afregningsperioden og varmeregnskabsåret, og når der er sammenfald mellem afregningsperioden og varmeregnskabsåret. Sidstnævnte typisk ved prisændringer i løbet af varmeregnskabsåret.

3. REGLER OM VARMEREGNSKABSPERIODE

Det følger ikke af anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet, at en ændring af varmeregnskabsår skal anmeldes til Forsyningstilsynet. Det anbefales imidlertid at tage kontakt til Forsyningstilsynet, såfremt eventuelle spørgsmål ikke besvares i denne vejledning.

Efter § 21, stk. 1, i varmeforsyningsloven skal tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for ydelser omfattet af §§ 20 eller 20 b anmeldes til Forsyningstilsynet med angivelse af grundlaget herfor efter regler fastsat af tilsynet. I henhold til § 6, stk. 1 og 7, i anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet, der er udstedt i medfør af varmeforsyningslovens § 21, stk. 1, skal anmeldelsespligtige, der anvender et regnskabsår, der udløber mellem 1. juni og 30. november, anmelde en prisetfervisning ledsaget af revisorerklæring inden den førstkommande 15. marts. Anmeldelsespligtige, der anvender et regnskabsår til udløb mellem 1. december og 31. maj, skal anmelde disse oplysninger inden den førstkommande 15. september. Hverken varmeforsyningsloven eller anmeldelsesbekendtgørelsen indeholder regler om varmeregnskabsperiodens længde. Det er derimod et krav, at der ud over prisanmeldelsen anmeldes grundlaget for prisen, der er gyldig fra og med anmeldelsestidspunktet.

4. GENEREL VEJLEDNING OM OMLÆGNING AF VARMEREGNSKABSÅR TIL KALENDERÅR

Ved omlægning af varmeregnskabsåret til kalenderåret vil der som udgangspunkt skulle anvendes en regnskabsperiode, der er kortere end 12 måneder efterfulgt af kalenderåret som varmeregnskabsår (fx 1. juni 2018 – 31. december 2018 efterfulgt af 1. januar 2019 – 31. december 2019). Indeværende varmeregnskabsår kan dog forlænges eller forkortes (fx 1. juli 2017 - 30. juni 2018 til 1. juli 2017 - 31. december 2018, dvs. +6 mdr.), men en forlængelse forudsætter, at der ansøges om dispensation fra reglerne i anmeldelsesbekendtgørelsen og at Forsyningstilsynet imødekommer ansøgningen. Der er praksis for at imødekomme ansøgninger om forlængelse af varmeregnskabsåret på op til i alt 18 måneder, dvs. +6 måneder. Ved forkortelse af varmeregnskabsåret anmeldes budget for varmeregnskabsåret, der følger kalenderåret, mens der anmeldes prisetfervisning

for den del af det forudgående varmeregnskabsår, der udløber den 31. december (fx 1. juni 2018 – 31. december 2018). Dette på trods af, at der anmeldt budget for en periode, der udgør 12 måneder (fx 1. juni 2018 – 31. maj 2019). I så fald indregnes afskrivninger og eventuelle henlæggelser som udgangspunkt forholds-mæssigt i forhold til de budgetterede beløb.

Forsyningstilsynet anbefaler dog, at der i forbindelse med omlægningen anmeldes budget og prisettersvisning for en regnskabsperiode, der er kortere end 12 måneder, hvorefter varmeregnskabsåret følger kalenderåret. I det følgende gives der eksempler på omlægning til kalenderåret i forhold til om varmeregnskabsåret på nuværende tidspunkt udløber i perioderne 1. januar – 31. maj eller 1. juni – 30. november efter de nuværende regler i anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet.

VEDTÆGTER, LEVERINGSBETINGELSER M.V.

Forsyningstilsynet gør opmærksomt på, at såfremt virksomhedens vedtægter bliver ændret som følge af omlægningen skal de nye vedtægter anmeldes til Forsyningstilsynet via ENAO. Det samme gælder virksomhedens leveringsbetingelser, hvis omlægningen af varmeregnskabsåret giver anledning til at ændre disse, fx pga. ændring af acontorater. Bemærk, at væsentlige prisændringer, herunder ændringer i leveringsbetingelser, skal varsles over for varmemeforbrugerne med et varsel på mindst 3 måneder.

5. VEJLEDNING OM ANMELDELSER FOR VIRKSOMHEDER, HVOR VARMEREGNSKABSÅRET UDLØBER I PERIODEN 1. JANUAR – 31. MAJ

I dette eksempel tages der udgangspunkt i en virksomhed med varmeregnskabsår 1. juni – 31. maj, men fremgangsmåden og fristerne for anmeldelse af prisettersvisning er de samme uanset hvornår i perioden 1. januar – 31. maj varmeregnskabsåret udløber. Forskellen består i det antal af måneder der skal angives i ENAO, der kan variere fra 7 måneder (31. maj) til 11 måneder (31. januar). Fremgangsmåden og rækkefølgen er illustreret i figur 1 nedenfor.

ANMELDELSE AF BUDGET OG PRISER

Der vil som udgangspunkt skulle anmeldes et budget og priser for perioden 1. juni 2018 – 31. december 2018 (7 mdr.) senest den 1. juni 2018 med henblik på, at der efterfølgende og senest den 1. januar 2019 anmeldes budget og priser for perioden 1. januar 2019 - 31. december 2019.

ANMELDELSE AF PRISEFTERSVISNINGER

Fristen for indberetning af prisettersvisning for perioden 1. juni 2017 – 31. maj 2018 (12 mdr.) er den førstkomende 15. september som sædvanligt. Inden den 15. september 2019 skal der anmeldes en prisettersvisning for perioden 1. juni 2018 – 31. december 2018 (7 mdr.).

ANMELDELSER TIL FORSYNINGSTILSYNET I ENAO I KRONOLOGISK RÆKKEFØLGE

1) Anmelde budget og priser senest den 1. juni 2018 – Når der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. juni 2018 – 31. december 2018 skal der i feltet "Indtast antal måneder for indberetningen" angives 7 måneder frem for 12 måneder. Kontrollér at "Regnskabsårets startdato" er 1. juni (1-6).

- 2) Anmelde priseneftervisning for perioden 1. juni 2017 - 31. maj 2018 inden den 15. september 2018 – Når der oprettes en blanket til indberetning af priseneftervisning skal der i feltet "Indtast årstal for afsluttet regnskabsår" angives 2018 og i feltet "Indtast antal måneder for indberetningen" angives 12 måneder. Kontrollér at "Regnskabsårets slutdato" er 31. maj (31-5).
- 3) Ændre varmeregnskabsårets start- og slutdatoer under menuen "Stamdata" i ENAO – Inden der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. januar 2019 – 31. december 2019 skal varmeregnskabsårets startdato ændres til 1. januar (1-1) og slutdato ændres til 31. december (31-12).
- 4) Anmelde budget og priser senest den 1. januar 2019 – Når der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. januar 2019 – 31. december 2019 skal der i feltet "Indtast antal måneder for indberetningen" angives 12 måneder. Kontrollér at "Regnskabsårets startdato" er 1. januar (1-1).
- 5) Anmelde priseneftervisning for perioden 1. juni 2018 - 31. december 2018 inden 15. september 2019 – Når der oprettes en blanket til indberetning af priseneftervisning skal der i feltet "Indtast årstal for afsluttet regnskabsår" angives 2018 og i feltet "Indtast antal måneder for indberetningen" angives 7 måneder. Kontrollér at "Regnskabsårets slutdato" er 31. december (31-12).

FIGUR 1 | ANMELDELSER TIL FORSYNINGSTILSYNET (1. JANUAR – 31. MAJ) – ILLUSTRATION AF PUNKTERNE 1)-5)

6. VEJLEDNING OM ANMELDELSER FOR VIRKSOMHEDER, HVOR VARMEREGNSKABSÅRET UDLØBER I PERIODEN 1. JUNI – 30. NOVEMBER

I dette eksempel tages der udgangspunkt i en virksomhed med varmeregnskabsår 1. juli – 30. juni, men fremgangsmåden og fristerne for anmeldelse af prisetervisning er de samme uanset hvornår i perioden 1. juni – 30. november varmeregnskabsåret udløber. Forskellen består i det antal af måneder der skal angives i ENAO, der kan variere fra 6 måneder (30. juni) til 1 måned (30. november). Fremgangsmåden og rækkefølgen er illustreret i figur 2 nedenfor.

ANMELDELSE AF BUDGET OG PRISER

Der vil som udgangspunkt skulle anmeldes et budget og priser for perioden 1. juli 2018 – 31. december 2018 (6 mdr.) senest den 1. juli 2018 med henblik på, at der efterfølgende og senest den 1. januar 2019 anmeldes budget og priser for perioden 1. januar 2019 - 31. december 2019.

ANMELDELSE AF PRISEFTERVISNINGER

Fristen for indberetning af prisetervisning for perioden 1. juli 2017 – 30. juni 2018 (12 mdr.) er den førstkomende 15. marts som sædvanligt. Inden den 15. september 2019 skal der anmeldes en prisetervisning for perioden 1. juli 2018 – 31. december 2018 (6 mdr.).

ANMELDELSER TIL FORSYNINGSTILSYNET I ENAO I KRONOLOGISK RÆKKEFØLGE

1) Anmelde budget og priser senest den 1. juli 2018 – Når der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. juli 2018 – 31. december 2018 skal der i feltet "Indtast antal måneder for indberetningen" angives 6 måneder frem for 12 måneder. Kontrollér at "Regnskabsårets startdato" er 1. juli (1-7).

2) Anmelde prisetervisning for perioden 1. juli 2017 - 30. juni 2018 inden den 15. marts 2019 – Når der oprettes en blanket til indberetning af prisetervisning skal der i feltet "Indtast årstal for afsluttet regnskabsår" angives 2018 og i feltet "Indtast antal måneder for indberetningen" angives 12 måneder. Kontrollér at "Regnskabsårets slutdato" er 30. juni (30-6).

3) Ændre varmeregnskabsårets start- og slutdatoer under menuen "Stamdata" i ENAO – Inden der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. januar 2019 – 31. december 2019 skal varmeregnskabsårets startdato ændres til 1. januar (1-1) og slutdato ændres til 31. december (31-12).

4) Hvis prisetervisningen for perioden 1. juli 2017 - 30. juni 2018 (se pkt. 2) anmeldes senere end budget og priser for perioden 1. januar 2019 – 31. december 2019 (se pkt. 3) skal varmeregnskabsårets start- og slutdatoer ændres tilbage til 1. juli (1-7) og 30. juni (30-06) under menuen "Stamdata" i ENAO, for dernæst - efter anmeldelse af prisetervisning for perioden 1. juli 2017 - 30. juni 2018 - at blive rettet til 1. januar (1-1) og 31. december (31-12) igen. Dette af hensyn til, at datoerne er korrekte fremover ved anmeldelse af revideret budget for år 2019

og/eller priseftervisningen for år 2019. Forsyningstilsynet anbefaler derfor, at priseftervisning for perioden 1. juli 2017 - 30. juni 2018 anmeldes inden budget og priser for år 2019.

5) Anmelde budget og priser senest den 1. januar 2019 – Når der oprettes en blanket til indberetning af budget og priser for perioden 1. januar 2019 – 31. december 2019 skal der i feltet "Indtast antal måneder for indberetningen" angives 12 måneder. Kontrollér at "Regnskabsårets startdato" er 1. januar (1-1).

6) Anmelde priseftervisning for perioden 1. juli 2018 - 31. december 2018 inden 15. september 2019 – Når der oprettes en blanket til indberetning af priseftervisning skal der i feltet "Indtast årstal for afsluttet regnskabsår" angives 2018 og i feltet "Indtast antal måneder for indberetningen" angives 6 måneder. Kontrollér at "Regnskabsårets slutdato" er 31. december (31-12).

FIGUR 2 | ANMELDELSER TIL FORSYNINGSTILSYNET (1. JUNI – 30. NOVEMBER) – ILLUSTRATION AF PUNKTERNE 1)-6)

Dato	Indberetning	Krav om revisions- erklæring, ledelses- erklæring eller lign.	Budget- proces	Regnskabs- proces	Indberet- ning til myndig- hederne	Indberet- ning til Dansk Fjernvarme
28. jan.	Brændselstatistik					x
Februar	Årsafregning gl. år			x		
Februar	Oplæg til rammebudget 1		x			
1. februar	Indberetning om kommunale udfodninger (kommunale forsyninger)				x	
28. februar	Årsregnskab			x		
Marts	Udsending af 1. å conto-opkrævning		x			
7. marts	Forklaringer til årsregnskab			x		
15. marts	Energiopsærelser og medgåede omkostninger					x
15. marts	Priseftervisning 2018 ved regnskabsafslutning i perioden 1 juni – 30 november	Ja			x	
15. marts	Energiproducenttelling og årstatistik					x
31. marts	Energiforbrug				x	
31. marts	CO2-udledning				x	
April	1. å conto-opkrævning forfalder til betaling		x			
13. april	1. kvartalsregnskab			x		
15. april	Priseftervisning for kalenderåret 2019	Ja				
19. april	Forklaringer til 1. kvartalsregnskab			x		
28. april	Brændselstatistik					x
30. april	Returering CO2-kvoter				x	
1. juni	Kvalitetsikring og afrapportering af energibesparelser for foreg. år					x
1. juli	Selvangivelse	Nej		x		
13. juli	2. kvartalsregnskab			x		
19. juli	Forklaringer til 2. kvartalsregnskab			x		
26. juli	Brændselstatistik					x
6. august	Evt. justering af oplæg til takster for kommende år		x			
September	1. behandling af budget fig. år		x			
September	Udsending af 2. å conto-opkrævning		x			
15. september	Produktionsomkostninger til fastlæggelse af prislofter				x	
15. september	Priseftervisning 2018 ved regnskabsafslutning i perioden 1. december – 31. maj	Ja			x	
September	2. å conto-opkrævning forfalder til betaling		x			
Oktober	2. behandling af budget fig. år		x			
13. oktober	3. kvartalsregnskab			x		
19. oktober	Forklaringer til 3. kvartalsregnskab			x		
28. oktober	Brændselstatistik					x
30. november	Takster for kommende år fastlægges		x			
31. december	Arværdi af budget				x	

Revisionsinstruks af 7. december 2018 om revision af prisetervisninger

Indledning

Virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, i anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet (BEK nr. 1412 af 3. december 2018) skal årligt, i henhold til bekendtgørelsens § 3, stk. 2, anmelde regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (prisetervisning) til Forsyningstilsynet. Prisetervisningen skal i henhold til bekendtgørelsens § 6, stk. 7, være ledsaget af en revisorerklæring om prisetervisningens overensstemmelse med varmforsyningslovens kapitel 4.

Revisor skal udtrykke en konklusion om, hvorvidt prisetervisningen i alle væsentlige henseender er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i varmforsyningslovens kapitel 4, og de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør heraf, samt Forsyningstilsynets vejledninger som er nævnt i den uafhængige revisors erklæring.

Revisor tilretter sin revision efter gældende lovgivning herom. Foruden revisors egen tilrettelagte revision skal revisor udføre samtlige handlinger i denne revisionsinstruks.

Eventuelle modifikationer til revisors konklusion om prisetervisningens overensstemmelse med varmforsyningslovens kapitel 4 m.v., samt eventuelle fremhævede forhold, skal fremgå af revisors erklæring, jf. erklæringsbekendtgørelsens §§ 18-19.

Revisors erklæring skal foreligge senest på den i anmeldelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1, anførte frist.

1. Anmeldelser

Revisor skal påse, at følgende er anmeldt til Forsyningstilsynet inden 30 dage efter fastsættelse eller vedtagelse i det hertil kompetente organ, dog senest samtidig med, at anmeldelsen træder i kraft:

- Priser / Tariffer, herunder pris-/tarifblad, såfremt disse udarbejdes
- Omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion, såfremt anlægget/virksomheden fordele omkostninger mellem ydelser omfattet af varmforsyningslovens § 20, stk. 1, og andre ydelser (forenet produktion)
- Andre betingelser, herunder almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering og tekniske leveringsbestemmelser, bestemmelser om renter og gebyrer og inddrivelse af restancer, leveringsaftaler mv.
- Grundlaget for fastsættelsen af priser, omkostningsfordeling og andre betingelser, herunder anlæggets/virksomhedens budget
- Investerings- og henlæggelsesplan, såfremt anlægget/virksomheden har budgetteret med henlæggelser

Revisor skal påse, at følgende er anmeldt til Forsyningstilsynet rettidigt:

- Prisetervisning for foregående år
- Årsrapport/årsregnskab for foregående år

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens anmeldelser til Forsyningstilsynet skal revisor give oplysning om forholdet i erklæringen. Det gælder fx, men er ikke begrænset til, hvis anlægget/virksomheden ikke har anmeldt rettidigt eller har undladt at anmelde.

2. Priser

Revisor skal påse, at:

- Anlægget/virksomheden har fastsat de anmeldte priser på baggrund af et til Forsyningstilsynet anmeldt budget og at der er den fornødne sammenhæng herimellem

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens fastsættelse af priser, skal revisor give oplysning om forholdet i erklæringen. Det gælder fx, men er ikke begrænset til, hvis anlægget/virksomheden har fastsat priserne usagligt eller vilkårligt, eller opkræver en pris baseret på substitutionsprisprincippet eller prisloftsreglerne.

Revisor skal sikre, at det er de anmeldte priser, der er opkrævet hos varmeaftagerne. Dette kan gøres ved;

- Stikprøvevist at påse, at aconto regninger er baseret på de gyldige (anmeldte) priser samt estimeret forbrug for de pågældende varmeaftagere
- Stikprøvevist at påse, at års-/slutafregning til varmeaftagerne er beregnet med udgangspunkt i de gyldige (anmeldte) priser
- Sandsynliggørelse af virksomhedens omsætning baseret på solgt mængde varme og de gyldige (anmeldte) priser

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens opkrævning og afregning, skal revisor modificere konklusionen i erklæringen. Det gælder fx, men er ikke begrænset til, hvis der er uoverensstemmelse mellem den pris, der er opkrævet/afregnet til og de gyldige (anmeldte) priser.

3. Afstemning af regnskabsmateriale

Revisor skal påse, at:

- De anmeldte regnskabsoplysninger er afstemt med bogføring og eventuelt årsregnskabet, såfremt anlægget/virksomheden udarbejder dette

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens afstemning af regnskabsmateriale, skal revisor modificere konklusionen i erklæringen. Det gælder fx, men er ikke begrænset til, hvis der ikke er foretaget afstemning af regnskabsoplysningerne.

4. Nødvendige omkostninger

Revisor skal stikprøvevist påse, at:

- Omkostningerne kan anses som nødvendige omkostninger efter deres art, jf. varmforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2, der udtømmende opregner de omkostninger anlægget/virksomheden kan indregne i varmeprisen
- Omkostningerne er fordelt efter principperne i den anmeldte omkostningsfordeling, såfremt anlægget/virksomheden fordeler omkostninger mellem ydelser omfattet af varmforsyningslovens § 20, stk. 1, og andre ydelser (forenet produktion)
- Omkostninger til erhvervelse af CO₂-kvoter til varmeproduktion er indregnet i overensstemmelse med varmforsyningslovens § 20, stk. 8-10, og de i henhold til § 20, stk. 11, fastsatte regler om modregning i varmeprisen af CO₂-kvoter tildelt til varmeproduktion
- Drift- og vedligeholdelsesomkostninger ikke indeholder anlægsomkostninger forbundet med investeringer, herunder straksafskrivninger af småanskaffelser/-aktiver, da der ikke er bestemmelser i varmforsyningsloven eller afskrivningsbekendtgørelsen (BEK nr. 941 af 4. juli

2017) om, at anlæg med en anskaffelsessum under en bestemt beløbsgrænse kan straksafskrives i idriftsættelsesåret

- Afskrivningerne er beregnet i overensstemmelse med reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen, herunder at grundlaget for afskrivningerne er anlægssummen, jf. bekendtgørelsens § 3, samt at afskrivningerne stemmer overens med de budgetterede afskrivninger, medmindre forskellen skyldes ændringer i grundlaget for afskrivningerne i årets løb
- Henlæggelser til nyinvesteringer er foretaget i overensstemmelse med reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen, samt at henlæggelserne stemmer overens med de budgetterede henlæggelser og den anmeldte investerings- og henlæggelsesplan, medmindre forskellen skyldes ændringer i grundlaget for henlæggelserne i årets løb
- Henlæggelser til nyinvesteringer er tilbageført, såfremt investeringen er udskudt eller annulleret, eller udgør mindre end den forventede anlægssum og det kan konstateres, at der samlet er henlagt mere end de maksimalt tilladte 75 %
- Tab på debitorer kun er indregnet i det omfang, at tabet er realiseret

Revisor skal påse, at:

- Forrentning af indskudskapital kun er indregnet i det omfang, at Forsyningstilsynet forudgående har tiltrådt dette

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens nødvendige omkostninger skal revisor modificere konklusionen i erklæringen. Det gælder fx, men er ikke begrænset til, hvis der er indregnet omkostninger, der ikke er indregningsberettigede efter deres art eller resultatet af en eventuel omkostningsfordeling er åbenbar urimeligt (dvs. hvis omkostningen ikke direkte vedrører anlægget/virksomheden og ikke er afholdt af dette/denne, eller ikke vedrører ydelsen efter varmforsyningslovens § 20, stk. 1), hvis henlæggelserne ikke er ”øremærkede” til konkrete nyinvesteringer, hvis der er indregnet ikke-godkendt forrentning af indskudskapital eller hvis der er indregnet hensættelser til tab på debitorer.

5. Over-/underdækning

Revisor skal påse, at:

- Overdækning-/underdækning ultimo året før stemmer overens med priseftervisningen fra året før, medmindre der foreligger aftale med Forsyningstilsynet om afvikling af denne, eller anlægget/virksomheden helt eller delvist har tilbagebetalt en overdækning ”bagudrettet” til varmeaftagerne som et engangsbeløb
- Tidligere års over-/underdækning som endnu ikke er tilbageført/opkrævet, er i overensstemmelse med afviklingsaftale med Forsyningstilsynet, dvs. i tilfælde af, at Forsyningstilsynet har tiltrådt, at en uforholdsmæssig stor over-/underdækning kan afvikles over flere år
- En eventuel ”bagudrettet” tilbagebetaling af overdækning er foretaget i henhold til ”Vejledning om Energitilsynets praksis for afvikling af over- eller underdækning” (VEJ nr. 9297 af 1. juni 2009), herunder at omkostningerne forbundet hermed er fragået i overdækningen
- Over-/underdækningen fra det foregående år er tilbageført til, henholdsvis er opkrævet hos, varmeaftagerne, dvs. at der i anlæggets/virksomhedens budget er indregnet et beløb, som udgør den forventede over-/underdækning ultimo året (inden budgetåret)

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens over-/underdækninger skal revisor modificere konklusionen i erklæringen. Det gælder fx, men er ikke begrænset til, hvis anlægget/virksomheden har undladt at indregne en over-/underdækning i budget eller priseftervisning.

6. Anlæg

Revisor skal påse, at:

- Anlægssaldo primo stemmer til anlægssaldo ultimo i det foregående år

Revisor skal stikprøvevist påse, at:

- Anlæg der er idriftsat i året er aktiveret, herunder småanskaffelser/-aktiver
- Tilgange er beregnet i overensstemmelse med § 3 i afskrivningsbekendtgørelsen
- Henlæggelser er anvendt til formålet og ikke er overført til andre investeringer, herunder at modregning i anlægssum er sket med de henlæggelser, der er foretaget til den idriftsatte investering
- Afskrivninger er beregnet i overensstemmelse med reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen
- Engangsbetalinger, dvs. investerings- og tilslutningsbidrag og andre engangsbetalinger er modregnet i anlægssummen, medmindre engangsbidragene i stedet er indtægtsført
- Anlægsværdier, såfremt anlægget/virksomheden har deltaget i en fusion eller har overtaget et andet anlæg/en anden virksomhed, er opgjort som summen af de varmeprismæssigt nedskrevne værdier

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens anlægskonto skal revisor modificere konklusionen i erklæringen. Det gælder fx, men er ikke begrænset til, hvis anlægssummen ikke svarer til anskaffelsesprisen med tillæg af de omkostninger, der er foranlediget af anskaffelsen, eller hvis der er sket værdiregulering i form af op- eller nedskrivninger.

7. Kapitaloplysninger

Revisor skal påse, at:

- Indskudskapitalen er afstemt til enten:
  - Vedtægterne, eller
  - Egenkapitalen i et revideret årsregnskab, der udløber i perioden 1. oktober 1980 – 30. september 1981 korrigeret for eventuelle bevægelser efterfølgende i form af nye indskud fra ejerne eller udlodninger

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens kapitaloplysninger skal revisor modificere konklusionen i erklæringen.

8. Hensatte forpligtelser

Revisor skal stikprøvevist påse, at:

- Hensatte forpligtelser ikke er indregnet, herunder hensættelser til tab (fx debitorer, retssager)

Såfremt revisor identificerer væsentlige hensatte forpligtelser i anlæggets/virksomhedens prisetervisning skal revisor modificere konklusionen i erklæringen.

9. Produktionsomkostninger

Dette punkt i revisionsinstruksen er alene relevant, såfremt anlægget/virksomheden er omfattet af anmeldelsesbekendtgørelsens § 5 om anmeldelse af varmeproduktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft. I henhold til denne bestemmelse skal virksomheder, der ejer anlæg på en central kraftværksplads (centrale kraftvarmeanlæg) anmelde varmeproduktionsomkostninger, såfremt varmeleverancen fra anlæggene, i den periode som der anmeldes for, udgør 1.000 TJ eller derover.

Revisor skal påse, at:

- Oplysningerne vedrørende produktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft er afgivet i overensstemmelse med reglerne i prisloftbekendtgørelsen (§§ 5-6 i BEK nr. 817 af 21. juni 2017) og reglerne i anmeldelsesbekendtgørelsen (§ 5 om anmeldelse af varmeproduktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft), samt Forsyningstilsynets vejledning om indberetning af produktionsomkostninger til fastsættelse af prisloft.

Såfremt revisor identificerer væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med anlæggets/virksomhedens anmeldelse af produktionsomkostninger til Forsyningstilsynet skal revisor give oplysning om forholdet i erklæringen.

KAPITEL 4

INDBERETNING

Skema budget- og prisansøgning under 50 Tj

Anmeldelse af budget og priser for fjernvarme i henhold til §21, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 523 af 22/05/2017 med senere ændringer			
Vigtigt - Kun felter markeret med hvid baggrund kan ændres.			
Regnskabsårets startdato			
Regnskabsperiode		mdr.	
Nødvendige omkostninger, der kan indregnes i priserne			(Beløb i 1000 kr)
1. Produktion			
1.1 Brændselskøb	Art	Mængde i MWh	Kr.
1.2 Varmekøb	Angiv varmeleverandør(er), mængden i MWh og omkostningerne i kr., der kan henføres til det enkelte varmeleverandør		
	Varmeleverandør	Mængde i MWh	Kr.
1.3 Forbrug af købte CO2-kvoter, jf. varmeforsyningslovens § 20, stk. 8			
1.4 El, vand og kemikalier			
1.5 Salg af el	(±)		
I alt			0
2. Drift og vedligeholdelse ekskl. løn			
2.1 Drift og vedligeholdelse på produktionsanlæg			i 1000Kr.
2.2 Drift og vedligeholdelse på distributionsnet			
2.3 Drift og vedligeholdelse på øvrige anlæg			
I alt			0
3. Løn			
3.1 Løn i produktionsanlæg			i 1000Kr.
3.2 Løn i distributionsnet			
3.3 Løn i administration			
3.4 Løn i øvrige anlæg			
I alt			0
4. Administration, ekskl. løn			
Administration i alt, ekskl. løn			i 1000Kr.
5. Afskrivninger i henhold til varmeforsyningsloven			
5.1 Afskrivninger på produktionsanlæg			i 1000Kr.
5.2 Afskrivninger på distributionsnet			
5.3 Afskrivninger på øvrige anlæg			
I alt			0
6. Henlæggelser i henhold til varmeforsyningsloven			
6.1 Henlæggelser på produktionsanlæg			i 1000Kr.
6.2 Henlæggelser på distributionsnet			
6.3 Henlæggelser på øvrige anlæg			
6.4 Tilbageførte henlæggelser	(±)		
I alt			0
7. Særligt for transmission			
Afsnittet særligt for transmission vises kun for virksomheder, med transmission. Hvis du ikke kan se			

<p>punkt 7.1-7.5 og din virksomhed forestår transmission af varme skal du gå til stamdata og sætte kryds i feltet "transmission". Herefter vil punkterne være synlige. Din indberetning gemmes automatisk når du forlader indberetningssiden.</p>		
7.1 Drift og vedligeholdelse på transmissionsnet		1000Kr.
7.2 Løn i transmissionsnet		
7.3 Administration på transmissionsnet		
7.4 Afskrivninger på transmissionsnet		
7.5 Henlæggelser på transmissionsnet		
I alt	0	
8. Finansielle udgifter og indtægter		
8.1 Renteudgifter		1000Kr.
8.2 Beregnede kurstab m.v.		
8.3 Andre finansielle udgifter		
8.4 Renteindtægter	(÷)	
8.5 Andre finansielle indtægter	(÷)	
I alt	0	
9. Andre omkostninger efter varmeforsyningsloven		
9.1 Godkendt forrentning af indskudskapital:		1000Kr.
9.2 Beregnet overskud for anlæg omfattet af varmeforsyningslovens § 20 b		
9.3 Udgifter pålagt i medfør af varmeforsyningsloven		
Art	Kr.	1000Kr.
9.4 § 20 efterforskning:		
9.7 Andet		
Art	Kr.	1000Kr.
9. I alt	0	
10. I alt omkostninger, der indregnes i priserne	0	
Indtægtssiden (indtægter)		
11. Indtægter fra forbrugsafregningen		
11.1 Indtægter fra den variable del af afregningen		1000Kr.
11.2 Indtægter fra incitamentsafregning	0	
11.2.1 Bruttoindtægter fra incitamentsafregning		
11.2.2 Bruttoudgift til incitamentsafregning	(÷)	
11.3 Indtægter fra den faste del af afregningen		
11.4 Indtægter fra indregning af forrentning af indskudskapital		
I alt	0	
12. Indtægter fra gebyrer m.v.		
12.1 Indtægter fra almindelige gebyrer		1000Kr.
12.2 Engangsbetalinger der ikke fragår anlægssaldoen		
12.3 Udtrædelsesgodtgørelser:		
12.4 Andet		
I alt	0	
13. Andre indtægter		
13.1 Salg af CO ₂ -kvoter		1000Kr.
13.2 Andet:		
Art	Kr.	1000Kr.

13. I alt		0
14. Over/underdækning		
14.1 Overdækning fra året før		i 1000Kr.
14.2 Underdækning fra året før	(±)	
14.3 Budgetteret underskud/underdækning		
14.3.1 Underskud, der ikke kan indregnes i priserne:		
14.3.2 Underdækning, der ikke fremføres til senere indregning:		
15. I alt indtægter		0 i 1000Kr.
i alt:		0 i 1000Kr.
Afstemning mellem indtægter og omkostninger		
Efter varmeforsyningsloven skal omkostninger i alt, pkt. 10, dækkes af indtægter i alt, pkt. 15. Der må ikke budgetteres med en overdækning.		
Difference mellem punkt 15, Indtægter og punkt 10, Omkostninger.		0 i 1000Kr.
Tekniske data		
Tekniske data		
33. Forventet produktion i budgetåret		MWh
36. Forventet varmekøb i budgetåret		MWh
37. Forventet afsætning i budgetåret		MWh
Forventet fordeling af anvendt brændsel og/eller købt varme (Fordeling af købt varme angives på grundlag af producentens forhold)		
1. Naturgas:		%
2. Olie:		%
3. Kul:		%
4. Affald:		%
5. Biobrændsel (samlet andel):	0	%
5.1 Halm:		%
5.2 Træflis:		%
5.3 træpiller		%
5.4 Biogas:		%
5.5 Andet biobrændsel:		%
6. Industriel overskudsvarme:		%
7. Solvarme:		%
8. Varmepumper:		%
9. Geotermi:		%
10. El-kedel:		%
11. Andet:		%
Sum:	0	%
Heraf kraftvarme:		%
Prisangivelse		
Gyldighed	Ikrafttrædelsesdato (dd-mm-åååå):	
Prisangivelse vedr. levering videredistribution		
1. Variabelt bidrag (EXCL. MOMS)		
Aftager		Kr./MWh
Supplerende oplysninger om variabelt bidrag:		
2. Fast bidrag pr. år (EXCL. MOMS)		

Samlet pris i kr. i alt pr. år:				0,00	0,00
MWh pr. år	Boligblokke, erhvervsbygninger, institutioner mv.				
	200	1000	4000	15000	50000
Samlet pris i kr. i alt pr. år:	0	0	0	0	0

Skema budget- og prisansmeldelse over 50 TJ

Anmeldelse af budget og priser for fjernvarme i henhold til §21, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 1211 af 09/10/2018 med senere ændringer			
Vigtigt - Kun felter markeret med hvid baggrund kan ændres.			
Regnskabsårets startdato			
Regnskabsperiode		mdr.	
Nødvendige omkostninger, der kan indregnes i priserne			(Beløb i 1000 kr)
1. Produktion			
1.1 Brændselskøb	Art	Mængde i MWh	Kr.
			1000Kr.
1.2 Varmekøb Angiv varmeløstønder(er), mængden i MWh og omkostningerne i kr., der kan henføres til det enkelte varmeløstønder	Varmeløstønder	Mængde i MWh	Kr.
			1000Kr.
1.3 Forbrug af købte CO ₂ -kvoter, jf. varmeforsyningslovens § 20, stk. 8			1000Kr.
	1.4 El, vand og kemikalier		0
	El, vand og kemikalier i produktionsanlæg		
	El, vand og kemikalier i transmissionsanlæg		
	El, vand og kemikalier i distributionsanlæg		
1.5 Salg af el	(÷)		
I alt			0
2. Drift og vedligeholdelse ekskl. løn			
2.1 Drift og vedligeholdelse på produktionsanlæg			1000Kr.
2.2 Drift og vedligeholdelse på distributionsnet			
I alt			0
3. Løn			
3.1 Løn i produktionsanlæg			1000Kr.
3.2 Løn i distributionsnet			
I alt			0
4. Administration, ekskl. løn			
3.1 Administration i produktionsanlæg			1000Kr.
3.2 Administration i distributionsnet			
Administration i alt, ekskl. løn			0
5. Afskrivninger i henhold til varmeforsyningsloven			
5.1 Afskrivninger på produktionsanlæg			1000Kr.
5.2 Afskrivninger på distributionsnet			
I alt			0
6. Henlæggelser i henhold til varmeforsyningsloven			
6.1 Henlæggelser på produktionsanlæg			1000Kr.
6.2 Henlæggelser på distributionsnet			
6.4 Tilbageførte henlæggelser	(÷)		
I alt			0
7. Særligt for transmission			
Afsnittet særligt for transmission vises kun for virksomheder, med transmission. Hvis du ikke kan se			

<p>punkt 7.1-7.5 og din virksomhed forestår transmission af varme skal du gå til stamdata og sætte kryds i feltet "transmission". Herefter vil punkterne være synlige. Din indberetning gemmes automatisk når du forlader indberetningssiden.</p>		
7.1 Drift og vedligeholdelse på transmissionsnet		i 1000Kr.
7.2 Løn i transmissionsnet		
7.3 Administration på transmissionsnet		
7.4 Afskrivninger på transmissionsnet		
7.5 Henlæggelser på transmissionsnet		
I alt	0	
8. Finansielle udgifter og indtægter		
8.1 Renteudgifter		i 1000Kr.
8.2 Beregnede kurstab m.v.		
8.3 Andre finansielle udgifter		
Finansielle udgifter i alt	0	
- Heraf til produktion		
- Heraf til transmission		
- Heraf til distribution		
8.4 Renteindtægter	(±)	
8.5 Andre finansielle indtægter	(±)	
Finansielle indtægter i alt	0	
- Heraf til produktion		
- Heraf til transmission		
- Heraf til distribution		
I alt	0	
9. Andre omkostninger efter varmforsyningsloven		
9.1 Godkendt forrentning af indskudskapital:		i 1000Kr.
9.2 Beregnet overskud for anlæg omfattet af varmforsyningslovens § 20 b		
9.3 Udgifter pålagt i medfør af varmforsyningsloven		
Art	Kr.	
		i 1000Kr.
9.4 § 20 efterforskning:		
9.7 Andet		
Art	Kr.	
		i 1000Kr.
9. I alt	0	
10. I alt omkostninger, der indregnes i priserne	0	
Indtægtssiden (indtægter)		
11. Indtægter fra forbrugsafregningen		
11.1 Indtægter fra den variable del af afregningen		i 1000Kr.
11.2 Indtægter fra incitamentsafregning	0	
11.2.1 Bruttoindtægter fra incitamentsafregning		
11.2.2 Bruttoudgift til incitamentsafregning	(±)	
11.3 Indtægter fra den faste del af afregningen		
11.4 Indtægter fra indregning af forrentning af indskudskapital		
I alt	0	
12. Indtægter fra gebyrer m.v.		
12.1 Indtægter fra almindelige gebyrer		i 1000Kr.
12.2 Engangsbetaling der ikke fragår anlægssaldoen		

12.3 Udtrædelsesgodtgørelser:		
12.4 Andet		
I alt		0
13. Andre indtægter		
13.1 Salg af CO ₂ -kvoter		i 1000Kr.
13.2 Andet:		
Art	Kr.	i 1000Kr.
13. I alt		0
14. Over/underdækning		
14.1 Overdækning fra året før		i 1000Kr.
14.2 Underdækning fra året før	(÷)	
14.3 Budgetteret underskud/underdækning		
14.3.1 Underskud, der ikke kan indregnes i priserne:		
14.3.2 Underdækning, der ikke fremføres til senere indregning:		
15. I alt indtægter		
i alt:		0 i 1000Kr.
Afstemning mellem indtægter og omkostninger		
Efter varmeforsyningsloven skal omkostninger i alt, pkt. 10, dækkes af indtægter i alt, pkt. 15. Der må ikke budgetteres med en overdækning.		
Difference mellem punkt 15, Indtægter og punkt 10, Omkostninger.		0 i 1000Kr.
Tekniske data		
Tekniske data		
33. Forventet produktion i budgetåret		MWh
36. Forventet varmekøb i budgetåret		MWh
37. Forventet afsætning i budgetåret		MWh
Forventet fordeling af anvendt brændsel og/eller købt varme (Fordeling af købt varme angives på grundlag af producentens forhold)		
1. Naturgas:		%
2. Olie:		%
3. Kul:		%
4. Affald:		%
5. Biobrændsel (samlet andel):		0%
5.1 Halm:		%
5.2 Træflis:		%
5.3 træpiller		%
5.4 Biogas:		%
5.5 Andet biobrændsel:		%
6. Industriel overskudsvarme:		%
7. Solvarme:		%
8. Varmepumper:		%
9. Geotermi:		%
10. El-kedel:		%
11. Andet:		%
Sum:		0%
Heraf kraftvarme:		%
Prisanmeldelse		
Gyldighed	Ikrafttrædelsesdato (dd-mm-åååå):	
Prisanmeldelse vedr. levering videredistribution		
1. Variabelt bidrag (EXCL. MOMS)		
Aftager	Kr./MWh	

Supplerende oplysninger om variabelt bidrag:

--

2. Fast bidrag pr. år (EXCL. MOMS)

Faste bidrag og gebyrer, specificeret i de elementer, der indgår, angiver pr. år

Aftager	Kr./MWh

Supplerende oplysninger om variabelt bidrag:

--

Prisanmeldelse vedr. levering til slutbrugere

I prisanmeldelsen angives det variable (forbrugsafhængige) bidrag og det faste bidrag hver for sig.

1. VARIABLE BIDRAG (EXCL. MOMS)

Det variable bidrag anmeldes for følgende fastlagte aftagerkategorier og forbrugsstørrelser:

Priser, der måtte være fastsat i GJ skal omregnes til MWh. Omregningsformel: Pris GJ * 3,6 = Pris pr. MWh

Årsforbrug MWh	Beboelseslejl.	Enfamiliehus
	15	18,1
Pris pr. MWh i kr.:		

Årsforbrug MWh	Boligblokke, erhvervsbygninger, institutioner mv.				
	200	1000	4000	15000	50000
Pris/MWh kr.:					

2. FASTE BIDRAG PR. ÅR (EXCL. MOMS)

2.1 Abonnementsbidrag

Det faste bidrag specificeres i abonnementsbidrag, effektbidrag og evt. andet bidrag.

Abonnementsbidrag er et fast årligt beløb, som alle betaler, og som ikke varierer på tværs af aftager-grupper f.eks. Leje af målere

2.2 Effektbidrag

Effektbidraget er et fast årligt beløb, der opgøres på baggrund af aftagerens forhold, som fx aftagerens areal i henhold til BBR, eller

aftagerens tilslutningsværdi (KW). I feltet 2.2 Effektbidrag og oplyses den samlede årlige omkostning for hver aftagerkategori.

for beboelseslejligheder og enfamiliehuse angives effektbidrag på grundlag af beregningsgrundlaget i skemaet. For boligblokke, erhvervsbygninger, institutioner mv. skal værketts eget opgørelsesgrundlag oplyses.

Huse og lejligheder	Beboelseslejl.	Enfamiliehus
Årsforbrug MWh	15	18,1

2.1 Abonnementsbidrag		
2.2 Effektbidrag, kr. i alt pr. år:		

Beregningsgrundlag for effektbidrag	75	130
-------------------------------------	----	-----

Årsforbrug MWh	Boligblokke, erhvervsbygninger, institutioner mv.				
	200	1000	4000	15000	50000

2.1 Abonnementsbidrag					
2.2 Effektbidrag, kr. i alt pr. år:					

Angiv beregningsgrundlag for effektbidrag					
---	--	--	--	--	--

2.3 Evt. andet fast bidrag:

Under dette punkt kan eventuelle andre faste bidrag, som ikke er et abonnementsbidrag eller et effektbidrag oplyses

MWh pr. år	Beboelseslejl.	Enfamiliehus
	15	18,1
2.3 Evt. andet fast bidrag, kr. i alt pr. år:		

Årsforbrug MWh	Boligblokke, erhvervsbygninger, institutioner mv.				
----------------	---	--	--	--	--

Forbrug mwh	200	1000	4000	15000	50000
2.3 Evt. andet fast bidrag, kr. i alt pr. år:					
3. SAMLET FORBRUGERPRIS (EXCL. MOMS)					
Den samlede forbrugerpris beregnes som: 3. samlet forbrugerpris = Forbrug * punkt 1 + punkt 2.1 + punkt 2.2 + punkt 2.3, hvor "forbrug" er antallet af MWh varme pr. år for den pågældende aftagerkategori					
Mwh pr. år				Beboelseslejl. 15	Enfamilieshus 18,1
Samlet pris i kr. i alt pr. år:				0,00	0,00
MWh pr. år	Boligblokke, erhvervsbygninger, institutioner mv.				
	200	1000	4000	15000	50000
Samlet pris i kr. i alt pr. år:	0	0	0	0	0

Skema priseftervisning

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Anmeldelse af priseftervisning i henhold til §21, stk. 1, i varmeforsyningsloven lovbekendtgørelse nr. 523 af 22/05/2017 med senere ændringer										
2											
3											
4											
5											
6	Regnskabsår afsluttet - udfyldes ved oprettelse af indberetning i ENAO										
7	Regnskabsperiode - udfyldes ved oprettelse af indberetning i ENAO										
8	Bemærk										
9	Anmeldelsen af priseftervisning skal eftervise det budget, der ligger til grund for den										
10	omkostnings-bestemte varmepris. Derfor tages udgangspunkt i de poster for nødvendige										
11	omkostninger, der er anført i varmeforsynings-lovens § 20, stk. 1 (pkt. 1- 10).										
12	Indtægterne fra forbrugsafregningen, gebyrer mv. (pkt. 11 – 15) afspejler de nødvendige										
13	omkostninger.										
14	OBS - seneste udgave af Excel-skabelon skal benyttes. Find den på ENAO eller										
15	Energitilsynets hjemmeside. Denne version er opdateret 22.08.2017.										
16	Nødvendige omkostninger										
17	1. Produktion										
18	1.1 Brændselskøb, samt køb af el til varmeproduktion										
19		Art		Mængde i MWh						Kr.	
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30	1.2 Varmekøb										
31	Angiv varmeleverandør(er), mængden i MWh og omkostningerne i kr.,										
32	der kan henføres til den enkelte varmeleverandør										
33		Varmeleverandør		Mængde i MWh						Kr.	
34											
35											
36											
37											
38											
39											
40											
41											
42											
43											
44	1.3. Forbrug af købte CO2-kvoter, jf. varmeforsyningslovens § 20, stk. 8										
45	1.4. El, vand og kemikalier										
46	1.5. Salg af el (÷)										
47	I alt 0,00										
48	2. Drift og vedligeholdelse, ekskl. løn										
49	2.1. Drift og vedligeholdelse på produktionsanlæg										
50	2.2. Drift og vedligeholdelse på distributionsnet										
51	2.3. Drift og vedligeholdelse på øvrige anlæg										
52	I alt 0,00										
53	3. Løn										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
54		3.1. Løn i produktionsanlæg									
55		3.2. Løn i distributionsnet									
56		3.3. Løn i administration									
57		3.4. Løn i øvrige anlæg									
58		I alt								0,00	
59	4. Administration, ekskl. løn										
60		4.1 Administration i alt, ekskl. løn									
61	5. Afskrivninger										
62		5.1. Afskrivninger på produktionsanlæg									
63		5.2. Afskrivninger på distributionsnet									
64		5.3. Afskrivninger på øvrige anlæg									
65		I alt								0,00	
66		afviger de efterviste afskrivningsbeløb fra de budgetterede beløb?									
67	6. Henlæggelser										
68		6.1. Henlæggelser på produktionsanlæg									
69		6.2. Henlæggelser på distributionsnet									
70		6.3. Henlæggelser på øvrige anlæg									
71		6.4. Tilbageførte henlæggelser						(÷)			
72		I alt								0,00	
73		afviger de eftervistehenlæggelsesbeløb fra de budgetterede beløb?									
74	7. Særligt for transmission										
75		Afsnittet særligt for transmission vises kun for virksomheder, med transmission. Hvis du ikke kan se									
76		punkt 7.1-7.5 og din virksomhed forestår transmission af varme skal du gå til stamdata og sætte kryds									
77		i feltet "transmission". Herefter vil punkterne være synlige.									
78		Din indberetning gemmes automatisk når du forlader indberetningssiden.									
79		7.1. Drift og vedligeholdelse på transmissionsnet									
80		7.2. Løn i transmissionsnet									
81		7.3. Administration på transmissionsnet									
82		7.4. Afskrivninger på transmissionsnet									
83		7.5. Henlæggelser på transmissionsnet									
84		I alt								0,00	
85	8. Finansielle udgifter og indtægter										
86		8.1. Renteudgifter									
87		8.2. Beregnede kurstab m.v.									
88		8.3. Andre finansielle udgifter									
89		8.4. Renteindtægter						(÷)			
90		8.5 Andre finansielle indtægter						(÷)			
91		I alt								0,00	
92	9. Andre omkostninger efter varmeforsyningsloven										
93		9.1. Godkendt forrentning af indskudskapital, jfr. pkt. 29									
94		9.2. Beregnet overskud for anlæg/industrivirksomheder omfattet af varmeforsyningslovens § 20 b									
95		Angiv Energitilsynets journalnummer for godkendelse af forrentning af indskudskapital, jf. punkt 9.1:									
96		9.3. Udgifter pålagt i medfør af varmeforsyningsloven									
97		Art								Kr.	
98											
99											
100											
101											
102											
103											
104											
105											

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
106											
107											
108		9.4. § 20 efterforskning									
109		9.5. Realiserede tab på debitorer									
110		9.7. Andet									
111		Art								Kr.	
112											
113											
114											
115											
116											
117											
118											
119											
120											
121											
122		9. I alt								0,00	
123		10. I alt omkostninger, der indregnes i priserne								0,00	
124		Indtægtssiden (indtægter)									
125		11. Indtægter fra forbrugsafregningen									
126		11.1. Samlede indtægter fra den variable del af afregningen									
127		11.2. Indtægter fra incitamentsafregning								0,00	
128		11.2.1 Bruttoindtægter fra incitamentsafregning									
129		11.2.2 Bruttoudgift til incitamentsafregning						(÷)			
130		11.3. Samlede indtægter fra den faste del af afregningen									
131		11.4 Indtægter fra indregning af forrentning af indskudskapital									
132		I alt								0,00	
133		12. Indtægter fra gebyrer m.v.									
134		12.1. Indtægter fra almindelige gebyrer									
135		12.2. Engangsbetalinger der ikke fragår anlægssaldoen									
136		12.3. Udtrædelsesgodtgørelser									
137		12.4. Andet									
138		I alt								0,00	
139		13. Andre indtægter									
140		13.1. Salg af CO ₂ -kvoter									
141		13.2. Andet									
142		Art								Kr.	
143											
144											
145											
146											
147											
148											
149											
150											
151											
152											
153											
154		I alt								0,00	
155		14. Overdækning fra året før									
156		Underdækning fra året før						(÷)			
157		15. I alt indtægter efter varmforsyningsloven									
158		Beregning af over- eller underdækning									

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	
159		16.1. I alt omkostninger, overf. fra pkt. 10									0,00	
160		16.2. I alt indtægter, overf. fra pkt. 15									0,00	
161		16.3. Difference mellem indtægter og omkostninger									0,00	
162		16.4. Underskud, der ikke kan indregnes i priserne										
163		16.5. Underdækning, der ikke fremføres til senere indregning										
164		Angiv årsagen til, at beløb ikke indregnes senere:										
165												
166		16.6. Underdækning ultimo til indregning i næste års budget									0,00	
167		16.7. Overdækning ultimo til indregning i næste års budget										
168		Statussiden										
169		Aktiver										
170		17. Anlæg										
171		17.1. Anlæg, overf. fra punkt 31.7 (Anlægssaldo ultimo)									0,00	
172		17.2. Anlæg under udførelse										
173		17.3. Andet										
174		I alt									0,00	
175		18. Varebeholdninger										
176		18.1. Brændsler										
177		18.2. Råvarer og hjælpematerialer m.v.										
178		18.3. Andet										
179		I alt									0,00	
180		19. Tilgodehavender										
181		19.1. Tilgodehavender hos kunderne										
182		19.2. Tilgodehavender hos tilknyttede og associerede virksomheder										
183		19.3. Andre tilgodehavender										
184		I alt									0,00	
185		20. Likvide beholdninger										
186		20.1. Kasse- og bankbeholdninger										
187		20.2. Værdipapirer										
188		I alt									0,00	
189		21. Aktiver i alt									0,00	
190		Passiver										
191		22. Kapitaloplysninger										
192		22.1. Kapital indskudt ved beslutning (ifølge vedtægter)										
193		22.2. Godkendt ikke udloddet forrentning af indskudskapital										
194		22.3. Beregnet ikke udloddet overskud for anlæg omfattet af varmforsyningslovens § 20b										
195		I alt									0,00	
196		23. Over-/underdækning										
197		23.1. Over-/underdækning ultimo, overf. fra punkt 16.6/16.7									0,00	
198		23.2. Tidligere års overdækning endnu ikke tilbageført										
199		23.3. Tidligere års underdækning endnu ikke tilbageført										
200		23.4. I alt overdækning ultimo									0,00	
201		23.5. I alt underdækning ultimo										
202		24. Henlæggelser i henhold til varmforsyningsloven										
203		24.1. Årets henlæggelser (overf. fra pkt. 6.1, 6.2, 6.3 og 7.5)									0,00	
204		24.2. Tidligere års henlæggelser:										
205		24.3. Tilbageførte henlæggelser, overført fra pkt. 6.4:									0,00	
206		24.4. Anvendte henlæggelser, overført fra pkt. 31.4:									0,00	
207		24. I alt henlæggelser ultimo									0,00	
208		25. Langfristede gældsforpligtelser										
209		25.1. Prioritetsgæld										
210		25.2. Gæld til tilknyttede og associerede virksomheder										
211		25.3. Andet										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
212	I alt									0,00	
213	26. Kortfristede gældsforpligtelser										
214	26.1. Afdrag på langfristede gældsforpligtelser										
215	26.2. Bankgæld										
216	26.3. Leverandørgæld										
217	26.4. Gæld til tilknyttede og associerede virksomheder										
218	26.5. Anden gæld										
219	I alt									0,00	
220	27. Passiver i alt										
221	Supplerende oplysninger										
222	Note 1										
223	28. For CO2-kvoter til varme angiv:										
224	28.1. Antal CO ₂ -kvoter modtaget for året										
225	28.2. Heraf antal kvoter solgt										
226	28.3. Antal kvoter købt, jf. varmeforsyningslovens § 20, stk. 8										
227	29. Godkendt forrentning af indskudskapital										
228	29.1 Godkendt forrentning af indskudskapital, i alt:										
229	29.2 Indregning af forrentning af indskudskapital, i alt:									0,00	
230	29.2.1 Indestående, i alt:										
231	29.2.2 Udloppet, i alt:										
232	29.2.3. Tilbageført, i alt:										
233	29.2.4 Forbrug, i alt:										
234	29.2.5 Andet, i alt:										
235	Note 2										
236	31. Anlæg:	Produktions- anlæg	Transmission	Distribution	Administration og øvrige anlæg	I alt					
237	31.1. Saldo primo									0	
238	31.2. Tilgang (+)									0	
239	31.3. I alt til nedskrivning / afskrivning	0	0	0	0					0	
240	31.4. Henlæggelses- nedskrivninger									0	
241	31.5. Afgang / afskrivninger									0	
242	31.6. Nedskrivning ved engangsbidrag									0	
243	31.7. Saldo ultimo	0	0	0	0					0	
244											
245	Tekniske data										
246	33. Samlet produktion af varme i regnskabsåret										MWh
247	34. Samlet produktion af el i regnskabsåret										MWh
248	35. Varme leveret til nettet:										MWh
249	36. Varmekøb (eksternt køb) i regnskabsåret									0,00	MWh
250	37. Salg af varme i regnskabsåret										MWh
251	38. Installeret varme-produktionskapacitet										MW
252	39. Installeret el-produktionskapacitet										MW
253	40. Tilslutningsværdi										m2
254	41. Antal forbrugere										Målere
255	42. Hovedledninger										km
256	43. Stikledninger										km
257	44. Fremløbstemperatur										°C
258	45. Returløbstemperatur										°C
259	46. Afkøling over net										°C

KAPITEL 5

CO2 KVOTER

Bekendtgørelse om CO₂-kvoter tildelt til varmeproduktion

BEK nr. 1181 af 12/12/2012

Bekendtgørelse om CO₂-kvoter tildelt til varmeproduktion

I medfør af § 20, stk. 11, i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011, som ændret ved lov nr. 1095 af 28. november 2012, fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde, definitioner og beregning af CO₂-udledning

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse på de CO₂-kvoter, som er nævnt i § 20, stk. 8, i lov om varmforsyning og på de overskydende CO₂-kvoter efter § 20, stk. 9, i lov om varmforsyning.

Stk. 2. Bekendtgørelsen omfatter administration af ordningen, herunder værdisfastsættelse af de CO₂-kvoter, som er nævnt i stk. 1, tildeling og forbrug af CO₂-kvoter til varmeproduktion, tidspunkt og fremgangsmåde vedrørende overførsel af CO₂-kvoter i forholdet mellem varmeproduktionsenheder og varmetaftagere ved underskud eller overskud af CO₂-kvoter og fordeling af CO₂-kvoter mellem flere varmetaftagere.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) EU's CO₂-kvoteregister: Den del af EU's CO₂-kvoteregister, som administreres af erhvervs- og vækstministeren i henhold til § 21 i lov om CO₂-kvoter.
- 2) Varmetaftageren: Den primære varmetaftager, dvs. den distributør eller transmitter, der aftager varmen fra varmeproduktionsenheden.
- 3) Varmekvoter: CO₂-kvoter tildelt til varmeproduktionsenheden til varmeproduktion efter kapitel 4 i lov om CO₂-kvoter. CO₂-kvoter tildelt til industrivirksomheder for leverancer af overskudsvarme og CO₂-kvoter tildelt til industriel kraftvarme er ikke varmekvoter.
- 4) Varmeproduktionsenhed: Produktionsenhed, som producerer varme ved enten decentral eller central kraft-varme- eller varmeproduktion.

§ 3. Brændselsforbruget til varmeproduktion for kraftvarmeanlæg beregnes som den nyttiggjorte varmeproduktion delt med en varmeeffektivitetsgrad på 125 pct. og for kedelanlæg som hele brændselsforbruget.

Stk. 2. CO₂-udledningen til varmeproduktion beregnes som brændselsforbruget til varmeproduktionen gange udledningsfaktoren for det aktuelle brændsel efter den godkendte overvågningsplan. Udledningsfaktoren kan enten være et resultat af en måling eller en standardfaktor, jf. den godkendte overvågningsplan. Såfremt der har været anvendt flere brændsler til produktionen på et anlæg, anvendes det vægtede gennemsnit af udledningsfaktorerne.

Stk. 3. CO₂-udledningen fra varme skal opgøres med samme periodisering som i § 4 i lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter, jf. lovbekendtgørelse nr. 321 af 4. april 2011.

Stk. 4. Varmeproduktionsenheden og varmetaftageren kan aftale en anden periodisering end den efter stk. 3.

Kapitel 2

Fremgangsmåde for modregning

§ 4. Hvis varmeproduktionsenheden, til anvendelse i et kalenderår, har fået tildelt flere varmekvoter end det antal varmekvoter, som varmeproduktionsenheden faktisk har haft behov for til dækning af varmeproduktionsenhedens CO₂-udledning fra varmeproduktion til varmetaftageren, skal varmeproduktionsenheden vederlagsfrit overføre det overskydende antal varmekvoter til en konto, der er anvist af varmetaftageren, i EU's CO₂-kvoteregister.

Stk. 2. Hvis varmeproduktionsenheden, til anvendelse i et kalenderår, ikke har fået tildelt det antal varmekvoter, som varmeproduktionsenheden faktisk har haft behov for til dækning af varmeproduktionsenhedens CO₂-udledning, skal varmetaftageren vederlagsfrit overføre det antal CO₂-kvoter, der er nødvendige for at varmeproduktionsenheden kan dække sin faktiske CO₂-udledning, til varmeproduktionsenhedens konto i EU's CO₂-kvoteregister.

§ 5. Hvis en varmeproduktionsenhed har flere varmetaftagere, skal varmekvoterne fordeles på de enkelte varmetaftagere. Varmekvoterne skal fordeles forholdsmæssigt efter aktuel udledning i umiddelbart foregående år. Hvis varmeproduktionsenheden får tildelt CO₂-kvoter ud fra forskellige tildelingsprincipper vedrørende varmetaftagerne, f.eks. fordi den ene varmetaftager er helt eller delvist carbon-leakage udsat, skal fordelingen af varmekvoterne til de enkelte varmetaftagere følge samme tildelingsprincipper.

Stk. 2. Varmetaftagerne kan aftale en anden fordeling af varmekvoterne end den, der er nævnt i stk. 1, f.eks. hvis en varmetaftager afholder omkostninger til energibesparelser eller omlægning af produktionen.

§ 6. Varmeproduktionsenheden skal orientere varmeaftageren om varmeproduktionsenhedens CO₂-udledning fra varmeproduktion til den pågældende varmeproduktionsenheds varmeaftager. Dette skal ske senest den 1. april i kalenderåret, der følger efter det kalenderår, hvor CO₂-udledningen er sket.

§ 7. I tilfælde af overskud af varmekvoter hos varmeproduktionsenheden, jf. § 4, stk. 1, skal varmeproduktionsenheden senest den 30. april i kalenderåret, der følger efter det kalenderår, hvor CO₂-udledningen er sket, overføre varmekvoterne til varmeaftageren.

Stk. 2. I tilfælde af underskud af varmekvoter hos varmeproduktionsenheden, jf. § 4, stk. 2, skal varmeaftageren senest den 15. april i kalenderåret, der følger efter det kalenderår, hvor CO₂-udledningen er sket, overføre CO₂-kvoter til varmeproduktionsenheden.

§ 8. Varmeproduktionsenheden og varmeaftageren kan aftale en anden måde at indregne værdien af mængden af overskud eller underskud af varmekvoter i varmeprisen end den anførte vederlagsfri overførsel efter § 4.

Stk. 2. Varmeproduktionsenheden og varmeaftageren kan aftale et andet tidsrum end det kalenderår, der er nævnt i § 4, for at opgøre mængden af overskud eller underskud af varmekvoter.

Stk. 3. Varmeproduktionsenheden og varmeaftageren kan aftale andre frister for overførsel af varmekvoter og CO₂-kvoter end de frister, der er nævnt i § 7.

§ 9. Aftaler indgået efter § 3, stk. 4, § 5, stk. 2, og § 8 skal anmeldes til Energitilsynet efter § 21 i lov om varmeforsyning.

Kapitel 3

Information

§ 10. Varmeproduktionsenheden skal hvert kvartal orientere varmeaftageren om omfanget af den CO₂-udledning, der kan henføres til den leverede varmemængde til varmeaftageren. Dette skal ske senest to måneder efter kvartalets udgang, medmindre andet er aftalt.

Stk. 2. Hvis en varmeproduktionsenhed har flere varmeaftagere, skal varmeproduktionsenheden informere hver enkelt varmeaftager om den pågældende varmeaftagers andel af den samlede mængde varmekvoter.

Kapitel 4

Ikrafttræden m.v.

§ 11. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2013.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 950 af 11. oktober 2005 om modregning i varmeprisen af CO₂-kvoter tildelt til varmeproduktion.

Energistyrelsen, den 12. december 2012

Ib Larsen

/ Morten Pedersen

INDUSTRIAL
MACHINE

INDUSTRIAL
MACHINE

INDUSTRIAL
MACHINE

KAPITEL 6

PRISLOFT

Bekendtgørelse om et prisloft for fjernvarme fra affaldsforbrændingsanlæg

BEK nr. 817 af 21/06/2017

Bekendtgørelse om et prisloft for opvarmet vand eller damp fra affaldsforbrændingsanlæg

I medfør af § 20, stk. 4, i lov om varmeforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 523 af 22. maj 2017, fastsættes efter bemyndigelse i henhold til § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 436 af 11. maj 2012 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser:

Anvendelsesområde

§ 1. Bekendtgørelsen fastsætter regler om et prisloft for opvarmet vand eller damp fra affaldsforbrændingsanlæg, der leverer opvarmet vand eller damp, når

- 1) det opvarmede vand eller damp er produceret ved forbrænding af affald, og
- 2) leveringen er omfattet af § 20, stk. 1, i lov om varmeforsyning.

§ 2. Reglerne om et prisloft finder ikke anvendelse på anlæg, der efter regler i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed er godkendt til nyttiggørelse eller bortskaffelse af farligt affald som hovedaktivitet, og som er indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald.

Stk. 2. Et anlæg betragtes som indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald, når

- 1) mere end 50 pct. af det indvejede, modtagne affald er farligt affald som defineret i bekendtgørelse om affald, og
- 2) anlægget har etableret særlige fysiske modtagefaciliteter, og har skriftlige procedurer for og gennemfører modtagekontrol med henblik på at opfylde kravene i artikel 52, stk. 3 og 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner, EU-Tidende, 2010, nr. L 334, side 17.

Maksimalpris

§ 3. Et affaldsforbrændingsanlæg, der leverer opvarmet vand eller damp kan til dækning af produktionsomkostningerne maksimalt kræve den laveste af følgende varmeafregningspriser:

- 1) Prisen fastsat i medfør af § 20, stk. 1, i lov om varmeforsyning.
- 2) Prisloftet efter § 4.

Stk. 2. I perioder, hvor varmeaftageren efterspørger en mængde opvarmet vand eller damp, som affaldsforbrændingsanlægget kun kan levere, hvis anlægget reducerer elproduktionen, skal der ved en vurdering af hvilken varmeafregningspris, der er lavest efter stk. 1, tages udgangspunkt i prisen fastsat i medfør af § 20, stk. 1, i lov om varmeforsyning eksklusiv den indregningsberettigede omkostning til kompensation for manglende elindtægter og merudgiften til afgifter som følge af den øgede varmeproduktion.

Stk. 3. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem affaldsforbrændingsanlægget og varmeaftageren fastsætter Energitilsynet maksimalprisen efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Når maksimalprisen er prisloftet efter § 4, kan et affaldsforbrændingsanlæg i perioder, hvor varmeaftageren efterspørger en mængde opvarmet vand eller damp, som affaldsforbrændingsanlægget kun kan levere, hvis anlægget reducerer elproduktionen, tillægge prisloftet den indregningsberettigede omkostning til kompensation for manglende elindtægter og merudgiften til afgifter som følge af den øgede varmeproduktion.

Prisloft for opvarmet vand

§ 4. Energitilsynet udmelder hvert år senest den 15. oktober med virkning for det følgende kalenderår et prisloft for opvarmet vand, der leveres fra affaldsforbrændingsanlæg. Energitilsynet udmelder prisloftet på sin hjemmeside. Prisloftet udmeldes i kroner pr. GJ leveret opvarmet vand.

Stk. 2. Energitilsynet foretager forudgående høring af prisloftudmeldingen ved at offentliggøre et udkast til prisloft for opvarmet vand på sin hjemmeside i mindst 14 dage.

§ 5. Energitilsynet fastsætter prisloftet efter stk. 2-4 og §§ 6 og 7.

Stk. 2. Prisloftet fastsættes til den vægtede gennemsnitspris for opvarmet vand, der produceres på centrale kraft-varme-anlæg, som defineret i bekendtgørelse om tilladelse til etablering og ændring af elproduktionsanlæg.

Stk. 3. Den vægtede gennemsnitspris beregnes på basis af de varmeproduktionsomkostninger eller realiserede indtægter fra leveringsaftaler, som ejerne af de centrale kraft-varme-anlæg senest har anmeldt til Energitilsynet, jf. § 5 i bekendtgørelse nr. 816 af 21. juni 2017 om anmeldelse af tariffer, omkostningsfordeling på anlæg med forenet produktion og andre betingelser for levering af fjernvarme samt varmeproduktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prisloft.

Stk. 4. Har et centralt kraft-varme-anlæg i det år, som anmeldelsen efter stk. 3 vedrører, leveret under 1.000 TJ opvarmet vand, indgår anmeldelsen ikke i beregningen. Dernæst indgår heller ikke i beregningen de to centrale kraft-varme-anlæg, der har den højeste henholdsvis næsthøjeste pris inklusiv tillæg og fradrag, jf. §§ 6 og 7.

§ 6. Er der foretaget investeringer i centrale kraft-varme-anlæg, der ikke indgår i den vægtede gennemsnitspris, jf. § 5, skal Energitilsynet beregne et tillæg til gennemsnitsprisen.

Stk. 2. Tillægget beregnes med udgangspunkt i, at

- 1) investeringens anlægssum afskrives lineært over en 20-årig periode fra og med idriftsættelsesåret,
- 2) investeringens restgæld svarer til den resterende anlægssum primo det år, som gennemsnitsprisen vedrører, og
- 3) investeringens finansieringsrente svarer til den lange byggerente. Den lange byggerente opgøres konkret som et gennemsnit over de seneste 3 måneder forud for det år, som gennemsnitsprisen vedrører.

§ 7. Er der sket ændringer i energifgifter, der ikke indgår i gennemsnitsprisen, jf. § 5, skal Energitilsynet beregne et tillæg eller fradrag til gennemsnitsprisen.

Stk. 2. Tillægget eller fradraget beregnes på basis af de centrale kraft-varme-anlægs faktiske brændselsanvendelse i det år, som gennemsnitsprisen vedrører. Energitilsynet skal alene indregne afgiftsændringer, der bekendtgøres før den 1. september i det år, hvor prisloftet udmeldes, og som har virkning i det år, som prisloftet gælder for.

Prisloft for damp

§ 8. Energitilsynet udmelder hvert år senest den 15. oktober med virkning for det følgende kalenderår et prisloft for damp, der leveres fra affaldsforbrændingsanlæg. Prisloftet for damp fastsættes til det udmeldte prisloft for opvarmet vand.

Stk. 2. Energitilsynet skal forhøje prisloftet for damp, hvis et affaldsforbrændingsanlæg, der leverer damp, kan sandsynliggøre, at der afholdes meromkostninger ved produktion af damp i forhold til produktion af opvarmet vand.

Dispensation

§ 9. Energistyrelsen kan hæve prisloftet, hvis særlige forhold af hensyn til forsyningssikkerheden taler for det.

Ikrafttræden

§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1213 af 17. december 2012 om fastsættelse af prislofter og maksimalpriser for fjernvarme fra affaldsforbrændingsanlæg ophæves.

Stk. 3. Et prisloft, som er udmeldt efter bekendtgørelse nr. 1213 af 17. december 2012, gælder indtil 31. december 2017.

Energistyrelsen, den 21. juni 2017

Martin Hansen

/ Mercan-Ellen Nielsen

Vejledning til indberetning af produktionsomkostninger til fastsættelse af prisloft

---

DECEMBER 2018

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

INLEDNING.....	3
INDBERETNING.....	3
ANMELDELSE AF PRODUKTIONSOMKOSTNINGER OG OPLYSNINGER OM INVESTERINGER	4
1. VARMELEVERANCE OG BRÆNDSLER.....	4
2. VALG AF INDBERETNINGSFORM.....	5
3. INVESTERINGER I ANLÆG FORETAGET AF ANDRE VIRKSOMHEDER	6

INLEDNING

Formålet med denne vejledning er at vejlede om indberetning af produktionsomkostninger til fastsættelse af prisloft for opvarmet vand eller damp fra affaldsforbrændingsanlæg.

Forsyningstilsynet udmelder hvert år senest den 15. oktober prisloftet, som skal gælde for affaldsforbrændingsanlæggenes priser i det kommende kalenderår.

Formålet med reglerne er at sikre forbrugerne en rimelig varmepris ved at regulere affaldsforbrændingsanlæggenes afregningspriser.

Prisloftet fastsættes til den vægtede gennemsnitspris for opvarmet vand produceret på de centrale kraftvarmeanlæg. Menupunktet "Produktionsomkostninger" i prisenfervisningsblanketten i ENergiAnmeldelse Online (ENAO), er derfor kun tilgængeligt for ejerne af de centrale kraftvarmeanlæg, der er oplistet i § 17 i kraftværksbekendtgørelsen (BEK nr. 565 af 2. juni 2014).

Omkostningsgrundlaget er kraftvarmeanlæggenes samlede varmeproduktionsomkostninger, dvs. både omkostninger ved produktion til grundlast og til spids- og reservelast. Desuden medregnes investeringer i centrale kraftvarmeanlæg, som er foretaget af andre end anlæggets ejer.

Baggrunden herfor er, at prisloftbekendtgørelsen (BEK nr. 817 af 21. juni 2017) trådte i kraft den 1. juli 2017. Bekendtgørelsen ophævede den tidligere prisloftbekendtgørelse (BEK nr. 1213 af 17. december 2012), og medfører, at der medregnes investeringer i centrale kraftvarmeanlæg, som er foretaget af andre end anlæggets ejer, samt at der lægges den faktiske brændselsanvendelse til grund ved Forsyningstilsynets beregning af prisloftet. Reglerne i den tidligere prisloftbekendtgørelse videreføres, dvs. at der fortsat kun udmeldes ét prisloft for alle affaldsforbrændingsanlæg. Der tages udgangspunkt i de senest anmeldte prisenfervisninger, herunder de anmeldte produktionsomkostninger og oplysninger om investeringer. Prisloftet aktualiseres ved at Forsyningstilsynet tillægger eller fratrækker eventuelle senere energifgiftsændringer.

Reglerne om indberetning af varmeproduktionsomkostninger findes i varmeforsyningsloven (LBK nr. 1211 af 9. oktober 2018 med senere ændringer), anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet (BEK nr. 1412 af 3. december 2018) og prisloftbekendtgørelsen (BEK nr. 817 af 21. juni 2017).

INDBERETNING

Fra og med 1. januar 2015 skal alle indberetninger til Forsyningstilsynet på varmeområdet foretages i Forsyningstilsynets elektroniske indberetningssystem, ENergiAnmeldelse Online (ENAO). Kravet om elektronisk indberetning følger af anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet.

Ejerne af de centrale kraftvarmeanlæg skal indberette produktionsomkostninger og oplysninger om investeringer i forbindelse med prisetervisningen (regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer). Der vil som nævnt indledningsvist fremgå et særskilt menu-punkt i ENAO til brug for indberetning af produktionsomkostninger for de anlæg, der er omfattet af kravet.

ANMELDELSE AF PRODUKTIONSOMKOSTNINGER OG OPLYSNINGER OM INVESTERINGER

Menupunktet "Produktionsomkostninger" kan opdeles i 3 underpunkter:

1. Varmeleverance og brændsler
2. Valg af indberetningsform
  - 2.1. Produktionsomkostninger
  - 2.2. Realiserede indtægter fra aftaler
  - 2.3. Produktionsomkostninger (Dansk Fjernvarmes funktionsopdelte standard-kontoplan)
3. Investeringer i anlæg foretaget af andre virksomheder

1. VARMELEVERANCE OG BRÆNDSLER

VARMELEVERANCE

I henhold til § 8 i anmeldelsesbekendtgørelsen skal ejerne af centrale kraftvarmeanlæg anmelde varmeproduktionsomkostninger m.v., såfremt leveringen af opvarmet vand i den pågældende periode, der anmeldes for, udgør 1.000 TJ eller derover. Bemærk, at en eventuel levering af damp holdes uden for denne opgørelse. Ejere af anlæg hvor varmtvandsleverancen udgør mindre end 1.000 TJ er derfor ikke omfattet af kravet om at anmelde varmeproduktionsomkostninger m.v.

Angiv, hvorvidt varmeleverancen udgør 1.000 TJ eller derover. Såfremt varmeleverancen udgør 1.000 TJ eller derover, skal varmeleverancens mængde i TJ oplyses under P.1:

P.1 Oplys varmeleverancens mængde i TJ *

1.000,00 TJ

BRÆNDSLER

I henhold til § 8, stk. 2 og 4, i anmeldelsesbekendtgørelsen skal oplysninger om brændselsanvendelse anmeldes. Der skal alene anmeldes oplysninger om anvendelsen af brændsler forbundet med leveringen af opvarmet vand oplyst under P.1. Såfremt brændslerne, der er anvendt til at levere mængden af opvarmet vand under P.1 ovenfor svarer til pkt. 1.1 - Brændselskøb ("Nødvendige omkostninger"), kan anmeldelse af brændselsanvendelse ske ved at vælge "Ja" under P.2. Hvis dette ikke er tilfældet skal der anmeldes oplysninger om brændselsanvendelsen (brændselsart, MWh m.v.) i det skema, der bliver vist ved at vælge "Nej" under P.2:

Angiv brændsler, der er anvendt til at levere mængden af opvarmet vand under P.1:

Art	Mængde i MWh
Vælg...	<input type="text"/>

2. VALG AF INDBERETNINGSFORM

I henhold til § 8, stk. 3, i anmeldelsesbekendtgørelsen skal der enten anmeldes produktionsomkostninger (2.1) eller realiserede indtægter fra aftaler (2.2), som ejeren af centrale kraftvarmeanlæg har indgået om levering af opvarmet vand til brug for Forsyningstilsynets fastsættelse af prisloftet. Såfremt Dansk Fjernvarmes Funktionsopdelte standardkontoplan anvendes, kan produktionsomkostninger anmeldes med udgangspunkt heri (2.3).

Indberetningsform vælges under P.3:

P.3 Vælg hvordan oplysninger til brug for fastsættelse af prisloftet anmeldes *

2.1 PRODUKTIONSOMKOSTNINGER

Produktionsomkostningerne opgøres af værk, dvs. før ledningstab.

Produktionsomkostninger omfatter alle omkostningerne vedrørende anlæggets produktion, herunder afskrivninger på produktionsanlæg, brændselsomkostninger, køb af el, pumper mv., reparation og vedligeholdelse, småanskaffelser, forsikring, sro-anlæg, personaleomkostninger, varmevekslere, pumper, vandbehandling mv., driftsledelse, lokaleomkostninger, miljø, forskning og udvikling, samt tab eller avance ved salg af produktionsaktiver. Ledningstab er ikke en produktionsomkostning. Beløbet oplyses ekskl. moms.

I de tilfælde, hvor en bestemt art omkostning ikke direkte kan henføres til produktionsomkostningerne, men skal fordeles på produktion, distribution eller administration/øvrige anlæg, vil Forsyningstilsynet acceptere, at der sker en skønsmæssig henføring af omkostningerne. Det er udelukkende de omkostninger, der kan henføres til produktionen af opvarmet vand, som skal indberettes.

De afskrivninger, som indgår i opgørelsen af de samlede produktionsomkostninger, skal beregnes i overensstemmelse med afskrivningsbekendtgørelsen (BEK nr. 941 af 4. juli 2017). Afskrivninger opgjort efter varmemforsyningsloven skal også indeholde en eventuel fortjeneste eller tab ved salg af anlægsaktiver. Hvis anlægget i regnskabet anvender andre afskrivninger end i kalkulationsregnskabet efter varmemforsyningsloven, oplyses korrektionen.

2.2 REALISEREDE INDTÆGTER FRA AFTALER

Der skal alene anmeldes realiserede indtægter fra aftaler, som ejeren af centrale kraftvarmeanlæg har indgået om levering af opvarmet vand, dvs. de realiserede indtægter forbundet med mængden af opvarmet vand oplyst under P.1. Ved opgørelsen af de samlede realiserede indtægter skal afgifter opkrævet på vegne af staten indgå (ekskl. moms). Beregningsgrundlaget kan vedhæftes under "Vedhæft filer" i menuen til venstre som filtypen "Andet".

2.3 PRODUKTIONSOMKOSTNINGER (DANSK FJERNVARMES FUNKTIONSDDELTE STANDARDKONTOPLAN)

Produktionsomkostningerne opgøres ab værk, dvs. før ledningstab.

Produktionsomkostninger vil umiddelbart kunne findes under nummeret 344998 i standardkontoplanen. Oplysningerne er defineret i Dansk Fjernvarmes vejledning til den funktionsdelte kontoplan og konteringsinstruksen.

Det beløb, der eventuelt overføres til distributionsomkostningerne til dækning af ledningstab, skal tilbageføres og anføres positivt i anmeldelsen, jf. kontoplanens nummer 319999. Beløbene skal oplyses ekskl. moms.

De afskrivninger, som indgår i opgørelsen af de samlede produktionsomkostninger, skal beregnes i overensstemmelse med afskrivningsbekendtgørelsen (BEK nr. 941 af 4. juli 2017). Afskrivninger opgjort efter varmforsyningsloven skal også indeholde en eventuel fortjeneste eller tab ved salg af anlægsaktiver. Hvis anlægget i regnskabet anvender andre afskrivninger end i kalkulationsregnskabet efter varmforsyningsloven, oplyses korrektionen.

3. INVESTERINGER I ANLÆG FORETAGET AF ANDRE VIRKSOMHEDER

I henhold til § 8, stk. 5, i anmeldelsesbekendtgørelsen skal der i det tilfælde, at en anden virksomhed end den virksomhed, der ejer centrale kraftvarmeanlæg, har investeret i disse anlæg, anmeldes oplysninger om disse investeringer. Anmeldelsespligten omfatter investeringens anlægssum, hvis afskrivninger og finansieringsomkostninger hertil ikke er afspejlet i enten produktionsomkostninger eller realiserede indtægter fra aftaler oplyst under P.3 (dvs. 2.1, 2.2 eller 2.3), samt anlæggets eller anlægsændringens idriftsættelsesår. Oplysningerne anmeldes for alle anlæg/investeringer, der er i drift i det år prisetervisningen vedrører, såfremt disse ikke tidligere er anmeldt. Desuden skal det anmeldes, hvis der er ændringer i forhold til det tidligere anmeldte. Bemærk, at anmeldelsespligten alene omfatter investeringer vedrørende levering af opvarmet vand.

Angiv, hvorvidt en anden virksomhed end den virksomhed, der ejer de centrale kraftvarmeanlæg har investeret i disse anlæg (fx straksbetaling for rådighedsret over varmeproduktionskapacitet) under P.4:

P.4 Har en anden virksomhed end den virksomhed, der ejer de centrale kraftvarmeanlæg investeret i disse anlæg?

Ja
Nej

Såfremt der vælges "Ja" oplyses der om investeringer i anlæg foretaget af andre virksomheder, såfremt disse ikke tidligere er anmeldt:

Anlægsnavn	Id (valgfri)	Anlægssum i kr.	Idriftsættelsesår	Virksomhed	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

Ved anlægsnavn forstås investeringens betegnelse (fx levetidsforlængelse, biokonvertering, opgradering af anlæg). Anlægssum i kr. er alene den sum, der ikke er afspejlet i enten produktionsomkostninger eller realiserede indtægter fra aftaler, dvs. omkostninger afholdt af en anden virksomhed end den virksomhed, der ejer centrale kraftvarmeanlæg.

Fortsæt indberetningen af prisetervisningen ved at vælge "Næste".

Vejledning om fastsættelse af prisloft og maksimalpriser for fjernvarme fra affaldsforbrændingsanlæg

Vejledning nr. 9083 af 26/02/2013

Vejledning om bekendtgørelse om fastsættelse af prislofter og maksimalpriser for fjernvarme fra affaldsforbrændingsanlæg

Indhold

1. Indledning
2. Prisfastsættelse efter varmforsyningsloven
3. Affaldsforbrændingsanlæggenes situation
4. Baggrund for den nye prisloftmodel
5. Bekendtgørelsens anvendelsesområde (§§ 1 og 2)
6. Maksimalpriser for varme leveret fra et affaldsforbrændingsanlæg (§ 3)
7. Fastsættelse af prisloftet - beregningsgrundlaget og -metode (§ 4)
8. Udmelding af prisloftet (§ 5)
9. Anmeldelse af leveringsaftaler til Energitilsynet (§ 6)
10. Ikrafttrædelses- og overgangsregulering (§§ 7 og 8)
11. Tilsyn, klage og straf

1. Indledning

1.1. Ved vedtagelsen af lov nr. 622 af 11. juni 2010 og lov nr. 577 af 18. juni 2012 ændredes klima- og energiministerens hjemmel i § 20, stk. 4, i lov om varmforsyning, til at fastsætte regler om et prisloft for opvarmet vand eller damp fra affaldsforbrændingsanlæg. Ved ændringen blev det bl.a. tilføjet, at der i reglerne lægges vægt på at understøtte en økonomisk og miljømæssig effektivisering af affaldssektoren og forbrugerbeskyttelse. Desuden blev det fastlagt, at reglerne om et prisloft ikke finder anvendelse på anlæg, der er godkendt til nyttiggørelse eller bortskaffelse af farligt affald som hovedaktivitet.

1.2. Formålet med ændringen var at udvide den eksisterende hjemmel til at kunne rumme andre prisloftmodeller end den tidligere substitutionsmodel og at undtage anlæg til forbrænding af farligt affald fra reglerne om et prisloft. Baggrunden for at muliggøre en anden prisloftmodel var bl.a. arbejdet med en ny organisering af affaldssektoren, som forventes at medføre en større konkurrenceudsættelse af

affaldsforbrændingen. I den forbindelse har lovgiver villet sikre, at prisloftsmodellen ikke kan føre til konkurrenceforvridning mellem affaldsforbrændingsanlæg. Baggrunden for undtagelse af anlæg til forbrænding af farligt affald var, at det vurderedes urimeligt, at anlæg, der ud fra deres formål om at sikre forsvarlig destruktion af farligt affald har høje omkostninger og generelt en lavere energimæssig effektivitet, via prisloftet skulle konkurrere med anlæg, der udelukkende er etableret til at producere energi.

1.3. Energistyrelsen udstedte den 17. december 2012 bekendtgørelse nr. 1213 om fastsættelse af prislofter og maksimalpriser for fjernvarme fra affaldsforbrændingsanlæg. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 2013, og erstatter prisloftbekendtgørelse nr. 234 af 23. marts 2006. Denne vejledning erstatter vejledning nr. 44 af 8. juni 2006.

1.4. Efter den hidtidige prisloftmodel skulle prisloftet afspejle den pris varmemeforbrugerne alternativt ville kunne få varme leveret til. På den måde opstod der efter de gamle regler tre prislofter: ét prisloft for affaldsforbrændingsanlæg beliggende i naturgasforsynede områder, ét for affaldsforbrændingsanlæg beliggende i biomasseforsynede områder og ét for anlæg i centralt forsynede områder. Den nye bekendtgørelse indeholder kun ét prisloft for alle affaldsforbrændingsanlæg, og det er baseret på varmepriiserne fra de centrale kraft-varme-anlæg.

1.5. Den gældende bekendtgørelse indeholder en overgangsperiode indtil den 1. januar 2016, hvor affaldsforbrændingsanlæg stadig kan levere varme til de gamle priser, dvs. enten prisen, jf. § 20 i lov om varmforsyning, eller prisloftet beregnet efter den gamle prisloftsmodel. Efter den 1. januar 2016 bliver prisloftet beregnet efter modellen i den nye prisloftbekendtgørelse.

2. Prisfastsættelse efter varmforsyningsloven

2.1. De generelle regler for prisfastsættelse af fjernvarme findes i lov om varmforsyning. Som hovedregel er de anlæg, der er omfattet af loven, bundet af hvile i sig selv-princippet ved fastsættelse af priser for fjernvarme. De generelle regler medfører, at en varmeproducent i praksis kan afsætte varme til den laveste pris af enten den omkostningsbestemte pris eller substitutionsprisen. Disse regler gælder også for affaldsforbrændingsanlæg.

2.2. Den omkostningsbestemte pris svarer til de udgifter, som har været nødvendige til varmeproduktionen. Når et varmeproducerende anlæg afsætter varme til videredistribution, kan anlægget, i medfør af de almindelige prisfastsættelsesregler i lov om varmforsyning, normalt maksimalt opkræve den pris hos aftagerne, som det reelt koster for anlægget at producere varme, medmindre substitutionsprisen er lavere.

2.3. Substitutionsprisen er den pris, en konkurrerende leverandør kan tilbyde varme til eller som distributionsanlægget ved eksisterende anlæg selv ville kunne producere varmen til. Når denne pris er lavere end et anlægs omkostningsbestemte pris, vil anlægget i praksis kun kunne afsætte varme til en pris, der er lige med eller lavere end substitutionsprisen. Hvile i sig selv-princippet medfører nemlig, at aftageren kun vil købe varmen til den billigste pris. Det skyldes, at varmefremføringsanlægget, som det varmeproducerende anlæg leverer til, ofte også er omfattet af hvile i sig selv-reguleringen, når det sælger varmen videre til forbrugerne. Det antages ikke at være en nødvendig omkostning, der er indregningsberettiget, hvis der betales mere for varmen end den billigste leverandør kan levere det til. I praksis vil et varmeproducerende anlæg derfor kun kunne afsætte varme til den laveste af enten den omkostningsbestemte pris eller substitutionsprisen.

2.4. Når det varmeproducerende anlæg er et affaldsforbrændingsanlæg gælder der derudover et af Energitilsynet udmeldt prisloft. Affaldsforbrændingsanlæg kan således afsætte varme til den laveste af enten den omkostningsbestemte pris, substitutionsprisen eller prisloftet. Hvordan prisloftet beregnes er beskrevet i bekendtgørelse nr. 1213. af 17. december 2012.

3. Affaldsforbrændingsanlæggenes situation

3.1. Affaldsforbrændingsanlæggene modtager affald til forbrænding. Ved forbrænding af affaldet kan der produceres elektricitet og/eller opvarmet vand eller damp.

3.2. Da affaldsforbrændingsanlæggene er afskåret fra at kræve en højere pris for varme end de nødvendige varmeproduktionsomkostninger, må affaldsforbrændingsanlæggene lave en omkostningsfordeling af deres udgifter. De skal således opgøre, hvilke udgifter de har i forbindelse med indsamling og forbrænding af affald, hvilke udgifter der kan knyttes til elproduktion, og hvilke omkostninger der alene berører varmeproduktion. Energitilsynet har ikke haft indvending imod, at der ikke laves en fordeling mellem omkostninger til el- og varmeproduktion, men der skal altid laves en omkostningsfordeling mellem affald og el/varme. I så fald skal fordeling af omkostningerne mellem de tre ydelser, el, affald og varme, på affaldsforbrændingsanlæg ske ved at fratække elindtægterne fra anlæggets samlede omkostninger ud fra en formodning om, at elindtægterne dækker omkostningerne til elproduktion. De resterende omkostninger fordeles herefter i særømkostninger til affaldsbortskaffelse, særømkostninger til varmeproduktion og fællesomkostninger til affald og varme. Fællesomkostninger skal fordeles via en fordelingsnøgle.

3.3. Erfaringerne viser, at der er store vanskeligheder forbundet med at lave en omkostningsfordeling mellem omkostninger, der kan henføres til henholdsvis affaldsforbrænding, elproduktion og varmeproduktion. Mange af de udgifter som affaldsforbrændingsanlæggene afholder, er udgifter der knytter sig både til forbrændingsopgaven/affaldsydelsen og til kraft-varme-produktionen. Forsøg på at finde en generelt anvendelig fordelingsnøgle for disse fællesomkostninger har hidtil ikke båret frugt. Dette har skabt en risiko for, at udgifter, der reelt henhører til affaldssiden eller elsidens, overføres på varmesiden og dermed bliver indregnet i den pris, varmeforbrugerne betaler.

3.4. Samtidig etableres og drives affaldsforbrændingsanlæggene oftest primært ud fra affaldsinteresser, som ikke nødvendigvis er sammenfaldende med fjernvarmeværkeres interesser. Eksempelvis er det et affaldsforbrændingsanlægs interesse at forbrænde affaldet billigst muligt. At kunne tilbyde et lavt affaldsgebyr er vigtigt for at kunne tiltrække affald, når markedet er konkurrenceudsat, såsom markedet for forbrænding af erhvervsaffald. Endvidere kan et lokalt fjernvarmeværk være forpligtet, som følge af en pligt til at forsyne varmeforbrugerne med den billigste varme, til at aftage affaldsvarme, som er baseret på affaldsleverancer fra en større region. Dette medfører, at et mindre antal varmeforbrugere, der er knyttet til det pågældende fjernvarmenet, kan risikere at få øgede udgifter til fjernvarme, hvorimod det store antal affaldskunder kan få bortskaffet deres affald billigere hvis en større del af fællesomkostningerne bliver overført til varmesiden.

3.5. Det er baggrunden for prisloftreguleringen for levering af opvarmet vand eller damp fra affaldsforbrændingsanlæg.

4. Baggrund for den nye prisloftmodel og undtagelse af anlæg til forbrænding af farligt affald

4.1. Efter den nye hjemmel for fastsættelse af regler om et prisloft for affaldsforbrændingsanlæg er formålet med prisloftreguleringen stadig at sikre, at varmeforbrugerne alene skal bære de omkostninger, der kan henføres til varmeproduktionen. Derudover skal prisloftreguleringen understøtte en økonomisk og miljømæssig effektivisering af affaldssektoren.

4.2. Efter den gamle prisloftmodel skulle prisloftet afspejle den pris, varmemeforbrugerne alternativt vil kunne få varme leveret til. Denne model kaldtes også substitutionsmodellen. Princippet for beregningen af prisloftet efter substitutionsmodellen tog udgangspunkt i, hvordan prisen ville have set ud, hvis der ikke var et affaldsforbrændingsanlæg i den pågældende by, og der i stedet var blevet etableret et varmeproducerende anlæg i overensstemmelse med de energipolitiske retningslinjer. På den måde opstod der efter de gamle regler tre prislofter: ét prisloft for affaldsforbrændingsanlæg beliggende i naturgasforsynede områder, ét for affaldsforbrændingsanlæg beliggende i biomasseforsynede områder og ét for anlæg i centralt forsynede områder. Prislofterne blev beregnet efter særlige regler som en gennemsnitspris for opvarmet vand produceret på henholdsvis et naturgasbaseret fjernvarmeværk, et biomassebaseret fjernvarmeværk og et centralt kraft-varme-anlæg. For affaldsforbrændingsanlæg i de naturgasforsynede områder var prisloftet typisk betydelig højere end for affaldsforbrændingsanlæg i de andre områder.

4.3. Lovbemærkningerne til den nye hjemmel for fastsættelse af prisloftbekendtgørelsen nævner ulemperne ved den gamle substitutionsmodel: *»Beregningen af prisloftet bygger på et relativt usikkert datagrundlag (beregningen af, hvad prisen ville have været, hvis der ikke havde været etableret et affaldsforbrændingsanlæg). Det medfører økonomisk usikkerhed for varmemeforbrugerne og et affaldsforbrændingsanlæg.*

Som eksempel kan nævnes, at prisloftet for affaldsforbrændingsanlæg, der leverer varme til fjernvarmenet, der ellers ville være forsynet af et decentralt naturgasforsynet kraft-varme-værk, gennem de senere år er steget voldsomt i forhold til stigningen i prisloftet for affaldsforbrændingsanlæg, der leverer varme til et fjernvarmenet, der ellers ville være forsynet af et centralt kulfyret kraft-varme-værk. Denne stigning i prisloftet for anlæg, der leverer varme til fjernvarmenet, der ellers ville være forsynet af et decentralt naturgasforsynet kraft-varme-værk, kan henføres til de stigende priser på naturgas og er således ikke begrundet i, at affaldsforbrændingsanlægget har fået en større stigning i driftsomkostninger.

Resultatet er, at affaldsforbrændingsanlæg, der leverer varme til fjernvarmenet, der ellers ville være forsynet af et decentralt naturgasforsynet kraft-varme-værk, kan få mulighed at lade varmemeforbrugerne dække en større del af omkostningerne til forbrænding af affald.

Omvendt gælder det for affaldsforbrændingsanlæg, der leverer varme til fjernvarmenet, der ellers ville være forsynet af et decentralt naturgasforsynet kraft-varme-værk, at affaldsforbrændingsanlægget risikerer en voldsom reduktion af prisloftet, hvis fjernvarmenettet skifter karakter, f.eks. ved erstatning af naturgas med biomasse-kraftvarme eller etablering af store varmepumper i det pågældende fjernvarmenet.

I forbindelse med det tværministerielle arbejde om ny organisering af affaldssektoren vurderes forskellige former for konkurrenceudsættelse af affaldsforbrændingen. En prisloftsmodel, der som den nuværende giver store konkurrencemæssige fordele gennem mulighed for højere varmesalgspriser til forbrændingsanlæg, der leverer varme til fjernvarmenet, der ellers ville være forsynet af et decentralt naturgasforsynet kraft-varme-værk, vil føre til konkurrenceforvridding mellem anlæg beliggende ved forskellige typer af fjernvarmenet.

Derudover kan den gældende prisloftsmodel have nogle utilsigtede miljøeffekter. Det økonomiske incitament vil nemlig være størst til at etablere forbrændingsanlæg, hvor der fortrænges dyr, men effektiv, naturgas, hvilket er i modstrid med den miljømæssigt fordelagtige fortrængning af kul.»

4.4. Lovgiver mente på den baggrund, at der kunne være brug for indførelse af en anden prisloftmodel. Af lovbemærkningerne fremgår det, hvilke kriterier en evt. ny model skal opfylde: *»Ved forslaget beholdes*

hjemlen for klima- og energiministeren til at fastsætte regler om et prisloft for opvarmet vand eller damp fra affaldsforbrændingsanlæg, men det tilføjes, at der ved prisloftsreguleringen lægges vægt på at understøtte en økonomisk og miljømæssig effektivisering af affaldssektoren, og på at sikre forbrugerne rimelige varmepriser.

Prisreguleringen skal således fremme en økonomisk effektivisering af sektoren. Der er allerede igangsat initiativer for at give incitament til økonomisk effektivisering i sektoren, som prisloftsmodellen således skal understøtte. Eksempelvis fastlægger miljøbeskyttelseslovens § 50 b, at affaldsforbrændingsanlæg årligt skal benchmarkes. Desuden skal der ved udarbejdelsen af en ny prisloftsmodel tages hensyn til mulig fremtidig ændring af miljøbeskyttelsesloven, som følge af det tværministerielle arbejde om ny organisering af affaldssektoren, der undersøger former for konkurrenceudsættelse i sektoren. En substitutionsmodel, hvor affaldsforbrændingsanlæggets priser reguleres på basis af de lokale forhold, vil f.eks. kunne vurderes mindre passende i en situation, hvor affaldsforbrændingsanlæggene skal sammenlignes eller konkurrere med hinanden.

Som det fremgår af forslaget, skal reglerne endvidere understøtte miljømæssigt hensigtsmæssige løsninger. Reglerne skal således eksempelvis sikre, at der ikke er en økonomisk fordel ved at fortrænge naturgas frem for kul eller lignende forhold, som giver forkerte incitament set ud fra den gældende klima- og miljøpolitik.

Endeligt skal reglerne tilstræbe at sikre, at varmemeforbrugerne alene skal bære de omkostninger, der kan henføres til varmeproduktionen. Der skal således sikres, at affaldsforbrændingssektoren ikke har incitament til at lade varmemeforbrugerne bære omkostninger, der rettelig hører hjemme hos elforbrugerne eller omkostninger, der kan henføres til affaldshåndtering og affaldsbortskaffelsen.»

4.5. Den gældende prisloftbekendtgørelse fastlægger en prisloftmodel med ét prisloft for alle affaldsforbrændingsanlæg, uanset beliggenhed. Prisloftet fastlægges til gennemsnitsprisen for opvarmet vand produceret på et centralt kraft-varme-anlæg. Prisloftet er således ens for alle og rimelig lavt idet de centrale kraft-varme-anlæg generelt har lave varmepriser. Dermed opfyldes de i lovbemærkningerne nævnte kriterier, at modellen skal a) fremme en økonomisk effektivisering af sektoren, b) indebære fair konkurrencemuligheder mellem affaldsforbrændingsanlæg, c) understøtte miljømæssigt hensigtsmæssige løsninger, og d) tilstræbe at sikre, at varmemeforbrugerne alene skal bære de omkostninger, der kan henføres til varmeproduktionen.

4.6. Lov nr. 577 af 18. juni 2012 ændrede desuden hjemlen for fastsættelse af prisloftbekendtgørelsen således, at reglerne om et prisloft ikke finder anvendelse på anlæg til forbrænding af farligt affald. Undtaget fra reglerne om et prisloft er anlæg, der efter regler i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed er godkendt til nyttiggørelse eller bortskaffelse af farligt affald som hovedaktivitet, og som er indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald. Baggrunden for undtagelsen er efter lovbemærkningerne, at: »Det vurderes urimeligt, at anlæg, hvis hovedaktivitet er forbrænding af farligt affald, bliver underlagt et prisloft. Disse anlægs omkostninger er nødvendigvis højere end omkostningerne for forbrænding af affald på konventionelle affaldsforbrændingsanlæg samtidig med at anlæggene har en lavere energimæssig effektivitet. Det skyldes, at der stilles specifikke krav til forsvarlig destruktion af farligt affald, at affaldets brændværdi er lav og at rensning af røgen og spildevand fra forbrændingsprocessen er mere krævende. Det gør det svært at holde prisen for udnyttelse af overskudsvarme fra processen for forbrænding af farligt affald under et prisloft, som udgøres af en gennemsnitspris for fremstilling af opvarmet vand eller damp ved forbrænding af brændsler med en høj brændværdi, som f.eks. kul og biomasse, på anlæg, der udelukkende er etableret til at producere energi.«

4.7. Ved samme lov fik klima-, energi- og bygningsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om, hvornår et anlæg kan betragtes som indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald. Denne hjemmel er udmøntet i bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

5. Bekendtgørelsens anvendelsesområde (§§ 1 og 2)

5.1. Bekendtgørelsen regulerer afregningspriserne for opvarmet vand eller damp produceret ved affaldsforbrænding mellem et affaldsforbrændingsanlæg og et varmeproduktions- eller fremføringsanlæg. Som varmeproducerende anlæg betragtes også kraft-varme-producerende anlæg. Ved varmefremføringsanlæg forstås såvel et varmetransmissions- som et varmedistributionsanlæg.

5.2. De affaldsforbrændingsanlæg, der reguleres af bekendtgørelsen, er anlæg som er godkendt, dvs. klassificeret, som affaldsforbrændingsanlæg på baggrund af reglerne i lov om miljøbeskyttelse eller regler udstedt i medfør af lov om miljøbeskyttelse. Det er Miljøstyrelsen, der overordnet administrerer reglerne i (medfør af) lov om miljøbeskyttelse.

5.3. Ikke omfattet af bekendtgørelsen er anlæg, der efter regler i bekendtgørelse nr. 486 af 25. maj 2012 om godkendelse af listevirksomhed er godkendt til nyttiggørelse eller bortskaffelse af farligt affald som hovedaktivitet, og der er indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald.

5.4. Et anlæg betragtes som indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald, når mere end 50 pct. af det indvejede modtagne affald er farligt affald som defineret i § 3, nr. 23, i bekendtgørelse nr. 1415 af 12. december 2011 om affald. Desuden skal anlægget have etableret særlige fysiske modtagefaciliteter samt har skriftlige procedurer for og gennemfører modtagekontrol med henblik på at opfylde kravene i artikel 52, stk. 3 og 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (EU-Tidende: L 334 af 17. december 2010, s. 17). Direktivets krav vil blive implementeret i bekendtgørelsen om anlæg, der forbrænder farligt affald. Det bemærkes, at den i § 2, stk. 2, fastsatte definition af anlæg, som er indrettet og drevet med henblik på hovedsageligt at forbrænde farligt affald, alene kan anvendes i forbindelse med undtagelsesbestemmelsen i stk. 1. Der er ikke tale om en almen gældende definition.

5.5. Maksimalprisen, som bekendtgørelsen fastsætter, gælder for levering af opvarmet vand eller damp, som er omfattet af § 20, stk. 1, i lov om varmeforsyning og som er produceret ved affaldsforbrænding. Når et affaldsforbrændingsanlæg også producerer opvarmet vand eller damp på andre brændsler, er denne producerede varme ikke omfattet af bekendtgørelsen. Se dog 5.7.

5.6. Når bekendtgørelsen ikke finder anvendelse, vil varmen kunne leveres til prisen, jf. § 20, stk. 1, i lov om varmeforsyning, medmindre leveringen heller ikke er omfattet af den almindelige prisregulering, såsom f.eks. levering af opvarmet vand eller damp til procesformål.

5.7. På kombianlæg, dvs. anlæg der producerer varme på både affald og andet brændsel, f.eks. naturgas, vil prisloftet kun dække affaldsvarmen, mens den naturgasbaserede varme kan afregnes til prisen, jf. § 20, stk. 1, i lov om varmeforsyning. Dog vil prisloftet indirekte kunne påvirke naturgasvarmeprisen, når affaldsvarme er en reel substitutionsmulighed for køberen. I dette tilfælde kan affaldsvarme danne substitutionsprisen for naturgasvarmeleverancen. I så fald og under forudsætning af, at affaldsvarmens maksimalpris er prisloftet, vil naturgasvarmen i praksis alligevel ikke kunne leveres til en pris, der er højere end prisloftet.

5.8. I øvrigt skal fællesomkostningerne i et varmeproducerende anlæg, der både anvender affald og andet brændsel, fordeles med samme forhold som brændselsfordelingen. Når der f.eks. anvendes 90 pct. affald

og 10 pct. naturgas, skal fællesomkostningerne også fordeles med 90/10. Dvs. at 90 pct. af fællesomkostningerne indgår i beregning af den omkostningsbestemte pris for affaldsbaseret varme (og el) og 10 pct. indgår i beregning af den omkostningsbestemte pris for naturgasbaseret varme (og el). Alene i forhold til prisen for affaldsvarme vil der gælde et prisloft.

5.9. Prisloftet skal efter den ved lov nr. 622 af 11. juni 2010 ændrede hjemmel i § 20, stk. 4, i lov om varmforsyning, bl.a. sikre, at reglerne ikke kan føre til konkurrenceforvridning mellem affaldsforbrændingsanlæg. Forbrugerbeskyttelsen er således ikke længere det eneste formål med prisloftbekendtgørelsen. Derfor er den gamle undtagelse fra reglerne i prisloftbekendtgørelsen for levering af opvarmet vand eller damp fra affaldsforbrændingsanlæg, hvor distributionsnettet udøver bestemmende indflydelse på varmeprisfastsættelsen, ikke videreført i den gældende bekendtgørelse.

6. Maksimalpriser for varme leveret fra et affaldsforbrændingsanlæg (§ 3)

6.1. Som tidligere forklaret i afsnit 2, er maksimalprisen for opvarmet vand eller damp produceret ved affaldsforbrænding, og som leveres fra et affaldsforbrændingsanlæg til et varmeproduktions- eller fremføringsanlæg, den laveste af enten prisen fastsat efter § 20 i lov om varmforsyning, eller efter prisloftet. Prisloftet kan således ikke anvendes til at opkræve en højere pris for varmen, end hvad det reelt koster for et affaldsforbrændingsanlæg at producere varmen eller end hvad et konkurrerende anlæg kan producere varmen til, dvs. enten en alternativ leverandør i området eller distributionsanlæggets egne kedler.

6.2. For en vurdering af hvad maksimalprisen er, skal der tages udgangspunkt i prisen på leveringspunktet. Ved leveringspunktet forstås grænsen af den matrikel, som affaldsforbrændingsanlægget er beliggende på. Prisloftet gælder fra leveringspunktet. Dvs. at et affaldsforbrændingsanlæg skal holde prisen for produktion af affaldsvarme og transport af varmen til grænsen af den matrikel, som affaldsforbrændingsanlægget er beliggende på, under prisloftet. Dette er i overensstemmelse med Energitilsynets praksis for anmeldelse af varmeproduktionspriserne til brug for fastsættelse af prislofter. Efter denne praksis skal der for anmeldelse af varmeproduktionspriser tages udgangspunkt i prisen på leveringspunktet, dvs. at et produktionsanlæg skal anmelde en pris, der inkluderer både omkostninger til produktion af varmen og omkostningerne til at transportere varmen til dets matrikelgrænse. Idet prisloftet beregnes på basis af de anmeldte varmeproduktionspriser, er det oplagt, at prisloftet ligeledes skal gælde fra leveringspunktet.

6.3. Hvis varmeaftageren efterspørger en større varmemængde eller f.eks. damp, som affaldsforbrændingsanlægget kun kan levere, hvis anlægget reducerer elproduktionen, vil de manglende indtægter fra salg af el og merudgiften til afgifter kunne indregnes som en særømkostning til varmesiden. I dette tilfælde vil den omkostningsbestemte pris, jf. § 20, stk. 1, i lov om varmforsyning, således indeholde en ekstra omkostning til kompensation for de manglende elindtægter og merudgiften til afgifter. Denne forhøjelse af den omkostningsbestemte pris kan dog medføre, at prisloftet bliver den laveste pris og varmen således skal afregnes til prisloftet. Det betyder i så fald, at elsiden ikke eller kun delvis kan få godtgjort de manglende elindtægter og merudgiften til afgifter. For at sikre, at manglende elindtægter og merudgiften til afgifter altid kan kompenseres, er det fastlagt i § 3, stk. 2, at der for en vurdering af hvilken pris, der er lavest, skal tages udgangspunkt i prisen, jf. § 20, stk. 1, eksklusiv den eventuelle ekstra særømkostning til kompensation for de manglende elindtægter og merudgiften til afgifter, som normalt vil være indregningsberettiget, når et kraftvarmeanlæg af hensyn til varmeproduktionen reducerer elproduktionen.

6.4. Det er kun ved vurdering af den laveste pris, jf. § 3, stk. 1, at der skal ses bort fra en eventuel kompensation for manglende elindtægter og merudgiften til afgifter. Hvis det på denne måde bliver

vurderet, at den omkostningsbestemte pris er den laveste pris, kan den faktiske levering af det opvarmede vand eller dampen fortsat ske til en omkostningsbestemt pris inklusiv kompensationen for de manglende elindtægter/merudgiften til afgifter, også når denne afregningspris er højere end prisloftet. I øvrigt vil de manglende elindtægter og merudgiften til afgifter også kunne kompenseres, når prisloftet er den laveste pris. Dette er reguleret i § 4, stk. 6. Der henvises til punkt 7.9.

6.5. Såfremt der ikke kan opnås enighed mellem affaldsforbrændingsanlægget og varmfremførings- eller -produktionsanlægget om maksimalprisen, kan sagen indbringes for Energitilsynet, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 4.

7. Fastsættelse af prisloftet - beregningsgrundlag og -metode (§ 4)

7.1. Prisloftet for opvarmet vand produceret ved affaldsforbrænding på et affaldsforbrændingsanlæg fastsættes til den vægtede gennemsnitspris for opvarmet vand produceret på de centrale kraft-varmeanlæg inklusiv eventuelle senere afgiftsændringer.

7.2. De centrale kraft-varmeanlæg bliver opsummeret i kraftværksbekendtgørelsens § 12 (bekendtgørelse nr. 493 af 12. juni 2003) og omfatter: Amagerværket, Asnæsværket, Avedøreværket, H.C. Ørstedsværket, Kyndbyværket, Svanemølleværket, Stignæsværket, Rønneværket, Enstedværket, Esbjergværket, Fynsværket, Herningværket, Randersværket, Skærbækværket, Studstrupværket og Ålborgværket, herunder Nordjyllandsværket.

7.3. I beregning af gennemsnitsprisen indgår kun varmeproduktionspriser fra centrale kraft-varmeanlæg med en væsentlig produktion af varmt vand til opvarmningsformål. Det er derfor fastlagt, at varmepriserne fra kraft-varmeanlæg, der i det pågældende år havde en varmeleverance på mindre end 1000 TJ, ikke indgår i beregningen af gennemsnitsprisen.

7.4. I beregningen af gennemsnitsprisen indgår heller ikke varmeproduktionsprisen fra de to kraft-varmeanlæg med de højeste produktionsomkostninger per energienhed. Dette sker for at fremme en økonomisk effektivisering af sektoren og for at undgå, at særlige forhold får indflydelse på beregningen af gennemsnitsprisen. Efter den gamle beregningsmodel fastsat prisloftet af denne grund til gennemsnitsprisen for varme produceret af de 50 pct. billigste værker. I den nye model er det alene de centrale kraft-varmeanlægs varmeproduktionspriser, der danner grundlaget for prisloftet, og der er i alt kun 16 centrale kraft-varmeanlæg. For at have et tilstrækkeligt grundlag for beregning af gennemsnitsprisen, er dette ændret således, at kun de to kraft-varmeanlæg med de højeste produktionsomkostninger ikke indgår i beregningen. Dermed undgås det desuden, at f.eks. specielle lokale forhold, der ikke er udtryk for de generelle vilkår på varmemarkedet, og som gør, at varmeafregningsprisen for enkelte kraftvarmeanlæg er særlig høj, får indflydelse på gennemsnitsprisen.

7.5. For beregning af gennemsnitsprisen fratrækkes først de kraft-varmeanlæg, hvis varmeleverance i det pågældende år var mindre end 1000 TJ, fra listen over de centrale kraft-varmeanlæg således, at disse anlægs varmeproduktionspriser ikke indgår i beregning af gennemsnitsprisen. Derefter trækkes de to kraft-varmeanlæg med de højeste produktionsomkostninger per energienhed fra. Prisloftet beregnes som vægtede gennemsnitspris af varmeproduktionspriserne fra de øvrige centrale kraft-varmeanlæg.

7.6. Beregningsmetoden anvender et vægtet gennemsnit af varmeprisen i forhold til antallet af solgte varmenheder.

7.7. For beregningen af prisloftet tages der udgangspunkt i varmeproduktionspriserne efter de senest anmeldte prisetervisninger. Eksempelvis bliver prisloftet for 2014, som bliver udmeldt i 2013, beregnet på

regnskabstal fra 2012. Når omkostningerne for varmeproduktion fra de centrale kraftvarmeanlæg i mellemtiden er steget betydelige, vil dette dog ikke blive afspejlet i prisloftet. Det kan for eksempel ske, når afgifterne bliver forhøjet. Derfor er det fastlagt, at Energitilsynet ved beregningen af prisloftet skal tillægge eller fratække eventuelle senere afgiftsændringer, jf. § 4, stk. 3.

7.8. Prisloftet skal alene aktualiseres for afgiftsændringer, der gælder for de centrale kraft-varme-anlæg og tilhører varmesiden. Desuden skal der være tale om afgiftsændringer, der er bekendtgjort før 1. september og som er trådt i kraft eller vil træde i kraft i det år, som prisloftet gælder for. Dermed vil Energitilsynet kunne høre parterne om prisloftet inkl. afgiftstillæg eller -fradrag inden prisloftet skal udmeldes den 15. oktober.

7.9. Det er varmeproduktionsprisen på det pågældende affaldsforbrændingsanlæg inkl. de faktuelle afgifter, der afholdes af varmesiden, men eksklusiv kompensation for manglende elindtægter og merudgiften til afgifter, der skal holdes under prisloftet. Hvis prisloftet er den laveste pris, må affaldsforbrændingsanlægget i perioder, hvor varmeaftageren efterspørger en større varmemængde eller f.eks. damp, som affaldsforbrændingsanlægget kun kan levere, hvis anlægget reducerer elproduktionen, tillægges det af Energitilsynet udmeldte prisloft kompensation for disse manglende elindtægter og merudgiften til afgifter. Den kompensation, der må tillægges prisloftet, vil være den samme, som der er indregningsberettiget i den omkostningsbestemte pris, § 20, stk. 1, i lov om varmeprisen. Kompensation for manglende elindtægter og merudgiften til afgifter vil kunne tillægges det almindelige af Energitilsynet udmeldte prisloft, men også et dampprisloftet eller et af hensyn til forsynings sikkerheden hævet prisloft. Det er selve affaldsforbrændingsanlægget, der kan tillægge kompensationen i de perioder, hvor kompensation for manglende elindtægter/merudgiften til afgifter ville kunne indregnes i den omkostningsbestemte pris, jf. § 20, stk. 1. Energitilsynet holder tilsynet med overholdelse af prisreguleringen, herunder også prisloftbekendtgørelsens regler for tillæg af kompensation for manglende elindtægter/merudgiften til afgifter.

7.10. For affaldsforbrændingsanlæg, der leverer damp, er det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte et prisloft på samme måde som prisloftet for opvarmet vand produceret på et affaldsforbrændingsanlæg, idet der ikke er et prissættende marked for salg af damp fra centrale kraft-varme-anlæg til tredjepart. Derfor fastsætter Energitilsynet et prisloftet for damp, der svarer til prisloftet for levering af opvarmet vand, samt dokumenterede eller sandsynliggjorte meromkostninger for produktion af damp i forhold til produktion af varmt vand. F.eks. vil produktion af damp i nogle tilfælde alene kunne ske på bekostning af elproduktionen. I så fald er det rimeligt, at de mistede elindtægter som følge af dampproduktionen kan godtgøres via prisloftet. Hvis dampproduktionen ikke går udover elproduktionen, kan der alligevel være tale om meromkostninger, f.eks. som følge af højere anlægsinvesteringer, som i så fald vil kunne dækkes af en forhøjelse af vandprisloftet. I denne situation vil meromkostningerne også kunne angives inden for en ramme, idet det i praksis ikke altid er muligt med en helt konkret udskillelse af meromkostningerne, idet såvel anlæg som løbende drift kan være fælles for produktion af damp og varmt vand. At meromkostningerne kan sandsynliggøres indebærer, at affaldsforbrændingsanlægget kan lave et argumenteret skøn eller indhente udtalelser, f.eks. fra en kvalificeret sagkyndige. Når et affaldsforbrændingsanlæg ikke kan dokumentere eller sandsynliggøre, at der er meromkostninger ved produktion af damp i forhold til produktion af opvarmet vand, vil dampprisloftet fastsættes til prisloftet for levering af opvarmet vand, jf. § 4, stk. 1-3.

7.11. Ifølge bekendtgørelsens § 4, stk. 5, kan Energistyrelsen hæve prisloftet, når hensyn til forsynings sikkerheden tilsiger det. For at Energistyrelsen kan hæve prisloftet, skal der foreligge en ansøgning herom fra det pågældende affaldsforbrændingsanlæg med dokumentation for, at

forsyningsikkerheden er truet. Herved forstås en situation, hvor der er risiko for, at et område ikke bliver forsynet med varme.

7.12. Hvis et affaldsforbrændingsanlæg eksempelvis ikke kan tilbyde en tilstrækkelig lav pris, kan det ikke få tilstrækkeligt affald og dermed ikke levere tilstrækkelig varme. Hvis der i så fald ikke er en alternativ forsyningsmulighed i området, der kan erstatte eller supplere varmeleverancen fra affaldsforbrændingsanlægget, vil varmemeforbrugere ikke kunne få tilstrækkelig varme før forsyning til fremføringsanlægget er sikret på anden vis, f.eks. ved at affaldsforbrændingsanlægget omstilles til flis, at der etableres en transmissionsledning til et andet varmeproducerende anlæg eller at der etableres et nyt varmeproducerende anlæg.

7.13. I dette tilfælde kan Energistyrelsen midlertidigt hæve prisloftet til maksimalt prisen, jf. § 20, stk. 1, i lov om varmforsyning. På denne måde kan affaldsforbrændingsanlægget blive ved med at levere varme indtil forsyning af fjernvarmenettet er sikret på anden vis.

7.14. I de fleste situationer vil der dog være et reserveanlæg, der kan forsyne området indtil affaldsforbrændingsanlægget er omstillet til andet brændsel, eller der er etableret en ny produktionskapacitet. Der kan dog være tilfælde, hvor forsyningsikkerheden kan vurderes at være truet, selv om der er et reserveanlæg til stede. Når fremføringsanlægget f.eks. råder over gamle oliebaseerede reservededler, der kan levere varme til 130 kr. pr. GJ, mens prisloftet er 80 kr. pr. GJ og affaldsforbrændingsanlægget kan levere varme ved at hæve prisloftet til 100 kr. pr. GJ, er det muligt, at fremføringsanlægget agter det mere hensigtsmæssigt, at affaldsforbrændingsanlægget fortsætter med at levere indtil der er sikret en alternativ forsyning. I dette tilfælde kan beføjelsen også anvendes for at undgå, at der skal produceres varmt vand på gamle, dyre og miljømæssigt set dårlige kedler, indtil en mere sikre og miljømæssigt set bedre forsyningsmulighed er etableret.

7.15. Hævelse af prisloftet vil kun kunne tillades for den periode, som der er brug for til at sikre alternativ forsyning af fremføringsanlægget. Dvs. indtil der er forsyningsmulighed fra f.eks. en ny kedel, via en ny transmissionsledning eller et nyt varmeproducerende anlæg. Der kan således kun være tale om en midlertidig hævelse af prisloftet. Beføjelsen kan ikke anvendes til at sikre forsyning fra affaldsforbrændingsanlægget permanent eller over en længere periode end nødvendig for at sikre forsyning på anden vis. For at begrænse den periode, hvor prisloftet bliver hævet, mest muligt, vil Energistyrelsen som udgangspunkt hæve prisloftet for maksimalt et år ad gangen. Efter et år, skal der således igen ansøges om at få hævet prisloftet, hvorved det kan vurderes om forsyningsikkerheden stadig er truet.

7.16. I den nye bekendtgørelse er bemyndigelsen til at give dispensation lagt hos Energistyrelsen i stedet for Energitilsynet, idet Energistyrelsen har bedre kompetencer for at vurdere om forsyningsikkerheden er truet.

7.17. For anvendelse af § 4, stk. 5, gælder derudover, at de forhold, der lægges vægt på i vurderingen af, hvorvidt der kan ske en hævelse af prisloftet, ikke må være forhold, som gør sig gældende, eller på sigt vil gøre sig gældende, for alle eller for størstedelen af affaldsforbrændings-, varmeproduktions- eller fremføringsanlæg.

7.18. § 4, stk. 5, kan alene anvendes til at hæve prisloftet. Bestemmelsen kan således ikke anvendes til at tillade en højere varmeafregningspris end prisen fastsat efter § 20, stk. 1, i lov om varmforsyning.

8. Udmelding af prisloftet (§ 5)

8.1. Det er Energitilsynet, der udmelder prisloftet. Dette sker på baggrund af de varmeproduktionspriser, som indberettes årligt af de centrale kraft-varme-anlæg. Disse indberetninger vil blive anvendt som basis for beregning af prisloftet. Energitilsynet kan, jf. § 21, stk. 1, i lov om varmeforsyning, fastsætte regler for, hvilke oplysninger – og i hvilken form – der er behov for således, at gennemsnitsprisen kan beregnes med tilstrækkelig nøjagtighed.

8.2. Ved varmeproduktionspris forstås, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 394 af 25. maj 2009 omanmeldelse af priser, omkostningsfordeling og andre betingelser for transport og levering af fjernvarme samt produktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prislofter (anmeldelsesbekendtgørelsen), alle produktionsanlæggets udgifter til produktion af varmt vand fratrukket alle indtægter. Såfremt produktionen af elektricitet indgår i varmeproduktionsanlæggets samlede produktionsomkostninger, fratrækkes indtægter ved salg af el og støtte til elproduktionen. Centrale kraft-varme-anlæg kan dog, jf. anmeldelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 1, i stedet for omkostninger til produktion af varme, anmelde priser i leveringsaftaler, som anlægget indgår med varmedistributionsanlæg om levering af varmt vand.

8.3. De priser, som varmeproduktions- og distributionsanlæg opkræver af deres aftagere er budgetterede priser (også kaldt varmepriser). Når regnskabsåret afsluttes, kan det fastslås, hvad det reelt har kostet at producere eller distribuere varmen. Forskellen mellem denne såkaldte varmeproduktionspris og den budgetterede varmepris bliver normalt indregnet i næste års budgetterede priser.

8.4. Regnskabsoplysningerne til eftervisning af fastsættelse af varmeproduktionsprisen (prisettersvisning) skal, jf. § 2, stk. 2, i anmeldelsesbekendtgørelsen, anmeldes til Energitilsynet. Anmeldelse skal ske enten senest den 15. marts for anlæg, der anvender et regnskabsår, der udløber mellem 1. juni og 30. november, eller senest den 15. september for anlæg, der anvender et regnskabsår til udløb mellem 1. december og 31. maj.

8.5. Prisloftet udmeldes af Energitilsynet hvert år den 15. oktober. Det vil muliggøre det for Energitilsynet at få de senest anmeldte varmeproduktionspriser med i beregningen af prisloftet. Det udmeldte prisloft gælder som en del af maksimalprisfastsættelsen for det kalenderår, der følger efter det år, prisloftet blev udmeldt i. Det betyder, at prisloftet for f.eks. år 2014 udmeldes i år 2013, men beregnes på basis af varmeproduktionspriserne for år 2012.

9. Anmeldelse af leveringsaftaler til Energitilsynet (§ 6)

Ifølge § 21 i lov om varmeforsyning skal tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for de ydelser, der er omfattet af § 20 i lov om varmeforsyning (levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp m.v.) anmeldes til Energitilsynet. § 20 i lov om varmeforsyning fastsætter, hvilke udgifter kollektive varmeforsyningsanlæg kan indregne i varmeafregningsprisen. Leveringsaftaler om levering af opvarmet vand og damp omfattet af § 20, stk. 1, i lov om varmeforsyning og produceret ved affaldsforbrænding fra et affaldsforbrændingsanlæg til et varmeproduktions- eller varmfremføringsanlæg anses som omfattet af § 21 i lov om varmeforsyning, og derfor skal leveringsaftalerne indsendes til Energitilsynet.

10. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser (§§ 7 og 8)

10.1. Bemærkninger til bekendtgørelsens § 7 - ikrafttræden

10.1.1. Reglerne i bekendtgørelsen gælder både for nye og eksisterende leveringsaftaler.

10.1.2. Alle nye leveringsaftaler, dvs. de aftaler, der indgås efter bekendtgørelsens ikrafttræden, bliver ved indgåelsen i medfør af bekendtgørelsens § 7, stk. 1, omfattet af reglerne i bekendtgørelsen. En

leveringsaftale anses for indgået fra tidspunktet, hvor det er aftalt, at aftalen træder i kraft. Ved mangel af en konkret aftale om det tidspunkt, hvor aftalen gælder fra, vil det tidspunkt, hvor aftalen er blevet underskrevet af parterne, være afgørende for en vurdering af om der er tale om en aftale, der skal reguleres efter den nye prisloftmodel.

10.1.3. Prisloftbekendtgørelse nr. 1213 af 17. december 2012 ophæver bekendtgørelse nr. 234 af 23. marts 2006 og tilhørende vejledning nr. 44 af 8. juni 2006. Prisloftet efter den nye bekendtgørelse vil blive udmeldt den 15. oktober 2012. Et prisloft udmeldt efter den gamle bekendtgørelse opretholdes efter § 7, stk. 2, indtil det afløses af et prisloft udmeldt efter den nye bekendtgørelse. Herved forstås såvel det prisloft for nye aftaler, der beregnes efter den nye model, som de indekserede prislofter, der i overgangsperioden, jf. § 7, stk. 4, gælder for eksisterende aftaler (se afsnit 10.1.4).

10.1.4. I de år, hvor prislofterne udmeldt efter den gamle bekendtgørelse stadig er gældende, beregner Energitilsynet de gamle prislofter på baggrund af det for 2013 gældende prisloft, reguleret med et indeks, jf. § 7, stk. 4. Baggrund for denne bestemmelse er at formindske den administrative belastning for Energitilsynet i overgangsperioden, hvor der skal udmeldes både prislofter efter den gamle model, som i forvejen er administrativt meget tung, og prisloftet efter den nye model.

10.1.5. Indekset beregnes på basis af de varmepriser fra de centrale kraft-varme-anlæg, som i 2012 og de efterfølgende år forud for året, hvor prisloftet skal gælde, er anmeldt efter lov om varmforsyning. Der vil således alene gælde indekserede prislofter i 2014 og 2015.

10.2. Bemærkninger til bekendtgørelsens § 8 - overgangsregulering

10.2.1. For eksisterende aftaler, dvs. aftaler, der er indgået før den nye bekendtgørelsens ikrafttræden, dvs. både de aftaler, der genforhandles, og de aftaler, der ikke genforhandles, er der indsat overgangsbestemmelser. Dette sker for at tage hensyn til kontraktretlige vilkår og andre vilkår, der har betydning for en økonomisk forsvarlig drift af affaldsforbrændingsanlægget.

10.2.3. For eksisterende leveringsaftaler, som ikke genforhandles, gælder, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, at disse omfattes af reglerne i bekendtgørelsen fra og med 1. januar 2016. Det betyder, at de leveringsaftaler, som indsendes til Energitilsynet efter reglerne i lov om varmforsyning (se bekendtgørelsens § 6) fra 1. januar 2016 skal indeholde prisfastsættelsesbestemmelser i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 3, hvor prisloftet bliver beregnet efter den nye beregningsmodel.

10.2.4. For eksisterende leveringsaftaler, der genforhandles, gælder den nye bekendtgørelse fra tidspunktet for genforhandlingen. Herved forstås, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 2, leveringsaftalernes ophør eller det i leveringsaftalerne fastsatte ophørstidspunkt. Som udgangspunkt gælder maksimalprisen efter bekendtgørelsens § 3 med prisloftet efter den nye beregningsmodel straks.

10.2.5. Et affaldsforbrændingsanlæg og et varmfremførings- eller produktionsanlæg kan dog i overensstemmelse med § 8, stk. 3, aftale en overgangsordning. Dette er muligt i tilfælde, hvor den hidtil gældende maksimalpris ligger væsentligt over den maksimalpris, der følger af den nye bekendtgørelse.

10.2.6. § 8, stk. 3, medfører, at parterne kan aftale, at den tidligere aftalte pris kan fastholdes til begyndelsen af det følgende kalenderår. Herefter kan den nye varmeafregningspris årligt fastsættes til den tidligere aftalte pris minus hvert år en lige del af forskellen mellem denne pris og maksimalprisen på genforhandlingstidspunktet, fordelt over de kalenderår, der er tilbage til den 1. januar 2017. Fra den 1. januar 2017 gælder maksimalprisen efter bekendtgørelsens § 3.

10.2.7. Hvis f.eks. det »gamle« prisloft for 2014 ligger på 100 kr. per GJ, og det »nye« prisloft for 2014 ligger på 86 kr. per GJ, så kan prisloftet gradvis nedsættes til 86 kr., hvis aftalen skal genforhandles den 1. marts 2014. Til 1. januar 2015 kan prisloftet fastholdes på 100 kr. per GJ. Fra 2015 til 2016 skal prisloftet nedsættes med 100 minus 86 divideret med 2, som giver 7 kr. per GJ per år. Dvs. at prisloftet for 2015 er 93 kr. per GJ. I 2016 vil man være kommet ned på 86 kr. per GJ. Det gældende prisloft i 2016 vil dog være det prisloft, som Energitilsynet udmelder for 2016.

10.2.8. Der skal være tale om en »væsentlig forskel« mellem den hidtil gældende pris og maksimalprisen for at § 8, stk. 3, kan anvendes. Ved »væsentlig forskel« forstås som udgangspunkt, at den hidtidige gældende varmeafregningspris ligger minimum 5 pct. over den nye maksimalpris (set i forhold til den hidtidige afregningspris). Forskelle på under 5 pct. anses således ikke umiddelbart som at være væsentlige. Hvorvidt forskelle anses som væsentlige afgøres dog konkret. Såfremt en øjeblikkelig nedsættelse til maksimalprisen utvivlsomt vil medføre lukning af affaldsforbrændingsanlægget inden for en kort årrække, vil varmeafregningsprisens afvigelse fra maksimalprisen også kunne anses som væsentlig. I tilfælde af tvister foretages væsentlighedsvurderingen af Energitilsynet.

10.2.9. § 8, stk. 3, giver kun mulighed for, at de omfattede anlæg *aftaler* en overgangsordning. Overgangsordningen træder ikke automatisk i kraft. Aftales der ikke en overgangsordning, skal reglerne i bekendtgørelsen anvendes straks fra tidspunktet for genforhandlingen, jf. § 8, stk. 2.

10.2.10. Kan parterne ikke blive enige om en overgangsordning efter § 8, stk. 3, kan sagen indbringes for Energitilsynet, jf. § 8, stk. 4, som i de tilfælde fastsætter varmeafregningsprisen.

10.2.11. Der er i bekendtgørelsens § 8, stk. 5, mulighed for, at Energistyrelsen efter ansøgning kan forlænge overgangsperioderne, jf. § 8, stk. 1-3.

10.2.12. Energistyrelsen kan således give adgang til, at bekendtgørelsen først får virkning fra et senere tidspunkt end det, der er nævnt i § 8, og at leveringsaftalen derfor først skal være i overensstemmelse med maksimalprisbestemmelserne fra et senere tidspunkt end det stk. 1-3 anførte.

10.2.13. Energistyrelsen kan anvende beføjelsen i § 8, stk. 5, i tilfælde, hvor særlige forhold af hensyn til forsyningsikkerheden taler for det. Der henvises for yderligere vejledning om begrebet forsyningsikkerheden til afsnit 7.11-7.18.

11. Tilsyn, klage og straf

11.1. Energitilsynet fører, som myndighed for tariffer eller andre betingelser i forbindelse med levering af varme, i henhold til de almindelige regler i lov om varmforsyning tilsyn med overholdelse af reglerne i bekendtgørelsen.

11.2. Da bekendtgørelsen er en del af prisfastsættelsesbestemmelserne i lov om varmforsyning, finder også de almindelige regler om straf for overtrædelse i §§ 33 og 34 i lov om varmforsyning anvendelse.

11.3. Energiklagenævnet behandler, i medfør af bestemmelserne i lov om varmforsyning, klager over de afgørelser, som bliver truffet i medfør af bekendtgørelsen.

Energistyrelsen, den 26. februar 2013

Ib Larsen

/ Hanne Windemuller

KAPITEL 7

BLOKMODREGNINGS- INDBERETNING

Bekendtgørelse om kommuners indberetninger og erklæringer

BEK nr. 1624 af 18/12/2017

Bekendtgørelse om kommuners indberetninger og erklæringer efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m

I medfør af § 37 b i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016 og § 23 n i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 523 af 22. maj 2017, fastsættes efter bemyndigelse i henhold til § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1512 af 15. december 2017 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse fastsætter regler for kommunernes indberetninger, erklæringer, dokumentation, regnskabsføring og revision i henhold til elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m.

Kapitel 2

Definitioner

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) *Afståelse*: Enhver form for afhændelse, ombytning eller opgivelse af ejerandele af en virksomhed, herunder likvidation af virksomheden.
- 2) *Indberetningsår*: Året, hvor kommuner afgiver indberetning og revisorer afgiver erklæring om forhold i det foregående kalenderår.
- 3) *Koncernstruktur*: Elforsyningsvirksomhed, jf. elforsyningslovens § 2, stk. 1, sammen med samtlige de hermed helt eller delvist ejermæssigt, direkte eller indirekte, forbundne virksomheder.
- 4) *Rentenetting*: Finansielt instrument, hvor debet- og kreditbalancer på de deltagende konti slås sammen med henblik på en fælles renteberegning, jf. dog § 10, stk. 5.

Kapitel 3

Indberetninger og erklæringer

§ 3. Kommuner, der ejer eller har ejet andele i virksomheder omtalt i stk. 2 eller 3, skal hvert år senest den 1. februar foretage en indberetning til Energitilsynet vedrørende registreringspligtige uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i sådanne virksomheder i det foregående kalenderår eller afgive erklæring om, at kommunen ikke har modtaget sådanne uddelinger eller vederlag.

Stk. 2. Kommunernes registreringspligt omfatter uddelinger fra eller vederlag ved afståelse af ejerandele i helt eller delvis kommunalt ejede virksomheder, jf. bilag, herunder virksomheder, der indgår som en del af den kommunale forvaltning, som i perioden efter den 20. februar 2003

- 1) er eller har været omfattet af elforsyningslovens § 2, stk. 1,
- 2) ejer eller har ejet varmfremføringsanlæg,
- 3) direkte eller indirekte ejer eller har ejet andele i de i nr. 1) og 2) nævnte virksomheder, eller
- 4) helt eller delvist ejes, direkte eller indirekte, af de i nr. 1) til 3) nævnte virksomheder, og dermed indgår i en koncernstruktur.

Stk. 3. Kommunernes registreringspligt omfatter uddelinger fra eller vederlag ved afståelse af ejerandele i helt eller delvis kommunalt ejede virksomheder, jf. bilag, herunder virksomheder, der indgår som en del af den kommunale forvaltning, som i perioden efter den 3. maj 2017

- 1) ejer eller har ejet varmeproduktionsanlæg,
- 2) direkte eller indirekte ejer eller har ejet andele i de i nr. 1) nævnte virksomheder, eller
- 3) helt eller delvist ejes, direkte eller indirekte, af de i nr. 1) og 2) nævnte virksomheder, og dermed indgår i en koncernstruktur.

Stk. 4. Registreringspligtige uddelinger fra eller vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder omfatter enhver form for økonomisk værdi, der tilflyder kommunen, herunder kontante beløb, udbytte, udlodning ved kapitalnedsættelse, kapitalandele, aktier, fysiske aktiver, andre økonomiske fordele, fordringer, konvertible obligationer mv. samt serviceydelser, støtte til kommunale aktiviteter eller til anden kommunal interessevaretagelse. Registreringspligten omfatter tillige uddelinger til kommunens øvrige virksomhed samt til

fonde og ikke kommunalt ejede virksomheder. Registreringspligten omfatter kommunens forholdsmæssige andel af uddelinger fra delvist kommunalt ejede virksomheder.

Stk. 5. Ved afståelse af ejerandele til en fond eller anden selvejende institution registreres et vederlag, der mindst svarer til markedsværdien af de pågældende ejerandele.

Stk. 6. Nedbringelse af en kommunal elforsynings- eller varmforsyningsvirksomheds gæld til kommunen medfører ikke registreringspligt. Der skal ligeledes ikke ske registrering, hvis et moderselskab sælger et datterselskab, så længe vederlaget fra salget forbliver i moderselskabet eller i koncernforbundne varme-, fjernkølings- eller naturgasvirksomheder.

Stk. 7. Der skal ikke ske registrering af midler, som tilfalder varmemeforbrugere i form af prisnedsættelser eller udladelse af opkrævning af tilladt forrentning af indskudskapital, jf. § 6 i bekendtgørelse om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Energitilsynets tiltræden, forrentning af indskudskapital.

§ 4. Kommuner skal hvert år senest den 1. februar afgive en erklæring til Energitilsynet om, hvorvidt der i det foregående kalenderår i virksomheder omfattet af stk. 2, har været anvendt midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af lov om elforsyning, lov om varmforsyning, lov om kommunal fjernkøling eller lov om naturgasforsyning til aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning, eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse.

Stk. 2. Kommunernes pligt til at afgive erklæring, jf. stk. 1, omfatter virksomheder, som kommunen har ejet helt eller delvis i det foregående kalenderår, og som er omfattet af elforsyningslovens § 2, stk. 1, eller som ejer varmforsyningsanlæg, eller som direkte eller indirekte ejer andele i de nævnte virksomheder. Erklæringspligten indtræder, såfremt de pågældende virksomheder tillige varetager aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse. Erklæringspligten indtræder endvidere, såfremt de pågældende virksomheder indgår i en koncernstruktur, der tillige varetager aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse, jf. bilag.

§ 5. Indberetninger og erklæringer efter §§ 3-4 fremsendes i elektronisk form på et skema udarbejdet af Energitilsynet, jf. stk. 3. Det udfyldte skema fremsendes med en digital signatur, som udarbejdes i henhold til OCES-standard (Offentlige Certifikater til Elektronisk Service). Der fremsendes ét skema pr. kommune.

Stk. 2. Den i § 12, stk. 1, nævnte revisorerklæring fremsendes ligeledes i elektronisk form, forsynet med digital signatur i henhold til OCES-standard, på en standarderklæring udarbejdet af Energitilsynet, jf. stk. 3.

Stk. 3. Skema til de kommunale indberetninger og erklæringer samt revisorerens standarderklæring udarbejdes af Energitilsynet i henhold til denne bekendtgørelse.

Kapitel 4

Regnskabsføring

§ 6. Kommunen skal tilrettelægge sit bogholderi således, at modtagne uddelinger og vederlag ved afståelse i henhold til § 3, stk. 4 og 5, registreres på særskilte konti i bogholderiet. Såfremt uddelinger og vederlag ved afståelse af andele i virksomheder hidrører fra forrentning af indskudskapital, opgøres uddelingerne og vederlaget på en særskilt konto ved registreringen, jf. lov om varmforsyning § 23 l, stk. 3, 2. og 3. pkt.

Stk. 2. Registreringen skal omfatte alle modtagne uddelinger og vederlag ved afståelse, medmindre der er tale om en selskabsmæssig omstrukturering omfattet af elforsyningslovens § 37, stk. 2, eller varmforsyningslovens § 23 l, stk. 2. I det omfang uddelinger og vederlag ikke består af kontante beløb, skal der som grundlag for registreringen foreligge dokumentation for værdiansættelsen. Værdiansættelsen skal ske til markedsværdien.

Stk. 3. Som grundlag for registreringen skal foreligge dokumentation for rådgighedsdatoen samt beløbets størrelse.

Stk. 4. Rådgighedsdatoen er den dato, hvor uddelingen eller vederlaget ved afståelse er til kommunens rådighed, og hvor kommunen har mulighed for at disponere over beløbet. Beløbet regnes eksempelvis for at være til kommunens rådighed, når det indgår på en kommunal konto, jf. dog § 7, stk. 2. Ved uddelinger, som ikke registreres i det kommunale regnskab, til kommunens øvrige virksomhed samt til fonde og ikke kommunalt ejede virksomheder, anses uddelingstidspunktet for rådgighedsdatoen. Ved afståelse til fonde anses afståelsestidspunktet for rådgighedsdatoen.

Stk. 5. Som grundlag for registreringen skal der i tilfælde af afståelse af ejerandele til en fond eller anden selvejende institution foreligge dokumentation for ansættelse af et vederlag, som mindst svarer til markedsværdien af de pågældende ejerandele på afståelsestidspunktet samt dokumentation for afståelsestidspunktet.

Stk. 6. Som grundlag for registreringen skal der foreligge dokumentation for eventuelle fradrag efter elforsyningslovens § 37, stk. 7 og 8, eller varmforsyningslovens § 23 l, stk. 7 og 8.

Stk. 7. Som grundlag for registreringen skal der foreligge et organisationsdiagram, som omfatter alle virksomheder omfattet af § 3, stk. 2 og 3, herunder delvist ejede virksomheder, med angivelse af ejerandele pr.

31. december i det kalenderår, indberetningen eller erklæringen vedrører. Hvis der er sket selskabsmæssige omstruktureringer, som har ført til ændringer i kommunens ejerskab til de omfattede virksomheder, skal der tillige foreligge en kort redegørelse for omstruktureringerne, herunder oplysning om, hvorvidt de anses for at ligge inden for elforsyningslovens § 37, stk. 2 eller varmforsyningslovens § 23 l, stk. 2. Organisationsdiagrammet skal endvidere omfatte helt eller delvist kommunalt ejede virksomheder, der varetager aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse.

Stk. 8. Dokumentationen i henhold til stk. 2-7 skal foreligge i kommunen og på begæring indsendes til Energitilsynet.

§ 6 a. Lader en kommune midler tilfalde varmemeforbrugerne i form af prisnedsættelser eller udladelse af opkrævning af tilladt forrentning af indskudskapital, jf. § 6 bekendtgørelse om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Energitilsynets tiltræden, forrentning af indskudskapital, skal en indberetning eller erklæring efter § 3, stk. 1, indeholde en redegørelse for, hvilke midler, der tilfalder varmemeforbrugerne, hvornår og hvordan det vil ske. Redegørelsen gives i tilfælde, hvor en kommune afstår ejerandele og i tilfælde, hvor en kommune helt eller delvis udlader at modtage uddelinger fra delvis kommunalt ejede virksomheder.

Stk. 2. Dokumentation for midler, som tilfalder varmemeforbrugerne, skal foreligge i kommunen og indsendes i forbindelse med den årlige indberetning eller erklæring til Energitilsynet. Hvis midlerne tilfalder varmemeforbrugerne over en flerårig periode, skal der i de enkelte år indsendes dokumentation for, at midlerne tilfalder varmemeforbrugerne.

§ 7. Bogføring og regnskabsaflæggelse for virksomheder omfattet af § 3, stk. 2 og 3, som drives som en del af kommunen, skal foretages særskilt for den enkelte virksomhed.

Stk. 2. Indbetalinger vedrørende de virksomheder, der er nævnt i stk. 1, kan, hvor der er etableret en kommunal opkrævningsfunktion, indgå på kommunens bankkonto uden registrering i henhold til § 3, stk. 1, såfremt følgende krav opfyldes:

- 1) Ved hver måneds udgang opgøres og udlignes den mellemregning, som er opstået som følge af stk. 2, således at der sker overførsel af modtagne beløb, som tilhører virksomheder omfattet af § 3, stk. 2 og 3, til særskilte bankkonti tilhørende disse virksomheder, medmindre det er åbenbart, at virksomhederne omfattet af § 3, stk. 2 og 3, ikke ved månedens udgang har foretaget udlån af midler til kommunen.
- 2) Omkostninger relateret til virksomhederne, og som afholdes af den fælles kommunale økonomiforvaltning fra kommunens bankkonto, kan fragå ved opgørelsen af mellemregningen, inden denne udlignes.
- 3) Den opgjorte mellemregning skal for perioden og indtil indfrielse i den efterfølgende måned forrentes med en rentesats svarende til den markedsrente, som kommunen måtte betale for et tilsvarende lån.

§ 8. Såfremt en kommune udfører servicefunktioner for virksomheder omfattet af § 3, stk. 2 eller 3, eller § 4, stk. 2 på en sådan måde, at servicevirksomheden ikke er omfattet af § 3, stk. 2 eller 3, eller § 4, stk. 2, skal de aftagende virksomheder serviceres på markedsbestemte vilkår, og en eventuel opkrævningsfunktion tilrettelægges, således at der ikke sker udlodning til kommunen uden registrering. For at kunne godtgøre dette skal servicevirksomheden opfylde kravene i § 11, nr. 1-5.

§ 9. Kommuner skal, jf. § 4, stk. 1, ved erklæring godtgøre, at der ikke er anvendt midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven til aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller til aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse. Som grundlag for erklæringen skal kommunen sikre:

- 1) at de virksomheder, der er omfattet af § 4, stk. 2, organiseres som anført i elforsyningslovens § 37 a, stk. 4 og 5, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 4 og 5, og
- 2) at bogholderiet i virksomhederne tilrettelægges som anført i §§ 8 og 9.

§ 10. I virksomheder, der er omfattet af § 4, stk. 2, skal midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven, kunne dokumenteres bogføringsmæssigt adskilt fra midler, der stammer fra andre aktiviteter, jf. dog stk. 3. Ved midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven, forstås enhver form for midler, uanset hvor de måtte ligge i koncernen, herunder også i delvist ejede virksomheder.

Stk. 2. Ved afbrænding af affald kan midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven eller varmforsyningsloven, dog dokumenteres bogføringsmæssigt adskilt fra midler, der stammer fra aktiviteter forbundet med affaldshåndtering, såfremt der anvendes en indtægts- og omkostningsfordeling i overensstemmelse med Energitilsynets praksis.

Stk. 3. Stk. 1, 1. pkt., gælder ikke for serviceaktiviteter omfattet af § 11. Midler, der anvendes til serviceaktiviteter, skal holdes bogføringsmæssigt adskilt fra eventuelle andre midler i virksomheden.

Stk. 4. Der skal i kommunen foreligge en regnskabsmæssig opgørelse af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmforsyningsloven eller naturgasforsyningsloven. Opgørelsen skal have skæringsdato senest pr. 15. juni 2006.

Stk. 5. Kravet om bogføringsmæssig adskillelse er ikke til hinder for, at adskilte likvide bankkonti kan indgå i en aftale med virksomhedernes bankforbindelse omkring rentenetting, såfremt denne aftale ikke forringer rentevilkårene for midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmforsyningsloven eller naturgasforsyningsloven, og såfremt ordningen ikke indebærer nogen form for fælles hæftelse over for banken.

Stk. 6. Kommunen skal sikre, at dokumentationen for forhold omfattet af stk. 1-5 skal foreligge i samtlige virksomheder omfattet af § 4, stk. 2, og på begæring indsendes til Energitilsynet.

§ 11. En fælles servicevirksomhed, som i henhold til elforsyningslovens § 37 a, stk. 5, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 5, er selskabsmæssigt adskilt fra virksomheder, som udøver aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven eller aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse, skal opfylde følgende regnskabsmæssige krav:

- 1) Serviceydelser skal løbende faktureres til de virksomheder, som forbruger den pågældende service.
- 2) Faktureringen skal baseres på markedsbestemte vilkår, således at der ikke anvendes midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven, til aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller til aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse. Ved markedsbestemte vilkår forstås også en omkostningsdeling efter de enkelte aktiviteter faktiske forholdsmæssige forbrug. Ved fakturering baseret på deling af faktiske omkostninger, skal disse opgøres efter driftsøkonomiske principper svarende til bestemmelserne i årsregnskabsloven. De fordelte omkostninger kan således indeholde direkte driftsomkostninger, driftsøkonomiske afskrivninger og betalte renter. Servicevirksomheden skal dokumentere størrelsen og grundlaget for den enkelte fakturering, herunder at den fakturerede pris svarer til markedsprisen eller de faktiske omkostninger, dog maksimalt markedsprisen.
- 3) Fordelingen på de enkelte aktiviteter skal dokumenteres eller sandsynliggøres ved anvendelse af entydige fordelingsnøgler og forbrugsindikatorer, som f.eks. tidsregistreringer, antal transaktioner inden for det pågældende område, antal ansatte m.v.
- 4) Der skal udarbejdes en skriftlig serviceaftale mellem den aftagende virksomhed og servicevirksomheden indeholdende en beskrivelse af arten og omfanget af de serviceydelser, der varetages af servicevirksomheden samt en beskrivelse af beregningsgrundlaget, størrelsen og betalingen for serviceydelserne. Servicevirksomheden kan periodevis opkræve acontovederlag for den ydede service baseret på et budget, der er aftalt mellem partnerne over de forventede serviceydelser for det enkelte år. Hvor serviceydelserne er baseret på deling af faktiske udgifter, skal det acontovederlag, der er afregnet i årets løb, efter regnskabsårets udløb reguleres i forhold til de faktiske udgifter. Hvis forudsætningerne for de budgetterede fordelingsnøgler er ændret i årets løb, skal der ved opgørelsen af de faktiske udgifter tages hensyn hertil.
- 5) Såfremt den fælles servicevirksomhed også varetager opkrævningsfunktioner for de aftagende virksomheder, skal opkrævningsfunktionerne tilrettelægges på en sådan måde, at indbetalinger umiddelbart tilgår de aftagende virksomheder, som de vedrører.
- 6) Aktiver og passiver skal regnskabsmæssigt henføres til den forsyningsart, som de er naturligt knyttet til. Aktiver til fælles anvendelse kan anskaffes af servicevirksomheden.
- 7) Anskaffelse af fælles anlægsaktiver m.v. kan finansieres ved forholdsmæssig ydelse af lån eller kapitalindskud fra de virksomheder, som deltager i anvendelsen af de fælles aktiver. Lån til servicevirksomheden skal forrentes med en rentesats svarende til markedsrenten for tilsvarende lån. Ved forholdsmæssig finansiering skal denne fordeling svare til de enkelte enheders forventede forholdsmæssige brug af aktivet.

Kapitel 5

Revision

§ 12. Kommunen fremsender senest den 1. september i indberetningsåret en af kommunens revisor afgivet erklæring om rigtigheden og fuldstændigheden af kommunens indberetning og erklæring efter § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, jf. reglerne i § 12, stk. 3, og §§ 13 og 14.

Stk. 2. Såfremt de omfattede virksomheder, jf. § 3, stk. 2 og 3, og § 4, stk. 2, revideres af en anden end kommunens revisor, skal kommunen for hver af de pågældende virksomheder indhente en tilsvarende erklæring fra virksomhedens statsautoriserede revisor. Denne eller disse erklæringer fra statsautoriseret revisor skal foreligge i kommunen og på begæring indsendes til Energitilsynet.

Stk. 3. Omfanget af revisors arbejde afhænger af kommunens og virksomhedernes administrative struktur og forretningsgange, herunder procedurer og den interne kontrol i forbindelse med transaktioner mellem parterne, samt procedurer og intern kontrol til sikring af adskillelse af midler og vedrørende en eventuel fælles

servicevirksomhed. Som led i arbejdet undersøger og vurderer revisor de eksisterende forretningsgange og den interne kontrol vedrørende registrering af uddelinger og vederlag ved afståelse samt for øvrige transaktioner mellem kommunen og virksomhederne. Arbejdet udføres som udgangspunkt ved stikprøvevise undersøgelser.

Stk. 4. Kommunen og de virksomheder, som kommunen ejer helt eller delvist, skal give revisor de oplysninger, som må anses af betydning for revisors arbejde og give revisor adgang til at foretage de undersøgelser, revisor finder nødvendige. Kommunen skal endvidere sørge for, at revisor får de oplysninger og den bistand, som revisor anser for nødvendig for udførelsen af sit hverv.

§ 13. Kommunen sikrer, at revisor i forbindelse med afgivelsen af sin erklæring vedrørende kommunens indberetning og erklæring efter § 3, stk. 1, særligt påser,

- 1) at kommunens indberetning og regnskabsføring er udarbejdet i overensstemmelse med § 3 og §§ 5-11, herunder at der foreligger behørig dokumentation for rådgighedsdatoer, eventuelle markedsværdiansættelser, fradrag og midler, der tilfalder varmemeforbrugerne,
- 2) at transaktioner mellem kommunen eller en helt eller delvist kommunalt ejet virksomhed, som ikke er omfattet af § 3, stk. 2 og 3, og § 4, stk. 2, og virksomheder som er omfattet af § 3, stk. 5 og § 4, stk. 2, sker på markedsbestemte vilkår, således at der ikke sker udlodning til kommunen uden registrering,
- 3) at transaktioner mellem en helt eller delvist kommunalt ejet servicevirksomhed, som ikke er omfattet af § 3, stk. 5 og § 4, stk. 2, og virksomheder som er omfattet af elforsyningslovens § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, sker på markedsbestemte vilkår, og at en eventuel opkrævningsfunktion tilrettelægges, således at der ikke sker udlodning til kommunen uden registrering, jf. § 8,
- 4) at mellemregningen er opgjort i overensstemmelse med § 7, stk. 2, og
- 5) at selskabsmæssige omstruktureringer, som ikke har ført til registreringer af vederlag, er omfattet af elforsyningslovens § 37, stk. 2, eller varmemeforsyningslovens § 23 l, stk. 2.

§ 14. Kommunen sikrer, at revisor i forbindelse med afgivelsen af sin erklæring vedrørende kommunens erklæring efter § 4, stk. 1, gennemgår virksomhedernes bogholderi og regnskabsmateriale med henblik på at påse, at midlerne i det foregående regnskabsår ikke er anvendt i strid med elforsyningslovens § 37 a, stk. 3, eller varmemeforsyningslovens § 23 m, stk. 3, og at midlerne har været adskilt i overensstemmelse med §§ 7-9, samt at elforsyningslovens § 37 a, stk. 4 og 5, eller varmemeforsyningslovens § 23 m, stk. 4 og 5, overholdes. Revisor skal i den forbindelse særligt påse,

- 1) at midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmemeforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven er bogføringsmæssigt adskilt og opgjort særskilt i alle omfattede virksomheder, herunder holdingselskaber, i overensstemmelse med § 10,
  - 2) at der ikke er foretaget overførsler af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmemeforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven til aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse gennem holdingselskaber,
  - 3) at der ikke er ydet lån, stillet sikkerhed m.v., herunder etableret cash pool-ordninger, som indebærer en anvendelse af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmemeforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven til aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse,
  - 4) at transaktioner mellem virksomheder, hvori indgår midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, varmemeforsyningsloven, lov om kommunal fjernkøling eller naturgasforsyningsloven, og virksomheder, som udøver aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse, sker på markedsbestemte vilkår, således at transaktionen ikke indebærer en anvendelse af midler i strid med elforsyningslovens § 37 a, stk. 3, eller varmemeforsyningslovens § 23 m, stk. 3, og
  - 5) at afregningen for serviceydelser og fælles anskaffelse af aktiver samt varetagelse af opkrævningsfunktioner foretages i overensstemmelse med § 11, således at der ikke herved indirekte sker en anvendelse af midler i strid med elforsyningslovens § 37 a, stk. 3, eller varmemeforsyningslovens § 23 m, stk. 3.
- Stk. 2.* Hvis revisor ikke uden forbehold kan afgive den af Energitilsynet udarbejdede standarderklæring, skal revisor nærmere redegøre herfor på standarderklæringen, og kommunen skal indsende revisors redegørelse til Energitilsynet senest den 1. september i indberetningsåret.

Kapitel 6

Opbevaring af dokumentation

§ 15. Dokumentation for forhold omfattet af bekendtgørelsen skal opbevares i 5 år, medmindre længere opbevaring er krævet efter anden lovgivning. Dog skal den i § 10, stk. 4, nævnte opgørelse opbevares i kommunen indtil videre.

Kapitel 7

Ikrafttræden m.v.

§ 16. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2018.

Stk. 2. Bekendtgørelsen skal anvendes første gang på kommunernes indberetning, erklæring og godtgørelse efter § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, for perioden 1. januar 2017 – 31. december 2017, som senest skal ske 1. februar 2018, og for revisorerklæringen, som senest skal afgives den 1. september 2018.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 1297 af 15. december 2008 om kommuners indberetninger og erklæringer efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m ophæves.

Energistyrelsen, den 18. december 2017

Martin Hansen

/ Marie Thorlacius-Ussing

Bilag 1

Virksomheder omfattet af kommunernes indberetningspligt efter § 3, stk. 1, og erklæringspligt efter § 4, stk. 1

Kommunernes indberetningspligt omfatter registreringspligtige uddelinger fra eller vederlag ved afståelse af virksomheder, fra helt eller delvis kommunalt ejede virksomheder, herunder virksomheder, der indgår som en del af den kommunale forvaltning, som i perioden efter den 20. februar 2003

1) er eller har været omfattet af elforsyningslovens § 2, stk. 1, dvs. virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, transport, handel og levering af elektricitet,

2) ejer eller har ejet varmfremføringsanlæg,

3) direkte eller indirekte ejer eller har ejet andele i de i nr. 1) og 2) nævnte virksomheder, eller

4) helt eller delvist ejes, direkte eller indirekte, af de i nr. 1) til 3) nævnte virksomheder og dermed indgår i en koncerntstruktur.

Kommunernes indberetningspligt omfatter registreringspligtige uddelinger fra eller vederlag ved afståelse af ejerande i helt eller delvis kommunalt ejede virksomheder, herunder virksomheder, der indgår som en del af den kommunale forvaltning, som i perioden efter den 3. maj 2017

1) ejer eller har ejet varmeproduktionsanlæg,

2) direkte eller indirekte ejer eller har ejet andele i de i nr. 1) nævnte virksomheder, eller

3) helt eller delvist ejes, direkte eller indirekte, af de i nr. 1) og 2) nævnte virksomheder, og dermed indgår i en koncerntstruktur.

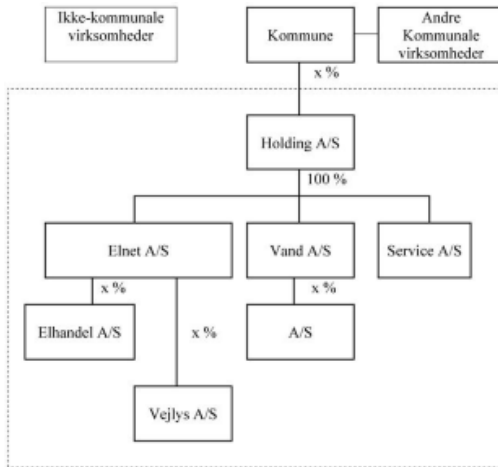
Der er ingen krav i loven til, hvorledes de berørte virksomheder skal organiseres. Der kan være tale om meget varierede organisationsstrukturer. Bilaget giver eksempler på typiske organisationsstrukturer og omfanget af registrerings- og indberetningspligten i tilknytning til disse. Der kan være selskabsmæssige konstruktioner, som ikke er illustreret med de viste eksempler.

For de viste eksempler er det endvidere angivet, i hvilket omfang virksomhederne er omfattet af kravet om kommunale erklæringer, jf. § 4, stk. 1.

Eksempel 1:

Elforsyningsvirksomheden som en del af en kommunal koncerntstruktur

Kommunen har organiseret sine forsyningsaktiviteter i en koncern bestående af datterselskaber under et holdingselskab (moderselskab), som kommunen helt eller delvist ejer.

Efter § 3, stk. 1, skal kommunen indberette modtagne **uddelinger fra** ethvert selskab i koncernstrukturen. Indberetningspligten består, jf. § 3, stk. 2 og 3, uanset hvilket af de viste selskaber uddelingen hidrører fra, fordi de indgår i en koncernstruktur, hvori der også indgår virksomheder, der er – eller i perioden efter den 20. februar 2003 – har været omfattet af elforsyningslovens § 2, stk. 1, eller der ejer eller i den nævnte periode har ejet varmemefremføringsanlæg, eller virksomheder, der i perioden efter den 3. maj 2017 ejer eller har ejet varmeproduktionsanlæg. Indberetningspligten omfatter således også tilknyttet virksomhed, der organisatorisk ligger inden for koncernstrukturen. På figuren er tilknyttet virksomhed eksemplificeret med Vejlys A/S.

Indberetningspligten omfatter således også uddelinger fra selskaber, som kommunen kun ejer en andel i, f.eks. en elhandelsvirksomhed, som ejes i fællesskab med andre netvirksomheder. Ligeledes består registreringspligten i forhold til uddelinger fra selskaber i koncernen, der har aktiviteter, der ikke er omfattet af el- eller varmforsyningslovene, eksempelvis vandforsyning, gasforsyning, affaldshåndtering m.v.

Efter § 3, stk. 2 og 3, omfatter indberetningspligten endvidere uddelinger til andre virksomheder, der er helt eller delvis kommunalt ejet, som ikke er omfattet af koncernstrukturen. På figuren er disse andre virksomheder illustreret ved kassen »Andre kommunale virksomheder«.

Endelig skal der ske indberetning af uddelinger til fonde og virksomheder helt uden for den kommunale ejerstruktur. På figuren er disse andre virksomheder illustreret ved kassen »Ikke-kommunale virksomheder«. Registreringspligten omfatter eksempelvis uddelinger til erhvervsudviklingsfonde eller sponsormidler til lokale foreninger.

Transaktioner mellem selskaber internt i koncernstrukturen, dvs. virksomhederne omfattet af den stiplede linje, udløser ikke i sig selv pligt til registrering og indberetning, men udløser pligt til at afgive erklæringer efter § 4, stk. 1, og dermed registreringspligt, såfremt der er overført midler, som angivet i § 4, stk. 1, se nedenfor.

Indberetningspligten efter § 3, stk. 1, gælder ligeledes for **vederlag ved afståelse** af ejerandele i en virksomhed inden for koncernstrukturen, såfremt kommunen modtager vederlaget. Så længe et vederlag fra salg af et datterselskab forbliver i moderselskabet eller i koncernforbundne varmforsynings, fjernkølings- eller naturgasvirksomheder, skal der ikke ske registrering og indberetning.

Såfremt kommunen ikke i det foregående kalenderår har modtaget sådanne uddelinger eller vederlag, afgiver kommunen erklæring herom i henhold til § 3, stk. 1.

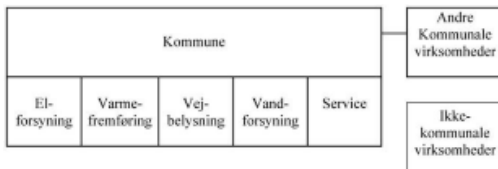
Efter § 4, stk. 1, skal kommunen afgive erklæring om, at der **ikke inden for koncernstrukturen**, der er vist med den stiplede linje, hverken direkte eller indirekte, er overført midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene eller lov om kommunal fjernkøling til aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning, eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse.

Ved erklæringen godtgør kommunen endvidere, at der **ikke inden for de enkelte virksomheder**, er overført midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene eller lov om kommunal fjernkøling til aktiviteter forbundet med vandforsyning, spildevandsanlæg eller affaldshåndtering. Et eksempel herpå er vist i eksempel 4.

Eksempel 2

Elforsyningsvirksomhed eller varmforsyningsvirksomhed i kommunen

Kommunen driver sin elforsynings- eller varmforsyningsvirksomhed som en del af den kommunale forvaltning.

I eksempel 2 er kommunen i henhold til § 3, stk. 1 forpligtet til at indberette økonomiske overførsler fra elforsyningsvirksomheden til kommunen, og tilsvarende fra varmforsyningsvirksomheden til kommunen.

Ved »kommunen« forstås alle dele af den kommunale forvaltning, herunder de andre forsyningsenheder og en eventuel serviceenhed. Det betyder, at en kommune, der driver sin elforsyningsvirksomhed eller varmforsyningsvirksomhed som en del af den kommunale forvaltning, også er forpligtet til at registrere og indberette en overførsel af midler fra f.eks. elforsyningen til varmforsyningen eller omvendt. Tilsvarende gælder for overførsel af midler fra elforsyningen til en eventuel vejbelysningsvirksomhed, der drives som en del af den kommunale forvaltning.

Der er således forskel på, om forsyningsaktiviteter udøves i kommunen selv eller i en kommunalt ejet koncernstruktur, som illustreret ved eksempel 1, hvor transaktioner mellem selskaberne internt i koncernstrukturen ikke i sig selv udløser registreringspligt.

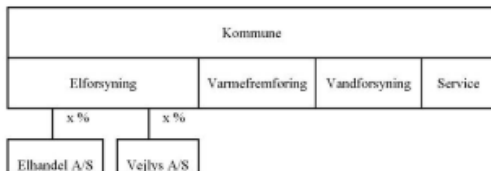
Økonomiske overførsler fra elforsyningen eller varmforsyningen til helt eller delvis kommunalt ejede virksomheder (»Andre kommunale virksomheder«), f.eks. et fælleskommunalt affaldsselskab, eller til ikke kommunalt ejede virksomheder (»Ikke-kommunale virksomheder«) er ligesom i eksempel 1 omfattet af indberetningspligten, jf. § 3, stk. 1.

Kommunen skal ikke afgive erklæring efter § 4, stk. 1, idet alle overførsler af midler fra elforsyningen eller varmfremføringsvirksomheden er omfattet af indberetningspligten efter § 3, stk. 1.

Eksempel 2 a

Elforsyningsvirksomheden i kommunen ejer andele i anden virksomhed

Såfremt den kommunale elforsynings- eller varmforsyningsvirksomhed direkte eller indirekte ejer andele i andre virksomheder, vil disse andre virksomheder også være omfattet af registrerings- og indberetningspligten.

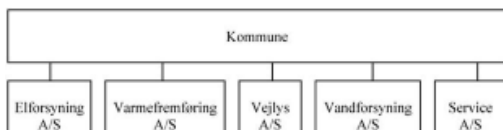
Dette er illustreret ved eksempel 2a, hvor elforsyningsenheden og dennes helt eller delvist ejede virksomheder Elhandel A/S og Vejlys A/S tilsammen udgør en koncernstruktur, der er omfattet af § 3, stk. 2. Se beskrivelsen under eksempel 1.

Såfremt der internt i en sådan koncernstruktur skulle indgå aktiviteter vedrørende vandforsyning, spildevandsbehandling eller affaldshåndtering, skal der afgives erklæring efter § 4, stk. 1.

Eksempel 3

Enkeltvirksomheder ejet af kommunen

Kommunen har organiseret sine forsyningsaktiviteter i selvstændige selskaber ejet direkte af kommunen. Disse selskaber ejer ikke andele i andre selskaber.

I dette tilfælde gælder indberetningspligten efter § 3, stk. 1, alene elforsyningsvirksomheden og varmforsyningsvirksomheden.

Alle økonomiske overførsler fra elforsynings- eller varmforsyningsvirksomheden til kommunen eller til andre helt eller delvis kommunalt ejede virksomheder er omfattet af registreringspligten. Det samme gælder overførsler til fonde og ikke kommunalt ejede virksomheder, jf. »Ikke-kommunale virksomheder« i eksempel 1.

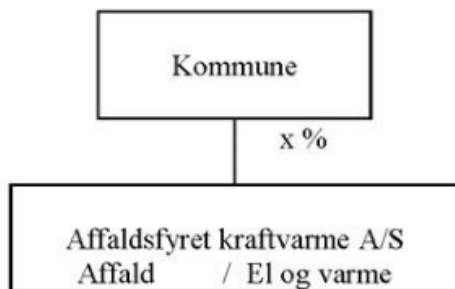
Kommunen skal ikke afgive erklæring efter § 4, stk. 1, idet alle overførsler af midler fra elforsyningen eller varmforsyningen allerede er omfattet af indberetningspligten efter § 3, stk. 1.

Eksempel 4

Kommunalt ejet affaldskraftvarmeanlæg

Kommunen ejer helt eller delvis et affaldsbaseret kraftvarmeanlæg.

Indberetningspligten efter § 3, stk. 1, omhandler hele kraftvarmeanlægget.

Kommunen afgiver endvidere altid erklæring efter § 4, stk. 1, om, at der hverken direkte eller indirekte er overført midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el- og varmedelen til affaldsaktiviteterne. Denne erklæring skal afgives, uanset om det affaldsfyrede kraftvarmeanlæg ejes direkte, som vist på figuren, eller det indgår i en koncernstruktur, som vist med den stiplede linje i eksempel 1.

Tidligere ejede virksomheder

Kommunens indberetningspligt efter § 3, stk. 1, omfatter uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der i perioden efter den 20. februar 2003 har været omfattet af elforsyningsloven eller i samme periode udøvet varmfremføringsvirksomhed. Indberetningspligten omfatter desuden uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der i perioden efter den 3. maj 2017 ejer eller har ejet varmeproduktionsvirksomhed.

Indberetningspligten omfatter også virksomheder, der direkte eller indirekte i perioden efter den 20. februar 2003 *har ejet* andele i virksomheder, som er omfattet af elforsyningsloven eller varmfremføringsvirksomheder. Indberetningspligten omfatter endelig også virksomheder, der direkte eller indirekte i perioden efter den 3. maj 2017 *har ejet* varmeproduktionsvirksomheder.

Kommunens registrerings- og indberetningspligt vedrørende kommunale eller fælleskommunale virksomheder bortfalder ikke, når kommunen afhænder andele i sådanne virksomheder. Herved sikres det, at der også sker en registrering og indberetning af uddelinger og afståelsessummer i de tilfælde, hvor forsyningsaktiviteter afstås eller afvikles, men hvor kommunen først på et senere tidspunkt oppebærer de realiserede værdier.

Kommunerne skal alene afgive erklæring efter § 4, stk. 1, for virksomheder, som kommunen har ejet helt eller delvist i det foregående kalenderår.

KAPITEL 8

INDSKUDSKAPITAL

*Administrationsgrundlag for
opgørelse af fjernvarmeaktiver
pr. 1. marts 1981*

29-04-2008
VARME
4/0920-0200-0064
/SH/SP

Administrationsgrundlag for opgørelse af fjernvarmeaktiver pr. 1. marts 1981

Indledning

1. Den 1. marts 1981 trådte den første varmforsyningslov i kraft. Loven indførte ”hvile-i-sig-selv” princippet, der siden har været gældende for varmforsyningsvirksomhederne. Varmeforsyningslovene har siden sat snævre grænser for, hvilken kapital ejerne kunne trække ud af virksomhederne.
2. Varmeforsyningsloven regulerer derimod ikke den egenkapital, der var i den enkelte varmforsyningsvirksomhed ved ikrafttræden af den første varmforsyningslov den 1. marts 1981.
3. Opgørelsen af egenkapitalen pr. 1. marts 1981 har derfor især betydning for en ejers adgang til at trække kapital ud ved salg af varmforsyningen og ved forrentning af indskudskapitalen pr. 1. marts 1981.
4. Varmeforsyningsvirksomhederne har løbende kunnet anmelde og få behandlet virksomhedernes kapital på grundlag af de bogførte værdier. Mange af virksomhederne ønsker imidlertid at anmelde på grundlag af nedskrevne genanskaffelsesværdier.
5. Dette administrationsgrundlag giver et udgangspunkt for opgørelse af fjernvarmeaktiver pr. 1. marts 1981 i virksomheder, der driver kollektivt varmforsyningsanlæg omfattet af § 2 i varmforsyningsloven, jf. senest lovbekendtgørelse nr. 347 af 17-05-2005 med senere ændringer.
6. Administrationsgrundlaget vedrører anvendelse af vedlagte komponentliste, hvori er vurderet levetid og standardpriser for en række fjernvarmekomponenter. Energitilsynet og Dansk Fjernvarme har i fællesskab bedt Rambøll om at udarbejde en komponentliste. Repræsentanter fra henholdsvis Københavns Energi, Frederiksberg Forsyning og Energigruppen Jylland har undervejs i processen givet bemærkninger til komponentlisten. Listen kan anvendes til opgørelse af fjernvarmeaktiver pr. 1. marts 1981.
7. Opgørelsen af aktivværdierne kan danne grundlag for opgørelsen af den fri egenkapital pr. 1. marts 1981 (eller ved et afvigende regnskabsår afslutningstidspunktet mellem 1. oktober 1980 og 30. september 1981). Om virksomhederne ønsker at foretage en sådan opgørelse er imidlertid valgfri.

ENERGITILSYNET
sekretariatsbetjenes af
KONKURRENCESTYRELSEN
Center for Energi

8. Det skal understreges, at anvendelse af komponentlisten er valgfri, idet forsyningerne ikke er bundet af en bestemt opgørelsesmetode. Virksomhederne kan således også helt eller delvist anvende komponentlisten. Det afgørende er, hvilken dokumentation forsyningen kan forelægge.

9. Uanset om virksomheden anvender komponentlisten eller en anden metode, vil sekretariatet konkret vurdere, om virksomheden i tilstrækkelig grad kan dokumentere eksistensen af de opgjorte aktivværdier.

10. Ved fusion eller opkøb efter 1981 skal aktiverne i hvert af de tidligere selvstændige enheder opgøres - og den samlede aktivmasse er således summen af de to enheders egenkapital.

Virksomheder, der har et revideret regnskab pr. 1. marts 1981

11. Hvis virksomhederne i dag har dokumentation i form af et eksisterende revideret regnskab tilbage fra 1. marts 1981, er det relevant at tage stilling til, om et sådant regnskab kan anvendes i anmeldelserne.

12. Varmeforsyningsvirksomhederne overgik til økonomisk regulering efter varmforsyningsloven den 1. marts 1981. Den enkelte virksomheds egenkapital den 1. marts 1981 er således værdien af aktiverne denne dato fratrukket gælden.

13. Har virksomheden således et revideret 1980/81 regnskab kan denne egenkapital således som udgangspunkt lægges til grund for anmeldelsen. Hertil kommer efter en konkret vurdering eventuelle indskud/forhøjelser og tab af kapital i perioden siden samt eventuel forrentning af indskudskapitalen.

14. Det er således udgangspunktet pr. 1981, der fastlægges på baggrund af komponentlisten, medens øvrige efterfølgende bevægelser vil blive vurderet på baggrund af de konkrete sager.

Opgørelsestidspunkt

15. Med hensyn til opgørelsestidspunktet 1. marts 1981 bemærkes, at i det omfang virksomhedens regnskabsår ikke er 1. april til 31. marts, men kalenderåret, vil forsyningen som udgangspunkt kunne lægge sit eget regnskabsår til grund.

16. Hvis opgørelsestidspunktet ikke er den 1. marts 1981 vil sekretariatet indhente oplysninger med henblik på at vurdere, om der er sket væsentlige ændringer i aktivværdierne i perioden mellem opgørelsestidspunktet og den 1. marts 1981. Hvis det er tilfældet, bør aktivværdierne ændres i overensstemmelse hermed. Forsyningens opgørelsesdato vil afhænge af regnskabsår således kunne ligge mellem 1. oktober 1980 og 30. september 1981.

Virksomheder, der ikke har en opgjort åbningsbalance pr. 1. marts 1981

17. Virksomheder, der ikke allerede har et revideret 1980/81 regnskab og dermed ikke har en opgørelse af egenkapitalen 1. marts 1981, kan anvende vedlagte komponentliste som udgangspunkt for opgørelse af aktivværdierne.
18. Anvendelse af sekretariatets administrationsgrundlag forudsætter, at den enkelte varmforsyning, der ønsker at anvende opgørelsesmetoden fuldt ud, kan redegøre for
  19. a. hvilke aktiver denne besad pr. 1. marts 1981,
  20. b. anskaffelsestidspunktet for det enkelte aktiv og
  21. c. den samlede anskaffelsespris (anlægsomkostning) for det enkelte aktiv.
22. Den vedlagte komponentliste "Aktiver i fjernvarmesektoren" indeholder en oversigt (komponentliste) over de aktiver, der typisk var til stede på fjernvarmeværker 1. marts 1981, hvor den første varmforsyningslov trådte i kraft.
23. Ved fusion af varmforsyningsvirksomheder efter 1981 skal der for hver af de tidligere selvstændige virksomheder foretages en særskilt opgørelse pr. 1. marts 1981. Det er således udgangspunktet pr. 1981, der fastlægges på baggrund af komponentlisten, medens øvrige efterfølgende bevægelser vil blive vurderet på baggrund af de konkrete sager.

Anvendelse af komponentlisten

24. Den vedlagte komponentliste med standardpriser: "Aktiver i fjernvarmesektoren" er 2-delt.
25. Første del er en gennemgang og nærmere beskrivelse af aktiverne med gennemgang af hver enkelt type, idet der for hver aktivtype er angivet grundlaget for værdiansættelsen.
26. Anden del er en prislister, hvori der i skemaform er opregnet de anlægsaktiver, der typisk var til stede på varmforsyningsvirksomheder i 1981. For hvert anlægsaktiv, er angivet en beskrivelse af komponenten, en ramme for levetiden og en standardpris (i 1981 kr.).
27. Det er op til værkerne at vurdere, om de enkelte aktiver og priserne i komponentlisten afspejler varmforsyningsvirksomhedens priser – og virksomheden skal kunne dokumentere såvel, at aktiverne i 1981 var de tilsvarende som anført i komponentlisten som prisen for aktivet. Priserne og aktivtyperne i komponentlisten er en rettesnor.

Registrering af fjernvarmeaktiver pr. 1. marts 1981

28. Virksomheden skal først med udgangspunkt i grundlaget for 1981 regnskabet registrere, hvilke anlægsaktiver, der var i forsyningen dette år og undersøge om forsyningen vil kunne redegøre for beregningerne (værdiansættelsen).

29. Har virksomheden denne redegørelse, vil komponentlistemetoden kunne anvendes helt eller delvist.

30. Komponentlisten består af gennemgang af en lang række aktiver, der kan indgå, samt en uddybende gennemgang af de enkelte komponenter og de særlige forhold, der vedrører disse.

31. Virksomheden skal for at kunne anvende komponentlisten foretage en opgørelse og opdeling af de fysiske aktiver, forsyningen havde i 1981, på de hovedgrupper af aktiver, der er nævnt i komponentlisten.

- Veksler- og pumpestationer
- Fjernvarmecentraler
- Fjernvarmeledninger

32. I aktiverne indgår - ud over de rent tekniske anlægsaktiver - grunde, kontorbygninger, driftsmateriel, edb-udstyr og tekniske anlæg.

33. Når fjernvarmevirksomheds aktiver er registreret efter komponentlistens opdeling, vil værdiansættelse kunne finde sted.

Værdiansættelse af 1981 aktiverne

34. Overordnet gælder, at fjernvarmevirksomheden skal kunne dokumentere værdiansættelsen. De priser, der er anført i komponentlisten over fjernvarmeaktiver, er således alene vejledende, idet det fortsat er virksomhedens opgave og ansvar, at opgørelsen er korrekt.

35. Der har alene været mulighed for at få oplysninger om de forskellige værdier for de forskellige aktiver i 1981-priser, der var gældende i omegnen af København. Den enkelte varmeforsyning må foretage en nærmere vurdering af, om disse priser også er dækkende for det pågældende selskab.

36. For grunde er udgangspunktet, at disse fastsættes efter en konkret vurdering eksempelvis med udgangspunkt i den seneste offentlige vurdering fra den pågældende periode.

37. Med hensyn til kontorbygninger kan disse indgå med 5.100 kr. pr. m²., såfremt værket kan redegøre for dette. Den anførte pris (5.100 kr.) er gældende i Københavns omegn. Hvorvidt m² byggeprisen tillige har været

gældende i det område, hvor den aktuelle varmforsyningsvirksomhed ligger, skal virksomheden selv vurdere og kunne dokumentere. En måde at redegøre for dette er den offentlige ejendomsvurdering eller f.eks. et bygge-regnskab.

38. Ud over de fjernvarmeaktiver, der er nævnt i ”Aktiver i fjernvarme-sektoren”, vil mange varmforsyningsvirksomheder have aktiver, der ikke er omfattet af komponentlisten eller prissat i komponentlisten. Dette gælder såvel fjernvarmeaktiver som driftsmateriel, biler, maskiner, andre tekniske anlæg, inventar, edb-udstyr og telefonforbindelser.

39. På elområdet er i bek. 325 af 10. maj 2001, bilag 2 fastsat, at disse anlægsaktiver som udgangspunkt kan indgå til halvdelen af anskaffelsesværdien, men det er op til en konkret vurdering i den enkelte virksomhed.

40. For fjernvarmeaktiver, der ikke indgår i komponentlisten, skal der foretages en konkret vurdering i den enkelte fjernvarmevirksomhed. Et element heri kan være sammenlignelige aktiver i komponentlisten og standardpriserne heri.

41. Endelig kan andre aktiver end de nævnte indgå med værdien anført i 1981-regnskabet, idet bemærkes, at der også her skal foretages en konkret vurdering.

Eksempler på værdiansættelse af aktiver

42. Der skal atter fremhæves, at det er varmforsyningsvirksomheden, der skal kunne dokumentere, at de priser, fjernvarmeværket anvender i sine værdiansættelser, har været gældende i 1981 i fjernvarmeværkets område. Standardpriserne vil således typisk have været lavere i de mindre byer på Sjælland, Fyn og i Jylland end de priser, der er anført i prisskemaet og som var gældende i Københavnsområdet. Dette kan f.eks. skyldes lavere lønomkostninger i det regionale område i forhold til omegnen af København.

Ad veksler- pumpestationer

43. Veksler- og pumpestationer er – som det fremgår af prisskemaet - ikke som fjernvarmeledninger underopdelt, men alene opdelt efter størrelse.

Et eksempel på prisfastsættelse af en veksler- pumpestation er

- et veksler- pumpeanlæg, inkl. bygning og tekniske installationer på 4 MW idriftsat i 1970 med en forventet levetid på 35 år.
- Prisformlen er: Grundpris + pris x MW = vekslerstation i mio. kr.

- Prisformlen for den uafskrevne værdi er efter skemaet: $(0,2 + 0,14 \times \text{MW}) \text{ mio. kr.} \times \text{restlevetid i 1981/totallevetid} = \text{veksler/pumpestationsværdi i mio. kr.}$
- Etableringsomkostningen i 1981 kan således opgøres til: $(0,2 \text{ mio. kr.} + 0,14 \times 4 \text{ mio. kr.}) = 0,76 \text{ mio. kr.}$
- Da fjernvarmeforsyningen har ejet anlægget i 11 år af den forventede levetid på 35 år, indgår anlægget med $24/35$ af $0,76 \text{ mio. kr.}$ eller med $0,52 \text{ mio. kr.}$

Ad Fjernvarmecentraler

44. Et eksempel på prisfastsættelse af **en fjernvarmecentral** er:

- en olie/gaskedel, inkl. bygning, teknisk installation på 30 MV idriftsat i 1976 med en forventet levetid på 30 år.
- Prisformlen for den uafskrevne værdi er efter skemaet $(1,3 + 0,14 \times \text{MW}) \text{ mio. kr.} \times \text{restlevetid i 1981/totallevetid} = \text{værdi af fjernvarmecentral i mio. kr.}$
- Etableringen kostede således i 1981: $1,3 \text{ mio. kr.} + 0,14 \text{ mio. kr.} \times 30$. Dette giver en værdi på $5,5 \text{ mio. kr.}$
- Da kedlen blev idriftsat i 1976 og har en forventet levetid på 30 år, vil kedlen kunne indgå med $25/30$ af de $5,5 \text{ mio. kr.}$ eller med $4,58 \text{ mio. kr.}$

Ad fjernvarmeledning

Et eksempel på prisfastsættelse af **en fjernvarmeledning** er følgende:

- En fjernvarmeledning på 1000 m ledning i byområde i jord, vand for præisolerede rør, hoved- og stikledninger, prærrør 20-32 med en levetid på 40 år etableret i 1970
- Prisformelen for den uafskrevne del er følgende: $(\text{ledningslængde} \times \text{pris}) \times \text{restlevetid i 1981/totallevetid}$.
- Værdien for de uafskrevne del er efter prisformelen som følger: $1000 \text{ m} \times 1.700 \text{ kr.} = 1,7 \text{ mio. kr.}$

- Da fjernvarmeledningen blev idriftsat i 1970, vil den kunne indgå med $\frac{29}{40}$ af den uafskrevne værdi eller =1,23 mio.kr..

Energitilsynet / Dansk Fjernvarme

Aktiver i fjernvarme- sektoren

Februar 2008

Energitilsynet / Dansk Fjernvarme

Aktiver i fjernvarme- sektoren

Komponentliste/Standardpriser

Februar 2008

Ref 7693109
693-070094(2)

Version 3

Dato 2008-02-26

Udarbejdet af EKA/LBN

Kontrolleret af KEH

Godkendt af KEH

Rambøll Danmark A/S
Teknikerbyen 31
DK-2830 Virum
Danmark

Telefon +45 4598 6000
www.ramboll.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	4
2.	Veksler- og pumpestationer	4
2.1	Grundlag	4
2.2	Veksler- og pumpestationer	4
2.3	Særlige forhold	5
3.	Fjernvarmecentraler	5
3.1	Grundlag	5
3.2	Olie-, gas- og kulfyrede anlæg	5
3.3	Kontorbygninger	6
3.4	Grund	6
4.	Fjernvarmeledninger	6
4.1	Ledninger i jord, baggrundsmaterialer	6
4.1.1	Elkraft	6
4.1.2	NESA, enhedspriser, Gentofte	7
4.1.3	Københavns Belysningsvæsen	7
4.1.4	CTR	7
4.2	Ledninger i jord, beregnede priser	8
4.2.1	Placeringer af ledningsanlæg	8
4.2.2	Præisolerede rør	8
4.2.3	Betonkanaler, vand	9
4.2.4	Betonkanaler, damp	9
5.	Ledninger i bygninger	9
6.	Brugeranlæg	9
7.	Brønde/bygværker	10
8.	Særlige konstruktioner	10
8.1	Tunneller	10
8.2	Rørbroer/overjordiske anlæg	11

Bilag:

Komponentliste med standardpriser

1. Indledning

I nærværende undersøgelse er vurderet levetid og standardpriser for en række fjernvarmekomponenter. Resultatet af undersøgelsen er angivet i vedhæftede komponentliste. Alle priser er angivet ekskl. moms i niveau marts 1981 og skal betragtes som priser gældende for Københavns omegn, som eksempelvis Høje Taastrup, Roskilde, Farum m.v. For anlæg i og tæt på København må påregnes højere priser, mens der må påregnes lavere priser i området uden for Københavns omegn. Denne tendens må forventes at være mest markant på ledningsanlæg. Alle priser er angivet som nyværdipriser svarende til etablering i marts 1981.

Ved anlæg uden for Københavns omegn foretages en vurdering af prisniveauet i forhold til de angivne standardpriser. Herved fastlægges en geografisk faktor, som multipliceres på de relevante standpriser.

Ved udarbejdelse af komponentlisten er der taget udgangspunkt i anlæg, som typisk var til stede på fjernvarmeværker i 1981.

Vurderingen i komponentlisten vedr. levetid mv. er sket ud fra erfaringer med de forskellige typer anlæg, idet det forudsættes, at disse bliver løbende vedligeholdt.

Levetiden er for visse komponenter angivet i intervaller, f.eks. 20-50 år. Dette indebærer, at der skal foretages en vurdering på det konkrete anlæg. Da der vil optræde et skøn og dermed en usikkerhed ved enhver levetidsvurdering, er det valgt ikke at angive standardlevetider over 50 år. Denne øvre grænse for levetid kan fraviges, hvis der kan dokumenteres/sandsynliggøres en længere levetid.

I det følgende er angivet bemærkninger til udvalgte dele på komponentlisten.

2. Veksler- og pumpestationer

2.1 Grundlag

Grundlaget for prisfastsættelsen har været "CTR - Delrapport vedr. transmissionsnettets fysiske udformning, anlægsoverslag" der er udarbejdet af det rådgivende ingeniørfirma B. Højlund Rasmussen for CTR, Central Kommunernes Transmissionselskab, oktober 1983.

2.2 Veksler- og pumpestationer

Installationer placeret på produktionsanlæg, herunder kraftvarme- og affaldsforbrændingsanlæg mv. vil typisk omfatte vekslere, pumper, ventiler med dertil hørende el/tavle udstyr. Der er i ovennævnte rapport regnet med en standard vekslerstationsbestykning omfattende vekslere, pumper, ventiler mv. anbragt i eksisterende eller nye bygninger - med samme enhedspris for de forskellige udførelser.

I ovennævnte rapport er der angivet en planlægnings enhedspris per installeret MW veksleroeffekt. Denne er anvendt som basis, men er tillempet i form af 2 ligninger - for anlæg mellem henholdsvis (0,3 - 5) MW og (5 - 100) MW i 1981 priser. CTR - rapportens priser var i 1983 kr. - men det vurderes, at disse var i underkanten (planlægningspriser) af de reelle priser, hvorfor de skønnes reelt at svare til 1981-niveau. Ved sammenligning af disse priser med priser for fjernvarmecentraler i kapitel 3 nedenfor vurderes, at prisforskellen mellem disse typer anlæg er rimelig.

2.3 Særlige forhold

De steder hvor et selskab har andel i det egentlige produktionsanlæg som eksempelvis kedler, turbine/generator, hjælpeanlæg - forudsættes dette behandlet og dokumenteret særskilt. Det vil sige, der er ikke vurderet standard levetider og priser for disse anlæg.

Værdi af grunde er ikke anført i komponentlisten. Her forudsættes, at der foretages en konkret vurdering, eksempelvis med baggrund i ejendomsvurderingen fra den pågældende periode.

3. Fjernvarmecentraler

3.1 Grundlag

Grundlaget for prisfastsættelsen har været "Forsyningskataloget '85" der er udarbejdet af Styregruppen for Forsyningskataloget nedsat af Energistyrelsen.

3.2 Olie-, gas- og kulfyrede anlæg

Værdisætningen er sket ud fra anlæggets kapacitet i MW ved hjælp af 2 ligninger - nemlig for anlæg mellem henholdsvis (0,3 - 3) MW og (3 - 50) MW i 1981 priser. Olie- og gaskedler er prismæssigt slået sammen, idet der ikke vil være den store forskel i anlægspris. Udgiften til gasrampe og ekstra ventilation for gaskedler vil blive opvejet af oliepumpe- og tankanlæg for oliekedler. I priserne er indeholdt alle tekniske installationer samt bygninger til disse. I 1981 var naturgassen kun i sin spæde start, så gaskedler var forsynet med bygas eller lignende. For kulfyrede kedler er der angivet tilsvarende 2 ligninger.

For alle typer anlæg er der forudsat en normal bestyknings af kedler. Det vil sige, effekten er opdelt på flere kedler af hensyn til driftsforholdene.

Priserne i Forsyningskataloget er i 1984 priser - tages der højde for at planlægningspriserne generelt var i underkanten i forhold til Københavns omegn og modsvarende at prisindekset over de 3 år var steget 25 % er det kurverne for gasfyrede anlæg i kataloget, der er anvendt, da priserne for oliefyrede anlæg var markant i underkanten.

Eksempel 1. Et oliefyret anlæg fra 1976 på 30 MW i Farum (prisindeks 1976 til 1981 steg 67 %). I henhold til formlen vil 30 MW koste 5,5 mio. 1981 kr. Dette svarer til 3,3 mio. 1976-kr. og er angivet at have kostet 3,8 mio. kr. Dette peger på, at prisformlen i dette tilfælde angiver en pris, der ligger under den realiserede pris.

Eksempel 2. Et kulfyret anlæg fra 1982/1983 på 11,5 MW i Tåstrup. I henhold til formlen for kulfyrede anlæg vil 11,5 MW koste ca. 11 mio. 1981 kr. Det er oplyst at have kostet 9,22 mio. kr. Da en del af bygningen i dette tilfælde blev genanvendt svarer prisformlen meget godt til den realiserede pris.

3.3 Kontorbygninger

Værdisætningen af kontorbygning er foretaget ud fra V & S Byggedata, hvor prisen i dag for et relativt simpelt kontorbyggeri vurderes til 12.800 kr./m². Denne pris er ført tilbage til 1981 med en faktor på 2,5, hvilket giver en pris på 5.100 kr. /m².

3.4 Grund

Værdi af grunde er ikke anført i komponentlisten. Her forudsættes, at der foretages en konkret vurdering, eksempelvis med baggrund i ejendomsvurderingen fra den pågældende periode.

4. Fjernvarmeledninger

4.1 Ledninger i jord, baggrundsmaterialer

4.1.1 Elkraft

Grundlaget er Elkrafts rapport "Enhedspriser til brug for planlægning af fjernvarmedistributionsnet, september 1980".

Rapporten indeholder anlægspriser for fjernvarmedistributionsnet, prærerør og enkelt-isolerede rør i betonkanaler. For hver lægningsmetode er opgivet anlægspriser beregnet efter udlægningsstedet: Store veje, villaveje og arealer uden belægning. I komponentlisten er tilsvarende anvendt betegnelserne city-område, by-område og let terræn.

Anlægspriserne er i rapporten opdelt i rørentreprise, entreprenøruddgifter, omkostninger (projekt, tilsyn, administration og uforudsete udgifter) - og for betonkanaler omkostninger til betonkanal og isolering.

Rørdimensioner:

Prærerør: DN 20 – DN 500

Betonkanal: DN 200 – DN 700

Prisniveau: 1. april 1980

4.1.2 NESA, enhedspriser, Gentofte

Grundlaget er planlægningspriser fra rapport, februar 1984, udarbejdet af Rambøll & Hannemann for NESA.

Anlægspriserne er opdelt i ledningsarbejde, belægningsarbejde, omlægninger og trafik m.m. Priserne er ekskl. byggeplads, tekn. adm. og uforudselige udgifter.

Rørdimensioner:

Prærør DN 20 - DN 400.

Prisniveau: medio 1983

4.1.3 Københavns Belysningsvæsen

Anlægspriser hidrører fra Københavns Belysningsvæsen, Varmeforsyningens "Fjernvarmehåndbog", bind 4, afsnit 3.7.2. Afsnittet indeholder anlægspriser for hoved- og fordelingsledninger udført som isolerede stålør i betonkanaler.

Anlægspriserne er angivet som en grundpris beregnet ud fra jord-/betonarbejde, rørarbejde, isolering, materialer samt øvrige omkostninger (projektering, tilsyn og administration). Hertil lægges udgiften til belægningsarbejder, enten som støbeasfalt, let makadam eller ubefæstet arealer. I selve grundprisen er regnet med at 80 % af ledningerne cellebetonisoleres, og de resterende 20 % mineraluldisoleres.

Rørdimensioner:

Betonkanal: DN 150 - DN 600

Prisniveau: februar 1980

4.1.4 CTR

Grundlaget er priser fra CTRs rapport "Transmissionsnettets fysiske udformning, III Anlægsoverslag", oktober 1983.

Anlægspriserne består af en grundpris for hver ledningstype og 10 standardtillæg. De 10 standardtillæg er:

Omlægning af fremmede ledninger (omfang: let, middel, svært)

Trafikregulerende foranstaltninger (omfang: let, middel, svært)

Belægningsarbejder (støbeasfalt, makadam, fortov/cykelsti, ubefæstede arealer)

I prissammenligning er anvendt følgende sammenstillinger:

Let: Grundpris + omlægninger (let) + trafikreg. (let) + ubef. areal

Middel: Grundpris + omlægninger (middel) + trafikreg. (middel) + makadam

Svært: Grundpris + omlægninger (svært) + trafikreg. (svært) + støbeasfalt

Prisniveau: primo 1982

4.2 Ledninger i jord, beregnede priser

4.2.1 Placeringer af ledningsanlæg

Ved fastlæggelse af standardpriser for ledninger i jord skal det vurderes, om ledningsanlægget ligger i city-område, by-område eller let terræn.

Desuden skal det generelt vurderes, om prisniveauet i komponentlisten svarer til prisniveauet i den aktuelle by. Hvis prisniveauet ikke svarer til komponentlisten, kan der beregnes en geografisk faktor, som herefter multipliceres på komponentlistens standardpriser.

Ved beregning af den geografiske faktor kan der tages udgangspunkt i konkrete anlægsprojekter fra perioden omkring 1981, hvis der foreligger byggeregnskaber for relevante projekter. Hvis dette ikke er muligt, kan der tages udgangspunkt i forskel i prisniveauet i 2008, idet det således vurderes, at denne forskel tilsvarende var til stede i 1981.

4.2.2 Præisolerede rør

Til beregning af anlægspriser for præisolerede rør er anvendt gennemsnit af priser fra Elkraft og NESAs korrigeret til 1981-niveau, idet der er givet et tillæg til Nesa's priser på 15 % til teknisk administration mv. De manglende enhedspriser (DN 600 for Elkrafts vedkommende og DN 450-600 for NESAs) er beregnet (skønnet) på samme måde som de øvrige priser er opbygget i baggrundsmaterialet.

Derefter er beregnet et simpelt gennemsnit af priserne inden for hvert af de dimensionsintervaller, der er angivet i komponentlisten. Priser er angivet for kanalmeter, det vil sige for to rør.

Der er angivet en standardlevetid på 20-50 år, idet nogle af de første præisolerede rør havde en relativ kort levetid i forhold til de typer, som senere blev produceret. Anlæg fra før 1980 må således forventes at have en kortere levetid end anlæg efter 1980.

Ved vurdering af levetiden ved et aktuelt anlæg foreslås følgende procedure:

A) Hvis der er tale om ledninger, som stadig fungerer i dag og vurderes til at være i en god stand, så kan standardlevetiden vurderes til 50 år. Her kan i øvrigt henvises til rapport udgivet under Dansk Fjernvarmes F&U konto: Vurdering af restlevetid af præisolerede fjernvarmerør, april 2004, Rambøll.

B) Hvis der er tale om ledninger, som stadig fungerer i dag, men hvor der påregnes en renovering indenfor de nærmeste 10 år, så kan standardlevetiden vurderes til 40 år.

C) Hvis der er tale om en ledning, som stadig fungerer, men hvor renovering er nært forestående, så kan standardlevetiden vurderes til 30 år.

D) Hvis der er tale om en ledning, som er udskiftet i perioden fra 1981 til 2008, så kan standardlevetiden vurderes til 20 år eller den faktiske levetid kan beregnes, hvis data er tilgængelige.

4.2.3 Betonkanaler, vand

Til beregning af anlægspriser er anvendt gennemsnit af priser fra Elkraft og Københavns Belysningsvæsen korrigeret til 1981-niveau. De manglende enhedspriser (DN 20-150 samt DN 800 for Elkrafts vedkommende og DN 20-125, samt DN 700-800 for Københavns Belysningsvæsen) er beregnet (skønnet) på samme måde som de øvrige priser er opbygget i baggrundsmaterialet.

Derefter er beregnet et simpelt gennemsnit af priserne inden for hvert af de dimensionsintervaller, der er angivet i komponentlisten.

Betonkanaler blev udført i svingende kvalitet og placeret under forskellige jordbundsforhold, hvorfor det er valgt at angive et interval fra 20 til 50 år. Der må således foretages en vurdering på det konkrete anlæg jf. teksten angivet under præisolerede rør.

4.2.4 Betonkanaler, damp

Det har ikke været muligt at finde relevante anlægspriser for betonkanaler til dampledninger. Betonkanaler til dampanlæg har stort set samme opbygning som betonkanaler til vandanlæg, der er derfor som basis anvendt enhedspriser som beskrevet i afsnit 4.2.2. Herefter er foretaget en beregning af anlægsprisen ud fra det indvendige tværsnitsareal af henholdsvis betonkanalen til damp og til vand.

Levetiden for betonkanaler, damp er angivet til intervallet 40-50 år. Der må således foretages en vurdering af det konkrete anlæg, jf. teksten angivet under præisolerede rør.

5. Ledninger i bygninger

Ved etablering af ledninger i bygninger er anvendt anlægspriser for "ledninger i jord, byområde" reduceret med 40 %. Priser er angivet for kanalmeter, det vil sige for 2 rør.

6. Brugeranlæg

Priser for brugeranlæg består hovedsageligt af omkostninger til rør, måler og ventiler, samt udgifter til montering af disse komponenter.

Som enhedspriser er anvendt prisoplysninger fra Københavns Belysningsvæsens Fjernvarmehåndbog, bind 5, afsnit 4.3.3. Hvor fjernvarmehåndbogen ikke har haft relevante priser er disse skønnet bedst muligt.

7. Brønde/bygværker

Der er beregnet enhedspriser (kr./m²) ud fra prisoplysninger i Københavns Belysningsvæsens Fjernvarmehåndbog, bind 4, afsnit 4.2.1. Priserne er indhentede tilbud fra september 1982, fra 3 entreprenører. Der er anvendt et simpelt gennemsnit for de 3 entreprenørers tilbud. I nærværende prissætning er anvendt priser for kamre i "alm. udførelse" - dvs. uden membran.

Til prissætning (kr./m²) af kamre/brønde mindre end 5 m² er anvendt priser for kamre på 4 m², tillæg for rørarrangement er vurderet til 25 %.

Til prissætning (kr./m²) af kamre/brønde mellem 5 m² og 15 m² er anvendt priser for kamre på 8 m², tillæg for rørarrangement er vurderet til 33 %.

Til prissætning (kr./m²) af kamre/brønde større end 15 m² er anvendt priser for kamre på 20 m², tillæg for rørarrangement er vurderet til 50 %.

Der gøres opmærksom på, at der er diskontinuitet i det område hvor der skiftes fra den ene enhedspris til den næste. Der vil f.eks. fremkomme to forskellige priser for et kammer med et areal på ca. 15 m², alt afhængig af hvilken af de to enhedspriser der benyttes.

Levetiden er anført til intervallet 20-50 år. Der er således behov for en vurdering af det konkrete anlæg, jf. teksten under præisolerede rør.

Med hensyn til standardpriser er der ligeledes behov for at vurdere prisniveauet i forhold til den aktuelle by, idet prisen vil variere i forhold til den tekniske udformning af bygværkerne samt i forhold til bygværkets placering i nærmiljøet.

8. Særlige konstruktioner

8.1 Tunneller

Grundlaget er prissætning for gennempresninger i forskellige diametre foretaget af firmaet Poul Hasbo A/S i 1983 korrigeret til 1981-niveau. Priser er angivet for kanalmeter, det vil sige for 2 rør.

Der er ikke fundet alternative priser fra denne periode, derfor må prisgrundlaget anses for at være behæftet med stor usikkerhed.

Priserne vedrører kun tunnelrørene. Hertil skal lægges fjernvarmeledninger, som kan prissættes svarende til præisolerede rør i let terræn.

Det skal anføres, at anlægsprisen for tunneler kan have meget stor variation i forhold til ovennævnte pris. For et konkret anlæg vil prisen bl.a. afhænge af jordbundsforhold, grundvandsforhold, trafik, fremmede ledninger, pladsforhold til byggeplads, naboejendomme, miljøforhold m.v. Desuden vil korte tunneller typisk få en relativt høj pris pr. kanalmeter på grund af startomkostningen ved etablering af byggeplads, byggegruben m.v. Der kan således ved disse anlæg være behov for at foretage en nærmere vurdering af anlægsprisen, f.eks. i form af byggeregnskaber, hvis sådanne stadig forefindes.

8.2 Rørbroer/overjordiske anlæg

Der forefindes mange forskellige udformninger af rørbroer og overjordiske anlæg. Der bør derfor foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Det vurderes at tillægsprisen for overjordiske anlæg i forhold til anlægspriser for ledninger i jord kan variere fra 0 til 100 %.

Veksler- og pumpestationer					
Nr.	Komponent	Enhed	Område	Standard levetid år	Standard pris (1981 kr.) Nyværdi - Københavns omegn
	Grund	m2			Prisættes særskilt
	Kontorbygning	m2		100	5.100 kr./m2
	Driftsmateriel og inventar			5 til 10	
	Veksler- pumpeanlæg, inkl. bygn. og tekniske install.	MW	0,3 - 5 MW	30 - 40	Pris = 0,2 + 0,14 x MW (mio kr.)
	Veksler- pumpeanlæg, inkl. bygn. og tekniske install.	MW	5 - 100 MW	30 - 40	Pris = 0,27 + 0,125 x MW (mio kr.)
SÆRLIGE FORHOLD VEDR. PRODUKTIONSANLÆG					
	Andel i kedelanlæg				
	Andel i turbine-/generator anlæg				
	Andel i hjælpeanlæg				
Fjernvarmecentraler					
Nr.	Komponent	Enhed	Område	Standard levetid år	Standard pris (1981 kr.) Nyværdi - Københavns omegn
	Grund	m2			Prisættes særskilt
	Kontorbygning	m2		100	5.100 kr./m2
	Driftsmateriel og inventar			5 til 10	
TEKNISKE INSTALLATIONER					
	Olie/Gas kedelcentraler, inkl. bygn., tekniske instal. mv.	MW	0,3 - 3 MW	30 - 40	Pris = 0,3 + 0,45 x MW (mio. kr.)
	Olie/Gas kedelcentraler, inkl. bygn., tekniske instal. mv.	MW	3 - 50 MW	30 - 40	Pris = 1,3 + 0,14 x MW (mio. kr.)
	Kulfyrede kedelcentraler, inkl. bygn., tekniske instal. mv.	MW	0,3 - 3 MW	25 - 30	Pris = 0,95 + 0,55 x MW (mio. kr.)
	Kulfyrede kedelcentraler, inkl. bygn., tekniske instal. mv.	MW	3 - 50 MW	25 - 30	Pris = 0,5 + 0,92 x MW (mio. kr.)
	EDB - udstyr			3	
	EDB - software			0 - 3	

Fjernvarmeledninger						
Nr.	Komponent	Enhed	Standard levetid år	Nyværdi - Københavns omegn		
				Standard pris City-område	Standard pris By-område	Standard pris Let terræn
LEDNINGER I JORD, VAND						
Præisolerede rør, hoved- og stikledninger						
	Prærør DN 20 - 32	m	20 - 50	2.100	1.700	1.200
	Prærør DN 40 - 65	m	20 - 50	2.300	1.900	1.300
	Prærør DN 80 - 125	m	20 - 50	2.800	2.400	1.600
	Prærør DN 150 - 250	m	20 - 50	3.900	3.400	2.600
	Prærør DN 300 - 450	m	20 - 50	6.000	5.400	4.400
	Prærør DN 500 - 600	m	20 - 50	9.100	8.600	7.200
Betonkanal, cellebeton/enkeltisolerede, hoved- og stikledninger						
	Kanal DN 20 - 32	m	20 - 50	2.300	2.000	1.600
	Kanal DN 40 - 65	m	20 - 50	2.700	2.500	2.000
	Kanal DN 80 - 125	m	20 - 50	3.500	3.200	2.600
	Kanal DN 150 - 250	m	20 - 50	5.000	4.600	4.000
	Kanal DN 300 - 450	m	20 - 50	7.900	7.400	6.600
	Kanal DN 500 - 600	m	20 - 50	11.800	11.200	10.300
	Kanal DN 700	m	20 - 50	15.600	14.900	13.900
	Kanal DN 800	m	20 - 50	18.500	17.300	16.300
LEDNINGER I JORD, DAMP						
Betonkanal, cellebeton/enkeltisolerede, hoved- og stikledninger						
	Kanal med damprør DN 20 - 32	m	40 - 50	1.900	1.700	1.400
	Kanal med damprør DN 40 - 65	m	40 - 50	2.400	2.100	1.700
	Kanal med damprør DN 80 - 125	m	40 - 50	3.000	2.700	2.200
	Kanal med damprør DN 150 - 250	m	40 - 50	4.200	3.800	3.300
	Kanal med damprør DN 300 - 400	m	40 - 50	7.300	6.900	6.100
	Kanal med damprør DN 450 - 500	m	40 - 50	9.800	9.300	8.400
Nr.	Komponent	Enhed	Standard levetid år	Standard pris	Nyværdi - Kbh. omegn	
LEDNINGER I BYGNING, VAND						
	Rør dim. DN 20 - 32	m	50	1.000		
	Rør dim. DN 40 - 65	m	50	1.100		
	Rør dim. DN 80 - 125	m	50	1.400		
	Rør dim. DN 150 - 250	m	50	2.000		
	Rør dim. DN 300 - 450	m	50	3.200		
	Rør dim. DN 500 - 600	m	50	5.200		
LEDNINGER I BYGNING, DAMP						
	Rør dim. DN 20 - 32	m	50	1.000		
	Rør dim. DN 40 - 65	m	50	1.300		
	Rør dim. DN 80 - 125	m	50	1.600		
	Rør dim. DN 150 - 250	m	50	2.300		
	Rør dim. DN 300 - 400	m	50	4.100		
	Rør dim. DN 450 - 500	m	50	5.600		
BRUGERANLÆG, INKL. HOVEDVENTILER, VAND						
	Målerarrangement, DN 20 - 32	stk.	10 - 15	1.300		
	Målerarrangement, DN 40 - 65	stk.	10 - 15	2.800		
	Målerarrangement, DN 80 - 125	stk.	10 - 15	6.300		
	Målerarrangement, DN 150 - 250	stk.	10 - 15	21.000		
BRUGERANLÆG, INKL. HOVEDVENTILER, DAMP						
	Målerarrangement, DN 20 - 32	stk.	10 - 15	1.300		
	Målerarrangement, DN 40 - 65	stk.	10 - 15	2.800		
	Målerarrangement, DN 80 - 125	stk.	10 - 15	6.300		
	Målerarrangement, DN 150 - 250	stk.	10 - 15	21.000		
BRØNDE/BYGVÆRKER, INKL. RØRARRANGEMENT						
	Brønde mindre end 5 m ²	m ²	20 - 50	22.400		
	Brønde mellem 5 m ² og 15 m ²	m ²	20 - 50	20.000		
	Brønde større end 15 m ²	m ²	20 - 50	16.200		

Nr.	Komponent	Enhed	Standard levetid år	Standard pris Nyværdi - Kbh. omegn		
	SÆRLIGE KONSTRUKTIONER, VAND					
	Tunneller					
	For rør DN 20 - 125	m	50	600		
	For rør DN 150 - 250	m	50	1.200		
	For rør DN 300 - 450	m	50	2.400		
	For rør DN 500 - 600	m	50	3.400		
	For rør DN 700 - 800	m	50	4.400		
	Rørbroer / Overjordiske ledningsanlæg					
	Rørledninger, enkeltisolerede DN 150 - 250	m	50	0 - 100%	*)	
	Rørledninger, enkeltisolerede DN 300 - 450	m	50	0 - 100%	*)	
	Rørledninger, enkeltisolerede DN 500 - 600	m	50	0 - 100%	*)	
	SÆRLIGE KONSTRUKTIONER, DAMP					
	Tunneller					
	For rør DN 20 - 125	m	50	600		
	For rør DN 150 - 250	m	50	1.200		
	For rør DN 300 - 400	m	50	2.200		
	For rør DN 450 - 500	m	50	3.200		
	Rørbroer / Overjordiske ledningsanlæg					
	Rørledninger, enkeltisolerede DN 150 - 250	m	50	0 - 100%	*)	
	Rørledninger, enkeltisolerede DN 300 - 400	m	50	0 - 100%	*)	
	Rørledninger, enkeltisolerede DN 450 - 500	m	50	0 - 100%	*)	
	*) Tillægspris til jordlagt ledning					

KAPITEL 9

**KODEKS FOR
GOD LEDELSE I
FORSYNINGSS-
SELSKABER**

Kodeks for godt bestyrelsesarbejde

i de forbrugerejede forsyningselskaber

Indhold

3	Forord
4	Introduktion
4	Målgruppe
4	Afsættet for anbefalingerne
5	Soft law og dens betydning
5	Redegørelse for godt bestyrelsesarbejde
5	Opbygning af kodekset
6	Aktivt ejerskab
8	Bestyrelsens opgaver og ansvar
10	Bestyrelsens sammensætning og samspil
12	Bestyrelsens kompetencer
13	Honorering af bestyrelsen
14	Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse
16	Bilag 1 Skema til redegørelse for anbefalingerne for godt bestyrelsesarbejde
19	Bilag 2 Kodekets tilblivelse

Udviklingen af kodekset er sket under ledelse af en styregruppe bestående af følgende medlemmer:

Uffe Bro, formand, Dansk Fjernvarme
Per Roth, formand, Danske Vandværker
Kim Mortensen, direktør, Dansk Fjernvarme
Allan Weirup, direktør, Danske Vandværker.

Udgave:

1. udgave februar 2018

Oplag:

7.000 eksemplarer.
Trykt på Multiart Silk 150/200gr.
Trykt med miljøvenlige
vegetabiliske farver.

Tryk:

Sangill Grafisk.

Layout:

Irene Blak Villadsen

Fotos:

Nils Rosenvold, Jesper Voldgaard, Bo Nymann,
Patrick Kirkby

Indholdet kodekset:

kan frit citeres mod tydelig
kildeangivelse.

Forord

De forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber, som er reguleret efter hvile i sig selv-princippet, varetager en række helt centrale opgaver for den enkelte forbruger og for samfundet som helhed. Selskaberne håndterer kritiske forsyningsydelser for borgere og erhvervsliv, de bidrager til eksport og jobskabelse, og de bidrager til grøn omstilling og beskyttelse af natur og miljø – for blot at nævne nogle områder.

De forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber løfter således et bredt samfundsansvar. Deraf følger en særlig forpligtelse til at imødekomme interessen fra såvel ejere, forbrugere og øvrige interessenter og sikre, at selskabet arbejder i henhold til de formål, det er sat i verden for.

Der er imidlertid store forskelle på tværs af forsyningselskaberne, bl.a. med hensyn til ejerforhold, størrelse, antal forsyningsarter, samt hvorvidt selskabet har ansatte eller ej. Dansk Fjernvarme og Danske Vandværker har derfor taget initiativ til at udvikle et kodeks for godt bestyrelsesarbejde specifikt rettet mod de forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber.

Ambitionen er at favne de forskelle, der er mellem selskaberne, og målrette anbefalingerne efter de forhold, der gør sig gældende i branchen i dag – samtidig med at barren for godt bestyrelsesarbejde løftes.

Vi skal sikre de bedst mulige betingelser for ejernes og interessenternes kontrol med og tillid til selskabet – for det enkelte selskabs skyld og for branchen som helhed. Det er håbet, at vi dermed samtidig kan bidrage til at genoplive, forny og sikre forbrugereje som ejerform i forsyningssektoren.

Målet med anbefalingerne er således at stille rammer til rådighed for de enkelte selskaber, så de kan sikre og redegøre for deres efterlevelse af god selskabsledelse. Det kan have sine begrundelser, at selskaberne arbejder forskelligt med godt bestyrelsesarbejde. Men alle selskaber bør forholde sig til hver enkelt anbefaling efter følg eller forklar-princippet, som du kan læse om på side 5.

Der er tale om et første sæt af anbefalinger, og det er forventningen, at udviklingen i branchen vil medføre et naturligt behov for at opdatere anbefalingerne løbende.

God læselyst!

Uffe Bro

Formand, Dansk Fjernvarme

Per Roth

Formand, Danske Vandværker

Kim Mortensen

Direktør, Dansk Fjernvarme

Allan Weirup

Direktør, Danske Vandværker

Introduktion

God selskabsledelse og godt bestyrelsesarbejde har manifesteret sig som et centralt fokusområde i såvel erhvervslivet som hos politikere og myndigheder. De børsnoterede selskaber er gået forrest med udviklingen af anbefalinger til god selskabsledelse. Siden er der udarbejdet anbefalinger for bl.a. fonde og for statens ejerskab. Og senest er der udviklet anbefalinger for de kommunalt ejede forsyningsselskaber samt for de større, forbrugerejede forsyningsselskaber.

God selskabsledelse handler om de styringsmæssige rammer omkring et selskab – om ejernes, bestyrelsens og ledelsens rolle og ansvar og om samspillet mellem disse styringsniveauer.

I nærværende kodeks er fokus centreret omkring bestyrelsens rolle ift. ledelsen af vandværkerne og fjernvarmeselskaberne – herunder relationen til ejerne og den daglige ledelse. Af samme grund er benævnelsen godt bestyrelsesarbejde valgt.

Målgruppe

Anbefalingerne er målrettet forbrugerejede fjernvarme- og vandforsyningsselskaber. Anbefalingerne kan endvidere helt eller delvist tjene til inspiration for andre danske forsyningsselskaber – hvad enten de er forbrugerejede eller kommunalt ejede, og uagtet hvilke forsyningsarter de dækker.

Selskaberne er meget forskellige, bl.a. med hensyn til antal andelshavere, antal forbrugere, antal forsyningsarter, samt hvorvidt selskabet har ansatte eller ej. Anbefalingerne gælder som udgangspunkt alle forbrugerejede forsyningsselskaber. Dog vedrører anbefalingerne på side 14 kun forsyningsselskaber, der har ansatte eller administreres af et andet selskab, hvor administrationsselskabet varetager rollen som daglig ledelse.

Afsættet for anbefalingerne

Anbefalingerne tager afsæt i en overordnet tredeling af ansvar og roller for selskaberne.

Ansvarsfordeling

Andelshaverne/ejerne

- Skal sikre en bestyrelsessammensætning, der er passende i forhold til selskabets forretning og situation – under hensyntagen til vedtægterne.
- Skal føre et overordnet tilsyn og tage stilling til udviklingen i selskabet.
- Skal reagere, hvis udviklingen i selskabet tilsiger det.
- Skal tage stilling til den overordnede strategiske ramme for selskabet.

Bestyrelsen

- Har det overordnede ansvar for beslutninger vedrørende drift og investeringer.
- Skal udøve strategisk ledelse, dvs. bl.a. tage aktiv del i udarbejdelsen af selskabets overordnede strategi og mål samt træffe beslutninger vedrørende sager, der går ud over den daglige drift.
- Har ansvaret for at være sparringspartner for og varetage en kontrolfunktion i forhold til den daglige ledelse.
- Har pligt til at understøtte andelshavernes overordnede tilsyn, bl.a. ved at sikre, at andelshaverne modtager relevant information.

Daglig ledelse

- Har ansvaret for den daglige drift af selskabet.
- Har pligt til at understøtte bestyrelsens strategiske ledelse ved løbende og på passende niveau at informere om forhold i selskabet og inddrage bestyrelsen i beslutninger af usædvanlig karakter eller af stor betydning for selskabet.

Soft law og dens betydning

Anbefalingerne for godt bestyrelsesarbejde er soft law. Det vil sige, at det netop handler om anbefalinger, som kan og bør følges, men hvor der også kan være begrundelser for at afvige i konkrete tilfælde, som man så redegør for. Det er det, der går under betegnelsen Følg eller forklar-princippet. Hvor lovgivningen oftest angiver en minimumsstandard, er anbefalingerne i kodekset i stedet at anse som god skik og best practice inden for bestyrelsesarbejde. Følg eller forklar-princippet er således en fleksibel tilgang, som tilgodeser selskabernes forskellige udgangspositioner.

Fordelen ved at operere med soft law er, at fremtidige ændringer ikke kræver, at man skal igennem et omfattende, bureaukratisk lovgivningsarbejde. I stedet kan man relativt hurtigt ændre anbefalingerne for godt bestyrelsesarbejde, efterhånden som man opnår ny indsigt i og nye erfaringer med, hvad der virker bedst i forhold til godt bestyrelsesarbejde – og i takt med at sektoren flytter sig.

Det forudsættes, at de forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber lever op til gældende lovgivning.

Redegørelse for godt bestyrelsesarbejde

Hvis andelshaverne skal kunne tage stilling til den overordnede strategiske ramme og udøve kontrol med selskabet, kræver det åbenhed og gennemsigtighed i forhold omkring selskabets ledelse – herunder de forhold der berøres i nærværende kodeks. Det er afgørende for at sikre legitimiteten af forbrugerejet.

Anbefalingen er således, at alle selskaber hvert år redegør for deres tilgang til godt bestyrelsesarbejde, eksempelvis i årsrapporten eller på deres hjemmeside. Der er udarbejdet et skema til brug for redegørelsen, jf. bilag 1. på side 16.

Redegørelsen bør konkret forholde sig til anbefalingerne og angive, hvorvidt man følger en anbefaling eller forklare, hvorfor man ikke gør, og hvordan man i stedet har valgt at indrette sig.

Første anbefaling er dermed, som følger:

Redegørelse for godt bestyrelsesarbejde

Det anbefales, at alle forsyningselskaber hvert år redegør for godt bestyrelsesarbejde og offentliggør redegørelsen, eksempelvis i årsrapporten eller på selskabets hjemmeside.

Består selskabet af flere juridiske enheder med hver deres bestyrelse og/eller ledelse – eksempelvis et vandselskab, et varmeselskab og et fælles forsyningselskab – bør der udarbejdes en redegørelse for godt bestyrelsesarbejde for hvert selskab. Hvis selskaberne har samme bestyrelse og ledelse, kan der udarbejdes én samlet redegørelse, som tager de forskellige aktiviteter og selskaber i betragtning.

Opbygning af kodekset

Kodekset er opbygget med udgangspunkt i seks hoveddele:

- Aktivt ejerskab
- Bestyrelsens opgaver og ansvar
- Bestyrelsens sammensætning og samspil
- Bestyrelsens kompetencer
- Honorering af bestyrelsen
- Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse

Under hvert emne udledes konkrete anbefalinger for godt bestyrelsesarbejde. Anbefalingerne er fremhævet i tekstboks.

Aktivt ejerskab

I de forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber ligger ejerskabet hos andelshaverne. Det er dog ikke et ejerskab i gængs forstand, da der ikke er tale om omsættelige andele. De forbrugerejede selskaber er ikke til salg på en markedsplads; andelene knytter sig til forbruget af forsyningsydelsen, i praksis ofte til måleren.

Dette kan betyde, at der hos andelshaverne ikke er den samme opmærksomhed på det aktive ejerskab, som der eksempelvis vil være hos en aktionær i et børsnoteret selskab. På selskabsniveau kan det give udfordringer, hvis ejerne (andelshaverne) ikke udfører et aktivt ejerskab i form af involvering, stillingtagen, fremmøde og dialog. Det kan således være svært at vide, hvordan ejerne (andelshaverne) ønsker, at selskabet skal udvikle sig.

Kommunikationen mellem vand- eller fjernvarmeselskabet og andelshaverne er helt central, da det er i denne dialog, man kan udvikle og befrugte det aktive ejerskab. Der påhviler selskab og bestyrelse et særligt ansvar for at udvikle og aktivere andelshaverne i det aktive ejerskab, og at man gør det så let som muligt for andelshaverne at udøve deres ejerskab ved at sikre gennemsigtighed og mulighed for at udøve kontrol. Dette kan eksempelvis ske ved, at der årligt udvikles en plan for, hvordan man vil aktivere andelshaverne i det aktive ejerskab og offentliggør denne – eventuelt

til drøftelse med andelshaverne. Bestyrelsen og den daglige ledelse skal således understøtte og fremme det aktive ejerskab, hvilket kræver involvering i det demokratiske liv blandt andelshaverne. Det ligger i den grundlæggende natur og i sikringen af legitimiteten af forbrugerejet.

Det er centralt, at selskabet også er opmærksomt på de kunder og forbrugere, som det betjener, men som ikke er andelshavere – eksempelvis beboere i boligforeninger. Disse bør også involveres i selskabets løbende kommunikation.

Generalforsamlingen er andelshavernes primære redskab til at udøve det aktive ejerskab. Her vælges bestyrelsen, og de overordnede strategiske spørgsmål behandles herunder den værdi, selskabet skaber for andelshaverne og forbrugere.

Det er væsentligt, at det gøres bredt kendt blandt andelshaverne – ved hjælp af alle gængse kommunikationskanaler – at der afholdes generalforsamling. Et stærkt og repræsentativt fremmøde på generalforsamlingen understøtter det aktive ejerskab og kontrollen af bestyrelsen og den daglige ledelse.

Det er bestyrelsens og den daglige ledelses rolle at understøtte og fremme det aktive ejerskab på generalforsam-

lingen. Dette kan eksempelvis gøres ved, at der på forhånd kommunikeres strategiplaner og mål, som herefter kan drøftes og behandles på generalforsamlingen. Det er centralt, at kommunikationen forud for generalforsamlingen og kommunikationen under generalforsamlingen sker i en form, der er let tilgængelig.

Den stærkeste aktivering sker via en løbende dialog med andelshaverne hen over året, hvilket understøtter engagement og involvering i selskabet. Det kan eksempelvis opnås via åbent-hus arrangementer og deltagelse i arrangementer i forsyningsområdet. Dialogen bør ikke blot relatere sig til vand- eller fjernvarmeleverancen, men relatere sig til selskabets udvikling og den værdi, der skabes for andelshaverne og forbrugere.

Det skal samtidig understreges, at bestyrelsens aktivering af andelshaverne ikke i alle tilfælde bør være udslagsgivende for vurderingen af bestyrelsens effektivitet.

I nogle lokalsamfund kan det kræve uhensigtsmæssigt mange ressourcer at aktivere andelshaverne, uden at det er udtryk for manglende tilfredshed med bestyrelsen. Tværtimod. Her kan bestyrelsen med passende intervaller på anden vis, eksempelvis via spørgeskemaundersøgelser, opsamle informationer om, hvorvidt der er opbakning til bestyrelsens linje.

Aktivt ejerskab

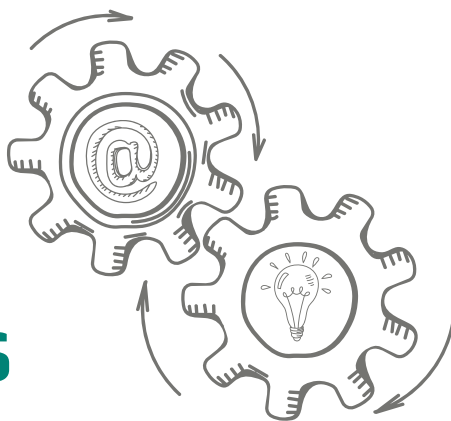
Det anbefales, at selskabet løbende arbejder på at gøre det let at udøve det aktive ejerskab gennem løbende kommunikation og gennemsigtighed og dermed giver mulighed for at udøve kontrol.

Det anbefales, at selskabet årligt udarbejder en plan for involvering og aktivering af andelshaverne.

Det anbefales, at selskabet annoncerer bredt ved indkaldelse til den årlige generalforsamling samt tilsikrer, at kommunikationen forud for og under generalforsamlingen er let tilgængelig.

Bestyrelsens opgaver og ansvar

Det er bestyrelsens opgave at varetage den overordnede og strategiske ledelse af selskabet. Generelt kan det siges, at bestyrelsen er ansvarlig for selskabets ledelse og organisering, strategiudvikling og -opfølgning, økonomisk planlægning og opfølgning, tilsyn med selskabet samt risikostyring. I forbrugerejede forsyningselskaber har bestyrelsen derudover en særlig opgave i relation til de demokratiske rammer, se side 6.

Formålsparagraffen i selskabets vedtægter definerer – på overordnet vis – selskabets opgave. Formålsparagraffen er dog at betragte som minimumsanvisninger, og det anbefales, at der defineres konkrete mål og værdier for selskabet, og at det defineres nærmere, hvilken værdi selskabet skal levere til forbrugerne og samfundet. Her bør bl.a. tages stilling til økonomi/takster for forbrugerne, kvaliteten af vand- og fjernvarmeleverancen, forsyningsikkerhed/-stabilitet, miljøspørgsmål, medarbejderforhold mm. De nuværende og fremtidige forbrugeres interesser skal være i centrum for selskabets ageren – på både kort og langt sigt. I den henseende er det centralt, at bestyrelsen har fokus på og afsætter tilstrækkelig tid til at drøfte og tage stilling til den overordnede og langsigtede udvikling af selskabet. Der bør udarbejdes en samlet, langsigtet strategi-/udviklingsplan, som bestyrelsen tager op til overvejelse mindst én gang årligt.

I relation til de strategiske mål og forudsætningerne herfor skal bestyrelsen løbende forholde sig til selskabets eksistensberettigelse og overveje, om forbrugerne er bedre stillet ved at søge mod samarbejder og eventuelt sammenlægning, eksempelvis med andre forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber.

Bestyrelsen er endvidere til enhver tid forpligtet til at vurdere selskabets økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt. Her bør det sikres, at bestyrelsen løbende modtager en fornøden rapportering om selskabets finansielle forhold.

Det er også bestyrelsens ansvar at sikre en forsvarlig organisering af selskabet. Det omfatter bl.a. ansættelse og afskedigelse af selskabets ledelse (eventuelt indgåelse af aftaler med administrationsselskab), stillingtagen til eksisterende og ønskede kompetencer samt tilvejebringelse af de nødvendige midler til selskabets organisering.

Effektiv risikostyring og intern kontrol er en forudsætning for, at bestyrelsen og lederen hensigtsmæssigt kan løfte det ansvar, der påhviler dem. Det er derfor væsentligt, at bestyrelsen påser, at der er en effektiv risikostyring og effektive interne kontroller, der sikrer, at selskabet overholder lovgivningen og efterlever de retningslinjer, der udstikkes af ejer og bestyrelse. Arbejdet med risikostyring kan eventuelt struktureres efter tekniske, økonomiske og strategiske risici. Risikovurderingen og -håndteringen bør kommunikeres, eksempelvis i ledelsesberetningen eller årsberetningen¹.

Bestyrelsen skal også sikre, at selskabet følger hensigtsmæssige retningslinjer/politikker for indkøb, herunder at udbud anvendes, hvor det er formålstjenligt. Ligeledes bør bestyrelsen sikre en professionel relation til leverandører og undgå eventuelle habilitetsudfordringer ift. indkøbsbeslutninger.

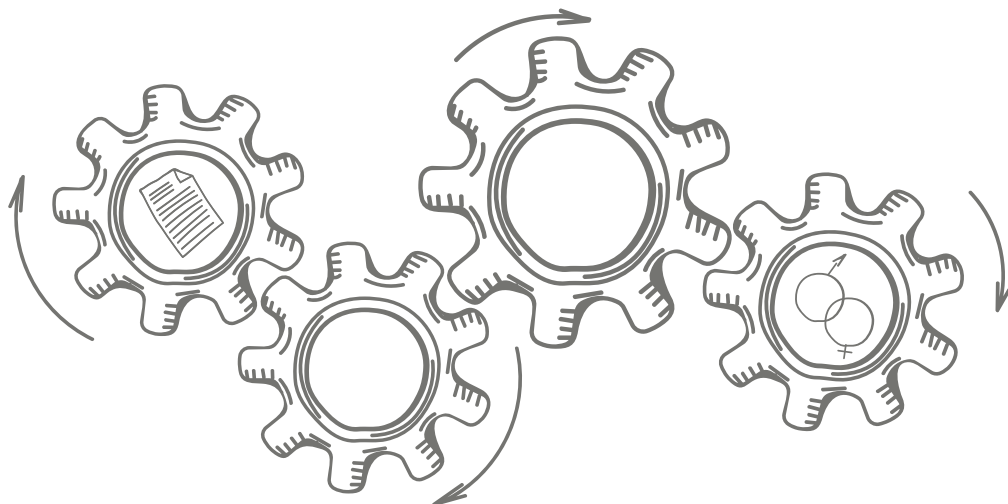
¹ For vandværkerne kan der eventuelt tages udgangspunkt i vejledning om Kvalitetssikring på almene vandforsyninger.

Bestyrelsens opgaver og ansvar

- ✓ **Det anbefales**, at bestyrelsen tager stilling til de strategiske mål for selskabet og udarbejder en samlet, langsigtet strategi-/udviklingsplan, som mindst én gang årligt tages op til overvejelse.
- ✓ **Det anbefales**, at bestyrelsen løbende forholder sig til selskabets eksistensberettigelse og overvejer, om forbrugerne er bedre stillet ved at søge mod sammenlægning eller samarbejder.
- ✓ **Det anbefales**, at bestyrelsen sikrer en løbende underretning og stillingtagen til udviklingen i selskabets økonomi og kapitalberedskab.
- ✓ **Det anbefales**, at bestyrelsen mindst én gang årligt tager stilling til selskabets organisering og ledelse.
- ✓ **Det anbefales**, at bestyrelsen påser, at der er en effektiv risikostyring og effektive interne kontroller. Risikovurderingen og -håndteringen bør offentliggøres.
- ✓ **Det anbefales**, at bestyrelsen sikrer, at selskabet følger hensigtsmæssige retningslinjer/politikker for indkøb og udbud, og at relationer til leverandører holdes på et professionelt niveau.

Bestyrelsens sammen- sætning og samspil

Det er som udgangspunkt generalforsamlingen, der vælger bestyrelsens medlemmer, men bestyrelsen har typisk mulighed for væsentlig indflydelse på udfaldet.

Som det i dag er praksis i mange forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber, anbefales det, at bestyrelsen aktivt arbejder med rekruttering af kommende bestyrelsesmedlemmer – med naturlig respekt for de demokratiske spilleregler. Det gælder både ift. at sikre interesse for bestyrelsesarbejdet, at identificere kompetencebehov, at vurdere bestyrelsens sammensætning og at indgå i dialog med mulige kandidater. Der kan også søges bredere efter mulige kandidater, eksempelvis via annoncering på hjemmeside, artikler/annoncer i medier mm.

Kompetencebehovet udgør ét relevant perspektiv i rekrutteringen. Et andet perspektiv er overvejelser om samarbejdet i bestyrelsen – at sikre en sammensætning af bestyrelsen, hvor alle medlemmer indgår i et godt og konstruktivt samarbejde med hinanden. Det bør tilstræbes at opnå et hensigtsmæssigt niveau af tillid og personligt kendskab i bestyrelsen. Det kommer ikke af sig selv – der skal investeres i det, og det skal vedligeholdes.

Det er centralt, at bestyrelsen handler uafhængigt af særinteresser og træffer beslutninger udelukkende på selskabets vegne. I overensstemmelse med Komitéen for god Selskabsledelse defineres uafhængighed som følger²:

² Komitéen for god Selskabsledelse – Anbefalinger for god selskabsledelse (november 2017), side 14.

Komitéen for god Selskabsledelse* definerer uafhængighed således:

"For at være uafhængig må den pågældende ikke:

- *være eller inden for de seneste 5 år have været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i selskabet, et datterselskab eller et associeret selskab,*
- *indenfor de seneste 5 år have modtaget større vederlag fra selskabet/koncernen, et datterselskab eller et associeret selskab i anden egenskab end som medlem af bestyrelsen,*
- *repræsentere eller have tilknytning til en kontrollerende aktionær,*
- *inden for det seneste år have haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med selskabet, et datterselskab eller et associeret selskab,*
- *være eller inden for de seneste 3 år have været ansat eller partner i samme selskab som den generalforsamlingsvalgte revisor,*
- *være direktør i et selskab, hvor der er krydsende ledelsesrepræsentation med selskabet,*
- *have været medlem af bestyrelsen i mere end 12 år, eller*
- *være i nær familie med personer, som ikke betragtes som uafhængige.*

Uanset at et bestyrelsesmedlem ikke er omfattet af ovenstående kriterier, kan der være andre forhold, der gør, at bestyrelsen beslutter, at et eller flere medlemmer ikke kan betegnes som uafhængige."

* Komitéen for god Selskabsledelse arbejder for at fremme udviklingen i god selskabsledelse.

Ved vurderingen af bestyrelsesmedlemmers uafhængighed anbefales det, at der tages udgangspunkt i de reelle forhold snarere end de formelle forhold. Det anbefales, at bestyrelsen forholder sig til og redegør for medlemmernes eventuelle afhængigheder, eksempelvis relationer til leverandører og andre samarbejdspartnere, familiære

relationer, egeninteresser/særinteresser, aflønning fra selskabet mm. Hvis at medlemmer vælges eller udpeges af en bestemt gruppe eller interessent, bør dette også fremgå af redegørelsen.

Derudover bør der søges en mangfoldigt sammensat bestyrelse – blandt andet ift. køn, alder og baggrund. Bestyrelsen kan hertil opstille måltal for eksempelvis andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen.

Ligeledes bør der være opmærksomhed omkring at sikre en hensigtsmæssig balance mellem kontinuitet og fornyelse i bestyrelsesarbejdet. I den forbindelse bør der redegøres for, hvor længe hvert medlem har siddet i bestyrelsen, ligesom det kan overvejes at definere en øvre grænse for, hvor mange gange et medlem kan genvælges.

Det anbefales, at bestyrelsesmedlemmer vælges for to år ad gangen. Dermed kan opnås en hensigtsmæssig balance mellem på den ene side at sikre den fornødne kontinuitet og overlap i bestyrelsessammensætningen og på den anden side at undgå en situation, hvor bestyrelsesmedlemmer sidder flere år uden at have opbakning fra ejerne.

Bestyrelsens sammensætning og samspil

Det anbefales, at bestyrelsen aktivt tager stilling til og arbejder med rekruttering af kommende bestyrelsesmedlemmer.

Det anbefales, at bestyrelsen arbejder aktivt med at opbygge et godt og tillidsfuldt samarbejde.

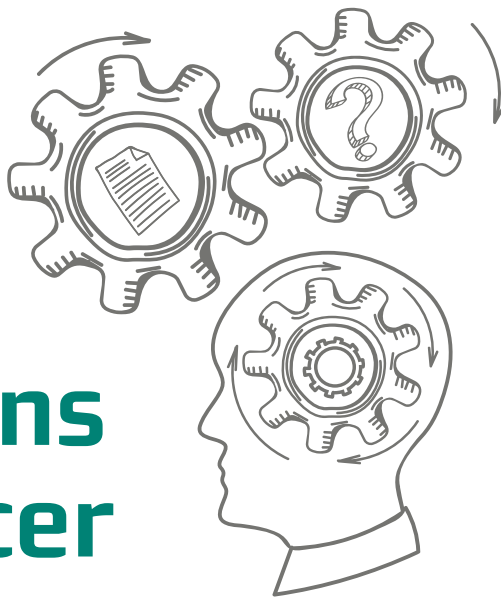
Det anbefales, at der gøres rede for de eventuelle afhængigheder, det enkelte bestyrelsesmedlem har, herunder hvor længe hvert medlem har siddet i bestyrelsen, og at oplysningerne gøres offentligt tilgængelige.

Det anbefales, at der søges en mangfoldigt sammensat bestyrelse – blandt andet ift. køn, alder og baggrund.

Det anbefales, at bestyrelsesmedlemmer vælges for to år ad gangen.

Bestyrelsens kompetencer

Bestyrelsen skal grundlæggende besidde de nødvendige kompetencer til at kunne udfylde den kontrol- og ledelsesmæssige rolle, der følger af ansvaret.

Bestyrelsen bør struktureret vurdere og tage stilling til, hvilke kompetencer den samlede set bør råde over set i forhold til selskabets situation. En sådan vurdering kan eksempelvis forholde sig til kompetencebehovet i relation til:

- Kendskab til vand- og fjernvarmesektoren
- Viden om økonomi og risikostyring
- Evne til at tage stilling til forretningsmæssige forhold og formulere mål for selskabets udvikling
- Kompetencer i relation til kommunikation og dialog
- Aktuelle og forventede udfordringer for selskabet

Dernæst bør bestyrelsen vurdere, hvilke kompetencer den aktuelt råder over – og herved skabe klarhed over eventuelle kompetencemæssige gab.

Over tid vil der sandsynligvis ske en udvikling, der kalder på en justering af det samlede kompetencebehov i bestyrelsen. Bestyrelsen bør derfor med passende intervaller tage kompetencebehovet op til drøftelse. Det enkelte medlem bør løbende spørge sig selv, om det besidder de rette kompetencer og bidrager til selskabets ledelse og udvikling.

Der kan med fordel inddrages ekstern bistand ifm. nogle af bestyrelsesevalueringerne – eksempelvis hvert andet eller tredje år.

Bestyrelsen bør inddrage kompetenceevalueringen ifm. rekruttering af nye medlemmer til bestyrelsen. Kompetencer er dog ikke en statisk størrelse, og kompetencer kan også tilegnes efter indtrædelse i bestyrelsen. Det kan

eksempelvis ske via kursusudbud eller via særligt tilrettelagte forløb for den enkelte bestyrelse eller for det enkelte bestyrelsesmedlem.

For at sikre de rette kompetencer og den rette forståelse for selskabet kan der med fordel udarbejdes en proces for introduktion af nye bestyrelsesmedlemmer – eksempelvis ved at skabe klarhed over vidensbehovet og udarbejde en pakke med introduktionsmateriale.

Bestyrelsens kompetencer

Det anbefales, at bestyrelsen mindst én gang årligt foretager en struktureret evaluering af, dels hvilke kompetencer bestyrelsen samlede set bør råde over set i relation til selskabets situation, dels hvilke kompetencer den aktuelt råder over – herunder skaber klarhed over eventuelle gab.

Det anbefales, at bestyrelsen inddrager kompetenceevalueringen ifm. rekruttering af nye medlemmer til bestyrelsen.

Det anbefales, at bestyrelsen løbende arbejder med kompetenceudvikling og opkvalificering for at sikre et hensigtsmæssigt kompetenceniveau for de enkelte medlemmer og for den samlede bestyrelse.

Honorering af bestyrelsen

For at kunne tiltrække og fastholde de nødvendige kompetencer og engagementet i bestyrelsen anbefales det at tilbyde en passende, men ikke lønførende honorering, der bl.a. tager hensyn til selskabets størrelse og kompleksitet, størrelsen af arbejdsbyrden samt honoreringen i sammenlignelige selskaber.

Der bør skabes klarhed over honoreringen af hvert enkelt bestyrelsesmedlem eksempelvis via en vederlagspolitik og/eller afrapportering i regnskabet. Eventuelle øvrige goder (it-udstyr, internetopkobling, forsikringer mm.), gaver (julegaver, lejlighedsgaver mm.) og sociale arrangementer (julefrokost, sommerudflugt mm.) bør også synliggøres.

Praksis i mange af de forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber er, at bestyrelsen både varetager bestyrelsesopgaven og deltager i den operationelle drift af selskabet. Det gælder ikke mindst i de mindre selskaber, herunder selskaber uden ansatte, hvor bestyrelsen ofte lægger et væsentligt stykke arbejde i den operationelle drift af selskabet – både ift. administrative og tekniske opgaver.

Hvis bestyrelsen deltager i den operationelle drift af selskabet, anbefales det, at en eventuel honorering af indsatsen udbetales som særskilt vederlag – og konteres som lønomkostninger. Honoraret for bestyrelsesarbejde, som kan relateres til bestyrelsens rolle og ansvar, bør fremgå særskilt.

En sådan opdeling vil bidrage til at øge åbenheden om honoreringen for bestyrelsesarbejdet og samtidig fremme muligheden for at sammenligne med andre selskaber.

Honorering af bestyrelsen

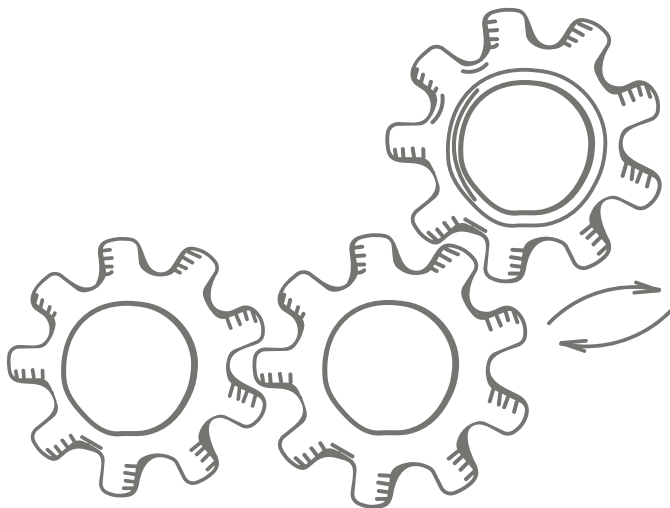
Det anbefales, at selskaber tilbyder en passende, men ikke lønførende honorering, der bl.a. afspejler selskabets størrelse og kompleksitet, størrelsen af arbejdsbyrden samt honoreringen i sammenlignelige selskaber.

Det anbefales, at selskabet skaber klarhed over honoreringen af hvert enkelt bestyrelsesmedlem eksempelvis via en vederlagspolitik og/eller afrapportering i regnskabet og/eller på selskabets hjemmeside.

Det anbefales, at et eventuelt vederlag for deltagelse i den operationelle drift af selskabet opgøres særskilt som lønomkostninger, mens et eventuelt bestyrelseshonorar kan tildeles for bestyrelsesarbejdet.

Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse

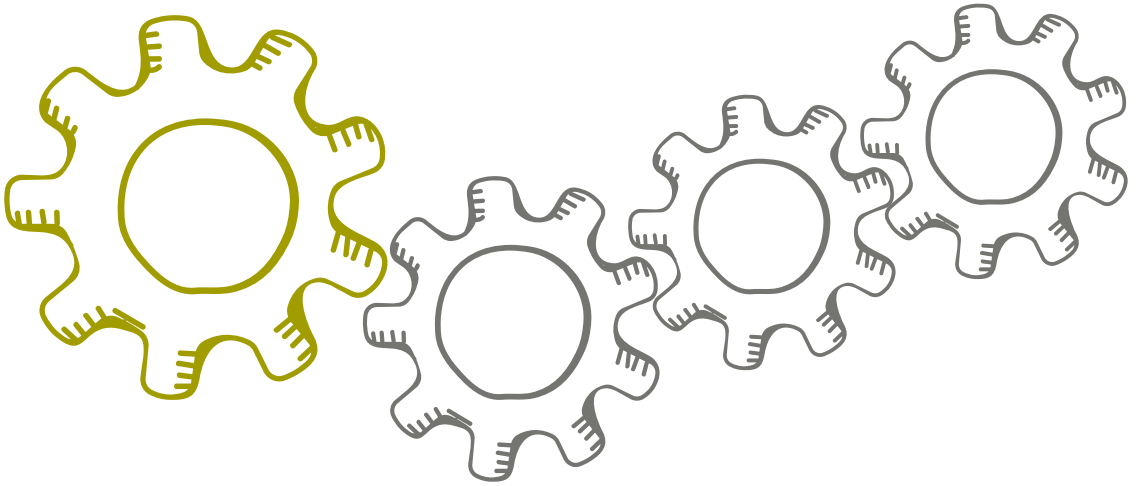
Bestyrelsen skal varetage den overordnede og strategiske ledelse af selskabet og skal sikre rammerne for den daglige ledelse af selskabet. Ansvaret for den daglige drift, personale mv. ligger entydigt hos lederen, og bestyrelsen skal være opmærksom på ikke at træde ind over lederens ansvarsområder. Bestyrelsen skal udelukkende interesse sig for det, som lederen skal stå til ansvar for over for bestyrelsen, herunder om der forefindes de nødvendige politikker og retningslinjer for, hvordan man driver selskabet i dagligdagen – eksempelvis politikker og retningslinjer for økonomiske dispositioner, servicering af forbrugerne, kommunikation, etc.

Det er vigtigt, at bestyrelsen udstikker en klar retning og overordnede mål for den daglige ledelse, så lederen kender bestyrelsens forventninger. Der bør løbende følges op på fastsatte mål, igangsatte indsatser og opnåede resultater. Samtidig bør bestyrelsen sikre den nødvendige sparring og feedback til den daglige ledelse.

Der bør sikres klarhed om roller, ansvar og beføjelser hos henholdsvis bestyrelsen og den daglige ledelse. Retningslinjer for rolle- og ansvarsfordelingen bør formuleres

skriftligt, så ingen kan være i tvivl om, hvad der er rigtig/forkert. Retningslinjerne kan med fordel indarbejdes i en forretningsorden, ledelsesinstruks, ansættelseskontrakt eller lignende.

I samspillet mellem bestyrelsen og den daglige ledelse er det ligeledes vigtigt, at man er i stand til at praktisere et tillidsfuldt samarbejde samtidig med, at der er de rette kompetencer og vidensgrundlag samt en kultur for at kunne forholde sig professionelt og kritisk til hinandens arbejde. Udfordringen kan være at finde en passende balance mellem på den ene side at arbejde for et godt og tillidsfuldt samarbejde og på den anden side at sikre en passende distance.

Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse

- ✓ **Det anbefales**, at bestyrelsen udstikker en klar retning og overordnede mål for den daglige ledelse, så lederen kender bestyrelsens forventninger.
- ✓ **Det anbefales**, at der formuleres skriftlige aftaler, som skaber klarhed om roller, ansvar og beføjelser hos henholdsvis bestyrelsen og den daglige ledelse – med udgangspunkt i den naturlige arbejdsdeling, der ligger mellem bestyrelse og daglig ledelse i et selskab.
- ✓ **Det anbefales**, at bestyrelsen mindst én gang årligt evaluerer den daglige ledelses arbejde og resultater efter forud fastlagte kriterier.

Endelig bør bestyrelsen og lederen mindst én gang årligt evaluere samarbejdet. En vurdering af lederen vil typisk ske inden for følgende tre områder:

- En vurdering af de opnåede resultater i forhold til de mål, der er sat for selskabet.
- En vurdering af samarbejdet med bestyrelsen – herunder kemi, hvordan bestyrelsen føler sig informeret, og hvordan man oplever, at lederen eksekverer på de beslutninger, der træffes i bestyrelsen.
- En vurdering af lederens profil over for medarbejdere og selskabets eksterne interessenter.

Skema til redegørelse for anbefalingerne for godt bestyrelsesarbejde

Følg eller forklar

Anbefalingerne er relevante for alle forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber. Selskaberne er meget forskellige, bl.a. med hensyn til antal andelshavere, antal forbrugere, antal forsyningsarter, samt hvorvidt selskabet har ansatte eller ej.

Følg eller forklar-princippet er et fleksibelt værktøj, som netop tilgodeser selskabernes forskellige udgangspositioner. Forventningen er, at alle selskaber

hvert år redegør for deres tilgang til bestyrelsesarbejde og offentliggør redegørelsen eksempelvis i årsrapporten og/eller på deres hjemmeside.

Redegørelsen bør konkret forholde sig til anbefalingerne og angive, hvorvidt man følger en anbefaling – og eventuelt redegøre for hvordan – eller forklare, hvorfor man ikke gør, og hvordan man i stedet har valgt at indrette sig.

Redegørelse for godt bestyrelsesarbejde i selskab

Dato

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist eller følger ikke
Redegørelse for godt bestyrelsesarbejde				
Det anbefales , at alle forsyningselskaber hvert år redegør for godt bestyrelsesarbejde og offentliggør redegørelsen, eksempelvis i årsrapporten eller på selskabets hjemmeside.				
Aktivt ejerskab				
Det anbefales , at selskabet løbende arbejder på at gøre det let at udøve det aktive ejerskab gennem løbende kommunikation og gennemsigtighed og dermed giver mulighed for at udøve kontrol.				
Det anbefales , at selskabet årligt udarbejder en plan for involvering og aktivering af andelshaverne og offentliggør denne.				
Det anbefales , at selskabet annoncerer bredt ved indkaldelse til den årlige generalforsamling samt tilsikrer, at kommunikationen forud for og under generalforsamlingen er let tilgængelig.				

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist eller følger ikke
Bestyrelsens opgaver og ansvar				
Det anbefales , at bestyrelsen tager stilling til de strategiske mål for selskabet og udarbejder en samlet, langsigtet strategi-/udviklingsplan, som mindst én gang årligt tages op til overvejelse.				
Det anbefales , at bestyrelsen løbende forholder sig til selskabets eksistensberettigelse og overvejer, om forbrugerne er bedre stillet ved at søge mod sammenlægning eller samarbejder.				
Det anbefales , at bestyrelsen sikrer en løbende underretning og stillingtagen til udviklingen i selskabets økonomi og kapitalberedskab.				
Det anbefales , at bestyrelsen mindst én gang årligt tager stilling til selskabets organisering og ledelse.				
Det anbefales , at bestyrelsen påser, at der er en effektiv risikostyring og effektive interne kontroller. Risikovurderingen og -håndteringen bør offentliggøres.				
Det anbefales , at bestyrelsen sikrer, at selskabet følger hensigtsmæssige retningslinjer/politikker for indkøb og udbud, og at relationer til leverandører holdes på et professionelt niveau.				
Bestyrelsens sammensætning og samspil				
Det anbefales , at bestyrelsen aktivt tager stilling til og arbejder med rekruttering af kommende bestyrelsesmedlemmer.				
Det anbefales , at bestyrelsen arbejder aktivt med at opbygge et godt og tillidsfuldt samarbejde.				
Det anbefales , at der gøres rede for de eventuelle afhængigheder, det enkelte bestyrelsesmedlem har, herunder hvor længe hvert medlem har siddet i bestyrelsen, og at oplysningerne gøres offentligt tilgængelige.				
Det anbefales , at der søges en mangfoldigt sammensat bestyrelse – blandt andet ift. køn, alder og baggrund.				
Det anbefales , at bestyrelsesmedlemmer vælges for to år ad gangen.				

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist eller følger ikke
Bestyrelsens kompetencer				
Det anbefales , at bestyrelsen mindst én gang årligt foretager en struktureret evaluering af, dels hvilke kompetencer bestyrelsen samlet set bør råde over set i relation til selskabets situation, dels hvilke kompetencer den aktuelt råder over – og herved skaber klarhed over eventuelle gab.				
Det anbefales , at bestyrelsen inddrager kompetenceevalueringen ifm. rekruttering af nye medlemmer til bestyrelsen.				
Det anbefales , at bestyrelsen løbende arbejder med kompetenceudvikling og opkvalificering for at sikre et hensigtsmæssigt kompetenceniveau for de enkelte medlemmer og for den samlede bestyrelse.				
Honorering af bestyrelsen				
Det anbefales , at selskaber tilbyder en passende, men ikke lønførende honorering, der bl.a. afspejler selskabets størrelse og kompleksitet, størrelsen af arbejdsbyrden samt honoreringen i sammenlignelige selskaber.				
Det anbefales , at selskabet skaber klarhed over honoreringen af hvert enkelt bestyrelsesmedlem eksempelvis via en vederlagspolitik og/eller afrapportering i regnskabet og/eller på selskabets hjemmeside.				
Det anbefales , at et eventuelt vederlag for deltagelse i den operationelle drift af selskabet opgøres særskilt som lønomkostninger, mens et eventuelt bestyrelseshonorar kan tildeles for bestyrelsesarbejdet.				
Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse				
Det anbefales , at bestyrelsen udstikker en klar retning og overordnede mål for den daglige ledelse, så lederen kender bestyrelsens forventninger.				
Det anbefales , at der formuleres skriftlige aftaler, som skaber klarhed om roller, ansvar og beføjelser hos henholdsvis bestyrelsen og den daglige ledelse – med udgangspunkt i den naturlige arbejdsdeling, der ligger mellem bestyrelse og daglig ledelse i et selskab.				
Det anbefales , at bestyrelsen mindst én gang årligt evaluerer den daglige ledelses arbejde og resultater efter forud fastlagte kriterier.				

Kodeksets tilblivelse

Udviklingen af kodekset er sket under ledelse af en styregruppe bestående af følgende medlemmer:

- Uffe Bro, formand, Dansk Fjernvarme
- Per Roth, formand, Danske Vandværker
- Kim Mortensen, direktør, Dansk Fjernvarme
- Allan Weirup, direktør, Danske Vandværker

Derudover har en referencegruppe været tilknyttet arbejdet. Referencegruppen er udpeget for at bidrage med den unikke viden og indsigt i området, som hver enkelt deltager besidder i kraft af sin baggrund og nuværende position. Referencegruppen har således bidraget med input og sparring. Den faglige vægtning og det faglige resultat af kodekset er Dansk Fjernvarmes og Danske Vandværkers ansvar alene.

Referencegruppens medlemmer fremgår af tabellen nedenfor.

Deltagere	Organisation
Kim Mortensen	Dansk Fjernvarme (direktør)
Allan Weirup	Danske Vandværker (direktør)
Lisbeth Aagaard Mountfield	Dansk Fjernvarme (uddannelseskonsulent og teamleder)
Søren Peter Nielsen	Dansk Fjernvarme (økonomisk seniorkonsulent)
Neel Ploug Olsen	Danske Vandværker (økonomisk rådgiver)
Dorthe Rasmussen	Danske Vandværker (pressemedarbejder)
Henrik Mottlau	Birkerød Vandforsyning (formand)
Gunnar List	Bramdrupdam Vandværk (formand)
Jan Andersen	Øster Hurup Vandværk (formand)
Bjarne Nebel	Midtfyns Vandforsyning (leder)
Tina Vad Chawes	Furesø Vandforsyning (leder)
Henrik Hørregaard Jordalen	Vandcenter Djurs (leder)
Nikolai Løvbjerg Friis	Billund Varmeværk (formand)
Frede Hansen	Rødkærsbro Fjernvarme (formand)
Birger Mikkelsen	Sydfalster Varmeværk (formand)
Bjørk Paamand Olsen	Holte Fjernvarme (leder)
Bo Holt Andreassen	Hadsund By Fjernvarmeværk (leder)
Erik Wolff	Sønderborg Fjernvarme (leder)
Anne Nørgaard Simonsen	EFKM (souschef)
Bjarne Zetterström	BL – Danmarks Almene Boliger (afdelingschef)

Der er i processen med at udarbejde anbefalingerne gennemført såvel en kvantitativ som en kvalitativ undersøgelse af praksis omkring selskabsledelse i de forbrugerejede fjernvarme- og vandselskaber. Bestyrelsesformænd og ledere i selskaberne er blevet opfordret til at udfylde et spørgeskema, ligesom der er gennemført et antal interviews med bestyrelsesformænd og ledere. Resultaterne fra undersøgelserne har indgået i rammesætningen for arbejdet med kodekset og vil fremadrettet kunne danne en nulpunktsmåling for det videre arbejde med god selskabsledelse i de forbrugerejede forsyningselskaber.

Konsulentfirmaet Pluss Leadership har understøttet kodeksudarbejdelsen med procesledelse, kvalitative og kvantitative undersøgelser samt formulering af kodekset.

Danske Vandværker

Solrød Center 20 C
2680 Solrød Strand

www.danskevv.dk
info@danskevv.dk
Tlf. 56 14 42 42

Sekretariatets åbningstid

Mandag-torsdag: 8.30 - 15.00
Fredag: 9.30 - 14.00

Dansk Fjernvarme

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
6000 Kolding

www.danskfjernvarme.dk
mail@danskfjernvarme.dk
Tlf. 76 30 80 00

Dansk Fjernvarme
Politisk Økonomisk Sekretariat
Ny Kongensgade 10, 1. sal
1472 København K
Tlf. 76 30 80 00

Sekretariatets åbningstid

Mandag-torsdag: 8.00 - 16.00
Fredag: 8.00 - 15.00
(Telefonomstillingen lukkes kl. 15.30
mandag til torsdag).

KODEKS

for god selskabsledelse
i kommunale forsyningselskaber

KODEKS FOR GOD SELSKABSLEDELSE I KOMMUNALE FORSYNINGSSSELSKABER

DATO: 07. juli 2017

ISBN:

978-87-92651-22-8

Udgiver:

DANVA, Dansk Affaldsforening, Dansk Fjernvarme og Danske Vandværker

Udarbejdet af:

DANVA, Vandhuset, Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg

Juli 2017

Indholdsfortegnelse

1	Forord	3
2	Introduktion	5
2.1	Målgruppe	5
2.2	Soft law og dens betydning	5
2.3	Følg eller forklar	5
2.4	Opbygning af kodekset	6
3	Rammerne for ejerskabsudøvelse	7
4	Aktiv ejerskabsudøvelse i forsyningsselskaberne	10
4.1	Ejerskabsdokument – ejerstrategi	10
4.2	Ejerskabets rationale	11
4.3	Målsætning for selskabet	12
4.4	Overordnet strategisk ramme for selskabet	13
5	Samspillet mellem selskab og ejerkommune	14
5.1	Ejerrelateret samspil og kommunikation mellem ejerkommune og selskab	14
5.2	Samspil og kommunikation mellem kommunen som myndighed og selskabet	16
5.3	Samspil og kommunikation mellem ejerkommune og selskab ved kunde-/leverandørforhold	16
6	Bestyrelsesstrukturen	17
6.1	Bestyrelsens kompetencer og sammensætning	17
6.2	Bestyrelsens uafhængighed	18
6.3	Bestyrelsens organisering	20
6.4	Bestyrelsens størrelse, valgperiode, evaluering og vederlag	20
7	Samspillet mellem bestyrelse og daglig ledelse	22
8	Øvrige forhold	24
8.1	Åbenhed og gennemsigtighed	24
8.2	Samarbejde med revisor	25
8.3	Redegørelse om samfundsansvar	25
8.4	Whistleblower-ordning	26
Bilag 1: Skema til redegørelse vedrørende Anbefalingerne for god Selskabsledelse "Følg eller forklar"		27
Bilag 2: Kodekets tilblivelse		33

1 Forord

God selskabsledelse handler om de styringsmæssige rammer omkring en virksomhed – om ejerens, bestyrelsens og ledelsens rolle og ansvar og ikke mindst samspillet mellem disse styringsniveauer. God selskabsledelse skal være med til blandt virksomhedens interessenter at sikre tilid til, at den arbejder bedst muligt i henhold til det formål, den er sat i verden for.

Efterhånden er god selskabsledelse blevet et centralt og institutionaliseret mindset i dansk erhvervsliv. De børsnoterede selskaber er gået forrest med udvikling af anbefalinger til god selskabsledelse, og med opdateringen af Statens ejerskabspolitik i 2015 er god selskabsledelse og aktivt ejerskab også kommet på dagsordenen for en række af de offentligt ejede selskaber. Der findes således en række kodekser – anbefalinger – for god selskabsledelse at tage afsæt i ved udvikling af et sæt anbefalinger til forsyningsselskaberne. Men samtidig må det erkendes, at forsyningsselskaberne opererer i en ramme, der på en del punkter adskiller sig fra de øvrige sektorer. På den baggrund har DANVA derfor taget initiativ til at udvikle et Kodeks for god selskabsledelse for forsyningsselskaberne i Danmark.

Kodekset er udviklet med fokus på forsyningsselskaber under kommunalt ejerskab via aktieselskabsformen, men en række af anbefalingerne vil have relevans i en bredere organisatorisk kontekst. Dansk Affaldsforening og Dansk Fjernvarme har begge været involveret i processen med udviklingen af kodekset og har således bidraget med perspektivering og tilpasning. Danske Vandværker, der organiserer forbrugerejede forsyninger typisk organiseret som andelsselskaber eller interessentselskaber, har været orienteret om forløbet.

Forsyningsselskaberne varetager en række helt centrale opgaver for det danske velfærdssamfund, og hvis der sker en udskillelse af opgavevaretagelsen til kommunalt ejede aktieselskaber, som det er sket på f.eks. vandområdet i 2010, så bliver der skabt en større armslængde mellem den daglige drift og ejerkommunerne. Delegation af økonomi og opgavevaretagelse til et aktieselskab er en organiseringsform, der er benyttet bredt på forsyningsområdet. Selskaberne og ejerkommunerne har således allerede opbygget erfaring med styringsformen gennem en årække.

Forsyningssektoren forandrer sig hurtigere end nogensinde, og der skabes og udtænkes nye løsninger, som giver endnu større effektivitet og lave priser lokalt, og som understøtter Danmarks førerposition i verden inden for eksempelvis fjernvarme, affaldshåndtering og vandforvaltning. Det er derfor afgørende, at de nødvendige kompetencer er til stede i de forskellige led af governance-kæden, ligesom de enkelte led i kæden skal kunne samarbejde så professionelt og gnidningsløst som muligt. Ikke mindst hvis man vil opretholde de skyhøje målsætninger og det høje innovationstempo¹.

Inden for forsyningssektoren er der imidlertid store forskelle på størrelsen af selskaberne – fra HOFOR, der forsyner en stor del af hovedstadsområdet, til de mindre selskaber, som eksempelvis Samsø Spildevand, der håndterer spildevand på øen Samsø. Derudover har en række kommuner valgt at etablere multiforsyninger, der drifter en bred palet af forsyningsarter og -ydelser som eksempelvis affaldshåndtering og fjernvarme sammen med forsyningen af vand og håndteringen af spildevand. En række kommuner har endvidere valgt at lade deres forsyningsselska-

---

¹ Corporate governance – på dansk "god selskabsledelse" – omhandler det system, som anvendes til at lede og kontrollere en virksomhed gennem ejerskab, bestyrelsesstruktur, aflønningssystemer, selskabslovgivning m.v. Der er tale om en samlet betegnelse for holdninger og regler vedrørende den overordnede ledelse i et selskab, som omfatter såvel strukturen som de enkelte processer. Corporate Governance fokuserer på forholdet mellem ejerne, bestyrelsen og den daglige ledelse, men omhandler f.eks. også selskabets forhold til sine interessenter.

ber indgå i fusioner eller forpligtende samarbejder på tværs af kommunegrænser. Det kan derfor variere, hvordan man arbejder med god selskabsledelse i forsyningsselskaberne, og det kan have sine begrundelser. Det centrale for anbefalingerne i dette kodeks er på den baggrund at medvirke til at skabe gennemsigtighed i forhold til ledelsen af selskaberne, og på den måde undgå at der skabes tvivl om legitimiteten og sagligheden af opgavevaretagelsen.

Kodekset hviler i særlig grad på seneste revision af *Anbefalinger for god selskabsledelse 2014*² og *Statens ejerskabspolitik 2015*³. Det lægges endvidere til grund, at krav fra relevant selskabslovgivning og specifik sektorlovgivning og regulering følges, uden at kravene herfra gentages som anbefalinger. Kodekset er ligeledes i overensstemmelse med OECD's 12 principper for governance i vandsektoren⁴.

Arbejdsprocessen og parterne bag kodekets tilblivelse er kort beskrevet i bilag 2, og i den forbindelse skal det nævnes, at igennem hele processen har PLUSS, analyse- og managementrådgivningsvirksomhed, været dybt involveret. Der er tale om første udgave af anbefalinger, og det er forventningen, at udviklingen i branchen vil medføre et naturligt behov for at opdatere anbefalingerne løbende. Der vil derfor fra foreningsside blive taget initiativ til etablering af en komité eller et udvalg, der kan følge udviklingen inden for god selskabsledelse, således at anbefalingerne kan blive opdateret i takt med, at der opstår behov herfor.

Kodekset blev lanceret på en konference i juni 2017, og status i juli 2017 er, at Dansk Affaldsforening, Dansk Fjernvarme og Danske Vandværker er medudgivere af kodekset. God læselyst!

---

² Komitéen for god Selskabsledelse: *Anbefalinger for god selskabsledelse*, Maj 2013, senest opdateret november 2014.

³ Finansministeriet: *Statens ejerskabspolitik 2015*, april 2015.

⁴ <http://www.oecd.org/governance/oecd-principles-on-water-governance.htm>

2 Introduktion

2.1 Målgruppe

Anbefalingerne er målrettet kommunalt ejede forsyningsselskaber. Anbefalingerne kan endvidere helt eller delvist tjene til inspiration for andre danske forsyningsselskaber, hvad enten de er privat- eller forbrugerejede. Anbefalingerne kan ikke på alle områder overføres til kommunalt ejede § 60 selskaber. Anbefalingerne kan ikke umiddelbart overføres på kommunalt ejede § 60 selskaber, idet disse selskaber er specialkommuner, hvortil primærkommunerne har kompetenceoverdraget deres opgaver. Kodeks kan dog også for disse selskaber tjene til eventuel inspiration.

Dansk Fjernvarme og Danske Vandværker påtænker et arbejde for de særlige forhold, der gælder for forbrugerejede forsyningsselskaber.

2.2 Soft law og dens betydning

Anbefalingerne for god selskabsledelse er "soft law". Det vil sige, at det netop handler om *anbefalinger*, som kan og bør følges, men hvor der også kan være begrundelser for at afvige i det konkrete tilfælde, som man så redegør for – "comply or explain"-princippet – på dansk "Følg eller forklar". Hvor lovgivningen oftest angiver en minimumsstandard, er anbefalingerne i dette kodeks i stedet at anse som "best practice" inden for selskabsledelse.

Fordelen ved at operere med soft law er, at fremtidige ændringer ikke kræver, at man skal igennem et omfattende, bureaukratisk lovgivningsarbejde, men at man relativt hurtigt kan ændre anbefalingerne for god selskabsledelse, efterhånden som man opnår ny indsigt i og nye erfaringer med, hvad der virker bedst i forhold til governance.

2.3 Følg eller forklar

Anbefalingerne er relevante for alle forsyningsselskaber. Selskaberne er meget forskellige, bl.a. med hensyn til ejerforhold, størrelse og antal forsyningsarter. "Følg eller forklar"-princippet er et fleksibelt værktøj, som netop tilgodeser selskabernes forskellige udgangsposition. Forventningen er, at alle selskaber hvert år redegør for deres tilgang til god selskabsledelse, eksempelvis i forbindelse med årsrapporten eller via deres hjemmeside. Der er udarbejdet et skema til brug for redegørelsen, jf. bilag 1.

Redegørelsen bør konkret forholde sig til anbefalingerne og angive, hvorvidt man følger en anbefaling, eller forklare, hvorfor man ikke gør, og hvordan man i stedet har valgt at indrette sig.

BOKS 2.1

Redegørelse for god selskabsledelse

➔ Det **anbefales**, at alle forsyningsselskaber hvert år redegør for god selskabsledelse og offentliggør redegørelsen, eksempelvis i forbindelse med årsrapporten eller på deres hjemmeside.

2.4 Opbygning af kodekset

Kodekset er opbygget med udgangspunkt i seks hoveddele:

- Rammerne for ejerskabsudøvelse
- Aktiv ejerskabsudøvelse i forsyningselskaberne
- Samspillet mellem selskab og ejerkommune
- Bestyrelsesstrukturen
- Samspillet mellem bestyrelse og daglig ledelse
- Øvrige forhold.

Under hvert emne udledes konkrete anbefalinger for god selskabsledelse.

Som udgangspunkt benævnes et selskabs ejer som ejerkommunen, også selv om mange selskaber har flere ejere. Kun de steder, hvor det indholdsmæssigt gør en forskel, bliver der skelnet mellem en eller flere ejerkommuner.

3 Rammerne for ejerskabsudøvelse

Formelt set er det selskabslovens almindelige ordning, der danner udgangspunkt for udøvelsen af ejerskabet. Det vil bl.a. sige, at bestyrelsen – uafhængigt af ejeren – skal handle ud fra, hvad der tjener selskabet bedst. Der er dermed forudsat armslængde mellem ejer og selskab.

Etableringen af armslængde mellem forsyningsselskaberne og ejerkommunen var netop et af argumenterne bag selskabsgørelsen af vand- og spildevandsselskaberne i 2010. Det er særligt væsentligt, da ejerkommunen ikke blot har en ejerrelation til selskaberne, men også i en række sammenhænge har et tæt operativt samarbejde og desuden som myndigheder definerer en række rammer for forsyningsselskabernes virke. Et spildevandsselskab kan eksempelvis for kommunen være både "investeringsobjekt", leverandør, kunde og samtidig underlagt kommunens myndighedsudøvelse. Denne virkelighed stiller store krav til aktørernes håndtering af de forskellige roller, så der ikke opstår uklarhed om ansvarsfordelingen mellem ejeren og selskabets ledelse samt manglende tydelighed i, hvordan og hvornår kommunen og selskabet optræder i den ene eller den anden rolle.

Med inspiration fra *Statens ejerskabspolitik* kan man sige, at kommunens ejerskabsudøvelse hviler på følgende overordnede principper:

- **Troværdighed og legitimitet.** Det er afgørende, at der er troværdighed og legitimitet omkring kommunens håndtering af sin ejerrolle, så alle kan have tillid til, at ejerskabet udøves på et professionelt og sagligt grundlag. Det gælder også for de øvrige roller, kommunen har i relation til selskabet, hvad enten der er tale om myndighedsopgaver eller køb af serviceydelser.
- **Åbenhed og gennemsigtighed.** Kommunens varetagelse af et ejerskab hviler på principper om åbenhed og gennemsigtighed om kommunens udøvelse af ejerskabet af forsyningsselskabet.
- **Respekt for bestyrelsens kompetence.** Kommunens ejerskab skal udøves under respekt for bestyrelsens kompetence, hvor kommunen må varetage sit ejerskab i overensstemmelse med selskabsloven og princippet om armslængde mellem ejer og bestyrelse.
- **Aktivt ejerskab.** Kommunen bør udøve aktivt ejerskab. Mens det er forsyningsselskabernes ledelse, der har ansvaret for at drive selskaberne, skal kommunen med et aktivt ejerskab sætte mål for forsyningsselskabernes værdiskabelse og tage stilling til den overordnede strategiske ramme.

Anbefalingerne tager afsæt i en overordnet tredeling af ansvar og roller for selskaberne.

Ansvarsfordeling

Ejerkommunen:

- Skal sikre en bestyrelsessammensætning, der er passende i forhold til selskabets forretning og situation – under hensyntagen til vedtægterne i øvrigt
- Har pligt til at føre et overordnet tilsyn og tage stilling til udviklingen i selskabet
- Har pligt til at reagere, såfremt udviklingen i selskabet tilsiger det
- Skal tage stilling til den overordnede strategiske ramme for selskabet.

Bestyrelsen:

- Har det overordnede ansvar for beslutninger vedrørende drift og investeringer
- Skal udøve strategisk ledelse, dvs. bl.a. tage aktiv del i udarbejdelsen af selskabets overordnede strategi og mål samt træffe beslutninger vedrørende sager, der går ud over den daglige drift
- Har ansvaret for at være sparringspartner for og varetage en kontrolfunktion i forhold til den daglige ledelse
- Har pligt til at understøtte kommunens overordnede tilsyn og aktive ejerskabsudøvelse bl.a. ved at sikre, at ejerkommunen modtager relevant information.

Direktionen:

- Har ansvaret for den daglige drift af selskabet
- Har pligt til at understøtte bestyrelsens strategiske ledelse ved løbende og på passende niveau at informere om forhold i virksomheden og inddrage bestyrelsen i beslutninger af usædvanlig karakter eller af stor betydning for selskabet.

Det er centralt, at ejerkommunen overvejer, hvordan den gennem organisatoriske mekanismer kan sikre gennemsigtighed i forhold til, hvilken rolle den varetager i konkrete situationer. Ejerkommunen skal på den ene side sikre rammerne for en professionel og effektiv drift af forsyningsselskabet og på den anden side sikre, at myndighedsudøvelsen sker sagligt og uden hensyntagen til ejerforhold.

BOKS 3.1

Organisering af ejerkommunens roller

☞ Det **anbefales**, at forhold, der vedrører ejerskabet af et selskab, håndteres i en forvaltningsgren, der er adskilt fra eksempelvis myndighedsudøvende forvaltningsgrene eller forvaltningsgrene, der står i et kunde-/leverandørforhold til forsyningsselskabet.

☞ Det **anbefales**, at kommunens overordnede politisk fastsatte serviceniveauer og målsætninger som hovedregel håndteres i sektorplaner (vandforsyningsplaner, affaldsplaner, spildevandsplaner, etc.) og konkretiseres i ejerstrategien.

I forhold til selskaber, hvor der er flere ejere, er det centralt, at samspillet mellem ejere og selskab tilrettelægges i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet. Ingen ejere bør således stilles dårligere eller bedre end de øvrige ejere. I relation til bestyrelsesarbejdet er det ligeledes centralt, at alle medlemmer af bestyrelsen deltager på lige fod, uanset størrelsen af ejerandelen for den udpegende ejer. Ejerandelene er således kun relevante i forhold til generalforsamlingen.

Med henblik på at understøtte en klar ansvarsfordeling mellem ejer, bestyrelse og direktion er det centralt, at der sker en koordination blandt ejerne i de tilfælde, hvor der er flere ejere. Det er således essentielt, at den mellemkommunale dialog finder sted uden for bestyrelsen. Dette kan blandt andet reguleres gennem indgåelsen af en ejerftale mellem ejerkommunerne.

BOKS 3.2 **Flere ejere**

- Det **anbefales**, at alle medlemmer af bestyrelsen deltager på lige fod, uanset størrelsen af ejerandelen for den udpegende ejer.
- Det **anbefales**, at der ved flere ejere fokuseres på, at den mellemkommunale dialog adskilles fra bestyrelsesarbejdet.

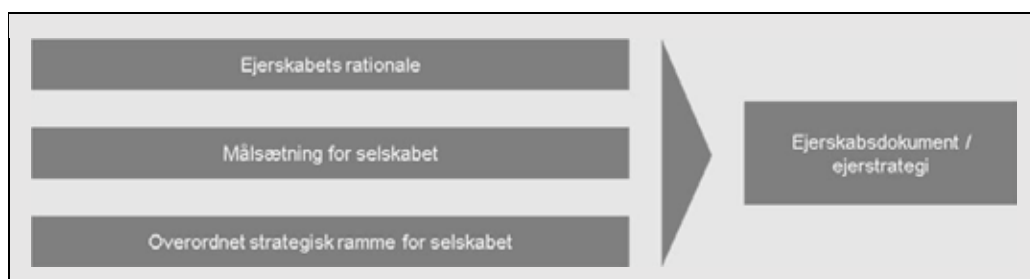
4 Aktiv ejerskabsudøvelse i forsynings-selskaberne

Finansministeriet har udviklet et koncept for statens udøvelse af det aktive ejerskab. Dette koncept er i det følgende tilpasset kommunernes aktive ejerskabsudøvelse i forhold til forsynings-selskaberne.

De centrale hensyn i den aktive ejerskabsudøvelse er at sikre, at målsætningen med ejerskabet opnås. Det følger heraf logisk, at det er centralt at beskrive, hvorfor ejerkommunen ejer et selskab, hvad målsætningen er med ejerskabet samt ejerens strategiske mål med selskabet.

Dette kan sammenfattes i et styringshierarki, som samtidig udgør en indholdsmæssig rettesnor for udfærdigelsen af et ejerskabsdokument for ejerskabets udøvelse, jf. figur 1.

Figur 1: Styringshierarki for ejerskabsudøvelse

I det følgende behandles de enkelte punkter i styringshierarkiet mere detaljeret.

4.1 Ejerskabsdokument – ejerstrategi

Ejerens overordnede rationale for ejerskabet, ejerens målsætninger for selskabet, ejerens overordnede strategiske rammer samt konkrete mål kan sammenfattes i et samlet ejerskabsdokument – en ejerstrategi.

Det er væsentligt, at dokumentet indeholder ejerkommunens syn på selskabet, og at ejerstrategien bruges aktivt til opfølgning på selskabets værdiskabelse⁵. Det er derfor ligeledes vigtigt, at det er et dokument, der løbende tages op til revision, samt opdateres og udvikles efter behov.

Ejerstrategien skal helst have et solidt flertal bag sig i kommunalbestyrelsen og et vist tidsperspektiv for øje, således at man skaber de bedst mulige rammer for selskabet. Ejerstrategien bør derfor også være rammesættende for de politikere, der ikke sidder i selskabsbestyrelsen, således at der både i og omkring selskabet er ro og retning omkring dets udvikling.

Gennemsigtighed og åbenhed er centralt for omverdenens evne til at vurdere selskabet, og der for bør ejerstrategien være offentligt tilgængelig.

---

⁵ Forventningerne til selskabets værdiskabelse beskrives i ejerstrategien. Der vil således være variation på tværs af selskaberne i forhold til den værdiskabelse, de skal levere.

Hvor et selskab har flere ejere, er det centralt, at alle ejere er enige i den samlede ejerstrategi. Bestyrelsen skal have et klart ledelsesgrundlag via ejerstrategien, således at en mellemkommunal diskussion ikke blokerer for bestyrelsessamarbejdet. Proces for formulering og revision af en fælles ejerstrategi kan med fordel beskrives i en ejeraftale.

BOKS 4.1

Ejerskabsdokument – ejerstrategi

- ☞ Det **anbefales**, at ejerkommunen(erne) udarbejder et ejerskabsdokument, der opsummerer deres syn på ejerskabets rationale, målsætninger og overordnede strategiske rammer.
- ☞ Det **anbefales**, at ejerskabsdokumentet ligger til grund for ejerens opfølgning over for selskabet, samt at dokumentet derfor løbende udvikles og opdateres.
- ☞ Det **anbefales**, at ejerskabsdokumentet offentliggøres.

4.2 Ejerskabets rationale

Det anbefales, at kommunen tager stilling til baggrunden for ejerskabet af et givent selskab. Der kan være en række rationaler for, at man som kommune ejer selskaber, og for hvert selskab kan et eller flere af disse rationaler gøre sig gældende. Det er væsentligt, at man som ejer gør sig klart, hvilke primære formål man ønsker, selskabet skal tjene.

Der kan bl.a. op listes følgende rationaler bag kommunalt ejerskab af forsyningsselskaberne, som i det konkrete tilfælde kan indgå med forskellig vægt:

1. Kontrol med kritisk infrastruktur

Leverancen af rent vand, varme samt håndtering af spildevand og affald er afgørende for udviklingen af det danske velfærdssamfund. Beskyttelse, vedligeholdelse og udvikling af den etablerede infrastruktur i forsyningssektoren er en kritisk faktor for udvikling i ejerkommunerne. Der kan derfor være et kommunalt ønske om at fastholde kontrol af infrastrukturen via kommunalt ejerskab.

2. Forsyningssikkerhed

Leverancen af rent vand, varme samt håndtering af spildevand og affald udgør et naturligt monopol og er samtidig en essentiel del af et velfungerende velfærdssamfund. Samfund og kunder skal beskyttes mod de økonomiske risici, der er forbundet med monopol, og det bør samtidigt overvejes, hvorledes forsyning kan ske til borgere og virksomheder de steder, hvor der er få eller ingen private leverandører. En sådan situation kan skabe usikkerhed om forsyningssikkerheden samt indebære uforholdsmæssigt store produktionsomkostninger, hvorfor kommunen kan ønske at bevare kontrollen med produktionen og sikre udbuddet af tjenester/ ydelser. Samtidig kan det være væsentligt at se på forsyningssikkerhed i bred forstand, således at eksempelvis klimatilpasning og grundvandsbeskyttelse også ses som en del af en sikker forsyningsleverance. Det politisk fastsatte serviceniveau kan således være væsentligt højere end blot selve den snævre forsyningsleverance.

3. Miljø, natur og klima

Forsyningselskaberne spiller en væsentlig rolle i lokalområdernes udvikling bl.a. i forhold til at sikre attraktiv natur, badevandskvalitet, klimatilpasning mv., og en række af disse mål kan kræve serviceniveauer, som ligger ud over lovkrav. Den gældende regulering er ikke nødvendigvis så fintmasket, at alle opgaver naturligt kan sikres herigenem.

4. Understøtte lokale erhvervsinteresser herunder vækst og eksport

Den danske eksportindsats på forsyningsområdet er blandt andet bygget op omkring partnerskaber mellem offentlige myndigheder, forsyningselskaber, private leverandører og vidensinstitutioner. Fra flere sider fremhæves det, at netop dette samspil mellem partnere i branchen er en afgørende forudsætning for succes. Udviklingen af danske teknologiske løsninger baserer sig bl.a. på et stort hjemmemarked, ligesom forsyningselskaberne kan udgøre en væsentlig ressource som udstillingsvindue for erhvervslivets løsninger. Det kan derfor være et kommunalt ønske at fastholde ejerskabet, således at partnerskaberne med erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner bevares og udvikles.

Forsyningselskaber er således bærere af en bredere samfundsmæssig funktion end den, der kan aflæses af den økonomiske bundlinje. Styringskæden forudsætter derfor en grundlæggende tillid til, at ejeren i dialog med selskabets bestyrelse, og ud fra ejerskabets rationale og fællesskabets interesse, kan udfylde det strategiske ledelsesrum, som lovgivningen og reguleringen efterlader.

4.3 Målsætning for selskabet

I forlængelse af klargøring af rationale bag en kommunes ejerskab følger naturligt, at ejeren konkretiserer, hvilke formål ejeren ønsker, selskabet skal varetage. Ser vi på vand- og spildevandselskaberne er dette bl.a. reguleret gennem vandsektorloven. Formålsparagraffen for vandsektorloven angiver imidlertid et bredt formål for vandselskaberne, hvilket giver handlerum for ejeren til at definere og overveje målsætningerne for selskabet. Noget lignende gør sig også gældende for de øvrige forsyningsarter.

Vandsektorloven (LOV nr. 132 af 16/02/2016)

§ 1. Loven skal medvirke til, at vand- og spildevandsforsyningen drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig for forbrugerne, giver lavest mulige, stabile priser for forbrugerne og samtidig understøtter innovativ udvikling og demonstration og eksport af vandteknologiløsninger. Loven skal endvidere medvirke til at sikre og udvikle en vand- og spildevandsforsyning af høj sundheds- og miljø-mæssig kvalitet, som tager hensyn til forsyningsikkerheden, klimaet og naturen.

Forsyningselskaberne kan ikke undgå at påvirke omgivelserne og samfundet på andre områder end blot gennem deres daglige operation. Det synes naturligt, at ejerkommunen forholder sig til de forhold, som forsyningselskabet påvirker, og adresserer hvilke ambitioner og rammer man vil sætte for det.

Målsætningerne skal skabe rammen for selskabet og indkapsle selskabet, således at selskabet og bestyrelsen i princippet ikke løbende skal diskutere med ejeren, hvilke opgaver man skal påtage sig. Man kan sige, at ejerkommunen gennem disse målsætninger fjerner politiske diskussioner fra bestyrelsen. Opstår der uklarhed om målsætningerne i bestyrelsen, må man gå tilbage til ejeren og få en fortolkning af målsætningerne i ejerstrategien.

Det er centralt, at ejeren gør det eksplicit og kommunikerer, hvilke formål man har med sit ejerskab, samt at det synliggøres, hvilke målsætninger og eventuelle omkostninger der følger af dette bredere formål, hvis muligt. Det kan sidestilles med de servicekontrakter, der udfærdiges for visse statslige selskaber.

4.4 Overordnet strategisk ramme for selskabet

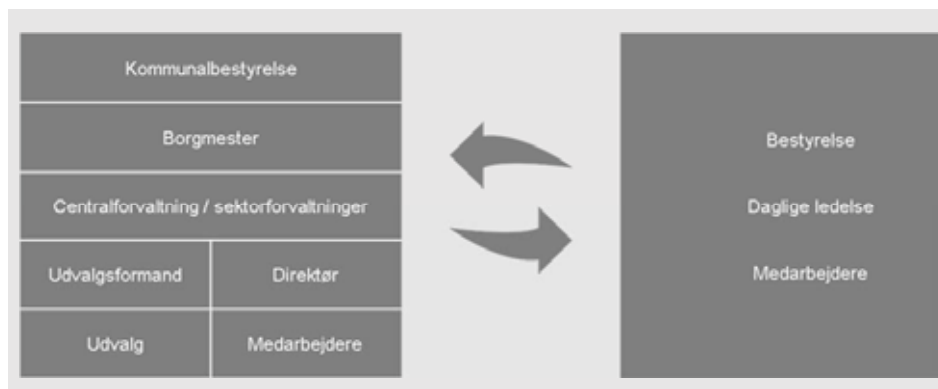
Det er bestyrelsens opgave at udøve strategisk ledelse og tilse, at den daglige ledelse arbejder med realiseringen af de strategiske mål. Det er samtidig naturligt, at ejeren opstiller en overordnet strategisk ramme for selskabet, uden at det bliver en egentlig selskabsstrategi.

De forhold, som ejeren kan tage stilling til, kunne eksempelvis være spørgsmål om fusioner og samarbejder med andre forsyningselskaber eller om efterlevelse af udvalgte kommunale politikker, eksempelvis vedrørende social ansvarlighed, sociale klausuler, særlige miljøhensyn mv. Det er centralt, at der er tale om en overordnet strategisk ramme og ikke detaljerede strategiske indsatser.

5 Samspillet mellem selskab og ejerkommune

Der sker en løbende kommunikation mellem ejerkommunen og forsyningsselskabet – og på mange forskellige niveauer, jf. figur 2. Det er vigtigt, at det tætte samspil fortsat kan foregå, uden at der skabes tvivl om efterlevelse af de principper, som kommunens aktive ejerskabsudøvelse hviler på, jf. afsnit 3.

Figur 2: Kontaktniveauer mellem selskab og ejerkommune

Overordnet er der grund til at skelne mellem kommunikation, der er ejerrelateret, og kommunikation, der er myndigheds- eller driftsrelateret.

5.1 Ejerrelateret samspil og kommunikation mellem ejerkommune og selskab

Et væsentligt grundlag for at udøve et aktivt ejerskab er viden og indsigt i forsyningsselskabets forhold.

Formålet med kommunikationen mellem ejerkommunen og selskabet er bl.a. at sikre løbende tilsyn og kontrol med udviklingen i selskabet, samt at afstemme forventninger mellem ejerkommunen og selskabet vedrørende selskabets forhold, udvikling og strategi.

Det er vigtigt, at kommunikationen har en karakter og en intensitet, hvor selskabet kan agere strategisk, og hvor armslængden mellem ejerkommunen og selskabet fastholdes. Det er ligeledes vigtigt, at der i tilrettelæggelsen af dialogen fastholdes fokus på ansvarsfordelingen mellem ejer, bestyrelse og daglig ledelse. Men samtidig bør man også holde sig for øje, at en smidig dialog og evnen til at handle hurtigt i visse situationer kan forudsætte fleksibilitet, således at eksempelvis en ejer og direktionen kan have en umiddelbar dialog, under behørig hensyntagen til at informere bestyrelsesformanden efterfølgende.

I forhold til selskaber, hvor der er flere ejere, er det centralt, at samspillet og kommunikationen mellem ejere og selskab tilrettelægges i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet. Ingen ejere bør således stilles dårligere eller bedre end de øvrige ejere.

For at sikre gennemsigtighed og klarhed om rollefordelingen bør der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem ejerkommunen og selskabet, der dækker både de faste skriftlige orienteringer og de faste møder.

I relation til opfølgning på selskabets overordnede drift anbefales det, at selskabet opstiller et forslag til målstyring og tilhørende frekvens for rapportering til ejeren, som på et overordnet niveau afspejler ejerstrategien og dermed dækker ejerens behov for information. Målstyringen er den operationelle del af styringshierarkiet, jf. afsnit 4. Fastlæggelse af de mål, som selskabet skal stå til regnskab for over for ejeren, må ikke have karakter af detailstyring. Der skal være tale om mål, der relaterer sig til ejerens overordnede målsætninger og dermed synliggør ejerens forventninger til selskabets værdiskabelse. Et sådan "ejerpres" er særligt relevant i relation til forsyningsselskaberne, da de ikke er udsatte for konkurrencepres i vanlig forstand. Bestyrelsen skal således specifikt definere den værdiskabelse, selskabet forventes at levere.

Der kan opstilles tre typer af mål:

1. Økonomiske mål

Forsyningssektoren er reguleret under "hvile i sig selv"-princippet, hvilket i praksis betyder, at de mål, man traditionelt ville stille til et selskab i forhold til afkastmål og udbyttepolitik, ikke er relevante. Selskaberne er i stedet underlagt en økonomisk incitamentsbaseret regulering. Evnen til at honorere disse krav kunne være et område, hvorfra overordnede mål for selskaberne kan udledes.

2. Effektivitets- og omkostningsindikatorer

Ejerens mål i relation til omkostninger og effektivitet skal være på et overordnet niveau, således at man ikke de facto overtager den strategiske eller daglige ledelse af selskabet. Forsyningsselskaberne er underlagt en omfattende regulering, der bl.a. baserer sig på benchmarking af performance på mange parametre, hvilket i uddrag kan give inspiration til ejerens fastlæggelse af mål.

3. Andre forretningsrelevante mål

Forsyningsselskaberne varetager en bred portefølje af opgaver samt en række samfundsmæssige hensyn. Disse kan også målsættes i et målstyringshierarki, hvad enten der er tale om hårde kvantitative eller mere kvalitative mål. Også på dette felt er det centralt, at målene fastsættes på et overordnet niveau, der efterlader et ledelsesmæssigt handlerum til selskabet.

BOKS 5.1

Ejerrelateret samspil og kommunikation mellem ejerkommune og selskab

☛ Det **anbefales**, at der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem ejerkommunen og forsyningsselskabet med afsæt i ansvarsfordelingen mellem ejer, bestyrelse og daglig ledelse.

☛ Det **anbefales**, at selskabets bestyrelse på baggrund af en forventningsafstemning med ejerkommunen udarbejder konkrete mål for selskabets udvikling.

5.2 Samspil og kommunikation mellem kommunen som myndighed og selskabet

Løsningen af en række opgaver sker i et tæt samspil mellem forsyningsselskabet og kommunen, eksempelvis i forbindelse med byggemodninger eller klimatilpasningsprojekter. Der kan derfor opstå en fare for sammenblanding af roller, når der eksempelvis skal ske en grænsedragning imellem, hvad der bør finansieres via selskabet, og hvad der bør finansieres via kommunen.

For at sikre gennemsigtighed og klarhed om rollefordelingen bør der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem kommunen og forsyningsselskabet, der dækker det drifts- og myndighedsrelaterede område.

BOKS 5.2

Samspil og kommunikation mellem kommunen som myndighed og selskabet

⇒ Det **anbefales**, at der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem kommunen og forsyningsselskabet, der dækker det drifts- og myndighedsrelaterede område.

5.3 Samspil og kommunikation mellem ejerkommune og selskab ved kunde-/leverandørforhold

Forsyningsselskabet og ejerkommunen er i en række tilfælde knyttet sammen via et kunde-/leverandør-forhold. Begge parter kan indtage begge roller alt efter situationen.

For at sikre gennemsigtighed og klarhed om rollefordelingen bør der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem ejerkommunen og forsyningsselskabet, der dækker ved kunde-/leverandørforhold, herunder gennemsigtighed af eventuelle ekstraomkostninger for selskabet forbundet med bredere samfundsmæssige målsætninger.

BOKS 5.3

Samspil og kommunikation mellem ejerkommune og selskab ved kunde-/leverandørforhold

⇒ Det **anbefales**, at der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem ejerkommunen og forsyningsselskabet ved kunde-/leverandørforhold, herunder gennemsigtighed af eventuelle ekstraomkostninger for selskabet forbundet med efterlevelse af bredere samfundsmæssige målsætninger.

6 Bestyrelsesstrukturen

Forsyningsselskaberne er i vid udstrækning selskabsudskilte, hvor bestyrelsen er givet kompetencer og det strategiske ansvar for selskabernes ledelse og drift. Valg af bestyrelse er derfor en central opgave for ejerkommunen.

6.1 Bestyrelsens kompetencer og sammensætning

Bestyrelsen skal grundlæggende besidde de nødvendige kompetencer til at kunne udfylde den kontrol- og ledelsesmæssige rolle, der følger af ansvaret. Kompetencebehovet bør kunne udledes ud fra ejerstrategien, og bestyrelsen bør følgelig sammensættes, så den har kompetencerne til at sikre udvikling og eksekvering af de målsætninger, der følger af ejerstrategien.

Bestyrelsesformanden bør tage initiativ til udarbejdelse af et overblik over, hvilke kompetencer bestyrelsen samlet set bør råde over. En sådan kompetenceprofil bør i det konkrete tilfælde forholde sig til bestyrelsens kompetencemæssige behov i relation til:

- Sektorkendskab
- Erfaring med strategiarbejde og kendskab til forretningsmodeller
- Erfaring med ledelses- og organisationsevaluering
- Politisk tæft og forståelse for fællesskabets interesser
- Viden om økonomi og risikostyring
- Netværkspleje.

Afhængig af målsætningerne i ejerstrategien vil der også være forskellige kompetencebehov, ligesom der over tid vil ske en udvikling, der eventuelt kalder på en justering af det samlede kompetencebehov i bestyrelsen. Ejerkommunen og bestyrelsesformanden bør derfor med passende intervaller tage bestyrelsens kompetencebehov op til drøftelse.

Kompetencer er ikke en statisk størrelse, og kompetencer kan også tilegnes efter indtrædelse i bestyrelsen, herunder gennem deltagelse i uddannelsesprogrammer. Det kan eksempelvis være gennem Kommunernes Landsforenings eller DANVAs kursusudbud og gennem særligt tilrettelagte forløb for den enkelte bestyrelse eller for det enkelte bestyrelsesmedlem. I den forbindelse skal de forbrugervalgte og de medarbejdervalgte medlemmer ikke overses, da tilstedeværelsen af en fælles bestyrelsesfaglig referenceramme er vigtigt for samarbejdet i bestyrelsen.

Valget af medlemmer til bestyrelsen finder formelt sted gennem stemmeafgivning på generalforsamlingen. Praksis for bestyrelsessammensætningen i mange forsyningsselskaber er, at store dele af bestyrelserne udpeges som del af konstitueringsaftalen, der følger resultatet af kommunalvalget, og hovedparten af de udpegede bestyrelsesmedlemmer er derfor medlem af kommunalbestyrelsen. Dertil sidder der typisk lovpligtige medarbejdervalgte og forbrugervalgte medlemmer i bestyrelserne.

I tillæg til ejerens direkte udpegning bør det overvejes, at ejeren giver bestyrelsen mulighed for at tage bestik af sin kompetencesammensætning samt vurdere eventuelle behov for supplerende kompetencer og på den baggrund supplere sig med yderligere medlemmer med særlige kompetencer. Disse medlemmer skal så efterfølgende godkendes af generalforsamlingen. Det er centralt, at bestyrelsen indstiller medlemmerne, således at medlemmer med særlige kompetencer ikke bliver en del af konstitueringsaftalen.

Erfaringer tilsiger, at man får den bedste effekt af at supplere med eksterne medlemmer, hvis man tager minimum to eksterne medlemmer ind i bestyrelsen. Det bør endvidere overvejes at rekruttere bestyrelsesmedlemmer uden for det geografiske "forsyningsområde" for at sikre en højere grad af uafhængighed.

Bestyrelsen bør endelig søge en afbalanceret sammensætning af kvinder og mænd. Bestyrelsen kan opstille måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen.

BOKS 6.1

Bestyrelsens kompetencer og sammensætning

- Det **anbefales**, at bestyrelsesformanden tager initiativ til at få udarbejdet et samlet overblik over kompetencebehovet i bestyrelsen. Kompetencebehovet bør blandt andet afspejle målsætningerne i ejerstrategien og selskabsstrategien.
- Det **anbefales**, at bestyrelsesformanden tager initiativ til en dialog med ejerkommunen om kompetencebehovet og sammen med denne lægger en strategi for, hvordan de nødvendige og komplementære kompetencer kan sikres gennem udpegning, rekruttering og uddannelse.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen tager bestik af sin samlede kompetencesammensætning efter ejerens, forbrugernes og medarbejdernes valg af bestyrelsesmedlemmer og på den baggrund vurderer, om der er behov for at supplere sig med yderligere medlemmer. I givet fald skal disse yderligere medlemmer efterfølgende godkendes af generalforsamlingen.
- Det **anbefales**, at i tilfælde af at bestyrelsen har behov for at suppleres sig med yderligere medlemmer ud fra kompetencer, bør man minimum rekruttere to yderligere medlemmer.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen tilstræber en afbalanceret sammensætning af kvinder og mænd, og at den som middel hertil opstiller måltal for kønsfordelingen.

6.2 Bestyrelsens uafhængighed

Forsyningssselskaber varetager en bredere samfundsmæssig funktion end den, der kan aflæses af den økonomiske bundlinje. Styringskæden forudsætter derfor en grundlæggende tillid til, at ejeren i dialog med selskabets bestyrelse, og ud fra ejerskabets rationale og fællesskabets interesse, kan udfylde det strategiske ledelsesrum, som lovgivningen og reguleringen efterlader. Som et led i udarbejdelsen af kodekset er der sket en afdækning af bestyrelsessammensætningen i vand- og spildevandsselskaberne. Denne afdækning peger på, at der er en stor repræsentation af kommunalpolitikere i selskabernes bestyrelser.

Udpegningen af kommunalbestyrelsesmedlemmer fra ejerkommunen til ejerkommunens eget selskab kan medføre en risiko for uklarhed i den overordnede ansvarsfordeling mellem ejeren og bestyrelsen. Det er således centralt, at de udpegede kommunalbestyrelsesmedlemmer fra ejerkommunen er meget bevidste om deres rolle som bestyrelsesmedlemmer, jf. selskabslovens krav om at træffe beslutninger udelukkende på selskabets præmisser.

Komitéen for god Selskabsledelse anbefaler, at mindst halvdelen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer skal kunne anses som uafhængige. En rettesnor for vurderingen af uafhængighed er indsat i boksen nedenfor.

Uafhængighed, jf. Komitéen for god Selskabsledelse 2014

For at være uafhængig må den pågældende ikke:

- være eller inden for de seneste 5 år have været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i selskabet, et datterselskab eller et associeret selskab,
- inden for de seneste 5 år have modtaget større vederlag fra selskabet/koncernen, et datterselskab eller et associeret selskab i anden egenskab end som medlem af bestyrelsen,
- repræsentere en kontrollerende aktionærs interesser,
- inden for det seneste år have haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med selskabet, et datterselskab eller et associeret selskab,
- være eller inden for de seneste 3 år have været ansat eller partner hos ekstern revisor,
- være direktør i et selskab, hvor der er krydsende ledelsesrepræsentation med selskabet,
- have været medlem af bestyrelsen i mere end 12 år, eller
- være i nær familie med personer, som ikke betragtes som uafhængige.

Efter komitéens opfattelse er medarbejderrepræsentanter ikke uafhængige.

Et kommunalbestyrelsesmedlem fra ejerkommunen med sæde i bestyrelsen i ejerkommunens enejede forsyningsselskab må – jf. definitionen – betragtes som repræsenterende en kontrollerende aktionærs interesser og dermed som afhængig.

Den nuværende praksis med udpegning af kommunalpolitikere efter konstitueringsaftalen medfører, at det i realiteten er meget svært at opnå uafhængighed for halvdelen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer i den forstand, der opereres med i Anbefalinger for god selskabsledelse og i Statens ejerskabspolitik. Da medarbejderrepræsentanter heller ikke er at betragte som uafhængige medlemmer, vanskeliggøres målet om et flertal af uafhængige medlemmer yderligere.

Kommunalpolitikernes rolle til sikring af fællesskabets interesse på tværs af institutionelle grænser vurderes samtidig at have en selvstændig værdi i bestyrelserne for forsyningsselskaberne.

Det afgørende er derfor, at der gøres tydeligt rede for de eventuelle "afhængigheder", som det enkelte bestyrelsesmedlem har. Uafhængighed defineres af bestyrelsen, og der bør ved vurderingen tages udgangspunkt i de reelle forhold snarere end de formelle forhold. Det handler om at skabe transparens.

BOKS 6.2

Bestyrelsens sammensætning og uafhængighed

☞ Det **anbefales**, at selskabslovens krav om at træffe beslutninger på selskabets præmisser og uafhængigt af ejerne og andre særinteresser understreges over for de udpegede bestyrelsesmedlemmer fra ejerkommunen.

☞ Det **anbefales**, at der gøres tydeligt rede for de eventuelle "afhængigheder", som det enkelte bestyrelsesmedlem har, og at oplysningerne gøres offentligt tilgængelige f.eks. på selskabets hjemmeside.

6.3 Bestyrelsens organisering

Formanden for bestyrelsen er bindeled mellem kommunen som ejer og selskabets ledelse. Dette indebærer, at kommunikationen mellem kommunen og selskabet i ejerskabsanliggende som udgangspunkt går via formanden. Kommunikation via andre kanaler bør følges op ved orientering af relevante personer.

Formanden vælges som hovedregel direkte af generalforsamlingen, hvilket medvirker til at give vedkommende den nødvendige legitimitet i forhold til at udfylde rollen som forbindelsesled mellem ejer og selskab.

Anvendelse af bestyrelsesudvalg kan for nogle selskaber være en fordel, idet nogle opgaver hensigtsmæssigt og effektivt kan varetages af et udvalg, herunder for større selskaber med varetagelse af risikostyringen i et revisionsudvalg. Det centrale er, at bestyrelsen organiserer sig på en sådan måde, at den mest hensigtsmæssigt kan varetage sine opgaver.

BOKS 6.3

Bestyrelsens organisering

☞ Det **anbefales**, at bestyrelsesformanden vælges direkte på generalforsamlingen, samt at bestyrelsen konstituerer sig med næstformand og eventuelle øvrige poster.

☞ Det **anbefales**, at bestyrelsen drøfter, om selskabets forhold er af så kompleks karakter, at der med fordel kan nedsættes bestyrelsesudvalg.

6.4 Bestyrelsens størrelse, valgperiode, evaluering og vederlag

Forsyningsselskaberne skal i henhold til selskabsloven have et flertal af generalforsamlingsvalgte medlemmer. Dertil kan medarbejderne have ret til at være repræsenteret i selskabets bestyrelse alt efter selskabets størrelse. Endelig kan der være lovkrævede bestemmelser for specifikke forsyningsarter. Vandselskaberne skal således gennemføre valg af som udgangspunkt to forbrugerrepræsentanter til bestyrelsen.

I praksis er størrelsen af bestyrelsen en afvejning mellem at sikre en tilstrækkeligt bred kompetencesammensætning til at efterleve målsætningerne i ejerstrategien og samtidig sikre en bestyrelsesstørrelse, der kan agere effektivt og beslutningsdygtigt.

Erfaringer tilsiger, at en bestyrelse på mellem 6 og 9 medlemmer er en effektiv størrelse. Hvis et enkeltstående vandselskab tages som eksempel, vil lovkrav - om medarbejder- og forbrugervalgte repræsentanter samt krav om et flertal valgt af generalforsamlingen resultere i en bestyrelse bestående af mindst 9 personer.⁶ I de øvrige forsyningsselskaber vil bestyrelserne sandsynligvis være mindre.

---

⁶ I enkeltstående vandselskab, hvor der er lovgivningsmæssig krav om medarbejdervalgte repræsentanter og forbrugervalg, så er 9 bestyrelsesmedlemmer det mindst antal, se evt. eksempel 1 i bilag 6, DANVA vejledning 99/201. Generalforsamlingen vælger 5, 1 person vælges blandt forbrugerne samt 3 medlemmer vælges af medarbejderne, se selskabslovens §§ 120 smh 140 samt § 2 stk. 1 i forbrugervalgbekendtgørelsen.

Med hensyn til valgperioden bør kommunalpolitikere udpeget ved konstitueringsaftalen og eksterne medlemmer indstillet af bestyrelsen principielt være på valg hvert andet år. De kan til enhver tid genvælges, og generalforsamlingen kan til enhver tid udskifte medlemmer. Formuleringerne i vedtægterne skal være i overensstemmelse med lovgivningens principielle krav om ligestilling af bestyrelsesmedlemmernes vilkår.

Med henblik på at sikre balancen mellem fornyelse og kontinuitet i bestyrelsesarbejdet bør der defineres en øvre grænse for, hvor mange gange et medlem kan genvælges. F.eks. seks gange og dermed samlet maksimalt 12 års medlemskab af bestyrelsen.

Der findes en række værktøjer, som med fordel kan bringes i anvendelse til evaluering af bestyrelsens præstationer og kompetencer. Det er god kutyme, at en bestyrelse med passende intervaller evaluerer sit arbejde og bidrag til værdiskabelse. Herunder vil det være formålstjenligt, at et forsynings-selskabs bestyrelse mindst hvert andet år gennemfører en ekstern evaluering. Med ekstern menes en evaluering, der inddrager assistance fra personer, der ikke er tilknyttet selskabet, med henblik på at sikre en åben dialog. Resultatet bør afrapporteres til ejer, men ikke nødvendigvis offentliggøres. Bestyrelsens eksterne evaluering bør koordineres med ejerkommunens og bestyrelsesformandens overordnede evaluering af bestyrelsens samlede kompetencebehov.

En væsentlig forudsætning for at tiltrække de nødvendige kompetencer til bestyrelsen, er at tilbyde et konkurrencedygtigt vederlag. Fastsættelsen af bestyrelsesvederlaget skal blandt andet tage hensyn til selskabets størrelse og kompleksitet, størrelsen af arbejdsbyrden og vederlaget i sammenlignelige selskaber. Der bør være klarhed over honoreringen til bestyrelsen, eksempelvis via en vederlagspolitik.

BOKS 6.4

Bestyrelsens størrelse, valgperiode, evaluering og vederlag

- ➔ Det **anbefales**, at bestyrelsen i forsynings-selskaberne består af en operativ størrelse, ofte med 6-11 medlemmer.
- ➔ Det **anbefales**, at medlemmer udpeget af kommunalbestyrelsen og medlemmer indstillet af bestyrelsen bør være på valg hvert andet år. Genvalg kan finde sted.
- ➔ Det **anbefales**, at bestyrelsen mindst én gang hvert andet år gennemfører en ekstern evaluering.
- ➔ Det **anbefales** at skabe klarhed over honoreringen til bestyrelsen, eksempelvis via en vederlagspolitik.

7 Samspillet mellem bestyrelse og daglig ledelse

Bestyrelsen skal varetage den overordnede og strategiske ledelse af selskabet, inden for rammerne udstukket af lovgivningen og ejerkommunen, og skal sikre rammerne for den daglige ledelse af selskabet. Direktionen skal varetage den daglige ledelse af selskabet.

Udvælgelse og ansættelse af direktionen må karakteriseres som bestyrelsens vigtigste enkeltopgave. Det er entydigt bestyrelsens ansvar at sikre en god ledelse af selskabet gennem ansættelse af en kvalificeret leder – herunder sikre, at lederen gennem sin aflønning og ansættelseskontrakt er styret af hensigtsmæssige incitamenter set i forhold til virksomhedens formål og strategier. Honorering af direktionen bør fastsættes således, at den kan siges at være markedskonform, når man skeler til andre selskaber af lignende størrelse, forsyningsarter, anlægsbudgetter mv., under hensyntagen til at fastholde legitimiteten over for ejeren. Fra direktionen og de øvrige ansatte i selskabet må der forventes et vist mådehold, når det gælder repræsentationsudgifter mv.

Det er vigtigt, at lederen kender bestyrelsens forventninger, og at bestyrelsen og lederen evaluerer på samarbejdet. En vurdering af lederen vil typisk ske inden for følgende tre områder:

- En vurdering af de opnåede resultater i forhold til de mål, der er sat for selskabet.
- En vurdering af samarbejdet med bestyrelsen – herunder kemi, hvordan bestyrelsen føler sig informeret, og hvordan man oplever, at lederen eksekverer på de beslutninger, der træffes i bestyrelsen.
- En vurdering af lederens profil over for medarbejdere og virksomhedens eksterne interessenter.

Udfordringen kan være at finde en passende balance mellem på den ene side at arbejde for et godt og tillidsfuldt samarbejde med den daglige leder samtidig med, at man på den anden side sikrer en passende distance mellem bestyrelse og direktion. Det er vigtigt, at man er i stand til at praktisere et tillidsfuldt samarbejde samtidig med, at der er en kultur for at kunne forholde sig professionelt og kritisk til lederens arbejde. Ansvar for den daglige drift, personale mv. ligger entydigt hos lederen, og bestyrelsen skal være opmærksom på ikke at træde ind over lederens ansvarsområder. Bestyrelsen skal udelukkende interessere sig for det, som lederen skal stå til ansvar for over for bestyrelsen, herunder om der forefindes de nødvendige politikker for, hvordan man driver selskabet i dagligdagen – eksempelvis HR-politikker, IT-politikker, kommunikationspolitikker, finansieringspolitikker etc. Effektiv risikostyring og intern kontrol er endelig en forudsætning for, at bestyrelsen og direktionen hensigtsmæssigt kan udføre de opgaver, der påhviler dem. Det er derfor væsentligt, at bestyrelsen påser, at der er en effektiv risikostyring og effektive interne kontroller.

Direktionen bør løbende identificere de væsentligste risici og rapportere til bestyrelsen om udviklingen inden for de væsentlige risikoområder, herunder bl.a. om tiltag og handlingsplaner.

BOKS 7.1

Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse

- Det **anbefales**, at bestyrelsen mindst én gang årligt evaluerer direktionens arbejde og resultater efter forud fastlagte kriterier.
- Det **anbefales**, at direktionen og bestyrelsen løbende drøfter de væsentligste risici og udviklingen inden for de væsentlige risikoområder, herunder bl.a. om tiltag og handlingsplaner.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen fastsætter en honorering af direktionen, der er konkurrence-dygtig uden at være lønførende.

8 Øvrige forhold

I forlængelse af rationale for det offentlige ejerskab ligger helt naturligt en nødvendig hensyntagen til offentlighedens indsigt i og tiltro til selskabet. Disse hensyn bør sikres via en række mekanismer knyttet til åbenhed og gennemsigtighed samt afrapporteringer om selskabet.

8.1 Åbenhed og gennemsigtighed

Åbenhed og gennemsigtighed omkring selskabernes forhold og udvikling er en forudsætning for, at ejeren kan udøve et aktivt ejerskab og har mulighed for at understøtte og påvirke udviklingen i selskaberne. Derudover er det væsentligt, at offentligheden har adgang til information om selskaberne – dels qua ejerskabets natur, hvor kommunen(erne) varetager ejerskabet på borgernes vegne, dels fordi selskaberne har en væsentlig samfundsmæssig betydning.

Dette afstedkommer dels et behov for hensigtsmæssig information til ejeren og offentligheden, dels at selskaberne kan håndtere anmodninger om aktindsigt.

Hensyn til åbenhed og gennemsigtighed bør afvejes i forhold til hensyn til bevarelsen af selskabsfølsomme og personfølsomme oplysninger. Dette punkt vil i de kommende år give særlige udfordringer som følge af ikrafttræden af EU's persondataforordning i 2018⁷.

Års- og delårsrapporter er en primær kilde til information om et selskabs udvikling og økonomiske stilling for selskabets ejere, kreditorer og andre interessenter. Det påhviler medlemmerne af bestyrelsen og direktionen at sikre, at den finansielle rapportering er forståelig og afbalanceret og giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat og pengestrømme. Ledelsesberetningen skal indeholde en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler, herunder værdiskabelse og fremtidsudsigter.

For at ejere og andre relevante interessenter kan vurdere selskabets økonomiske situation, er det endvidere vigtigt, at der er åbenhed og gennemsigtighed om selskabets forretningsmæssige risici og risikostyring, herunder systemer til evaluering og kontrol af de risici, der er knyttet til virksomhedens aktiviteter. Dette omfatter både umiddelbart kvantificerbare risici som investeringsrisici samt mere overordnede risici som valg af strategi, forretningsområde og risikoen for grundlæggende ændringer i virksomhedens rammebetingelser.

Selskabets hjemmeside fungerer som et naturligt udgangspunkt for tilvejebringelse af information til offentligheden. Hjemmesiden bør som minimum sikre adgang til den seneste årsrapport, den seneste (eventuelle) delårsrapport, ejernes ejerstrategi, selskabets vedtægter, den seneste indkaldelse til generalforsamling, det materiale, der er forelagt seneste generalforsamling samt information om selskabets ledelse (bestyrelse og direktion).

---

⁷ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

BOKS 8.1

Åbenhed og gennemsigtighed

- ➔ Det **anbefales**, at bestyrelsen tager stilling til og i ledelsesberetningen redegør for de væsentligste strategiske og forretningsmæssige risici samt for selskabets risikostyring.
- ➔ Det **anbefales**, at selskabets hjemmeside som minimum sikrer adgang til den seneste årsrapport, den seneste (eventuelle) delårsrapport, ejernes ejerstrategi, redegørelse for selskabets ledelse, selskabets vedtægter, den seneste indkaldelse til generalforsamling, det materiale, der er forelagt seneste generalforsamling samt information om selskabets ledelse (bestyrelse og direktion).

8.2 Samarbejde med revisor

Revisionen er en central kontrolfunktion for selskabets ejere og interessenter. Revisionen er med til at sikre, at der gives et retvisende billede af selskabets forhold.

Det er bestyrelsen, der er ansvarlig for, at revisionen er uafhængig, kompetent og retvisende. Bestyrelsen bør tilsikre, at revisionsopgaven udbydes med passende mellemrum. Det er bestyrelsen, der godkender revisionsaftalen og revisionshonoraret, og den bør sikre, at der foregår en nødvendig dialog og informationsudveksling mellem revisor og bestyrelse f.eks. i form af et årligt møde mellem bestyrelse og revisor. Det er endvidere centralt, at der ikke opstår tvivl om revisors uafhængighed ved påtagelse af konsulentopgaver i stort omfang. Det er en god praksis, at honoraret for andre ydelser ikke bør overstige 70 pct. af revisionshonoraret.

BOKS 8.2

Samarbejde med revisor

- ➔ Det **anbefales**, at bestyrelsen tilsikrer, at revisionsopgaven udbydes med passende mellemrum.
- ➔ Det **anbefales**, at bestyrelsen afvikler et årligt møde med revisoren.

8.3 Redegørelse om samfundsansvar

I henhold til årsregnskabsloven skal store virksomheder redegøre for, hvordan selskabet forholder sig til sit samfundsansvar. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om virksomhedens politikker for samfundsansvar, hvordan virksomheden omsætter sine politikker for samfundsansvar til handling, samt en vurdering af, hvad der er opnået som følge af virksomhedens arbejde med samfundsansvar og eventuelle forventninger til arbejdet fremover.

For de kommunalt ejede forsyningsselskaber er det samfundsmæssige ansvar særligt relevant grundet den rolle, selskabet spiller, jf. ejerskabets rationale. Det enkelte selskabs ledelse bør derfor udarbejde relevante politikker på området. Politikkerne fastsættes med udgangspunkt i det enkelte selskabs situation og vil variere fra selskab til selskab, ikke mindst i lyset af selskabernes forskellighed i såvel størrelse som karakter.

Som et led i arbejdet med samfundsansvar kan et selskab tilslutte sig nationale og/eller globale initiativer, eksempelvis FN's Global Compact.

BOKS 8.3

Redegørelse om samfundsansvar

- ➔ Det **anbefales**, at selskabets ledelse udarbejder relevante politikker for selskabets samfundsansvar i overensstemmelse med ejerstrategien.
- ➔ Det **anbefales**, at selskabet redegør for sit arbejde med samfundsansvar mindst én gang årligt, herunder i forbindelse med årsregnskabsaflæggelsen.

8.4 Whistleblower-ordning

Udformningen af en whistleblower-ordning, som kendes fra store virksomheder og institutioner, kan bidrage til at sikre åbenhed om og tiltro til selskabets forhold ved at give medarbejdere og andre personer med særligt kendskab til selskabsforhold mulighed for at rapportere til selskabets ledelse om eventuelle alvorlige forseelser eller mistanke herom.

En whistleblower-ordning skal som hovedregel være forankret i bestyrelsen. Ordningen skal etableres, så der er fortrolighed om den enkelte anmeldelse, eventuelt med mulighed for anonymitet for at undgå, at medarbejdere og andre personer tilbageholder vigtige informationer.

BOKS 8.4

Whistleblower-ordning

- ➔ Det **anbefales**, at bestyrelsen tager stilling til, hvorvidt der i selskabet bør etableres en whistleblower-ordning med henblik på at give mulighed for en hensigtsmæssig og fortrolig rapportering af eventuelle alvorlige forseelser eller mistanke herom.

Bilag 1: Skema til redegørelse vedrørende Anbefalingerne for god Selskabsledelse

“Følg eller forklar”

Anbefalingerne er relevante for alle forsyningselskaber. Selskaberne er meget forskellige, bl.a. med hensyn til ejerforhold, størrelse og antal forsyningsarter. “Følg eller forklar”-princippet er et fleksibelt værktøj, som netop tilgodeser selskabernes forskellige udgangsposition. Forventningen er, at alle selskaber hvert år redegør for deres tilgang til god selskabsledelse og gør dette offentligt, eksempelvis i årsrapporten og via deres hjemmeside.

Redegørelsen bør konkret forholde sig til anbefalingerne og angive, hvorvidt man følger en anbefaling, eller forklare hvorfor man ikke gør, og hvordan man i stedet har valgt at indrette sig.

Redegørelse for god selskabsledelse i selskab YYY **xx-yy-201. (periode)**

Anbefaling	Selskab bet følger	Selskab bet følger delvist	Selskab bet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
2. Introduktion				
<i>2.3 Redegørelse for god selskabsledelse</i>				
2.3.1. Det anbefales , at alle forsyningselskaber hvert år redegør for god selskabsledelse og offentliggør redegørelsen, eksempelvis i forbindelse med årsrapporten eller på deres hjemmeside.				
3. Rammerne for ejerskabsudøvelse				
<i>3.1 Organisering af ejerkommunens roller</i>				
3.1.1. Det anbefales , at forhold, der vedrører ejerskabet af et selskab, behandles i en forvaltningsgren, der er adskilt fra eksempelvis myndighedsudøvende forvaltningsgrene eller forvaltningsgrene, der står i et kunde-/leverandørforhold til forsyningselskabet.				
3.1.2. Det anbefales , at kommunens overordnede politisk fastsatte serviceniveauer og målsætninger som hovedregel håndteres i sektorplaner (vandforsyningsplaner, affaldsplaner, spildevandsplaner, etc.) og konkretiseres i ejerstrategien.				
<i>3.2 Flere ejere</i>				
3.2.1. Det anbefales , at alle medlemmer af bestyrelsen deltager på lige fod, uanset størrelsen af ejerandelen for den udpegende ejer.				
3.2.2. Det anbefales , at der ved flere ejere fokuseres på, at den mellemkommunale dialog adskilles fra bestyrelses-arbejdet.				
4. Aktiv ejerskabsudøvelse i forsyningselskaberne				
<i>4.1 Ejerskabsdokument – ejerstrategi</i>				
4.1.1. Det anbefales , at ejerkommunen(erne) udarbejder et ejerskabsdokument, der opsummerer deres syn på ejerskabets rationale, målsætninger og overordnede strategiske rammer.				

Anbefaling	Selskab bet følger	Selskab bet følger delvist	Selskab bet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
4.1.2. Det anbefales , at ejerskabsdokumentet ligger til grund for ejerens opfølgning over for selskabet, samt at dokumentet derfor løbende udvikles og opdateres.				
4.1.3. Det anbefales , at ejerskabsdokumentet offentliggøres.				
5. Samspillet mellem selskab og ejerkommune				
<i>5.1 Ejerrelateret samspil og kommunikation mellem ejerkommune og selskab</i>				
5.1.1. Det anbefales , at der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem ejerkommunen og forsynings-selskabet med afsæt i ansvarsfor- delingen mellem ejer, bestyrelse og daglig ledelse.				
5.1.2. Det anbefales , at selskabets bestyrelse på baggrund af en forventningsafstemning med ejerkommunen udarbejder konkrete mål for selskabets udvikling.				
<i>5.2 Samspil og kommunikation mellem kommunen som myndighed og selskabet</i>				
5.2.1. Det anbefales , at der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem kommunen og forsynings-selskabet, der dækker det drifts- og myndighedsrelaterede område.				
<i>5.3 Samspil og kommunikation mellem ejerkommune og selskab ved kunde-/leverandør forhold</i>				
5.3.1. Det anbefales , at der udfærdiges et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem ejerkommunen og forsynings-selskabet ved kunde-/leverandørforhold, herunder gennemsigtighed af eventuelle ekstraomkostninger for selskabet forbundet med efterlevelse af bredere samfundsmæssige målsætninger.				
6. Bestyrelsens sammensætning og kompetencer				
<i>6.1 Bestyrelsens kompetencer og sammensætning</i>				
6.1.1. Det anbefales , at bestyrelsesformanden tager initiativ til at få udarbejdet et samlet overblik over kompetencebehovet i bestyrelsen. Kompetencebehovet bør blandt andet afspejle målsætningerne i ejerstrategien og selskabsstrategien.				
6.1.2. Det anbefales , at bestyrelsesformanden tager initiativ til en dialog med ejerkommunen om				

Anbefaling	Selskab følger	Selskab følger delvist	Selskab følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
kompetence-behovet og sammen med denne lægger en strategi for, hvordan de nødvendige og komplementære kompetencer kan sikres gennem udpegning, rekruttering og uddannelse.				
6.1.3. Det anbefales , at bestyrelsen tager bestik af sin samlede kompetencesammensætning efter ejerens, forbrugernes og medarbejdernes valg af bestyrelsesmedlemmer og på den baggrund vurderer, om der er behov for at supplere sig med yderligere medlemmer. I givet fald skal disse yderligere medlemmer efterfølgende godkendes af generalforsamlingen.				
6.1.4. Det anbefales , at i tilfælde af, at bestyrelsen har behov for at supplere sig med yderligere medlemmer ud fra kompetencer, bør man minimum rekruttere to yderligere medlemmer.				
6.1.5. Det anbefales , at bestyrelsen tilstræber en afbalanceret sammensætning af kvinder og mænd, og at den som middel hertil opstiller måltal for kønsfordelingen.				
<i>6.2 Bestyrelsens sammensætning og uafhængighed</i>				
6.2.1. Det anbefales , at selskabslovens krav om at træffe beslutninger på selskabets præmisser og uafhængigt af ejerne og andre særinteresser understreges over for de udpegede bestyrelsesmedlemmer fra ejerkommunen.				
6.2.2. Det anbefales , at der gøres tydeligt rede for de eventuelle "afhængigheder", som det enkelte bestyrelsesmedlem har, og at oplysningerne gøres offentligt tilgængelige f.eks. på selskabets hjemmeside.				
<i>6.3 Bestyrelsens organisering</i>				
6.3.1. Det anbefales , bestyrelsesformanden vælges direkte på generalforsamlingen, samt at bestyrelsen konstituerer sig med næstformand og eventuelle øvrige poster.				
6.3.2. Det anbefales , at bestyrelsen drøfter, om selskabets forhold er af så kompleks karakter, at der med fordel kan nedsættes bestyrelsesudvalg.				

Anbefaling	Selskab bet følger	Selskab bet følger delvist	Selskab bet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
6.4 Bestyrelsens størrelse, valgperiode, evaluering og vederlag				
6.4.1. Det anbefales , at bestyrelsen i forsyningselskaberne består af en operativ størrelse, ofte med 6-11 medlemmer.				
6.4.2. Det anbefales , at medlemmer udpeget af kommunalbestyrelsen og medlemmer indstillet af bestyrelsen bør være på valg hvert andet år. Genvalg kan finde sted.				
6.4.3. Det anbefales , at bestyrelsen mindst én gang hvert andet år gennemfører en ekstern evaluering.				
6.4.4. Det anbefales at skabe klarhed over honoreringen til bestyrelsen, eksempelvis via en vederlagspolitik.				
7. Samspillet mellem bestyrelse og daglig ledelse				
7.1 Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse				
7.1.1. Det anbefales , at bestyrelsen mindst en gang årligt evaluerer direktionens arbejde og resultater efter forud fastlagte kriterier.				
7.1.2. Det anbefales , at direktionen og bestyrelsen løbende drøfter de væsentligste risici og udviklingen inden for de væsentlige risikoområder, herunder bl.a. om tiltag og handlingsplaner.				
7.1.3. Det anbefales , at bestyrelsen fastsætter en honorering af direktionen, der er konkurrencedygtig uden at være lønførende.				
8. Øvrige forhold				
8.1 Åbenhed og gennemsigtighed				
8.1.1. Det anbefales , at bestyrelsen tager stilling til og i ledelsesberetningen redegør for de væsentligste strategiske og forretningsmæssige risici samt for selskabets risikostyring.				
8.1.2. Det anbefales , at selskabets hjemmeside som minimum sikrer adgang til den seneste årsrapport, den seneste (eventuelle) delårsrapport, ejernes ejerstrategi, redegørelse for selskabets ledelse, selskabets vedtægter, den seneste indkaldelse til generalforsamling,				

Anbefaling	Selskab følger	Selskab følger delvist	Selskab følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
det materiale, der er forelagt seneste generalforsamling, samt information om selskabets ledelse (bestyrelse og direktion).				
<i>8.2 Samarbejde med revisor</i>				
8.2.1. Det anbefales , at bestyrelsen tilsikrer, at revisionsopgaven udbydes med passende mellemrum.				
8.2.2. Det anbefales , at bestyrelsen afvikler et årligt møde med revisoren.				
<i>8.3 Redegørelse om samfundsansvar</i>				
8.3.1. Det anbefales , at selskabets ledelse udarbejder relevante politikker for selskabets samfundsansvar i overensstemmelse med ejerstrategien.				
8.3.2. Det anbefales , at selskabet redegør for sit arbejde med samfundsansvar mindst én gang årligt, herunder i forbindelse med årsregnskabsaflæggelsen.				
<i>8.4 Whistleblower-ordning</i>				
8.4.1. Det anbefales , at bestyrelsen tager stilling til, hvorvidt der i selskabet bør etableres en whistleblower-ordning med henblik på at give mulighed for en hensigtsmæssig og fortrolig rapportering af eventuelle alvorlige forseelser eller mistanke herom.				

Bilag 2: Kodeksets tilblivelse

Udviklingen af kodekset er sket under ledelse af en styregruppe bestående af Lars Therkildsen, Ango Winther og Carl-Emil Larsen, hhv. formand og næstformand i DANVAs bestyrelse og direktør for DANVA. Dertil har der været en referencegruppe tilknyttet arbejdet. Referencegruppen har bidraget med input og sparring.

Referencegruppen er udpeget for at bidrage med den unikke viden og indsigt i området, hver enkelt deltager besidder i kraft sin baggrund og nuværende position. Det faglige indhold, vægtning og udarbejdelsen af kodekset er DANVAs ansvar.

Referencegruppens medlemmer er indsat i tabellen nedenfor.

Deltagere	Organisation
Leo Larsen	HOFOR, BIOFOS
Hans Elbek	Aarhus Vand
Peter Duetoft	Hjørring Vandselskab
Lars Goldschmidt	Bornholms Forsyning
Leif Lund Knudsen	Vandcenter Syd
John H. Mølgaard	Provas
Anne Margrethe Hansen	Furesø Egedal Forsyning
Ghita Hansen	Odsherred Forsyning
Ole Øgelund	Vand & Affald
Niels Møller Jensen	Herning Vand
Henrik Kjærsgaard	Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet
Rasmus Lønborg	Finansministeriet
Rasmus Sommer Matthiessen	
Lars Kaalund	Kommunernes Landsforening
Kim Mortensen	Dansk Fjernvarme
Jacob Simonsen	Dansk Affaldsforening

Der er i processen med at udarbejde nærværende sæt anbefalinger til god selskabsledelse gennemført såvel en kvantitativ som en kvalitativ undersøgelse af den konkrete governance-praksis i vandsektoren i dag. Alle bestyrelsesformænd og direktører i selskaberne er blevet opfordret til at udfylde et spørgeskema, og der er gennemført et antal interviews med kommunale politikere og topembedsmænd omkring kommunernes håndtering af relationerne til vandselskaberne. Resultaterne fra undersøgelse har indgået i rammesætningen for arbejdet med kodekset og vil fremadrettet kunne danne en nulpunktsmåling for det videre arbejde med god selskabsledelse i forsyningsselskaberne.

KAPITEL 10

NY VARMEREGULERING

Hard facts. Clear stories.

Copenhagen
Economics

Udkast: Vejledning til POLKA

Udkast: Vejledning til pris- og levetidskatalog

Teknisk høring

Forsyningstilsynet
1. april 2019

Forfattere:

Malte Lisberg Jensen, Senior Economist (Copenhagen Economics)

Jan Gellert Andersen (NIRAS)

Camilla Christensen (NIRAS)

Bjarke Modvig Lumby, Economist (Copenhagen Economics)

Philippa Kruse Palmer (NIRAS)

Liv Ravn, Research Assistant (Copenhagen Economics)

Sigurd Næss-Schmidt, Partner (Copenhagen Economics)

Peter Damsted Rasmussen (BDO)

Indholdsfortegnelse

Definitioner	1
Indledning	2
1 Sådan er pris- og levetidskataloget opbygget	3
1.1 Når pris- og levetidskataloget åbnes i Excel	3
1.2 Beskrivelse af pris- og levetidskataloget	3
1.3 Beskrivelse af pris- og levetidskatalogets faneblade	5
2 Sådan indtastes oplysninger i pris- og levetidskataloget	11
2.1 Tilgang til indberetning af aktiver	11
2.2 Eksempel for et fiktivt fjernvarmeselskab	14
2.3 Dokumentation for indtastninger	18
2.4 Indtastning af levetidsforlængelser	18
2.5 Ændret kapacitet på et aktiv	19
2.6 Sådan foretages der skøn, hvis alle nødvendige oplysninger ikke er tilgængelige	20
2.7 Hvornår er der tale om et øvrigt aktiv?	22
2.8 Håndtering af komplekse værker i POLKA	22
2.9 Håndtering af delvist ejerskab og frikøb af leasede aktiver	23
2.10 Aktiver, som skal fordeles i POLKA	23
2.11 Sådan fordeles aktiver, der anvendes til forenet produktion	24
2.12 Sådan fordeles fællesfunktionsanlæg	25

2.13 Håndtering af grænseflader i POLKA	26
---	----

3 Sådan fungerer pris- og levetidskataloget matematisk **28**

3.1 Matematikken bag pris- og levetidskataloget	28
3.2 Opdeling i startomkostning og variabel omkostning	31
3.3 Beskrivelse af hvordan levetidsforlængelser bliver indregnet	33
3.4 Beskrivelse af hvordan prisudviklingen bliver estimeret og gennemgang af grundlaget for regionstillægget	33

4 Sådan foretages der zoneinddeling i POLKA **36**

4.1 Overblik vedrørende zoner	36
4.2 Definition af opbygningen af kortgrundlag og zoner	39

Definitioner

- **Anskaffelsespris:** Genanskaffelsesprisen korrigeret for prisændringer. Anskaffelsesprisen viser den pris som det givne anlæg estimeres at have kostet ved anskaffelsestidspunktet.
- **Distributionsanlæg:** Ledningsanlæg som anvendes til transport af kølevand eller varmt vand direkte til slutkunderne (Med betegnelsen ”direkte” refereres IKKE til typen af fjernvarmeunit).
- **Fællesfunktionsanlæg:** Aktiver, som går på tværs af Produktionsanlæg, Transmissionsanlæg og Distributionsanlæg og understøtter flere funktioner. I POLKA er køretøjer defineret som fællesfunktionsanlæg.
- **Genanskaffelsespris:** Den pris det estimeres at det vil koste at genanskaffe et givent aktiv i dag.
- **Levetidsforlængelse:** Når et aktiv er blevet vedligeholdt i en sådan grad, at dets levetid forlænges med mindst 10%.
- **Prisindeks:** Indeks over den generelle prisudvikling, der har været siden år 1940.
- **Produktionsanlæg:** Ethvert type anlæg hvis funktion det er, at producere energi til brug for fjernvarme. Således er der tale om både termiske anlæg som kraftvarme- og varmecentraler, elkedler, varmepumper samt vedvarende energi-anlæg.
- **Startomkostning:** Visse typer aktiver prissættes via en Startomkostning og er et prisudgangspunktet for at fastlægge en genanskaffelsespris, uanset aktivets størrelse.
- **Transmissionsanlæg:** Store ledningsanlæg til transport af store damp eller vandmængder i en ubrudt linjeføring fra produktionsanlæg til veksleranlæg. Mindre varmekunder (< 250 kW) er ikke tilkoblet direkte på et transmissionsnet. Sekundærsiden af varmeveksleranlæggene skal have eget distributionssystem, hvor der er mere end ti kunder tilkoblet eller sekundærsiden er leverance til en enkelt forbruger $\geq$ 250 kW.
- **Turnkey:** Gældende for produktionsanlæg og er et samlet anlæg, der er etableret som en samlet enhed for at udføre energiproduktion til brug for fjernvarme. Der er således tale om anlæg, der består af flere komponenter. Turnkey kan således forstås som en totalentreprise.
- **Variabel omkostning:** Aktiver med en startomkostning har i POLKA også en variabel omkostning. Når et aktivs kapacitet stiger med 1 enhed, så stiger prisen med den variable omkostning.
- **Øvrige aktiver:** Aktiver, der ikke er beskrevet under Produktionsanlæg, Transmissionsanlæg, Distributionsanlæg eller Fællesfunktionsanlæg.

Indledning

Denne vejledning er målrettet de danske fjernvarmeselskaber, som skal udfylde et pris- og levetidskatalog (POLKA). Vejledningen indeholder en detaljeret beskrivelse af, hvordan kataloget fungerer og hvordan fjernvarmeselskaberne anvender det. Vejledningen indeholder endvidere en beskrivelse af, hvordan der foretages skøn for de oplysninger, som skal indtastes i kataloget, såfremt de nødvendige oplysninger ikke er tilgængelige.

Formålet med POLKA er at lave en standardisering af fjernvarmeselskabernes økonomiske afskrivninger af de eksisterende anlægsaktiver (og ikke de regnskabsmæssige). Afskrivningerne skal bruges til at give et ensartet udtryk for virksomhedernes anlægsomkostninger, hvor der tages hensyn til prisudviklingen og forskelle i anlæggenes alder og tekniske restlevetider.

POLKA indeholder helt konkrete priser og levetider for størstedelen af de aktiver, som anvendes af danske fjernvarmeselskaber. Kataloget er udformet, så hvert selskab kan udfylde pris- og levetidskataloget med de anlægsaktiver, som selskaberne ejer på tidspunktet for implementeringen af den nye regulering og med angivelse af anskaffelsestidspunktet. På baggrund af virksomhedernes oplysninger beregner kataloget automatisk selskabets standardiserede afskrivninger på selskabets historiske investeringer. Bemærk at POLKA ikke benyttes til nye/fremtidige anlægsprojekter.

Formålet med denne vejledning er at gøre fjernvarmeselskabernes indtastning i kataloget så let som muligt. Vejledningen er bygget op omkring 3 kapitler:

- Kapitel 1: ”Sådan er pris- og levetidskataloget opbygget” gennemgår, hvordan kataloget er opbygget, således at indtastningen bliver så let som muligt.
- Kapitel 2: ”Sådan indtastes oplysninger i pris- og levetidskataloget” beskriver, hvordan selskaberne skal indtaste sine oplysninger i kataloget.
- Kapitel 3: ”Sådan fungerer pris- og levetidskataloget” beskriver matematikken bag de automatiske beregninger, som POLKA udfører for afskrivningerne på selskabernes historiske investeringer.
- Kapitel 4: ”Sådan foretages zoneinddeling i POLKA” beskriver hvordan et selskab opgør hvilke zoner selskabets ledningsnet er placeret i.

Herudover er der to bilag til vejledningen: ”Bilag 1: Beskrivelse af arketyper” som giver en detaljeret beskrivelse af de enkelte aktiver der er foruddefineret i Pris og Levetidskataloget. ”Bilag 2: Beskrivelser af grænseflader og opdeling af aktiver” beskriver hvordan POLKA skelner mellem aktiver der indtastes som henholdsvis Produktionsanlæg, Distributionsanlæg eller Transmissionsanlæg

Kapitel 1

1 Sådan er pris- og levetidskataloget opbygget

I dette kapitel beskrives opbygningen af POLKA. I teksten vil der blive henvist direkte til kataloget. Formålet er at give en oversigt over regnearket, således at det kan anvendes på egen hånd.

Kataloget er udarbejdet i Excel, og består af 10 faneblade, som dækker branchens anlægsaktiver. Anlægsaktiver er alle former for teknologier til produktion af varme til fjernvarmebrug, herunder kedler, kraftvarmeanlæg (uanset brændsel), affaldsforbrændingsanlæg, anlæg med varmepumper (varme og køling). Desuden andre varmeproducerende anlæg samt aktiver, der anvendes til transmission og distribution af fjernvarmen, fællesfunktionsanlæg som administrationsbygninger, biler, entreprenørmaskiner osv.

Selskaber skal kun indtaste aktiver i POLKA, som det enkelte selskab har juridisk råderet over. Det inkluderer derfor ikke immaterielle rettigheder, rettigheder til varmeleverancer m.m., dog betragtes software licenser som et aktiv. Som eksempel på immaterielle aktiver, der ikke skal indtastes i POLKA, kan nævnes medfinansiering af produktionsanlæg, som juridisk ejers af andre end varmevirksomheden selv. Til gengæld har varmevirksomheden så modtaget en rettighed, til at modtage varme fra den varmevirksomhed, investeringen er foretaget i. Afviklingen af denne rettighed medtages i omkostningerne til køb af varme.

1.1 Når pris- og levetidskataloget åbnes i Excel

Det er nødvendigt at tillade Excel-arkets indbyggede makro at køre for at kunne indtaste i arket. Ved åbning af arket bør Excel spørge om tilladelse til at køre makroen. Hvis ikke dette sker, skal der gives tilladelse til at aktivere makroer i indstillinger. Dette gøres ved at følge nedenstående steps:

1. Klik på "Filer" øverst i venstre hjørne og derefter på "Indstillinger".
2. Derefter klikkes på "Sikkerhedscenter" samt på knappen "indstillinger for sikkerhedscenter".
3. I den nye pop-up vælges "Makro-indstillinger" og vælg derefter "Deaktiver alle makroer med notifikation" (anden øverste).
4. Klik "ok" to gange og genstart Excel. Åbn arket igen.

1.2 Beskrivelse af pris- og levetidskataloget

Kataloget består af i alt 10 faneblade, hvoraf der kun kan foretages indtastninger i seks af dem. Indtastning foretages i ark markeret med fed skrift:

- **Forside**

- **Produktionsanlæg**
- **Transmissionsanlæg**
- **Distributionsanlæg**
- **Fællesfunktionsanlæg**
- **Øvrige aktiver**
- Afskrivninger (genanskaffelse)
- Afskrivninger (anskaffelse)
- Genanskaffelsespriser
- Prisindeks

I fanebladet *Forside* indtastes de selskabsspecifikke informationer. Disse informationer bruges blandt andet til at beregne et regionstillæg for at tage højde for regionale omkostningsforskelle.

POLKA skal udfyldes for enheder svarende til de enheder for hvilke, der efter de gældende regler anmelder budget og priseftersvisning. Den nye regulering omfatter varmeforsyningsvirksomheder med et salg over 50 TJ i 2 ud af 3 af årene i perioden 2014-2016. Omfattede virksomheder skal derfor indberette pris- og levetidskatalog (POLKA). Grænsen på 50 TJ måles som virksomhedens samlede varmesalg. Undtaget herfra er dog overskudsvarmeleverandører og biogasanlæg m.v. Der skal være tale om ren overskudsvarme. Er der produceret på brændsel er denne produktion omfattet, såfremt grænsen på 50 TJ nås.

Indtastninger af anlægsaktiver (historiske investeringer), skal ske i fanebladene *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fællesfunktionsanlæg*. I fanebladet *Øvrige aktiver* indtastes informationer for de aktiver, som ikke fremgår af aktivlisten i de fire andre faneblade. Det vil ofte være aktiver, som kun få eller enkelte selskaber har.

Genanskaffelsespris og Anskaffelsespris

En Genanskaffelsespris er den pris, som et givet aktiv ville koste at genanskaffe ultimo 2018.

Anskaffelsesprisen er den pris som det estimeres det har kostet at anskaffe aktivet på anskaffelsestidspunktet. Anskaffelsesprisen er således Genanskaffelsesprisen ganget med prisindekset for anskaffelsesåret. Prisindekset er det såkaldte normaliserede prisindeks, som findes i fanebladet "Prisindeks".

De nedskrevne værdier beregnes således efter at Genanskaffelses- og Anskaffelsespriserne er beregnet.

Eksempel: En 5 MJ/s gaskedel er indkøbt i 2010.

- Genanskaffelsesprisen beregnes først til kr. 2.303.075 gældende for ultimo 2018.
- Anskaffelsesprisen i 2010 beregnes derefter til kr. 2.048.125, via det normaliserede prisindeks for 2010 som er 0,8893.

I fanebladene *Afskrivninger (genanskaffelse)* og *Afskrivninger (anskaffelse)* beregnes de fremtidige afskrivninger, som de historiske investeringer giver anledning til. Disse beregninger baseres på de indtastede mængder i fanerne *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fællesfunktionsanlæg* samt værdierne fra fanen *Øvrige aktiver*.

Fanerne *Genanskaffelsespris* og *Prisindeks* er fanerne, der udgør det såkaldte pris- og levetidskatalog. Disse faner indeholder de bagvedliggende beregningsforudsætninger om genanskaffelsespris, teknisk levetid og prisudvikling.

1.3 Beskrivelse af pris- og levetidskatalogets faneblade

For at se eller foretage indtastninger i de enkelte faner, klikker man med musen på den fane, man ønsker at åbne. Kun én fane kan være åben ad gangen. Billedet nedenfor viser fanen *Produktionsanlæg* i regnearket, se den røde cirkel. For at se eller foretage indtastninger i en af de andre faner, skal man blot klikke med musen på en af dem.

Fanebladene: *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fællesfunktionsanlæg*

I regnearket er fanebladene *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fællesfunktionsanlæg* konstrueret på samme måde. Opbygningen af indholdet i kolonnerne er ens på tværs af de fire faner. Billedet nedenfor viser, hvad der menes med en kolonne. Kolonner løber lodret gennem fanebladet. På billedet nedenfor ses, at bogstavet som står over kolonnen angiver kolonnebogstavet. På billedet nedenfor er der sat en rød cirkel omkring A, hvilket angiver, at det er kolonne A.

		Teknisk levetid	Andel varme, metode 1	Andel varme, metode 2	Teksum (energi)	Mængde 1945-1949	Mængde 1950-1959
1	Produktionsanlæg						
2	Antalprojekter						
3	Teksum (antallet af installations)						
4	Årslid						
5	Blomster						
25	Risikovik kraftvarme Turkey, 6p 11 & 9 600kW vand- og røggascondensering	M/N	25	100%	100%	0	0
27	Typisk anlæg efter 2007	År				0	0
28	Levetidsberegnet					0	0
29	Risikovik kraftvarme Turkey, 1-12 MW vand- og vand. Typisk anlæg for 2012. Startomkostning	År	20	100%	100%	0	0
30	Levetidsberegnet					0	0
31	Risikovik kraftvarme Turkey, 1-12 MW vand- og vand. Typisk anlæg for 2012. Variable omkostninger, MW	M/N	30	100%	100%	0	0
32	Levetidsberegnet	År				0	0
33	Risikovik kraftvarme med CBC Turkey, (20 MW Indtjelt) 2 x 1 MW design af kapacitet. Med røggascondensering, Anlæg efter 2012	M/W	25	100%	100%	0	0
34	Levetidsberegnet	År				0	0
35	Risikovik kraftvarme med ammonia Turkey, (80 MW Indtjelt) 2 x 1 MW design af kapacitet. Med røggascondensering	M/W	25	100%	100%	0	0
36	Levetidsberegnet	År				0	0
37	Risikovik kraftvarme Turkey, (2 MW), Typisk anlæg for 2012. Startomkostning	År	20	100%	100%	0	0
38	Levetidsberegnet					0	0

Fordelingsnøgler til samproduktion

I fanebladene *Produktionsanlæg* og *øvrige aktiver* skal der desuden angives en fordelingsnøgle, hvor det angives hvor stor en andel af aktivet der kan tilskrives varmeproduktion, hvis der fx er tale om et aktiv der bruges til kraftvarmeproduktion. Se afsnit 2.10-2.11.

I boksen nedenfor er en kort beskrivelse af kolonnerne i fanebladet *Produktionsanlæg*. Kolonnerne angiver blandt andet standardlevetiden og årsinterval for, hvornår aktiverne er sat i drift.

Kolonnerne i fanebladene: Produktionsanlæg, Transmissionsanlæg, Distributionsanlæg og Fællesfunktionsanlæg

I denne boks foretages en fælles beskrivelse af kolonneopbygningen samt indholdet i hver kolonne.

- Kolonne A angiver hvilken type anlægsaktiv der er tale om (aktivlisten).
- Kolonne B angiver enhederne som aktiverne er målt i.
- Kolonne C angiver aktivernes standardlevetid.
- I kolonne D angiver selskabet hvor stor en andel af aktivets omkostning der skal dækkes af varmeproduktionssiden, opgjort efter metode 1
- I kolonne E angiver selskabet hvor stor en andel af aktivets omkostning der skal dækkes af varmeproduktionssiden, opgjort efter metode 2
- I kolonne F ses en tjeksum, som kan være en hjælp under indtastning
- Kolonne G til AG angiver aktiverne fordelt på årsintervaller. Det er i disse kolonner, selskabets mængder af aktiverne indtastes.

Rækkerne i fanebladene *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fællesfunktionsanlæg* består af grupperede kategorier for fjernvarmevirksomheders anlægsaktiver. Rækker løber vandret gennem fanebladet. Tallet der står ud for rækkerne angiver rækkenummeret. På billedet nedenfor er der sat en rød cirkel omkring tallet 29, hvilket indikerer, at det er række 29.

	A	B	C	D	E	F	G	H
	Produktionsanlæg	Enhed	Teknisk levetid	Andel varme metode 1	Andel varme metode 2	Tjeksum (enhed)	Mængde 1945-1949	Mængde 1950-1958
1	Produktionsanlæg							
2	Anlægsaktiv							
3	Selskab (børst/ikkebørst)							
4	Selskab (børst/ikkebørst)							
5	År						0	0
6	År							
7	År							
8	År							
9	År							
10	År							
11	År							
12	År							
13	År							
14	År							
15	År							
16	År							
17	År							
18	År							
19	År							
20	År							
21	År							
22	År							
23	År							
24	År							
25	År							
26	År							
27	År							
28	År							
29	År							
30	År							
31	År							
32	År							
33	År							
34	År							
35	År							
36	År							
37	År							
38	År							

Rækkerne i fanebladene Produktionsanlæg, Transmissionsanlæg, Distributionsanlæg og Fællesfunktionsanlæg

I denne boks beskrives rækkerne i de fire faneblade, *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fællesfunktionsanlæg*. Rækkerne angiver de aktiver som er prissat i POLKA, og er kategoriseret i grupper. Hver af disse kategorier kan foldes ud, ved at klikke på "+"-tegnet som vist på billedet nedenfor.

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Produktionsanlæg							
2	Anlægsaktiv							
3	Teknisk funktion	Enhed	Teknisk niveau	Andel varme metode 1	Andel varme metode 2	Tjeksum (enhed)		Monopole (1950-1999)
4	Afsnit							
20	Biomasse							
21	Vind							
22	Varm (vask- og biogas)							
23	Olie (grønne og sorte)							
24	Varmepumpe							
25	Vaskende energi							
12	Fællesanlæg 1 i landbrugsfordegninger							
13	Fællesanlæg 2 til vaskende energi							
14	Trykninger - tekniske anlæg og trykretter - helt eller delvist over terræn							
15	Trykretter til tekniske anlæg - helt eller delvist nedgravede							
16	Trykninger - administration og teknisk ud (trykninger til administrative formål)							

Når der trykkes på "+"-tegnet folder kategorien sig ud. For at folde kategorien sammen igen, trykkes der på "-"-tegnet som vist på billedet nedenfor.

	A	B	C	D	E	F
1	Produktionsanlæg					
2	Anlægsaktiv					
3	Teknisk funktion	Enhed	Teknisk niveau	Andel varme metode 1	Andel varme metode 2	Tjeksum (enhed)
4	Afsnit					
20	Biomasse					
27	Rensning af biomasse (varme, trykretter, trykretter, trykretter, trykretter, trykretter)	UJ1		25	100%	100%
28	Trykretter (varme, trykretter, trykretter, trykretter, trykretter, trykretter)	A				
29	Leveringsforanstaltninger					
29	Rensning af biomasse (varme, trykretter, trykretter, trykretter, trykretter, trykretter)	UJ1		20	100%	100%
30	Startomkostning					
30	Leveringsforanstaltninger	A				

Bemærk at kategorierne er forskellige fra faneblad til faneblad.

Startomkostning og variable omkostninger

For en række anlægsaktiver er standardprisen opdelt på en "Startomkostning" og en "Variabel omkostning". Startomkostningen er et udtryk for de omkostninger som er gældende uanset et anlægs størrelse. Det gælder fx omkostninger til myndighedskontakt, ansøgninger, forprojektering, projektering, udbud, kontrahering etc. Hvorimod den variable omkostning er et udtryk for en skalering af anlæggets størrelse¹.

Det beskrives i kapitel 3 hvordan hhv. startomkostning og variable omkostninger er beregnet.

¹ Bemærk at startomkostningen og den variable omkostning ikke er de faktiske omkostninger, men derimod estimer lavet ud fra en lineær regression af en række prispunkter. Denne metode er valgt for at undgå diskontinuiteter. Se afsnit 3.1 for udbygning af matematikken bag.

For Startomkostningen skal der *kun* indtastes antal enheder, mens der for de variable omkostninger typisk indtastes design kapacitet i fx MJ/s (MW). Hvis et selskab for eksempel har 2 stk. "Flisværk fjernvarme Turnkey. 1-12 MJ/s ab værk. Typisk anlæg før 2012" med en samlet kapacitet på 15 MJ/s, skal der ud for startomkostning skrives "2" og ud for variabel omkostning skrives "15".

Tidsintervallerne

I fanebladene *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fællesfunktionsanlæg* er angivet tidsintervaller, hvorunder mængden af anlægsaktivet angives i den viste enhed (fx. stk. eller m.). Tidsintervaller er angivet i række 2, og perioden strækker sig fra 1940 til og med år 2018.

Tidsintervallerne er af forskellig længde. Fra år 1940 til og med 1979 er tidsintervallerne af en længde på 10 år, fra 1980 til og med 1999 er tidsintervallerne længde 5 år. Fra år 2000 og frem er tidsintervallerne 1 år.

Fanebladene: Genanskaffelsespriser og prisindeks

I det følgende er der først en gennemgang af fanebladet *Genanskaffelsespriser* og dernæst en gennemgang af fanebladet *Prisindeks*. I disse faneblade kan der ikke foretages indtastninger.

I fanebladet *Genanskaffelsespriser* fremgår de standardpriser og tekniske levetider, som anvendes til at beregne genanskaffelsesværdien af de aktiver, der indtastes i arkene *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fællesfunktionsanlæg*.

Kolonnerne i fanebladet *Genanskaffelsespriser* viser måleenhed, tekniske levetid, genanskaffelsespris og genanskaffelsespris med regionstillæg for alle aktiver der indgår i POLKA. En beskrivelse af kolonnerne i fanebladet *Genanskaffelsespriser* fremgår af boksen nedenfor.

Kolonnerne i fanebladet Genanskaffelsespriser

Billedet nedenfor viser et udsnit af fanebladet for *Genanskaffelsespriser*.

	C	D	E	F	G
	Anlægsaktiv	Måleenhed	Teknisk levetid (år)	Genanskaffelsespris (kr)	Genanskaffelsespris med regionstillæg (kr)
3. Produktionsanlæg					
<i>Varmeforsyningsanlæg (inkl. gødning)</i>					
Mål					
• Anlægsanlæg kun til varmeforsyning (inkl. gødning)	kr/1000	10	15	48.307.204	48.958.100
• Anlægsanlæg kun til varmeforsyning (inkl. gødning)	kr/1000	10	20	46.811.028	47.461.924
• Anlægsanlæg til varmeforsyning og til produktion af varme og elektricitet (inkl. gødning)	kr/1000	10	15	118.022.705	118.744.334
• Anlægsanlæg til varmeforsyning og til produktion af varme og elektricitet (inkl. gødning)	kr/1000	10	20	44.228.701	44.880.201

- Kolonne C angiver typen af anlægsaktiv.
- Kolonne D angiver måleenheden for anlægsaktiverne.
- Kolonne E beskriver det specifikke anlægsaktivs tekniske levetid.
- Kolonne F angiver genanskaffelsesprisen.
- Kolonne G er genanskaffelsesprisen inklusiv et regionstillæg. Se afsnit 3.4 for information om regionstillæg.

Ligesom priserne i samfundet typisk stiger, stiger prisen ligeledes på aktiver og opførelsen af disse som følge af inflation. Det er vigtigt for en korrekt beregning af aktivernes anskaffelsesværdier at indregne denne prisudvikling. Fanebladet *Prisindeks* indeholder den prisudvikling, som anvendes for fjernvarmeselskabernes tidligere investeringer, jf. boksen nedenfor. Se endvidere i afsnit 3.4 *Beskrivelse af hvordan prisudviklingen bliver estimeret og gennemgang af grundlaget for regionstillægget*.

Kolonner og rækker i fanebladet *Prisindeks*

Billedet nedenfor viser et udsnit af fanebladet *Prisindeks*.

	A	B	C
1	År	Indeks	Normaliseret Indeks (2018 = 100)
2	1900	1,47	1,38
3	1901	1,44	1,36
4	1902	1,46	1,38
5	1903	1,44	1,36
6	1904	1,46	1,38
7	1905	1,48	1,40
8	1906	1,51	1,43
9	1907	1,56	1,48

Dette faneblad består af kolonnerne "År" og "Indeks". Ud for hvert årstal i hver række er tilknyttet et indekstal, der er holdt op mod indekstallet i år 2018².

Prisindekset er beregnet ved at betragte priserne for aktiver og deres opførelse i hvert enkelt år fra år 1940 op til år 2018. For at få et overblik over prisudviklingen sættes disse priser i forhold til hinanden, hvilket er udført ved at definere prisniveauet i 2018 til at være lig med 100. Værdien er lig med 100, da det er 2018-priser, som gælder på tidspunktet for opgørelsen af afskrivningsgrundlaget, 1. januar 2019³. I fanebladet *Prisindeks* ses i række 42, at prisindekset på aktiver og opførelsen af disse er lig med 3,08 i forhold til indekset i 2018. Dette betyder, at priserne i 1940 kun udgjorde 3,08 procent af priserne i 2018.

Fanebladene: Afskrivninger (genanskaffelser) og Afskrivninger (anskaffelser)

Fanebladene afskrivning er beregnet, på baggrund af det indtastede data i *Produktionsanlæg, Transmissionsanlæg, Distributionsanlæg, Fællesfunktionsanlæg og Øvrige aktiver*, de fremtidige afskrivninger fra 2019 til 2100, som de historiske investeringer giver anledning til. Der skal ikke foretages indtastninger i disse faneblade.

² Her tages der udgangspunkt i 2018. Det betyder, at pris- og levetidskatalogets prisindeks skal opdateres med data for 2019, hvis indtastningen skal foretages i 2020.

³ For illustrationen af hvordan prisindekset skal forstås, er der antaget, at den nye regulering starter pr. 1. januar 2019.

Kapitel 2

2 Sådan indtastes oplysninger i pris- og levetidskataloget

I dette kapitel beskrives hvordan POLKA udfyldes. Blandt andet gennemgås et eksempel på indtastningen for et fiktivt fjernvarmeselskab.

Eksemplet vises i afsnit 2.2. I afsnit 2.3 beskrives krav til dokumentation. Fra afsnit 2.4 og frem beskrives det, hvordan der foretages indtastninger når der ikke er tale om et standard-aktiv, f.eks. hvis der er foretaget levetidsforlængelser.

Når man skal indtaste de konkrete aktiver fra eget selskab, skal det, som tidligere omtalt, ske i fanebladene *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* og *Fælles-funktionsanlæg*. Herudover skal felterne i fanebladet *Forside* udfyldes.

Indtastningen foregår ved at klikke på de pågældende faneblade, ét ad gangen, og folde den rette gruppe af aktiver ud ved at trykke på ”+”-tegnet. Når gruppen er åben, skal det angives, hvor mange aktiver af den pågældende type, som selskabet ejer, og i hvilke årsintervaller, disse er anlagt/anskaffet. De relevante oplysninger indtastes i regnearkets **gule celler**. Regnearkene er låst, hvilket betyder, at det kun kan lade sig gøre at indtaste tal i de gule celler. Det vil sige, at der ikke er risiko for, at komme til at indtaste oplysninger et sted i regnearket, hvor det ikke er meningen.

2.1 Tilgang til indberetning af aktiver

I listerne over anlægsaktiver findes både komplette anlæg og enkeltkomponenter. For de komplette anlæg vil ”Turnkey” indgå i navnet på aktivet. Turnkey betyder anlæg, der er etableret som en færdig enhed. Det vil sige som totalentreprise.

Anlæg kan indberettes som komplette anlæg, i komponenter eller som en kombination af komplette anlæg og enkeltkomponenter. Denne opdeling i komplette anlæg og komponenter betegnes også som Top Down og Bottom Up (enkeltkomponenter).

Top Down er indberetning af aktiver i komplette eller delvis komplette anlæg. Dette er den enkleste måde at foretage sin indberetning såfremt den fornødne dokumentation findes. Med dokumentation menes fx fakturaer for leverancerne.

Med Top Down er udgangspunktet at man i sin indberetning samler aktiver i komplette anlæg eller foretager en gruppering af flere enkeltkomponenter som et aktiv, hvor udgangspunktet er at kunne verificere disse med dokumentation.

Bottom up er indberetning aktiver som enkeltkomponenter eller aktiver i mindre enheder. Det kan således lade sig gøre at indberette et komplet komponent for komponent om nødvendigt.

Typisk vil Bottom Up blive benyttet for at indberette jævnfør den dokumentation det enkelte selskab er i besiddelse af.

Dokumentation er afgørende

Det er lettest at indberette helt eller delvist komplette anlæg, så vidt det er muligt. Det er dog det enkelte selskabs dokumentation, der afgør hvilken tilgang, der er mulig.

Eksempler på Top Down og Bottom Up ved indberetning

Top down

Når top-down metoden anvendes, indtastes et komplet anlæg i POLKA, enten ved brug af de standard anlæg der findes i arket *produktionsanlæg*, eller ved at selskabet indtaster det fulde anlæg under 'øvrige aktiver'.

I POLKA kan man f.eks. indtaste et flisværk på 10 MJ/s, ved at indtaste "10" i hhv. linje 29 og 31 under det årstal for anlægget er bygget, i arket *produktionsanlæg*.

Top Down tilgangen kan også benyttes på anlæg der ikke findes som standard aktiver. Her indtastes den samlede pris for det fulde anlæg i arket 'øvrige aktiver'. Eksempler på anlæg der kan indtastes samlet under øvrige aktiver er:

- 2 stk. 5 MWe gasmotorer inkl. bygning, skorsten og installation fra 2004
- En tilbygning fra 2012 med en flisfyret kedel på 10 MJ/s med tilkobling til eksisterende skorsten samt installationer.

Det afgørende er at der foreligger den fornødne dokumentation. Der er således ikke behov for at selskabet deler samlede anlæg op i flere aktiver, hvis anlægget er købt og installeret samlet.

Bottom Up

Enkeltkomponenter som f.eks. en gasmotor på 4 MWe, eller en pakningsveksler på 3 MW eller et uopvarmet lager på 50 m² er eksempler, der illustrerer tilgangen med Bottom Up. Disse tre eksempler findes som aktiver i POLKA.

Bottom Up tilgangen kan f.eks. benyttes til at indberette en gasfyret varmecentral fra 1985. For at indtaste den fulde gascentral indtastes dels aktiver fra arket *produktionsanlæg* og dels indberettes enkeltdele under 'øvrige aktiver':

De følgende komponenter kan findes i POLKAs liste over aktiver i arket *produktionsanlæg*:

- 2 stk. gaskedler på hver 4 MJ/s
- Vandbehandlings- og spædevandsanlæg på 5 m³/h samt et lukket trykholdesystem til TN6
- 3 stk. fjernvarmepumper til TN6 på hver 100 m³/h med et løft på 4 bar.
- Produktionsbygning i beton på 2 etager på i alt 800 m².

De følgende aktiver skal indberettes under "Øvrige aktiver":

- Rørinstallationer
- El, SRO og kabling
- Møblement og it udstyr

Kombination af Top Down og Bottom up

Fra Top Down eksemplet med tilbygningen fra 2012 med en 10 MJ/s flis kedel. Her er der i 2015 tilføjet en 6 MW pakningsveksler til at håndtere overskudsvarme fra en virksomhed. Forsyningens egne folk har stået for rørarbejdet.

Veksleren kan således indberettes for sig selv som en et separat aktiv. Værdien af rørinstallationen indberettes under "Øvrige aktiver"

2.2 Eksempel for et fiktivt fjernvarmeselskab

Dette fiktive eksempel er meget forenklet, og har udelukkende til formål at demonstrere metoden til at indtaste aktiver og illustrere regnearkets automatiske beregninger. Der er her tale om et forsyningsselskab, hvis aktiver alle ligger i et byområde.

Det fiktive selskab ligger i Region Hovedstaden og består af en række forskellige aktiver, jf. tabellen nedenfor.

Anlægsaktiver for et fiktivt forsyningsselskab

	Måleenhed	Anlægsår	Mængde
Flisværk fjernvarme Turnkey. 1 - 12 MJ/s abværk. Typisk anlæg før 2012. (NB: Der er tale om to separate anlæg på hver sin lokation)	Stk.		1 stk.
	og MJ/s	2003 2010	10 8
Transmissionsledning i Byzone DN200 (168,3 mm < udv. diam. ≤ 219,1 mm), alle isoleringstyper	m.	2003 2010	2000 2000
Distributionsledning i Byzone DN100 (114,3) Befæstet, alle isoleringstyper	m.	1961	15000
Køretøjer, personbil	Stk.	2012	1
		2014	1

Oplysningerne i tabellen skal indtastes under de korrekte grupper og tidsperioder. Eksemplet nedenfor kan anvendes som en kort og simpel vejledning til, når de faktiske aktiver skal indtastes.

Det kan være en hjælp først at indtaste nedenstående eksempel i kataloget, før der foretages indtastninger for eget selskab.

Et eksempel med et fiktivt selskab. En konkret vejledning i brugen af POLKA

1: Åben excelarket og hav alle de relevante informationer klar. I dette eksempel er de relevante informationer dem i boksen ovenfor.

2a: Tryk med musen på fanebladet **Produktionsanlæg**.

2b: Aktivet ”Flisværk fjernvarme Turnkey, 1 - 12 MJ/s ab værk. Typisk anlæg før 2012.” findes under kategorien Biomasse, som åbnes ved at klikke på ”+”tegnet udfor celle A26.

	A	B
1	Produktionsanlæg	
2	Anlægsaktiv	Enhed
4	Tjeksum (antal indtastninger)	
26	Biomasse	
27	Flisværk fjernvarme Turnkey, Cp 11 & 9 MJ/s ab værk m. røggaskondensering, typisk anlæg efter 2007	MJ/s
28	Levetidsforlængelse	År
29	Flisværk fjernvarme Turnkey, 1 - 12 MJ/s ab værk, typisk anlæg før 2012. Startomkostning	stk.
30	Levetidsforlængelse	År
31	Flisværk fjernvarme Turnkey, 1 - 12 MJ/s ab værk, typisk anlæg før 2012. Variabel omkostning pr. MJ/s.	MJ/s
32	Levetidsforlængelse	År

2c: For at indtaste aktivets oplysninger følges hhv. række 29 (Startomkostning) og 31 (Variabel omkostning) indtil årsintervallet 2003 i cellerne R29 og R31 fremkommer, hvor stk. på 1 noteres i celle R29. Dernæst noteres de 10 MJ/s i celle R31. Herved er flisanlægget på 10 MJ/s anlagt i år 2003 noteret.

	A	B	C	D	E	F	R
1	Produktionsanlæg						
2	Anlægsaktiv	Enhed	Teknikk	Andet	Andet	Tjeksum	Mængde
4	Tjeksum (antal indtastninger)		levelid	varme,	varme,	(enhed)	2003
26	Biomasse			metode 1	metode 2		
27	Flisværk fjernvarme Turnkey, Cp 11 & 9 MJ/s ab værk m. røggaskondensering, typisk anlæg efter 2007	MJ/s	25	100%	100%	0	0
28	Levetidsforlængelse	År					0
29	Flisværk fjernvarme Turnkey, 1 - 12 MJ/s ab værk, typisk anlæg før 2012. Startomkostning	stk.	20	100%	100%	1	1
30	Levetidsforlængelse	År					0
31	Flisværk fjernvarme Turnkey, 1 - 12 MJ/s ab værk, typisk anlæg før 2012. Variabel omkostning pr. MJ/s.	MJ/s	20	100%	100%	10	10
32	Levetidsforlængelse	År					0

2d: På samme måde følges rækkerne 29 og 31 indtil anlægsåret 2010, hvor der i celle Y29 og W31 noteres hhv. 1 stk. i celler Y29 og de 6 MJ/s i celle Y31 for de anlagte aktiver i 2010.⁴

3a: Tryk fanebladet **Transmissionsanlæg** frem.

3b: Aktivet: ”DN200 (168,3 mm < udv. diam. ≤ 219,1 mm), alle isoleringstyper” som åbnes ved at klikke på ”+”-tegnet ud for celle A22.

	Enhed	Teknisk levelid	Tjeksum (enhed)
23 DN150 og mindre (udv. diam. ≤ 168,3 mm), alle isoleringstyper	m	50	0
24 Levedatoangivelse	År		
25 DN200 (168,3 mm < udv. diam. ≤ 219,1 mm), alle isoleringstyper	m	50	0
26 Levedatoangivelse	År		
27 DN250 (219,1 mm < udv. diam. ≤ 273 mm), alle isoleringstyper	m	50	0

3c: For at indtaste aktivets mængder følges række 25 indtil årsintervallet 2003 i celle P25 fremkommer, hvor de 2000 noteres. Herved er de 2000 m anlagt i år 2003 noteret.

	Enhed	Teknisk levelid	Tjeksum (enhed)	Mængde 2003
23 DN150 og mindre (udv. diam. ≤ 168,3 mm), alle isoleringstyper	m	50	0	0
24 Levedatoangivelse	År			0
25 DN200 (168,3 mm < udv. diam. ≤ 219,1 mm), alle isoleringstyper	m	50	2.000	2000
26 Levedatoangivelse	År			0
27 DN250 (219,1 mm < udv. diam. ≤ 273 mm), alle isoleringstyper	m	50	0	0

3d: På samme måde følges række 25 indtil anlægsåret 2010, hvor der i celle W25 noteres 2000 for det anlagte ledningsnet i 2010.

⁴ Det vil også sige, at man skal registreres ens aktiver i samme række og ikke i forskellige rækker.

	Enhed	Teknik levelID	Tjessum (enhed)	Mængde 2017	Mængde 2018	Mængde 2019	Mængde 2020	Mængde 2021	Mængde 2022	Mængde 2023	Mængde 2024
25	m	50	15000	0	0	0	0	0	0	0	15000

4a: Tryk fanebladet **Distributionsanlæg** frem.

4b: Aktivet: "DN100 (88,9 mm < udv. diam. ≤ 114,3 mm), alle isoleringstyper" i række 55 under den grupperede kategori Ledningsnet – By noteres der under tidsintervallet for 1960-1969 de 15000.

	Enhed	Teknik levelID	Tjessum (enhed)	Mængde 1960-1969	Mængde 1950-1959	Mængde 1940-1949
55	m	50	15000	0	0	15000

5a: Tryk fanebladet **Fællesfunktionsanlæg** frem.

5b: Aktivet: "Køretøjer – personbil" findes under kategorien Andre i række 6. De to biler noteres under år 2012 og 2014.

	Enhed	Teknik levelID	Andel produktion	Andel transmission	Andel distribution	Tjessum (enhed)	Mængde 2017	Mængde 2018	Mængde 2014
6	m	50	0%	0%	0%	2	0	0	2

Efter at have indtastet de relevante oplysninger, fremgår henholdsvis de nedskrevne genanskaffelsværdier og de nedskrevne anskaffelsværdier i fanebladene *Afskrivninger (genanskaffelse)* og *Afskrivninger (anskaffelse)*. POLKA laver endvidere automatisk en figur i begge faner, som viser de fremtidige afskrivninger.

De faktiske oplysninger for de enkelte fjernvarmeselskaber indtastes på tilsvarende vis. Hver gang der indtastes et tal i de gule celler, udregner Excel automatisk de tilhørende nedskrevne værdier for hver af disse aktiver.

OBS! Gem ændringerne i regnearkene ofte.

2.3 Dokumentation for indtastninger

Det skal dokumenteres, hvad der indtastes i pris og levetidskataloget, og dokumentationen skal fremsendes til Forsyningstilsynet. Dette vil efterfølgende blive udmøntet i en revisorinstruks og skabelon for revisorerklæring, som sendes i høring sammen med ny anmeldelsesbekendtgørelse og POLKA-katalog efter den tekniske høring.

2.4 Indtastning af levetidsforlængelser

Hvis der er gennemført renoveringer af anlæg, som betyder, at anlægsaktivets levetid er blevet forlænget signifikant, kan denne oplysning skrives ind i regnearket. Herved øges genanskaffelsesværdien af aktivet.

I POLKA er der tale om levetidsforlængelse for et aktiv når der er foretaget investeringer med det formål at forøge det SAMLEDE aktivs levetid. Delkomponenter som udskiftes, men som ikke alene har en tilstrækkelig evne til at øge det samlede anlægs levetid, er således vedligehold og ikke levetidsforlængelse.

Som hovedregel er det kun renoveringer, der forlænger levetiden med mindst 10 procent, som betragtes som signifikante. Det er således kun renoveringer, der forlænger det samlede anlægsaktives levetid med mindst 10 procent, der skal indtastes i POLKA.

Eksempel på grænsen for levetidsforlængelser

Grænsen for levetidsforlængelser kan eksemplificeres ved et aktiv, der har en levetid på 50 år og er blevet renoveret. Ifølge reglen skal renoveringen medføre, at aktivet kan leve minimum 5 år ekstra i forhold til POLKAs standardlevetid på 50 år, da de 5 år udgør 10 procent af 50 år. Hvis renoveringen betyder, at aktivet levetidsforlænges med 5 år eller mere indtastes levetidsforlængelsen i POLKA. Hvis renoveringen forlænger levetiden med mindre end 5 år, kan levetidsforlængelsen ikke indtastes.

For aktiver der er blevet levetidsforlænget over flere omgange, kan levetidsforlængelserne lægges sammen. Hvis summen udgør mindst 10 procent af standardlevetiden, kan summen af levetidsforlængelserne indtastes på samme måde som beskrevet nedenfor.

Når en levetidsforlængelse skal registreres i POLKA er det vigtigt at lægge mærke til om, der er registreret flere aktiver i samme celle eller ej, jf. nedenstående to delafsnit.

Hvis der kun er ét aktiv registreret i den celle, der skal levetidsforlænges, skal man gøre følgende:

Indtastningen af levetidsforlængelser sker ved at indtaste det antal år, som aktivet er blevet levetidsforlænget med. Denne indtastning skal foretages i cellen under, den celle anlægsaktivet er indtastet i.

Hvis der fx er tale om en renovering af et flisanlæg med kapacitet på 10 MJ/s, der oprindeligt er anlagt i 2003 med en levetid på 20 år, vil der i rækken for det pågældende aktiv under kolonnen "2003" stå henholdsvis 1 stk. i rækken for startomkostning og 10 MJ/s i rækken

for variabel omkostning. Hvis flisanlægget er blevet renoveret i 2015, og levetiden er forlænget med 10 år, anføres tallet 10 i rækkerne med levetidsforlængelse, i kolonnen med året 2002. Dvs. at der indtastes "10" i cellerne lige under henholdsvis 1-tallet og 10-tallet.

	Enhed	Teknisk levetid	Andel varme metode 1	Andel varme metode 2	Tjeksom (enhed)	Mængde 2002
26 Biomasse						
27 Fløvdet fæmvarme Turbinek. 50/118,9 MW da varm m. raggørendevæsting	MW	25	100%	100%	0	0
28 Levetidsforlængelse						0
29 Fløvdet fæmvarme Turbinek. 1 + 12 MW da varm. Typisk anlæg for 2012	MW	25	100%	100%	0	0
30 Levetidsforlængelse						10
31 Fløvdet fæmvarme Turbinek. 1 + 12 MW da varm. Typisk anlæg for 2012	MW	25	100%	100%	0	0
32 Levetidsforlængelse						10

Hvis der er flere aktiver registeret i den celle, der skal levetidsforlænges, skal man gøre følgende:

POLKA er designet således, at man indtaster levetidsforlængelsen under den celle, som indeholder det levetidsforlængede aktiv.

I de tilfælde hvor cellen indeholder flere aktiver, hvoraf fx kun et af aktiverne er levetidsforlænget, skal man indtaste det anlægsaktiv som levetidsforlænges under fanebladet *Øvrige aktiver*.

	Enhed	Teknisk levetid	Genstand af teknisk levetid	Andel varme metode 1	Andel varme metode 2	Andel produktion	Andel transmission	Andel distribution	Tjeksom (enhed)	Mængde 2002
3 Øvrige aktiver										
4 Fløvdet fæmvarme Turbinek. 1 + 12 MW da varm. Typisk anlæg for 2012. Skaffelsestidspunkt	MW	25	2011000	100%	100%	100%	0%	0%	0	0
5 Levetidsforlængelse										10
6 Fløvdet fæmvarme Turbinek. 1 + 12 MW da varm. Typisk anlæg for 2012. Skaffelsestidspunkt	MW	25	149000	100%	100%	100%	0%	0%	0	0
7 Levetidsforlængelse										10

Det skyldes, at hvis man indtaster en levetidsforlængelse på fx 5 år under en celle, som indeholder flere anlægsaktiver, så bliver alle aktiverne i cellen levetidsforlænget med 5 år. For at overføre aktivet til *Øvrige aktiver* kan man benytte standardpriserne fra arket *Genanskaffelsespriser* (inklusive regionstillæg) og den tekniske levetid for det levetidsforlængede aktiv over i fanebladet, så det ikke blandes sammen med de ikke-levetidsforlængede aktiver.

2.5 Ændret kapacitet på et aktiv

Foretages renoveringer, som ændrer aktivets kapacitet, er det aktivets kapacitet pr. 1. januar 2019, som skal indtastes i det oprindelige anskaffelsesår.

Et eksempel på dette kan være, hvis et selskab fx i 2003 har opført et flisværk med en kapacitet på 10 MW og i 2010 udvidede det til 18 MW. Denne udvidelse vil betyde, at kapaciteten på de 18 MW skal skrives ind i kolonnen 2003.

	A	B	C	D	E	F	G	H
	Produktionsanlæg	Enhed	Teknik levetid	Andel varme, metode 1	Andel varme, metode 2	Tjeksum (enhed)	Mængde 2003	
26	Biomasse							
27	Fyrtak fjernvarme (umkyk, Cp 10 & 7, 10,5) og varik m. søggesondenvaring	MJ/h	25	100%	100%		0	
28	Fyrtak anlæg efter 2007	h					0	
29	Levetid/forbrugene							
30	Fyrtak fjernvarme (umkyk, 1 - 12 MJ/h) og varik, fyrtak anlæg før 2007	MJ/h	20	100%	100%		1	
31	Varibel omkostning på MJ/h	MJ/h	20	100%	100%	18	18	

2.6 Sådan foretages der skøn, hvis alle nødvendige oplysninger ikke er tilgængelige

Nogle fjernvarmeselskaber vil opleve, at de ikke har alle de oplysninger, som kræves til at udfylde POLKA. Det vil særligt gøre sig gældende for de ældste fjernvarmerør, der er blevet lagt i jorden uden systematisk registrering.

Hvis man ikke har den nødvendige information til at udfylde POLKA, er det nødvendigt at foretage så retvisende skøn som muligt. Det kan fx være, at man bliver nødt til at skønne alder og dimension på ældre fjernvarmerør. Når der foretages skøn, er det vigtigt, at der gøres følgende:

- Det skal beskrives så udførligt som muligt, **hvordan** det konkrete skøn er foretaget, herunder skal det forklares **hvorfor**, at dette skøn er det mest retvisende. Denne beskrivelse kan laves i et almindeligt word-dokument, hvor der helt lavpraktisk og så pædagogisk som muligt redegøres for vurderingen.
- Det er vigtigt, at de foretagne skøn underbygges af uafhængige datakilder som dokumentation for, at skønnene er retvisende. Det kan fx være offentlige registre som BBR-oplysninger, som lægges til grund for byggemodninger og byggeår.
- Husk i den sammenhæng at indsende denne dataanalyse/datadokumentation sammen med word-dokumentet med beskrivelsen af skønnet.

Eksempler på at foretages skøn af aktiver hvor dokumentation mangler

Generelt bør der foretages et skøn for et anlægs genanskaffelsespris ved at vægte funktion og hovedkomponenterne til at udføre denne funktion.

Anlæg som kan identificeres

- Pumpeanlæg hvor pumper og frekvensomformere har forskellig årgang.
Der er tale om 2 stk. pumper (TN6) fra 2012 med en kapacitet på 200 m³/h og et løft på 5 bar. Hvorimod frekvensomformerne er fra 2014.
Pumperne må betragtes som hovedkomponenter og også den største investering og således bør pumperne inkl. frekvensomformere indberettes som 2 stk. "Pumpe (Max afg. Tryk/Max flow) = (6 barg/500 m³/h) inkl. frekvensomformer og installation, excl. bygværk/bygning".
- Vandbehandlingsanlæg med trykhold med forskellige årgange til et distributionsystem.
Der tale om et anlæg som består af:
  1. Et nitrogen anlæg samt 1 stk. nitrogenbeholder fra 2013
  2. Hydrogenbeholder fra 2010
  3. Kompressor 1 fra 2013
  4. Kompressor 2 fra 2014
  5. Fællesudstyr uden kendskab til årgangen.

Hovedparten af anlægget er således etableret i 2013 hvilket benyttes til indberetningen for det samlede anlæg.

POLKA indeholder ikke en standardpris for vandbehandling med trykhold og det enkelte selskab kan skaffe en Genanskaffelsespris via tilbud fra en leverandør. Den tekniske levetid angives til 20 år, som svarende til et beslægtet standard aktiv som "Trykholdeanlæg".

Indberetning sker herefter under "Øvrige aktiver" som:

- Øvrige aktiver: **Vandbehandlingsanlæg med trykhold(TN6)**
Enhed: **Stk.**
- Teknisk levetid: **20**
- Genanskaffelsespris: **F.eks. 110.000**
- Andel produktion: **0%**
- Andel transmission: **0%**
- Andel distribution: **100%**
- Mængde 2013: **1**

Anlæg som ikke kan identificeres; ledninger

Ledninger i jord, som ikke er registreret og hvor oplysninger om dimension og årgang ikke umiddelbart kendes skaffes via ledningsplaner, reparationsoversigter og renoveringsarbejder.

Det bemærkes at ovennævnte beskrivelse ikke nødvendigvis giver viden om ledningernes årgang som skal bruges i POLKA. Selskabet må således konsultere ledningsfabrikanter og få oplyst en tidstypisk periode ud fra dimension, materiale, isolering, kappe og samlinger.

2.7 Hvornår er der tale om et øvrigt aktiv?

Hvis et anlægsaktiv ikke fremgår af de fire faner *Produktionsanlæg*, *Transmissionsanlæg*, *Distributionsanlæg* eller *Fællesfunktionsanlæg*, skal det indtastes i fanebladet *Øvrige aktiver*.

I en række tilfælde kan det være svært at afgøre, om et aktiv ligger inden for en af aktivdefinitionerne på aktivlisten. ”*Bilag 1: Beskrivelse af arketyper*” giver flere detaljer om en række af aktiverne fra aktivlisten (især produktionsanlæg og bygninger), hvilket kan bruges til at vurdere hvorvidt kategorien passer til det konkrete aktiv.

Eksempel af brug af *Øvrige aktiver* i excel

I det tilfælde hvor selskabet har et øvrigt aktiv, skal selskabet indtaste nedenstående oplysninger i fanebladet *Øvrige aktiver*. Dampvekslere, som er anskaffet i 2013 kan være et eksempel på et øvrigt aktiv, som netop ikke fremgår af POLKA aktivliste.

- I kolonne A skrives aktivets navn: Fx ”Dampvekslere”
- I kolonne B skrives aktivets enhed: Fx stk.
- I kolonne C skrives aktivets tekniske levetid: Fx 25 år
- I kolonne D skrives aktivets genanskaffelsesværdi standardværdi: Fx 2.500.000 kr.
- I kolonne AF (Mængde 2013) skrives ”1”, hvis selskabet fx har 1 dampveksler.

Der er således anvendt Top Down i dette tilfælde til at indberette disse dampveksler aktiver. Det vil sige, at hver dampveksler således ikke er skrevet ind, men samlingen af disse, da de har samme funktion og er anskaffet samme år og i øvrigt kan dokumenteres via fakturaer fra entreprenøren.

På baggrund af ovenstående indtastninger beregner POLKA automatisk de tilhørende afskrivninger.

Øvrige aktiver	Enhed	Teknisk levetid	Genanskaffelsesværdi	Antal anskaffelse år 1	Antal anskaffelse år 2	Antal produktion	Antal transmission	Antal distribution	Antal fællesfunktion	Dato af afslutning	Mængde 2013
Dampvekslere	stk	25	2500000	1	0	0	0	0	0		1

2.8 Håndtering af komplekse værker i POLKA

Ved indberetning af store komplekse værker i POLKA, kan der bruges en kombination af *Øvrige aktiver* og flere forskellige definerede aktiver, ved hjælp af en ”top down” tilgang. Dette anbefales såfremt der kan fremskaffes dokumentation herfor. Det vil sige, at indberetningen kan ske ved at inddеле anlægget i større bider, efter omfanget af dokumentation, og placere dem forskellige steder i regnearket. Det er således ikke nødvendigt at opdele anlæg i enkeltkomponenter. Hvis enkeltkomponenter ikke allerede er en del af de definerede Turnkey anlæg, placeres de under de definerede enkeltkomponenter og som sidste mulighed under *Øvrige aktiver*.

Større bidder af anlæg kan også placeres under *Øvrige aktiver*, hvis ikke det er muligt at definere dem som Turn-key anlæg eller på anden vis. Det vil altså sige, at det ikke er nødvendigt at opdele i enkeltkomponenter for at lave indtastninger under *Øvrige aktiver*.

2.9 Håndtering af delvist ejerskab og frikøb af leasede aktiver

Når aktiver indberettes i POLKA er det under forudsætning af, at fjernvarmeselskabet ejer aktivet 100 procent. Hvis aktivet har delt ejerskab, skal der derfor tages højde for det i indberetningen. Dette gøres ved at gange den indtastede mængde af aktivet med ejerandelen. Hvis et fjernvarmeselskab fx ejer 40procent af en bygning ganges antallet af m² (og dermed den beregnede genanskaffelsesværdi) for bygningen med 0,4.

Eksemplet herunder illustrerer et delt ejerskab på et bygværk på 50 m², som blev etableret i 2004. De 50 m² indtastes i året 2004 og der ganges med 0,4.

Produktionsanlæg	Betegnelse	Andet varme metode 1	Andet varme metode 2	Tekstkom (enhed)	Mængde 2003	Mængde 2004
178	Bygværk - Helt eller delvist nedgravet. Typisk til varmen og pumpestationer	0,4	0,4	100%	100%	0,40000000

Hvis et aktiv har været leaset og senere erhvervet eller er købt brugt, skal indberetningen af aktivet ske efter produktionsåret og ikke efter købstidspunktet, da den nedskrevne værdi beregnes herfra, uanset det mellemværende ejerskab. Hvis et fjernvarmeselskab eksempelvis har leaset 4 personbiler produceret i 2014 og i år 2016 frikøber dem, så skal de indberettes i POLKA under år 2014.

2.10 Aktiver, som skal fordeles i POLKA

Aktiver der anvendes ved forenet produktion

For aktiver, der registreres i fanebladene *Produktionsanlæg* henholdsvis *Øvrige aktiver*, er det muligt at fordele en del af aktivet til varmesiden. Denne fordeling skal foretages for aktiver, der indgår i forenet produktion af varme med en anden ydelse, fx elektricitet eller affaldsforbrænding. Varmeaktiver, som ikke indgår i forenet produktion, fordeles med 100 % til varmesiden.

Ved forenet produktion opdeles omkostninger i særromkostninger til varme, særromkostninger til den samproducerede ydelse, samt fællesomkostninger. I afsnit 2.11 beskrives det hvordan fordelingsnøglen fastsættes.

En beskrivelse af sammenhængen mellem anlægskomponenter og særromkostninger henholdsvis fællesomkostninger er gengivet ”Bilag 2 - Beskrivelse af grænseflader i POLKA samt omkostninger ved samproduktion”, for en række anlæg så som kraftvarmeanlæg, køl- og varmeanlæg samt affaldsforbrændingsanlæg mv.

Fællesfunktionsanlæg

For såkaldte fællesfunktionsanlæg, dvs. aktiver, der anvendes som led i mindst to af funktionerne produktion, transmission og distribution, skal aktivet fordeles på de funktioner, som det anvendes til. Anlæg, der skal fordeles som fællesfunktionsanlæg, vil enten være

registreret i fanebladet *Fællesfunktionsanlæg* eller i fanebladet *Øvrige aktiver*. I afsnit 2.10.2 beskrives det hvordan fordelingsnøglen fastsættes.

The first screenshot shows the 'Fællesfunktionsanlæg' tab. It lists assets like 'Køretøjer, personbil' and 'Levetidsforbrugelse'. A red box highlights the distribution key columns: 'Andel produktion' (33%), 'Andel transmission' (33%), and 'Andel distribution' (33%).

The second screenshot shows the 'Øvrige aktiver' tab. It lists assets like 'Øvrige aktiv 1' and 'Levetidsforbrugelse'. A red box highlights the distribution key columns: 'Andel produktion' (50%), 'Andel transmission' (50%), and 'Andel distribution' (50%).

2.11 Sådan fordeles aktiver, der anvendes til forenet produktion

I udgangspunktet er regnearket lavet således, at 100 pct. af alle aktiver fordeles til varme. Der skal kun ændres ved procentsatsen, hvis der indtastes aktiver, der giver anledning til fællesomkostninger, som skal deles mellem varmesiden og en anden ydelse. Når der indtastes et aktiv, som indgår med fællesomkostninger i forenet produktion⁵, skal man derfor angive, hvor stor en andel af aktivet, som skal fordeles til varmesiden.

Fællesanlæg og -omkostninger skal fordeles via en fordelingsnøgle, og der kan ved indberetningen i POLKA anvendes følgende to metoder til at bestemme fordelingsnøglen⁶:

- *Metode 1 – fordeling af fællesomkostninger for anlæg, der holder omkostninger til varmesiden regnskabsmæssigt adskilt fra andre samproducerede ydelser.* Varmeforsyningslovens bestemmelser indebærer, at levering af opvarmet vand m.v. som udgangspunkt skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra eventuelle andre ydelser, som en virksomhed leverer. For en virksomhed, der driver et kraftvarmeanlæg betyder dette konkret, at omkostningerne til produktion af el og varme skal fordeles. Der vil således være særømkostninger til elproduktion, særømkostninger til varmeproduktion og fællesomkostninger, der skal fordeles mellem el- og varmesiden.

⁵ Ved virksomheder med forenet produktion forstås virksomheder, der udover at levere opvarmet vand m.v. med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand, også leverer ydelser, der ikke er omfattet af varmeforsyningslovens § 20, stk. 1 (fx elproduktion, affaldsforbrænding eller køl).

⁶ Opmærksomheden henledes dog på, at disse metoder kan blive ændret i en endelig version af POLKA, hvis dette i forlængelse af pågående arbejde i Energistyrelsen, om omkostningsfordelinger ved samproduktion skulle vise sig hensigtsmæssigt.

Varmevirksomheder, der ved indberetning af prisetilvisninger efter varmeforsyningsloven følger denne praksis, skal ved indberetningen i POLKA anvende en fordeling af samproduktionsaktiver, der giver anledning til en fordeling af fællesomkostninger, som er konsistent med de fordelinger, som er anvendt i den seneste prisetilvisning for 2018. For de pågældende aktiver angives den andel af aktivet, der fordeles til varmesiden i kolonnen "Andel varme, metode 1". Blandt andet centrale kraftvarmeverker og affaldsforbrændingsanlæg skal anvende denne metode.

- *Metode 2 – Fordeling af fællesomkostninger efter energioutput*
Alle virksomheder med samproduktion, bortset fra affaldsforbrændingsanlæg, skal indberette en fordeling efter metode 2.
Ved denne metode bestemmes andelen af de samlede omkostninger, som skal bæres af varmesiden ved at varmeproduktionen skal bære omkostninger der svarer til varmeproduktionens andel af det samlede energioutput (målt i MWh eller GJ) på det anlæg, som der er tale om.

Varmeandelen svarer altså til:
$$\frac{\text{Samlet varmeproduktion (målt i MWh)}}{\text{Samlet energioutput (målt i MWh)}}$$

Andelen indtastes ud for de pågældende aktiver i kolonnen "Andel varme, metode 2". Opførelsen skal anvende fordelingen af det relevante energioutput i 2018.

2.12 Sådan fordeles fællesfunktionsanlæg

Ved fordeling af fællesfunktionsanlæg, skal fordeling ske så objektivt som muligt. Omkostninger der ikke objektivt kan henføres til den ene eller anden type omkostning (produktion, distribution eller transmission), fordeles ud fra en fastlagt fordelingsnøgle, såfremt de ikke kan fordeles med et velbegrundet skøn.

For at bestemme fordelingsnøglen, skal der tages udgangspunkt i de samlede driftsomkostninger for varmeverksamheden. Fællesfunktionsanlægget fordeles forholdsmæssigt i forhold til, hvordan fordelingen mellem de driftsomkostninger fordeler sig på kategorierne produktion, transmission og distribution.

Det vil sige, at hvis produktionsomkostningerne udgør 75 % af de samlede registrerede driftsomkostninger, fordeles 75 % til produktion.

	A	B	C	D	E	F
1	Fællesfunktionsanlæg					
2	Ansættelse					
3	Teksum (antal indfartninger)	Enhed	Tekniske niveau	Andel produktion	Andel transmission	Andel distribution
4	Andre					
6	Køretøjer, personbil	stk.	5	75%	0%	25%
7	Levetidsforøgelse	år				
8	Køretøjer, små lastvogne (= 3.500 kg.)	stk.	5	75%	0%	25%
9	Levetidsforøgelse	år				
10	Køretøjer, små lastvogne (= 3.500 kg.) inkl. vækst, som mobil vækst/vækst	stk.	5	75%	0%	25%
11	Levetidsforøgelse	år				
12	Køretøjer, store lastvogne (> 3.500 kg.)	stk.	5	75%	0%	25%
13	Levetidsforøgelse	år				
14	Køretøjer, minigaver/entreprenørmaskiner	stk.	5	75%	0%	25%
15	Levetidsforøgelse	år				
16	Varebil med vækst (kerende vækst)	stk.	5	75%	0%	25%
17	Levetidsforøgelse	år				

2.13 Håndtering af grænseflader i POLKA

Følgende afsnit er en kort gennemgang af grænsefladerne mellem Produktionsanlæg, Transmissionsanlæg og Distributionsanlæg. Grænsefladen afgør, hvorvidt et aktiv skal indtastes under *Produktionsanlæg*, *Distributionsanlæg* eller *Transmissionsanlæg*.

Hovedreglerne beskrives herunder, mens Bilag 2: *Definition af Grænseflader* indeholder en mere detaljeret beskrivelse med illustrationer af, hvordan afgrænsningen skal foretages.

Produktionsanlæg:

- Grænsefladen mellem produktionsanlæg og transmissions- og distributionsnet er ved bygningsgrænsen på ydersiden af facaden.

Transmissionsanlæg:

- Grænsefladen mellem transmissionsanlæg til produktionsanlæg er ved bygningsgrænsen på ydersiden af facaden.
- Grænsefladen mellem transmissionsanlæg og distributionsanlæg er ved hydraulisk adskilte punkter. Det vil sige ved varmeveksleranlægget med afgrænsning ved afspærringsventiler på varmevekslerens primærside – inkl. afspærringsventilerne.
- Ejerforholdet for selve varmeveksleranlægget afgør tilhørsforholdet til transmissions- eller distributionsanlæg. Er der tale om delt ejerskab for veksleranlægget indtastes dette, jf. vejledningens afsnit 2.9.

Distributionsanlæg:

- Grænsefladen mellem distributionsanlæg og produktionsanlæg er ved bygningsgrænsen på ydersiden af facaden.
- Grænsefladen mellem distributionsanlæg og transmissionsanlæg er ved hydraulisk adskilte punkter. Det vil sige ved varmeveksleranlægget med afgrænsning ved afspærringsventiler på varmevekslerens sekundærside – inkl. afspærringsventilerne.

- Grænsefladen mellem distributionsanlæg og forbrugerne er en af følgende:
  - Situation A: Varmekunden ejer bygningens fjernvarmeunit/-central. Her går grænsefladen ved kundefæstene, og således før selve bygningens fjernvarmeunit/-central.
  - Situation B: Selskabet ejer bygningens fjernvarmeunit/-central. Her går grænsefladen ved fjernvarmeenhedens/-centralens afspærringsventiler til bygningens interne varmeanlæg og brugsvandsanlæg.

Kapitel 3

3 Sådan fungerer pris- og levetidskataloget matematisk

I dette kapitel beskrives det, hvordan indtastninger i POLKA bruges til at bestemme et anlægs anskaffelses- og genanskaffelsespris. I afsnit 3.1 beskrives beregningsmetoder og den økonomiske baggrund for estimeringen af afskrivningerne. Afsnit 3.2 beskriver prisindekset, som anvendes til korrektion af priserne. Desuden beskrives regionstillæget.

Formålet med kapitlet er at give en forståelse af, hvordan POLKA teknisk fungerer, og hvilke forudsætninger og antagelser, der ligger bag beregningerne.

3.1 Matematikken bag pris- og levetidskataloget

Dette afsnit giver et indblik i, hvordan POLKA rent teknisk fungerer. Matematikken bag beregningerne af de nedskrevne genanskaffelses- og anskaffelsesværdier, bliver beskrevet nedenfor. I praksis bliver afskrivningsgrundlag beregnet automatisk, når et selskabs anlægsmængder indtastes i POLKA.

Den nedskrevne genanskaffelsesværdi

Genanskaffelsesværdien for et anlægsaktiv er den pris, det vil koste et fjernvarmeselskab at erhverve aktivet på nuværende tidspunkt (i denne vejledning 31. december 2018). Genanskaffelsesværdien af fjernvarmeselskabernes aktiver beregnes ved at gange priserne for de enkelte aktiver på antallet af aktiver, selskabet ejer. Denne værdi korrigeres for samtlige årlige afskrivninger fra anlægstidspunktet op til i dag. Dette kaldes den nedskrevne genanskaffelsesværdi. Formel samt metodik for beregning af denne beskrives i boksen nedenfor.

Beregning af den nedskrevne genanskaffelsesværdi

Den nedskrevne genanskaffelsesværdi for fjernvarmeselskabets aktiver beregnes ved følgende formel:

$$NGV = GV * \text{stk.} * \left(1 - \frac{2018 - \text{år}}{t}\right)$$

- **NGV:** Nedskreven genanskaffelsesværdi
- **GV:** Genanskaffelsesværdi
- **Stk.:** Styk
- **År:** Anlægsår
- **t:** Standardlevetid

Beregningen af den konkrete genanskaffelsesværdi illustreres ved hjælp af et eksempel nedenfor.

Eksempel: Beregning af den nedskrevne genanskaffelsesværdi

I denne boks illustreres, hvordan aktivet "Flisværk fjernvarme Turnkey. 1 - 12 MJ/s ab værk. Typisk anlæg før 2012." værdifastsættes i fanebladet *Produktionsanlæg* under kategorien "Biomasse".

Et fiktivt selskab har i 2003 og 2010 anlagt hhv. 10 MJ/s og 8 MJ/s anlæg.

Eksempel for flisanlæg på 10 MJ/s fra 2003

I fanebladet *Afskrivninger (genanskaffelse)*, beregnes den nedskrevne genanskaffelsesværdi for et styk 10 MJ/sk flisanlæg anlagt i 2003 ved nedenstående formel.

$$\text{NGV} = 36.310.555 * 1 * \left(1 - \frac{2018 - 2003}{20}\right)$$

$$\text{NGV} = 9.077.639$$

NGV er således summen af værdierne i cellerne C51 til G51 samt C53 til G53 i fanebladet *Afskrivninger (genanskaffelse)*.

I ovenstående formel indregnes regionstillægget i genanskaffelsesprisen, da det af celle J9 i faneblad "Genanskaffelsespriser" fremgår, at selskabet på grund af sin placering i Region Hovedstaden opnår et regionstillæg på 3,7 procent, hvilket forøger genanskaffelsesprisen.

I ovenstående regnestykke er den relevante information fra følgende faneblade og celler:

- **GV:** Findes i fanen *Genanskaffelsespriser* i celle G18 og G19
- **Stk.:** Findes i fanebladet *Produktionsanlæg* i celle P29
- **År:** Findes i fanebladet *Produktionsanlæg* i kolonne P
- **t:** Findes i fanebladet *Produktionsanlæg* i celle C29

På samme vis udregnes den nedskrevne genanskaffelsespris for flisanlægget anlagt i 2010. Disse to værdier summeres i arket *Afskrivninger (genanskaffelse)* i celle B3, og den samlede nedskrevne genanskaffelsesværdi for alle selskabets aktiver i denne kategori fremkommer heraf.

Note: Dette eksempel er beregnet på fiktive tal.

Regneteknisk er formelen i regnearket konstrueret således, at det kun er nedskrevne genanskaffelsesværdier med en positiv værdi, som medregnes. I det tilfælde hvor NGV er mindre end nul, sættes den nedskrevne genanskaffelsesværdi lig med nul. Når den nedskrevne genanskaffelsesværdi er beregnet, beregnes den nedskrevne anskaffelsesværdi. Denne værdi er både korrigeret for aktivets nedskrivninger over årene og for prisudviklingen siden anskaffelsestidspunktet.

Den nedskrevne anskaffelsesværdi

I det følgende er det vigtigt at være klar over, at anskaffelsesværdierne behandlet i denne vejledning ikke nødvendigvis afspejler de faktiske anskaffelsesværdier, som fjernvarmeselskaberne oprindeligt har anskaffet aktiverne til. Anskaffelsesværdierne, der indgår i POLKA, er beregnet ud fra den nedskrevne genanskaffelsesværdi, ved at korrigere denne for prisudviklingen. Denne fremgangsmåde skyldes, at ikke alle fjernvarmeselskaber har en udførlig oversigt over de faktiske værdier, som selskabet har erhvervet sine aktiver til.

Beregning af den nedskrevne anskaffelsesværdi

Den nedskrevne anskaffelsesværdi beregnes på baggrund af den nedskrevne genanskaffelsesværdi og prisindekset. Prisindekset beskrives i afsnit 3.4.

$$NAV = \frac{I_t}{100} * NGV$$

- **NAV:** Nedskreven anskaffelsesværdi
- **I_t:** Prisindekset det pågældende år t
- **NGV:** Nedskreven genanskaffelsesværdi

Beregningerne af den nedskrevne anskaffelsesværdi kan illustreres ved hjælp af nedenstående eksempel.

Eksempel: Nedskreven anskaffelsværdi

Nedenstående formel beregner den nedskrevne anskaffelsværdi for et fiktivt fjernvarmeselskab. Den nedskrevne genanskaffelsværdi (NGV) er blevet beregnet til 9.077.639, jf. eksemplet ovenfor. I celle B3 i fanebladet *Afskrivninger (anskaffelse)* udregnes den nedskrevne anskaffelsværdi for affaldsanlægget anlagt i 2003 ved at bruge formelen nedenfor.

$$\text{NAV} = \frac{77,23}{100} * 9.077.639$$

$$\text{NAV} = 7.010.660$$

I beregningen ovenfor er informationen fra prisindekset fundet i følgende faneblad og celle:

- **I:** Findes i fanebladet *Prisindeks* i celle C105

For at tage højde for prisudviklingen for det enkelte aktiv ganges prisindekset på den ovenstående nedskrevne genanskaffelsværdi. Excel finder det relevante prisniveau ved at søge specifikt efter 2003 i første kolonne i fanebladet *Prisindeks*, hvorefter Excel returnerer prisniveauet fra kolonne C i samme faneblad. På denne måde tages der højde for prisudviklingen fra 2003, hvor aktivet er anlagt, til 31/12 2018, som er det år genanskaffelsespriserne er noteret i. På samme vis beregnes den nedskrevne anskaffelsespris for anlægget anlagt i 2010. Disse to værdier summeres i celle B3 i fanebladet *Afskrivninger (anskaffelse)* og den samlede nedskrevne anskaffelsværdi for alle selskabets aktiver i denne kategori fremkommer heraf.

3.2 Opdeling i startomkostning og variabel omkostning

En del af aktiverne i POLKA er opdelt i startomkostning og variabel omkostning. Det vil sige, at der for disse aktiver skal laves to indtastninger. Dette er gjort for at undgå diskontinuiteter i priserne, da flere af priserne b.l.a. er baseret på prisintervaller fra Teknologikatalogerne. Nedenfor er et eksempel på, hvordan teknologikatalogets prisintervaller er blevet lineært fordelt, for at undgå diskontinuiteter

Lineær fordeling af priser

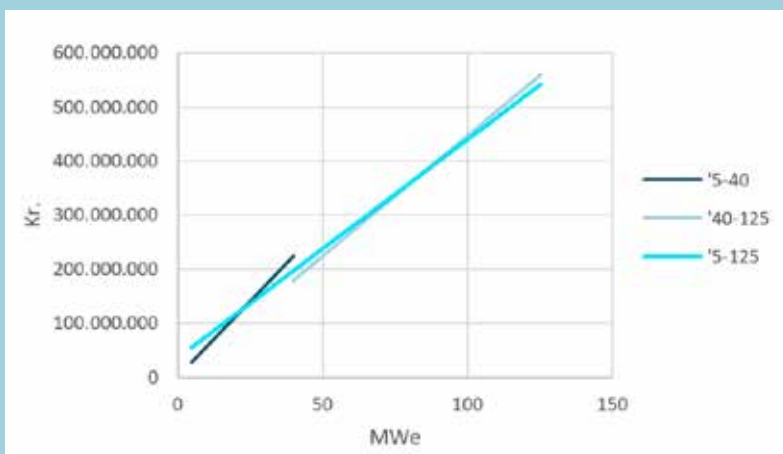
Ifølge et Teknologi katalog, er investeringsomkostningen for en "Gasturbine KV Turnkey, single cycle ab værk" følgende

Kapacitet (MWe)	Investeringsomkostning (kr./MWe)
5-40	5.587.500
40-125	4.470.000

Hvis disse tal benyttes, skabes der en diskontinuitet, der kan ses på grafen nedenfor. I POLKA er der derfor lavet en lineær regression over teknologikatalogets priser, hvor det antages, at der er en lineær udvikling i prisen når kapaciteten forøges.

Dette er gjort ved at tage medianen af de to kapacitetsintervaller der er hhv. 22,5 MWe og 82,5 MWe, og beregne omkostningen for anlæg af disse størrelser der er hhv. 125.718.750 kr. og 368.775.000 kr. Ud fra disse punkter er der herefter lavet en lineær regression, der gav et skæringspunkt på 34.572.656 og en hældningskoefficient på 4.050.938. Skæringspunktet svarer til den faste startomkostning og hældningskoefficienten svarer til den variable omkostning.

Denne metode er brugt for alle aktiver, hvor der har været en diskontinuitet i prisudviklingen når aktivet skaleres op.

3.3 Beskrivelse af hvordan levetidsforlængelser bliver indregnet

I dette afsnit beskrives hvordan POLKA indregner de levetidsforlængelser der bliver indtastet i kataloget.

Når der indtastes levetidsforlængelser, skal selskabet ikke oplyse omkostningerne til renoveringen. De beregnede genanskaffelsværdier vil i stedet blive øget, sådan at der bliver taget højde for at aktivet har en længere restlevetid sammenlignet med før levetidsforlængelsen.

Når POLKA opgør de årlige afskrivninger, antages en lineær afskrivning af aktivets anskaffelses eller genanskaffelsværdi over den tekniske levetid. Hvis et aktiv f.eks. har en genanskaffelsespris på 1.000.000 kr., og en teknisk levetid på 20 år, afskrives aktivet med 50.000 kr. årligt.

Er det ovenstående aktiv anskaffet i 2008, er der 10 års teknisk levetid tilbage efter 2018. Derfor vil den nedskrevne genanskaffelsværdi i fanebladet 'afskrivninger (genanskaffelse)' være 500.000 kr. ($50.000 \text{ kr./år} * 10 \text{ år}$).

Er aktivet levetidsforlænget med fem år i år 2017, beregner POLKA en ny genanskaffelsværdi. Det antages at den tekniske levetid nu er 25 år, og der er derfor 15 års teknisk levetid tilbage efter 2018. Den nedskrevne genanskaffelsværdi i fanebladet 'afskrivninger (genanskaffelse)' vil derfor være 750.000 kr. ($50.000 \text{ kr./år} * 15 \text{ år}$).

3.4 Beskrivelse af hvordan prisudviklingen bliver estimeret og gennemgang af grundlaget for regionstillægget

Dette afsnit gennemgår først formålet med at indarbejde prisudviklingen i POLKA, og hvordan det rent teknisk fungerer, når der tages højde for prisudviklingen. Dernæst gennemgås beregningsgrundlaget for regionstillægget, som inddrages for at tage højde for regionale lønforskelle.

Prisindeks

Det er ikke muligt for mange fjernvarmeselskaber at opgøre den reelle anskaffelsværdi for alle deres anlægsaktiver. Det har derfor ikke været muligt at få et dækkende empirisk grundlag for aktivers anskaffelsværdier.

I dette pris- og levetidskatalog beregnes anskaffelsværdien for hvert aktiv derfor som genanskaffelsværdien korrigeret for prisudviklingen i perioden fra aktivets anskaffelsestidspunkt til tidspunktet for implementeringen af den nye regulering. Til brug for dette anvendes en prisudvikling, der er sammensat af 4 prisindekser indhentet fra Danmarks Statistik, jf. boksen nedenfor.

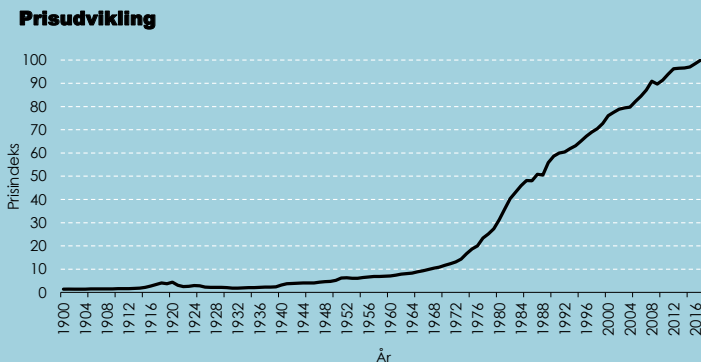
Dette prisindeks er naturligvis behæftet med en vis usikkerhed, da tidsperioden er meget lang, og da det er en meget vanskelig øvelse at udarbejde et perfekt prisindeks, der rammer godt for alle selskaber. Imidlertid vurderes det, at dette indeks er velegnet til denne øvelse. Det skyldes, at indekset på en fornuftig måde tager hensyn til de karakteristika og rammebetingelser, som gør sig gældende i fjernvarmesektoren, jf. boksen nedenfor. Fx at sektoren er meget anlægstung og influeret af omkostninger til anlæg (fx gravearbejde), byggeri og indkøb af maskiner etc. Hertil, minimerer det risikoen for fejl at anvende netop disse 4 prisindeks, da de er testet af Forsyningssekretariatet i konkrete forvaltningsretlige afgørelser i forbindelse med en lignende øvelse i 2010.⁷ I den sammenhæng bemærkes det, at vand- og spildevandssektoren netop også er meget anlægstung.

Prisindeks

Aktivernes anskaffelsesværdi beregnes ved at korrigere genanskaffelsesværdien med prisudviklingen i følgende sammenvejede 4 prisindeks fra Danmarks Statistik:

- 35 procent af omkostningsindekset for anlæg (BYG7, undergruppe "Jordarbejde mv.").
- 15 procent af omkostningsindekset for anlæg (BYG7, undergruppe "Asfaltarbejde").
- 30 procent af byggeomkostningsindekset for boliger (BYG52 og BYG42).
- 20 procent af prisindekset for indenlandsk vareforsyning (PRIS11, undergruppe "Andre maskiner og apparater").

Figuren nedenfor viser prisudviklingen fra år 1900 til år 2017, hvor 2017=100.

Regionstillæg

Et regionstillæg tilvejebringes for visse aktiver og afhænger af, hvilken region fjernvarmeselskabet ligger i. Baggrunden for at have et regionstillæg er, at der er forskelle i lønniveau mellem de forskellige regioner. Fx betyder det relativt højere lønniveau på Sjælland, at etableringen af anlæg er mere omkostningsfuld på Sjælland end i resten af landet.

⁷ Forsyningssekretariatet (2010): Vejledning til udarbejdelse af reguleringsmæssig åbningsbalance.

Regionstillæg

Der er indarbejdet 5 forskellige regionstillæg i POLKA, som ganges på de estimerede genskaffelsespriser i fanebladet *Genanskaffelsespriser*. Disse regionstillæg udgør:

- Region Hovedstaden: 3,70 pct.
- Region Sjælland: 0,27 pct.
- Region Syddjylland: 3,22 pct.
- Region Midtjylland: 0,62 pct.
- Region Nordjylland: 0 pct.

Regionsstillægget er sat til 3,7 pct. for Region Hovedstaden, hvilket svarer til det regionstillæg, der blev anvendt for vand- og spildevandsselskaberne på Sjælland i forbindelse med implementeringen af vandsektorloven i 2009.⁸ POLKA for vandsektoren havde kun ét regionstillæg. Regionstillæggene for de øvrige 4 regioner er beregnet ud fra det relative forhold i de regionale løn niveauer inden for el, gas og fjernvarme i perioden 2009-2015.

Det vurderes, at dette regionstillæg naturligvis er behæftet med en vis usikkerhed, men at det er et fornuftigt udgangspunkt at anvende det samme tillæg som for vandsektoren, da det netop er blevet testet og brugt i konkret sagsbehandling i forbindelse med reguleringen af vandsektoren. Hertil at vandsektoren i mange dimensioner ligner fjernvarmesektoren. Imidlertid er det en væsentlig forbedring, at kataloget udvides med 4 regionstillæg i forhold til vandsektoren.

⁸ Forsyningssekretariatet (2017): Vejledning til udarbejdelse af reguleringsmæssig åbningsbalance.

Kapitel 4

4 Sådan foretages der zoneinddeling i POLKA

Indledning

Ved indberetning i POLKA inddeles ledninger i fire forskellige zoner: Land, by, city og indre city. Dette skyldes at det er mere omkostningskrævende at etablere ledninger i tæt bymæssig bebyggelse end i åbent land.

Dette kapitel beskriver hvordan zonekort skal fortolkes og anvendes til POLKA. Herudover beskrives det hvordan kortmaterialet skal udarbejdes. Inddelingen i zoner skal foretages *inden* et selskab kan foretage selve indberetningen af ledninger i POLKA.

Dette kapitel er inddelt i tre underafsnit:

- Afsnit 4.1 henvender sig til det enkelte selskab, som blot skal foretage selve indberetningen
- Afsnit 4.2 henvender sig til særlige GIS kyndige, som ønsker at forstå selve opbygningen af kortgrundlaget og for også at kunne producere selve kortene til brug for POLKA
- Afsnit 4.3 henvender sig også til særlige GIS kyndige og er en systematisk opsummering af den korrekte proces til opbygning af kortgrundlaget til POLKA.

4.1 Overblik vedrørende zoner

Hvert fjernvarmeselskab skal angive, hvorvidt deres ledningsanlæg er placeret i landområde, byområde, city eller indre city. I POLKA angives dette fx i fanen *Distributionsanlæg*, hvilket også fremgår af billedet nedenfor.

1	Distributionsanlæg
2	Anlægsaktiv
4	Tjekke om faner indlæst
5	Ledningsnet - Land (ydre diameter)
40	Ledningsnet - By (ydre diameter)
75	Ledningsnet - City (ydre diameter)
110	Ledningsnet - Indre city (ydre diameter)

4.1.1 Zonekategorier

Definitionerne af de forskellige områder bygger blandt andet på kommuneplanernes udlægning af områder til byzone samt befolkningstætheder, jf. boksen nedenfor.

Zoneinddeling: Land, by, city og indre city

Land	Områder i kommunen defineret som landzone eller sommerhusområde.
By	Områder i kommunen defineret som byzone.
City	Kvadratceller i områder, som er defineret som by og med mere end 10.000 indbyggere i den sammenhængende byzone, kan opgraderes til city, når cellen opfylder en af følgende betingelser. <ul style="list-style-type: none"> • Kvadratcellen skal mindst have 50 indbyggere eller • Kvadratcellen skal bestå af mere end 75 pct. byerhverv.
Indre city	Kvadratceller der opfylder ét af kriterierne under city, og hvor der er mere end 100.000 indbyggere i den sammenhængende byzone.

Note: En kvadratcelle er defineret som et område med 100*100 meter.

Et forsyningsselskabs ledninger kan være fordelt i en eller flere af de fire zoner (land, by, city og indre city) og ikke nødvendigvis én fælles zone. Det er her vigtigt at være opmærksom på, at det ikke er forsyningsselskabet, der er zone-inddelt, men de enkelte ledninger. Dette betyder, at alle ledninger skal placeres ud på de fire forskellige zoner.

Definitionerne land, by, city og indre city beskrives nøjere i de følgende afsnit.

4.1.2 Nødvendige kortdata - kilder

For at kunne foretage den nødvendige sondring for de fire fastlagte zone-definitioner kræves fire typer kortdata, som angivet i tabellen herunder:

Kortdata

Kortdata til Landzone og Byzone	Zonekort via https://planinfo.erhvervsstyrelsen.dk (Gratis)
Kortdata til Cityzone og Indre cityzone	Indbyggertal i kvadratnet fra Danmarks statistik (Ikke gratis) Byerhverv via BBR. Via en OIS Distributør (Ikke gratis). Bygninger via GeoDanmark (gratis) (www.kortforsyningen.dk)

4.1.3 Land og Byzone

Land og byzonerne fastlægges af kommunerne og indhentes fra Plandata.dk. Se mere i afsnit 4.2.3.

4.1.4 Kvadratnet

Sammen med zonerne gøres der brug af begrebet kvadratnet, som består af kvadratceller. En kvadratcelle til POLKA er et område på 100x100 meter.

Kvadratnettet er gratis at anvende og er defineret af Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering (SDFE) og Danmarks Statistik (DST). Inddelingen er retvisende i forhold til definitionerne som beskrevet nærmere i afsnit 4.2.2.

4.1.5 Indbyggertal pr. kvadratnet

Danmarks Statistik udgiver data med befolkningsantallet pr. kvadratcelle for hele Danmark. Dette datasæt er ikke gratis.

4.1.6 Byerhverv

Andelen af byerhverv fastlægges også pr. kvadratcelle, og til det formål anvendes følgende data:

- 100 m kvadratnettet
- BBR informationer pr. bygning
- Kort over bygninger (Bygningernes udstrækning)

Se mere i afsnit 4.2.6.

4.1.7 Definition af zoner**Landzone**

Ledninger i kvadratceller, som ligger i kommunens landzone skal indberettes i POLKA som "Ledningsnet – Land". Det gælder uanset hvilket indbyggertal eller hvilken andel af byerhverv, der er pr. kvadratcelle.

Byzone

Ledninger i kvadratceller som ligger i kommunens byzone, og hvor der er færre end 50 indbyggere eller mindre end 75 pct. byerhverv skal indberettes i POLKA som "Ledningsnet – By". Det vil sige, at ledninger, der ligger i kommunens byzone, og som ligger i en kvadratcelle med fx 40 indbyggere og ingen byerhverv, skal placeres under "Ledningsnet – By".

Cityzone

For at ledninger kan placeres i zone "city", er det først og fremmest en betingelse, at ledningen er i en kvadratcelle, som ligger i kommunens byzone. Der skal derudover være mindst 10.000 indbyggere i den sammenhængende byzone. Det vil sige, at de kvadratceller, der er defineret som byzone i princippet skal "røre" hinanden. Det er altså ikke selve forsyningsområdet, men i det område, der i kommunen er defineret som byzone, der skal være mindst 10.000 indbyggere.

Det er yderligere en betingelse, at der enten er mindst 50 indbyggere i den kvadratcelle, som ledningen er placeret i, eller mere end 75 pct. af arealet i kvadratcellen er byerhverv. Ved opgørelsen af arealet i kvadratcellen måles kvadratmeter på etageareal. Hvis der i en kvadratcelle er et forretningscenter med en grundplan på 2000 m² i 4 etager, svarer det til 8000 etage-m², hvilket er 80 procent byerhverv. Der er således mere end 75 procent byerhverv i denne kvadratcelle.

Indre cityzone

For at en ledning kan placeres i zone "Indre city", skal kriterierne under Cityzone være opfyldt. Derudover skal området bestå af mindst 100.000 indbyggere i den sammenhængende byzone.

4.2 Definition af opbygningen af kortgrundlag og zoner

Dette afsnit henvender sig til særligt GIS kyndige som kan udarbejde kortgrundlaget.

4.2.1 Datakilder til zoneinddeling

Til zoneinddelingerne er der behov for følgende oplysninger:

- 1) Kvadratnet i 100x100m celler.
- 2) Byzoner fra kommuneplanerne
- 3) Indbyggere pr. kvadratcelle
- 4) Indbyggere pr. byzone
- 5) Andelen af byerhverv i en kvadratcelle.

Herunder beskrives de enkelte datakilder til ovenstående oplysninger, samt beregningerne.

4.2.2 Kvadratnettet

Til beskrivelse af kvadratnettet anvendes Det Danske Kvadratnet, som er defineret af DST og SDFE. Kortet inddeler Danmark i kvadratiske celler. Cellerne er entydigt defineret og navngivet.

Datasættet er statisk.

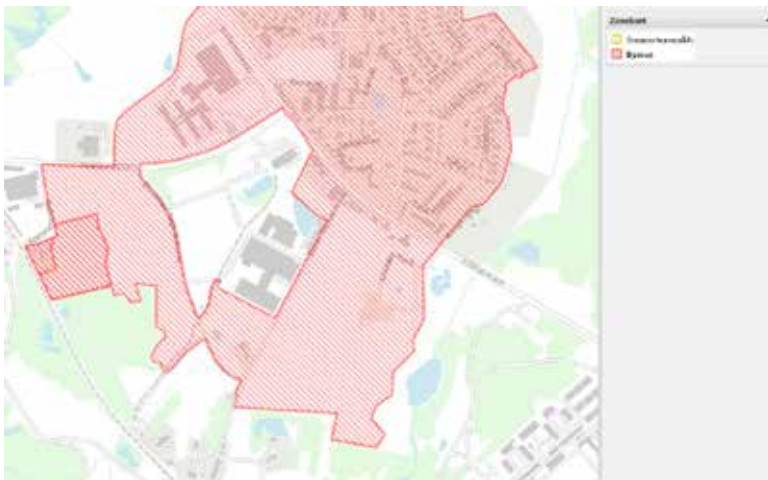
Datakilde: Danmarks Statistik og Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

4.2.3 Byzoner

Til definition af byzonerne anvendes de eksisterende zoner fra Plandata.dk.

Zonekortet angiver, om et område er beliggende i byzone, landzone eller sommerhusområde. Zonekortet er forankret i planloven. Landzone er det areal, som hverken er udpeget som byzone eller sommerhusområde.

Kommunerne indberetter og har ansvaret for kvaliteten af zonekortet. Zonekortet ændres løbende.

Datakilde: Plandata.dk

4.2.4 Indbyggere pr. kvadratcelle

DST udgiver et kort, som viser antallet af personer pr. kvadratcelle. I dette tilfælde er der behov for antallet af personer, som bor i cellen. Det er derfor antallet af personer om natten der skal anvendes, dvs. natbefolkningen.

Data om natbefolkningen pr. 100 m kvadratnet købes hos DST.

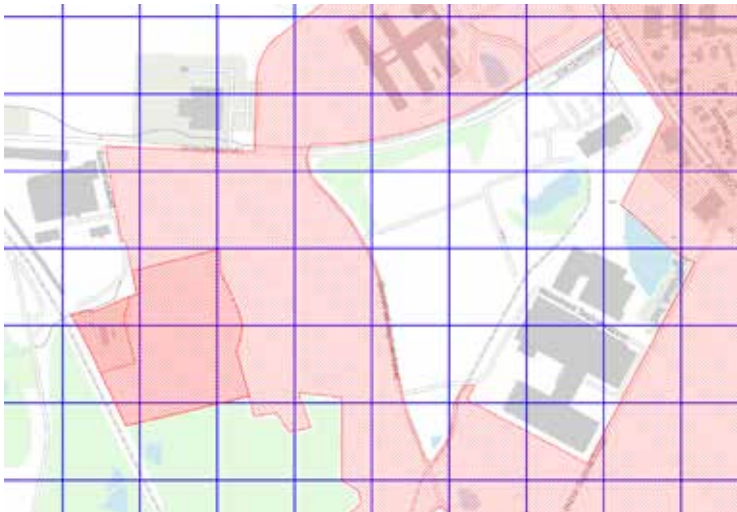
Disse data ændres løbende.

4.2.5 Indbyggere pr. byzone

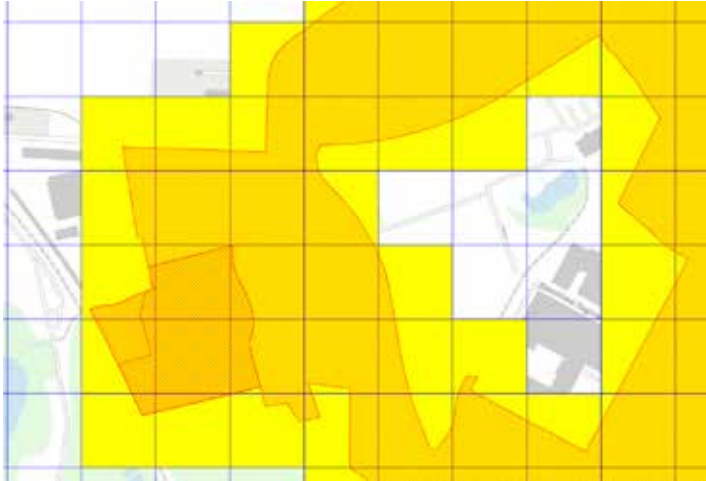
For hver byzone, skal der udregnes hvor mange indbyggere, der er i zonen. Til dette anvendes indbyggere pr. kvadratcelle og zonekortet.

Zonerne kan overlappe hinanden. Dvs. der kan være flere zoner af samme type, for et givent område. I nedenstående eksempel ses, at i nederste venstre hjørne er 3 polygoner som ligger oveni hinanden. Dette vil medføre, at den store byzone også indeholder de mindre byzoner. Det er dog undtagelsen.

Da zonekortet ikke følger kvadratnettets afgrænsninger, er det nødvendigt at foretage en tilnærmelse for at bestemme befolkningen pr. zone.

Der anvendes en metode, der inkluderer alle cellerne som byzonen berører i beregning af byzonens befolkningstal, se nedenstående figur.

4.2.6 Andelen af byerhverv i en kvadratcelle

Til bestemmelse af andelen af byerhverv i en kvadratcelle, skal der anvendes følgende data:

- 100 m kvadratnettet
- BBR informationer pr. bygning
- GeoDanmark kort over bygninger (Bygningernes udstrækning)

4.2.7 GeoDanmark bygninger og BBR

I GeoDanmark kortet er bygningerne kortlagt, dvs. en bygnings fysiske udstrækning fremgår af kortet og kan således skæres op pr. zone til brug for indberetning i POLKA. Se nedenstående figur.

GeoDanmark kortet ajourføres efter en fast cyklus, hvor kortet total ajourføres hvert 5. år og i de mellemliggende år ajourføres de vha. udpegninger fra kommunen. En udpegnin g er typisk en behandlet byggesag eller tilsvarende.

I GeoDanmark kortet er bygningerne af kommunen koblet til BBR vha. en unik bygningsnøgle. Dvs. der er etableret en kobling til BBR, men BBR oplysningerne er ikke opbevaret på bygningen. Denne kobling skal foretages.

Til bestemmelse af en kvadratcelles andel af byerhverv anvendes BBR registerets information om bygningens samlede erhvervsareal. I BBR er bygningens erhvervsareal det areal, der udelukkende anvendes til erhverv (ikke-boligformål), herunder også udnyttet areal af tagetage og kælderetage.

Fra BBR fås kun selve adressekoordinaten og ikke bygningens fysiske udstrækning, hvilket har den væsentlige ulempe, at en adresse er et punkt, mens en bygning kan være placeret over flere kvadratceller. Ved at anvende adressepunktet vil hele bygningen blive tildelt i den celle, hvor adressepunktet er placeret, fremfor en eventuel fordeling over flere celler.

Da BBR opdateres løbende, vil der være en del tilfælde, hvor BBR data er nyere end data i GeoDanmark kortet. Og således vil det være BBR koordinaten som skal benyttes.

4.2.8 Analyse til fastlæggelse af andelen af byerhverv

Det er mest optimalt at benytte GeoDanmark bygningerne til POLKA da BBR kun indeholder adressekoordinaten. Men bygningsoplysningerne i GeoDanmark opdateres sjældnere og kan derfor indeholde mangler.

Principperne for fastlæggelse af byerhverv er således:

1. Oplysninger fra GeoDanmark kortet kombineret med BBR benyttes først
2. Hvis BBR ikke kan kobles med GeoDanmark kortet, da anvendes BBR bygningens adressekoordinat til bestemmelse af bygningens geografiske placering.

Den detaljerede proces for at beregne erhvervsarealet pr. kvadratcelle er følgende:

- 1) BBR data kobles til bygningerne i GeoDanmark kortet.
- 2) De BBR bygninger, som ikke kan kobles til bygninger i GeoDanmark kortet, identificeres og adressekoordinaten fra BBR anvendes til bestemmelse af bygningens kvadratcelle tilhørsforhold.
- 3) Bygningerne skæres i kvadratcelle grænserne. Dvs. bygningerne deles op i celler.
- 4) Erhvervsarealet udregnes pr. bygningsdel
- 5) På baggrund af bygningsdelenes arealer og de manglende bygningers BBR adressepunktsarealer, udregnes cellens erhvervsandel.

4.2.9 Procesbeskrivelse til opbygning af kortgrundlaget

Dette afsnit er en opsummering af processen med opbygning af kortgrundlaget og henvender sig derfor til særlige GIS kyndige, som har kompetencerne til at bistå fjernvarmesektoren med at opbygge kortene til brug for indberetning af ledningsdata i POLKA.

1) Erhvervelse af alle kortdata fra afsnit 2.2

Indkøb af indbyggere pr. kvadratcelle og BBR data. Hente de gratis datasæt: kvadratnettet, zonekortet og bygningerne fra GeoDanmark kortet.

2) Fastlægge befolkningstæthed pr. byzone via kvadratnettet

For hver byzonerne fra zonekortet, udregnes indbyggertallet vha. indbyggertallet pr. kvadratcelle. Til identifikation af potentielle Indre City celler.

3) BBR data kobles til bygningerne.

GeoDanmark kortets bygninger er tildelt en unik bygningsnøgle, som refererer direkte til bygningens BBR oplysninger. Da BBR data ajourføres løbende og GeoDanmark bygningerne kun ajourføres vha. den beskrevne cyklus, vil der være bygninger, som ikke eksisterer i kortet og/eller i BBR.

4) BBR bygninger der ikke kan kobles.

De BBR bygninger, som ikke kan kobles til bygninger i GeoDanmark kortet, identificeres og adressekoordinaten fra BBR anvendes til lokalisering af, hvilken kvadratcelle bygningen tilhører.

5) Bygningerne deles i kvadratcellerne.

Bygningernes samlede geografiske areal udregnes. Dernæst skæres de langs kvadratcellerne. De opdeltede bygningers areal beregnes og dette areal sammenholdes med den oprindelige bygnings areal. Dermed udregnes bygningsdelens andel af det samlede areal. Her antages at bygningen er homogen i hele dens udstrækning.

6) Erhvervs arealerne udregnes pr. bygningsdel.

For hver bygningsdel udregnes andelen af erhvervsareal for bygningen. Dvs. forholdet mellem bygningens erhvervsdel og den samlede bygning skal anvendes til udregning af bygningsdelens erhvervsareal.

7) På baggrund af bygningsdelenes arealer udregnes cellens erhvervsandel.

Slutteligt summeres erhvervsarealerne for bygningsdelene og arealerne fra de BBR bygninger, der ikke kunne kobles til GeoDanmark kortets bygning, i en celle. Dette samlede erhvervsareal sammenholdes med cellens areal på $100 \times 100 \text{ m} = 10.000 \text{ m}^2$. Forholdet angiver cellens erhvervsandel. Dvs. hvis erhvervsarealet er større end 7.500 m^2 , da har cellen en erhvervsandel på mere end 75 procent. Anvendes til bestemmelse om cellen er en By eller en City eller Indre City celle.

8) Tildele hver kvadratcelle korrekt zone ID: Land, By, City, Indre city.

Oplysningerne fra ovenstående analyser, samt oplysninger om indbyggere pr. kvadratcelle samles pr. kvadratcelle. Kvadratcellen tildeles derefter en af de fire kategorier: Land, By, City eller Indre City.

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, en danskejet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger mere end 1.200 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har ca. 80.000 medarbejdere i mere end 160 lande.